Protos. NICODIM MĂNDIȚĂ

OGLINDA DUHOVNICEASCĂ

Despre post, lăcomia pântecelui, beție, mânie, înjurături, răbdare, blândețe, iertare, râvnă bună și rea

vol. 6

Editura AGAPIS 1999

Protosinghel
NICODIM MĂNDIȚĂ

OGLINDA DUHOVNICEASCĂ

Vol. 6

Se tipărește cu binecuvântarea
Prea Sfințitului *CALINIC*
Episcop de Argeș și Muscel

Editura AGAPIS 1999

Consultant: ✝ ***CALINIC***
Episcop de Argeș și Muscel

Redactor responsabil: *Pr. Nicolae Tănase*

Editura AGAPIS
Str. Mențiunii nr. 7
Cod. poștal 72457
Tel. 01/241.06.73
Sector 2 - *București*

Tipografia **Concordia** *S.R.L.*
Șos. Pantelimon nr. 226
Sector 2 - *București*

I.S.B.N. - 973 - 9434 - 03 - 7

Să ne uităm în oglindă!

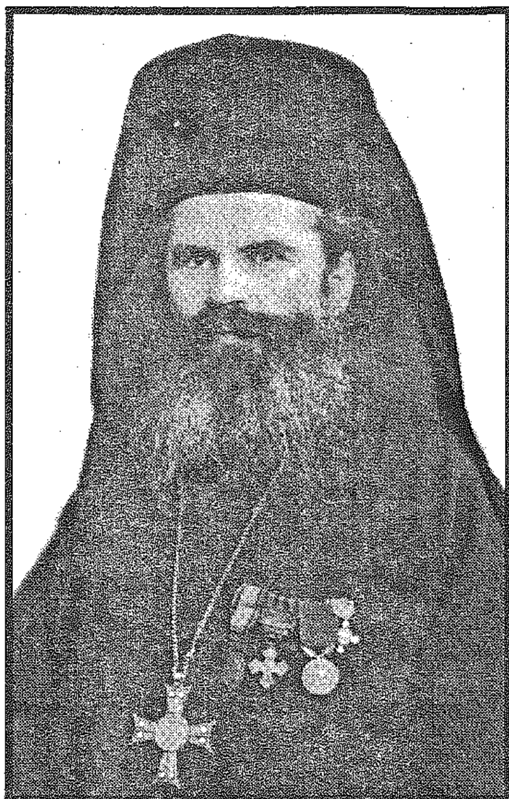
Ce fel de oglindă? În oglinda sufletului nostru, așa cum ne îndeamnă cu stăruință Părintele Nicodim Măndiță, această mare trâmbiță a neamului nostru monahal, în cartea sa numită: OGLINDA DUHOVNICEASCĂ!

A ne cunoaște pe noi înșine, a ne vedea inima și sufletul cu toată grija, este cea dintâi îndatorire a noastră aici pe pământ.

A fi curați, a trăi frumos, a stărui în rugăciune, a ne spovedi păcatele, a înceta de a le mai săvârși, a depune efort și voință tare, a spune NU ispitelelor de toate felurile, iată o bucurie a împlinirii!

A citi cărți bune, a îndemna și pe alții: vecini, prieteni, casnicii noștri, înseamnă o bucurie a comuniunii în Hristos! Sfințenia se câștigă cu durere și osteneală. Ajută-ne Doamne!

† Calinic, episcopul Argeșului

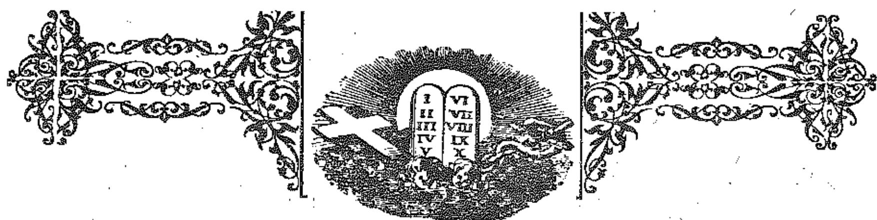
Mulțumind bunului Dumnezeu, care toate le iconomisește în folosul luminării și mântuirii oamenilor, acum, cu Darul și ajutorul Lui, pășim înainte cu tipărirea „Oglinzii Dudovnicești”, partea a VI-a.

În această parte a cărții de față am pus aceste două păcate ucigătoare de sulfelt: Lăcomia și Mânia, cu feluritele lor întrebări, canonisiri și învățături curățitoare de păcate și folositoare învierii sufletelor mortificate de otrava mușcăturilor și a acestor două capete ale balaurului-dracon.

Milostivul Dumnezeu, care atât de mult a iubit lumea încât și pe Unul-Născut al Său Fiu L-a dat (a Se jertfi și proslăvi), ca toți cei ce vor crede într-însul să nu piară, ci să aibă viață veșnică; să dea puteri de sus lucrării de față, spre a-și îndeplini menirea ei frumoasă și de mare folos, pentru care-i destinată, cu mult succes blândului, credinciosului, necăjitului și mult încercatului nostru popor creștin Ortodox.

Darul Domnul nostru Iisus Hristos, dragostea lui Dumnezeu Tătăl și împărtășirea Sfântului Duh să fie cu noi cu toți, fraților. Amin (2 Cor. 13, 14).

AUTORUL

LĂCOMIA

POSTUL ESTE IZVORUL SĂNĂTĂȚII

Inima omului e mai mică decât pumnul, dar nu o poate umple nimic din lumea aceasta: nici mulțimea banilor, nici averile multe, nici luxul, nici modele, nici îmbuibările, nici prăznuirile idolatre, nici feluritele petreceri anticreștinești, nici ospețele îmbelșugate, nici feluritele deșertăciuni lumești. Nimic, nimic, nici chiar toată lumea aceasta de ar câștiga-o omul, tot nu-și poate umple inima sa: fără numai cu Dumnezeu, care a creat-o, cu harurile și cu prezența Lui. Pentru aceasta noi oamenii greșim amarnic când ne lăcomim, la: mâncare, băutură, averi, situații înalte și alte felurite deșertăciuni pieritoare, cu care ne îmbie: trupul, lumea și diavolul.

Lăcomia sau îmbuibarea este o poftă nemăsurată de mâncare și de băutură, împotriva rânduielii obișnuite. Despre acest păcat Sf. Scriptură zice așa: *„Luați aminte de voi înșivă, ca să nu se îngreuieze inimile voastre cu sațiul mâncării și cu beția și cu grijile lumii; și fără de veste să vină asupra voastră ziua aceea..."* (Lc. 21, 34). Și în alt loc: *„...Ca ziua cu bun chip să umblăm, nu în ospețe și în beții..."* (Rom. 13, 18). Din lăcomie se nasc: trândăvia, neîngrijirea de cucernicie, pofta trupească, jocurile și râsurile necuviincioase, îngrijirea numai de sine, defăimarea aproapelui, mustrări, gâlcevi, năravuri barbare, boli grele, neînfrânarea și altele asemenea. Împotriva acestui păcat stă fapta bună a înfrânării și a cumpătării, după cum se zice: *„Toate cu cuviință și cu rânduială să se facă"* (1 Cor. 14, 40).

Acestea știindu-le, să ne cercetăm bine toată viața, din trecut până în prezent, și văzând ce am păcătuit cu lăcomia să ne mărturisim toate păcatele înaintea Preotului Duhovnic, așa, curat, fără părtinire personală, după întrebările ce urmează:

1. Am nesocotit și călcat Sfintele patru posturi de peste an, ajunurile, miercurile, vinerile și lunile de peste tot anul, mâncând de frupt (dulce)?

Unul din mijloacele cele mai folositoare de a înfrâna poftele rele și de a restabili și asigura domnia sufletului asupra trupului, este practica cea bună a postului. Sfânta Scriptură îndeamnă foarte adesea cu cuvântul și cu pilda la această practică (a). Postul este totodată o formă nimerită a pocăinței. El în general are însușirea de a dezbăra sufletul de plăcerile și poftele trupești, a-l înălța să privească și să prețuiască bunurile cele mai presus de fire, a-l face apropiat pentru lucrarea Harului Dumnezeiesc și a-l desăvârși în orice virtute (b).

Din aceste trei puncte de vedere: ca practică de pocăință, și ca mijloc de a înainta în virtute și de a ne împărtăși de Har, Sfânta Biserică a prescris postul în anumite vremuri și zile ale anului, și înfrângerea acestei prescrieri este un păcat greu (c).

a) Împăratul David rugă pe Dumnezeu pentru prunc și David posti, intră și șezu la pământ toată noaptea (2 Împ. 12, 16). „Întorceți-vă către Mine din toată inima voastră în ajunare, în plângere și în jale" (Ioil 2, 12). „Și postind patruzeci de zile și patruzeci de nopți, după aceea au flămânzit" (Mt. 4, 2). „În toate punându-ne pe noi înainte ca slujitori ai lui Dumnezeu... în bătăi, în temnițe, în neașezări, în osteneli, în privegheri, în posturi" (Mt. 17, 20-21; 2 Cor. 6, 4).

b) „Venit-au postul, maica curăției, defăimarea păcatului și defăimarea pocăinței, petrecerea îngerilor și mântuirea oamenilor"; Triod, ed. Sf. Sinod, Buc. Luni încep. Marelui Post la stihoavnă. Sf. I. Hrisostom numește postul: Primăvara sufletului" (La Fac. 2 Log. 1).

c) Can. 69, Apost. ce prescrie a posti postul patruzecimei, precum și miercurile și vinerile de peste an, Can. 52 al Sin. 6 ec. 1 d. can. 56, care stabilește și ce fel de hrană să se întrebuințeze a mânca, oprind în post carnea, brânza și ouăle în Postul mare, de asemenea miercurea și vinerea, afară de cele numite în însemnarea can. 69 Apostolic. Tot acest canon prescrie și oarecare restricție despre post, anume: cazuri de boală, comp. can. 5 Sin. 1 ec. can. 48 Laod.

Practica postului are în Biserica creștină temeiuri puternice. Ea ne întâmpină atât în Vechiul Testament cât și în cel Nou, chiar de la început (a). Însuși Domnul Hristos ne-a dat pildă prin postul Său de 40 de zile. Despre postul dinaintea Paștelui avem indicii că este de origine apostolică (b). Foarte timpuriu s-a rânduit a se posti de asemenea miercurea și vinerea. Ce privește Duminica, e oprit iarăși de timpuriu a se posti, de asemenea, ziua Nașterii și a Botezului s-au scos dintre zilele în care e prescris post (c).

Pentru ca postul să se practice după învățătura Sfintei Biserici și spre mântuirea sufletului, înfrânarea trupească trebuie a fi unită cu cea sufletească, adică să ducem o luptă serioasă împotriva păcatului și a relelor porniri, să facem o pocăință sinceră, și să dăm o silință mai mare la practica binelui și a rugăciunii.

Astfel ne învață Sfânta Scriptură și Sfinții Părinți (d) . Biserica a țintuit această învățătură în una din cele mai frumoase cântări, cu

a) „Slujind Sf. Apostoli Domnului și postind, a zis Duhul Sfânt: „Osebiți Mie pe Varnava și pe Saul la lucrul la care i-am chemat pe ei". Atunci postind și rugându-se și punând pe ei mâinile i-au slobozit" (F. Ap. 13, 2). ...Și hirotonindu-le lor Preoți pe la Biserici, rugându-se cu posturi i-a încredințat pe ei Domnului întru care au crezut" (F. Ap. 14, 22). De asemenea Moise (Ieș. 24, 18; 34, 28; 2 Lege 9, 9; 18), Ilie (3 Împ. 19, 8).

b) Sfântul Ioan Hrisostom spune că: „Creștinii cei vechi în Sf. și M. Post se întreceau între sine, unii adică două zile întregi petrec fără mâncare; iar alții nu numai de vin și de untdelemn, ci întrebuințarea tuturor bucatelor o leapădă de la masa lor, mâncând numai pâine și bând apă petrec tot postul" (Leon Episc. Romei: Serm de Quadr. 6; 9, 1). Aceste pilde, ca și altele, ni se pun înainte negreșit mai mult spre a ne minuna de așa mare înfrânare, de cât de a le urma (Lecky 11, 88).

c) Despre cele patru posturi de peste an și despre postul miercurii și vinerii, vezi însemn. 1 de sub can. 69 Apost. Pidalion, f. 61; can. 66 Apost. vezi și porunca a 2-a a Bisericii în Mărt. Ort. p. 1, răsp. într. 88.

d) Vrednicia postului nu stă numai în oprirea de la bucate, ci și în ferirea de păcate. Cel ce mărginește postul numai în oprirea de la bucate, mai mult îl necinstește. Postești? Arată-mi cu faptele. Cu ce fapte, zici? Vezi un sărac, milostivește-te spre el. Vezi un vrăjmaș, împacă-te cu el. Vezi un prieten în cinste? Nu-l pizmui. Vezi o femeie cu bun chip (împodobită, frumoasă) vezi-ți de drum. Să nu postească numai gura, ci și ochii, și urechile și mâinile și picioarele și toate părțile trupului nostru (Sf. I. Hrisostom Om. 3 c. Antioh. n. 4; comp. Om. 16, n. 6), iar în Om. 20 n. 7, după ce arată că

care ea îmbărbătează pe credincioși la fapta cea bună a postului: „Postindu-ne, fraților, trupește, să ne postim și duhovnicește. Să dezlegăm toată legătura nedreptății; să rupem încurcăturile tocmelilor celor silnice, tot înscrisul nedrept să-l spargem, să dăm flămânzilor pâine, și pe săracii cei fără de casă să-i aducem în casele noastre, ca să luăm de la Hristos Dumnezeu mare milă". Biserica a legiuit practica postului pentru aceste temeiuri, iar nu pentru că unele lucruri de hrană, de ex: carnea și vinul, ar fi rele în sine, cum învățau Maniheii, sau pentru că această practică s-ar impune de rigoare în orice împrejurare, cum pretindeau montaniștii (M.T.M. Dr. Arhiereu Ath. Mironescu. pg. 549-553).

Sfințiți post, vestiți slujbă, adunați pe bătrâni, pe toți cei ce locuiesc pământul, în casa Domnului Dumnezeului vostru, și strigați către Dânsul întins. Și acum zice Domnul Dumnezeul nostru: *„Întorceți-vă la Mine din toată inima voastră, cu post, cu plângere și cu tânguire. Trâmbițați cu trâmbița în Sion, sfințiți post, vestiți vindecare..."* (Ioil 1, 14; 2, 12, 15). *„Mâncarea nu ne va pune pe noi înaintea lui Dumnezeu, că nici de vom mânca nu ne prisosește; nici de nu vom mânca ne lipsește. Ci vedeți ca nu cumva slobozenia voastră aceasta să fie sminteală celor neputincioși"* (1 Cor. 8, 8-9; 6, 12-10). Postul se face pentru alungarea duhurilor necurate, care tulbură și chinuiesc pe oameni: *„Acest neam* (duhuri rele) *nu iese decât cu rugăciune și cu post"* (Mt. 17, 21). Postul trebuie să fie întotdeauna însoțit de înfrânarea poftelor rele, de lepădarea nedreptății și asupririi și a fățărniciei (Is. 58, 6-8; Mt. 6, 16-18; Zah. 7, 5). Postul se face pentru izbăvirea de judecățile și pedepsele lui Dumnezeu (Ioil 1, 14; 2, 11-12; Iona 3, 4-6). Pentru izbăvirea de nenorociri (2 Împ. 1, 12; Estera 4, 8) pentru izbăvirea de nenorocirile viitoare (Ezdra 8, 21-23; Estera 4, 3-15-16; Ioil 2, 12-15); pentru izbăvirea aproapelui de suferințe (Ps. 34, 12-13); pentru izbăvirea de scârbele familiare (2 Împ. 12, 16); pentru sfințirea Liturghisitorilor Slujitori ai Altarului (F. Ap. 13, 3; 14, 23).

---

numai postul în sine nu-i destul pentru omul care nu se îndreaptă de păcate, zice: „Cel ce nu postește din cauza slăbiciunii trupești poate lesne afla iertare, pe când cel ce nu se lasă de a păcătui, nu poate afla dezvinovățire. O asemenea restricție a postului face și can. 69 Apost. Un exemplu semnificativ despre adevăratul post la Lecky II, 129, după Pateric, comp. Mărt. Ort. p. III, răsp. într. 7 și 8.

Postul bine plăcut lui Dumnezeu este însoțit de rugăciuni... de mărturisirea păcatelor... de smerenie... de întoarcerea la Dumnezeu... de întristare... de milostenie...

Exemple de post minunat: Moise când a primit Tablele Legii a postit de două ori câte 40 de zile, fără să mănânce pâine și să bea apă (Ieș. 24, 18; 34, 28; 2 Lege 9, 9-18, 25; 10, 10). Sf. Prooroc Ilie (3 Împ. 19, 8); Domnul nostru Iisus Hristos (Mt. 4, 2; Lc. 4, 25). *Exemple* de post național: israeliți (Jud. 20, 26; 1 Împ. 7, 6); locuitorii Iabesului (1 Împ. 31, 13; 1 Paral 10, 1, 2) Iosafat și poporul Iudeu (2 Paral. 20, 3); israeliții robiți (Ezdra 8, 21-3; Num. 9, 1; Estera 4); poporul Ierusalimului (Ier. 36, 9); ninivitenii (Iona 3, 5-8). *Exemple* de post al credincioșilor: David (2 Împ. 1, 11-12; 12, 16; Ps. 68, 10-12; 108, 23; Ezdra 10, 6 Neem. 1, 4; Ester. 4, 3, 15-16; Dan 9, 3; 10, 3); ucenicii lui Ioan (Mt. 9, 14; Mc. 2, 18; Lc. 5, 33); Ana proorocița (Lc. 2, 37); Cornelie sutașul (F. Ap. 10, 30); Biserica Antiohiei (F. Ap. 13, 2); Sfinții Apostoli Pavel și Varnava (F. Ap. 14, 28); Apostolii (2 Cor. 6, 5); Sfântul Apostol Pavel (2 Cor. 11, 27)...

„Cei ce nu postesc Sfintele Posturi, sau miercurile și vinerile, sunt afurisiți" (Vezi can. 69 Apost. cu tâlcul lui). „Învățăm pe oamenii de mir (mireni) peste tot postul Născutului (Nașterii Domnului nostru Iisus Hristos) și a lui Petru (Sf. Apostoli Petru și Pavel) să nu se mănânce nici carne, nici brânză; așijderea și al Precistei (Adormirii Maicii Domnului)..." (Prav. Bis. Govora 18; vezi și Tez. Lit. Tom. III, pg. 384 și 407). „Dacă cineva nu va păzi postul Sf. Apostoli, al nașterii lui Hristos și al Născătoarei de Dumnezeu, pe unul ca acela să nu-l primești în Biserică, nici pe fiii lui, dacă nici ei nu postesc întru acestea, adică nu se feresc de mâncăruri". Și zice Sf. Efrem Sirul: „Cum că mare primejdie este unde legile Pravilelor nu petrec (nu se păzesc)" (Nom. 228; despre rânduiala posturilor, vezi și Ceaslov bogat, ed. 1896, pg. 705-708).

Postul fățarnicilor e neplăcut și neprimit de Dumnezeu (Is. 58, 3-5; Mt. 6, 16; Lc. 18, 12; Is. 1, 14-20; Ier. 14, 12). *Exemple* de post al necredincioșilor (3 Împ. 21, 9-13); Împăratul Ahab (3 Împ. 21, 27); Fariseii (Mc. 2, 18; Lc. 18, 12).

„Căci aceia, din tot pomul care este în Rai, cu mâncare veți mânca, zice Sf. Ioan Gură de Aur, iar din pomul cunoștinței binelui și răului să nu mâncați (Fac. 2, 16), chipul postului este. Iar dacă în rai de nevoie era postul, cu mult mai vârtos afară de rai. Dacă mai înainte de rană, de folos era doctoria, cu mult mai vârtos după rană. Dacă

până a nu se ridica războiul poftelor, trebuincioasă ne era nouă arma, cu mult mai vârtos după atâta luptă de la pofte și de la draci, de nevoie este ajutorul cel de la post. Și de ar fi auzit Adam glasul acesta, nu l-ar fi mai auzit și pe cel de-al doilea, care zice: *„Pământ ești și în pământ vei merge"* (Fac. 3, 19). Ci fiindcă n-a ascultat pe acela, pentru aceasta a dobândit moarte și griji, și osteneli și scârbe, și viață mai grea decât toată moartea; pentru aceasta a dobândit spini și ciulini, osteneli, dureri și viață cu trudă (Om. la intr. în Sf. Post).

Sfaturi pentru post. Cel ce postește abținându-se de la bucate de frupt, trebuie să postească și de fapte rele, adică să se abțină și de la orice păcat. Postul de bucate fără oprire de la păcate, este ca trupul fără suflet. Acesta este un post mort. Aceasta o adeverește Dumnezeu în Sfintele Scripturi (Is. 58, 3, 6; comp. Ier. 14, 12; Mt. 6, 16-18; Dan. 10, 3). „Domnul nu voiește înfrânarea nefolositoare – zice Herma în Păstorul său – care nu sfințește pe cei ce și-o impun. Trăiește în nevinovăție, păzește-ți inima curată, ține poruncile lui Dumnezeu, crede tare că ferindu-te de orice gând rău, de orice faptă rea, viețuiești după Legea Sa. Iată, așa-i postul adevărat, iată postul plăcut lui Dumnezeu".

Postul. Postul e prima poruncă pe care Dumnezeu a dat-o lui Adam în rai. Dumnezeu i-a dat lui Adam mai întâi de toate legea postului ca s-o păzească cu toată sfințenia, pentru a cunoaște că omul are pe cineva mai mare peste el. În acest scop i-a poruncit a nu mânca din pomul oprit, unul din pomii Raiului, zicându-i: *„Din toți pomii raiului să mănânci; iar din pomul cunoștinței binelui și al răului să nu mănânci, că în ce zi vei mânca cu moarte vei muri negreșit".* Păzirea postului a fost o viață foarte fericită a protopărinților noștri; iar lăcomia pântecelui, cu călcarea poruncii dumnezeiești prin mâncarea și din pomul oprit a fost prăbușirea lor, împreună cu tot neamul omenesc, în nefericire și moarte vremelnică și veșnică.

După izgonirea din Rai, Adam și Eva, au postit mult înaintea lui Dumnezeu pentru ca să le ierte păcatul lor. De asemenea au postit și toți aleșii lui Dumnezeu: strămoșii, patriarhii, proorocii, preoții, împărații și toți aleșii credincioși ai Bisericii Vechiului Testament.

Mântuitorul nostru Iisus Hristos, după botezul Său în Iordan de la Ioan, înainte de a-și începe dumnezeiasca Sa activitate mesianică,

a postit 40 de zile și 40 de nopți în pustie, fără a mânca sau a bea ceva în acel timp. El, care poruncise și legiuise post lui Adam în rai, a postit, arătându-ne nouă oamenilor că trebuie a ne supune cu sfințenie poruncii lui Dumnezeu, și că ne e de mare folos a posti. Să postim urmând pilda aceasta dată de însuși Mântuitorul și să ne ferim de lăcomia pântecelui și călcarea posturilor, aducându-ne aminte de înfricoșata pacoste în care s-au prăbușit protopărinții noștri: Adam și Eva, prin lăcomia pântecelui, cu mâncarea din pomul oprit.

Fiecare vreme sau zile de post, este o vreme rânduită a ne pregăti pentru război contra vrăjmașilor celor fără de trup, a viclenilor și mincinoșilor amăgitori draci, ba chiar și a antihriștilor de care suntem împresurați și luptați cu o groaznică înverșunare mută. În acest scop înalt, mântuitor de suflete și încununător de biruințe aducătoare de fericire și slavă veșnică, trebuie să ne pregătim cât se poate mai bine ca niște buni ostași ai lui Dumnezeu. „Cum?" va zice cineva. Iată așa cum ne învață însuși Mântuitorul-Dumnezeu, zicând: *„Să fie mijloacele voastre încinse* (cu adevărul) *și făcliile aprinse..., și voi asemenea cu oamenii care așteaptă, priveghind, pe stăpânul lor..."* (Lc. 12, 35-40; comp. Ieș. 12, 11; Ier. 1, 17; Mt. 25, 7; 1 Petru 1, 13; 3, 16; 4, 14; 1 Tes. 5, 8). Pregătirea aceasta pentru întrarmarea duhovnicească și lupta în războiul cel nevăzut sau spiritual, ne-o arată chiar Sf. Ap. Pavel, zicând: *„Frații mei! Întăriți-vă în Domnul și în tăria puterii Lui. Îmbrăcați-vă cu toată armura* (armătura) *lui Dumnezeu ca să puteți sta împotriva uneltirilor diavolui. Luați aminte că lupta aceasta nu e împotriva sângelui și a cărnii, ci: împotriva începătoriilor, împotriva stăpâniilor, împotriva cârmuitorilor veacului acestuia, împotriva duhurilor răutății celor de sub cer. De aceea, luați toată armătura lui Dumnezeu, ca să vă puteți împotrivi în ziua cea rea, și biruind toate, să stați. Stați drept aceea* (în dreapta credință și viețuirea curat creștinească), *încingându-vă mijloacele cu adevărul și îmbrăcându-vă cu platoșa dreptății, încălțându-vă picioarele cu nepregetarea și gătirea în vestirea Evangheliei păcii. Mai presus de toate, luați scutul credinței, cu care veți putea stinge toate săgețile cele aprinse ale viclenilor diavoli. Luați și coiful mântuirii, și sabia duhului, care este Cuvântul lui Dumnezeu..."* (Efs. 6, 10-17).

Pentru a putea înainta pe calea vieții și a duce la bună desăvârșire lupta cea bună care ne stă în față, ne trebuiesc, pe lângă armătura arătată, și aceste cinci lucrări duhovnicești: postul de bucate și de păcate, spovedania curată la duhovnic iscusit, cu facerea roadelor vrednice de pocăință, rugăciuni fierbinți făcute în duh și adevăr, milostenie și dragoste sfântă de Dumnezeu și de aproapele.

„Luptă-te lupta credinței... Cei ce se luptă, nu se încununează, de nu se vor lupta după lege" (1 Tim. 6, 12; 2 Tim. 2, 5; 4, 2-8; comp. 1 Cor. 9, 25; Evr. 12, 1; Filip 3, 14).

Postul de bucate de frupt și de fapte rele. Însuși Mântuitorul ne recomandă postul, dar cu condiția ca să fie plăcut Tatălui Ceresc, spre a ne învrednici de foloasele lui aici, și a lua plata cea bună în marea zi a răsplătirilor omenești. *„Când postiți* - zice El - *nu fiți ca fățarnicii... deci să nu te arăți oamenilor că postești; ci Tatălui Tău celui ce vede în ascuns. Și Tatăl tău Cel ce vede în ascuns, va răsplăti ție la arătare"* (Mt. 6, 16-18). Spre a ne folosi sufletește și trupește, postul trebuie făcut cu bună chibzuială, pentru că unii înfrânându-se cu ajunări fără măsură și cercetare, și-au provocat răniri de moarte, și printr-o astfel de postire neosocotită torturându-se, au lăsat împotrivirea (războirea) contra luptătorului diavol și pe dânșii s-au nefericit (V. Sf. 5 ian C. Singlitichia). Postul de bucate, după cum am văzut și mai sus, trebuie însoțit de părăsirea păcatelor ca să fie bun și folositor. Pentru o mai bună lămurire dăm aici prețioasele sfaturi despre post ale unui minunat Părinte bisericesc, rostite la începutul Postului Mare;

„Iarna - scrie P. C. Sa - este pe sfârșite. Câmpul începe să se umple de lucrători. Unul ară, altul sapă, altul dezgroapă pietrele și scoate din pământ rădăcinile, care opresc să crească semănătura, pomul sau floarea ce vrea să sădească. Și creștinul este tot un lucrător de câmp. El are înainte, întins și fără hotar cunoscut, ogorul vieții sale. Cum îl îngrijește așa și rodește. Vrem noi să culegem din viață numai roade frumoase, gustoase, care să ne facă fericiți, mulțumiți? Atunci, cum pescarul când pleacă cu luntrea la pescuit își cercetează nu numai barca de plutit, dar și sculele ce-i trebuiesc, le drege sau le înlocuiește; cum plugarul își îngrijește de boi, de plug,

de sapă; cum ostașul, când pleacă la război, își pune în rânduială și treburile casei, ca și sculele de luptă; tot așa și pentru ogorul vieții, pentru călătoria pe marea cea fără hotare cunoscute a traiului nostru pe acest pământ ca și dincolo de marginile gropii, trebuie să ne gândim a ne pune în rânduială uneltele cu care lucrând am putea avea roade bune, frumoase și gustoase, de care să ne bucurăm în viața de aici, ca și în cea de dincolo. Și, toate își au ceasul lor, și *„vreme este pentru orice lucru sub cer". „Vreme este a sădi, vreme este a smulge ce este sădit"* (Eccl. 3). Pentru câmpul pământesc, vreme de lucru este primăvara; pentru ogorul vieții, vreme de curățire, de scoaterea rădăcinilor de ierburi rele, de sădire cu semințe bune și roditoare, este postul. Ce cuvânt urât de lume! Numai auzindu-l, oamenii zâmbesc batjocoritor. Dar zâmbetul acesta nu arată pătrundere și nepricepere. Prea puțini știu care este adevăratul post și ce însemnătate are el. Azi, când vremurile sunt grele, când ogorul vieții, nu numai cel sufletesc dar și cel trupesc, este plin de buruieni rele, care năpădesc sămânța cea bună și n-o lasă să crească, în câteva cuvinte scurte voi lămuri ce este postul. Din această lămurire, fiecare va putea judeca, prin a lui minte, dacă postul este sau nu folositor.

Astăzi, oamenii cei mai mulți înțeleg prin post, lipsirea de mâncăruri de dulce, de carne sau alte grăsimi de animale. De asemenea socotesc lipsirea de astfel de mâncăruri ca o poruncă a Bisericii, ce în vremurile acestea de civilizație, nu-și mai are rostul. Dar cu toate că am înaintat mult în vremurile noastre, totuși, n-am ajuns încă la acea limpezime de cugetare încât toate ideile Cărții Sfinte să le pătrundem în adâncul lor, să le ținem în toată curăția. Multe idei sunt ca și apele: la izvor curate, limpezi ca cel mai luminos cristal. Cu cât curg însă mai departe, cu atât se încarcă cu multe necurății, și apa se tulbură. Așa stă lucrul și cu postul. Rostul postului nu mai este înțeles. Apele necredinței au tulburat apa curată de izvor. În cartea bisericească de demult, unde se găsesc porunci date de mii de ani în urmă, ni se spune foarte lămurit ce este postul. *„Este smerenia sufletului"* (Lev. 16, 29-31; Num. 29; 30, 14). Chiar și la egipteni, despre care vorbește Herodot (11, 40; VI, 196), postul era nu numai părăsirea mâncărurilor de dulce, dar a posti însemna a nu mânca

de loc, deci și păgânii cereau omului să se supună la lipsa desăvârșită, care era tot un fel de smerenie. La Cartea Sfântă a creștinătății avem însă porunci hotărâte, care arată ce-i postul. Ca și noi au mai fost și alte neamuri, care se lăudau că postesc, și se mâniau pe Dumnezeu că nu le ține în seamă postul lor. „De ce postim și tu nu vezi? Chinuim sufletul și Tu nu ții seamă?" Ziceau unii către Dumnezeu. Acestora le dă răspuns Proorocul Isaia grăind așa:

„Pentru că în ziua când postiți, vă faceți plăcerile voastre, și necăjiți pe lucrătorii voștri... Iată, postiți ca să vă ciorovăiți și certați, și să loviți cu pumnul fără milă. Nu postiți astăzi ca să se audă glasul vostru. Au acesta este postul care-l vreau? O zi în care omul să-și chinuiască sufletul, să-și plece capul ca trestia? Să-și aștearnă sub el sac și cenușă? Poți numi acesta post? Și zi plăcută Domnului? Nu. Iată postul ce-Mi place, zice Domnul; să dezlegi lanțurile nelegiuirii; să desfaci legăturile robiei; să lași slobozi pe cei asupriți, și să sfărâmi orice jug; să împarți pâinea cu cel flămând; să iei în casa ta pe nefericiții fără căpătâi; când vezi pe cel gol, să-l îmbraci, și să nu ascunzi de cel asemenea cu tine. Când vei face acestea, atunci, ca zorile va răsări lumina ta, și sănătatea ta iute va crește. Înainte va merge dreptatea ta, și Slava Domnului la urmă. Atunci, vei chema și Domnul va răspunde. Vei striga și El va zice: „Iată-mă" (Isaia 15; 38, 3-18).

Deci numai atunci când părăsirea mâncărilor va fi unită cu *„smerenia sufletului"* și cu *„faptele cele bune de milă către aproapele"* postul va fi cel adevărat și folositor (Ier. 14, 12). Și tot de odată și mare bucurie și veselie va fi pe urma lui (Zah. 8). Nu arătarea în afară că postești, fie ferindu-te de mâncare, fie prin alte obiceiuri, ca, nespălarea feței, netunderea părului, ruperea hainelor, sunt semnul adevăratului post (Mt. 6, 16-17). Creștinul când postește trebuie să se depărteze de fățărnicie și viclenie. *„Când postiți* – zice Mântuitorul – *nu fiți ca fățarnicii, triști, că-și smolesc fețele lor, ca să se arate oamenilor că postesc. Adevăr grăiesc vouă, că își iau plata lor".* Creștinul nu trebuie să postească de ochii lumii, ci el să-și înfrâneze și trupul și sufletul. Căci adevăratul post cerut de învățătura creștină și ținut de însuși Domnul nostru Iisus Hristos în pustie, timp de patruzeci de zile, unde deși ispitit, nu s-a abătut de la postul ce

și-l hotărâse singur, ținut și de Sfinții Apostoli, are ca țintă sănătatea trupească și învierea sufletească (Matei 4, 2; Mc. 1, 12; Lc. 4, 2; 9, 28; F.Ap. 13, 2-3; 2 Cor. 6, 51; 11, 27). Trupul este lesne supus păcatului (Mt. 26, 14) și cade în ispită, deși duhul omului vede răul. De aceea trupul trebuie înfrânat. Prin post, nouă ni se poruncește să ne păstrăm sănătatea trupească și limpezimea sufletească. Nu-i nevoie de multă bătaie de cap ca să înțelegem că din petreceri nesăbuite, din îmbuibare cu mâncare și băutură urmează nefericiri și boli. Desfrâul, crimele și bolile de tot felul au pricina lor în îmbuibare. Fiecare om cu minte, care gândește puțin și ia seamă la cele ce se întâmplă în viață, va recunoaște că aceste spuse sunt adevărate. Dar dacă creștinii n-au văzut și n-au auzit cele ce le spune viața, să audă cele ce le spun medicii. Orice om bolnav de stomac, de îngroșarea sângelui și alte numeroase boli, este pus la dietă. Și această dietă este mai întotdeauna un adevărat post. Pururea se recomandă însă bolnavului cumpătare. Prin grăsimi de animale, din carne, se strâng în trupul nostru, mai cu osebire la încheieturi, tot felul de otrăvuri, care ne produc dureri, și ne scurtează viața. Cât suntem tineri nu prea luăm seama, dar cum încep anii să se încline, se simt urmările lăcomiei. Postul, cum zice Proorocul Isaia, face să crească sănătatea.

Și-au pus mulți oameni întrebarea: de ce orășenii sunt mai bolnăvicioși decât sătenii? Orășenii au băi să se curețe, au destule mijloace să se îngrijească, și totuși, sunt năpădiți de boli. Dacă sătenii s-ar îngriji pe jumătate ca cei de la orașe, atunci am vedea minunății. Numai îmbuibarea omoară pe orășeni. Pe lângă aerul sănătos, mâncarea simplă, cu prea puțină carne, dar cu multe verdețuri și posturile lungi, țin pe săteni mai sănătoși. Chipuri frumoase și trupuri pline de viață vedem la sătean care și-a îngrijit cât de puțin hrana lui simplă și frugală. Dar postul adevărat mai are și un alt scop:

Postul este izvorul sănătății. Aceasta ne-o adeveresc cărțile sfinte, experiența multora și dreapta rațiune. *„Toate îmi sunt slobode, dar nu toate îmi sunt de folos,* zice Apostolul. *Iar mâncarea nu ne va pune pe noi înaintea lui Dumnezeu"* (1 Cor. 6, 12; 8, 8).

Postul adevărat ajută mult să depărteze pe om de rele, și să-i curețe gândul și sufletul de porniri spre păcat. Îmbuibarea este

mama relelor, dar înfrânarea este înviorarea sufletului. Prin post se gonesc gândurile rele, diavolești (Mt. 17, 21; M. 9, 29), se năruie puterea celui rău, se întărește sufletul spre luptă curată și fapte dumnezeiești (Mt. 4, 2; Mc. 1, 13; Lc. 4), cum însuși Domnul dă tuturor pildă și după El Apostolii Lui (2 Cor. 6, 5; 11, 27), precum și marii voievozi și eroi ai neamului nostru, în frunte cu Ștefan cel Mare, care după biruința împotriva dușmanului, nu începea petrecerile, ci postea alături cu poporul „pentru mulțumire Viului Dumnezeu, Care i-a ajutat să calce în picioare balaurul vrăjmaș".

Postul este cel mai bun mijloc de curățire și întărire morală și de înălțare sufletească. O viață lungă, cinstită de lume, fericită, nu poate fi pe acest pământ, fără adevăratul post. Pacea și liniștea ca și sănătatea, atârnă de două simțiri: a nevinovăției și a căinței. Cercetați viața ce trăim și vă veți încredința că așa este.

Nevinovat, adică fără greșeală pe lumea aceasta nu se află nimeni. *„Dacă zicem că nu avem păcat, ne înșelăm pe noi înșine și adevărul nu este în noi"* (1 Ioan 1, 8) se zice la cartea sfântă. Și adevărat este. *„În multe greșim toți"* (Iac. 3, 2), adaugă Apostolul Iacob. Deci, om nevinovat nu se află. Greșelile noastre, sunt însă pricina nefericirilor noastre trupești și sufletești. Dar nu suntem osândiți pieirii. Ne rămâne căința. Iarăși un cuvânt foarte urât de toți deși oamenii, în legăturile lor familiare, sociale, de toate zilele, nimic nu cer mai mult decât căință. Și totuși, când aud de căință li se pare că sunt vorbe ce sună din depărtări neînchipuite, din vremuri demult trecute. Și gândul omului îmbracă această ideie cu tablouri grozave de suferință, de chinuri și mai știu eu cu câte grozăvii! Romanele rele, cinematografele cu filmele lor otrăvitoare, ziarele cu numeroasele știri uimitoare, întăresc lumea să stăruie într-un trai ce nu-l vor nici oamenii, căci văd că e rău, dar de care n-au puterea să se lepede. Și n-au această putere fiindcă nu se pocăiesc, nu le pare rău de ce fac, nu se arată și spre bine oameni cu aceeași voință cu care se arată spre rău.

Născocească lumea ce va pofti. Oricâte drumuri vor face prin văzduh, sau prin adâncurile mărilor, nici unul nu duce la fericire, la mulțumire. Oricâtă silință și-ar da oamenii să cunoască legile din aer, să vorbească unul cu altul de la sute și mii de kilometri, să-și

vadă unul și altul chipul de ori și unde va pofti, tot nu vor ajunge unde doresc.

Este adevărat că omul supunându-se naturii, firii, i-a aflat legile și a tras multe foloase. Dar cel mai mare folos - fericirea - nu-l poate afla decât supunându-se lui Dumnezeu. Toți vor să fie stăpâni peste tot ce este pe acest pământ. Trebuie să știe însă întreaga lume, că sunt foarte adevărate cuvintele unui învățat scriitor bisericesc, care zice: „A sluji lui Dumnezeu înseamnă a domni în lume". Și ca să ajungă omul la acest scaun, domnesc - unde găsește fericirea lui - sunt numai două poteci: nevinovăția și căința. Nevinovăție nu este pe lume, toți greșim, rămâne căința. Și acesta este postul adevărat. În post omul își arată tăria voinței lui, adică dacă se poate numi om. În post, se arată dacă este singur în stare să-și capete fericirea, adică sănătatea trupească și liniștea sufletească. În post arată dacă omul - oricare ar fi el - se face vrednic și de alte gânduri mai înalte decât cele mici ale vieții. Prin post putem noi oamenii să ne ridicăm în acele locuri de slavă dumnezeiască, la care s-a ridicat Domnul nostru Iisus Hristos. Prin post ne putem gândi ce înseamnă patimile lui pentru lume, și Învierea Lui din morți.

Numai prin post ne putem limpezi mintea, ca să ne apropiem de El, să-I pricepem viața, să-I prindem ceva din puterea Lui, ca să ne ușurăm traiul. Postul scris de Sfânta Biserică ni se pare azi o poruncă rea. Însă omul înțelept știe să scoată binele chiar din ce i se pare rău. Și tocmai în aceasta stă adevărata înțelepciune.

Dar postul scris de Sfânta Biserică nu-i un rău, ci un mare bine. Medicii și-l scriu în rețetele lor. Biserica l-a rânduit cu mult înaintea medicilor. El este primăvara sufletului ca și a trupului. Buruienile, rădăcinile otrăvitoare, pietrele, le scoate din trup postul de mâncăruri. Gândurile rele, poftele, patimile, ce duc pe om la ceartă și la nefericiri, le scoate din suflet căința sau postul de fapte rele.

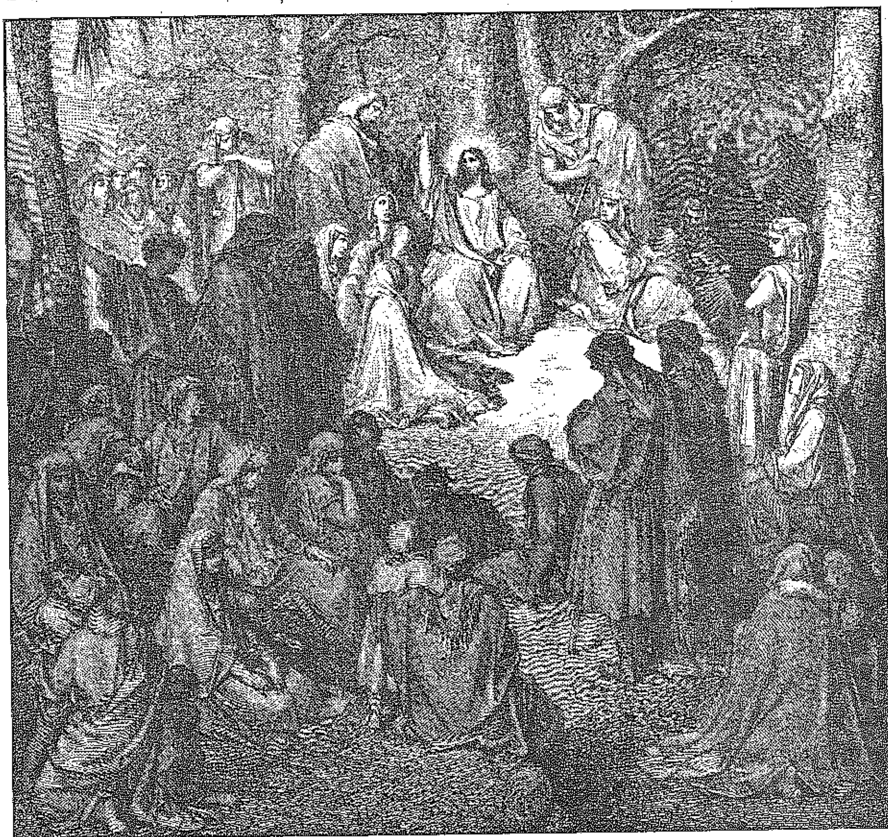
Dar azi vremurile sunt așa de grele și lumea așa de rea, încât nu știm câți mai sunt sănătoși. Cei bolnavi au nevoie de întărire, de aceea cei mai mulți spun că nu pot să țină porunca Sfintei Biserici, nu pot să postească. În lumea în care trăim azi, boala este pentru cei mai mulți un pretext de a nu posti. Îi ispitesc plăcerile și nu pot să-și dea trupul înfrânării. Totuși, Biserica a ținut și ține seamă de

cei bolnavi, și „tare uscați de vreo boală, ca și de neputincioși". Ea le îngăduie să nu postească nici chiar miercurea și vinerea. Dar numai spre a-și întări slăbiciunea, precum i s-ar rândui de vreun doctor temător de Dumnezeu (Balsamon; „Orologiul cel mare"). Să mănânce hrană îndestul încât să se poată ține (Timoti al Alex. la can 8 și 10 Apost. ca și Balsamon în Can. Apost.). Deci nu spre îmbuibare. Trupul și sufletul nostru, armele cu care luptăm în viață, sculele cu care lucrăm în ogorul vieții, sunt roase de otravă, s-au șubrezit. Au prins pe ele rugină, ce le suge vlaga. Să le curățim, să le îngrijim, ca să ne putem sluji de ele cum trebuie. Și îngrijirea deplină nu putem să le-o dăm decât prin post. Să nu scăpăm din vedere un fapt, și anume: de mâncare de post, adică de postul trupesc, și cum îl înțeleg astăzi cei mai mulți, scutesc medicii, scutește Biserica; dar de partea cealaltă a postului, de postul sufletesc, de căință, nu te poate scuti nimeni pe lume, nici un vlădică și nici chiar sfinții. Cum un tată nu iartă pe un copil îndărătnic, încăpățânat, așa nu poate ierta Dumnezeu Tatăl pe un om care nu se căiește de faptele rele. Mântuitorul a iertat pe femeia păcătoasă, căci pocăindu-se se hotărâse spre fapte bune (Lc. 7, 44); a iertat pe tâlharul de pe Cruce (Lc. 23, 48), dar pe cărturarii și fariseii îndărătnici, nepocăiți, deși posteau regulat, i-a trimis în fundul iadului (Lc. 6, 47; Ioan 9, 39-41; 10, 26; 8, 34-44-21; Mt. 7, 22;23; 1-33).

Creștine! Deschide ochii și vezi în ce stare ne găsim astăzi. În ogorul vieții au crescut buruieni rele, ce ne năpădesc și ne înăbușă. Să le nimicim! Cu ce? Numai cu un trup îngrijit cu ce este folositor, adică cu postul creștinesc, sau cumpătarea evanghelică și cu un suflet slobod, prin căință de porniri și gânduri vrăjmașe. Cumpănește bine învățătura Cărții Sfinte! Dacă nu-ți întorci gândul de la ea și nu-ți pui în cap de la început că nu-i bună, fii sigur că cercetând-o te vei încredința în viață ușor și temeinic, că nimic nu este mai sănătos pentru trup și înviorător pentru suflet, decât postul cel adevărat. Vrei să încerci să fii desăvârșit sănătos și așa să ajungi fericit? Ai curaj și postește cum se cuvine.

Postul și rugăciunea. Postul trebuie însoțit de rugăciuni fierbinți, făcute în Duh și adevăr. Aceasta o arată Mântuitorul Apostolilor Săi, după vindecarea lunatecului, zicând: *„Acest neam* (de draci) *cu nimic nu poate ieși fără numai cu rugăciune și cu post"* (Mc. 9, 29).

Adânci cuvinte pentru cine vrea să cugete! Dar pe cât de adânci pe atât de neînțelese! Prea puțini sunt, care auzindu-le să le prindă adevăratul lor rost. Cei ce se socotesc învățați, zâmbesc batjocoritor când le aud. Adevărații oameni învățați, sunt sigur însă că nu vor trece ușor pe lângă ele, ci se vor gândi să priceapă de ce le-a zis Mântuitorul. Poporul mai puțin cărturar, simte că este ceva ascuns în aceste cuvinte ale Mântuitorului, dar nu le prinde bine înțelesul. De altfel să nu ne facem grozavi! Mintea noastră omenească este și azi, ca și odinioară, tot așa de neputincioasă să pătrundă cum trebuie adâncimile învățăturii Domnului.

„Veniți la Mine – ne zice Mântuitorul – toți cei osteniți și însărcinați și Eu vă voi odihni pe voi. Luați jugul Meu asupra voastră și vă învățați de la Mine, că Eu sunt blând și smerit cu inima și veți afla odihnă sufletelor voastre. Că jugul Meu este bun și sarcina Mea ușoară“ (Mt. 11, 18-30; 1Ioan 5, 3)

Rugăciune și post. Cine se mai gândește azi la așa ceva?! Nu se mai gândește omul la rugăciune și post, fiindcă nici el singur nu mai simte, nu mai știe care-i firea lui. Atât de rău e prins în pânza de păcate și pofte, încât nici chiar firea lui nu și-o mai poate cunoaște. Rugăciunea este ceva firesc. Este în natura omului. De aceea n-o găsim poruncită de la început, în cartea sfântă, ci mai târziu, când omul orbit de păcat, a uitat ce este în firea lui. De Adam nu auzim că s-a rugat de Dumnezeu. Dar era nevoie să se spună?! Legătura de atunci dintre Dumnezeu și om era cu totul alta. Era o legătură chiar mai apropiată de cum este azi între tată, mamă și copii. Poate că ne-am apropia cu ceva dacă am zice că era ca legătura dintre mamă și copilul ei mic. Mama miloasă n-are trebuință să audă copilul plângând, ci ea dinainte îngrijește de ce-i trebuie lui. Ea simte de ce are el nevoie. Dumnezeu știa, nu numai simțea, de ce au oamenii nevoie. Și nu aștepta rugăciunea văzută a lui Adam și Eva. Zic, era de ajuns simțirea. Căci era cu neputință ca cei dintâi oameni, măcar în privirea cu ochii spre cer să nu dea drumul gândurilor, simțirilor și dorințelor lor, către cel Atotputernic. Aceasta era și este și azi limba de vorbire a rugăciunii. În conștiința că omul atârnă de Dumnezeu, Care l-a încărcat cu atâtea bunătăți era neapărat cuprinsă și rugăciunea. Și ea țâșnea din sufletul lui fără vrere. Deci nu avea nevoie de poruncă. Dar omul abătându-se și păcătuind, trăind chiar numai în noroiul păcatelor, îi trebuiau porunci, care să-i aducă aminte că alta-i este menirea. Și mai mult încă, îi trebuiau chiar lucruri văzute, care să-l smulgă măcar o clipă din mijlocul patimilor. De aceea, mai târziu vedem și porunci și forme de rugăciuni, porunci și forme atât de trebuitoare. Postul este tot așa de firesc ca și rugăciunea. Postul de mâncăruri de carne și grăsimi este cerut de firea noastră, căci ne îmbolnăvim de tot felul de boli, dacă ne îmbuibăm cu astfel de mâncăruri. Și ca să ne facem sănătoși, trebuie să ne punem la dietă, adică la post. Iată dar cum însăși firea noastră cere să postim.

Postul de fapte rele îl cerem noi de la alții, dar de la noi nu. *Nevinovăția*, și când greșim, căința, le cerem soții unul de la altul, părinții de la copii, oamenii între ei și așa mai departe. Deci, sunt firești. Atunci de ce nu le împlinim?! Neîmplinindu-le, ne chinuim singuri. Duhurile rele se fac stăpâni pe trupul și sufletul nostru; le frământ-

tă cu griji și nevoi, și le zguduie trântindu-le la pământ cu tot felul de boli. Ele schingiuiesc mintea cu năstrușnice gânduri de lux, petreceri, bogății, pofte de tot felul și scrântește gândirea, de vezi pe oameni și pe femei nebuni, încât lacrimi de durere te năpădesc pentru asemenea dureri.

Cu totul este viața acelui ce n-a uitat nici postul nici rugăciunea. Postul creștinesc nu înseamnează nemâncare, moarte prin foame. Rugăciunea nu înseamnează schingiuire, chin, trudă. Adevăratul post creștinesc este îngrijirea sănătății trupești prin mâncăruri sănătoase de vegetale, de verdețuri, și îngrijirea sănătății sufletești prin păstrarea nevinovăției, sau când greșești, prin căință și hotărâre de a nu mai greși. Doctorii și învățații recunosc abia azi acest post ca foarte bun. Cartea Sfântă, scrisă de oameni luminați de Duhul Sfânt, au spus de mult că acest post este singurul mijloc de a trăi fericit. De ce nu-l ții, creștine?

Rugăciunea, care este tot așa de firească ca și postul, este și cea mai bună doctorie pentru vindecarea bolilor nenumărate, ce chinuiesc sufletele oamenilor. Este liniștire, mulțumire, fericire. E foarte cunoscut că diavolul, duhul cel rău, se cuibărește acolo unde găsește loc liber. Sărăcia vine la leneș. Desfrâul la cel bogat și fără lucru. Și așa mai departe. Intră răul unde găsește ușa deschisă. Rugăciunea închide ușa tuturor oaspeților nechemați, prieteni și slugi ale diavolului. Rugăciunea te pune în legătură cu Dumnezeu Cel Sfânt, curat și nespus de drăgălaș cu oamenii, pe care-i iubește, cum nimeni n-a iubit vreodată. Dovadă este faptul că de-a pururea i-a învățat și-i învață cum să fie fericiți. Îi îngrijește mai mult de cum îngrijește mama de drăgălașul ei copil. Dar oamenii tot nepricepuți, tot nerecunoscători sunt.

Dacă ei, prin rugăciune, ar sta în legătură cu Dumnezeu, n-ar lăsa nici o poartă deschisă diavolului, care cum se zice la cartea sfântă, are multe meșteșuguri și viclenii ca să-i prindă. Și după ce apucă pe om, îl chinuie și îl zgâlțâie de ți-i mai mare jalea de biata făptură. Așa cum zgâlțâia pe nefericitul de care vorbește evanghelistul Luca în cap. 9 al Evangheliei sale. Dar creștinii ca să vadă lucrul diavolului, n-au decât să se uite la vreun bețiv ce le iese în cale! Sau, de departe să privească la bătăile, certurile și chiar omorurile ce se fac

prin cârciumi sau în case, la paharele de băutură. Postul și rugăciunea sunt mijloacele cu care gonim de la noi pe toți slujbașii diavolului și pe însuși tartorul răutății. Postul și rugăciunea aduc la noi slava și puterea dumnezeiască, cu care putem birui toate relele.

O veche zicătoare românească grăiește așa: „Spune-mi cu cine trăiești, ca să-ți spun cine ești". Omul care trăiește cu gândul la lucrurile diavolești, de ele va avea parte. Omul care trăiește cu gândul la cele frumoase, sfinte, dumnezeiești, de acestea îi va fi plină viața. Creștine, frate! ești liber. Alege ce-ți place. Sunt sigur însă, că, dacă te va încolți satana, rău de tot o să-ți pară că n-ai alergat la Dumnezeu de la început. Dar el e milostiv și te primește oricând. Încearcă dar, creștine, și te vei încredința că tot neamul drăcesc, pricinuitor al tuturor relelor ce ne fac amară viață, va fugi, va fi izgonit de post și rugăciune (Pr. Popescu-Mălăiești; D. Ort. anul VII. Nr. 25-30).

Și ursul postește. Îndată ce se apropie iarna se retrage în bârlog, se pune pe labe și toată iarna nu mănâncă nimic. Dar când se trezește din somnul lui - din postul lui - e tot urs... atacă și sfâșie animalele mai departe.

Și șarpele postește. Toată iarna și șarpele doarme și nu mănâncă nimic. Dar când se trezește din somnul lui - din postul lui - e tot șarpe. Mușcă mai departe. Exact așa fac și creștinii care se lasă de rele pe timpul postului, dar îndată ce trece postul, s-apucă iar de rele. Se mușcă și se sfâșie iar unii pe alții și fac toate răutățile. Ce folos aș avea că mă las pe timpul postului Paștilor de băutură, fumat, sudalme și alte răutăți, iar la Paști mă dezleg iar? Nu este oare și acesta exact *postul ursului* și *postul șarpelui*?

Postul nostru trebuie să fie un post permanent, a ne feri pe tot timpul vieții noastre de desfătările și deșertăciunile acestei lumi... de duhul acestei lumi... de orice fel de mâncare prin care se întărește *„animalul"*, firea cea veche din noi (petreceri, beții, jocuri, desfătări lumești și celelalte răutăți). Numai un astfel de post ne poate fi ajutor de mântuire sufletească.

Mirele cel nebun. Aceasta e săptămâna (lăsatului de brânză) în care cei neînțelepți fac nebuniile și bețiile cele mai multe, zicând că apoi vine postul. Aceștia fac întocmai ca și când oarecine vrând

și-și aducă în casă mireasă, și-ar umple mai întâi casa lui de curve și s-ar veseli cu ele. Cu ce inimă socotiți că ar intra biata mireasă în casa acelui mire nebun? Să nu fie intrarea noastră în Sfântul Post așa (Pr. I. Trifa...).

Postul apreciat. Împăratul Napoleon I, iubea foarte mult pe fiul său, unicul său copil. I-a dat încă de mic titlul de „Rege al Romei" și i-a căutat cei mai buni dascăli ce-i avea Franța. Într-o zi de Vineri era masă mare la împărat, și între invitați era și doamna de Montesquieu, o creștină bună. Era aproape de împăratul, dar fiind zi de post, nu voia să guste nimic din mâncărurile de dulce. Religiozitatea și curajul doamnei de Montesquieu au plăcut împăratului, care i-a făcut cinstea să-i încredințeze creșterea fiului său (350 pilde ist. 251-252).

Post și îndreptare. Sf. Ioan Gură de Aur vorbind despre post (în Om. IV la Ep. II c. Cor.) zice că pe mulți i-a văzut postind foarte regulat și purtând haine aspre, dar încolo nimic nu făceau vrednic de pocăință. El voia să arate clar că postul în sine nu poate deveni valabil fără de roadele vrednice de pocăință. Apoi aduce ca pildă pe ninivitenii, care și-au impus loruși un post aspru, cu bocete, cu culcare pe pământ, dar în același timp și-au impus și schimbarea vieții lor rele într-o viețuire mai demnă de cinstea lor omenească. Dumnezeu văzând aceasta a primit pocăința lor și i-a mântuit din pierzare (Vezi pe larg Cartea lui Iona). Adică, ninivitenii abținându-se de a mai cădea în păcatele săvârșite, sufereau necazurile, și-au înfrânat inimile, ca și David după căderea în păcat. În astfel de condiții, postul are putere.

2. În posturi, nu m-am înfrânat de la mâncăruri și băuturi?

Postul nu este numai înlocuirea mâncărilor de dulce (frupt) cu mâncări de post; ci e lipsirea cu totul de mâncare și băutură, pe un timp mai lung sau mai scurt, după puterea celor ce postesc. Așa de pildă: Moise, Ilie, Mântuitorul și unii Pustnici: Sf. Simeon Stâlpnicul (Prol. și V. Sf. 1 Sept), Cuv. Visarion (Prol. și Sf. 6 Iunie)... Alții posteau trei săptămâni, alții două, alții 3, 2 zile, alții numai câte o zi. Și în vremurile noastre sunt Călugări, Călugărițe, Clerici și mireni, care postesc, unii mai aspru, alții cum pot. Când postim câte o zi întreagă (chiar și mai multe cine poate) post întreg, ori numai cu pâine și apă, odată în zi (după ora 9-a sau a 3-a după amiază la noi), atunci ne înfrânăm

păcătoasele porniri trupești și ne pregătim viața în viitor pentru îndeplinirea îndatoririlor duhovnicești. Dar, pentru a nu fi postul nostru nerodnic, asemenea postului zgârciților, e bine, ca hrana aceea care s-a economisit în zilele postite, să o dăm săracilor.

„Iată adevăratul post – i se descoperă de sus bărbatului apostolic Herma – spre care Dumnezeu binevoiește: ...După ce vei alunga de la tine toată înșelăciunea, să adaugi aceasta: În vremea în care postești să nu guști nici un fel de hrană, afară de pâine și apă. Și mâncarea pe care obișnuiești a o lua în fiecare zi, dă-o văduvei, orfanului sau săracului. În chipul acesta îți vei mistui chinul sufletului". Pe unii ca aceștia noi trebuie să-i miluim în toată vremea, știind că, cei ce dau săracilor, împrumută pe Dumnezeu. Săracii cerând de la noi cele de lipsă; iar noi dându-le, prin aceasta cumpărăm de la ei untdelemn pentru candela care ne luminează calea spre fericita viață de veci (Dr. C. Chiricescu „Calendar Bis. Ort. p. toți anii" edit. Buc. 1925, pg. 168).

Cu îngerii ori cu dracii? Toți fiii și fiicele Bisericii trebuie să postim, reamintindu-ne că și Mântuitorul și toți plăcuții lui Dumnezeu au postit. Postul trebuie să-l facem cu rugăciuni, că precum nu sunt dulci bucatele fără sare, așa nici postul fără de rugăciuni. Sf. Vasile cel Mare zice: „Că sunt la fiecare Biserică Îngeri care scriu pe cei ce postesc". Deci să căutăm și noi să nu ne păgubim de scrierea Îngerului pentru puțintica dulceață a mâncării de dulce în posturi. Așijderea Sf. Grigorie zice că: Postul este pace de obște a sufletului, și al trupului trai (viață fără tulburare) petrecere cu bună tocmire, viață ce veselește pe Dumnezeu și întristează pe vrăjmașul. Că precum sunt păzitori celor ce postesc Sfinții Îngeri și-i feresc de toate primejdiile, așa sunt și celor ce nu postesc păzitori dracii, și-i îndeamnă la multe păcate". Deci, pentru aceasta trebuie să postim, ca să nu avem părtășie cu diavolul. Nimeni nu s-a făcut învățat sau înțelept din cei ce s-au răsfățat în mâncăruri, nici din cei ce au alergat la veselii s-au făcut ucenici bunătăților; nici iubitorul de răsfățăciuni sfânt; nici cel ce viețuiește trupește, părtaș Împărăției Cerurilor.

Pentru aceasta dar, tot omul credincios și iubitor de Dumnezeu, cu bucurie și veselie așteaptă să vină zilele cele de post, pentru că nici unul din cei triști nu este viteaz la începutul strădaniei. Nu te

face trist ca copiii ce-i duc părinții la școală, nu răpști împotriva zilelor cele curate, nu cerca sfârșitul săptămânii ca sfârșitul iernii cu venirea verii, nu pofti sâmbăta pentru beții ca jidovii, nu număra zilele postului, precum așteaptă argatul cel rău plata simbriei, nu te întrista că nu fumegă bucătăria ta, sau că n-a stat bucătarul lângă foc.

Mă rușinez a spune de posomorârea celor mâncăcioși, în ce chip se tânguiesc în zilele cele de post. Cască adeseori, se culcă puțin și iar se scoală. Dorm în silă și silesc să treacă zilele și să nu le priceapă. Se îngreuiază asupra soarelui, că zăbovește a înnopta. Numesc zilele postului mai mari decât celelalte. Se fac că au durere de stomac și amețeli de cap și stricăciune obiceiului. Acestea nu sunt semne ale postului și ale nesațiului. Fără poftă se duc la masă, răpștesc asupra verzelor, înjură legumele, zicând: (că) în zadar s-a adus în lume. Se fac și cunoscători de firi, iubitori de mâncăruri, beau apă fără de răsuflare, ca și când ar fi luat de la doctori vreo băutură, mângâindu-și pofta lor, unii cu bragă, alții cu bere, alții cu șerbet, alții cu liverj, alții cu mied. Nu amesteca postul cu meșteșugitele tale pofte, că nu vei rămâne nepedepsit. Nu zice minciuni asupra postului, cum că el este făcător de boli, pentru că este făcător de sănătate. Numai pentru obiceiul tău cel rău se socotește postul la tine vrăjmaș, dar firește nu este greu. Obișnuiește-te pe tine cu postul, și cu vremea ți se va face ție ușor, și va locui în tine.

De vei avea soții mâncărurile și băuturile, nu vei avea dragoste niciodată spre post, ci mai vârtos se va arăta la tine și greu și neobișnuit. Căci viața cea postitoare este asemănarea vieții celei nestricate ce va să fie. Ci să fugim de iubirea de mâncăruri cât vom putea, pentru că nu este cu putință nicidecum un om să fie și iubitor de mâncăruri și iubitor de Dumnezeu. Și când postim, trebuie să postim nu numai de bucate, ci mai vârtos să postim de relele acelea cu care ne vătămăm sufletește, adică: de hule, de înjurături, de zavistii, de mânii, de urgisiri, de clevetiri, de pârile ce aveți obicei ca să vă pârâți unul pe altul, ca să vă sărăciți, care lucru îl face numai singur diavolul, că el este vrăjmaș neamului omenesc. Cine are obiceiul de pârăște pe fratele său creștin, pentru ca să-l păgubească și să-l sărăcească, să se lase de acel lucru, că toate păcatele câte va face, după ce se va spovedi și va face canonul ce il va da duhovnicul,

i se vor ierta, iar acel păcat al furiii nu i se va ierta nici cu un mijloc, că este mai mare decât uciderea. Iată, vă poruncesc și vouă Preoților, cine va veni la voi să se spovedească și va avea acel păcat al pârii, de se va apuca acel om înaintea voastră cu chezășie bună, cum că nu va mai pârî pe nimeni în viața lui, voi să-i faceți iertăciune, dându-i canon, apoi să se și cuminece. De nu va vrea însă să se părăsească, să-l lipsiți nu numai de la Sfânta Taină; ci și de la Sfânta Biserică pentru că stă împotriva lui Dumnezeu și se aseamănă cu diavolul" (Mitr. Antim. Ivireanu „Predici" pg. 97-99).

Postea de apă, cu apa în pahar. Un bătrân oarecare, Pustnic, se înfrâna ca să nu bea apă patruzeci de zile, și când era nădușeală (căldură) mare, își spăla paharul cel de băut apă și umplându-l cu apă îl punea înaintea sa. Odată l-au întrebat frații, zicând: „De ce faci așa Părinte, că de apă postești și nu bei, iar paharul îl umpli cu apă și ți-l pui dinainte?" Bătrânul le-a răspuns: „Pentru că văzând paharul plin cu apă înaintea mea, mai multă sete și poftă să-mi fie, și mă silesc să pătimesc și să rabd, ca mai multă plată să iau de la Dumnezeu" („Pateric" pg. 283, 5).

De ce postești? De ce postești toate miercurile și vinerile? întrebă odată un necredincios pe un credincios creștin. „Dar dumneata pentru ce te speli pe față în fiecare dimineață?" zise credinciosul. Necredinciosul a înțeles atunci că și sufletul se cere spălat, și rămase rușinat.

Greutatea baloanelor. Baloanele, care se ridică în văzduh, iau cu ele și saci cu nisip, pe care apoi îi aruncă mereu jos, ca să se poată înălța cât mai sus. Același lucru îl cere și postul: să lepădăm îmbuibarea cu mâncăruri și băuturi, care ne trage spre pământ, spre păcat. Numai aruncând această greutate, ne putem înălța spre cele sufletești, cerești (Pr. I. Trifa ist. 431, 205).

Cumpătarea. Socrate, cel mai înțelept și cel mai nobil dintre filosofii Greciei, era fără pretenții în lucrurile externe. Principiul său era: cine se mulțumește cu mai puțin, acela este mai aproape de dumnezeire. El zicea privind la atenienii lacomi după plăceri: „Alții trăiesc ca să mănânce, eu însă mănânc ca să trăiesc". El mânca

foarte puțin, și întotdeauna mâncăruri simple; umbla desculț și purta numai o haină foarte modestă. Pe lângă acestea s-a antrenat în așa fel, încât suporta cu ușurință orice oboseală și boală fizică și orice vreme rea.

Abstinența. Alexandru cel Mare însetoșă odată în drum. Negăsind apă în apropiere, soldații îi aduseră de undeva apă în cască. El luă casca în mână, privi la soldații din jurul său, care se uitau cu jind la apă, apoi dădu apa înapoi și zise: „Dacă eu beau apa, atunci voi veți fi îndoit de setoși. Să răbdăm deci și să ne înfrânăm".

Înfrânare. Un pustnic bătrân a fost ispitit de diavolul în așa fel că dis-de-dimineață simți o foame și o slăbiciune insuportabilă. Dar își zise în sine: „Deși mi-e tare foame, totuși, trebuie să aștept până la ora 12, atunci voi mânca". La amiază își zise iarăși: „Trebuie să mă silesc încă și să rabd până la ora 3 d. a. La ora 3, pustnicul muie o bucățică mică de pâine în apă și zise: „Trebuie să aștept până la ora 6, nu se moaie pâinea mai degrabă". Când sosi în fine ora aceea, își făcu rugăciunile apoi mâncă pâinea. Așa făcu el zile de-a rândul. Într-o zi văzu cum din coșulețul său de pâine se ridică un fum mare și ieși afară pe fereastra celulei. Începând de atunci, el numai simți nici foame nici slăbiciune, căci cel ce l-a ispitit a plecat, neputându-l învinge. Dacă și noi am exercita în felul acesta înfrânarea, ce tare ar fi sufletul nostru în ispite (Om. P. ist. 205, 2, 416).

Înfrânarea Regelui Alfonso al V-lea. Acest credincios rege al Spaniei, se găsea prins într-un război, pe viață și pe moarte, cu vecinii lui. El însuși își conducea oștirea, și din nefericire fuseseră siliți să se retragă într-un ținut pustiu, sterp și lipsit de izvoare. Opt zile au luptat nemâncați și nebăuți, ostenindu-se din răsputeri să ocupe creștetul unui munte, unde ar fi putut să-și găsească apă limpede de băut să aibă răgazul trebuitor să mănânce în tihnă și la adăpost de ploaia gloanțelor inamice. Un ostaș găsește din întâmplare un izvoraș de apă, din care luă într-un bidon și veni în grabă să dea regelui să bea! Regele puse mâna pe bidon și când toți se așteptau ca regele să bea, deodată răsturnă bidonul și aruncă apa-n vânt, zicând: „Eu nu voi bea și nu voi mânca decât odată cu ostașii mei pe creștetul redutei", și în timp ce-și ridicase mâna dreaptă în sus, ca să-și îndemne luptătorii săi, un glonț venit din senin îi zbură degetul cel mare.

Regele ridică în grabă mâna stângă în sus, în semn de îmbărbătare, și când ostașii din jurul său îl întreabă: „Ce s-a întâmplat, Maiestate?" el le răspunde liniștit cu obișnuitele vorbe ale buletinelor oficiale de luptă: „Nimic nou! Înainte băieți!" Lupta a devenit și mai crâncenă, încât ostașii au uitat și de foame și de sete, iar după două ore încheiate, regele cu vitejii lui erau stăpâni pe poziția mult dorită, unde desigur că avură timp de mâncare și de odihnă.

O luptă e viața întreagă! Și tu însuți ești un luptător. Nu uita însă că izbânzile nu se pot câștiga, decât cu jertfe mari, cu sudori grele, cu suferințe sleitoare de puteri, cu foame și cu sete. Amintește-ți într-una că Mântuitorul tău a flămânzit pentru tine în pustie și a însetat pentru tine și mine pe creștetul Golgotei, când a strigat de pe Cruce: „Mi-e sete". În schimb, El a fost biruitorul cel mare. Obișnuiește-te deci a te lupta cu foamea și cu setea și nu-ți drăcui niciodată suferința ta. Cine nu se înfrânge pe sine, nu poate să biruiască nici pe diavolul (Pr. M. Ionescu).

Viața cumpătată. E greu de corupt omul cumpătat și dezinteresat, care are puține trebuințe și știe să se mulțumească cu puțin. Ministrul englez Walpole, voind să atragă în partidul lui pe un om influent, se duse la el. „Vin, îi spuse el, în numele meu și al tuturor miniștrilor regelui, să-ți mărturisesc părerea de rău pe care o aveam de a nu fi făcut până acum nimic pentru dumneata, și să-ți oferim o funcție demnă de meritele dumitale". „Domnule, îi zise acest bărbat, înainte de a răspunde ofertelor dumitale, dă-mi voie să spun să-mi aducă cina aici, înaintea noastră". Îndată i se aduse o tocătură făcută din rămășița unei fripturi din care mâncase la amiază. „Domnule, zise el atunci lui Walpole, crezi dumneata că un om care se mulțumește cu o asemenea masă, e un om care se poate câștiga ușor? Du-te de spune colegilor dumitale ce ai văzut: e singurul răspuns pe care am a ți-l da!" (Arhim. I. Scriba T. M. pg. 271-272).

Înfrânarea trupească. La curtea unui împărat, un curtean a fost amenințat cu moartea de către un alt curtean. În disperarea sa a alergat la stăpân, pe care l-a rugat ca să-l scape de acea primejdie. „Fii mângâiat, îi zise stăpânul, și nu te teme de nimic, căci dacă omul acela într-adevăr ar încerca să te piardă, îl voi pedepsi". „O, stăpâne,

strigă curteanul disperat, nu acest lucru îl cer de la tine, ci te rog să nimicești pe inamicul meu cu o zi mai înainte de a mă nimici el pe mine!" Așa să facem noi cu poftele trupului nostru; să le biruim noi pe ele cât mai curând, căci altcum, ne vor birui ele pe noi (350 pilde ist. 144).

„Dacă viețuiți după trup, aveți să muriți; iar de veți omorî cu duhul poftele trupului, veți fi vii". „Roada Duhului este înfrânarea poftelor" (Rom. 8, 13; Gal. 5, 2-23). „Tu ai ceva în tine ce trebuie să ucizi", zice fer. Augustin.

Cuvânt despre post. Iubiții mei fii duhovnicești și frați creștini! Diavolul, din început a zavistuit și a vrăjmășuit neamul omenesc. Prin vrăjmășia și vicleșugul său, diavolul a surpat pe primul om, adică pe protopărinții noștri Adam și Eva, în groaznică stricăciune, vrăjmășie cu Dumnezeu Creatorul său, în nefericiri grele și în pierzare vremelnică și veșnică. După aceea pururea nu încetează, zavistuindu-l și pizmuindu-l pe el ca să-l lipsească de mântuirea ce i s-a dat lui prin patima și moartea Domnului nostru Iisus Hristos. Atunci prin șarpe a grăit diavolul către protopărinții noștri și a clevetit pe Dumnezeu ca un rău pizmaș, zicând către dânșii, că: postul este vătămător, iar mâncarea rodului din pomul oprit de Dumnezeu, este folositoare, pentru că face pe om Dumnezeu. Diavolul din șarpe a ispitit astfel pe Eva, zicând: *„Oare Dumnezeu a zis să nu mâncați roade din orice pom din Rai?"* Femeia i-a răspuns: *„Ba nu. Roade din toți pomii grădinii putem să mâncăm. Numai din rodul pomului celui din mijlocul Raiului ne-a zis Dumnezeu: „Să nu mâncați din el, nici să vă atingeți de el, ca să nu muriți".* Atunci șarpele a zis femeii: *„Nu, nu veți muri. Dar Dumnezeu știe că în ziua în care veți mânca din el, vi se vor deschide ochii și veți fi ca Dumnezeu, cunoscând binele și răul".*

Vedeți cum a ispitit diavolul din șarpe pe Eva? „Că știe Dumnezeu – a zis el – că ori în ce zi veți mânca din pomul acela oprit, vi se vor deschide ochii voștri și veți fi ca niște dumnezei, cunoscând binele și răul". Iată sfatul cel de atunci al diavolului. Așa face el și acum. El, același diavol, grăiește în inimile oamenilor în felurite chipuri contra posturilor. Pe unii îi sfătuiește zicând: „Oamenilor! Postul nu este poruncă a lui Dumnezeu; ci fiecare are stăpânire să mănânce și să bea cât va voi, cele ce va voi și când va voi". Pe alții

îi învață „cum că postul vatămă sănătatea și aduce multe feluri de boli". Și așa înșală ei pe cel dintâi și pe cel de-al doilea, precum și atunci în Raiul pământesc, a înșelat mai întâi pe Eva și apoi pe Adam. Tot vrăjmașul diavol, și împotriva celor ce nu se pleacă amăgirilor lui; ci postesc, pregătește și întinde el alte mreji și ispite, prin care spurcă postul lor și îl face pe el nefolositor și neroditor. Astfel, două săgeți aruncă diavolul în vremurile de acum în inimile oamenilor ca să-i întoarcă pe ei de la post: minciuna și frica, însă și o a treia săgeată cu multe bolduri, adică: neluarea aminte, ca să facă postul deșert și neroditor. Iată ce zic defăimătorii de post: „Postul nu este poruncă a lui Dumnezeu, pentru că nici între cele zece porunci nu se cuprinde el, nici Iisus Hristos n-a poruncit pentru post, nici ucenicii Lui n-au legiuit pentru post. Aceasta este aflare a oamenilor, adică a pustnicilor și a sihaștrilor. Pentru aceasta postul nu-i datorie, adică nimeni nu-i dator a posti. Deci, cel ce postește, bun lucru face; iar cel ce nu postește, nicidecum nu greșește". Acestea cugetând și grăind își odihnesc mintea lor amăgită de nu mai păzesc: nici miercurea, nici vinerea, nici cele patru posturi de peste an; ci mănâncă și beau cu nebăgare de seamă în toate zilele fără de nici o sfială toate câte voiesc, zicând ca mâncătorii poporului Vechiului Testament și ca ereticii epicurei: *„Să mâncăm și să bem căci ca mâine vom muri"* (1 Cor. 15, 32), smintind și pe cei din jurul lor. Aceștia însă trebuia măcar să mărturisească adevărul că postul este lucru bun, că postul împilează și veștejește patimile cele pierzătoare ale trupului... și măcar pentru aceasta trebuie să postească adeseori.

O, orbilor și defăimătorilor de post! Precum se vede, nici nu auziți, nici nu înțelegeți care poruncă a dat-o Dumnezeu întâi oamenilor. *„Și a poruncit* - zice Dumnezeiasca Scriptură - *Domnul Dumnezeu lui Adam zicând: „...iar din pomul cunoștinței binelui și al răului să nu mâncați"*. Auzi? A poruncit, zice, adică a dat poruncă: *„Să nu mâncați dintr-însul"*. Și ce alta însemnează cuvântul acesta: *„Să nu mănânci?"* fără numai postul? Vezi? El a dat porunca postului, nu prost și așa cum s-ar fi întâmplat; ci cu îngrozire mare și cu pedeapsă înfricoșată: *„Iar în ce zi veți mânca dintr-însul, cu moarte veți muri!"* Și aceasta ce alta însemnează? Fără numai că de nu veți posti, veți muri.

Au nu credem noi după învățătura apostolească, că omul cel dintâi zidit și împreună cu el tot neamul omenesc, a călcat porunca lui Dumnezeu? Și care altă poruncă a dat Dumnezeu lui Adam? Sau care altă poruncă a călcat el, fără numai porunca postului?! Ascultă, cât de curat învață pentru aceasta dumnezeiescul Apostol: *„Că precum pentru neascultarea unui om s-au făcut păcătoși cei mulți, așa și prin ascultarea Unuia, drepți se vor face cei mulți"*. Și care alta este neascultarea unuia, fără numai călcarea poruncii postului lui Adam? Care altul este păcatul lui, de care nu ne-am îndreptat în alt chip fără numai prin moartea Unuia-Născut Fiului lui Dumnezeu; fără numai păcatul defăimării postului. *„Și luând Eva*, zice Dumnezeiasca Scriptură, *din roada lui, a mâncat"* Auzi? A mâncat. *„Și a dat și bărbatului ei de a mâncat cu dânsa!"* Auzi? Iarăși zice a mâncat, ca să te încredințezi cum că, călcarea poruncii nimic alta n-a fost fără numai decât călcarea postului. Apoi cum îndrăznești tu a zice: Cum că postul nu este porunca lui Dumnezeu; ci aflare a oamenilor, a pustnicilor și a sihaștrilor? Cum îndrăznești să zici că postul nu este datorie, și cum că cel ce nu postește nicidecum nu păcătuiește?

„Dar postul - zici tu - nu se cuprinde în cele zece porunci!" Așa, cu adevărat că nu se cuprinde, dar nici porunca tăierii împrejur nu se cuprinde în cele zece porunci. Dar ce socotești tu despre tăierea împrejur? Poruncă a lui Dumnezeu este tăierea împrejur sau nu? Cum că este poruncă a lui Dumnezeu, tăierea împrejur, nimeni nu se mai îndoiește despre așa ceva. Acesta este așezământul lui Dumnezeu către Avraam, pe care îl vei păzi - zice El - între Mine și între voi și între seminția ta după tine, întru neamurile lor. „Să se taie împrejur toată partea bărbătească". Dar tăierea împrejur - zici tu - nu se cuprinde între cele zece porunci, pentru că era vremelnică și a încetat după ce a fost tăiat împrejur Hristos Dumnezeu, deci mărturisești că tăierea împrejur este poruncă, dar zici că era vremelnică și a încetat. Cum? Tăierea împrejur a fost vremelnică? Cum? Au Dumnezeu a dat până la o vreme porunca tăierii împrejur, apoi zicea lui Avraam: pe care îl vei păzi între Mine și între voi, și între seminția ta după tine întru neamurile lor? Cum? A încetat tăierea împrejur după ce s-a tăiat împrejur Hristos? Ba; ci împotrivă, s-a făcut sau a rămas veșnică tainic. De când s-a tăiat împrejur Hristos,

a încetat chipul tăierii împrejur, și a început tăierea împrejur cea adevărată pe care o însemna tăierea împrejur cea din legea veche. Toți cei ce cred întru Hristos, se taie împrejur cu tăierea împrejur care a însemnat-o Dumnezeu-Omul Iisus Hristos prin tăierea cea trupească. De nu crezi cuvintele mele, crede învățăturii dumnezeiescului Pavel: „Și sunteți tăiați -zice el- cu tăiere împrejur nefăcută de mână". Apoi învață cum și când ne tăiem împrejur, zicând: Întru dezbrăcarea trupului păcatului cărnii, întru tăierea împrejur a Domnului Hristos, îngropați fiind împreună cu El prin Botez" (Cols. 2, 11-12).

Când ne apropiem de colimvitra Sfântului Botez, atunci prin lepădarea de Satana și de toate lucrurile lui, ne tăiem împrejur marginea trupului nostru, adică toate deșertăciunile și poftele trupești, și botezându-ne, și îngropându-ne împreună cu Hristos, îngropăm pe omul cel vechi al păcatului și ieșind din scăldătoare tăiați împrejur cu tăiere împrejur nefăcută de mână, și cu Darul Domnului Hristos ridicați de la păcat. Aceasta este tăierea împrejur cea adevărată, al cărei chip și semn era cea iudaicească. Deci, dar, nu iudeul; ci creștinul se taie împrejur cu tăierea împrejur cea adevărată. Aceasta o adeverește tot acest Apostol: „Nu cel din afară arătat este iudeu, nici cea din afară arătată în trup este tăierea împrejur; ci cel din ascuns, acela este iudeu, și tăierea împrejur a inimii întru Duhul; iar nu prin Scriptură". Iată dar o poruncă nu vremelnică, precum zici tu; ci petrecătoare până în sfârșit, care nu se cuprinde între cele zece porunci; deci, precum tăierea împrejur este poruncă, deși nu se cuprinde între cele zece porunci; așa și postul este poruncă a lui Dumnezeu, deși nu s-a scris între cele zece porunci.

Dar pentru ce n-a scris Dumnezeu pe lespezile Legii: nici porunca postului, nici a tăierii împrejur? Pentru că pe aceste două porunci le dăduse mai înainte de cele zece. Porunca postului o dăduse lui Adam; iar pe a tăierii împrejur lui Avraam. Amândouă poruncile acestea erau știute și se lucrau nu numai de evrei; ci și de cei de alte neamuri. Nu numai evreii se tăiau împrejur, ci și kolhii, egiptenii, etiopienii, tracii și sirienii. Posteau nu numai iudeii; ci și cei de alt neam. Aceasta o mărturisește și adeverește postul ninivitenilor, și al sutașului Cornelie, (ofițer roman) care era de alt neam (Fac. 17, 13-14; Iona 3; F. Ap. 10). Deci care trebuință era ca să mai legiuiască Dumnezeu a doua oară cele mai înainte legiuite: și știute și lucrătoare?

Pentru această pricină, nici Mântuitorul nostru Iisus Hristos, nici dumnezeieştii Apostoli, n-au legiuit post prin cuvânt. Pentru aceasta au grăit mai toţi proorocii. Proorocul Zaharia a arătat şi vremurile cele rânduite întru care posteau evreii: postul al patrulea, postul al cincilea, postul al şaptelea şi postul al zecelea, care se făceau întru a patra, a cincea, a şaptea şi a zecea lună a evreilor, vor fi casei lui Iuda spre veselie şi bucurie şi spre sărbători bune. Dar Iisus Hristos a întărit şi a adeverit prin dumnezeiasca Sa pildă: porunca postului cea legiuită şi ştiută lucrătoare, postind 40 de zile şi 40 de nopţi. El mustra încă şi pe făţarnicii vremii aceleia, i-a învăţat, precum am citit sau auzit citindu-se în Sfânta Evanghelie, chipul cum se face postul bine primit de Dumnezeu, zicând: *„Când postiţi, nu fiţi ca făţarnicii trişti, că îşi smolesc feţele lor, ca să se arate oamenilor că postesc. Amin zic vouă: că îşi iau plata lor. Tu însă când posteşti, unge-ţi capul tău şi faţa ta o spală, ca să nu te arăţi oamenilor că posteşti; ci Tatălui tău Celui într-ascuns. Şi Tatăl tău Cel ce vede întru ascuns, îţi va răsplăti ţie la arătare"* (Mt. 6, 16-18; Is. 58; Rut. 3, 3; Dan. 10, 3). Iată, acesta este chipul arătat de Domnul, cum se face postul bine primit la Dumnezeu şi răsplătit în ziua cea mare. Aşijderea şi propovăduitorii de Hristos, apostolii, n-au legiuit postul cel ce era legiuit de la întemeierea lumii. Însă ei au arătat nouă că erau şi vremuri orânduite ale postului, zicând: *„că şi postul trecuse..."* (F. Ap. 27, 9). Şi cum că ei de multe ori posteau (F. Ap. 13, 3; 14, 28). În posturi de multe ori (2 Cor. 11, 27; 1 Cor. 4, 11). Ei mai înainte de tot lucrul bun făceau post... Atunci postind şi făcând rugăciuni... Şi făcând rugăciune cu posturi. Ei arată că se cuvine sau trebuie şi noi să postim, *„ca să vă îndeletniciţi la post şi la rugăciuni"* (1 Cor. 7, 5). Sf. Apostoli cu urmaşii lor: părinţii apostolici şi patristici, au rânduit încă şi vremurile în care se cuvine să postim.

Deci, ce răspuns au cei care defaimă postul şi pun înainte cele ce am zis mai sus!? Ce dovedire... cum că postul cel dovedit de Dumnezeu de la întemeierea lumii, este aflare a oamenilor? Şi ce ştiinţă nemustrată, când zic ei cum că cel ce nu posteşte în vremuri orânduite, acela nicidecum nu păcătuieşte? Iar câţi fug de post, temându-se ca nu cumva din pricina lui să-şi vatăme sănătatea, sunt neînvăţaţi şi puţin credincioşi. Aceia neştiind care este postul cel adevărat, soco-

tesc că postul este depărtarea numai de patru sau de șase feluri de bucate. Dar noi când postim, atunci înconjurăm pământul și marea. Pământul, ca să adunăm legume, roduri, poame, miresme și altele ce răsare și crește el, de mâncare. Marea, ca să aflăm: midii, stridii, scoici, raci și altele asemenea acestora, jivini care se află într-însa și sunt plăcute la gust. Gătim bucate: uscate, iuți, dulci și prin amestecarea acestora facem mâncăruri multe, de multe feluri, îndulcite cu untdelemn, cu vin, cu miere, cu miresme și cu acestea umplem masa mai mult decât când mâncăm carne. Și fiindcă aceste mâncăruri zădărăsc pofta, mâncăm și bem peste măsură. Apoi socotim că postim. Acest fel de post, cu adevărat vatămă. Și pentru ce? Pentru că mâncărurile acelea ce s-au zis mai sus, sunt anevoie de mistuit, aprinzătoare și pricinuitoare de rele umezeli. Din aceste mâncăruri, se fac umezeli anevoie de mistuit, grele, grețoase, arzătoare de stomac, jigărăi, sărate, iuți... Și din aceste nemistuiri, se produc rele umezeli în trup, cacohimii, flegme sărate și alte multe patimi supărătoare, sufletești și trupești.

Dar cine i-a învățat pe acei încărcători de mese, să zică cum că aceste multe bucate și multă mâncare, ba chiar și băutură, este post? Unde au citit? Unde au auzit, că cela ce se depărtează numai de carne, lapte, ouă, pește, icre acela postește chiar dacă ar mânca multe feluri de bucate? Alt lucru este postul și alt lucru e mâncarea cea de multe feluri. Alt lucru este postul și alt lucru este mâncarea cea multă. Postul este a nu mânca cineva nimic sau a mânca odată un fel și acesta uscat. Când din seara zilei de post până în a doua seară (d. p. de joi seara până vineri seara) nu mănânci nimic, atunci postești. Când nimic altceva nu mănânci fără numai un fel de hrană; pâine sau verdețuri, poame sau legume, și acestea fără îndulciri atunci postești. Acest fel de post nu numai că nicidecum nu vatămă, ba încă foarte mult folosește. Pustnicii și sihaștrii acest fel de post totdeauna îl postesc, și astfel ei sunt și sănătoși de trăiesc mult. Acest fel de post e o pázire foarte folositoare despre mâncare, încât și doctorii cei înțelepți la aceasta mai mult nădăjduiesc decât la buruieni de leacuri sau la doctorii. Iată deci că și doctorii cu postul tămăduiesc multe boli.

„Așa este - ziceți - cu adevărat, dar cine poate să mănânce câte 48 sau 40 de zile necurmat acest fel de hrană? După 3-4 zile se fac

bucatele de post, atât de grețoase încât abia poți să le mai bagi pe ele în gură! Cine poate? Cel ce este flămând. Acesta poate. Noi mai întotdeauna mâncăm mai înainte de a flămânzi și bem mai înainte de a înseta, pentru aceasta căutăm îndulciri și schimbări de bucate, ca să îndemnăm pofta cea moartă de sațiu. Așteaptă să flămânzești și atunci pâinea cea uscată ți se va părea foarte dulce, bună și plăcută. Așteaptă să însetezi, și atunci apa se va face plăcută ca o mursă de miere în gura ta.

Dar acest post – zici tu – pricinuiește atâta neputință, cât nimeni nu poate să-și facă lucrurile sale. Cu adevărat că pricinuiește neputință, dar neputința aceasta este puterea care sfarmă războiul trupului. Drept aceea și pentru aceasta postim, ca să slăbim tulburarea trupului. Cu adevărat că pricinuiește neputință, dar sănătoasă, însă mâncărurile cele multe nu numai că pricinuiesc neputință; ci și boli multe și grele, ba de multe ori și pricinuitoare de moarte. Spune-mi mie, care oameni sunt mai bolnăvicioși? Cei de la țară care se hrănesc mai totdeauna cu mâncăruri slabe și puține, cu verdețuri, legume și fructe; ori cei de pe la orașe, care mănâncă în toate zilele bucate multe, grase, gustoase și de multe feluri? Trupul celor ce mănâncă puțin și beau puțin, este curat de patimi, este sănătos totdeauna și tare; iar trupul celor ce mănâncă mult și beau mult, este înverșunat spre desfrâu, bolnăvicios și slab.

Osebit de acestea, pentru ce cauți, omule, totdeauna jos în pământ și nu-ți ridici ochii la ceruri? Ești puțin credincios, pentru aceasta te temi de slăbiciuni și de neputință. Ești puțin credincios și pentru aceasta cauți sănătate nu de la Dumnezeu Atotțiitorul, ci de la mâncare și băutură. Oare crezi cu adevărat că Moise postind 40 de zile și 40 de nopți în Muntele Sinai, după care post îndelungat s-a coborât din munte: tare și puternic, a zdrobit tablele de piatră, a sfărâmat vițelul de aur în pulbere și sfărâmituri pe care le-a amestecat în apă, dându-le să bea celor ce se idolatrizaseră: mâncând, bând și jucând în jurul vițelului aceluia turnat?... (Ieș. 32). Oare crezi fără de nici o îndoială, că Ilie mâncând numai pâine și bând numai apă, a putut cu întărirea mâncării aceleia să umble 40 de zile și 40 de nopți, nemâncând și nebând nimic, și să meargă până la Muntele Horeb? Oare crezi cu adevărat că Daniel și cei trei tineri din Babilon, mâncând numai semințe ale pământului, s-au arătat mai strălu-

ciți, mai frumoși și mai puternici decât ceilalți tineri care mâncau din masa împăratului Nabucodonosor? Da, da, răspunzi tu... De nu te îndoiești nicidecum și crezi că Dumnezeu, ajutător fiind lucrurilor celor bune și sprijinitor celor ce păzesc poruncile Lui, îți dă ție sănătate și putere, te întărește când postești plinind porunca lui cea Dumnezeiască, atunci el gonește de la tine temerea și tu vei arunca frica. Când postești postul cel adevărat, atunci Dumnezeu este cu tine. Și de este Dumnezeu cu tine, de ce te temi? Hrana și puterea ei, trupul și toată mișcarea lui, și creșterea și micșorarea lui, sănătatea și moartea lui, toată firea și legile ei sunt sub stăpânirea lui Dumnezeu. Și toate se supun Lui și-L ascultă. El schimbă toate cum voiește. De crezi acestora, alergi fără de temere și cu osârdie pe calea postului. Adu-ți dar credința ta lui Dumnezeu în mintea ta, ca să fugă frica slăbiciunii din inima ta.

Câți intră cu osârdie în vremea împlinirii postului, aceia au trebuință de o mare luare-aminte, că împotriva acelora mai vârtos săgetează diavolul cu săgețile lui cele aprinse, silindu-se să le rănească sufletele lor și să le arate neroditoare ostenelile postului lor. El sădește în mintea lor neluarea aminte. Deci, aceia nădăjduindu-se numai la postirea lor, trec cu vederea celelalte fapte bune. Dintru aceasta vedem și la cei postitori, păcate care strică darul și plata postului. Acela postește, dar se ceartă, se pricește și se judecă fără de dreptate cu fratele său. Celălalt postește, dar se mânie și ocărăște, și bate, și necăjește pe cel neputincios. Acest fel de post, nu este primit lui Dumnezeu. „Nu acest post am ales Eu", zice Dumnezeu. Acela lasă mâncărurile dar ține strâns zapisele nedreptății. Are stomacul deșert de hrană, dar inima plină de nemilostivire. *„Nu acest post am ales Eu"*, zice Dumnezeu. De postești în acest chip măcar de-ți vei încovoia - zice Dumnezeu - ca un belciug sau cerc grumazul tău și sac și cenușă de îți vei așterne sub tine, nici așa vei chema post primit. Acela postește de untdelemn și de vin, dar înghite osteneala lucrătorului și soarbe sângele săracului. Acesta nici hrană, nici băutură nu pune în gura sa mai înainte de apusul soarelui, dar o umple pe ea de osândiri și de cuvântări deșarte. Are pântecele deșert de bucate dar mintea plină de gânduri spurcate. Are trupul veștejit de post și osteneli, dar are o limbă ca de: scorpie, șarpe, viperă, cu

care învrăjbește, zavistuiește, ponegrește și înveninează sufletele semenilor săi... „Nu acest fel de post am ales Eu", zice Domnul Dumnezeu. Mare, cu adevărat mare este ticăloșia unor postitori ca aceștia! Cel ce nu postește sau pentru că fiind amăgit, socotește că postul nu este poruncă a lui Dumnezeu, sau pentru că fiind puțin la suflet se teme ca nu cumva să se îmbolnăvească, acela păcătuiește și se muncește, dar însă își satură cel puțin pofta pântecelui său. Iar cel ce postește, dar calcă celelalte porunci ale lui Dumnezeu, acela nu numai că nu se folosește nimic din postul său, dar se lipsește și de desfătarea bucatelor.

Faptele cele bune, o, iubiților mei frați, sunt legate unele de altele și se fac un lanț necurmat. De vei tăia o parte din lanț, toate celelalte părți sunt netrebnice. De va lipsi o faptă bună din tot lanțul faptelor bune, toate celelalte fapte bune se fac nefolositoare. Iată pentru aceasta zice Ap. Iacob, fratele Domnului: *„Că cel ce va păzi toată legea, dar va greși într-una, se face tuturor vinovat"* (Iac. 10-11; comp. Iez. 2; 3; 18; 33). Dracii totdeauna postesc, dar însă niciodată nu se folosesc. Când postul este unit cu celelalte fapte bune, atunci împilează și veștejește patimile trupului, atunci înalță mintea la cer, atunci are mare putere. Preface sălbăticia leilor întru îmblânzire. Martor la aceasta este proorocul Daniel. Preface focul sau cuptorul ars, în rouă și bună răcorire. Martori sunt la aceasta cei trei tineri din Babilon. Preface hotărârea urgiei lui Dumnezeu într-o dulce hotărâre de milă și milostivire. Aceasta o mărturisesc ninivitenii. Deci dacă atunci când postești, precum postește gura ta de bucate, așa postește și inima ta de minciună, de năpăstuire și de tot păcatul ce se face prin cuvânt; dacă, atunci când postești, precum postește gura ta de hrană, așa să postească și ochii tăi de cele ce se văd și smintesc sufletul tău; așa să postească și urechile tale de toate auzirile cele rele și spurcate; așa să postească și mirosul tău de toate miresmele cele dezmierdătoare; așa să postească tot trupul tău de toată dezmierdarea cea trupească, și toată mintea ta de toate gândurile cele rele. Dacă, atunci când postești, rupi zapisele dobânzilor și ale nedreptăților; îmbraci pe cel gol și hrănești pe cel flămând, întinzi mâinile tale spre faceri de bine și milostenii săracilor: *„atunci,* zice proorocul Isaia, *se va ivi de timpuriu lumina faptelor bune ale tale și vindecările păcatelor*

tale, curând vor răsări şi vor merge înaintea ta şi mărirea lui Dumnezeu te va înconjura. Atunci vei striga şi Dumnezeu te va asculta pe tine, şi încă grăind tu, va zice: „Iată, de faţă sunt".

Fericiţi sunt creştinii care postesc cele patru posturi, ajunurile, miercurile şi vinerile de peste tot anul, cu acest fel de post adevărat şi bine primit lui Dumnezeu. Fericiţi sunt cei ce aşa postind se vor transforma din omul cel vechi în Omul cel nou (Efs. 4, 22-24; Cols. 3, 9-10)... Fericiţi sunt cei care prin acest fel de post curăţindu-se se vor învrednici Dumnezeieştii Împărtăşiri a Preacuratelor Taine, cu Preasfântul şi Dumnezeiescul Trup şi Sânge al Domnului nostru Iisus Hristos Dumnezeu. Fericiţi sunt cei ce fiind înconjuraţi şi îmbrăcaţi de slava lui Dumnezeu, se vor învrednici să se închine Mântuitorului şi Izbăvitorului nostru Iisus Hristos celui înviat din morţi... Amin (După „Kiriakodrom" cu unele completări şi îndreptări de autor).

3. Am lăcomia pântecelui?

Nu trăim ca să mâncăm, ci mâncăm ca să trăim, şi veşnic să ne folosim. Mântuitorul ne porunceşte a ne feri de lăcomia pântecelui, zicându-ne: *„Luaţi aminte de sinevă ca să nu se îngreuieze inimile voastre cu saţiul mâncării, şi cu beţia şi cu grijile lumii, şi fără de veste să vină asupra voastră ziua aceea. Căci ca o cursă va veni peste toţi cei ce stau pe faţa pământului. Privegheaţi dar, în toată vremea rugându-vă, ca să vă învredniciţi a scăpa de toate cele ce vor să fie şi a sta înaintea Fiului Omului"* (Lc. 21, 34-36; Rom. 13, 13-14; 1 Tes.5, 6; 1 Petru 4, 7).

Ştefan cel Mare postea. Istoria şi legendele din bătrâni ne istorisesc că Ştefan cel Mare a fost unul dintre voievozii cei mai evlavioşi. Aceasta ne-o adeveresc şi mulţimea Bisericilor făcute de dânsul în vremea domniei sale.

El adeseori postea. Păzea posturile. Aducându-i-se ştirea că voievodul muntean Basarab-cel-Bătrân, aşezat de curând în scaunul Ţării la Bucureşti, după care tânjise 20 de ani, apucase iarăşi drumul pribegiei, a exclamat zâmbind cu amărăciune: „Se vede că voievodului de la Ardeal nu îi e dat să scape de dânsul... Dumnezeu nu-i îngăduie lui Laiotă să apuce sărbătoarea Crăciunului în moştenirea părinţilor săi; căci în post, pe când ne osteneam pentru dânsul, Domnia Sa mânca în ascuns de frupt ca papistaşii..."

Aceasta zicând Ştefan Vodă îşi tocmea oştile sale, în acel timp, când turcii schimbau rânduielile în Ţara Românească (Viaţa lui Ştefan cel Mare, de M. Sadoveanu, cap. 7, 2).

Lăcomia încarcerează pe om. Ştii, cititorule, cum sunt ţinuţi şerpii cei mari în circuri? În fundul unei lăzi este aşezată o pernă moale, moale de tot. Peste ea încolăcit stă şarpele, îmbuibat de mâncare. Peste el, alte perne de puf. Deasupra, capacul lăzii. Acolo locuieşte şarpele - rob al lăcomiei - între perne moi, zăvorât în lada cu câteva găuri, pe unde intră aerul rău mirositor al circului.

Lacom, el nu ştie altceva, decât să mănânce, pentru ca apoi să cadă în nesimţire. Lăcomia i-a luat libertatea, aerul curat, pădurile verzi, soarele, făcându-l rob al circului cu miros greu, fără soare şi fără viaţă...Lui nu-i pasă: are ce să mănânce, stă pe puf, i se pare că e liber. Adevărul este că stă zăvorât. E mort de viu. Într-o zi, aceleaşi perne moi, îi vor odihni hoitul.

Nu sunt oare şi oameni lacomi, care trăiesc pe puf, ghiftuiţi de mâncăruri şi băuturi, îmbuibaţi de plăceri? Nu-şi închipuiesc ei că sunt liberi, deşi sunt zăvorâţi în lada păcatului? Robi ai pântecelui nesăţios, nu se gândesc că mâine, trupurile lor vor fi hrana viermilor lacomi în mormânt?!

Oare omul nu are în el o părticică din dumnezeire? Ceea ce poate fi îngăduit animalului, nu este îngăduit omului. Ce ai făcut, cititorule, pentru îndreptarea unuia ca acesta? (O.M.P. ist. 468).

4. Am mâncat de frupt în posturi?

Cei ce păcătuiesc astfel, sunt asemenea Evei şi lui Adam, care lăcomindu-se au mâncat din pomul oprit după îndemnul şarpelui-diavol, şi aşa, călcând porunca lui Dumnezeu şi-au pierdut toate bunătăţile ce aveau, Raiul şi nemurirea. Dumnezeiasca Scriptură ne învaţă a nu ne îngreuia cu saţiul mâncării şi cu beţia, căci: *„Mâncarea nu ne va pune pe noi înaintea lui Dumnezeu... Că nu este Împărăţia lui Dumnezeu mâncare şi băutură, ci dreptate, pace şi adevăr"* (Lc. 21, 34-36; Rom. 13, 14; 14, 17; 1 Cor. 8, 8; Lc. 16, 19-31; Gal. 5, 14).

Postul şi canonisirile. Postul este ofranda înfrânării, pentru că şi trupul se va învrednici de mila lui Dumnezeu, căci El este instrumentul atât al faptelor bune cât şi al păcatului. Pe unde intră păcatul, pe acolo trebuie să vină şi mântuirea. Păcatul trupesc al lui

Adam a trebuit să fie distrus prin patimile trupești ale Mântuitorului. Cine nu-și supune trupul la înfrânare, după exemplul Mântuitorului și a sfinților Săi, pe acela îl arată faptele că el nu voiește să fie părtaș la viața tainică în Hristos; credința fără de fapte este moartă!

1. „Dacă vreun episcop sau prezbiter, sau diacon, citeț, sau cântăreț, nu postește Sfântul și marele post al Paștelui, sau miercurea și vinerea, să se caterisească, fără numai dacă va fi fost împiedicat de slăbiciunea trupească, iar de va fi laic să se afurisească" (Apost. 69; VI ec. 89).

2. „Dacă vreunul dintre cei ce se nevoiesc, din defăimarea (rânduielilor bisericești) ar îndrăzni să dezlege posturile cele predanisite și respectate de Biserică, încrezându-se în justificările cugetului său, să fie anatema" (Gangra 19; Laod.52; Cart. 48; 56; VI ec. 89).

3. „Deoarece am aflat că cei din cetatea Romei postesc în sâmbetele Sfântului Post al Patruzecimei, împotriva așezămintelor bisericești, Sfântul Sinod hotărăște că și în Biserica Romei trebuie să se păzească neschimbat canonul care zice: „Dacă vreun cleric s-ar afla postind în ziua Duminicii sau a sâmbetei, afară numai de una (sâmbăta cea mare a patimilor), să se caterisească, iar de va fi laic să se afurisească" (VI ec. 55; Apost. 66 (94).

4. „De asemenea am aflat că și în țara armenilor și în alte locuri, unii mănâncă ouă și brânză în sâmbetele și duminicile Sfintei Patruzecimi". „Deci s-a hotărât și aceasta, ca, Biserica lui Dumnezeu din toată lumea urmând aceeași rânduială, să țină postul și să se îndepărteze precum de tot felul de junghietură și jertfe, tot așa și de ouă și de brânză, care sunt rodul și produsul acestora, de la care ne înfrânăm, iar de n-ar păzi aceasta, dacă vor fi clerici să se caterisească, iar de vor fi laici să se afurisească" (VI ec. 56).

5. „Cel ce va mânca carne, ouă sau brânză în Postul cel Mare, sau miercurile și vinerile de peste an, 2 ani să nu se împărtășească" (Vezi Molitfelnic).

6. „Cine moare de foame în Postul Mare să mănânce carne și să aibă pocanie 3 ani și 150 metanii; iar de va gusta brânză sau ouă în acel Post Mare, 2 ani să aibă pocanie și metanii 66".

7. „Oricine se va spurca în lunea brânzei cu carne, și în lunea dintâi (a postului cu brânză), 4 ani să se pocăiască și metanii 300".

8. Oricine se va spurca cu neștiință în Postul cel Mare, pocanie 1 an, metanii 36" (P. B. G. p. 117 (138).

9. Nu se cuvine ca monahii să facă servicii plugărești în Postul cel Mare, ca din cauza aceasta să dezlege la vin și untdelemn, pentru că acestea sunt fapte ale lăcomiei de pântece" (Sf. Nichifor 16; Laod.50; VI ec. 89).

10. *Canonisiri ușoare:* 1) să postească alte zile de frupt în locul celor nerespectate, afară de sâmbătă și duminică. 2) Să se înfrâneze de anumite mâncăruri, în anumite zile. 3) Să facă rugăciuni și metanii, citiri de cărți sfinte, ș.a.

11. *Postul și dezlegările excepționale*. Biserica nu este omorâtoare de oameni, ci prin post, ea voiește să omoare patimile și să salveze sănătatea sufletească. Duhovnicul poate da dezlegare în timpul postului numai celor slăbiți, în anumite zile ale săptămânii, de ex: marți, joi, sâmbătă și duminică. Potrivit cu starea sănătății și cu conștiința celui bolnav, se poate dezlega numai la anumite mâncăruri, de ex: untdelemn și vin; lapte și ouă; la carne, pentru un anumit timp.

12. Celor cărora le este viața în primejdie, li se poate da dezlegare la toate, în orice zi a săptămânii, în orice post al anului, până ce se fac sănătoși (Sf. Timotei 8; 10).

Postul ca tipic anual. Dacă pomenirea Sfinților, care s-au notat mai jos, cade miercuri sau vineri, în câșlegi, se dezleagă la mâncare după cum se arată în dreptul fiecăruia. În zilele neindicate, de ex: 2, 3, 4... septembrie, miercuri și vineri nu se dezleagă nici la vin și nici la untdelemn, afară de cazul când ar fi hramul Bisercii, când se dezleagă și la pește.

Septembrie. 1. Începutul Indictionului, Cuv. Simeon Stâlpnicul, dezlegare numai la vin și untdelemn, dacă este miercuri sau vineri.

6. Arhanghelul Mihail, la vin și untdelemn.

8. Nașterea Sf. Fecioare Maria, la pește și la vin.

23. Zămislirea Sf. Ioan Botezătorul, vin și untdelemn.

26. Mutarea Sf. Ioan Evanghelistul, vin și untdelemn.

28. Sf. Cuv. Hariton Mărturisitorul, vin și untdelemn.

Octombrie. 6. Sf. Ap. Toma, vin și untdelemn.

9. Sf. Apostol Iacob Alfeu, vin și untdelemn.

26. Sfântul Mucenic Dimitrie, dezlegare numai la vin și untdelemn (vezi 14 noiembrie).

Noiembrie. 8. Soborul Sf. Arhangheli Mihail și Gavriil, dezlegare numai la vin și untdelemn (vezi la 14 noiembrie).

13. Sf. Ioan Gură de Aur, vin și untdelemn.

14. Sf. Ap. Filip, dezlegare la pește pentru lăsatul de carne și începutul postului Nașterii Domnului.

a) În postul Sfinților Apostoli și în al Nașterii lui Hristos, marți și joi nu mâncăm pește, ci numai untdelemn și vin. Iar luni, miercuri și vineri, nici untdelemn nici vin nu gustăm, ci postim până la al nouălea ceas și mâncăm întru acele zile mâncare uscată. Iar în sâmbete și duminici mâncăm pește. Iar dacă s-ar întâmpla vreun sfânt marți sau joi, având slavoslovie, mâncăm pește. Și de se va întâmpla luni, asemenea. Iar dacă miercuri și vineri, dezlegăm numai la untdelemn și la vin, și mâncăm odată în zi".

b) „Iar dacă s-ar întâmpla miercuri sau vineri, vreun sfânt având priveghere, dezlegăm la untdelemn vin și pește. Și dacă se va întâmpla pomenirea sfântului al căruia este hramul Bisericii, miercuri sau vineri, asemenea facem" (Tipicul c. Mare p. 44).

15. Sf. M. Gurie, Samona și Aviv, vin și untdelemn.

16. Sf. Ap. Matei, dezlegare la vin și untdelemn, marți și joi, sâmbătă și duminică la pește.

21. Intrarea în Biserică a Maicii Domnului, dezlegare la pește.

24. Sf. Mucenița Ecaterina, vin și untdelemn.

30. Sf. Apostol Andrei, vin și untdelemn.

Decembrie. 4. Sf. M. Varvara, vin și untdelemn.

5. Sf. Sava cel sfințit, vin și untdelemn.

6. Sf. Nicolae, dezlegare numai la vin și untdelemn, dacă este miercuri sau vineri (Vezi 14 noiembrie).

9. Zămislirea Sf. Ana, vin și untdelemn.

12. Sf. Spiridon făcătorul de minuni, vin și untdelemn.

13. Sf. M. Evstratie, Axentie, Evghenia, Mardarie și Orest și Sf. M. Lucia fecioara, vin și untdelemn.

24. Ajunul nașterii Domnului, dezlegare la vin și la untdelemn.

25. Nașterea Domnului „dezlegare la toate. Se cuvine a ști, cum că de se va întâmpla praznicul Nașterii lui Hristos și al Sfintei Dum-

nezeieștii Arătări, miercuri sau vineri, dezlegăm la brânză și la ouă, iar mirenii și la carne".

„Iar în cele 12 zile după Nașterea lui Hristos, și în săptămâna cea dinaintea lăsatului de carne și în săptămâna cea luminată, în săptămâna Penticostei, dezleagă Monahii la brânză și la ouă, iar mirenii la carne, iar în săptămâna brânzei dezleagă și monahii și mirenii la brânză și la ouă; iar miercurea și vinerea întru al nouălea ceas (ora 3 p. m.) dezlegăm odată în zi".

„Iar în miercurile și vinerile Cincizecimii, dezlegăm: Monahii la untdelemn și vin, iar mirenii la pește, afară de miercurea înjumătățirii și de miercurea Odovaniei Paștelui, că întru acele două zile dezlegăm la pește și la vin. Iar alții dezleagă și întru celelalte miercuri și vineri ale Cincizecimii (Tipic Mare p. 43-44).

Ianuarie. 6. Botezul Domnului, dezlegare la toate.

7. Soborul Sf. Ioan Botezătorul, dezlegare la pește.

11. Cuv. Teodosie, începătorul de obștie, vin și untdelemn.

16. Închinarea lanțului Sfântului Ap. Petru, vin și untdelemn.

17. Cuv. Antonie cel Mare, vin și untdelemn.

18. Sf. Atanasie și Chiril, vin și untdelemn.

20. Cuv. Eftimie cel Mare, vin și untdelemn.

25. Sf. Grigorie Bogoslovul, vin și untdelemn.

27 Aducerea moaștelor Sf. Ioan Hrisostom, vin și untdelemn.

30. Sf. trei Ierarhi: Vasilie, Grigorie și Ioan, vin și untdelemn.

Februarie. 2. Întâmpinarea Domnului, dezlegare la pește, dacă nu este în Postul cel Mare.

8. Sf. M. Teodor Stratilat și profetul Zaharia, vin și untdelemn.

17. Sf. Mucenic Teodor Tiron, vin și untdelemn.

24. Aflarea capului Sf. Ioan Botezătorul, vin și untdelemn. În timpul Postului Mare se poate boteza în orice vreme, se poate călugări și hirotonisi: „Hirotonia Diaconului se poate la Liturghia mai înainte sfințită, iar hirotonia Preotului la Liturghia cea desăvârșită, căci Preotul este săvârșitor, iar Diaconul slujitor".

„Nuntă... și logodnă nu trebuie să se facă, fără numai în caz de nevoie, și aceasta să se facă numai în ziua Buneivestiri și în Duminica Floriilor" (Sf. Simion Tes. IX, 25).

Martie. 9. Sfinții 40 de mucenici, la vin și untdelemn.

25. Bunavestire a Maicii Domnului „întru oricare din zilele Sfântului Post până la duminica Stâlpărilor, de se va întâmpla, dezlegăm la pește și la vin, și mâncăm odată în zi, afară de sâmbătă și duminică. Iar în Săptămâna cea Mare de se va întâmpla până în Joia cea Mare, dezlegăm la vin și la untdelemn; iar în Vinerea Mare numai la vin".

„În Joia Canonului Mare dezlegăm la vin și la untdelemn".

„În Vinerea Acatistului dezlegam la vin și la untdelemn".

„În Sfânta și Marea Joi dezlegare la vin și la untdelemn (Laod. 50-52).

„Postiți în zilele Săptămânii Mari (a patimilor)... gustând numai pâine, sare, legume și apă; iar de vin și de carne să vă feriți cu totul. În Vinerea și Sâmbăta Mare, dacă sănătatea vă îngăduie, să nu gustați nimic până la cântatul cocoșilor din noapte"...

„În ziua Sâmbetei țineți postirea până la lumina zilei Învierii Domnului. Dar din seara Sâmbetei și până la lumina zilei Învierii, stați în Biserică priveghind, citind Legea, Profeții și Psalmii" („Consit. Apost." V, 18-19, citat după Tez. Lit. T. III, pg. 395).

26. Soborul Arh. Gavriil, vin și untdelemn.

Pentru Cincizecime vezi tipicul la 25 decembrie.

Aprilie. 23. Sf. Mucenic Gheorghe, miercuri și vineri se dezleagă numai la vin și untdelemn, dacă nu este în Postul Mare.

25. Sf. Ap. și Ev. Marcu, vin și untdelemn.

30. Sf. Ap. Iacob, rudenia Domnului, vin și untdelemn.

Mai. 2. Sf. Atanasie cel Mare, vin și untdelemn.

8. Sf. Ioan Evanghelistul, vin și untdelemn.

15. Sf. Cuv. Pahomie, vin și untdelemn.

21. Sf. Împărați Constantin și Elena, dezlegare numai la vin și untdelemn.

24. Cuv. Simeon Stâlpnicul, vin și untdelemn.

25. A treia aflare a cinstitului Cap al Sfântului Ioan Botezătorul, dezlegare la vin și untdelemn.

Pentru postul Sfinților Apostoli, vezi la 15 noiembrie.

Iunie. 8. Sf. Teodor Stratilat, vin și untdelemn.

11. Sf. Ap. Bartolomeu și Varnava, vin și untdelemn.

19. Sf. Ap. Iuda, fratele Domnului, vin și untdelemn.
24. Nașterea Sf. Ioan Botezătorul, dezlegare la pește.
29. Sf. Apostoli Petru și Pavel, dezlegare la pește.
30. Soborul Sf. Apostoli, dezlegare la pește.

Iulie. 1. Sfinții doctori Cosma și Damian, dezlegare la vin și untdelemn.
2. Sf. Veșmânt al Maicii Domnului, vin și untdelemn.
5. Cuv. Atanasie din Atos, vin și untdelemn.
8. Sf. Mucenic Procopie, vin și untdelemn.
15. Sf. Mucenici Chiriac și Iulita, vin și untdelemn.
20. Sf. Prooroc Ilie, vin și untdelemn.
22. Sf. Maria Magdalena, vin și untdelemn.
25. Adormirea Sf. Ana, maica Născătoarei de Dumnezeu, vin și untdelemn.
27. Sf. Mucenic Pantelimon, vin și untdelemn.

August. În postul Adormirii Preasfintei Stăpânei noastre Născătoare de Dumnezeu, în 15 zile, afară de schimbarea la față a lui Hristos, postim până la al 9-lea ceas din zi, luni, miercuri și vineri, mâncând mâncare uscată, și facem plecare genunchilor până la împărtășirea cu Sfintele Taine. Iar marți si joi, fiertură fără de untdelemn. Sâmbătă și duminică facem fiertură cu untdelemn și bem vin. Iar pește nu mâncăm până la Adormirea Preasfintei Născătoarei de Dumnezeu, fără numai la Schimbarea la Față a lui Hristos mâncăm pește de două ori în zi" (Tipicul Mare p. 44).
9. Sf. Ap. Matia, vin și untdelemn.
15. Adormirea Maicii Domnului, dezlegare la toate afară de miercuri și vineri, când mâncăm numai pește.
31. Punerea cinstitului brâu al Maicii Domnului, dezlegare la vin și untdelemn (Sistematizat înt. după Tipicul cel Mare, pg. 724-727).

Miercurile și Vinerile sunt absolut obligatorii a fi respectate cu post aspru, ajunare ca și Postul Mare. Aceasta după putere și impunerea muncii. Când lucrează ușor, postește mai aspru, iar când muncește din greu, la pământ, etc., postește cum poate. „Nu ne va învinovăți pe noi cineva pentru că ținem miercurea și vinerea, în care zile s-a poruncit după tradiție a se ajuna, deoarece miercurea se

ține pentru sfatul făcut de iudei asupra vânzării Domnului, iar vinerea pentru patimile suferite de El pentru noi. Duminica o ținem însă, pentru învierea Domnului din morți, ca zi de bucurie, în care nici genunchii nu se pleacă" (Ier. N. Sachelarie, Prav. Bis. pg. 354-362 și 206).

Batjocoritorul postului pedepsit. Faptul s-a întâmplat în satul X din Ardeal. Într-o comună, în Săptămâna Mare, un bătrân cam de 60 de ani făcu următorul act vitejesc: scoase slănină și alte mâncăruri de dulce și începu să mănânce, privind mândru și batjocoritor la cei ce se uitau. Țărăncile îl huiduiră, meseriașii și câțiva intelectuali îl aplaudară. Îmbărbătat de gestul celor din urmă, se suie într-un pom din apropiere, de unde voia să sfideze pe credincioșii noștri. În mâna cu care se ținea de cracă avea pâinea, în cealaltă slănina. Voi să mănânce, mâna îi scăpă și el căzu la pământ. Căderea fu atât de nenorocită, încât rămase mort pe loc (O.M. P. is. 750).

5. Am stricat posturile, părtinindu-mi că sunt slab, bolnav... scuzându-mă cu scumpetea, moda lumii civilizate, etc.?

Precum am văzut postul este izvorul sănătății; iar mâncărurile grase, cărnurile, băuturile și îmbuibările, sunt haznaua bolilor. Cum am mai arătat, cine postește în posturi duhovnicește, adică: nu nedreptățește pe nimeni, întoarce ceea ce-i al aproapelui său, nu clevetește, nu vorbește măscăriciuni, nu-și pângărește mintea cu gânduri spurcate, etc. acela reușește a face post bun, întreg, totuși e bine a păzi și rânduiala posturilor după Sfintele Pravile în limita puterii lor. În poporul nostru însă adeseori se aud petrecându-se multe lucrări păcătoase și felurite ciudățenii scârboase se înfăptuiesc în posturi, chiar de unii care postesc. E cunoscută de multă lume povestea aceea de pomină, cu ucigașul care fiind adus și întrebat înaintea judecății, în ce zi a săvârșit fapta lui nelegiuită, el a răspuns că nu-și aduce bine aminte, anume ce zi era, dar își amintește că era o zi de post, fiindcă nu mâncase de frupt. Acesta-i semn de groaznică prăbușire în păgânism și necunoștință totală a Legii Creștinești, o neștiință a Sfintei Evanghelii.

Bine este tuturor creștinilor să postească după Sfintele Pravile, însă dacă nu adaugă la post și facerea milosteniei, pacea cu aproapele, purtarea frățească, inimă bună și curată, păzirea de feluritele

necurăţii, de vorbe putrede, minciuni, viclenii, înclinări necuviincioase... şi de nu se va apropia cu gândul, cu cuvântul şi cu fapta de Dumnezeu, izvorul fericirilor statornice, atunci postul acelor creştini e ştirb, şi trebuie completat cu ceea ce îi lipseşte.

Numai în cazuri de grea suferinţă şi primejduire a vieţii, creştinii pot îndrăzni a dezlega în post, după sfatul medicului credincios şi învăţat şi binecuvântarea duhovnicului luminat.

Bolnavii sunt scutiţi de asprimea postului. Zis-a un bătrân oarecare: „Fiilor şi fraţilor, să înţelegeţi şi să ştiţi toţi aceasta, că nici una din faptele bune nu este aşa de iubită şi plăcută lui Dumnezeu, şi nici de una nu se bucură Dumnezeu aşa de mult, ca de aceasta, adică atunci când se întâmplă omului de cade în vreo scârbă oarecare, ori în ce chip ar fi, iar el cu mulţumire rabdă bucuros, până în sfârşit. Asijderea şi de la cel ce este bolnav cu trupul său, nu cere Dumnezeu, nici cearcă de la dânsul post, înfrânare de mâncare şi băutură, sau altă osteneală şi nevoinţă a trupului, fără decât numai răbdare, mulţumită şi rugăciune duhovnicească, şi să-i fie mintea şi gândul lui pururea la Dumnezeu. Căci postul şi osteneala trupească le face omul pentru înfrânarea zburdărilor necuratelor pofte şi a patimilor trupului, iar boala trupului este mai presus şi mai tare decât postul şi decât altă nevoinţă şi osteneală a trupului. Pentru aceasta de la bolnav nu se cere, nici se cearcă post, înfrânare şi alte osteneli, ci datoria lui este să mulţumească pururea cu osârdie şi cu toată inima sa lui Dumnezeu, rugându-se ca să-i dea răbdare („Pateric", pg. 25, 13).

Postul păzit ca măsură religioasă, morală şi igienică. Hrana omului a fost preţuită în toate timpurile şi religiile, pentru că ea este legată de viaţa, sănătatea, moralitatea şi puterea noastră. Biserica nu a îngăduit fiilor ei să se hrănească numai după voia şi pofta lor (a), căci omul din firea sa este lacom la mâncare, şi de aceea în loc de folos dobândeşte stingere din hrana sa. Pentru aceea Biserica a aşezat o prea înţeleaptă măsură religioasă, morală şi igienică,

a) Prima poruncă Divină pentru a posti omul, o aflăm în cartea Facerii cap. 2 v. 16, când Dumnezeu a zis aceste cuvinte strămoşului nostru Adam: şi Iehova Dumnezeu porunci omului, zicând: „Din toţi pomii acestei grădini poţi mânca, dar din pomul cunoştinţei binelui şi răului să nu mănânci".

cu privire la nutrirea creștinului, rânduind astfel zile de postire și apoi de dezlegare, la o hrană mai plăcută. S-a întocmit adică o împletire din zile de posturi și dezlegare, ca unele cu altele să fie în strânsă și folositoare armonie pentru corpul și sufletul nostru.

1. Iar a posti va să zică cineva, mai mult ori mai puțin, de la mâncare și băutură, cu scopul de a se împăca cu Dumnezeu și a împlini porunca a doua bisericească (Mărt. Ort. Part. I, întreb. 88). Marea lege și poruncă a postului, ne-a fost dată de Mântuitorul cu pilda Sa, când a postit 40 de zile și 40 de nopți (Mt. 4, 2; Mc. 1, 12; Lc. 4, 1). Postul însă să fie însoțit de rugăciune (2 Împ. 12, 6), de mărturisirea păcatelor (Neem. 9, 1), de umilință (Dan. 9, 3), de întristare (Ioil 2, 12) și de milostenie (Zah. 6, 5). El să nu fie făcut cu mândrie (Mt. 6, 16). Pilda Domnului cu privire la post, au urmat-o Apostolii (F. Ap. 13, 3; 14, 23; 1 Cor. 7, 5; 2 Cor. 6, 6; 11, 27), urmașii acestora (Învăț. c. 12 Apostoli cap. VII), părinții și scriitorii bisericești (a) și toți creștinii adevărați până în zilele noastre (b).

Posturile sunt și ele sfințite de Biserică și ne aduc aminte de niște întâmplări mari petrecute în creștinism și rămase neuitate prin legătura strânsă ce o au cu aceste zile de ajunare. Biserica a înființat și a păstrat posturile pentru aducerea aminte de acele evenimente și pentru curățirea firii noastre de păcate. Postul înfrânează poftele rele, împuținează și nimicește materia netrebuincioasă din corpul omului, pocăiește trupul și sufletul, apoi înalță mintea noastră la privirea bunurilor suprafirești. El este o faptă bine plăcută lui Dumnezeu, și foarte potrivită firii noastre. Iată pentru ce îl aflăm așa de des amintit în Vechiul Testament sub numirea de „țom” (c), și apoi în religia vechilor egipteni, în brahmanism, budism, parisism, isla-

a) Iustin. Apol. II; Irin. ap. Euseb. Hist. eccles. lib. V, cap. 24, Tertuli; de Jejunium, c. II Const. Apost. lib. V cap. 13; V, 18; V, 19; Hrisostom; Hom. XI în Genes Augustin Serm. 74.

b) Cu foarte mare plăcere și bună voință postesc sătenii noștri toate posturile anului, precum și lunea, miercurea și vinerea din fiecare săptămână (autorul).

c) Ieș. 34; Lev. 16, 29-31; 23, 27-32; 2 Împ.1, 12; 3 Împ. 19. Apoi profetul David și toți profeții V. Test. recomandă înfrânarea în mâncare. Mai ales profeții Ieremia și Zaharia sfătuiesc cu asprime postul. Fariseii posteau lunea și joia. Esenienii erau și mai aspri în postire; iar Talmudiștii au creat un sistem original de postire (Conf. Ezdr. 8, 23; Neem. 1, 4; Dan. 9, 3; Iudit. 8, 5-6; Ioil 1, 14; 2, 12; Is. 58, 6; Zah. 7, 5; Iona 3, 5; Est. 4, 3; Ps. 34, 12).

mism, precum și în toate cultele sistematice ori sălbatice ale neamurilor ce viețuiesc pe pământ (a).

Dar postul în creștinism nu este tot de un fel, ci este și el ca și faptele religioase și morale, de felurite grade de asprime și bunătate. Deci postul ori ajunarea (jejunium), înfrânarea și asceza în alimente, se reduce la reținerea de mâncare și băutură spirtoasă în general și la diferite trepte de răbdare. Dar mult mai aspru este postul când cineva *nu mănâncă nimic,* adică se lipsește de orice hrană sau băutură pe un timp scurt sau mai îndelungat, ori mănâncă hrană uscată, ceea ce va să zică pâine și apă, odată pe zi, la ora 9 (a noastră a 3-a după amiază). Aceasta se cheamă în terminologia bisericească „comestio (comedo)".

Mai îngăduitor este postul când piosul mănâncă hrană îndulcită cu untdelemn ori cu pește și bea vin (b). Adevăratul post este însă înfrânarea totală sau mâncarea uscată; iar cel cu untdelemn și cu pește se cheamă *„dezlegarea postului".*

a) Preoții egipteni, după mărturia lui Herodot, nu mâncau carne și pește ca și preoții brahmani. La greci, înainte de consultarea oracolelor, se ținea un post aspru. Apoi în a 3-a zi a misterelor eleusine, iarăși se postea întru aducerea aminte de întristarea zeiței Ceres. Cei ce aveau să fie inițiați în aceste mistere, posteau de 7 ori 9 zile. Și la romani se țineau posturile de Marele Pontifice, de preoți, vestale, împărați, filosofi și de popor. Turcii, între alte înfrânări, au marele post din luna Ramazan, în care s-a comunicat profetului Coranul (Vezi Coranul cap. II v. 181-183). Dervișii trăiesc aproape numai în post (Conf. Coranul. cap II. v. 181-183). Brahmanii tot astfel (Conf. Vedele indiene).

b) Mulți m-au întrebat pentru ce Biserica îngăduie fiilor ei, în anumite timpuri, să mănânce icre, (s. ex. în sâmbăta lui Lazăr) și nu pește ; apoi să mănânce lapte, unt, brânză și ouă (în săptămâna brânzei) și nu carnea ce dă laptele, untul, brânza și ouăle; în fine, să mănânce untdelemn (s. ex. sâmbăta și duminica în Postul cel Mare) și nu untură animalică?

Le-am răspuns: icrele nu au grăsimea peștelui: laptele, untul, brânza și ouăle, nu conțin elementele cărnii. Probă că e așa, noi știm că în oul de pasăre și de pește, trăiește o vietate debilă, care n-are nevoie de hrană grasă, ci de o substanță foarte fină a oului. Dar și pruncul nu se poate hrăni cu carne, ci cu laptele izvorât din carne. Tot așa și bolnavii, mănâncă și laptele și ouăle, iar nu și carnea de unde au ieșit ele. Iată pentru ce Biserica oprește pe unele și îngăduie pe celelalte, fiindcă e deosebire între ele, precum e deosebire între untul-de-lemn și cel animalic (autorul).

Postul se zice „general", când este ținut de toată lumea creștină, precum sunt cele patru posturi mari ale anului și cele două, ori trei zile ale săptămânii; iar *„local"* se cheamă când el este păstrat numai de pioșii unei localități din cauza unei nefericiri; se mai zice *„particular"* când este ținut de un om pentru a lui pietate și făgăduință. Posturile așezate de Biserica Ortodoxă sunt de mai multe zile și de o zi. Cele de mai multe zile sunt: al Nașterii Domnului, al Patruzecimei, al Sfinților Apostoli, și al Adormirii Maicii Domnului (a). La cel de o zi se numără: lunea, miercurea și vinerea a fiecărei săptămâni, afară de unele săptămâni, care se vor arăta la rândul lor; apoi ziua Tăierii Capului Sfântului Ioan Botezătorul, ziua Înălțării Sfintei Cruci și ajunul înainte de Botezul Domnului. Iar latinii și ereticii orientali, dar mai ales armenii, au și ei posturi în felul, credința și modalitatea lor, scăzută și deosebită. Protestanții au lepădat postul din Biserica lor, odată cu alte așezăminte apostolice.

2. Dar postul este folositor nu numai pentru curățirea trupului și a sufletului de păcate, ci este și cea mai aleasă măsură igienică, folositoare ființei noastre. Cu toate acestea, lumea învățată de astăzi se desparte în două tabere pe chestiunea hranei omului. a) Unii și anume „carnivorii" numiți de vegetarieni și „necrofagi" adică „mâncători de cadavre animalice", se ridică cu iuțime împotriva posturilor bisericești și învață că omul are nevoie de energie, dezvoltare, înmulțirea rasei, apoi de forță și căldură trupească. Omul, zic ei, are o nesfârșită trebuință, ca să fie în corpul său 2500 calorii de căldură, pe care și-o procură cu 600 grame de carne mâncată pe fiecare zi (b). Irlandezii, indienii, popoarele sclave africane, poartă jugul cel greu, din cauza slăbirii forțelor vitale, izvorâtă din traiul rău și hrana vegetală. Țăranul român pentru aceea este și el în descreștere, slab, bolnav și pipernicit, fiindcă păzește cu asprime și prea multă pietate posturile religioase. b). Alții și anume *„vegetarienii"* sau mâncătorii de plante și legume, se luptă cu carnivorii, cărora le dovedesc științ-

a) În sec. IV-lea scriitorul apusean Filastriu (Philastrius) arată că erau instituite de mult cele 4 posturi (Bibl. P. t. IV). Așa zice și Leon cel Mare, Episcopul Romei, +461, in serm. IX, De jejun, septimi menais.

b) Teoria cu cele 600 grame de carne mâncată de om pe fiecare zi, este falsă, în fața faptei că pustnicii noștri și toți locuitorii climelor calde se hrănesc cu pâine sau numai cu vegetale, și totuși, ating cele mai înaintate vârste, în toată puterea corporală și mintală autorul).

țific că, carnea este izvorul tuturor relelor corporale. Carnea sau cadavrele animalelor, zic vegetarienii, trebuie să putrezească și să se descompună în corpul omului, schimbat acum în mormântul acelor cadavre. Gazele, miasmele și tot felul de vapori infecți, ieșiți din carnea descompusă au cel mai nefericit efect asupra plăpândului nostru organism. Și cu cât aceste cadavre vor fi în cantitate mai mare introduse, sub orice formă înșelătoare în corpul omenesc, cu atât se grăbește mai mult distrugerea ființei noastre. Sub imboldirea revoluțiilor ivite în corpul omenesc din cauza cărnii, suntem cruzi, răzbunători, violenți și nerăbdători. Îndată ori mai târziu, răsar aceste boli: guta (a), reumatismul (b), paralizia, tâmpirea minții, diabetul și bolile de rinichi. Nu întârzie a sosi și bolile de cord, scrofulele, oftica, rahitismul, migrena, astmul, nevralgiile, bolile de piele ș.a. Iată pentru ce suntem siliți să ne hrănim cu pâine, ouă, lapte, brânză, fructe și multe vegetale. Omul primitiv cu statura lui uriașă, asirienii și babilonenii cei voinici, romanii cei mândri, arabii, turcii, scoțienii, irlandezii, elvețienii, bavarezii cu figurile și corpurile lor puternice găsesc hrana lor în fructe și multe vegetale (c). Țăranul român, rus,

a) Guta este prisosul de hrană suculentă și nemistuită, depusă la încheieturile corpului, sub formă de noduri, pungi urâte și tari. Guta aduce mari dureri și înțepături. Se vindecă cu postul (autorul).

b) reumatismul este răceala ca de gheață intrată la încheieturi. El aduce umflături, dureri mari și chiar moartea (autorul).

c) Vegetarianismul a fost susținut de următorii luceferi ai științei și ai artei: Guvier, părintele naturaliștilor și creatorul anatomiei comparată; apoi Seneca. Platon, Socrate, Ovidiu, Virgiliu, Horațiu, Loke, Newton, Franklin, Lord Byron, Fenelon, Pascal, Raussean, Voltaire, Bernandin de St. Pierre, Michelet, Elisee Reclus, Wagner, etc. Vegetarianismul sprijină înfrânarea și curăția hranei, și exclude excitantele: carnea, alcoolul, tutunul, cafeaua, etc., fiind izvorul unei forțe imaginare, dar urmată de efecte nefericite. Vegetarianismul înlătură carnea, pentru că în descompunerea ei se preface în otrăvuri periculoase, care nu pot avea decât cele mai îngrozitoare urmări pentru ființa omenească. Iată pentru ce mor subit unii nenorociți după ospețe îmbelșugate. Afară de aceasta, carnea nu poate să dea organismului diferite substanțe minerale de care avem nevoie; ea conține un exces de azot și e foarte săracă în hidrocarbonate, adevăratele producătoare de putere și energie. Vegetarianismul recomandă însă celelalte alimente de proveniență animalică: ouăle, laptele, untul; apoi privește cerealele, mierea, legumele și mai ales fructele, ca elemente dătătoare de viață. Mai susține viața în aer liber, munca corporală, aerisirea și curățenia locuințelor, cum și facerea de bine semenilor noștri (autorul).

suedez, italian, spaniol, apoi lucrătorii mineri din Chili, mucitorii mexicani, chinezi, japonezi, ș.a., nu mănâncă decât legume, lapte, fructe, și totuși sunt puternici, frumoși și trăiesc mult în toată puterea minții. (a). Apoi bolnavii se vindecă astăzi numai cu diete aspre vegetariene. Chiar și animalele cele mai frumoase, blânde, curate, sănătoase, puternice, și atât de folositoare omului, de ex.: oaia, calul, boul, asinul, catârul, se hrănesc numai cu iarbă. Înșiși dinții și structura omului stau în legătură și potriveală cu hrana vegetală. Acestea sunt teoriile vegetarienilor.

3. Biserica Ortodoxă însă, nu împărtășește nici teoria carnivorilor, nici pe cea a vegetarienilor, ci ne pune înainte învățătura Domnului: *„Și când postiți nu fiți ca fățarnicii, triști și smoliți cu fețele ca să se arate oamenilor că postesc. Adevăr zic, vouă, că își iau plata lor"*. Deci, Biserica poruncește ca fiul ei drept-credincios, să fie *„omnivor"* (omnis voro, omnivagus) adică să mănânce de toate: carne, ouă, lapte, brânză, pește, vietăți din mare, din râuri care sunt îngăduite, vietăți din aer, apoi să bea vin și să laude pe Domnul. Și lui Petru i s-a poruncit de sus când era în Iopi și flămânzise, ca să junghie și să mănânce din tot felul de vietăți care erau înaintea lui (F. Ap. 10, 10-15). Dar tot Biserica ne poruncește că în zilele rânduite de ea pentru postire, să ne înfrânăm și cu sufletul, și să nu mâncăm decât pâine, verdețuri și fructe; iar altă dată dacă putem, să nu mâncăm nici de acestea pe un timp de o zi, două sau trei, s. ex. la începutul și finitul Postului Patruzecimei. Iar monahii și schivnicii, care de bunăvoie și-au luat jugul cel greu, să fie în postire toată viața lor (b).

La sfârșitul secolului al XIX cunoscutul postitor vegetarian Ricardo Sacco a șezut închis în Viena, într-o cutie de sticlă, păzit neîntrerupt de medici, 21 de zile, fără să guste ceva. Fiziologistul profesor Dr. Exner a explicat atunci că „omul poate trăi săptămâni întregi fără hrană". Fachirii indieni stau îngropați în pământ luni de zile fără să

a) De altfel și eu am văzut în Asia și Africa, că oamenii de acolo, hrăniți numai cu plante și pâine, sunt sănătoși și cu puteri uriașe. M-au uimit alergările lor pe jos și poverile grele ce duceau pe spate, în timpul unor călduri istovitoare (aut).

b) De acolo din orientul asiatic răsăriră: religiile pământului, filozofia, arta, muzica și toată știința folositoare omului.

guste ceva. Numai oamenii liniștiți însă pot să suporte foamea; iar nervoșii nu o pot suporta, căci arderile de materii se fac într-înșii foarte repede și ele trebuiesc înlocuite cu hrană nouă.

În luna august din anul 1904, pe când mă aflam în Ierusalim, am rămas plăcut mirat, când am văzut pe muntele Măslinilor multe corturi albe, în care ședeau arabii ortodocși, veniți din Siria, Arabia și Egipt, cum și abisinieni sosiți din țara lor, ca să postească pe acest munte cele 15 zile ale postului Adormirii Sfintei Fecioare Maria. Ei mergeau în toate zilele și la Serviciul Divin, oficiat în Sf. Biserică peșteră din Ghetsimani, unde a fost înmormântată Sfânta Fecioară, Maica Domnului (Tez. Lit. Tom. III. pg. 384-388; 397, 4 și 402, 5).

Foloasele bunului post. „Postul - zice Vasile cel Mare - este cel mai bun străjer al sufletului, cel mai sigur tovarăș al corpului, arma vitejilor, întărirea atleților. El alungă spiritele, îndeamnă la pietate, face a iubi înfrânarea, inspiră modestia, dă curaj în războaie și învață a iubi pacea... Postul dă aripi rugăciunii, pentru a se înălța în sus și a pătrunde până la ceruri. Postul este sprijinul caselor, părintele sănătății, povățuitorul tineretului, podoaba bătrânilor, plăcutul tovarăș al călătorilor, amicul sigur al soților.

Chipul de față ne arată căderea în păcatul lăcomiei a protopărinților noștri Adam și Eva. Dumnezeu după ce a făcut pe om: bărbat și femeie, așezându-i în Raiul pământesc, le-a dat libertate să mănânce din toți pomii și roadele grădinii, numai din pomul cunoștinței binelui și al răului i-a oprit a mânca, poruncindu-le că în ziua în care vor mânca, vor muri. Cât timp au păzit porunca au fost fericiți; iar după ce au călcat-o, ascultând mai mult de diavolul decât de Dumnezeu, s-au prăbușit în dureri, nenorociri și-n moarte (Fac. 2; 3). Așa au pățit și pățesc toți îndrăgitorii pântecelui, care nesocotesc posturile și cumpătarea (Lc. 12, 15-21; comp. Filip. 3, 19; 1 Cor. 10, 7; 8, 8-13; Gal. 5, 21; 6, 7-8; Rom. 14, 17-23; Apc. 21, 8).

Dumnezeu toate le-a făcut, le face și le preface cu puterea și înțelepciunea Sa Dumnezeiască, ajutându-le în așa fel, tot în bine, pentru a păși spre creștere și perfecțiune. Pe Noe cel batjocorit l-a făcut al doilea Adam; pe Avraam cel sfios de puterea lui Faraon și a lui Abimeleh l-a făcut tată de popoare și împărați mari și străluciți; pe Iosif cel urât de frații săi, Prinț al Egiptului; pe umilii Prooroci și Apostoli, pietre vii în Biserica Sa mesianică: Crucea, Semnul de batjocură și de tortură al păgânilor, l-a făcut semn Dumnezeiesc, spre folos sufletesc și Armă puternică, biruitoare asupra vrăjmașilor infernali.

Fericiți sunt cei ce prin post și rugăciune merg pe calea Crucii, a vieții, că-i așteaptă fericirea veșnică. Vai de cei care se împotrivesc lui Dumnezeu, lăcomindu-se și desfătându-se ca bogatul din Sfânta Evanghelie, că își agonisesc de aici de pe pământ osânda veșnică.

PRĂPASTIA LĂCOMIEI

CĂLCAREA POSTURILOR ȘI BEȚIA IZVORĂSC DIN LĂCOMIE

6. Din necumpătare și lăcomie, mi-am stricat sănătatea, mi-am tâmpit mintea, mi-am risipit averea și scurtat viața?

Prin lăcomie a reușit diavolul de a scos din Rai pe Adam și Eva (Fac. 3); a stricat lumea din vremea lui Noe (Fac. 6, 1-7); a făcut pe Esau a-și pierde întâietatea... și în sfârșit sumedenii de suflete a tras și trage la iad. Lăcomia pântecelui este o ușă a introducerii bolilor în trup și izvorul a multe păcate și slăbiciuni (Vezi cap.12 din „Mânt. Păc.").

Femeile, băutura și fumatul au pierdut pe Alexandru Macedon. Proaspetele săpături arheologice care s-au făcut printre ruinele fostului oraș Taxila din regiunea Panzap (nord-estul Indiei) de către Serviciul Regal arheologic indian, sub conducerea directorului acestui așezământ, arheologul Tzăn Marshall, au dus la luminarea misterului care era până acum asupra înfrângerii lui Alexandru Macedon, acest mare împărat, care a trăit înainte de Nașterea Domnului Hristos.

Taxila a fost ultimul oraș în care a ajuns Alexandru Macedon, în războiul pe care-l făcea. În acea vreme Taxila era reședința regelui Taxilas, care a devenit vestit în istorie prin ajutorul pe care l-a dat Marelui Macedon să învingă pe stăpânitorul indian, Pirus, în lupta de la Griehlum, în a. 325 înainte de Domnul Hristos. Regele Taxilas avea o soră de o frumusețe rară. Această femeie a fost cauza înfrân-

gerii lui Macedon. Se numea Kleofis și era regină în Masanga. Printre ruinele din Taxila, s-au găsit pahare de mărimi uriașe, bijuterii și statuete antice, pe care erau săpate petrecerile și orgiile de pe atunci. E cunoscut acum amănuntul că Alexandru cel Mare, imediat ce a ajuns la Taxila, a făcut cunoștință sorei regelui Taxilas, de care s-a îndrăgostit, stabilindu-se acolo mult timp. Regina Kleofis a avut un copil, care s-a dovedit acum că a fost al lui Alexandru, și pe care îl numise tot Alexandru.

S-a stabilit de asemeni că Kleofis, a murit asasinată de un revoluționar indian, numit Tsandragujia Masusk. Kleofis a fost înmormântată cu toate podoabele ei. În mormântul acesteia au fost găsite toate bijuteriile ce-i aparțineau, precum și cele ale doamnelor ei de onoare, care au fost înmormântate de vii, împreună cu regina lor, după vechiul obicei hindus. S-a mai descoperit, cu acest prilej, că Alexandru Macedon nu se mulțumea cu un singur fel de vin, ci amesteca mai multe. De asemeni s-a aflat că Alexandru Macedon, a învățat, la Taxila, să fumeze hașiș, obicei de care nu s-a putut dezbăra până la sfârșitul vieții sale.

Iată cum femeile, băutura și fumatul au dus la pieire și pe marele împărat Alexandru Macedon. Adevărate sunt cuvintele Sf. Scripturi, că: „Vinul și femeile înșeală pe cei înțelepți" (Is. Sirah 19, 2; de Pr. I. Trifa).

Neînfrânarea ta e de vină. Într-o zi fierbinte de vară, Niculiță o luă la picior peste câmp. Obrajii îi ardeau de fierbințeală și era topit de sete. Astfel ajunse la un izvor, care ieșea limpede și rece din stâncă, la umbra unui stejar. Niculiță bău îndată din apa rece ca gheața și căzu leșinat la pământ. El ajunse acasă bolnav și-l prinseră niște friguri primejdioase. „Of", se căia el în pat, „cine ar fi cugetat, că izvorul cel limpede conține niște venin atât de stricăcios!" Dar tatăl său îi zise: „Izvorul cel limpede n-are nici o vină pentru boala ta; negrija și necumpătul tău sunt de vină". Nesațiul, necumpătul și din plăcere, îți faci în scurt timp grozavă durere!

Lăcomia l-a ucis. Cucoana unui boier își duse pe fiul său, cu numele Petru, la curtea domnească, pentru a-l băga între copiii de casă ai domnului, cum se zicea pe atunci. Cu ochii plini de lacrimi i-a mai dat la despărțire, multe povețe bune: „Dragul meu, zise

dânsa printre altele, în toate faptele tale să ai pe Dumnezeu înaintea ochilor; orice ai face să faci așa, ca să nu te înspăimânți de judecata Lui. Fii cu cinste față de Vodă, stăpânul tău, și cu dragoste frățească față de soții tăi de armă. Dar în deosebi să te ferești de păcatul tău de căpetenie: Nu fii lacom după mâncăruri".

Petru avea să servească pe Vodă la prânzurile domnești. Odată avea să aducă la masă un blid mare de argint cu pere fierte în zahăr. Îl apucă atunci o poftă deosebită să ia una. El își aduse aminte de sfaturile mamei, dar pofta tot nu și-o putu stăpâni. Înainte de a intra pe ușă luă cu grabă o pară și o înghiți cu lăcomie. Dar abia apucase să pună blidul pe masă, nefericitul de el, a căzut mort la pământ. Para, care fusese încă de tot fierbinte, îi arse gâtul și stomacul. Poftelor să fii stăpân dacă vrei să mori bătrân.

O mâncare ciudată. Un negutător își invitase prietenii de la oraș la moșia sa de lângă Mare, pentru ca să-i ospăteze cu niște pești de mare, rari și scumpi. Se aduseseră la masă mai multe feluri de mâncăruri, iar la urmă veni un blid mare acoperit, în care se credea că sunt peștii cei aleși. Însă când se luă capacul, se văzu, că în blid nu sunt decât vreo câțiva bani de aur. Iar negutătorul zise: „Fraților! peștii pe care vi-i promisesem, sunt în anul acesta de trei ori mai scumpi decât cum am socotit. Un pește costă un galben. Iar eu îmi adusei aminte că în sat zace un biet lucrător bolnav și că, copiii lui rabdă de foame. Sărmanii de ei, ar putea trăi o jumătate de an din banii cât costă această mâncare. Acum dacă poftiți dvs. peștii, eu o să-i las să-i pregătească îndată; iar dacă vreți să lăsați banii săracului, atunci vă tratez cu niște pești din râu, foarte buni, dar mai ieftini". Toți oaspeții se învoiră și fiecare mai dădură câte un galben de la sine, ajutând pe sărmanul om cu bani pentru un an întreg. Bănișorul pe nimica lepădat, mulți săraci din lume ar fi săturat (I. M. C. ist. 9, 12, 62).

O urare potrivită. Întâmplarea pe care o povestesc s-a petrecut la un concurs de alergări pe jos. Premiul era un pahar de argint. Nu știu: din născare, din cauza fugii, sau din altă pricină, cel care ieșise primul, avea nasul cam roșu. Încredințându-i paharul de argint, președintele comisiei, care supraveghease bunul mers al concursu-

lui îi zise: „Iată câştigul alergării dumitale! Ai fost fericit că ai putut secera admiraţia tuturor, câştigând acest pahar pentru buna întrebuinţare a picioarelor dumitale! Să nu dea Dumnezeu ca prin întrebuinţarea paharului (devenind beţiv) să nu mai poţi întrebuinţa picioarele!" (Bejan).

Pariul lui Xantos. Înţeleptul Esop era sclav la Xantos filozoful. Într-o zi, Xantos făcu ospăţ şi chef mare cu prietenii săi. În toiul chefului, Esop a început a predica despre răutăţile beţiei, spunând că băutura are trei grade: plăcerea, beţia şi furia. Toţi începură a râde de Esop şi îşi băteau joc de el. Xantos se îmbătă aşa de rău că în toiul beţiei începu a se lăuda că el va bea marea întreagă, şi stăruind în prostia asta, puse chiar şi pariu pe casa şi averea lui toată.

În cealaltă zi, Xantos înţelegând ce prostie făcuse, se umplu de îngrijorare şi începu a-l ruga pe Esop să-l scape cumva din această încurcătură. Esop se gândi puţin şi apoi zise: „Nu te teme Xantos. Te voi învăţa eu cum să scapi dar altă dată să nu te mai îmbeţi".

Sosind ziua pariului, se adună o mulţime mare de popor la marginea mării să râdă de Xantos. Dar Xantos – învăţat de Esop – astfel grăi: „Oameni buni! E adevărat că eu m-am lăudat şi am pariat să beau marea întreagă, dar n-a fost vorba să beau şi râurile care se varsă în mare. Cei cu pariul să poftească a opri mai întâi râurile şi apoi eu îndată voi goli marea de apă"...

Poporul rămase uimit de această înţeleaptă scăpare a lui Xantos şi începură a râde acum de cei ce aşteptau dobândirea pariului. Xantos mulţumi călduros lui Esop pentru învăţătură şi din acea zi nu s-a mai îmbătat (Pr. I. Trifa ist. 592).

Pierderile şi câştigurile celui ce a părăsit beţia. Stam cu un creştin de vorbă, şi între altele, îmi povesteşte dânsul următoarele: Am citit odată într-o gazetă, că oamenii care se agaţă pe munţii cei mai înalţi, umblă pe roată şi vâslesc, se iau cu alţii la trântă, din care meşteşug câştigă bani grei, deci, nu beau deloc, sau foarte puţin, băuturi ameţitoare. În armata englezească, slujesc soldaţii care nu beau altceva decât apă curată. Din pricina asta, la manevre, sau la alte marşuri grele şi ostenitoare, ţin mai mult, se îmbolnăvesc şi mor mai rar decât camarazii lor, care beau băuturi ameţitoare. Cei

ce călătoresc în sus, la marea înghețată, nu iau cu dânșii în călătoria lor ostenitoare, nici un strop de băuturi amețitoare. Pe lângă marea înghețată se află oameni care trăiesc din vânatul peștelui uriaș numit „Balenă". Acești pescari beau mai toți numai apă curată.

Cele citite m-au pus în uimire. Auzeam doar pe alții zicând, că băuturile amețitoare, băute la vreme, îi dau omului putere și sănătate. Am citit și aceasta, că învățații, și mai ales doctorii, zic, că băuturile spirtoase sunt venin. Acestea toate m-au încurcat în așa fel, că nu mai știam ce-i adevărat. Că băuturile amețitoare-s folositoare, ori ba. Eu obișnuiam să beau rachiu și vin, dar mai mult îmi plăcea berea. Credeam că această băutură mă răcorește și mă hrănește. Dacă am citit așa de mult, că băuturile fabricate-s dăunătoare pentru sufletul și trupul omului creștin, m-am hotărât să mă las pentru un timp de băuturile astea, și să beau la vreme de sete numai apa din fântână sau apă gazoasă. Mi-am zis: i-a să vedem ce-o mai fi și cu moda asta, de-a bea numai apă curată! Și dacă nu mi-o prii mă pot iarăși întoarce la șipul și paharul meu de bere. Zis și făcut! Acum, de o jumătate de an nu mai beau nici un fel de băutură amețitoare. Și de când beau numai din garafa cu apă, ce mi s-a întâmplat? Să v-o spun scurt și adevărat. Mai întâi mi-am pierdut burta, ce am câștigat-o în mai mulți ani, cu bani grei cheltuiți pentru bere. Oamenii tineri cresc în sus, iar cei mai în vârstă în părți. Așa și eu, mă rotunjisem frumușel, și căpătasem o burtică, pe care abia o cuprindea cămașa. Fără ca să simt, burta a început să scadă și grăsimea să se usuce. Mă cred acum că aș fi cu zece ani mai tânăr. Asta-i însă numai o amăgire; că, dacă voi căuta în actul meu de naștere, voi vedea că anii vieții nu mi s-au împuținat, ci s-au înmulțit. Apoi, de când m-am lăsat de băuturi amețitoare, nu mai pot dormi așa de mult și așa de greu ca odinioară.

Înainte, după ce înghițeam până la trei patru halbe cu bere, mă culcam, și așa pe loc sforăiam, de părea că mânam porcii la jir; și dormeam până a doua zi târziu, zbuciumat de visuri urâte. Acum, de când beau apă și muncesc toată ziua, seara dorm liniștit, iar dimineața mă scol întinerit cum se crapă de ziuă.

Iată și alta! Când m-am lăsat de bere și alte băuturi amețitoare, am făcut socoteala, că mi-oi economisi cu asta atât și atât pe lună.

Dar omul socotește și Dumnezeu rânduiește! De când beau numai apă am un gust la mâncare că mă sperii. Ce cruț de la băutură adaug la mâncare, și așa nu prea mă îmbogățesc. Și asta-i numai o amăgire, pentru că de când nu beau băuturi amețitoare, am gust bun la mâncare. M-am îmbogățit în sănătate și putere, și mai am și parale în pungă. Acum văd eu că, e mai bine și mai ieftin cu băutul apei. Când am părăsit halba de bere și m-am hotărât să beau numai apă, m-am mângâiat pe mine singur, așa, că dacă nu mi-o plăcea apa, mă pot întoarce iar la bericică. Văd acum, că nu mai am nevoie de asta. Gustul de-a bea altă băutură afară de apă, l-am pierdut cu desăvârșire. Dacă și când, la vreo petrecere trebuie să beau vreun pahar cu bere, nu-mi mai place ca înainte. Acum ar fi pentru mine un canon destul de greu, dacă ar trebui să beau iar băuturi amețitoare.

De când m-am lăsat de acestea, și setea mi s-a împuținat. Astăzi nu mai sunt în stare să torn în mine lichide ca înainte. Acum cunosc și eu, că unica băutură, ce poate stinge setea, e numai apa. Așa a lăsat Dumnezeu Sfântul, nu numai pentru dobitoc ci și pentru om. Trebuie deci să o spun deschis, că bine am făcut de m-am mai luat după cele citite în gazetele și cărțile cele bune și după spusele doctorilor, și am părăsit tovărășiile de multă beție. De aceea mă trage inima, să-i sfătuiesc și pe frații mei români, zicându-le ca înțeleptul Solomon: „Nu intra în cărarea celor fără de lege, și nu păși în calea celor răi. Părăsește-o și nu trece pe lângă ea, abate-te de la dânsa și treci înainte" și „Pleacă inima ta la învățătură, și urechile tale la cuvintele științei" (Prov. S. 4, 14-15; 23, 12; D-ca Ort. a. VII, Nr. 13-14 de Pr. I. Bucevschi).

Mosorul minunat. Fiul unui rege fu aspru mustrat într-o zi, de profesorul său. Seara, el se gândea cu tristețe ce nefericire e să fii copil, fiindcă trebuie să asculți. Ar fi dorit să fie dintr-odată om mare. Plângând, copilul adormi. Trezindu-se a doua zi văzu lângă el un mosorel de mătase, care strălucea la cele dintâi raze ale dimineții. Surprins, se duse să pună mâna pe el, când din mosor se auzi un glas încetișor, care murmura cuvintele următoare: „Ia seama, copile, ia seama! Firul minunat, care stă învârtit în jurul meu, înfățișează tot șirul zilelor tale. Vezi tu? Pe măsură ce clipele trec, acest fir se desfășoară și se deapănă. Ieri, tu doreai să-ți poți grăbi viața după gust. Eu îți dau puterea, dar adu-ți aminte că mâna care poate depăna acest fir

întreg într-o singură clipă, nu mai poate înfăşura din nou pe mosor nici-o bucăţică oricât de scurtă".

Micul principe privea mosorul fără a îndrăzni să-l mai atingă. Apoi îşi luă îndrăzneala şi trase puţin de capătul firului, atât cât trebuia să însemne trecerea unei zile, şi îndată se văzu gata să adoarmă iar pe patul din care abia se trezise: „O zi, se gândea el, nu e mare lucru: vreau să cresc şi să ajung om deplin".

Apucând mosorul, începu să tragă firul şi se văzu ajungând bărbat, cu barbă împrejurul obrajilor. Acum era rege: sfetnici şi curteni îl înconjurau şi vorbeau de afacerile statului. Fu mai întâi o mare bucurie pentru el. Apoi vru să fie căsătorit, să aibă copii... şi deja se vede tată de familie. În sfârşit nerăbdător de a-şi vedea copiii crescând, trase iar de firul mosorului şi anii trecură, duşi ca-ntr-un vârtej. După fiecare dorinţă împlinită, vedea născându-se alta, mai arzătoare, şi din nou mosorul se învârtea în degetele lui şi firul iar se depăna.

Veni însă o zi, când dedesubtul firului de mătase se arăta odată lemnul aurit al mosorului. Regele fu surprins şi înspăimântat. Deabia îndrăznea să privească firul, care se desfăşura încet singur. Ce n-ar fi dat el să poată înfăşura din nou un capăt de fir pe mosorul la care se uita cu tristeţe! Glasul cel slab se auzi din nou: „O, principe! zilele tale trecute nu se mai întorc. Ţi-ai cheltuit viaţa nebuneşte! Ea îţi pare goală: cauza este că n-ai ştiut s-a întrebuinţezi cu folos. Nerăbdarea ta nu era în fond decât lenea, de a scăpa de munca zilnică. De asta ai vrut să trăieşti iute. Pleacă, nu eşti fericit, fiindcă n-ai meritat să fii" (T. M. Arhim. I. Scriban, pg. 471-472).

7. Am postit în vrăjmăşie, pentru a se păgubi, a se doborî, primejdui şi a se omorî vrăjmaşii mei?

Cei ce postesc în vrăjmăşie asupra vrăjmaşilor lor, dar mai ales asupra acelora pe care ei înşişi îi ponegresc şi-i nedreptăţesc, greşesc de moarte şi păcătuiesc greu. Groaznic de greu păcătuiesc aceia care postesc asupra celor ce-i învaţă după Dumnezeu şi-i silesc a se ridica din neorânduieli şi păcate, îndemnându-i a merge pe calea mântuirii. Acesta este un post satanicesc. Un astfel de post infernal au făcut peste 40 de bărbaţi iudei asupra lui Pavel, legându-se cu anatema că nu vor mânca nici vor bea nimic, până nu-l vor omorî.

Sf. Ap. Pavel fiind păzit de ostașii romani în tabăra lor, noaptea i s-a arătat Domnul, zicându-i: *„Îndrăznește, Pavele, căci precum ai mărturisit tu de Mine în Ierusalim, așa se cade să mărturisești și în Roma"*. Iar după ce s-a făcut ziuă, adunându-se niște iudei, s-au jurat să nu mănânce, nici să bea, până nu vor ucide pe Pavel. Și cei ce făcuseră acest jurământ erau mai bine de 40. Aceștia venind la căpeteniile preoților și la bătrâni, au zis: „Noi ne-am legat cu jurământ să nu mâncăm nimic până nu-l vom ucide pe Pavel. Deci, acum voi cu Sinedriul dați de veste căpeteniei oștirii că mâine să-l scoată pe Pavel la voi, ca și cum ați voi să cercetați pricina lui mai de aproape, iar noi vom fi gata să-l ucidem mai înainte de a se apropia". Auzind de această punere la cale, fiul surorii lui Pavel, s-a dus, și intrând în cazarmă a dat de știre lui Pavel. Iar Pavel chemând pe unul din sutași a zis: „Du pe tânărul acesta la tribun, căci are să-i spună ceva".

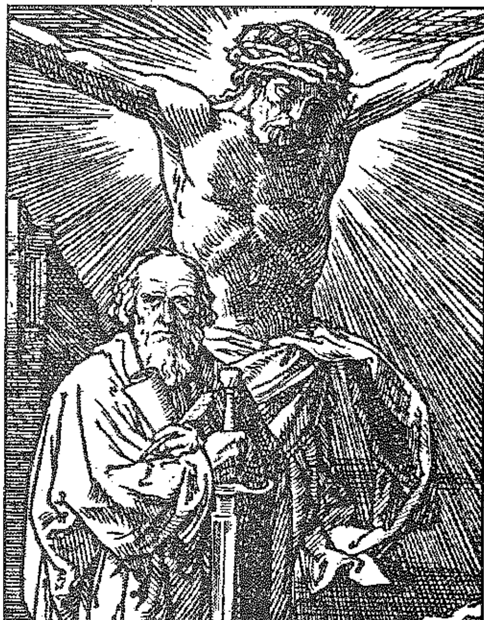
Luându-l sutașul, l-a dus la tribun, zicând: „Chemându-mă arestatul Pavel, m-a rugat să aduc la tine pe acest tânăr, care are să-ți spună ceva". Și tribunul luându-l de mână și ducându-l la o parte, l-a întrebat: „Ce ai să-mi spui?" Iar el a zis: „Iudeii s-au sfătuit să te roage, ca mâine să scoți pe Pavel la sinedriu, ca și cum ar voi să cerceteze ceva mai amănunțit despre el. Dar tu să nu-i asculți, căci îl pândesc mai mult de 40 de oameni dintre ai lor, care s-au jurat să nu mănânce, nici să bea, până nu-l vor ucide; și acum aceia sunt gata și așteaptă făgăduința ta". Atunci tribunul a dat drumul tânărului, zicând: „Să nu spui nimănui, că mi-ai arătat aceasta". După aceea a chemat doi sutași și le-a zis: „Pregătiți 200 de ostași pedeștri, 70 de călărași și 200 de arcași, ca să plece pe la trei ceasuri din noapte la Cezareea. Pregătiți de asemenea niște asini, ca să luați pe Pavel și să-l duceți la guvernatorul Felix".

Apoi a scris și o scrisoare cu următorul cuprins: „Prea luminatului guvernator Felix salutare din partea lui Claudie Lisie! Pe omul acesta iudeii l-au prins și voiau să-l ucidă, dar venind eu cu ostași și aflând că-i cetățean roman, l-am ridicat. Apoi, dorind să aflu pricina pentru care-l învinuiesc, l-am dus la sinedriul lor, și am aflat că-l învinuiesc cu întrebări atingătoare de legea lor, neavând însă nici o vină vrednică de a fi pedepsită cu moartea sau cu închisoarea.

Vestindu-mi-se însă că s-ar unelti de către iudei planuri rele asupra acestui om, l-am trimis numai decât la tine, poruncind și pârâșilor să spună înaintea ta tot ce au împotriva lui. Fii sănătos!"

Deci ostașii, după cum li se poruncise, au luat pe Pavel și l-au dus noaptea până la Antipatrida; iar a doua zi, lăsând numai pe călărași să meargă cu el, s-au întors la cazarma lor; iar aceia sosind la Cezareea și dând scrisoarea guvernatorului, i-au înfățișat și pe Pavel. Și citind guvernatorul scrisoarea l-a întrebat pe Pavel din ce ținut este și aflând că-i din Cilicia, a zis: *„Te voi asculta când se vor înfățișa pârâșii tăi"*. Și porunci să fie sub pază în pretoriul lui Irod" (F. Ap. 23, 10-35).

Un astfel de post, poate vedea orice minte luminată că e urâciune înaintea lui Dumnezeu, Care nu voiește nici chiar moartea păcă-

„Binecuvântați pe cei ce vă gonesc pe voi, binecuvântați și nu osândiți. Bucurați-vă cu cei ce se bucură și plângeți cu cei ce plâng. Aceiași unul către altul cugetând, nu cele înalte cugetând, ci cu cei smeriți împreună purtându-vă. Nu fiți înțelepți întru voi înșivă. Nimănui rău pentru rău răsplătind; făcând purtare de grijă de cele bune înainta tuturor oamenilor. De este cu putință, cât este despre voi, cu toți oamenii având pace. Nu vă izbândiți singuri vouă iubiților, ci dați loc mâniei că scris este: „A Mea este izbânda; Eu voi răsplăti, zice Domnul. Drept aceea, de flămânzește vrăjmașul tău, dă-i lui pâine, de însetează, adapă-l pe el; că aceasta făcând, cărbuni de foc grămădești pe capul lui. Nu te birui de rău; ci biruiește cu binele pe rău" (Rom. 12, 14-21).

„Întru slobozenia, dar, cu care Hristos pe noi ne-a slobozit, stați și nu cu jugul robiei iarăși vă cuprindeți. Iată, eu Pavel, zic vouă, că toată legea într-un cuvânt se plinește, adică: să iubești pe aproapele tău ca însuți pe tine. Iar de vă mușcați unul pe altul și vă mâncați, căutați să nu vă mistuiți unul de către altul. Iar vă zic: cu Duhul să umblați și pofta trupului nu o veți săvârși" (Gal. 5, 1-2; 14-16).

tosului și să se întoarcă și să fie viu (Iez. 2; 3; 13; 33). Înțelepciunea bătrânilor Cuvioși Părinți Sfinți, zice: „Decât post cu îngâmfare, mai bine mănâncă carne... Mai bine mănâncă carne și bea vin, decât a mânca cărnurile fraților prin clevetiri (Pateric, pg. 235, 4).

Păcătuiesc groaznic și acele persoane întunecate de vrăjmășie și ură infernală, care scot părticele, la Preoți, pe care le pun pe foc, sau le aruncă în apă, etc. cu felurite meniri rele, după cum le șoptește diavolul.

8. Am postit numai prin schimbarea de bucate nu și de felurite păcate?

Noi postim, pentru că toți aleșii lui Dumnezeu din Vechiul și Noul Testament, în frunte cu Mântuitorul, au postit. Postim pentru întărirea în bine a sufletului nostru și pentru sănătatea trupului. Prin postul de unele bucate și înfrânarea de la păcate, noi ne curățim sufletele de tot ce-i potrivnic binelui și urâciune înaintea lui Dumnezeu. Prin post adevărat ne mântuim sufletele de ce-i rău și înaripându-le prin virtuți creștinești, ne înălțăm la Dumnezeu, izvorul tuturor bunătăților și fericirii noastre vremelnice și veșnice. Postirea de unele bucate (frupt, dulce) fără înfrânarea de la feluritele patimi rele, fără părăsirea păcatelor, e un post mort și fără nici o valoare înaintea lui Dumnezeu. Precum trupul fără suflet este netrebnic, mort, și predat putrezirii, tot astfel și postirea de unele feluri de bucate, fără părăsirea de păcate, e un post netrebnic, mort, predat pierzării. Și azi, ca și în vremurile Sf. Prooroc Isaia, oamenii copleșiți de pedepsele Divine pentru păcatele lor, strigă adeseori: „Pentru ce să mai postim dacă tu, Doamne, nu vezi? La ce să ne smerim sufletul nostru, dacă tu nu iei aminte? Dumnezeu, ca și acelora, răspunde postitorilor de formă goală, zicând: *„Nu, pentru că în zilele postirilor voastre vă satisfaceți plăcerile voastre păcătoase și necăjiți pe supușii voștri. Iată, postiți spre ceartă și sfezi și bateți cu pumnul nelegiuirii. Nu postiți așa cum se cade în acele zile, ca să se audă sus la cer glasul vostru. Oare acesta este postul pe care vi l-am rânduit Eu? Să-și chinuiască omul sufletul? Să-și plece capul ca trestia?... Acesta îl numiți voi post și zi bine primită lui Dumnezeu? De vei posti să-ți încovrigi trupul ca un cerc, fără părăsirea păcatelor, nici acesta nu va fi post bine*

primit înaintea Mea. Nu știți voi postul care-Mi place Mie? Iată-l: „Dezleagă lanțurile nelegiuirii, rupe legăturile apăsaților, dați drumul celor asupriți de voi, și sfărâmați jugul umilirii lor. Împarte pâinea ta celui flămând, adăpostește pe sărmani, îmbracă pe cei goi, ajută pe cei de un neam cu tine. Acestea de vei face, atunci lumina ta va răsări ca zorile și tămăduirea ta te va grăbi. Dreptatea cu fericirea va merge înaintea ta și slava lui Dumnezeu te va însoți. Atunci vei chema pe Dumnezeu și-ți va răspunde, și când vei striga, El va zice: Iată-Mă" (Is. 58).

Acestea știindu-le, să postim nu numai prin mâncăruri slabe, ci și cu rugăciuni, privegheri, înfrânarea de la patimi rele, părăsirea de păcate, prin cugete, cuvinte, lucrări și fapte bune curat creștinești; prin agonisirea, alimentarea, dezvoltarea și înmulțirea virtuților duhovnicești. Să ne ostenim a posti așa cum se cade, după legea noastră creștină ortodoxă, ca să ne folosim; iar nu după obiceiurile lumii deșarte, postire de formă goală, amestecată cu păcate, ca să nu ne păgubim.

Unește postul cu fapte bune. „Fraților - zice un bătrân părinte - îmbuibarea pântecelui este și maica curviei, iar postul și înfrânarea sunt bogăția sufletului; deci pe acestea să ne silim să le câștigăm cu smerită înțelepciune, păzindu-ne de mândrie, de plăcere și de lauda oamenilor, care este maica tuturor răutăților.

Fiilor, bine este a sătura pe cel flămând, și așa să postești.

Fiilor, trebuie ca noi, mai mult cu cuvintele Dumnezeiești să ne hrănim și cu învățăturile Sfinților Părinți să prăznuim, iar nu numai pântecele să-l hrănim și să-l săturăm, și de suflet să nu purtăm grijă, ci duhovnicește să prăznuim, veselindu-ne".

Postesc și dezleg. Povestea Avva Casian: „Ne-am dus odată, eu și cu Sf. Ghermano, în Egipt, către oarecare bătrân și primindu-ne în gazdă, a fost întrebat de noi: Pentru ce în vremea primirilor fraților celor străini, canonul postului nostru - precum am luat în Palestina - nu-l păziți? Și a răspuns bătrânul: „Postul totdeauna cu mine este, iar pe voi a vă ține totdeauna cu mine nu pot. Și postul adevărat este lucru și de trebuință și de nevoie, însă al voinței noastre este; iar împlinirea dragostei, de nevoie o cere Legea lui Dumnezeu. Prin voi dar primind pe Hristos, sunt dator cu toată silința

să-L odihnesc; iar după ce vă voi petrece pe voi, canonul postului pot iarăși să-l câștig. *„Căci nu pot fiii nunții să postească câtă vreme Mirele e cu ei. Iar când se va lua de la dânșii mirele atunci cu slobozire vor posti"* (Mt. 9, 15; Mc. 2, 19; Lc. 5, 34).

A venit Avva Siluan și Zaharia ucenicul lui la o mânăstire, și i-au făcut pe ei de au gustat puțin mai înainte de a călători (de a pleca). Și ieșind ei, a găsit ucenicul lui apă pe cale și voia să bea. Atunci i-a zis lui bătrânul: „Zahario, post este astăzi". Iar el a zis: „Da nu am mâncat, Părinte!?" Zis-a bătrânul: „Aceea ce am mâncat era al dragostei, dar noi postul nostru să-l ținem, fiule" („Pateric", pg. 283, 7, 8; 121, 1; 218, 1).

Postea cu mâncare de furat. Un credincios din Munții Apuseni, ne-a spus o întâmplare mult grăitoare: „Într-o vineri din Postul Mare, într-o cârciumă din Abrud, unul ce-și comandase mâncare de post, se certa și îl mustra aspru pe unul ce mânca de dulce. Dar pe urmă ce s-a întâmplat? Mustrătorul s-a dus fără să-și plătească fasolea. Se strecură din cârciumă fără să-și plătească mâncarea. Asta-i litera legii! *„Tu care propovăduiești să nu fure, furi?"* (Rom. 2, 21).

Post copleșit de sudalme și beție. De când eram copil mic în casa părinților mei, plugari, îmi aduc aminte de un vecin, un om bătrân și evlavios, care păzea cu sfințenie toate posturile și rânduielile. Avea însă bătrânul și unele metehne pe care de asemenea le păzea cu sfințenie. Se întâmpla pe zi de post să dea bătrânul peste oarecare vas întinat cu mâncare de dulce?... să-l fi văzut și auzit atunci... „trăsnească și fulgere în voi de muieri... că spurcați pe om cu vasele voastre... nu mai poate ține omul cu voi nici sfintele posturi...". Și de ciudă, bătrânul se repezea hăt la cârciumă, unde-și astâmpăra „mânia" suduind pe „muieri" și înghițind la rachiu (asta nu mai era „spurcată!") Vedea „spurcarea" numai în mâncare, dar în sudalmă și-n cârciumă ba. Asta e ceea ce se cheamă „litera legii", pe care o vedem de atâtea ori și în atâtea feluri și în posturi.

Postul îi era bun dar năravul îi era rău. Odată cu posturile să schimbăm și drăcuielile rele în obiceiuri bune, după voia, porunca și plăcerea lui Dumnezeu, pentru ca postul ce-l facem să fie bine primit.

Câinii și elefantul. Pe elefanții cei uriași vânătorii îi prind cu meșteșug, așa că împrăștie carne multă, hoituri întregi, prin pădu-

rile unde petrec acei elefanți sălbatici. Elefanții mănâncă carnea aceea cu poftă și după ce s-au îndopat bine, vânătorii slobod câinii asupra lor și câinii îi prind cu înlesnire, pentru că elefanții s-au îngreuiat de carnea cea multă așa de tare, că nu se mai pot mișca și astfel vânătorii îi leagă sau îi omoară.

Așa sunt, iubite cititorule, și pentru oamenii lacomi îmbuibările în mâncăruri și băuturi. Satana, vânătorul de suflete, își sloboadă câinii patimilor asupra celor îngreuiați cu nesațiul mâncărurilor și al băuturilor. De aceea a rânduit Biserica posturile, ca prin ele să scăpăm de câinii patimilor, cu care umblă să ne prindă pentru sine Satana (Pr. I. Trifa).

Post mai slab decât la necreștini. Deși turcii nu trebuie să ne servească nouă creștinilor ca exemplu de urmat, totuși în privința exercitării prescripțiilor religioase ne rușinează.

Era odată o zi fierbinte de vară, luna în care mahomedanii postesc zilnic în modul cel mai strict. După „Coranul" lor, ei n-au voie să ia nimic în gură de la răsăritul până la apusul soarelui. Se întâmplă că tocmai în zilele acelea un învățat din Cairo voia să cerceteze piramidele din Egipt. El angajă un arab tânăr spre a fi condus. Acesta alergă ziua întreagă în căldura dogoritoare alături de cămila sa. Învățatul luase mai multe portocale cu sine, spre a se răcori în căldura mare. El oferi vreo câteva și arabului, care le primi mulțumind și le vârî în haină. Învățatul îl întrebă dacă nu-i e sete, iar el răspunse: „Ba da, Efendi, dar n-am voie să mănânc, sau să bea nimic că e post". Abia când soarele apuse luă el portocalele și le mâncă. Cu câtă abnegație își îndeplinise acest mahomedan datoria religioasă! Cât de puțin prețuiesc unii creștini porunca postului, cu toate că Mântuitorul a postit patruzeci de zile, sfințind prin aceasta cu exemplu, abnegațiunea și pocăința (O. M. P. ist. 748).

Iată, turcii și alți necreștini, postesc aspru; iar majoritatea creștinilor după ce nu postesc așa aspru și mănâncă odată, de două ori, ba și de trei ori în zilele de post, nu se înfrânează și ei măcar de la fumat, de băuturi bețive, înjurături, de vorbe putrede, de cântece curvești, de ponegrirea aproapelui, ș. a.

9. Am postit contra rânduielilor Sfintei Biserici Ortodoxe? Când Biserica dezlega postul, eu am postit împotrivă? Și când Biserica hotăra post, eu împotriva hotărârii ei sfinte am mâncat de frupt?

În cursul vremurilor au fost unii oameni groși la minte și întunecați la suflete, care s-au împotrivit și astfel rânduielilor Bisericii, așa cum au făcut și mai fac și azi unele persoane stiliste, camuflate prin Sf. Mănăstiri, schituri și prin parohii, de prin toate ramurile societății. Unele persoane profesează stilismul precupețind pe cei proști pentru câștig urât; iar altele din neascultare de Biserică stau cu îndărătnicie împotriva adevărului învederat, nevrând a ține calendarul îndreptat cu echinocțiul de la 21 martie și septembrie, așa cum l-au aflat și așezat Sfinții Părinți; ci la 8 martie și septembrie, așa cum nu era din vremea Sf. Sinod din Niceea (a. 325 d. Hs). Pentru unii neascultători ca aceștia și alții ca ei, Mântuitorul zice: *„Iar cel ce n-ascultă de Biserică, să-ți fie ție ca un păgân și vameș..."*. Asupra acestora și altor răzvrătiți ca ei, vine blestemul apostolesc, zicând: *„Aceștia câte nu știu hulesc, și câte după fire ca niște dobitoace necuvântătoare știu, întru acelea se strică. Vai lor! Că în calea lui Cain au umblat și întru înșelăciunea lui Valaam prin mită s-au vărsat și întru împotrivirea în cuvinte a lui Core au pierit. Aceștia sunt între dragostele voastre, ca niște piere în marea acoperită de apă, împreună cu voi mâncând, fără de frică pe sine păscându-se ; nori fără de apă, ce se poartă de vânturi; copaci tomnatici neroditori, de două ori morți și dezrădăcinați; valuri sălbatice de mare, spumegându-și rușinea lor; stele rătăcitoare, cărora negura întunericului în veac se păzește"* (Mt.18, 17; Iuda 10, 15; comp. Rom. 16, 17-18; Mt. 7, 15-20; Tit. 3, 10; 2 Cr. 11, 1-15; Gal. 1, 6-10).

Calendariștii sunt schismatici, căci: 1. Se despart de Sf. Biserică Ortodoxă, din răzvrătire (Gangra 5; 20). 2. N-ascultă de hotărârile Sfântului Sinod. Prin aceasta ei se sinucid duhovnicește (Gangra 6). 3. Cei ce se întorc la pravoslavie, trebuiesc supuși la canonisirile apostolești (Ier. N. Sachelarie Prav. Bis. pg. 101).

Posturi nepermise. „Dacă vreun Episcop, sau prezbiter, sau Diacon, sau oricine din catalogul clericilor, va posti împreună cu iudeii, sau va prăznui cu dânșii, sau ar primi de la dânșii ospețele

praznicului lor, precum azime sau ceva de acest fel, să se caterisească, iar de va fi mirean să se afurisească (Can. 70 Apost.) Nu se cuvine nici clericilor și nici creștinilor în genere de a se ruga sau de a sărbători împreună cu evreii, pentru că prin aceasta s-ar înfrăți cu ei și ar da, tacit, dreptate vrăjmașilor lui Hristos. Dacă însă clericul s-ar abate, să se caterisească, iar mireanul să se afurisească. Canonul oprește pe creștini de a primi de la evrei mâncăruri de ale lor, nici pâine sau azimă, de care obișnuiesc ei la paști și la sărbători. Fiindcă am aflat că cei din cetatea romanilor, în ajunurile Sfintei Patruzecimi în Sâmbetele acesteia ajunase, afară de urmarea Bisericii cea predată; a socotit Sf. Sinod ca și la Biserica romanilor să se păzească canonul ce zice: „Dacă vreun cleric s-ar afla ajunând în Sfânta Duminică sau sâmbătă, afară de una singură (Sâmbăta cea Mare), să se caterisească. Iar mirean fiind, să se afurisească" (Can. 55, Sin.6).

Deși în Biserica Romei cu timpul s-a introdus obiceiul de a se ajuna în sâmbetele Patruzecimei, totuși, Biserica ecumenică n-a primit această datină, contrară practicii vechi și dispozițiilor canonului 64 Apost. Deci, reîmprospătând măsura de mai-nainte, Sinodul poruncește a se conforma ei și cei din Biserica Romei.

„Dacă cineva, pentru părută nevoință, ar ajuna Duminica, anatema fie (Can. 18 Gangra). Tot pentru considerentul că Duminica este zi de bucurie, Sinodul oprește prin canonul acesta pe creștini de a ajuna duminica. Canonul oprind un obicei rău, condamnă învățătura ereticilor Eustațieni, care nu țin socoteală de însemnătatea zilei de duminică și ca atare admiteau și practicau ajunarea în acea zi. Nu se cuvine creștinii a iudaisi și a serba sâmbăta, ci a lucra aceștia întru această zi, iar duminica protimisind-o de le-ar fi cu putință, să serbeze ca creștini; iar de s-ar afla iudaiști, fie anatema de la Hristos (Can. 29 Laodichia).

Ca să nu se dea ocazie creștinilor de a pierde din vedere însemnătatea duminicii și a se asemăna deci cu iudeii, canonul oprește a se serba sâmbăta. Nu se cade a vorbi împreună cu păgânii și a se împărtăși de nedumnezeirea lor" (Can. 39 Laodichia).

Se cuvine monahii a ajuna miercurea și vinerea săptămânii brânzei, și după ce se va sfârși Preasfințita Liturghie (mai-nainte sfințită) să mănânce brânză oriunde s-ar afla petrecând, adică ori-

unde s-ar întâmpla a fi, spre surparea eresului iacobitenilor și a tetradiților (Can. 32 Nichifor).

Concluzie. Ca să nu se asemene creștinul cu iudeii sau cu ereticii, canonul oprește de a posti sau de a serba ei zile de acelea pe care Biserica nu le-a ales pentru post și serbare. Așa că:

1. Se supune afurisenieі creștinul care va posti sâmbăta sau duminica; iar clericul să se caterisească. Se exceptează sâmbăta mare.

2. Nu este permis clericului de a posti împreună cu iudeii sau cu păgânii, sau cu eretici, nici a mânca împreună cu ei. Cel ce nu se supune canonului, cade sub pedeapsa caterisirii, iar laicul se afurisește.

3. Nu este permis a se mânca carne dar nici brânză sau ouă în postul Patruzecimei, cum făceau armenii.

4. Creștinii, dar mai ales clericii, nu trebuie a serba împreună cu iudeii și păgânii, nici cu ereticii (Dreptul Bisericesc, Dr. D. G. Boroianu, vol. 1, pg. 434-437; vezi pe larg Biblioteca Ortodoxiei).

Mâncați fructe. Poamele au o însemnătate foarte mare pentru sănătatea omului. Nucile au o grăsime care nutrește nervii. Piersicile, caisele, mâncate cu coajă cu tot, înviorează plămânii, stomacul, intestinele, ficatul. Strugurii curăță sângele și măruntaiele omului și întăresc mistuirea. Prunele ajută la lucrul intestinelor. Perele întăresc oasele și rărunchii. Merele întăresc pe cei care se simt slăbiți, fiindcă ajută la înnoirea sângelui. Copiii slabi, gălbejoși, să mănânce mere toată vremea. Merele mai ușurează pe cei cu năduf și aduc somn și liniște celor care sunt ațâțați.

Poamele sunt o medicină neprețuită, pe care bunul Dumnezeu a pus-o gratuit la îndemâna omului. E datoria noastră să ne folosim de ea (Pr. I. Trifa).

Creștinii buni postesc și se folosesc. După ce Mântuitorul vindecă pe fiul lunatic, izgonind dintr-însul duhul mut și surd ce-l tortura, L-au întrebat ucenicii Lui: *„Pentru ce noi n-am putut să-l scoatem?"* Iar El le-a zis: *„Acest neam cu nimic nu poate ieși, fără numai cu rugăciune și cu post!"* Deci, postul și rugăciunea ne dau putere și asupra duhurilor necurate! Și nimeni nu poate fi creștin bun fără post și rugăciune; căci fără acestea rămâne neputincios față de diavolul și uneltirile lor, și ar cădea lesne în cursele acestuia.

Ucenicii Domnului desigur că erau buni și drepți, și totuși, n-au fost în stare să-l elibereze pe cel îndrăcit de puterea diavolului, dacă n-au fost mai întâi pregătiți pentru aceasta prin post și rugăciune. E adevărat, că postul e greu, ba chiar foarte greu pentru aceia care postesc

Chipul de față ne arată pe Dumnezeu Tatăl în Slavă, plouând „Mană Cerească" din cer și „izvorând apă din vârtoasa stâncă de piatră", cu care a hrănit 40 de ani în pustie pe poporul israelit, ce umbla în căutarea Pământului Făgăduinței. Mana cerească și apa din piatră, hrănitoare sufletelor Israelului Nou, creștinilor buni, călători spre patria cerească, este Mântuitorul nostru Iisus Hristos Dumnezeu, precum Însuși zice: „Eu sunt Pâinea Vieții... Pâinea cea vie, Care S-a pogorât din cer... Cel ce mănâncă din Pâinea aceasta va fi viu în veac" (Ioan 6, 32-58). „De însetează cineva să vină la Mine și să bea apă vie și nu va mai înseta în veac; ci apa pe care Eu o voi da se va face într-însul izvor de apă săltătoare întru viața veșnică... Și râuri de apă vie vor curge din pântecele lui" (Ioan 7, 37-39; 4, 7-16; comp. Is. 44, 1-21; 48, 21; Zah. 14; Ioil 2, 28-32). „Israelul ieșit din Egipt – zice Apostolul – prin Moise s-a botezat în nor și în mare. Toți au mâncat aceiaș mâncare duhovnicească și au băut aceeași băutură duhovnicească, din Piatra duhovnicească... Hristos" (1 Cor. 10, 1-4; comp. Ieș. 16; 17). Să lucrăm nu pentru mâncarea cea pieritoare ca bogatul din Sf. Evanghelie, ce zicea: Suflete, ai multe bunătăți strânse pentru mulți ani... Odihnește-te, mănâncă, bea, veselește-te... Și așa a murit; ci să lucrăm pentru mâncarea cea nepieritoare, pe care ne-o dă Mântuitorul spre viața veșnică (Ioan 6, 26-58). Israeliții care au ascultat porunca lui Dumnezeu dată prin Moise și au părăsit Egiptul cu Faraonul și egiptenii lui, au trecut de la căldările cu carne, praji, ceapă, usturoi, la hrănirea cu Mana Cerească. Așa și creștinii care părăsesc lumea zăcândă în cel rău, păcatul, Faraonul spiritual și slugile lui, trec de la căldările cu carnea patimilor josnice la hrănirea cu Cereasca Pâine Îngerească, cu Cuvântul lui Dumnezeu, cu dulceața strălucitelor virtuți creștinești și cu Dumnezeiescul Trup și Sânge al Mântuito-

cu gândul la mâncări de frupt, dar cine postește cu gândul la Dumnezeu nici nu simte greutatea postului. Cunosc țărani ce au peste 80 de ani de viață care de când s-au trezit pe lume au postit toate zilele de post, fără a se înfrupta o singură dată, și nici unul din ei n-a zis cândva că postul e greu. „Părinte, îmi zise unul dintre ei, dacă m-aș înfrupta odată, nu mi-ar tihni nici Paști, nici Crăciun, nici Sfânt-Petru, nici Sfântă-Măria, și mi s-ar urî de viață!" Deci, postul nu-i greu, când îți este sufletul plin de credință; e greu însă pentru acei „prea cuminți", care se lasă conduși nu de suflet și de minte, ci de gâtlej și de stomac! Că mâncărurile de post ar fi nesănătoase, nu e adevărat! Toți medicii au constatat că pâinea, fructele și legumele de orice fel, sunt cea mai sănătoasă hrană pentru om. Deosebirea între părerile lor e numai aceea că unii zic: să mâncăm pe lângă puțină carne și lapte, mai ales fructe și legume; iar alții zic să nu mâncăm carne deloc, ci numai fructe și legume cu pâine; deci mâncăruri de post, ca să ne putem susține sănătos până în cele mai adânci bătrâneți.

rului nostru Iisus Hristos Dumnezeu, spre viața și statornica fericire vremelnică și veșnică.»

Amestecătura (Ieș. 12, 38) ieșită din Egipt cu fii lui Israel, după ce plouă Domnul Mana din cer, cârteau, strigând: „De ce ne-ați scos din Egipt...? Că acolo ne era mai bine, având: carne, pești, castraveți, ceapă, usturoi... (Num. 11), pe când aici ni se usucă sufletul cu Mana asta!" Aceștia îmbătau de cap, cu cârtirile lor și pe fii lui Israel, molipsindu-i și pe ei. Istoria aceasta s-a repetat și se repetă adeseori și în majoritatea creștinilor, ba chiar și în viața noastră particulară. Adeseori plecăm pe calea vieții și a sfințeniei la Împărăția lui Dumnezeu și ne trezim: râvnind la păcate, la murdărirea sufletească, alunecând spre moarte, spre iad și spre Satana... Și azi „amestecătura eterodocșilor" și a „vicioșilor notorici" îmbată de cap pe fiii și fiicele Sfintei Biserici Ortodoxe creștine, cu cârtirile lor contra „Dreptarului Ortodoxiei", a rânduielilor Divine și a Tainelor Sfinte, trăgându-le și pironindu-le mintea la: oalele cu carnea păcatelor, adică: a sudalmelor, convorbirilor porcoase, bețiilor, jocurilor, ospețelor cu cântece curvești, petrecerilor anticreștinești, modelor șucheate, nudului satanic, dezmățului spiritual, etc. etc. Câte sumedenii de purtători ai numelui creștinesc nu aleargă și azi după mana diavolului, adică după alcool și tutun? Sub cuvânt că vor să se „întărească și să se mai ia" umblă după această mană, când sunt: necăjiți, obosiți, bolnavi, singuri, sănătoși și voioși, până cad în ghearele morții și în focul iadului. Să luăm aminte.

Mulți știu că postul e poruncit de Dumnezeu și de Sfânta Biserică și-l țin cu drag, dar când se văd între oameni necredincioși, le e rușine să spună că postesc, ca să nu supere pe aceia care desconsideră poruncile lui Dumnezeu și orânduirile Sfintei Biserici și așa se înfruptă! Dar să știți, iubiților creștini, că un om cu minte și bun, ori de ce lege ar fi el, nu poate să vă ia în nume de rău, că vă țineți cu sfințenie legea moștenită de la părinți, ci din contră se va bucura și se va uita cu stimă la d-voastră.

10. M-am dus la cârciumă unde mi-am pierdut vremea în vorbe putrede, cântece curvești, ospețe, petreceri anticreștinești, beții și alte blestemății în duminici și în sărbători?

Nu este iertat creștinilor a merge și a-și pierde vremea, mai ales în zilele sfinte, prin cârciumi ori în alte locuri unde se hulește numele lui Dumnezeu și se fac voile diavolului. Cei ce fac astfel, păcătuiesc cumplit: clericii își pierd darul; iar creștinii cad sub afurisenie, ca niște furi ai vremii sfinte, trebuincioasă mântuirii. Cârciuma cu lucrările ei anticreștinești, cu drept cuvânt, se numește biserica Satanei. Cârciuma întunecă mintea celor ce o iubesc, îi despoaie de înțelepciune, de sănătate, de avere, de viață și de fericirea veșnică, aducând îndrăgitorilor ei mizerii și iadul vremelnic și veșnic. Cârciuma e o cursă satanicească, care trage în pierzare pe creștinii care o cercetează, așa precum este pânza păianjenului pentru muște, laturile pentru păsări, cursele pentru vulpi, lupi, etc.

Dumnezeiasca Scriptură arată destul de limpede că cei ce iubesc cârciuma, adică bețivii, ca și ucigașii, desfrânații, furii, idolatrii, răpitorii... *Împărăția lui Dumnezeu nu o vor moșteni* (1Cor. 6,9-10; Gal. 5,21).

Acei care se duc de mănâncă și beau în cârciumă, cad sub afurisenie. Numai celor care călătoresc departe de casa lor și n-au unde găzdui, le este îngăduit a intra în cârciumă sau în ospătărie, pentru a mânca și a se odihni... (a).

Beția a adus și aduce întunecarea minții, zdruncinarea sănătății, pierderea vremii, cinstei, averii, fericirii și osândirea sufletului în iadul vremelnic și veșnic. Iată pentru ce Sf. Biserică o înfierează și osândește cu multă asprime: 1) „Episcopul, prezbiterul sau diaconul,

a) Vezi pe larg can. 42, 43, și 54 Apost.; 9 și 50 Sin. 6 ec.; 22 Sin, 7 ec; 24 și 55 Laod.; 40 și 60 Cart. cu tâlcul lor.

deprinzându-se cu table ori cu bețіi, ori să înceteze ori să se caterisească" (Can. 42 Apost.). 2) „Ipodiaconul, citețul sau cântărețul, asemenea făcând (adică să joace cu table ori să bea) ori să înceteze ori să se afurisească. Asemenea și mireanul" (Apost. 43, și 54). 3) „Clericilor nu se cuvine a mânca și a bea în cârciumă, afară numai dacă sunt împinși de nevoia străinătății" (Cart. 47; Laod. 24, 55, VI ec. 9, 50; VII ec. 22). 4) „Preotul ce va bea la cârciumă, sau va juca, sau va cânta mirenește să se gonească din preoție". 5) „Cade-se preotului să stea la masă cu frica lui Dumnezeu să mănânce și să bea câte puținel, și să se socotească că slugă este, că grăiește Scriptura, preotul ce se îmbată cum va judeca drept aceasta am ales iară nu învăț. Nu zic Scripturile să nu bei vin, ci să bei, iară să nu te îmbeți, că tot bețivul sărăcește și mintea își pierde și mult rău face și pe sine se sugrumă, și sufletul său își dă dracului" (P. B. G. p. 100 și 128). 6) Bețiva să nu se princestuiască până nu se va lăsa să nu se mai îmbete (P. B. G. 110, Ier. N. Sachelarie Prav. Bis. pg. 92).

Beția învrăjbește pe soți. „Vreau să mă despart de femeie" grăi un om în fața tribunalului. Omul apucase cu năravul beției, și judecătorul știa acest lucru. „Foarte bine, răspunse judecătorul, dar înainte de a trece la proces, te rog du-te acasă, și te desparte mai întâi de rachiu... și apoi vino aici". Bețivul s-a rușinat și s-a îndreptat (Pr. I. T. ist. 87).

Baba și moșneagul care iubeau mai mult crâșma decât Sf. Biserică. Era într-o dis-de-dimineață a unei duminici. Plouase într-una toată noaptea după care se mai liniștise puțin. Norii însă stăteau grămadă pe cer gata a se scutura din nou de ploaie. În bordeiul din partea de sus a drumului unui sat de munte, stau la gura sobei, tăcuți și posomorâți, ca și vremea de afară, moș Radu cu baba lui Sanda, privind gânditor la focul ce abia mai pâlpâia în sobă. Pe drum, șuvoaiele de apă căzută peste nopate, și scurgându-se de pe locurile mai ridicate, făcuse băltoci pe ici colo. De la o vreme moșul curmă tăcerea dinăuntrul bordeiului și zise:

„Ce zici babă, hăi? Oare n-ar fi bine să mergem puțin pe la Sfânta Biserică?" Baba gândindu-se puțin îi răspunse: „Ăr-ra, măi moșnege, lasă biserica acum... Cum să te duci pe așa vreme? Nu știi ce hârtoapă e acolo în dreptul Bisericii? Trebuie să se fi făcut un noroi fără

capăt. Pe unde vrei să treci? Ne-o mai ierta și Dumnezeu, șoimanul, că-i îndurător!" Moșneagul, aducându-și aminte și el de hârtoapa din fața Bisericii, unde din fiecare bură de ploaie, se face un noroi clisos de se afundă piciorul până la glezne și nu se mai vede opinca, nu mai zise nimic. Își rezemă iarăși capul de hornul sobei, îndreptându-și gândurile spre alte părți. După un răstimp, moșul sătul de atâta piroteală, zise iarăși către babă:

„Hei, măi babă, ce zici? N-ar fi bine să ne mai ducem și astăzi pe la cârciumă un chic?"

Baba, când auzi de cârciumă (căci bag seamă, era din cele cărora le place băutura) îndată se și grăbi să-i răspundă:

„Că bine mai zici, măi moșnege, nu e rău. Să mergem..."

Moșul gândindu-se puțin își aduse aminte iarăși de noroiul din dreptul Bisericii (cârciuma era dincolo de Sf. Biserică) și zise:

„Să mergem, dar cu balhoiul cel din fața Bisericii cum facem? – Baba-i răspunse îndată: „Ei, asta-i acum! Tot eu să te învăț, moșule: Ne ținem cu mâinile de gardul Bisericii și trecem. Hai să pornim mai repede, că m-am săturat stând în coșarca asta de bordei, și apoi ne mai cinstim cu cineva".

Și iată așa, acum, când fu vorba de mers la cârciumă baba găsi repede mijlocul de a trece balhoiul din fața Bisericii...! Dar când fu vorba de mers la Sf. Biserică, se codea... nu găsea nici un mijloc de trecut. De aici se vede destul de bine că baba și moșneagul, iubeau mai mult crâșma, unde se întunecau și se turbau de beție, decât Biserica, care-i chema prin glasul duios al clopotelor și toacei, ca să se lumineze și să-și mântuiască sufletele (După o gazetă creștină).

Negustorul și maimuțele. Un negustor de fesuri, întorcându-se din Africa, ne povesti într-o seară următoarea întâmplare: „Pe când eram în Africa sunt acum doi ani, plecasem cu două legături de fesuri în spate, să le vând într-un oraș. Într-o nopate mă rătăcii într-o pădure de lămâi. Mă uitai împrejur și nu văzui nimic. Nici o casă, nici un om, nici o vietate. Mă gândii că ar fi bine să mă odihnesc în noaptea aceea acolo, decât să merg mai departe. Așa am și făcut. Pun legăturile jos, dezleg una și-mi iau un fes, pe care-l pun pe cap și mă culc.

A doua zi dimineaţa, când m-a deşteptat, iau fesul de pe cap şi dau să-l pun în legătură. Dar legătura îmi lipsea. Nu-mi puteam închipui cine să fi putut lua legătura, şi de ce nu mi le-a luat pe amândouă! Eram gata să plec, când deodată aud un foşnet printre copaci. Ridic capul şi numai iată că văd o mulţime de maimuţe, toate cu fesuri pe cap. Cum erau ele mici şi negre, cu fesurile mai mari decât capul, păreau foarte caraghioase. Şi apoi se strâmbau, parcă erau nişte draci. Mie nu-mi venea să râd, ci mă gândeam cum să-mi iau fesurile înapoi. Le arăt pumnul, făcându-le semn că o să le bat. Întind şi ele labele lor cele negre şi uscate, strâmbându-se la mine. Văd că nu merge aşa. Iau o lămâie de jos şi o arunc în ele. Ştiţi, maimuţele au obiceiul să imiteze. Atunci toate luară câte o lămâie şi aruncară în mine. Nu mai puteam de necaz. Strâng lămâile, şi din când în când mai arunc câte una în ele, dar nici astfel nu-mi pot lua fesurile. Mă gândesc atunci, să văd, dacă mă imitează în toate mişcările. Ridic mâna dreaptă în sus: ele fac ca mine. Iau fesul de pe cap, căci îl uitasem de necaz, şi-l arunc jos; dar n-apuc să-mi arunc ochii în sus şi deodată mă trezesc cu o ploaie de fesuri din copaci. Când mi-am văzut fesurile la îndemână n-am mai stat la gânduri. De teamă ca să nu-mi ajute şi ele a strânge, într-o clipă am adunat toate fesurile şi le-am pus în legătură. Numai aşa am putut să-mi iau fesurile de la maimuţe (Dintr-o carte de şcoală).

Cei ce imitează pe cei nelegiuiţi în vorbele lor putrede, în strâmbături, cântece curveşti, chiuituri caraghiaose, jocuri, lux, sudalme, fumat, beţii, prăznuiri păgâneşti şi în vieţuire anticreştinească, sunt asemenea maimuţelor din povestirea de mai sus. Omul e integru şi demn de cinste şi slava în care l-a aşezat Dumnezeu Creatorul, numai atunci când ascultă cuvântul lui Dumnezeu şi-l păzeşte pe dânsul.

„Fericit bărbatul care n-a umblat în sfatul necredincioşilor şi în calea păcătoşilor n-a stat şi pe scaunul pierzărilor n-a şezut; ci în Legea Domnului voia lui; şi în legea lui va cugeta ziua şi noaptea. Şi va fi ca un pom răsădit lângă izvoarele apelor, care rodul său îl va da în vremea sa şi frunza lui nu va cădea, şi toate câte va face, vor spori" (Ps. 1, 1-3).

Beţia tâmpeşte omenirea. O legendă arabă povesteşte, că sultanul Egiptului, învins de Godefroy Bouillon şi de cruciadele sale,

merse să vadă pe vestitul alchimist Ilaroun. Şi-i zise: „Discipolii Nazarineanului biruiesc pe fii Profetului. Ei au împlântat crucea pe zidurile Ierusalimului, cetatea sfântă. E o pângărire! Moscheea lui Omar e prefăcută în Biserică. Pune-mi la îndemână, prin vrăjile tale, mijloacele să recuceresc cetatea lui David. Bizantinii au focul credinţei; ştiinţa ta infernală nu poate să-mi dea ceva la fel? Vino-mi în ajutor, dacă nu vrei ca Mahomed să zacă la picioarele lui Iisus". Alchimistul se gândi o clipă, apoi se sculă, deschise o ladă, scoase din ea un vas, alcătuit dintr-o căldare mare cu o ţeavă lungă, şi care se sfârşea în formă de cercuri.

„Ştiinţa mea - zise alchimistul - nu-mi îngăduie să nimicesc vrăjmaşii tăi dintr-odată. Ţine însă acest vas de aramă şi dă-li-l ca dar creştinilor, când vei semna pacea. Aceasta îi va ucide, încet, încet, dar cu atât mai sigur. Mulţumită acestui vas, semiluna va întrece crucea. Iată-l fără frică. Nu e nici o primejdie pentru musulmani, căci profetul i-a oprit să folosească zeama strugurilor viţei-de-vie". Acel vas nu era decât alambicul de azi.

Vai, câtă dreptate are legenda arabă. Alambicul unde se fierbe orez, grâu şi tot felul de buruieni blestemate, pe care fabricanţii de azi le toarnă în el, a ucis mai mulţi europeni decât armatele mahomedane.

El e cel mai mare vinovat de stricăciunea noastră trupească şi morală. Alcoolul, pe care el îl produce, distruge creierul nostru, nobleţea şi vrednicia omului. El ne înjoseşte mai prejos decât un animal. Omenirea nu va putea merge spre o soartă mai bună decât în ziua când va distruge alambicul (D-ca. Ort. a. VIII Nr. 35-36).

Câr-ciuma. Era într-un sat o femeie rea şi fără Dumnezeu. Trăia după capul ei şi capul nu o ducea niciodată la lucruri bune. Se lega de oameni, strica multe case, le făcea vrăji, farmece şi multe altele.

Cât a fost tânără a putut trăi mai binişor, dar după ce a îmbătrânit nu avea deloc căutare, de aceea s-a apucat de vrăjitorii. Strângea buruieni, lua mana vacilor, lega cununiile tinerilor şi pentru aceasta lumea o numea ciumă. Copiii când o vedeau prin sat o petreceau cu vorbele „câr! Ciumo!" cârâind-o ca pe o cioară.

În sfârşit bătrâneţea aduce cu ea multe neajunsuri şi multe necazuri. Văzând că vrăjile nu-i ajută nimic, baba ceru sfat de la diavolul

cum și ce să mai facă ca să poată trăi. Atunci diavolul astfel o sfătui: „Umple tu, babă, o vadră cu apă, pune în ea ardei, mătrăgună, sânge de câine și de porc, și apoi această amestecătură o pune la foc și o lasă să fiarbă atât până într-o oală va curge numai aburi. Din acești aburi va ieși apoi o băutură pe care să o vinzi oamenilor. Nu te teme, babo, ai să vezi ce bine îți va merge cu acest negoț!"

Baba a ascultat sfatul diavolului și a început să fiarbă amestecătura cum i se spusese. Când bău mai întâi baba din această băutură, chiui de bucurie că a putut-o face, și de atunci rămase numele acestei băuturi rac-hiu. Baba începu a invita la băutură pe oamenii din sat și oamenii în curând se deteră cu băutura babei.

Duminica și când n-aveau de lucru, oamenii începură a se duce la babă sau la „câr-ciumă" cum îi ziceau copiii. Pe urmă baba rămase cu porecla căpătată de la copii și oameni mari, care se duceau să cumpere băutură de la ea, începură a-i zice și ei: „Mă duc la câr-ciumă"... oare ce mai face „câr-ciuma" noastră cu căldarea ei?

Baba însă nu se supăra pentru acest nume căci pe băutură trăgea parale frumoase. Un singur necaz mai avea baba. Era prea departe de sat, era într-o margine de sat. Atunci diavolul îi veni în ajutor zicându-i: „mută-te babo, în mijlocul satului, căci oamenii te doresc"... Și baba plecă, oamenii o primiră cu bucurie, îi aflară și casă, de credeai că se deschide o școală. Și după ce s-a mutat baba în sat, oamenii rămase pe lângă porecla ce i-o dăduse de „cârciumo", și când mergeau la casa ei, ziceau: „Haide-ți la cârciuma noastră", și de atunci a rămas vorba cârciumă. Când baba muri, lăsă averea și casa unui nepot al ei, care vându mai departe băutură și casa rămase mai departe poreclită cu numele de cârciumă.

Uitasem să vă spun că baba a început a-și vinde băutura spunându-i că-i leac de necaz. Pe urmă însă oamenii se treziră și cu mai mari necazuri: unii începură a-și bate femeile, alții își mâncară averea, și „cârciuma" răsuna de bătăi, sudalme, omoruri, desfrânări și alte lucruri slabe. Se vede că lucra în oameni amestecătura ce-o pusese baba la sfatul dracului în băutură: ardeiul, mătrăguna și sângele de porc și de câine. Și așa a rămas până azi: la cârciumă se fac cele mai multe răutăți, pentru că diavolul a sfătuit pe babă cum să facă rachiul și cârciuma (Pr. I. Trifa 30 povestiri).

Bețiile păgubesc țara. În linie generală urmările beției le redă minunat de bine pedagogul Forster în lucrarea lui „Îndrumarea vieții". O femeie născută în 1740, cu numele de Ada Goorke, care și-a dat obștescul sfârșit la începutul veacului trecut, a fost bețivă, hoață și rătăcea din loc în loc. A lăsat urmași care s-au urcat la 884 de inși. Dintre aceștia s-a putut urmări oficial viața la 709 persoane; 106 născuți din flori; 142 cerșetori; 64 calici; 181 de femei s-au dedat prostituției; 76 osândiți pentru săvârșire de crime, dintre care 7 pentru omor. În 75 de ani, această singură familie a costat pe stat, după socotelile făcute, o sumă care e prețuită la cinci milioane: în ajutoare, întreținerea în închisoare, despăgubiri ș.a. În amănunte urmările beției se pot desfășura privirilor noastre din însăși răspunsurile pe care le putem da celor două întrebări ale D-lui Medek.

a) *Cât poate suporta o populație un asemenea bir?* Foarte scurtă vreme. Căci, sau populația se istovește fizic – cum vom vedea mai la vale – și atunci nu mai plătește acest bir, sau zbătându-se în sărăcie din cauza patimii beției, este clientela tâlhăriilor, sau și mai rău încă a anarhiei. Iată cum se exprimă în „Protocoalele Înțelepților Sionului" p. 69, acești tipici reprezentanți ai dezagregării neamurilor, Evreii: „Vom submina de-a dreptul și adânc izvoarele de producție, obișnuind pe muncitori cu anarhia și cu băuturile spirtoase, în vreme ce vom lua toate măsurile cu putință pentru a îndepărta de pământurile lor pe creștinii inteligenți". Națiunile, care nu înțeleg să ia măsuri pentru stârpirea alcoolismului, vor ajunge fără vrerea lor, să aibă o populație anarhică, datorită sărăciei sufletești care-i face să creadă că sărăcia materială stă din cauză birurilor, și că lipsa lor de fericire este datorită neputinței de a bea fără măsură. Evreii, oameni prevăzători, au constatat pulsul lumii și de aceea susțin libertățile cetățenești hrănite cu băuturi spirtoase. Iată cum se exprimă aceleași „Protocoale ale Înțelepților Sionului, pg. 39.

„Închipuiți-vă dobitoacele acelea îmbătate cu alcool, năucite de vin, cărora li s-ar da libertatea... Noi nu putem îngădui, ca ai noștri să decadă până la o asemenea treaptă. Popoarele creștine sunt îndobitocite de băutură; tinerețea le e înjosită de studiile clasice și de desfrânarea precoce la care i-a împins agenții noștri; profesorii,

oamenii de serviciu, guvernantele din casele bogate, apoi negustorii noștri și femeile noastre din localurile de petrecere ale creștinilor. În rândurile acestor din urmă, eu - zice marele rabin - număr și pe așa zisele „femei din lumea bună", care imitează de voie luxul și desfrânarea celor dintâi". Iată dar, lozinca de distrugere: băutură, libertate, lux, desfrânare. Nu vi se pare că o populație cu astfel de calități va pieri în cea dintâi generație? Nu credeți că o familie alimentată în modul acesta, se va sfârși cel mai târziu în a treia generație? E un lucru de gândit, peste care nu trebuie să pășim nepăsători. Trecem la a doua întrebare:

b) Cât timp s-a pierdut și se pierde cu băutura? Este adevărat sau nu, că în cele mai multe sate, sărbătorile, nunțile și cumetriile, țin nu numai a doua zi, dar și a treia zi? În pravila de la Govora (1640) p. 8, se spune: „Și iară grăim, că nu zicem să se prăznuiască cu timpane și fluiere, și întru cântece mirenești și în beții, ci să se prăznuiască întru rugăciuni și întru cântări sufletești și întru cuvinte de laudă". Noi însă, nu numai că am făcut din sărbărtori zile de desfrâu și poticneală, dar am transformat și zilele de lucru în zile de lenevire și beție.

Știu un sat, unde femeile cară zilnic băutură cu oala de la cârciumă. Am văzut într-o luni, pe la ora două, într-un sat așezat la șosea, cârciuma plină de oameni care chefuiau fără de grijă.

Eu cred, că cel mai cumpătat român, pierde 30-50 de zile anual, ori chefuind, ori stând - iartă-mi-se expresia - gură-cască la cei ce chefuiesc. Un ceas dintr-o zi de vară și e mult, dar o zi întreagă! Și câtă vreme și din câte părți se pierde prin astfel de petreceri...! (Pr. A.C. Cosma, D-ca Ort. a. VI, Nr.47-48).

Ospățul lui Vlad-Țepeș. Lui Vlad-Țepeș, domn al Munteniei, i se dusese vestea pentru cruzimile sale. Odată Vlad-Țepeș a strâns la curtea domnească pe toți cerșetorii din țară. Și le-a dat un ospăț plin de toate bunătățile. O zi și o noapte a ținut veselia acestui ospăț. Au mâncat, au băut și și-au petrecut cerșetorii ca niciodată în viața lor.

Dar pe urmă ce s-a întâmplat? Un lucru groaznic! Vlad-Țepeș i-a strâns pe toți într-o șură mare și le-a dat foc. A fost un ospăț scump, pe care cerșătorii l-au plătit pe urmă cu viața lor.

Așa e, dragii mei, și lumea asta cu desfătările ei, cu „ospățul" ei. „A mea este lumea", zicea diavolul către Iisus în pustie (Mt. 4, 8). Și cu lumea aceasta îi cheamă diavolul pe oameni, la ospățul desfătărilor, îi cheamă cu parola: „suflete bea, mănâncă și te veselește" (Lc. 12, 19). Iar oamenii ascultă glasul lui Satana și se strâng grămadă ca oile la „ospățul" lui. Dar, vai, amarnic vor plăti pe urmă acest „ospăț". Ca și cerșătorii lui Vlad-Țepeș, vor fi poftiți pe urmă în focul iadului. Diavolul care i-a ospătat, îi va pofti pe urmă în focul cel de veci (Pr. I. Trifa ist. 404).

Cârciumarul și Scaraoschi.

„Prea înălțate domnule! Îți fac cunoscut, cum că am deschis o cârciumă, pe care am întocmit-o cum e mai bine pentru vânzarea de rachiu, vin, bere și cu tot felul de băuturi amețitoare. Te rog, să intri cu mine în legătură și să-mi fii de ajutor. Ceea ce poftesc eu de la oameni, este banul lor, pe când toate celelalte: trupul, sufletul și inima, rămân ale dumitale. Te rog, adu-mi la mine în cârciumă, oameni evlavioși, credincioși, de ispravă și treji, și eu ți-i dau îndărăt ca, bețivi, scăpătați și sărmani.

Adu-mi copii nevinovați, și pe loc voi risipi de la dânșii toate învățăturile ce le au de la părinții lor.

Adu-mi pe tata sau pe mama, sau încă și mai bine pe amândoi, și în scurt timp voi arunca între dânșii neînțelegere, sfadă, ceartă și bătăi, apoi blestemul și ura copiilor va fi asupra părinților lor.

Adu-mi pe tânărul roș și frumos ca trandafirul, și pe loc i-am nimicit cinstea, i-am zdruncinat sănătatea, i-am scurtat viața și l-am făcut vrednic pentru tot lucrul rău.

Adu-mi pe copilă în toată frumusețea nevinovăției sale, și ce să vezi?! Pe loc i-am răpit virtutea, i-am spurcat trupul, i-am depărtat toată cinstea și credința, și apoi ți-o dau înapoi: slabă, urâtă, destrăbălată, și gata a trage și pe alții la păcate.

Adu-mi pe omul curat, cinstit, bogat și cu nume foarte bun, și ți-l dau înapoi gata de râsul tuturor.

Trimite la mine în cârciumă, pe meșterii de lemn, pe fierari, pe zidari, pe mecanici, pe cizmari, pe tipografi, pe toți meseriașii și lucrătorii, și eu te asigur că tot banul lor propriu, câștigat în sudoarea feței lor și cu muncă grea, va fi în mâinile mele, iar dânșii vor duce în fericita lor casă lipsă de toate, prostie, sărăcie, boli și păcate grele.

Trimite-mi la mine pe mărturisitorul credinței lui Hristos, și cu încetul, însă bine chibzuit, voi nimici într-însul toată evlavia, și-l voi întrebuința a lăți încă și între oameni necredința și desfrânarea. Ah, ce dobândă va fi aceasta pentru dumneata! Și pe preot poți să mi-l aduci, și astfel voi putea eu mai lesne a arunca rușine asupra Bisericii lui Hristos și batjocură religiei înaintea oamenilor.

În sfârșit aruncă la cârciumă în lanțul meu și pe avocați, pe judecători, pe funcționari, pe redactori și pe toți legiuitorii! Și atunci vei vedea cum se vor învârti paragrafele după plac. Atunci se vor rupe toate hotarele legii, atunci se vor înstrăina om de om și pe fiecare stradă vor fi certuri și bătăi, se vor disprețui oamenii unii pe alții, și-și vor bate joc de judecătorie și de dreptate.

Eu le voi da rachiuri și vinuri colorate, ca prin acest mijloc să câștig bani cât mai mulți, iar tu și iadul veți câștiga pe toată ziua mii și nenumărate suflete.

Aștept un răspuns cât mai urgent, după plac, și-ți rămân cu toată supunerea, al tău fiu" (Un crâșmar).

Răspunsul lui Scaraoschi

„Mult iubitul meu frate! Cu această numire frățească, îndrăznesc a mă adresa către tine, și aceasta pentru înrudirea și înfrățirea noastră în lucrul acesta.

Din toată inima am primit cererea dumitale, și mă grăbesc a-ți răspunde urgent și îți spun sincer, că în zadar am căutat până acum

o ființă pe lume, care să-mi înceapă între oameni lucrul după gândul meu. Drept îți spun că nici în fundul iadului n-am aflat duhuri, care ar fi putut iscodi un astfel de mijloc ca al dumitale, pentru a nimici și pierde sufletele oamenilor. Toată munca noastră de până acum n-a adus mai nici un folos. Am trimis în lume pe diavolul prăpădeniei sufletelor omenești, dar ducându-se pe la oameni credincioși și evlavioși, nu mi-a adus aproape nici un câștig.

Am trimis apoi pe diavolul plăcerilor, al curviei, al beției, al desfrânării, drept care am câștigat mii și mii de oameni, și au făcut mare blazgonie în lume. Cu toate acestea însă, mulți au scăpat din ghearele mele cu puterea Harului lui Hristos, vrăjmașul meu cel mare. Am trimis apoi pe diavolul minciunilor, pizmelor, clevetirilor, furtișagurilor și a tot felul de nedreptăți, și am tras mulțime mare, dar din aceștia pocăindu-se, s-au dus câți la Rai câți la iad, și tot nu am atâta folos ca de la tine.

Inima mea diavolească a fost deznădăjduită acum cu totul și tremuram de frică, crezând că-mi voi pierde coroana și împărăția, mai ales când vedeam că Biserica lui Hristos scoate din ghearele mele sufletele oamenilor. Dar cum am primit la mână telegrama ta cea binevenită, am răcnit de bucurie, încât tot iadul a răsunat: „L-am aflat".

Iubitul și bunul meu prieten! Când aș putea te-aș săruta și te-aș îmbrățișa de o mie de ori, și chiar am dat poruncă diavolilor mei, să-ți caute aici în iad, locul cel mai fierbinte, locul cel mai de aproape lângă inima mea diavolească, un loc de cinste întru împărăția mea.

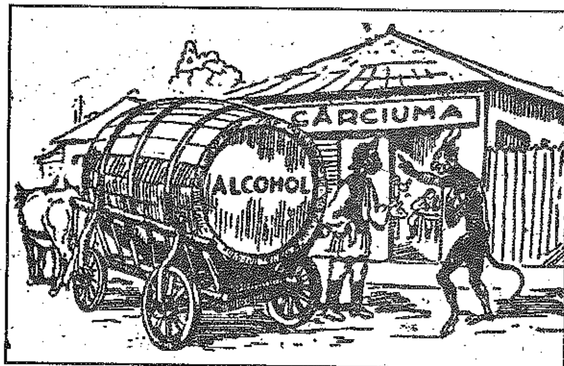
Eu cunosc cum că numai tu ești vrednic să stai cu mine în legătură, și știu prea bine cum că meșteșugul tău ne va aduce la amândoi dobândă destul de bună. De acum înainte nu mă mai tem că îmi voi pierde tronul meu. Tu împlinește-ți numai gândul, și vei avea bani, măcar că din pricina aceasta se vor face multe furturi, se vor rupe inimile văduvelor, măcar că s-ar lua și pâinea din gura orfanilor, sau va pătimi averea altora.

Umple numai tu temnițele de bețivi și criminali, umple spitalele cu tot felul de bolnavi, înmulțește numărul răilor și al desfrânaților, fă în fiecare sat și târg spânzurători și închisori, și toate lăzile tale se vor umplea cu bani.

Prietene! Să știi, că pentru ca să poți săvârși lucrul tău, eu ți-oi face inima ta mai vârtoasă ca piatra, așa, încât nici cugetul tău nu te va mustra niciodată. Tu singur te vei crede că ești cel mai cinstit om din lume, măcar că te va mustra preotul și Biserica. Tu nu te teme nici de Dumnezeu. Moartea și veșnicia, Raiul și iadul, nu vor avea înaintea ochilor tăi nici un preț; iar când vei veni la mine, aici în fundul iadului, îți vei primi răsplata cuvenită pentru munca ta. Al tău, până la judecata cea de apoi" (Dintr-o revistă religioasă). Scaraoschi.

Diavolul și cârciumarul. Se spune că odată un cârciumar plecase la drum cu carul după băutură. În drum, prin mijlocul unei păduri, iată că-l ajunge de pe urmă un călător străin. „Bună ziua - bună ziua. - Dar dumneata cine ești și unde mergi?" Eu sunt cârciumarul cela și cela și merg colo și colo, să cumpăr băutură". „Dar dumneata cine ești?" „Eu sunt dracul și tot într-acolo merg și eu". Crâșmarul când auzi ce fel de ortac îi ieși în drum, i se zburli părul de frică și vru s-o ia la fugă. Dar diavolul îi zise râzând: „Nu te teme, omule, nu-ți fac nimic; iată vom merge amândoi pe drum puțin și iarăși ne vom despărți".

Cârciumarul ce era să facă? Plecă înainte cu noul ortac. Diavolul începu a vorbi: mai una, mai alta, și de la o vreme se mai dezgheță și cârciumarul din frica ce-l cuprinsese, și începu chiar să-l și întrebe despre una despre alta. „Ce faceți voi dracii, întrebă cârciumarul, cu atâți oameni care vi se dau vouă când suduie, drăcuie?" „Cu adevărat că n-ar încăpea în iadul nostru, răspunse diavolul, dar uite, noi avem o lege în puterea căreia căpătăm numai pe cei care ni se dau nouă cu toată inima, fără nici o părere de rău". Și așa mergeau diavolul

și cârciumarul, tot înțelegându-se pe drum. Când ieșiră din pădure și deteră într-un sat, iată văzură o femeie ce se certa cu bărbatul ei și îl trimitea la bată-l-Crucea. „Auzi ce zice", îi zise crâșmarul. „Aud - răspunse diavolul - dar

n-am putere să-l iau, căci femeia mi-l dă numai așa din gură, dar în inimă tot ține la el, și dacă i s-ar întâmpla ceva i-ar părea rău".

Mergând mai departe, iată o mamă își certa copilul și-l trimitea la bată-l Sfânta Cruce. „Auzi ce zice?" - zise cârciumarul. „Aud - răspunse diavolul - dar n-am putere asupra copilului, pentru că mama lui mi-l dă numai așa din gură, dar cu toată inima ține la el".

Mai mergând și mai vorbind, iată ajung la o crâșmă, de unde o biată femeie își scotea bărbatul beat și striga de răsuna ulița: „Băga-s-ar diavolul în toate cârciumile din lume... și în cine le-a deschis în calea oamenilor". „Auzi ce zice femeia? - zise acum diavolul către crâșmar - femeia asta mă poftește cu toată inima să mă bag în crâșmă, și de aici în colo crâșmele vor fi sălașul meu".

Crâșmarul cercă să mai sucească vorba, ba că femeia a zis numai de supărare, ba că așa merge vorba pe la crâșme, ba că treacă, ba că meargă. Dar diavolul îi zise râzând: „Nu te mai ocoși crâșmare, auzi cum grăiește femeia din toată inima, și eu trebuie să ascult dorința ei...", și cu aceste vorbe diavolul se băgă în crâșmă, și de aceea sunt atâtea răutăți în ea.

Un raport în iad. Se spune că odată, Scaraoschi, mai-marele dracilor, a chemat la raport pe toți dracii din lume să le ceară socoteală despre isprăvile ce le-au făcut printre oameni. Iată sosește unul și se închină în fața lui Scaraoschi. „De unde vii, fârtate, și ce isprăvi ai făcut?" „Am fost colo și colo, întunecimea voastră, și am aprins ura și mânia între doi oameni; pe urmă mânia a trecut la bătaie și unul a omorât pe celălalt". Și cât timp ți-a trebuit pentru izbânda asta?" „Trei ani de zile, întunecimea voastră". „Trei ani? Atât ți-a trebuit pentru isprava asta"- strigă Scaraoschi plin de mânie - și jap, jap, pe spatele diavolului.

Un alt diavol sosește și se închină. „Dar tu, argate, de unde vii și ce-ai făcut?" „Eu, întunecimea voastră, am tras un om în patima desfrânării". „Și cât timp ți-a trebuit pentru lucrul acesta?" „Un an, întunecimea voastră". „Pfui, împielițatule, un an ai motroșit tu pentru un astfel de fleac" - strigă Scaraoschi înfuriat - și jap, jap îi trage și ăstuia o drăguță de bătaie.

Un drăculeț sosește și se închină. „Dar tu, Aghiuță, ce ai putut face prin lume?" „Eu, întunecimea voastră, i-am făcut pe niște oameni să înjure, să desfrâneze, să se bată și să se omoare". „Și cât timp ți-a trebuit pentru izbânda aceasta?" „O singură zi, întunecimea voastră". „Bravo Aghiuță, și cum ai putut face această ispravă?" „Cu băutura, întunecimea voastră, cu băutura... I-am dus pe oameni la birt și i-am îmbătat; iar după ce s-au îmbătat au sărit la niște femei să desfrâneze, de la femei s-au luat la ceartă, la bătaie, iar bătaia s-a terminat cu omor".

„Bravo Aghiuță, bine te-ai purtat - îi zice Scaraoschi, bătându-l pe umeri - iar voi, nemernicilor, care ați motroșit ani de zile până să câștigați un suflet - le zice Scaraoschi la ceilalți - luați pildă de la Aghiuță, fratele vostru. Folosiți și voi alcoolul".

Cele două cărute. Un căruțaș ajunse în drum pe un altul și voi să-l întreacă. „Fă-mi loc să trec înainte", se răsti el către cel ce mergea în fața lui. „Dar pe urma mea nu poți merge?" răspunse celălalt. „Nu" - zice cel dintâi - „pentru că mi se cuvine să merg înaintea ta". „Dar de ce?" răspunse cel dintâi. „Ce duci în căruța ta?" „Eu duc spirt și țuică". „Atunci frate, ai dreptate. Treci înainte, pentru că eu duc în căruța mea coșciuge (sicrie) și trebuie să merg în urma ta. Eu trăiesc după tine" (Pr. I. Trifa 30 de povestiri).

Ce este cârciuma. Cârciuma întotdeauna a fost, este și va fi: intrarea pușcăriei, izvorul caselor de nebuni, un birou de plasare pentru spitale, un loc de întâlnire pentru cartofori și pungași, o vizuină pentru criminali și vagabonzi.

Alcoolul mânjește tot ce atinge. Omului căruia alcoolul nu-i poate pune jugul, îi răpește mintea. Sapă încet acolo unde nu poate distruge dintr-odată. Pentru om, beția e o boală grea, pentru mulțime, e o ciumă, pentru țară e o piedică în buna ei dezvoltare, distrugând toate puterile active ale neamului, oprind introducerea tuturor reformelor culturale și industriale (D-ca Ort. a. X. Nr. 41-42).

Nu da loc păcatului. Câte vorbe nesocotite vorbesc oamenii cei lumești! O dovadă e și aceasta că omul lumesc „grăiește din ale sale" din cele lumești.

O astfel de nesocotință e și vorba: „Odată-i ca niciodată", fiind vorba de facerea păcatului: „Ei - își zice omul - odată-i ca niciodată, ce-ar fi dacă mă îmbăt odată?" „Odată-i ca niciodată, ce-ar fi dacă mă scap odată cu mândra de peste deal!" „Odată-i ca niciodată, ce-ar fi dacă aș face ceia și ceia!" Și se înșeală omul cu această vorbă de ispită pe care i-o șoptește la ureche diavolul, ispititorul cel mare.

Vorba „odată-i ca niciodată", când e vorba de păcat e o mare ispită și pierzare. Pentru că omul, de regulă, nu se poate opri la „odată", ci după acest „odată" dă năvală gloata păcatelor. Și chiar și dacă s-ar opri omul la „odată" tot poate fi spre pierzare veșnică. Pentru că așa ne arată cuvântul lui Dumnezeu, că cele mai multe căderi s-au făcut prin acest „odată".

Odată a păcătuit Adam și s-a ales cu scoaterea din Rai. Odată s-a scăpat David cu femeia lui Urie și a suferit o viață întreagă pentru acest „odată". Odată l-a vândut Iuda pe Mântuitorul și a dobândit ștreangul. Odată a mințit Safira și a căzut îndată moartă la pământ. Biblia și viața sunt pline cu acest „odată" și cu cei ce s-au pierdut prin acest „odată".

La țară am cunoscut un om cinstit și bun, care o singură dată s-a îmbătat, dar în beția aceasta a omorât pe altul și a dobândit temnița. E cunoscută această istorioară din Răsărit în care se spune că diavolul întâlnindu-l pe un om în pădure, l-a silit să aleagă una din trei: ori să bată pe soră-sa, ori să omoare pe tatăl său, ori să se îmbete odată la cârciumă. „Ei - și-a zis omul - mă voi îmbăta odată și voi scăpa". Dar îmbătându-se la cârciumă și mergând beat acasă, s-a luat la bătaie cu soră-sa. Tatăl său voind să-i despartă, el l-a omorât. Deci „odată" nu-i „niciodată", ci e pierzarea omului („Glasul dreptății).

Pe drumul păcatelor. Se spune că odată... e mult de atunci, diavolul foarte abătut, se întâlnise cu moartea. „E tare greu de noi - grăi diavolul - lumea fuge de mine și de tine. N-am mai auzit nici de bătăi, nici de înjurături și nici să se mai omoare unii pe alții. Dacă vom merge mult așa, apoi rămâne împărăția iadului pustie. Tu toată vremea stai și nu te duci, decât la câte un om bătrân, căruia îi deschizi calea mântuirii". „Dă, ce să facem, grăi moartea, trebuie să chibzuim împreună și să găsim drumul pe care să mergem spre a ne găsi de lucru în lume".

Și au stat de vorbă. După multă chibzuială s-au apucat de vrăji într-o noapte întunecoasă, în zgomotul asurzitor al strigoilor și în țipetele de bucurie ale dracilor. Într-un cazan au adunat toate păcatele din omenire, le-au amestecat și le-au prefăcut într-o băutură, pe care au răspândit-o în lume. Băutura e cunoscută sub numele de „rachiu".

Mult adevăr se ascunde în această poveste. Omul care începe să bea această băutură își deschide sufletul la toate răutățile din lume. Drumul cârciumei, e drumul păcatelor grele, ce duc la moarte și de aici în împărăția iadului. Dacă am face o statistică ne-am îngrozi de flagelul alcoolismului din țara noastră. Rădăcina tuturor păcatelor e această beție, ce ucide mai multă lume decât orice boală sau război din omenire. Străbateți târgurile și satele în zile de sărbători și veți găsi oameni amețiți de băutură, de pe buzele cărora izvorăsc înjurături grosolane, în sufletul cărora prinde rădăcină patima hoției și a uciderii.

În America, multă vreme, a fost cu totul oprită băutura spirtoasă. Rezultatul a fost îmbucurător.

Închisorile n-au mai avut mușterii, și banii au găsit adevărata întrebuințare. Acestui fapt se datorește, în mare măsură, progresul uriaș al Americii în toate laturile vieții. Și la strămoșii noștri daci, în trecutul îndepărtat, poporul urma calea băuturii, din care pricină ajunseseră pe mâna tuturor năvălitorilor. În vremea aceea, un preot din apropierea regelui Burebista, a propus distrugerea tuturor viilor din țară. Fapt care s-a și îndeplinit.

Distrugând răul de la rădăcină, poporul bețiv de altă dată, ce ajunsese de râsul tuturor, s-a schimbat într-un popor viteaz, ce a

fost admirat de împăratul Traian, și de toți oamenii până la vremea de astăzi. Exemplul acesta din istoria Dacilor, ne poate fi de mare folos. Ca să distrugem răul din noi și să ne ferim de mulțimea păcatelor, trebuie să tăiem răul de la rădăcină. Acest rău este băutura. Ferindu-ne de dânsa, ne îndepărtăm de drumul păcatelor, apropiindu-ne de drumul virtuții, ce ne conduce spre viața veșnică. *„Nu vă îmbătați de vin, întru care este desfrânarea"* (Visarion Puiu, rev. „Să luăm aminte").

Cheamă-l înapoi! Istoria păstrează multe pilde înfricoșate despre mustrările sufletești ce le au necredincioșii în clipele morții. „Cheamă-l înapoi! „cheamă-l înapoi" – striga un necredincios în Franța pa patul morții. „Pe cine să-l chemăm înapoi?" – întrebară cei din jurul său. „Timpul" – răspunse necredinciosul, și își dete sufletul. În clipele morții, necredinciosul își văzuse scurgându-se, ca un râu, timpul vieții sale, trăită în zadar. Ar fi voit să întoarcă înapoi râul vieții sale, dar era prea târziu, prea târziu. El se scursese (Pr. I. Trifa ist. 131).

Beția e un mare păcat. Aceasta o adeveresc Dumnezeieștile Scripturi, Sf. Sinoade ecumenice și locale, scrierile Sfinților Părinți apostolici și patristici, și dreapta rațiune. Mântuitorul ne poruncește să nu ne îngreuiem inimile noastre cu: beția... iar Sf. Ap. Pavel ne hotărăște: *„Nu vă îmbătați de vin, întru care este înverșunarea"* (Lc. 21, 34; Efs. 5, 18). Au doară pentru că Apostolul grăiește puțin pentru beție, ar fi aceasta un păcat mic? Nu. Beția este un păcat foarte mare. Aceasta o arată tot acest Apostol creștinilor Galateni, că beția e asemenea celor mai înfricoșate păcate, care închid ușa Dumnezeieștii Împărății, celor ce fac acelea. *„Lucrurile trupului arătate sunt, acestea: curvia, necurăția, înverșunarea, slujirea idolilor, fermecătoria, vrăjile, sfezile, pizmele, mâniile, prigonirile, împerecherile, eresurile, zavistiile, uciderile, bețiile, benchetuirile* (ospețele cu muzici,

jocuri, cântece curvești, etc.) *și cele asemenea acestora. Pe acestea mai înainte le spun vouă, precum și altădată v-am mai spus, cum că cei ce fac unele ca acestea împărăția lui Dumnezeu nu o vor moșteni"* (Gal. 5, 19-21). Deci pentru ce atâta scurtime și puțină cuvântare pentru acest mare păcat, care închide ușa Împărăției Cerurilor, și prin urmare deznădăjduiește cu totul de câștigarea veșnicei mântuiri? Nu cumva după aceasta, cuvintele acestea scurte cuprind în sine legiuirea și greutatea mărimii păcatului beției? Ba da, e chiar așa. În aceste multe cuvinte Apostolul a arătat cât de multe, cunoscute și rele sunt urmările păcatului beției, astfel, încât fiecare le vede și le simte pe ele, așa că nu are trebuință de îndelungată sfătuire. Cu toate acestea, însăși lucrurile ei arată, că oamenii pătimind relele cele mari ale beției, ca niște orbi nu le văd pe ele. De asemenea nici groaznicele vătămări sufletești și trupești, aduse de patima beției în ființa și în gospodăria lor, nu le simt pe ele. Deci e bine, ca pentru folosul și edificarea multora, să mai vorbim câte ceva despre relele beției, pentru ca toți să se ferească de ea ca de o ciumă.

Deschizând Dumnezeiasca Scriptură, în prima carte a ei, adică la Facere sau Geneza, vom vedea acolo două înfricoșate pilde. Pilde care dovedesc cum că însuși robii cei aleși ai lui Dumnezeu, când se îmbată, fac lucruri necuviincioase, ciudate și fără de lege. Bărbați drepți și sfinți erau Noe și Lot. Aceasta prin cuvânt și prin lucrări a mărturisit-o Însuși Dumnezeu pentru dânșii. Pentru Noe, a zis El: *„Noe, om drept, desăvârșit fiind în neamul său". „A bine plăcut Noe lui Dumnezeu"* (Fac. 6, 9). De asemenea pentru Lot a zis Domnul: *„Iată, M-am mirat de fața ta, îți fac hatârul și pentru cuvântul acesta, ca să nu risipesc cetatea pentru care ai grăit..."* (Fac. 19, 19-22). Pe Noe l-a păzit Dumnezeu de potopul cu care a înecat toată lumea de pe pământ, și l-a făcut pe el al doilea tată al neamului omenesc. Pe Lot l-a mântuit din arderea cu foc a cetăților Sodomei și a Gomorei, prin Îngeri, de mână povățuindu-l pe el la muntele mântuirii. Însă când s-au îmbătat, atunci beția nici cât de puțin, necucernicindu-se de sfințenia Sufletului lor, i-au făcut pe ei nesimțitori greșiți. Noe, zăcea (amețit de beție) în casa sa gol, și atât de lipsit a fost de simțire, încât Ham, fiul său, a văzut necinstita goliciune a lui. Iar ceilalți doi fii ai săi: Sim și Iafet, luând haina *„au mers cu*

fețele înapoi, și împreună au acoperit goliciunea tatălui lor" (Fac. 9, 20-28). Lot într-atâta nesimțire s-a afundat, încât (în vremea beției) amestecător de sânge, cu fiicele sale amestecându-se, fără a-și da seama ce face (Fac. 19).

Vrednici de iertare sunt oamenii aceștia doi, pentru niște căderi ca acestea. Noe, pentru că fiind cel dintâi *„săditor de vie, a băut vin, necunoscând beția cea din vin, nici isprăvile cele de pe urmă ale beției"*. Lot, de asemenea, fiindcă de fiicele sale amăgindu-se, s-a îmbătat. Acești bărbați drepți și sfinți, pe aceste singure păcate le-a făcut, de vreme ce numai o singură dată s-au îmbătat.

Dacă însă ne vom întoarce ochii către cei bețivi, vedem niște priviri de multe feluri mult împestrițate, toate jalnice și vrednice de plâns. Băuturile cele bețive sau îmbătătoare lucrează după osebirile lor cele de multe feluri și după stările și alcătuirile cele de multe feluri ale trupurilor celor mut-băutori. Pentru aceasta, cei ce se îmbată cu totul, râd fără de rânduială, măcar deși nu au nici o pricină de râs. Alții plâng nemângâiați, măcar deși nici un lucru de mâhnire nu-i silesc pe ei a plânge. Aceștia își clatină capul, precum se clatină bujorul. Capul acestora se pleacă în jos și se spânzură ca strugurele de buciumul viței. Ceilalți izbucnesc într-un potop de cuvinte scandaloase, vorbării seci, povestiri șuchiate, care nici lanț nu au și nici o legătură sau alcătuire între ele. Aceleași și aceleași și tot aceleași sunt cuvintele lor, împotriviri de vorbe și bâiguituri fără de nici o socoteală, mai rele și decât cele ce ies din gura celor nebuni și fără de minte. Unii ca niște surzi, n-aud. Ceilalți ca niște muți nu mai grăiesc; ci deabia grohăiesc sau croncănesc. Unii au fețele lor cu totul roșii, ochii scânteietori, gurile aspumând, răcnesc sălbatic, ocărăsc fără de rușinare și înfricoșează fără de socoteală, bat pe semeni sau pe ai casei lor fără de dreptate! Înfricoșată privire mai este și aceasta! Bețivul turbat de băutură, se arată ca un îndrăcit, sau ca o fiară prea sălbatică! Un monstru infernal, mai vârtos decât un om! Celălalt bețiv ori bețivă, are fața searbădă, ochii omorâți și pleoștiți, limba slăbănoagă, mădularele nemișcătoare. Parcă-i mai mult mort decât viu, și ca un mort e socotit el de prietenii săi. Bețivul aruncă asupra casei lui o privire jalnică, scârbă femeii, ocară copiilor, rușine rudelor și vrăjmașilor lui bucurie și râs. Cu adevărat, multe

feluri de isprăvi face beția în cei care se îmbată. Însă una este de obște, adică vătămarea minții. Tot bețivul dovedește arătat, căci cu beția și ținerea de minte și-a stricat-o, și dreapta socoteală a stins-o, și mintea lui și-a întunecat-o.

Din cauza patimii acesteia, bețivul nu e îndemânatic la nici un lucru, sau nu e în stare a-l săvârși așa cum trebuie. De-i vei încredința bețivului vreun cuvânt sau lucru de taină, taina ta se face arătată, după ce va deșerta paharele. De-i vei încredința argintul tău în mâinile lui, după puțin timp îl afierosește pe el la cârciumă, și așa, vezi cu amărăciune că te-ai amăgit. De vei nădăjdui de la dânsul vreun lucru bun, artistic lucrat și bine alcătuit, căci lucrurile bune cer minte și ochi și mână, deci mintea bețivului fiind turmentată, ochii tulburi și mâinile tremurânde, lucrul tău nu iese așa cum dorești și-ți trebuie, și așa te vezi înșelat. De aștepți de la bețiv vreo slujbă, te înșeli, căci el este slugă și rob al altui stăpân, adică al beției. Și nimeni nu poate să slujească la doi domni. Deci, nici către un lucru bețivul nu este îndemânatic, nici la învățătură, nici la slujba împărătească, nici la ocârmuire dregătorească, nici la breasla obștească, nici la negutătorie, nici la meșteșug, ba nici la economia casei sale.

Dacă vom cerceta osebirile băuturilor celor îmbătătoare, vom vedea și bolile trupului, cele ce-i vin omului din beție. Toate băuturile câte pricinuiesc îmbătare, cuprind în sine multe părticele fierbinți, vânturoase și aprinzătoare. Deci când bem dintr-însele peste măsura trebuincioasă, sau mai bine zis cumpătată, atunci o parte din tăria băuturilor se suie îndată ca un fum la creieri, intră în corp, în vine, sânge, fiere, plămâni, ficați, inimă, mușchi, nervi, și în toate vinișoarele cele mici, în încheieturi, în măduvă, etc.; iar altă parte intră și rămâne în stomac. Cu un cuvânt, tăria băuturilor bețive, adică alcoolul, intră în toate cele tari ale corpului omenesc, în toate cele curgătoare, în toate părțile și mădularele trupului. Părticelele băuturilor bețive, prin multa lor subțirătate și fierbințeală sunt foarte lucrătoare și arzătoare, pentru aceasta ele slăbesc, clătesc și ard toate părțile și mădularele trupului în care intră. Dintr-acestea se nasc durerile de cap, amețelile, întunecările, tulburarea ochilor, greața stomacului și debordările, aprinderea sângelui, slăbiciunea mâinilor și a picioarelor. Și câtă lume, iubește și se vatămă adeseori, mai ales

în duminici și sărbători, mai ales la cumetrii, nunți și înmormântări cu băuturile bețive! Mădularele acestora, arse fiind de părticelele cele arzătoare, își pierd puterile lor cele împingătoare, care împotrivă împing și gonesc pe părticelele cele de altfel, care intră într-însele. Dintru aceasta urmează: vătămările ochilor, boala plămânilor, durerile de piept, oftica, slăbănogirile, tremurăturile mădularelor, hidropica, damblagiile. Acestea nu sunt cuvinte grăite; ci lucruri văzute. Pe câți bețivi îi vedem noi orbi! Pe câți având dureri de piept, pe câți ofticoși, ori slăbănogi, ori tremurând ca odinioară Cain? Pe câți bețivi îi vedem hidropicoși sau damblagii, murind fără de veste, câte odată căzuți în mijlocul drumului, ori în ape (pâraie, gârle, etc.). Dacă beția ar fi stricat numai trupul, și ar fi împuținat numai zilele vieții noastre, vătămarea cea dintr-însa ar fi fost vremelnică. Trupul după fire este stricăcios, de unde măcar deși nu s-ar strica de beție, se strică, în cele din urmă, de însuși multa vreme ori din alte pricini. Trupul are sfârșit, pentru aceea măcar deși nu vom muri de bolile beției, vom muri însă de bătrânețe, care ne împilează, slăbește, veștejește și ne stinge viața. „Care om este care va trăi și moarte nu va vedea? (Ps. 55, 48). Dar beția vatămă mult și pe suflet și-l lipsește de mântuire, fiindcă-l prăpăstuiește pe om întru multe și prea grele păcate: întru înverșunări ciudate, în jurăminte fără de socoteală, în mânii, în ocări, în răni, ucideri, hule, încă și în lepădarea de credință pe mulți i-au cufundat. Deci, nemuritoare și nesfârșită este vătămarea beției. Astfel, pe cei ce păcătuiesc și în păcate îngăduiesc, focul muncii celei veșnice îi așteaptă. Pentru aceasta, Sf. Prooroc al lui Dumnezeu a strigat vaiul împotriva celor ce se îmbată: *„Vai celor ce se scoală de dimineață și umblă după băutură bețivă, adică după băuturile cele ce îmbată, care așteaptă până seara, că vinul (băuturile bețive) îi va arde pe ei"* (Is. 5, 12). Și pe același vai l-a adeverit împotriva lor și preaînțeleptul Solomon, zicând: *„Cui îi este vai? Cui gâlcevile? Cui judecățile? Cui îngrețoșări și bârfituri? Cui zdrobiri zadarnice? Ai cui ochi sunt vineți? Au nu ai acelora care se zăbovesc în beții? Au nu ai acelora care urmează unde se fac, ori se vând băuturile bețive?"* (Prov. S. 23, 28-30).

„Dar Dumnezeu - zici tu - nu pândește păcatele oamenilor acestora care se îmbată, fiindcă cunoaște că cei bețivi sunt ieșiți din

minte, și deci nici nu se mânie, nici nu-i mai pedepsește pe ei pentru niște păcate ca acestea". O, sărmane om! Foarte te rătăcești pe sineți, căci dimpotrivă se întâmplă, adică se mânie Dumnezeu împotriva celor ce se îmbată și-i pedepsește pe ei cu asprime. Dar pentru ce? Ascultă și învață din pilda aceasta. Dacă oarecare împărat ți-ar fi încredințat ție chipul său cel de însăși mâinile lui zugrăvit, și tu luându-l pe el, înadins, cu cerneală ori cu altă negreală ai fi mânjit semnele lui cele împărătești, vezi cât s-ar fi mâniat asupra ta, și cât te-ar fi pedepsit împăratul acela? Împăratul celor ce împărățesc, Domnul și ziditorul a toată zidirea, a pus în om Chipul și Asemănarea Sa, pe cel zidit prin Dumnezeiasca lui insuflare. *„Și a făcut Dumnezeu pe om, țărână luând din pământ. Și a suflat în fața lui Suflare de viață, și s-a făcut omul cu suflet viu"* (Fac. 2, 7; 1, 27). Și această suflare de viață, adică sufletul, este chipul lui Dumnezeu. Și aceasta este ceea ce se citește în Dumnezeiasca Scriptură: *„Și a făcut Dumnezeu pe om... După chipul lui Dumnezeu l-a făcut pe el"*. Mintea omului închipuie pe Tatăl, cuvântul lui pe Fiul, și voia pe Duhul Sfânt. Judecata, purtarea de grijă și firea, pretutindeni sunt însușirile Dumnezeirii celei mai presus de ființă. Pe aceleași le are și chipul, adică sufletul cel cuvântător: judecă Dumnezeu, judecă și omul, însă Dumnezeu totdeauna judecă judecată dreaptă, fiindcă este nepătimaș. Omul însă de multe ori judecă judecată nedreaptă, fiindcă este pătimaș. Poartă de grijă Dumnezeu, poartă și omul. Purtarea de grijă a lui Dumnezeu, însă este negreșită, căci Dumnezeu e mai presus de desăvârșire. Purtarea de grijă a omului însă de multe ori este greșită, căci el este nedesăvârșit. Miluiește Dumnezeu, miluiește și omul, însă mila lui Dumnezeu este nemăsurată; iar a omului este măsurată. Pretutindeni de față este Dumnezeu, pretutindeni vine și mintea omului. Dumnezeu însă în aceeași vreme este pretutindeni ca un nemărginit și nehotărât împrejur; iar mintea omului în felurite vremuri se află în alte și în alte părți: ori aici, ori acolo, ori dincolo, ca o mărginită și împrejur hotărâtă. Cu adevărat, că mânia tulbură pe suflet, mândria îl întunecă, dragostea cea trupească îi risipește dreapta socoteală, și-i slăbește puterile lui. Toate patimile celelalte sunt rele, beția însă îi pricinuiește sufletului o covârșitoare vătămare și stricăciune. Ea strică pe minte, strică pe cuvânt,

strică pe voire. Astfel, omul beat nici nu înțelege drept, nici nu grăiește cu bună rânduială, nici voiește ceea ce se cuvine, nici nu deslușește lucrurile, nici poartă grijă pentru cele ce vor să fie, nici poate să-și pironească mintea sa în privire și cugetare. Deci, cum crezi că nu se mânie Dumnezeu asupra acelora care prin beție înnegresc și mânjesc frumusețea Chipului Lui și își șterg Dumnezeieștile Lui însușiri. Dumnezeu te-a făcut pe tine cuvântător, ca să închipuiești Dumnezeirea Lui; iar tu prin beție te faci necuvântător și mai rău decât însăși cele necuvântătoare! Și apoi zici cum că Dumnezeu nu Se mai mânie văzându-te pe tine beat!!!

Cel ce păcătuiește întru neștiință, sau necunoscând că lucrul pe care îl face este păcat, nici văzând vreodată vătămarea ce vine din păcatul acela, aceluia Dumnezeu Se face pogorâtor și iertător, adică: *„Iar cel ce n-a cunoscut și a făcut cele vrednice de bătăi, se va bate mai puțin"* (Lc. 12, 48; comp. Levit. 5, 17; 1 Tim. 1, 13) zice Domnul. Și puținul acesta este măsurat după neștiință. Adică cu cât este mai multă neștiință, cu atât mai puțină este pedeapsa.

Deci, dacă cel ce se îmbată, nu ar fi cunoscut cum că beția este păcat, nici ar fi văzut câtă vătămare pricinuiește, ar fi fost vrednic de iertare. Dar, care creștin nu aude în toate zilele glasul Domnului Dumnezeu, strigând: *„Luați aminte de sinevă, ca nu cândva să se îngreuieze inimile voastre cu mahmuria și beția...?"* Cine nu aude Dumnezeiasca propovăduire a Apostolului Pavel, zicând: *„Și nu vă îmbătați de vin, întru care este desfrânarea...?"* Cine este omul acela care nu vede: pierderea minții, zdrobirile, rușinile, jalnica stare a acelora care se îmbată? Deci, păcătuind în cunoștință, adică cunoscând și păcatul, și vătămarea cea din beție cunoscând-o, aspru se va pedepsi, după hotărârea Domnului, Care a zis: *„Și robul acela care știe voia Domnului său, și nu va găti nici va face după voia Lui, mult se va bate..."* (Lc. 12, 47). Aceeași păcătuire se face, mai ușoară ori mai grea, după stările împrejur cele de multe feluri. Când păcătuim într-ascuns, atunci păcatul se face mai ușor, căci atunci pe nimeni altul fără numai pe noi înșine ne vătămăm. Când însă păcătuim arătat, atunci păcatul se face prea greu, cu atât mai greu cu cât ne-au văzut mai mulți. Și pentru ce? Pentru că-i smintim și-i vătămăm și pe alții. Și tot păcătosul adică cu tot chipul se nevoiește ca

să-și ascundă rușinea păcatului său. Pe ascuns fură furul, pe ascuns curvește curvarul, pe ascuns vrăjmășuiește vrăjmașul; iar bețivul la arătare se îmbată. Vine arătat la adunările celor ce se îmbată, arătat cheamă pe prietenii și împreună părtașii beției, arătat intră în cârciumile cele de obște, unde este mulțimea bețivilor, și fără de rușine stă acolo, și fără de sațiu bea înaintea tuturor și jalnic cu totul se îmbată. Dar și aceasta de multă pândire este vrednică. Tot păcătosul când ia aminte, poate câtuși de cât să-și ascundă păcatul său. Ascunde zavistnicul zavistia și vicleanul vicleșugul. Ascunde mândrul mândria și pomenitorul de rău pomenirea de rău. Bețivul însă și de ar voi și de ar lua aminte, nu poate să-și ascundă urâciunea beției sale. Abia s-a îmbătat, și îndată păcatul lui de față se arată. Îndată îl văd cei ce stau împrejur că este beat. Deci, singur păcatul beției nu poate a se ascunde, ci se face arătat și vine pe față prea învederat. Și cine nu cunoaște cât sminteşte păcatul cel arătat? Cine nu vede cum că sminteala mult înmulțește păcatul? Sau cine n-a auzit înfricoșata hotărâre a lui Dumnezeu, care e asupra celui ce sminteşte? *„Iar care va sminti pe unul dintr-acești mici, care cred în Mine, mai de folos îi este lui a-i spânzura o piatră de moară de grumajii lui și să se înece în adâncul Mării. Însă vai omului aceluia prin care vine sminteala...!"* (Mt. 18, 6-7). Și pe câți, nu numai dintre cei credincioși; ci și dintre cei necredincioși sminteşte cel ce se îmbată, prin păcatul său cel arătat. Cei necredincioși văzând pe cei credincioși îmbătați și vorbind, și răcnind, și ocărând, și bătând, și căzând, și zdrobindu-se, prihănesc pe neprihănita credință a lui Hristos. În ce fel sunt lucrurile lor – zic ei – acest fel e și credința acestora. Deci, pentru bețivi se hulește credința în Hristos, care va să zică: Hristos! Aceasta o arată și Apostolul, zicând: *„Că numele lui Dumnezeu pentru voi se hulește întru neamuri"* (Rom. 2, 24). Deci, înfricoșați-vă, o, prea ticăloșilor, câți vă stăpâniți de urâta de Dumnezeu patimă a beției.

„Nu pedepsește Dumnezeu – zici tu – pe cei care se îmbată!" Dar care altă pedepsire este oare mai grea, ori mai necăjicioasă decât lipsirea de Dumnezeiasca Împărăție? Pe această pedepsire a rânduit-o Dumnezeu împotriva celor ce se îmbată: *„Nici vă înșelați* – zice el prin gura Apostolului Său – *nici curvarii, nici preacurvarii, nici*

închinătorii idolilor, nici malahii, nici sodomenii, nici lacomii de avere, nici bețivii, nici ocărâtorii, nici răpitorii, Împărăția lui Dumnezeu nu o vor moșteni...!" (1 Cor. 6, 10-11). Și unde socotești că vor ajunge nemoștenitorii Dumnezeieștii Împărății! Ei ajung unde este viermele cel neadormit, unde e scrâșnirea dinților și tartarul, unde este focul cel veșnic, gătit diavolilor și îngerilor lui. Dar pentru ce? Pentru că Fiul lui Dumnezeu a învățat că nu este altă stare, fără numai două singure: dobândirea Dumnezeieștii Împărății și osândirea în muncile veșnice. Drept aceea, acela ce se va lipsi de cea dintâi, ajunge întru cea de-a doua. *„Și se vor duce aceștia* – a zis Domnul – *în munca cea veșnică; iar drepții în viața veșnică"* (Mt. 25). Aceste cuvinte Dumnezeiești sunt adevărate și credincioase; iar tu îndrăznești și zici: cum că Dumnezeu nu pedepsește pe cei ce se îmbată!!!

Cunosc eu bine de unde iese o îndrăzneală ca aceasta. Înmulțirea beției a făcut pe oameni nesimțitori. Prea s-au înmulțit numărul bețivilor. Dintru aceasta, s-a stins rușinea și sfiala beției. Dintru aceasta fiecare alt păcat câtuși de cât se face în ascuns, iar lecția se face la arătare și prea cu îndrăzneală. Dintru aceasta a încetat și mustrarea conștiinței. Drept aceea, câți se îmbată, nici cât de puțin nu socotesc că păcătuiesc, nici deslușesc cât se mânie Dumnezeu asupra lor, și care muncă împotriva lor pregătește. De asemenea nici cei treji nu socotesc mare rău pe rușinea beției, nici prea grea păcătuirea beției. Și au schimbat încă și numele beției. Pe beție adică, o numește chef; iar cei beți se numesc că sunt cu chef. Oamenilor! Nu vă mai amăgiți. Dumnezeu nu Se batjocorește. Dumnezeu nu judecă după faptele oamenilor cele stricate, nici privește la obiceiurile oamenilor cele rele; ci judecă după adevărul lucrurilor, și hotărăște după Legile Lui cele veșnice.

Omule, nu te rătăci! Înmulțirea bețivilor, nu împuținează, ci crește pe Dumnezeiasca mânie. Când în vremea lui Noe, se prea înmulțise numărul celor ce păcătuiau, atunci Dumnezeu a înecat lumea. Când în vremea lui Lot se înmulțise fărădelegile sodomitenilor, atunci Dumnezeu a ars Sodoma. Omule! Nu te rătăci de nume, căci numele nu le preface pe lucruri. Tu ascultă pe milostivul glas al Domnului Dumnezeului tău, care din cer te cheamă pe tine, zicând: „Deșteaptă-te cela ce dormi și te scoală din morți..." Deșteaptă-te din somnul

cel purtător de moarte al beției, și te scoală din lucrurile ei cele moarte. Deșteaptă-te și vezi că beția șterge pe trăsăturile cele ce sunt întru tine ale chipului lui Dumnezeu, și te face pe tine necuvântător și mai sălbatic de cât dobitoacele necuvântătoare. *„Deșteaptă-te cela ce dormi, și te scoală din morți...”*, și vezi că beția îți răpește îndemânarea pe care Dumnezeu ți-o dau ție, și te face pe tine neîndemânatic spre toate și neiscusit. Îți răpește averile tale, și te părăsește pe tine gol și despuiat. Îți pierde cinstea ta și te arată pe tine ocară a oamenilor și defăimare a poporului. Îți strică sănătatea ta și îți pricinuiește ție dureri și chinuri. Aduce asupra grumazului tău secera morții celei năprasnice, și fără de vreme îți seceră viața ta. *„Deșteaptă-te cela ce dormi și te scoală din morți”*, și vezi că beția te lipsește pe tine de slava și fericirea cea Cerească și îți gătește ție focul cel veșnic. Să nu te temi de puterea obiceiului. Căci dacă vei hotărî a te depărta de beție și vei fugi de adunările celor bețivi și îți vei întoarce ochii tăi de la paharul multei băuturi, și te vei depărta pe sineți de cârciumi și de toate acele locuri întru care se fac și se vând băuturile bețive, îndată vine peste tine luminarea cea Atotputernică a Dumnezeiescului Dar, care te va împuternici pe tine asupra relei obișnuințe, și biruitor pe tine te va arăta și purtător de semnul biruinței împotriva ispitelor beției. Vezi, că Însuși cel ce te cheamă pe tine ca să te deștepți din somnul beției, și să te scoli din lucrurile ei cele moarte, îți făgăduiește ție luminarea cea Atotputernică. *„Deșteaptă-te* - zice - *cel ce dormi și te scoală din morți, și va lumina ție Hristos...”*. De acum înainte, iubiții mei întru Domnul, să nu vă îmbătați de vin, întru care este desfrânarea; ci vă umpleți de Duhul. Grăiți între voi în psalmi, în laude și în cântări duhovnicești, lăudând și cântând în inimile voastre Domnului. Amin (Efs. 5, 14-19; După Prolog 7 aprilie).

11. Am băut peste măsură și m-am îmbătat?

„Nu vă îmbătați de vin în care este curvia; ci vă umpleți de Duhul (Sfânt)” (Efs. 5, 18).

Beția a surpat împărați, a pierdut Arhierei, a răsturnat puternici și viteji, pe bogați i-a sărăcit și pe mulți creștini i-a jertfit diavolului, pierzându-i înainte de vreme.

Blagoslovenia Părintelui Celui duhovnicesc în Domnul spre

feciori; O! Fiilor, vedeți ce fel de talant mi-a dat mie Dumnezeu, pe care vrea să-l ceară de la mine la înfricoșata Judecată. Dar ce este talantul? Este ca să mă îngrijesc de sufletele voastre și să semăn sămânța cea Dumnezeiască în sufletele voastre. Drept aceea, când umblați în Legea Domnului, atunci mi se bucură inima; iar când vă văd pe voi, călcând poruncile Domnului, atunci mâhnirea mă mănâncă pe mine. Pentru aceea v-am și scris aceasta vouă, fiilor mei, spre a voastră învățătură și ascultare, ca să nu vă biruiți cu beția, care este foarte rea. Pentru că a zis marele Apostol Pavel: Cum că bețivii nu vor moșteni Împărăția Cerului, ci gătită le este lor munca cea veșnică, împreună cu ucigașii, cu furii și cu curvarii. În neamurile cele mai dinainte arătat este de la Dumnezeu, cum că mari oameni și plăcuți lui Dumnezeu au pierit din beție: împărați din împărăție s-au surpat; Arhiereii Arhieria și-au pierdut; puternicii puterea și-au răsturnat; vitejii la sabie s-au dat iar bogații au sărăcit. Cei ce mulți ani ar fi trăit, degrab au murit. Pentru că fără de Judecata lui Dumnezeu, degrabă mor bețivii, ca și cei ce se sugrumă. Dacă cineva în beție ar muri, apoi singur luiși este vrăjmaș și ucigaș și pomenirea cea pentru dânsul, urâciune este la Dumnezeu. Fiule, în neamul cel de acum, să nu râvnești oamenilor celor răi, nici boierilor celor ce petrec în iubire de păcate și în spurcăciuni, căci toate acestea urâciune sunt lui Dumnezeu. Ci se cade nouă să socotim, ce ne face nouă beția cea fărădelege? Mintea ne-o pierde, uneltele ne strică, dobânda o cheltuiește. Beția face pustiu pământul boierilor și de oameni îi pradă; iar la oamenii cei simpli, datorii face. Meșterilor celor isteți, beția le strică meșteșugul, le tâmpește mintea și nu le ajunge socoteala lucrului lor, iar la oameni face boli și rușine și ocară și sărăcie rea le aduce. Beția așa-i de rea, că aruncă pe frați în sfezi și în bătăi, pe femei le desparte de bărbații lor, pe copii în robie îi duce, dureri la picioare face, tremurare la mâini, vederea de la ochi o pierde. Beția oprește a merge la Sf. Biserică și nu-l lasă pe om a se mai ruga lui Dumnezeu. A citi în cărți Sfinte nu sloboade, pe frica lui Dumnezeu din inimă o gonește. La moarte dă pe om. În focul veșnic îl trimite. Beția pierde frumusețea, râs celor treji face. La cine este gâlceavă? La bețiv. De cine râd? De bețiv. Cui sunt ochii vineți? Bețivului. Cui oh, și cui amar și vai? Bețivului. Cine de dimi-

neață mănâncă? Bețivul. Că tot bețivul se va despărți de la Dumnezeu și de la oameni și se va îmbrăca în haine rupte. Deci acestea știindu-le, fraților, să ne părăsim de băutură și de beția cea rea. Să auzim pe Pavel Apostolul Domnului, pe însuși vasul alegerii, zicând către Timotei: *„Puțină băutură să bei ca să-ți fie ție pentru slăbiciunea stomacului"*. Fraților, să fiți treji, pentru că vrăjmașul nostru diavol, treaz este, iar nu beat, care caută să înghită pe toți bețivii. O! Amar, unde se vor ascunde bețivii cei ce zac ca morții și de la Dumnezeu au fugit pentru beție și de la Sfântul Duh s-au depărtat pentru putoarea beției? Cuvântul lui Dumnezeu neavându-l în gurile lor, pentru putreziciunea vieții celei stricate.

Îngerul cel păzitor plânge pentru bețivi, iar dracii se veselesc și se bucură de bețivii cei ce aduc diavolului jertfa vieții. Și diavolul bucurându-se, zice: „Cum că niciodată așa mă veselesc și mă bucur de jertfa oamenilor celor păgâni, precum de a bețivilor creștini: Pentru că între cei bețivi sunt toate voile mele. Mai bun este păgânul decât bețivul. Pentru că și pe păgâni Dumnezeu îi păzește, iar pe bețivi îi urăște Dumnezeu și se întoarce de la dânșii. Că bețivii ai mei sunt, iar cei treji ai lui Dumnezeu". Deci, acestea spunându-le diavolul, a zis dracilor lui: „Mergeți și învățați pe creștini la beție și la toată voia poftei mele". Iar Sfinții venind la Sf. Părinți, le-au spus toate acestea cu mare grijă pentru această pricină, ca doar ar despărți pe creștini de la beția și băutura cea rea, iar nu de la petrecerea cea întru slava lui Dumnezeu și vremea cuvioasă și legiuită. Deci, Sfinții Părinți au scris această cinstită și Sfântă scrisoare și drept-credincioasă învățătură și a dat-o Sfintelor Biserici, spre ascultarea creștinilor, spre gătirea la viața veșnică și împărtășirea împărăției Cerului. Deci, de va asculta cineva rânduiala aceasta a Sfinților și de Dumnezeu purtătorilor Părinți și va viețui cu trează minte, făcând lucruri plăcute lui Dumnezeu, moștenitor va fi vieții celei veșnice și desfătării bunătăților celor negrăite; iar cel ce nu va asculta această dreaptă învățătură, apoi osândit va fi împreună cu diavolul în munca cea veșnică, de care, o! să ne izbăvească pe noi Hristos Dumnezeul nostru, a Căruia este Slava, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin (Prolog 7 Aprilie).

Fiți cumpătați la masă. Când sunteți chemați la (mesele date pentru) pomenirea morților, mâncați cu cumpătare și cu frică de Dumnezeu, ca să puteți să vă și rugați pentru cei ce s-au mutat din viață. Căci care sunteți Preoți și Diaconi ai lui Hristos, trebuie să fiți totdeauna treji, atât pentru voi înșivă, cât și pentru alții, ca să puteți dojeni pe cei ce duc o viață necumpătată; căci Sfânta Scriptură zice: *„Stăpânitorii sunt iuți la mânie. Vin să nu bea ca nu cumva îmbătându-se să uite înțelepciunea și să nu poată judeca drept"* (Prov. S. 31, 4-5). Prin urmare și Preoții și Diaconii, sunt după Dumnezeu cel Atotțiitor și după Fiul Său iubit, stăpânitorii Bisericii. Aceasta o spunem însă, nu ca să nu bea deloc, căci atunci ar însemna să necinstim ceea ce a fost făcut de Dumnezeu spre înveselire, ci să nu se îmbete, căci Sf. Scriptură n-a zis; nu bea vin, ci zice: *„Nu bea vin ca să te îmbeți"* (Is. Sirah 34, 27; Agheu 1, 6; Prov. S. 26, 9) și iarăși: *„Spini cresc în mâna bețivului"* (Iac. 2, 7). Și spunem aceasta nu numai pentru cei din cler ci și pentru orice laic creștin, asupra căruia s-a chemat Numele Domnului nostru Iisus Hristos, căci și lor li se zice: „Cine se vaită? Cine face zgomot? Cine are greață și gust de vorbă? Ai cui ochi sunt împăienjeniți? Cine are răni în zadar? Nu acei care întârzie la vin și pândesc, unde să găsească tovarăși de băut?" (Prov. S. 23, 29-30; Scrierile Părinților Apostolici, vol. 16 pg. 264).

Beția e izvorul sclaviei. Dumnezeiasca Scriptură ne istorisește că Noe și fiii săi, după scăparea din potop și ieșirea din corabie s-a făcut lucrător de pământ, în care semăna semințe, ca să producă roade bune. El a sădit și viță de vie. Scăpat din potop și împăcat cu Dumnezeu, Care l-a binecuvântat, Noe cu cei trei feciori ai lui, trăiau în pace și fericire. Ce se întâmplă după aceea? După ce s-au copt strugurii, Noe a stors must din ei într-un vas. Odată, după ce fiersese mustul, necunoscând el tăria vinului, a băut mai mult și se ameți. După aceea se culcă. Pe când dormea Noe se dezgoli. Ham, feciorul său, crud la minte, auzind de la fiul său Hanaan, că tatăl său s-a dezgolit s-a dus, și văzându-l așa, a râs de goliciunea tatălui său, spunând aceasta și celorlalți doi frați ai săi: Sim și Iafet. Aceștia fiind cinstitori de părinți și luminați la minte, au luat o haină și mergând cu fețele îndreptate în altă parte au acoperit cu ea goliciunea tatălui

lor... Noe trezindu-se, a cunoscut câte i-a făcut feciorul său cel mai tânăr (nepriceput) și a zis: *„Blestemat să fii Hanaan! Slugă să fie el fraților săi!"* Apoi binecuvântându-i pe ceilalți doi fii credincioși, a zis: *„Binecuvântat să fie Domnul Dumnezeul lui Sim și Hanaan să fie slugă lui! Să înmulțească Dumnezeu pe Iafet și să locuiască el în locașurile lui Sim și Hanaan să fie slugă lui"* (Fac. 9).

Iată ce a izvorât din beție: greșeală, tulburare, blestem și asupriri. Blestemul izvorât din beția lui Noe, a rămas până azi pe spatele lumii. Pofta popoarelor și a neamurilor de a se stăpâni, asupri și robi unele pe altele, sunt roadele acelui blestem. Noe, al doilea Adam, părintele omenirii, s-a îmbătat o singură dată și iată, urmările rele ale beției au rămas până în ziua de azi. Din boala beției, ca și atunci și azi, ca dintr-o spurcată hazna țâșnesc felurite nelegiuiri și păcate grele: tulburări, ucideri, hule, mânii, urâciuni, blesteme, etc. Clocotește lumea de blestemății și blesteme și azi, din cauza bețiilor! Blesteamă părinții pe copii și copiii pe părinți, soția pe soț și soțul pe soție, frate pe frate și om pe om. Geme lumea e blestemății și blesteme izvorâte din beții. Beția și în vremurile noastre sparge case, căsnicii, frății și prietenii, spulberând până și bunavoire dintre oameni.

Dracii din iad, n-au alte slugi mai credincioase și harnice, pentru a atrage sumedenii de bărbați și femei din toate vârstele și ramurile societății acestei lumi, în gurile iadului lor vremelnic și veșnic, ca băutura și beția cu ajutorul căreia a pierdut și pierde sumedenii de suflete omenești.

Băutura și femeile au surpat pe înțeleptul Solomon. Solomon și-a luat în căsătorie femei păgâne, care l-au făcut să cadă în închinarea de idoli tocmai la bătrânețe. Și S-a mâniat Domnul și a zis lui Solomon: *„Pentru că tu ai călcat poruncile Mele, voi rupe regatul tău de la tine. Totuși, pentru David, sluga Mea, nu voi face asta în zilele tale, ci în zilele fiului tău".*

Să cercetăm puțin spre a vedea, cum a putut cădea Solomon într-o rătăcire atât de mare. Dumnezeiasca Scriptură ne spune acest lucru. Cauza prăbușirii lui ne-o spune însuși Solomon în cuvintele: *„Am hotărât în inima mea să-mi veselesc trupul cu vin, în vreme ce inima mă va cârmui cu înțelepciune, să stărui astfel în nebunie*

până voi vedea ce este bine să facă fiii oamenilor" (Eccl. 2, 3). Se vede că acesta este începutul și izvorul căderii lui Solomon. Solomon a luat această hotărâre nebună cu gândul bun de a cunoaște *„prostia și nebunia"* (Eccl. 1, 17) ce-o face băutura și beția, însă mai pe urmă Solomon nu s-a mai putut ridica din nebunia în care se băgase. Solomon a scris cele mai potrivite învățături despre beție, zicând: *„Nu te uita la băutură când face spumă în pahar și alunecă ușor, dar pe urmă mușcă ca un șarpe și înțeapă ca o viperă. Ochii tăi se vor uita după femei străine și gura ta va grăi prostii. Și vei fi ca un om culcat în mijlocul mării și ca un cârmaci adormit la cârmă"* (Prov. S. 28, 31-34) Ce învățătură adevărată! Solomon a scos-o și a scris-o din pățania lui. Vinul l-a făcut pe el să iubească femei străine și să piardă cârma cea adevărată a vieții. Când s-a hotărât să-și *„veselească trupul cu vin"*, Solomon se credea că *„inima îl va cârmui și atunci cu înțelepciune"*, dar vinul a stricat cârma inimii și Solomon n-a mai putut scăpa la viață. O, ce afurisită este beția! Omul când „apucă cu băutura" își vede pieirea, dar nu se poate opri. Solomon simțea și scria că a pierdut cârma vieții și totuși nu s-a mai putut întoarce din calea pieirii. N-are dracul nici un alt ajutor așa de bun, ca băutura și beția. Băutură și *„femeile străine"* (acestea două se țin strâns laolaltă) omoară și azi cele mai multe suflete. Puțini din cei ce apucă cu băutura se mai întorc înapoi pe cărările vieții.

Biblia ne spune că Solomon a ținut să guste din toate plăcerile acestei lumi. *„Tot ce mi-au poftit ochii le-am dat, și nu mi-am oprit inima de la nici o desfătare"* (Eccl. 2, 10). Dar iată unde a ajuns Solomon cu gustarea tuturor plăcerilor. Sunt și azi destui, care trăiesc în credința rătăcită, că *„trebuie să-și trăiască viața"* făcându-și tot mai multe plăceri lumești. Toți aceștia sunt pe căile pieirii sufletești. Sfânta Scriptură ne spune că *„inima lui Solomon n-a fost întreagă cu Domnul"*. Inima lui era împărțită în două. Cu o parte slujea Domnului, iar cu altă parte plăcerilor lumești, adică diavolului. De aici a pornit căderea lui, căci pe urmă diavolul i-a cuprins toată inima. Așa pătesc și azi toți acei, care cred că pot sluji cu inima lor și Domnului și diavolului. Numai cu o inimă întreagă dăruită Domnului, putem câștiga mântuirea sufletească. Solomon a cerut de la Dumnezeu *„înțelepciune, să deosebească binele de rău"* (1 Împ. 3, 3). Dumnezeu

i-a ascultat cererea. Solomon i-a întrecut pe toți cu mintea și înțelepciunea. Dar n-a avut Solomon și inimă destulă pentru Domnul și pentru aceasta n-a avut nici putere destulă ca să facă binele. David Proorocul, a cerut de la Dumnezeu *„inimă curată"* și această inimă l-a mântuit. Înțelepciunea și mintea, numai singure, nu pot mântui dacă inima nu-i pusă și ea în slujba Domnului. Sunt și azi atâția oameni, care cunosc binele și răul, cunosc toate păcatele și toate pravilele și totuși nu trăiesc o viață cu Domnul, pentru că inima lor nu e dăruită cu totul Domnului. Așa și Solomon. Pildele lui Solomon plac minții pentru că sunt scrie cu înțelepciune, dar nu mișcă inima, pentru că nu sunt scrise cu putere. Sunt scrise de unul care n-a trăit el însuși sfaturile bune ce le-a dat. Psalmii lui David însă *„aprind inima și rărunchii"* pentru că sunt scriși de unul, care i-a și trăit și a avut o inimă dăruită cu totul Domnului. Căderea lui Solomon să ne fie și nouă o grăitoare pildă, despre cum atrage Satana pe om în căile pieirii sufletești. Truda cea mai mare o pune satana în a rătăci tocmai pe aleșii Domnului și pe cei apucați pe calea mântuirii sufletești (de cei rătăciți n-are el grijă, căci îi știe în mâna lui). De ești apucat pe calea mântuirii, nu te încrede tare; ci te roagă și priveghează în toată vremea, căci satana te urmărește și pândește neîncetat. Să scăpăm de el apropiindu-ne tot mai tare de Domnul. Domnului să-i dăruim neîncetat toată inima noastră, toată viața noastră, toate gândurile și toate vorbele noastre. Să fugim de ispita patimilor și plăcerilor lumești, căci acelea l-au pierdut și pe înțeleptul Solomon (Prel. după Mica Biblie și Pr. I. Trifa, vezi pe larg. 3 Împ. 11).

Beția mi-a prăpădit feciorul. Dacă s-a văzut mare, a plecat băiatu-n lume, să-și caute singur de cap, n-a vrut să mai stea sarcină în spinarea tatălui său. Multă vreme n-au știut părinții nimic de capul odraslei lor, că n-a vrut să le mai dea de știre.

Odată vine un cunoscut să aducă moșnegilor bucurie. „Uite am fost cu o treabă de-a mea în cutare târg și m-am văzut pe-acolo și cu feciorul domniilor voastre". Da bătrânul întrebă: „Și cum de l-ai întâlnit?" „Păi... mi-i că vă voi strica bucuria; era la iarmaroc înconjurat de un cârd de femei, de cele fără nici un căpătâi; îl trăgeau care încotro. Nu mi-a mirosit mie tocmai a bine"... Da bătrânul zice

liniștit: „Ehei... tot băiatul meu rămâne, nu-i nevoie, cu vremea se tămăduie de boala aceasta: omul mai îmbătrânește, are să îngenunche el odată; ferească-l Bunul și Milostivul Dumnezeu de altele cu mult mai rele"...

„Mai trece un răstimp. Cunoscutul vine iar cu veste nouă la moșnegi: „Am întâlnit pe fiul vostru"... „Ei, da acum cum l-ai găsit?" întrebă moșneagul neliniștit. „Rău de tot! – Cum nu se poate mai rău: vreo doi îl duceau legat cot la cot, cică furase niște cai". Nu face nimic, tot feciorul meu rămâne; au să-l bată, l-or mai dojeni și de la o vreme trebuie să se îndrepte; ferească Dumnezeu de mai rău"...

N-o fi trecut multă vreme la mijloc și cunoscutul vine din nou la bătrâni. „Te-ai întâlnit și acum cu băiatul meu?" „Da". „Și ce urmări are? Merge către bine?" „De bine nu prea bine, da oricum, tot s-a mai îndreptat: „L-am găsit beat într-o crâșmă, dormea acolo pe un divan. O fi făcut vreun chef și el, ca omul. Cine nu bea când are ce?" Moșneagul se încruntă și oftează din adâncul sufletului: „Ei, de-acum l-am prăpădit, nu mai am fecior...". „Da de ce?" „Beția se ține de om ca scaiul, când te-o încăleca dânsa, apoi te-ai pricopsit, nu te mai poți scăpa până ce nu ți-o cădea lingura de la gură. Nici o slăbiciune nu-i mai rea decât beția. Mi-am prăpădit feciorul de acum...". Și bătrânul a prins a plânge (Rev. Albina).

Numai lâna nu și pielea

Când foametea venea anume,
Să pedepsească această lume;
Iar frigul iernilor geroase,
Adânc îi pătrundea prin oase;
Un înțelept și-un mare prost-sub cerul, bolta de peste noi,
Primiră de la Dumnezeu ca dar: câte-un ciopor de oi...

Cel înțelept, pilduitor, și pururi măsurat în fapte,
A chibzuit ca turma lui să-i dea veșmânt, să-i dea și lapte,
Și a știut așa de bine de patrupedele-i să vadă,
Că n-a mai îndurat de foame și nici de-a iernilor zăpadă...

Cel prost – îndată ce avu darul – un plan își făuri pe loc;
„Din carnea lor o să mă satur; din piei o să-mi fac cojoc!"
Și-nfăptuind, fără zăbavă, omul prost, mărețu-i plan,
Din carne se hrăni o vreme; iar în cojocul său bârsan,

Cel mult a viețuit un an.
Dar foamea ce-a venit pe urmă, să-l chinuiască, l-a răpus,
În blana lui să zacă dus,
Și nu târziu își dete duhul, cu ochii mari privind văzduhul.

Trecând pe-acolo înțeleptul care crezu că e străpuns
De ochii mortului cu ură, cugetătorul i-a răspuns:
„Eu nu le-am jupuit ca tine... doar că le-am muls, ba le-am și tuns..."

Voi, fericiți ciobani ai lumii, când păstoriți asemeni oi,
De vreți să viețuiți prin ele,
Greșeala celui din poveste să nu o săvârșiți și voi:
Le mulgeți numai și le tundeți dar nu le jupuiți de piele...

Vasile Militaru

LĂCOMIA PIERDE OMENIA

BEȚIA RUINEAZĂ ȘI UCIDE SUFLETEȘTE ȘI TRUPEȘTE

12. Am vărsat din beție... ba chiar și după ce m-am împărtășit cu Sfintele Taine?

Beția îi îndobitocește pe bieții oameni pătimași și pe mulți îi pogoară cu zile în mormânt și de acolo în iad, ca pe bogatul din Sf. Evanghelie, care-și petrecea viața în lux și-n ospețe cu mâncăruri, băuturi, îmbuibări, cântece curvești, jocuri, (Lc. 16) etc. Bețivii adeseori își strică stomacul lor până la vărsături, de pe urma cărora se aleg cu vătămături groaznice, care-i tortureazā toată viața. Sfânta Biserică îi canonisește pe bețivi, în dorința mântuirii lor de această patimă și de iadul vremelnic și veșnic.

„Bețiva să nu se pricestuiască până nu se va lăsa (de beție) să nu se mai îmbete. Omul mirean de se va îmbăta și de va vărsa (vomita) să se pocăiască 60 de zile, iar de va fi și pricestuit cu Sf. Precistanie, și după aceea va vărsa, să nu se pricestuiască... peste Sf. posturi să se pocăiască, iar de va fi făcut aceasta (va fi vărsat de beție) întru acele Sfinte posturi mari, el să nu se (mai) pricestuiască peste tot anul, până în 200 de zile, și metanii 12 în zi" (Prav. Bis. Govora gl. 88).

Fumul lui Cain în țară. Cain și Abel din Biblie au adus jertfă de mulțumire lui Dumnezeu pentru belșugul și prisosința de care-i învrednicise Domnul. Însă Cain a adus o mulțumită rea, jertfind Domnului din bucatele cele rele. Și mai rău știu a mulțumi lui Dumnezeu creștinii de astăzi, care aleargă la aldămaș, la beție și la păcate de câte ori îi învrednicește Dumnezeu de izbânzi, de prisosință

și belșug. De când eram preot la sat mi-aduc aminte că într-o toamnă Dumnezeu ne învrednicise cu un bogat rod și belșug de prune. Dar vai, ce grozavă iarnă a avut acest Dar. Toată iarna, viața oamenilor s-a trecut în beție, urlete, desfrânări, bătăi, ba chiar și-n omoruri. Toată iarna a fumegat în sat la noi jertfelnicul diavolului și fumul lui Cain. Așa știu creștinii să mulțumească lui Dumnezeu pentru darurile și belșugurile de care îi învrednicește (Pr. I. T.).

Băutura te minte. Când zice că te încălzește – te îngheață pentru totdeauna. Când zice că te întărește – îți sleiește și bruma de vlagă ce se mai găsea în tine. Când zice că te vindecă – te dă gata. Când zice că-ți procură veselie și voioșie – îți bătătorește calea spre balamuc! Nu te încrede în nici un prieten până nu te convingi de sinceritatea lui! Mulți se furișează la om cu vorbe amăgitoare, ca apoi să-l nefericească cu mai multă siguranță. Între acești prieteni falși se socotește și alcoolul. „Te încălzesc!" spune el călătorului înghețat de frig, care pe vreme aspră de iarnă trece pe lângă cârciuma cu firme ademenitoare. „Ia soarbe iute un păhărel, și după asta poți să-ți continui drumul! Să vezi cum te încălzești în toate membrele!" I se face cald omului înșelat. Dar cât durează această senzație de căldură? În curând ea face loc unei răceli cu atât mai mari. Crucea aceea de lângă drum arată unde a fost găsit degerat.

„Te întăresc!" spune el tăietorului de lemne care stă obosit și nădușit lângă movila de lemne. „Ia numai o gură! Nu simți că aceste câteva picături îți dau putere?" Ați văzut vreodată mârțoaga obosită trăgând cu greu în susul dealului o căruță încărcată? „Ia să-i mai dau puțină putere căluțului", se gândește căruțașul și biciuiește dobitocul sleit. Și uite, calul chiar trage mai bine. Dar desigur că nu crezi că biciul a dat calului forțe noi? Căruțașul și tăietorul de lemne seamănă cu acel morar nătâng care pornește apa cu așa forță pe roți, că ele se învârtesc în grabă mare. Forța prea mare de apă, biciuirea, o înghițitură de rachiu după alta, sunt mijloacele cele mai sigure pentru a strica iute și cea mai minunată mașinărie. „Eu te vindec!" mângâie el pe bolnav. Privește de jur-împrejur în farmacie! Acolo eu stau printre doctori. Cu siguranță că te vindec!" Nu pot și plantele veninoase să vorbească cu același drept? Dar de ce oare

ține farmacistul sucurile lui încuiate cu grijă? Ca să nu se umble cu ușurință cu otrava și să nu capete oricine dintr-însa. Numai în urma prescripției medicului el vinde dintr-însa. Falsul nostru prieten a priceput să fugă din farmacie. Se poate ca el să dea uneori servicii bune, ca doctorii în anumite cazuri și prilejuri, în cantitate precaută și limitată, în urma ordonanței pricepute a medicului pentru bolnavi. Dar liber și deschis și accesibil fiecărui, cum este astăzi, el minte ca diavolul care a ademenit pe Eva, când spune: „Te vindec!"

„Eu te fac vesel și voios!" spune el descurajatului. Ascultă cum râd și cântă camarazii tăi. Uite, cum se îmbrățișează frățește și cum glumesc! Nu e oare o plăcere să te afli în mijlocul lor?

Însoțește-mă un moment în temnițe! Întreabă acolo, pe hoți și pe ucigași, cine i-a adus în lanțuri și după zăbrele de fier! Cei mai mulți îți vor răspunde cu pumnii încleștați de mânie: „Înveselitorul ăsta, rachiul!" Însoțește-mă într-un ospiciu de nebuni! Cum se face că încăperile lui sunt așa de tixite cu mizerabilele de creaturi? Răspunsul sună iarăși la fel: „Acel care aduce veselie și alungă grijile, rachiul, e vinovatul!" Bine se zice dar la cartea noastră sfântă: „De vin și băuturi amețitoare să se înfrâneze fiecare".

Din pățaniile altora. Nu este mult timp de când asupra Oceanului s-a dezlănțuit o groaznică furtună, producând numeroase naufragii. La fiecare flux, apa înfuriată aruncă pe tărâm lucruri de tot felul, rămășițe, zdrobite sau sucite. Pe coasta pitorească a Bretignolului, în apropiere de Croix-de-Vie, locuitorii s-ațineau după obicei - nicidecum spre lauda lor - așteptând ca valurile să le aducă la îndemână, vreun obiect pe care puneau stăpânire, fără ca să-i mustre pentru asta cugetul. Deodată, izbucni într-un mic pâlc, strigăte mari de bucurie. Valurile mari le dăruise un cogeamite butoi, legat bine cu cercuri de fier. Într-un suflet aleargă cu toții acolo și luară cele mai de seamă măsuri ca ploconul neașteptat să fie tras la adăpost de valuri și cercetat. Fiecare din ei era pregătit, în asemenea împrejurări, cu unele de care socoteau că vor avea nevoie. Unul, de meserie pescar, avea cu sine un sfredel. Cât ai bate din palme, vasul, cam de 500 litri capacitate, fu găurit. Din el țâșni un lichid, al cărui miros caracteristic, umplu de mulțumire întreaga adunare. Butoiul era

plin cu spirt. Gustându-l îl declară de calitate extra. Apoi se desfășură o adevărată scenă de urgie. Căuta fiecare să se adape cât mai iute din acest izvor, nevisat, spre cheltuială. Se luară chiar la ceartă, pe care o sfârșiră cu o bătaie zdravănă. Mai târziu, unul care fusese mai cumpătat, reuși să facă puțină liniște în gloata tulburată. El rândui, ca fiecare să ia din vas câte un pahar plin ras. Totuși, mulți au abuzat fără rușine. Apoi se despărțiră pentru câteva clipe – ca fiecare să-și aducă câte o găleată, spre a goli butoiul de-a binelea. Operația avu loc în cântece și jocuri de veselie.

Când însă voiră să aplece butoiul spre a-i zori deșertarea, oamenii noștri auzi înăuntru ceva lovindu-se de pereții vasului. Intrigați peste măsură de această întâmplare nebănuită a îndrăcitului butoi, se sfătuiră hotărându-se să-l părăsească. Alții însă crezând că vor mai da de altă pleașcă, plănuiră să-l desfunde. Lucru pe care-l făcură. Cu multă băgare de seamă, acești jefuitori scoaseră scândurile unui fund. Apoi, doi dintre ei mai îndrăzneți, vârâră mâinile mai înăuntru, trăgând afară ce putură înșfăca. Tablou de nedescris. Se ivi o namilă groaznică, nici om, nici bestie, cu ochii rătăciți și holbați. Pe urmă, nițel câte nițel, cei doi marinari, în fața tovarășilor încremeniți de groază treziți pe negândite, scoaseră afară din vas, un bust spintecat, de care atârnau niște brațe lungi și păroase, ca niște picioare zgârcite. Era cadavrul unei maimuțe urangutan, golit de măruntaie și plutind într-o baie de spirt, cu destinația pentru vreun muzeu sau amfiteatru! În fața acestui funebru chilipir, toți asistenții îngălbeniră și pe loc înverziră, apucați de grețuri înspăimântătoare. Unii chiar leșinară! Puțini scăpară teferi.

Câteva zile după aceea, viața unora fu în primejdie! Se poate zice cu siguranță că coasta Bretignolului n-o să mai vadă multă vreme pirați de naufragiu. Neînfrânata lor patimă de băutură fu pedepsită pe loc, servindu-le astfel drept lecție pentru viitor. Amintirea urangutanului trimis muzeului din Bordeaux va fi pururea în mintea populației țării, ca și basmele fantastice povestite în marile și lungile nopți de iarnă, la gura sobei! (D-ca Ort. a VI, Nr. 37-38).

Băutura și bolile. Cea mai mare patimă pe capul omului este patima băuturii. Programul de viață al bietului om căzut pradă acestui viciu, sună astfel: „Adio avere, adio sănătate, adio cinste". Nimic

mai dureros, nimic mai de compătimit! Veninul alcoolului dărapănă nu numai sănătatea celui care-l bea; ci și pe a celor care-i moștenesc zestrea sângelui.

Câți copii de bețivi nu vin pe lume becisnici și la trup și la suflet?! Cine are curajul să se mai apropie și să se mai adune cu un asemenea om robit de patimă?! Nimeni nu vine să-l mai vadă, decât numai doctorul când este chemat.

Mi-aduc aminte de un om bogat, care avea foarte multă slăbiciune de sticluța sa cu alcool și nu se despărțea de ea nici în ruptul capului. Din cauza otrăvii care se aduna zi de zi în trupul lui, se îmbolnăvi greu: îl durea când o mână, când un picior, ba mai mult: creierul i se tulburase cu totul. Chemă îndată doctorul. Acesta, pricepând cauza bolii, îi prescrise niște pilule și niște medicamente și apoi plecă. Nu înceta doctorul însă să mai vină în casa bolnavului din când în când și să-i mai recomande câte ceva de fiecare dată, până ce într-un moment dat, bolnavul nostru plictisit, îi zise:

„Domnule doctor, m-ai tărăgănat atâta vreme cu fleacurile dumitale de pilule și cu amărâtele astea de doctorii, care nu fac nici o ispravă. Ceea ce așteptam eu de la dumneavoastră, și ceea ce vă cer astăzi cu mare nerăbdare, este să smulgeți odată răul din rădăcină, ca să pot scăpa din lanțurile acestei așteptări amăgitoare și neliniștitoare". „Prea bine, zise doctorul, se poate face", și luând sticluța cu alcool care ședea pe masa din fața bolnavului, o trânti cu așa putere de dușumea, încât se făcu bucăți.

„Iată am smuls răul din rădăcină, zise blândul doctor, și dacă vei renunța în mod hotărât la sticluțe de acestea, atunci nu vei mai avea nici o nevoie nici de pilulele nici de fleacurile mele de doctorii!"

„Vinul este batjocoritor, băuturile tari sunt gălăgioase; oricine se îmbată cu ele nu e înțelept" (Pr. M. Ionescu).

O poveste despre beție. După ce a scăpat Noe de potop și a ieșit din corabie, începu a lucra pământul. Umblând și lucrând încoace și-ncolo, îi veni în minte să sădească și vie. Dar via nu se prindea și lui Noe îi era necaz. Atunci veni dracul și-l îmbie pe Noe să-l bage și pe el ortac la lucru, că el știe ceva de care via se prinde. Noe se învoi și rămase ca agoniseala s-o împartă în două, după

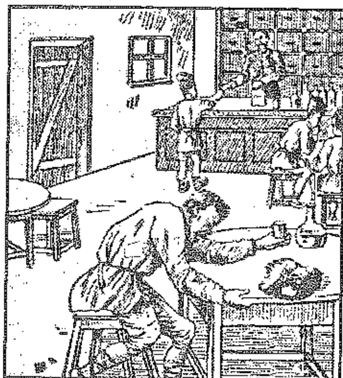
dreptate. Atunci necuratul luă sânge de leu, de porc și de maimuță, și stropi butucii viei, și via îndată se prinse și aduse rod. La cules, necuratul și-a luat partea sa cu prisosință și cu toate că Noe a murit demult, dracul își ține și acum partea sa întreagă (ba încă parcă a mai luat și din a lui Noe).

Și de când a uns necuratul butucii viei cu cele trei feluri de sânge, așa a rămas până azi, că băutura îl face pe om întâi curajos ca un leu, mai apoi porc ce se tăvălește în noroi, și pe urmă maimuță de care râd și pruncii și râde și ulița satului când beatul iese din crâșmă și începe „a măsura calea" spre casă.

Noe, plânge-ți urmașii beției. Tulpina tuturor popoarelor a răsărit din cei trei fii ai lui Noe. Din Sim se trag popoarele din Asia. Din Ham se trag popoarele negre de prin Africa, iar din Iafet ne tragem noi, popoarele din Europa. Cum o duc urmașii fiilor lui Noe? Vai de traiul lor. Privește Noe și vezi ce au ajuns urmașii fiilor tăi! Un blestem parcă-i urmărește. Se ceartă, se bat, se urăsc, și mai ales se îmbată pe-ntrecute. Blestemată a fost clipa în care te-ai îmbătat, căci din acea clipă parcă un blestem urmărește și pe urmașii fiilor tăi. Uită-te Noe, ce roade bogate culege satana pe urma bețiilor! Noe! Plânge-ți fii, și mai ales plânge-ți clipa în care te-ai îmbătat (Pr. I. T).

Sandu

Pentru-un țoi, când n-avea banul
Își dădea zălog sumanul.
Pentru un chil, când a-nsetat
Sufletul și l-ar fi dat.

De la crâșmă, toți plecară,
Numai el mai stă; și-i seară...
A plecat și el, acum,
Cumpănindu-se pe drum.

Merge... pân-la crucea-naltă,
Iar la Cruce... buf în baltă...
S-a sculat cu mare greu...
Iată-l la căminul său.

Soața-i zice: „-Arz-o focul!
„Crâșma ți-o mânca norocul!"
Dânsu-i bate din picior:
-"Nu vorbi... că te omor...!"

Ea mi-l roagă: „Hai la masă!"
El o ia de păr prin casă

Copilașii... sar țipând,
El le cară pumni, la rând

-„Vai! păgânul mi-i sugrumă!"
-„Ce? Mai na și ție, ciumă!"
Apoi cade jos turtit;
Somn adânc l-a copleșit.

Dimineața o arsură,
Foc îi sunt: și piept și gură.
Ca să-i treacă al setei jar,
Pleacă-n sat, la crâșmă iar.

Într-o noapte viscoloasă,
Geaba l-așteptau acasă...

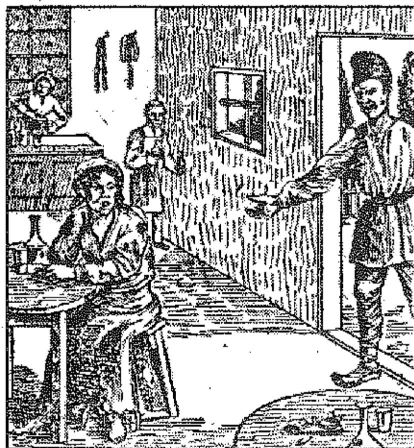

Către ziuă, l-au găsit
Într-un șanț înțepenit.

Chiva

-„Casa ți-e nemăturată,
Tu, la crâșmă ziua toată.
Noaptea peste sat se lasă,
Chivo, n-ai să vii acasă?"

-„Viu, numai să beau, bărbate,
Un pahar și jumătate,
Și încă patru, și vreo nouă,
Și vreo douăzeci și două!"

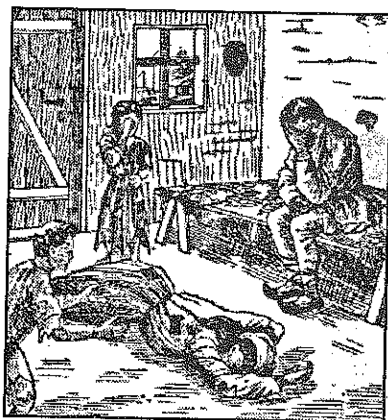
-„Cânepa-i nemelițată,
Furca-n pod zace-aruncată,
Fusu-n tindă, prin unghere...
Ce ai tu de gând, muiere...?"

-„Cânepii, sămânța-i piară!
Vii dă, Doamne, multe-n țară!
Furcă, fus, mă bagă-n boală,
Vinul vechi din morți mă scoală!"

-„Pruncul cel mic țipă-n fașă,
Cei mari n-au pe ei cămașă;
Acu-n ladă ruginește...
Spune-mi fața nu-ți roșește?"

-„Duce-s-ar în iad, la dracul,
Cei ce născocit-au acul!
Cei ce fac rachiu de prune
Aibă veșnic zile bune!"

-„Boi și vaci, din bătătură,
Ni s-au dus pe băutură.
Chivo!... vrei să n-avem pâine?
Cerșetori să fim: azi, mâine...?"

-„Ce-o fi mâine, Domnul știe;
Astăzi fac, ce-mi place mie,
Grijile-ncrețesc obrazul...;
Țuică!... tu-mi alungi necazul!"
Astfel glăsuiește Chiva,
Lenevoasa și bețiva.
Râd cei dimprejur; se-nchină;
Iar bărbatul trist, suspină:
-„Aoleu! Tu, Doamne Sfinte!
Când femeia n-are minte,
S-o îngădui, cum îți vine?
Pentru ce n-o iei mai bine?"

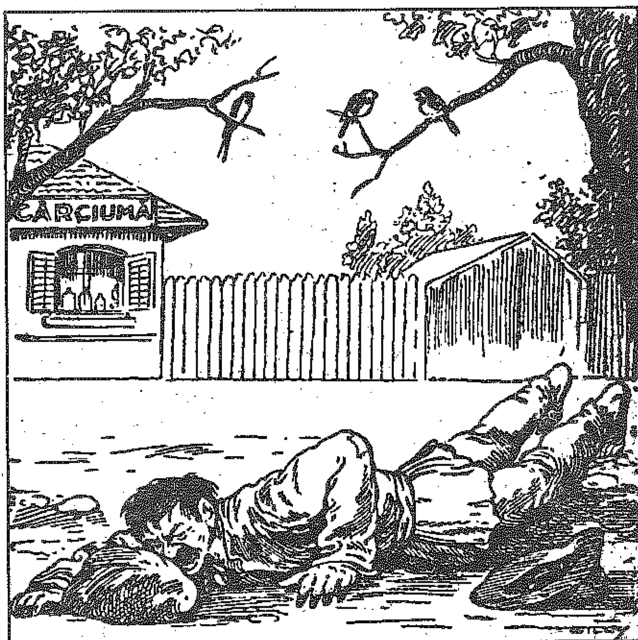
Apa

Băutura cea mai bună
Este apa de izvor.
Peste pietre, apa curge
Murmurând încetișor.
O beau cerbi și căprioare,
Ea e limpede mereu;
De ea, capul nu ne doare,
Nici nu face trupul greu.
Las-să bea deci vin bătrânii;
Voi beți apă, că nu-i rea.
Spirtul, țuica și beția:
Naiba, boala să le ia! (I.P. Băjenaru)

Beția

Două vrăbii stau de vorbă lângă pragul unui han
Și privesc cum dă năvală lumea-n crâșma lui Satan.
- I-auzi soră, zice una, ce mai larmă, gălăgie,
Ce mai lume adunată, oare ce poate să fie?"
- „De drăguță, lumea asta, e-nțeleaptă, lucru mare,
Poate fac aici vreo lege în această adunare!"
Dar de-odată, se deschide ușa, și un bețivan
Cade prăbușit în stradă cu capul de un bolovan
Speriate, zboară iute vrăbiile într-un pom
Și privesc la josnicia nefericitului om.
- „Ce să aibă, zice una - e turbat, ieșit din minte,
De răcnește așa de groaznic și-njură de cele Sfinte?"
- „Stați, să vă explic acuma, le vorbi o rândunică;
Eu cunosc povestea asta de la fosta mea bunică.
Este-n lume-o băutură care-i zice: vin, rachie,

Ce ia mințile la oameni și-i îndeamnă la beție.
Iată acest om și care, pare bolnav de turburare,
A băut aici la crâșmă rachie amețitoare.

Îl cunosc, căci din balconul casei lui de altădată
Își făcea bunica cuibul și-și creștea întreaga gloată.
Curtea lui, spunea bunica, era plină de grânare
Vite, păsări, frumusețe, bogăție foarte mare;
Dar veniți acum cu mine, să v-arăt ce mișelie,
A făcut acest netrebnic din a lui gospodărie".
Și zburând ajung îndată într-o curte pustiită
Ca de vifor și cutremur peste tot părăginită.
– „Iată, zise rândunica, colo-n deal a fost o casă,
Dincolo a fost hambarul, șuri și pivnițe cu vase...

Mai era pe-aici grădină de pomi roditori și vie,
Însă toate-au fost distruse cu încetul de beție...
Hei, suratelor, beția e o boală blestemată,
Care tinde să cuprindă și să piardă lumea toată!
Cum se mai ticăloșește, omul, zis stăpânitor!"
Și drăguța rândunică își luă drumul în zbor (C. Tudusciuc).

Oamenii mai decăzuți decât dobitoacele. Când oamenii vor să-și arunce vorbe de batjocură unul altuia, de regulă se folosesc de numele animalelor. Apostrofele: boule! vacă!, măgarule, etc. sunt la ordinea zilei. Și nu e cu dreptate.

Boule! – strigă omul în batjocură. Dar eu mă întreb ce are boul de batjocură în ființa lui? Uitați-vă în ochii lui. Câtă blândețe și bunătate în ei! Sunt parcă veșnic umezi de lacrimi. În jug, omul furios îl lovește din greu, iar el se uită lung cu ochii umezi de lacrimi; parcă ar întreba: „Omule! de ce mă bați?" Câți din oameni au blândețea și răbdarea boului!

Vacă! Vacă încălțată! Dar ce batjocură ar putea avea în sine buna și blânda văcuță, care ne dă laptele nostru cel de toate zilele? Care toată viața ei o trăiește numai pentru noi și e atât de blândă și răbdătoare?

Ești prost ca o oaie! O altă batjocură. Dar eu mă întreb de ce ar fi oaia tipul prostiei? Din oaia cea blândă care nu are nici o armă de apărare decât blândețea; care își simte siguranța numai în turmă și lângă păstor, Mântuitorul nostru Iisus Hristos Dumnezeu a făcut-o icoană vie în asemănarea creștinilor buni cu oile... zicând: *„Oile Mele ascultă glasul Meu, și Eu le cunosc pe dânsele. Ele vin după Mine, și Eu le dau viață veșnică..."* (Ioan 10). Iar oamenii au făcut o batjocură. Frumos!

Măgarule! Cea mai obișnuită batjocură. Cică măgarul zbiară urât. Dar de ce zbiară? Își strigă durerea de cel mai chinuit animal, zice un cercetător al vieții animalelor. Dar omul nu face și el așa? Izbit de o mare durere, nu strigă și el *„urât?"* Ați văzut pe cineva să plângă disperat „pe note?" Atunci, la ce batjocura cu cel mai chinuit și răbdător animal?

Batjocura cu numele animalelor se întoarce în capetele noastre.

De multe ori omul e mai prejos decât animalele. Psalmistul David zicea: *„Omul în cinste fiind, n-a priceput, ală-*

turatu-sa cu dobitoacele cele fără de minte și s-a asemănat lor" (Ps. 48, 12). Dar de atunci, lumea a progresat. Omul cel „cult" de azi, e mai prejos decât dobitoacele.

O pildă: beția. Omul se îmbată și se face cu voia mai rău ca un dobitoc. Dobitocul bea numai apa cea scumpă și sănătoasă, lăsată de bunul Dumnezeu; dar omul, făptura cea mai aleasă a lui Dumnezeu, bea și apa diavolului, alcoolul, cu care își omoară trupul și sufletul. Asta fiindcă omul are *„minte"*, iar dobitocul n-are. Ce lucru grozav! (prelucrat de D. Pr. I. Trifa).

Adeseori vedem că dobitoacele sunt mai recunoscătoare față de stăpânii lor, decât majoritatea oamenilor față de Dumnezeu, Care ne-a creat și ne ține. Aceasta o arată Însuși Dumnezeu prin Proorocul Isaia, zicând: *„Ascultă, cerule, și ia aminte, pământule, că Domnul grăiește: hrănit-am feciori și i-am crescut, dar ei s-au răzvrătit împotriva Mea. Boul își cunoaște stăpânul și măgarul ieslea domnului său, dar Israel* (creștinul) *nu Mă cunoaște și poporul Meu nu mă pricepe. Vai ție, neam păcătos, popor împovărat de nedreptate, soi rău fii ai pieirii! Ei au părăsit pe Domnul, tăgăduit-au pe sfântul lui Israel, întorsu-I-au spatele. Pe unde să mai fiți loviți voi, cei ce mereu vă răzvrătiți? Tot capul vi-i numai răni și toată inima slăbănogită. Din creștet până în tălpile picioarelor nu-i nici un loc sănătos: totul e numai plăgi, vânătăi și răni pline de puroi, necurățate, nemuiate cu untdelemn și nelegate. Țara voastră este pustiită, cetățile voastre arse cu foc, țarinile voastre le mănâncă străinii înaintea ochilor voștri, totul este pustiit, ca după năvala străinilor. Sionul a ajuns ca o colibă într-o vie, ca un pătul într-o grădinărie, ca o cetate împresurată! Dacă Domnul Savaot nu ne-ar fi lăsat-o rămășiță, am fi ajuns ca Sodoma și ne-am fi asemănat cu Gomora"* (Is. 1, 2-9).

Beția a prăbușit în pierzare pe împ. Zinon. Unul din cei mai nevrednici și mai nefericiți împărați ai Țarigradului, a fost Zinon. Pentru viața cea înverșunată și spurcată ce petrecea, l-a urât poporul, boierii, oștile și mai ales Augusta Ariadni, femeia lui. Care, ascultați ce se povestește că i-ar fi făcut: Într-o zi între celelalte multe, de multă beție, a rămas amețit ca un mort. Aceasta a poruncit de l-au băgat într-o groapă foarte adâncă, unde l-au astupat

și a poruncit ca nu cumva să îndrăznească cineva să-l scoată de acolo, pentru că se îngropase de viu un împărat ca acela, nevrednic de împărăție și de viață. Și așa s-a făcut. În sfârșit, se deșteaptă el din beția lui, și, în atâta întuneric și-n putoare, se îngrețoșează de groază. Strigă, bate, plânge, se mânie, dar nu este nimeni care să audă glasul lui, sau să i se facă milă de plângerea lui, sau să-i deschidă la bătaia lui, sau să asculte la mânia lui. Piatră grea îl impresoară, s-a îngropat o dată, s-a îngropat pentru totdeauna.

De la mormântul ticălosului Zinon, eu trec cu gândul la întunericul cel mai dinafară al iadului, unde mi se pare că văd un ticălos păcătos acolo înăuntru, îngropat de dreptatea cea Dumnezeiască. Cu închipuire de vorbă ca aceasta, grăiește Sfânta Evanghelie pentru bogatul cel osândit: „A murit bogatul și s-a îngropat". Mi se pare că-l aud plângând și strigând cu glas jalnic: „Părinte Avraame, miluiește-mă". Dar amar! nu este nimenea ca să-l audă. Prăpastia adâncă, întunericul fără trecere, zice Marele Vasile. Cheile închisorii celei de dedesubtul pământului le ține Dumnezeu în mâinile Lui, pentru ca să nu descuie nimenea. Piatra foarte grea a vecilor, impresoară pe ticălosul acela și pe piatră este scris titlul de la Duhul Sfânt: „Și va fi vremea lor în veac". S-a îngropat o dată? S-a îngropat pentru totdeauna. De acolo nu iese nici odinioară? Da, nici odinioară.

Dar vrei să-mi zici: Cum? Pentru un păcat vremelnic, o muncă veșnică? Este oare potrivire între greșeală și între pedeapsă? De, nu este potrivire (îți răspund eu) între un păcat vremelnic și între o muncă veșnică. Nu este de asemenea potrivire nici între un om, vierme netrebnic al pământului, ca și tine și între un Dumnezeu înalt, pe Care L-ai ocărât cu păcatul. De ai fi trăit în veci, tu ai fi păcătuit în veci. Pentru aceea dar se cade să te muncești în veci. Ai înaintea ochilor tăi un cuptor de foc nestins și încă păcătuiești? Ești vrednic dar să arzi în veci. Ție ți se cădea să mulțumești de o mie de ori dreptății celei Dumnezeiești, Care a deschis o prăpastie de munci nesfârșite pentru ca să oprească calea răutăților tale. De n-ar fi fost osânda iadului în acest chip, oare ce fel ar fi fost viața creștinilor? Dreaptă este cu adevărat Judecata lui Dumnezeu. „Și va fi vremea lor în veci". Muncă pururea... Repaus și sfârșit, niciodată (Ilie Miniat „Didahiile", pg. 44-45).

Diavolul oprește pe bețiv de la Sfânta Biserică, Maica Domnului îl ajută. Un Monah oarecare era chelar într-o chinovie, care da vin fraților. Acesta avea multă evlavie către Preasfânta Născătoare de Dumnezeu și nu lipsea niciodată de la slujbele Sfintei Biserici, căci era osârdnic la slujbele lui cele sufletești și nelenevos la cele trupești ale călugărilor, însă iubea vinul, săracul. Și fiindcă avea slujba aceea, bea de multe ori mai mult decât alții. Într-una din zile a cinat și a băut atâta încât s-a îmbătat și a căzut în așternut. Iar în ceasul utreniei a adormit, și auzind toaca s-a sculat după cum putu, să se ducă la Biserică, pentru că după cum am zis mai dinainte, el avea mult dor de cele dumnezeiești și nu vrea să se lipsească niciodată de adunarea cea de mântuire a fraților. Deci umblând puțină depărtare de loc, nu putea să se ducă înainte, că îl durea capul de beție; însă pentru dorul pe care îl avea, se ducea. Iar diavolul, prefăcându-se în chipul unui taur, venea înaintea lui și se arăta cum că vrea să-l lovească cu coarnele; iar Monahul s-a minunat, și și-a făcut Sfânta Cruce. Vrăjmașul s-a depărtat puțin și iarăși închipuindu-se în câine negru îl împiedica să nu se ducă înainte; iar acela, făcându-și din nou cruce, se ducea tot înainte. Dar când a ajuns la poarta Bisericii s-a făcut dracul leu prea înfricoșat și s-a pornit asupra lui să-l rupă. Atunci se arătă o femeie prea frumoasă, care a izgonit pe dracul, mustrându-l pe dânsul cu îngrozire, cum a îndrăznit să facă rău robului Ei. Apoi apucându-l de mână pe monah, l-a dus la chilia lui, zicându-i: „Păzește-te de acum înainte să nu te mai îmbeți dacă poftești să te mântuiești și îți mărturisește păcatul acesta la cutare duhovnic și să faci canonul tău, care îți va da". Iar Monahul a întrebat-o pe dânsa, cine ar fi, care i-a făcut atâta bunătate? Iar Aceea a zis: „Eu sunt Maica lui Iisus Hristos!" Acestea auzindu-le, a căzut la pământ cu frică multă ca să I se închine, dar Ea s-a făcut nevăzută. Deci a plâns de mare bucurie, și s-a aflat în ceasul acela treaz și nevătămat, mărturisindu-se cu sârguință și cu dinadinsul. După porunca cea Domnească, a păzit canonul și a făcut depărtare desăvârșită de vin, după cum se cade să facă fiecare creștin, care se biruiește de această patimă, căci dacă nu se va mărturisi cu de-amănuntul, să știe că se muncește. Toți sunt datori să se păzească de multa băutură, ca de maica curviei și deschideți ochii

voștri câți iubiți beția, ca să vă siliți pe voi, să faceți depărtare de ea, ca să nu vă lipsiți de veșnica veselie și îndulcire. Pe care dea Dumnezeu, ca noi toți să o dobândim pentru rugăciunile cele bine primite ale pururea Fecioarei și Maicii lui Dumnezeu. Amin (Min. 15 a Macii D.).

Gândul bețivului

Un bețiv odinioară,
Se simțea cuprins de-o boală.
Și simțea boala mai grea,
Mai ales când nu prea bea.
O dată când era treaz,
Se gândi să facă haz,
Deci, se hotărî în sine:
„O să-ncerc la doctor mâine.
Să vedem boala ce-o zac,
Nu mai are și alt leac?
Nu e vorbă, c-am fost an
La un doctor șarlatan...
Care s-apucă să-mi spue
Ca să mă las de beție!...
I-auzi!!! Să mă las de băutură
Și să beau doar cu măsură!
Eu știu că țuica cea tare
Îți dă poftă de mâncare...
Iar el vrea să nu mai beau,
Ba și doctorii să iau!...
Ai văzut cap de om prost
Vrea s-ajung om fără rost!
Văzând cu ce sfat îmi vine,
I-am răspuns cum se cuvine:
„Doctore cu piază rea,
Țuica-i doctoria mea".
Vinul îl bei de bun,
Și el te face nebun!
Tu îl bei pe dânsul
Și el te bea pe tine.
Tu îl bagi în mațe
El îți iese-n față.
Cât îi da ocol,
Tot te dă de gol.
Mergi pe cărare lină,
Și el te-mbrâncește-n tină!

Crâșma

Crâșmă, crâșmă și iar crâșmă!
Tu furi oaia de la stână,
Și vițelul de sub vacă,
Și ne lași casa săracă!
Tu aduci: rele și nevoi,
Ura, pizma între noi!
În procese pe mulți duc,
În temnițe și la furci!....
Pe alții îi scoți din țară,
Le faci neamul de ocară!
Copii flămânzi, golășei
Plâng, cerșind ca vai de ei.
De te-ar bate Dumnezeu
Crâșmă, birt ori făgădău.
Spirtu-ți ardă, nu se stingă,
Numai diavolii să-l plângă!
Cătați fetelor, cătați
Pe bețivi nu-i însurați
Căci bețivul vrea avere
Și te ia făr-de plăcere.
Când averea ți-a mâncat
Îți dă drumul cu capul spart
Și cu trupul zdrențuit
De-nebunitul de spirt.

Disperarea poetului bețiv

Poetul prăbușit, în groaznica beție,
Cu trupu-i zdrențuit de ea, iată-l cum o descrie
„Eu sunt molima, sunt ciuma,
Sunt boala cea mai veche:
Pe cine-l prind îl țin vârtos
Sunt boală rea și... streche!"
S-apropie tiptil de mine,
M-apucă strâns în ghiare,
Ferește, de cine poți feri...
Căci ea în iad mă azvârli!
Vino, comoara mea, vino copile!...
De ce vrei să te certi cu mine!...
Un vânt de iaduri otrăvit,
Mă arde-n creieri și prin vine.

(De prin lume adunate, și iarăși la lume date).

13. Când m-am îmbolnăvit, nu mi-am căutat sănătatea așa cum eram dator?

Sănătatea omului e un dar de la Dumnezeu, pe care fiecare e dator a și-o păstra cât se poate mai bine. Boala e și ea un mijloc prin care Dumnezeu ne arătă că aici suntem niște bieți călători, că: *„N-avem aici cetate stătătoare; ci suntem în căutarea celei viitoare"* (Evr. 13, 14; comp. Filip. 3, 17-21). Deci, în lumea aceasta tot omul e asemenea unui vis ce trece și nu se mai întoarce. Boala adeseori ne-o facem noi prin felurite întâmplări, iar alteori ne-o trimite Dumnezeu pentru păcatele noastre (2 Lege 32, 39-43; 28; comp. Iov. 1-42; 4 Împ. 20, 1-7; Mt. 8, 14; Ioan 11, 1; F. Ap. 9, 33; 28, 8; Filip 2, 25-27; 2 Tim 4, 20). Totuși, noi, în caz de boală, suntem datori a ne îngriji de redobândirea sănătății, pentru că aceasta este un bun dat de Dumnezeu, pe care suntem datori a-l păzi până ce ni-l va cere iarăși.

„Fiule! În boala ta nu fii nebăgător de seamă; ci te roagă Domnului și El te va tămădui pe tine. Depărtează păcatul și îndreptează mâinile și de tot păcatul curățește inima ta. Dă miros cu bună mireasmă și pomenire de făină de grâu și unge jertfa ta ca și cum n-ar fi nimic. Și doctorului dă-i loc, că și pe el l-a făcut Domnul și să nu se depărteze de la tine, că ai și de el trebuință. Că este vreme când și

în mâinile lor este miros de bună mireasmă. Că și ei se vor ruga Domnului, ca să le dea lor odihnă și sănătate spre viață. Cel ce păcătuiește împotriva Făcătorului său cădea-va în mâinile doctorului.

Cinstește pe doctor cu cinstea lui pentru trebuințe, că l-a făcut și pe el Domnul. Că de la cel Preaînalt este leacul, și de la împărat va lua dar. Știința doctorului înălța-va capul lui și înaintea celor mari va fi minunat. Domnul a zidit din pământ leacurile și omul înțelept nu se va scârbi de ele. Oare nu din lemn s-a îndulcit apa, ca să se cunoască puterea Lui? Și El a dat oamenilor știință, ca să se mărească întru minunile Lui. Cu acestea tămăduiește și ridică durerea lui. Făcătorul de unsori cu acestea va face amestecare și nu este sfârșit lucrurilor Lui și pace de la El este peste fața pământului" (Is. S. 38, 9-15; 1-8).

Bolnavii și suferinzii în posturi. Bolnavii și suferinzii pentru a via lui Dumnezeu, după cuvântul Dumnezeieștii Scripturi, dobândesc dezlegare de la cei în drept. Această dezlegare se dă însă cu multă atenție, spre a folosi; iar nu spre a păgubi. Astfel, bolnavii și suferinzii, numai după consultarea unui doctor iscusit, drept-credincios creștin, temător de Dumnezeu, care arată lămurit că (N.N) au absolută trebuință de supraalimentare bună pentru reînsănătoșire și întărire, pot căpăta dezlegare în posturi de la Arhiereul ori Duhovnicul lor, spre a mânca unele ori alte feluri de bucate de frupt (dulce), care sunt oprite cu desăvârșire a se mânca de cei sănătoși în posturile anului (Vezi tâlcul can. 69 Apost). Acestea se urmează în spitale.

Pentru întreținerea vieții, în lipsă de hrană sau oarecare nevoie grea, Sf. Vasile cel Mare, dă dezlegare a mânca omul și carne de vultur, de câine, etc., arătând că nu păcătuiește (Vezi subînsemnarea tâlcului can. 51 Apost. can. 86 al Sf. Vasile cel Mare).

Aceasta având-o în vedere Dumnezeu, a arătat Sfântului Apostol Petru, când era flămând, o masă mare legată de cele patru colțuri, în care erau tot felul de păsări, dobitoace cu câte patru picioare și târâtoare, și a zis: „Petre, scoală-te, taie și mănâncă". Petru, văzând și auzind acestea, a răspuns: „Nicidecum, Doamne, că eu niciodată n-am mâncat ceva spurcat sau necurat". Glasul ceresc i-a zis iarăși a doua oară: *„Ce a curățit Dumnezeu, să numești tu că e spurcat!"* Lucrul acesta s-a făcut de trei ori, și îndată masa aceea a fost ridicată iarăși la cer (F. Ap. 10, 3-16-28; 11, 5-10).

Acestea având-le în vedere Sf. Apostol Pavel, zice: *„Cel ce mănâncă, pe cel ce nu mănâncă să nu-l defăimeze; iar cel ce nu mănâncă pe cel ce mănâncă să nu-l judece, osândească, pentru că Domnul l-a primit pe dânsul... Cel ce mănâncă Domnului mănâncă pentru că mulțumește lui Dumnezeu. Cel ce nu mănâncă Domnului, nu mănâncă și mulțumește lui Dumnezeu. Într-adevăr, nici unul dintre noi* (drept-credincioșii, temătorii și iubitorii de Dumnezeu creștini), *nu trăiește pentru sine și nici unul dintre noi nu moare pentru sine. Astfel, de viem, Domnului viem, și de murim, Domnului murim. Deci, ori de viem, ori de murim, ai Domnului suntem..."* (Rom. 14, 3-6-8; comp. Cols. 2, 16-17; Mt. 15, 11; Mc. 7, 15; F. Ap. 10, 15; Rom. 14, 20; 1 Tim. 4, 4; Tit 1, 15).

Postul e o potrivire a vieții omului, ca apa din oala pe care o pui să fiarbă la foc. Dacă oala pusă la foc e goală, mai pui apă în ea, ca să nu se spargă de tăria focului; iar dacă e plină ochi, mai deșerți din ea, ca nu cumva fierbând tare să curgă în foc și să-l stingă. La întreținerea vieții omenești trebuie alimentație cu chibzuială sănătoasă, așa cum cu chibzuială se alimentează motoarele locomotivelor, automobilelor, etc., cu apă, benzină, ulei și alte combustibile; sau cum se alimentează feluritele mașinării și becurile de la uzina electrică. Ce e prea mult, vatămă, și ce e prea puțin, păgubește. Numai cu cumpăneală chibzuită, înțeleaptă, în alimentație ca și în ori ce lucru, putem progresa din toate punctele de vedere.

La cele arătate mai sus, spre a nu fi socotit ca stricător de posturi, după vociferările potrivnicilor intriganți și zavistnici, și a fanaticilor orbi (Mt. 15, 14), aduc la mijloc și pe Marele Înger în trup, pe Sfântul Vasile cel Mare în înțelepciune, în virtuțile creștinești și în post, care în acest scop al cumpănirii vieții prin post și cumpănire chibzuită a alimentației omului de pe pământ, zice așa: „Înfrânarea (de bucate) se măsoară fiecăruia după puterea sa trupească. Eu socotesc, că, nu-i fără primejdie, ca ruinând prin înfrânare nemăsurată, puterile trupului, să-l faci inactiv și incapabil de fapte bune. Dacă ar fi bine pentru noi să fim slăbănogi cu trupul, și să zăcem ca niște morți, abia suflând, atunci Dumnezeu așa ne-ar fi făcut. Deci, dacă El nu ne-a făcut așa, apoi greșesc mult aceia care minunata zidire a lui Dumnezeu nu o păstrează așa, cum a zidit-o El.

Cel ce se ostenește a merge pe calea vieții, și a urma Domnului, numai de un lucru trebuie să se îngrijească: Oare nu s-a furișat în sufletul său răul lenevirii? N-a slăbit trezvia și cugetarea râvnitoare către Dumnezeu? Nu s-a întunecat oare în el lumina duhovnicească și luminarea sufletului care se naște din ea? Căci dacă tot binele din el crește, atunci nu vor avea când să se ridice într-însul patimile trupești, dacă sufletul lui este preocupat cu cele cerești și nu lasă trupului vreme pentru stârnirea poftelor josnice. Față de această întocmire, sufletul care primește hrană, nu se deosebește de cel care nu primește. Și el a primit nu numai postul, ci și o abținere totală de la mâncare, și are laudă pentru grija sa deosebită de trup, căci traiul său cumpătat nu provoacă aprinderea poftelor josnice".

Zece porunci ale igienei omului. Aceste zece porunci ale igienei, afișate în toate școlile suedezilor, le-am putea folosi și noi, făcând la fel cu poporul nostru românesc. Iată-le date spre folosirea tuturor celor ce le vor prețui cu dragoste și bună chibzuială:

1) Aerul curat, zi și noapte, atât de necesar sănătății, este cel mai bun apărător contra bolilor de plămâni.

2) Mișcarea și viața: Faceți în toate zilele exerciții în aer liber, lucrând și plimbându-vă; aceasta mai ales dacă sunteți nevoiți să stați mult pe loc.

3) Beți și mâncați cumpătat și simplu. Acela care, în loc de alcool, bea apă și lapte și mănâncă fructe, câștigă sănătate și-și mărește puterea de muncă și fericire.

4) Grijile înțelepte ale zilei: Întăriți-vă contra frigului prin spălarea cu apă rece zilnic și faceți o dată pe săptămână o baie caldă, în toate anotimpurile. Vă întrețineți astfel sănătatea și vă feriți de răceală.

5) Îmbrăcămintea nu trebuie să fie nici prea călduroasă, nici prea strâmtă.

6). Locuința trebuie să fie cu fața la soare, uscată, spațioasă, curată, luminoasă, plăcută și confortabilă.

7) Țineți curățenie desăvârșită în toate lucrurile: Aerul, hrana apa, pâinea, rufăria, hainele, casa, toate trebuie să fie curate; sufletul de asemenea. Acesta este cel mai bun apărător contra gripei, tifosului și bolilor contagioase.

8) Munca regulată și intensă este cel mai bun apărător contra bolilor sufletești și trupești. Ea este mângâierea în nefericiri și bucuria în viață.

9) După muncă, omul nu-și găsește odihna și distracția în petrecerile zgomotoase. Nopțile sunt pentru dormit. Orele de libertate trebuiesc date familiei și mulțumirilor sufletești.

10) Prima condiție a unei adevărate sănătăți este o viață rodnică prin muncă și înnobilată prin fapte bune și bucurii sănătoase. Dorința de a fi bun membru al familiei tale, un bun lucrător în cercul tău, un bun cetățean în patria ta, dă vieții o valoare neprețuită (Din rev. „La solidarite Sociale).

Bolile și doctorii. Omul a fost zidit de Dumnezeu așa de minunat și rezistent desăvârșit, ca să fie deplin fericit și de-i va rămâne ascultător pururea, niciodată să nu moară. Călcând însă porunca, omul a fost lăsat apoi de Dumnezeu în canonisiri, necazuri, suferințe, primejduiri, boli și-n moarte. Totuși, cum citim în Dumnezeiasca Scriptură, oamenii dinaintea potopului trăiau peste 8-900 de ani, aproape o mie de ani (Fac. 5). Mulți se întreabă cu mirare, de unde aveau acei primi strămoși ai noștri o sănătate așa de rezistență și o viață așa de lungă? Înțelepții socotitori ai acelor vremuri îndepărtate, aducând felurite cauze binecuvântate de sus la această întrebare, ne răspund:

1) Dintru început zidindu-se omul de Însuși Dumnezeu, întru bună așezare a alcătuirilor, a încheieturilor și a vinelor trupului, cu bună sănătatea sângelui fiind, (de n-ar fi greșit), fără de moarte și fără de sfârșit putea să trăiască, ca și Îngerii. Dar, greșind, măcar de a și pierdut nemurirea, însă a rămas într-însul oarecare parte a sănătății celei dintâi, care și întru fiii lui de la dânsul s-a vărsat.

2) Primii noștri strămoși erau așa de rezistenți, sănătoși, plini de putere și cu viață lungă, pentru că viețuiau cu trezvie și cu măsurată hrană. Băutură bețivă la dânșii nu era; ci numai apă, așa că ei nu se amețeau cu ele, bând doar apă curată. Desfătătoare îmbuibări nu știau, ci numai cu pâine, cu verdețuri și cu poame se hrăneau (afară de uriași).

3) A treia cauză a rezistenții și viețuirii lor, înzecit mai lungă decât a bătrânilor vremurilor noastre, era: fiindcă întru întregimea

minţii şi în curăţie se păzeau pe sineşi, neîmpărtăşindu-se nunţii degrab; ci târziu. Atunci ei îşi păzeau curată însoţirea lor, neamestecându-se (neîmpreunându-se) adeseori; ci foarte rar. Ei nu se mai împreunau cu femeile lor după ce luau ele în pântece, ştiind bine că nu spre curvie şi trupească dulceaţă; ci numai pentru naşterea de copii li s-a rânduit de la Dumnezeu însoţirea. Deci ei cu multă curăţie şi cinste îşi făceau însoţirile. Despre aceasta l-a învăţat îngerul Domnului pe Tobie, zicând: „Vei lua o fecioară cu frica Domnului, mai mult pentru roadă, decât pentru curvie". Deci cei care întru însoţire cu neînfrânare trăiesc şi la curvia lor năvălesc, „ca şi calul şi catârul la care nu este pricepere", aceia îşi vatămă întru sineşi sănătatea trupească, împuţinându-şi astfel ei singuri, zilele vieţii lor. Aceştia prin pornirea lor păcătoasă şi neînfrânată (precum scrie şi în cartea lui Tobie) pe Dumnezeu de la sineşi şi de la mintea lor îl izgonesc. Înfrânarea de la trupeasca împreunare, păzeşte sănătatea omului şi lungeşte zilele vieţii lui.

4) Lungimea vieţii strămoşilor dinaintea potopului, se socoteşte de unii că a fost puterea pământului; pentru că pământul din început, zidirea lui de Dumnezeu, era mai lesnicios şi mai puternic spre naşterea sănătoaselor roduri. Rodurile care se năşteau atunci dintr-însul, erau mai puternice în părţile hrănitoare oamenilor decât cele de acum, pentru întărirea firii omeneşti şi să ţină viaţa oamenilor. După potop însă, spălăcindu-se tot pământul, atunci s-a împuţinat puterea lui şi astfel oamenii care se nasc şi se hrănesc dintr-însul, neavând acele roduri pline de putere pe care le da pământul înaintea potopului, sunt mai slabi şi cu viaţa mai scurtă.

5) Isteţimea minţii lui Adam, prin care ştia doctoriceasca putere a tuturor verdeţurilor, mai cu iscusinţă decât toţi cei mai de pe urmă prea înţelepţi doctori, îi ajuta să se doctoricească sigur la orice boală şi astfel suferind mai puţin, trăiau mai mult. Adam spunea ştiinţa aceea fiilor săi, nepoţilor şi strănepoţilor. Astfel cunoscând oamenii aceia cu ce să-şi păzească sănătatea lor, erau rezistenţi şi-şi prelungeau viaţa de-a lungul celor peste nouă sute de ani.

6) Pricina a şasea a lungimii vieţi primilor noştri sfinţi strămoşi, cea dintâi şi adevărată, este buna voire a lui Dumnezeu şi tainica lucrare a Aceluia, Care cu minune ţinea viaţa oamenilor în acea

lungime de mirare a sutelor de ani. El iconomisea în așa fel ca aceia să trăiască așa de mulți ani, pentru ca mai degrabă să se înmulțească neamul omenesc, spre a umple pământul și a-l stăpâni, precum îi binecuvântase, și prin lungimea vieții să afle și să învețe tot meșteșugul cel trebuincios vieții omenești cu o cât mai bună și aleasă iscusință. Lungimea vieții le-o da Dumnezeu: lui Adam și urmașilor săi atunci, pentru ca să se întărească cunoștința în Dumnezeu, Ziditorul a toată făptura. Astfel, Adam în lungimea vieții lui de 930 de ani, a făcut cunoscut pe Dumnezeu fiilor, nepoților și strănepoților și aceia urmașilor lor. De asemenea le-a spus: Cum Dumnezeu a zidit pe om din pământeasca țărână și pe ajutătoarea sa din coasta lui. Cum l-a pus în Rai și i-a poruncit să nu guste din pomul cunoștinței binelui și răului, cum s-a făcut călcarea poruncii lui Dumnezeu, cum s-a izgonit din Rai. Acelea cu lacrimi spunându-le, îi învăța să cunoască și să cinstească pe Dumnezeu, Făcătorul tuturor, să creadă într-Însul, să se închine Aceluia, să ceară de la El toate cele de trebuință și să nădăjduiască spre El. Pentru aceea Dumnezeu cu minune ținea viața așa de lungă a strămoșilor noștri antedeluvieni, atâtea sute de ani (Prel. după „Hronograf", pg. 128-130).

Multe viețuitoare se doctoricesc singure. Iată câteva animale care-și dau singure ajutor medical: După Plinius, hipopotamul, când se simte cu prea mult sânge în vine, rupe o trestie – și cu capătul ascuțit – își deschide o venă... În Japonia trăiește un animal mic numit mungo, care – de câte ori este mușcat de șarpele cu ochelari, – caută repede și dezgroapă rădăcina unei anumite plante (ophiorza mungo) cu al cărei suc își unge rana și scapă de otrăvire. Această rădăcină este renumită nu numai în Japonia dar și în India, ca leac în contra mușcăturilor de șerpi (D. Ort. a. IX, Nr. 37-38).

Cauzele bolilor. Un copăcel fusese sădit de tatăl unui băiat, iar băiatul crescuse cu dânsul. Ținea la el ca la un frate, și-i purta mult de grijă. Copăcelul însă se îmbolnăvi, și, zi de zi i se veștejeau tot mai mult frunzele. Băiatul era foarte amărât din pricina aceasta și în fiecare zi îi smulgea frunzele veștede și-l stropea la rădăcină cu apă proaspătă.

Într-una din zile, copăcelul își plecă vârful spre băiat și-i zise: „Boala mea stă în rădăcinile mele. De aceea, dacă vrei să mă

lecuiești, să mă cauți la rădăcină. Cât despre frunzele mele vor înverzi apoi singure". Băiatul săpă la rădăcinile copăcelului și găsi acolo un cuib de șobolani, care le rodeau. Stârpi pe toți șobolanii, iar copăcelul prinse din nou putere și viață.

Când suferă oamenii noștri, numai un om scurt la minte se uită la semnele exterioare ale suferinței și caută leacul acolo. Leacul trebuie căutat la rădăcini și trebuie stârpită pricina răului, căci urmările pier de la sine.

Puterea lumească mi-a bolit mintea. Marele Napoleon, când era puternic, uita adeseori de datoriile sale religioase. Când însă se apropie ceasul morții își luă rămas bun de la medicii săi și lăsă să fie chemat și Preotul Vignoli, căruia îi zise: „Eu cred într-Un singur Dumnezeu, și voiesc să împlinesc datoriile, pe care mi le impune Sf. Biserică...". Și împăratul se cuminecă. „Sunt fericit că mi-am făcut datoria – zise către generalul Montholom. Îți doresc, generale, aceeași fericire la moarte. Până eram pe tron, nu mi-am prea bătut capul cu cele religioase, pentru că puterea omenească mi-a luat mințile, dar de-ale credinței totuși nu m-am lepădat. Dangătul clopotelor îmi făcea plăcere, și vederea unui Preot mă mișca. Am voit să fac din toate acestea un secret, însă aceasta e o slăbiciune... Voiesc să cinstesc pe Dumnezeul meu!" Și, așa muri Napoleon, ca creștin.

Curajul în suferințe. Un Călugăr bătrân și evlavios se îmbolnăvi o dată, având cancer la limbă. De două ori se supuse la operații dureroase și acum era a treia oară înaintea medicilor. În decursul operațiilor anterioare ținea în mână o cruce și se ruga: „Sfântă Fecioară roagă-te pentru noi păcătoșii".Acum, la a treia operație, unul dintre medici propuse ca, Călugărul să fie legat, știind medicul cu ce dureri mari e împreunată operația. Acesta însă răspunse: „Domnul Dumnezeul meu e mai puternic decât toate legăturile și Acesta mă va ține mai tare decât toate orice fâșie" (O. M. P. ist 75, 76 și 77).

Necazurile și bolile în omenire. Cea mai răutăcioasă pasăre din țara noastră este șoimul. Când zboară spintecă văzduhul ca o săgeată și apoi din slava cerului se repede cu o iuțeală de fulger asupra pradei, pe care o vede cu ușurință, întrucât are vederea foarte ageră. Șoimul se domesticește cu foarte multă greutate. Trebuie ținut într-un atelier de fierărie mai multe zile nemâncat.

Pe de o parte foamea, pe de alta scânteile și loviturile ciocanelor, izbutesc să pornească firea acestei păsări răpitoare spre îmblânzire și domesticire.

Iubite cititor, te-ai gândit vreodată că omul se aseamănă foarte mult cu șoimii în pornirea către sălbăticie? Nimic alta nu poate să îmblânzească și să domolească firea hrăpăreață și răutăcioasă a omului, decât necazurile și bolile, care sunt în stare să-i aducă frica morții, tocmai așa cum scânteile și loviturile de ciocan înfricoșează pe șoim (Pr. M. Ionescu).

„Dumnezeu va răsplăti fiecăruia după faptele lui. Celor ce prin răbdarea lucrului bun, caută slavă, cinste și nestricăciune: cinste, pace, slavă și viață veșnică; iar celor prigonitori, care se pun împotriva adevărului și se supun nedreptății: mânie și urgie. Necaz și strâmtoare peste tot sufletul omului care face rău..." (Rom. 2, 9).

Dumnezeu și omul lungesc ori scurtează viața. Din vremurile cele mai vechi omenirea s-a tânguit și se tânguiește mereu că viața e scurtă. Această tânguire o rostesc nu numai cei mai tineri; ci și moșnegii de 80, de 100 de ani, mărturisesc, că viața lor a fost scurtă, a trecut ca un vis de câteva clipe. Oricare ar fi soarta noastră aici pe pământ, noi iubim viața aceasta cu toate necazurile și neajunsurile ei, și dorim să trăim cât se poate de mult. Unii oameni, unele popoare, sunt de părere că lungimea vieții noastre este hotărâtă de Dumnezeu de mai înainte, și că prin nimic nu se poate schimba. Și la poporul nostru aflăm înrădăcinată părerea, că fiecare om trăiește așa cum îi este împărțit de la Dumnezeu și moare când îi este scris să moară; totuși, în religiozitatea lui adâncă el simte și înțelege că Dumnezeu poate schimba soarta noastră, spre mai bine și poate înmulți șirul anilor vieții noastre, după bunul Său plac.

La zile de mare sărbătoare, la orice eveniment mai însemnat din viață, noi dorim unul altuia „viață lungă, ani mulți și fericiți", „bătrâneți adânci și senine", mărturisind prin aceasta convingerea, că prin dorință sinceră, prin rugăciune, printr-o viață adevărat creștinească, putem să ne facem părtași de-o viață mai lungă. Fiecare colindă de Crăciun, de Anul Nou, sfârșește cu dorința ca să trăim mulți ani! La botez, la cununie în ziua de Paști și la orice altă zi, sărbă-

toare și bucurie, noi ne rugăm: „Dă, Doamne, să ajungem cu sănătate, ziua aceasta și la anul și la mulți ani!"

Că Bunul Dumnezeu este Atotputernic și ne poate dărui după plac o viață cât mai lungă, despre aceasta suntem convinși cu toții; dar să ne întrebăm: „Oare noi nu avem nici o înrâurire asupra lungimii vieții noastre? Oare noi nu putem a scurta sau a lungi viața noastră prin nimic?" Din vremurile cele mai vechi, oamenii și-au frământat mintea cu aceste gânduri. Cei mai învățați medici și alți înțelepți s-au ocupat cu întrebarea aceasta: „Se poate prelungi viața noastră pământească, ori nu se poate? În toate timpurile au existat medici și doctorii vindecătoare, sau cel puțin oameni pricepuți care știau ce trebuie să faci ca să scapi mai lesne de boală; fără ajutorul lor, mulți ar fi murit cu zile.

„Boala îndelungată o taie medicul" (Is. S. 10, 10), zice înțeleptul Sirah; iar Mântuitorul ne spune: *„... cei bolnavi au trebuință de doctor"* (Lc. 5, 31).

E lucru știut că un trup sănătos e mai tare, mai trainic, mai rezistent și dă nădejde de o viață mai lungă, pe când un trup bolnav slăbește și viața i se scurtează.

Deci, vindecând bolile de cu bună vreme, nu lăsăm să slăbească trupul peste măsură, ci îl întărim din nou, făcându-l mai tare, mai trainic, mai destoinic, ca să trăiască mai mult. Însăși existența „doctorilor" în toate timpurile și la toate popoarele, ne dovedește credința unanimă a omenirii, că viața noastră pământească se poate prelungi! Să vedem însă ce ne spune Sf. Scriptură!!!

„Zilele omului sunt hotărâte", zice dreptul Iov, *„numărul lunilor lui este în mâna Ta, Doamne, și i-ai pus margine, peste care să nu treacă!"* (Iov 14, 5). Cuvintele acestea par a ne spune că lungimea vieții fiecărui om, și clipa morții lui, ar fi definitiv hotărâte de mai înainte și prin nimic nu s-ar putea schimba. Dacă cercetăm însă mai bine adevăratul înțeles al acestor spuse, vom cunoaște clar că nu este așa. „Zilele omului sunt hotărâte... și i-ai pus margine, peste care să nu treacă", înseamnă că omul nu poată să trăiască veșnic aici pe pământ și oricât de mult și-ar lungi viața lui pământească, oricât de mult ar trăi, de la o vreme trebuie să moară. *„Zilele omului sunt hotărâte"*, au același înțeles ca și cuvintele Genezei: *„Zilele*

omului vor fi o sută două zeci de ani", sau ale Psalmistului când zice: *„Zilele anilor noștri sunt: șapte zeci de ani și de vor fi în puteri, optzeci de ani..."* (Ps. 89, 10-11), sau după cum zice înțeleptul Sirah: *„Numărul zilelor omului sunt cel mult o sută de ani!"* (Is. S. 18, 8).

Dreptul Iov se tânguiește că viața noastră pământească, e prea repede trecătoare, că are o margine pusă de Dumnezeu, peste care nu poate trece! - Psalmistul David, înțeleptul Sirah și Geneza, ne arată care este acea margine, acel hotar al vieții pământești; este vârsta de 70, 80, 100, 120 de ani! Dar câți ajung această vârstă frumoasă?! Și de ce nu o ajung toți?

Noi când vorbim de o prelungire a vieții, nici nu ne gândim la o prelungire până dincolo de acest hotar pus de Dumnezeu, ci ne întrebăm numai, ori de n-am putea contribui și noi cu ceva, ori de n-am putea face și noi, din partea noastră, ceva pentru ca să ajungem până la vârsta hotărâtă de Dumnezeu. Fără ajutorul lui Dumnezeu, noi din partea noastră proprie nu putem face nimic; noi *„nu putem face un păr alb sau negru"* (Mt. 5, 3), și „oricât ne-am îngriji, nu putem adăuga la vârsta, la statura noastră, nici un cot!" (Mt. 6, 27). *„La Dumnezeu toate sunt cu putință"* (Mt. 19, 26). Atotputernicia Lui nu cunoaște nici margine, nici hotar și după cuvântul Mântuitorului: *„Ori ce vom cere de la Tatăl Ceresc , în Numele Dumnezeului nostru Iisus Hristos, ni se va da"* (Ioan 17, 23), ni se va împlini, numai dacă nu contrazice cererea noastră, poruncilor și voiei a tot Sfinte a lui Dumnezeu!

Prelungirea vieții noastre pământești, până la marginea hotărâtă de Dumnezeu, nu poate să contrazică voia Lui! Deci iată că este posibilă o prelungire a vieții noastre! Viața este un dar de la Dumnezeu; a iubi viața înseamnă a prețui acest dar Dumnezeiesc; și a cere de la Dumnezeu o viață mai lungă, înseamnă a cere un dar mai bogat. Dumnezeu îi iubește pe toți aceia care cred în El, i se roagă Lui și cer de la El daruri bune și folositoare. Pentru cei bine-credincioși o viață lungă este un dar de mare folos, pentru că fiecare zi le dă prilej nou, să lucreze ceva pentru preamărirea lui Dumnezeu, pentru mântuirea sufletelor lor, a aproapelui și pentru câștigarea fericirii veșnice.

Dacă ne aflăm creștini adevărați, suntem datori și noi să prețuim acest dar Dumnezeiesc, să-l păstrăm cât se poate de lung și să nu

întreprindem nimic ce-ar putea să ne scurteze viaţa! *„Cinsteşte pe tatăl tău şi pe maica ta* – ne porunceşte Dumnezeu, – *ca să-ţi fie ţie bine şi să trăieşti mulţi ani pe pământ"* (Ieş. 20, 12).

Va să zică, atârnă întru câtva şi de la voia noastră şi de la puterea noastră, lungimea vieţii noastre. Dacă nu-i vom cinsti pe părinţii noştri, vom trăi mai puţin; iar dacă îi vom cinsti printr-o purtare supusă, bună şi cuviincioasă faţă de ei, prin ajutor şi ascultare, vom trăi mai mult!

„Începutul înţelepciunii este frica de Dumnezeu – zice înţeleptul Solomon – *căci prin Dumnezeu, zilele tale se vor înmulţi şi ţi se vor adăuga anii de viaţă"* (Prov. S. 9, 10-11). Şi tot el zice: *„Temerea de Dumnezeu înmulţeşte zilele; iar anii celor nelegiuiţi se scurtează!"* (Prov. S. 10, 27).

Citim în Sfânta Scriptură că Ezechia, regele iudeilor, se îmbolnăvise de moarte. Era pe timpul când regele Asiriei „Senaherib" înconjurase Ierusalimul cu război. Proorocul Isaia venise la el şi-i zise: „Aşa zice Dumnezeu: orânduieşte-ţi casa ta, căci vei muri şi nu vei trăi". Atunci Ezechia îşi întoarse faţa către perete şi începu a se ruga lui Dumnezeu, zicând: *„O! Doamne! Aminteşte-Ţi, rogu-te, că am umblat înaintea Ta cu credinţă şi din toată inimă am făcut ce este plăcut în ochii Tăi!"* Şi a plâns Ezechia cu plângere mare! Şi deodată grăi Dumnezeu către Ezechia, prin gura Proorocului Isaia şi-i zise: *„Auzit-am rugăciunea ta, văzut-am lacrimile tale; iată, te voi vindeca şi voi adăuga la zilele tale cincisprezece ani; şi te voi scăpa pe tine şi cetatea aceasta din mâna regelui Asiriei şi voi apăra cetatea aceasta a Ierusalimului, pentru Mine şi pentru servul Meu, David!"*

Iată, iubiţilor creştini, cât de limpede şi cât de clar, ne dovedeşte Sfânta Scriptură, că Bunul Dumnezeu lungeşte viaţa omului şi dincolo de marginea hotărâtă mai înainte, dacă omul împlineşte câteva condiţii şi anume: el trebuie să fie credincios şi temător de Dumnezeu (4 Împ. 20, 5-6); să se ferească de nelegiuiri, căci acestea scurtează viaţa (Prov. S. 9, 10-11); să săvârşească fapte bune şi să se roage lui Dumnezeu din adâncul sufletului său (2 Împ. 20, 9). Împlinim noi toţi condiţiile acestea? Cu părere de rău trebuie să mărturisim, că nu! Unii îşi ruinează sănătatea şi îşi scurtează viaţa în desfrâu, în petre-

ceri neîncetate, în îmbuibări peste măsură, în mâncăruri și băuturi cu nesațiu, alții se usucă în ură și dușmănie, în certuri și vrăjmășii. Alții deși se feresc de patimi și fărădelegi, dar sunt slabi în credință și nu săvârșesc fapte bune vrednice de numele de creștin; iar alții sunt creștini buni, fac și fapte bune, dar nu se roagă lui Dumnezeu din toată inima. Și fiecare dintre aceștia dorește să trăiască cât de mult și cât de bine.

Iubiților creștini! Anii vieții noastre se pot înmulți prin mila lui Dumnezeu și străduințele noastre! Viața noastră se poate lungi! Bunul Dumnezeu chiar și din moarte ne poate trezi și ne poate dărui încă un șir lung de ani de viață pământească; dovadă: învierea din morți a fiicei lui Iair, a fiului văduvei din Nain, pe când îl duceau să-l îngroape, a lui Lazăr cel mort de patru zile și intrat în putrefacție, care a mai trăit încă 30 de ani, despre care ați auzit citindu-se în Sf. Evanghelie, în Sinaxare, Proloage și în Viețile Sfinților!

Dacă dorim o viață lungă și fericită, să păzim poruncile, să credem în Dumnezeu, să facem fapte bune, fapte ale îndurării sufletești și trupești, și să ne rugăm pentru aceasta Părintelui Ceresc, în fiecare zi, având pururea în minte cuvintele rostite de Dumnezeu prin gura Proorocului Moise: *„Luați aminte ca să faceți așa, precum v-a ordonat vouă Dumnezeu și întru toate umblați pe căile Lui, ca să trăiți și să vă fie bine și zilele voastre să fie multe pe pământ”* (Deut. 5, 33). Căci numai prin Dumnezeu zilele tale se vor înmulți și se vor adăuga ani de viață!” Amin! (Predici O. Soroceanu. D. XXIV d. Rusalii).

Pustnicul iubea boala. S-a îmbolnăvit de mare boală Avva Isaac și a petrecut multă vreme într-însa. Și i-a făcut fratele puțină fiertură și a pus în fiertură și prune; și nu vrea bătrânul să guste și îl ruga fratele zicându-i: „Ia puțin, Avvo, pentru slăbiciune”. Și i-a zis bătrânul: „Cu adevărat, frate, voiam să fac în boala aceasta treizeci de ani”.

Avva Longhin fiind o dată bolnav, zicea întru sine: „Zaci și mori; iar de-mi vei cere să mănânci fără vreme, nici hrana cea de toate zilele nu ți-o voi da”.

Un bătrân oarecare s-a îmbolnăvit de-o boală foarte grea și curgea sânge dinăuntrul lui; iar unui frate făcându-i-se milă de dân-

sul, i-a fiert puțină mâncare și aducându-i, l-a rugat să mănânce, zicând: „Rogu-te, părinte, gustă și mănâncă puțin din această mâncare, că ți-am adus și poate o să-ți fie de folos". Bătrânul căutând la dânsul i-a zis: „Domnul să-ți primească dragostea, frate, dar adevăr zic ție, că aș vrea să mă lase Dumnezeu așa, în această boală, măcar și până la treizeci de ani". Și n-a vrut să guste. Iar fratele mirându-se de această răbdare a acelui bătrân, s-a dus luând mare folos.

Răbdarea folosește pe bolnavi. Un bătrân oarecare șezând deosebi la chilie, s-a îmbolnăvit. Și neavând pe cineva să-i slujească, sculându-se, mânca orice găsea în chilie; și așa a făcut multe zile, fiindcă nu a venit nimenea la el spre cercetare. Iar după ce au trecut treizeci de zile, de vreme ce nu venise nimenea la dânsul, a trimis Dumnezeu pe un înger să-i slujească lui și a petrecut cu el șapte zile. Apoi și-au adus aminte frații și au venit spre cercetarea acestuia. Bătând ei în ușă, s-a dus îngerul; iar bătrânul striga dinăuntru: „Duceți-vă de aicea, fraților". Iar ei stricând ușa, au intrat și l-au întrebat, pentru ce striga. Iar el a răspuns lor: „Treizeci de zile am pătimit și nimenea nu m-a cercetat, și iată, șapte zile sunt de când a trimis Dumnezeu un Înger de îmi slujea și cum ați intrat voi, s-a depărtat de la mine". Și acestea zicând, a adormit (s-a pristăvit), iar frații minunându-se, au proslăvit pe Dumnezeu.

Zis-a un bătrân: De-ți va veni ție boală, să nu te scârbești. Căci dacă voiește Stăpânul să pătimești cu trupul, tu cine ești cel ce te necăjești? Au nu El poartă grijă de tine în toate? Au fără de Dânsul viezi? Rabdă dar, și roagă-L pe El să-ți dea cele de folos. Aceasta este voia Lui, deci șezi cu îndelungă răbdare și mănâncă din milostenie.

Un Monah nevoindu-se întru toate împotriva Satanei, s-a împuns la ochi din greșeală și nu s-a rugat ca să mai vadă, ci răbda, și pentru răbdarea lui i-a dăruit Dumnezeu vedere și iarăși a văzut.

Doctorește-te în boli cu doctorii sfinte. „Multe sunt vicleșugurile diavolului, zice Maica Singlitichia, îngrijitoarea Sfântului Atanasie c. Mare. Prin sărăcie nu a clintit sufletul? Bogăția o aduce ca amăgire. Prin ocări și defăimări nu a putut? Laude și slavă pune înainte. Prin sănătate biruit fiind, bolnav face trupul. Că, cu dezmierdările neputând să-l amăgească, prin ostenelile cele fără voie se cearcă să

facă surparea. Căci oarecare boli prea grele prin cerere (adică de la Dumnezeu) aduce, ca prin acestea slăbind, să tulbure dragostea lor cea către Dumnezeu. Dar se zdrobește trupul cu friguri cumplite și pătimește de sete neastâmpărată. Dacă păcătos fiind, suferi acestea, adu-ți aminte și de munca cea viitoare și de focul cel veșnic și de pedepsele cele osânditoare și nu vei slăbi către acestea de aicea. Bucură-te, că te-a certat Dumnezeu. Și cuvântul acela de laudă să-l ai pe limbă: *„Că certând, m-a certat Dumnezeu și morții nu m-a dat"* (Ps. 117, 18-19). Fier erai, dar prin foc lepezi rugina. Iar dacă și drept fiind te îmbolnăvești de la cele mari, la cele mai mari sporești, Aur ești dar prin foc mai lămurit te faci. Ți s-a dat înger trupului (2 Cor. 12, 7)? Veselește-te, vezi, cui te-ai făcut asemenea? Că de partea lui Pavel te-ai învrednicit. Prin fierbințeală te ispitești? Prin răceală te pedepsești? Dar zice Sf. Scriptură: *„Trecut-am prin foc și prin apă, și ne-ai scos pe noi întru repaus"* (Ps. 65, 11). Ai câștigat pe cea dintâi? Așteaptă și pe cea de a doua. Lucrând fapta cea bună, strigă graiurile Sfântului, care zice: *„Sărac și cu durere sunt eu"* (Ps. 68, 33). Desăvârșit te vei face tu prin aceste două necazuri. Căci zice: *„Întru necaz m-ai desfătat"* (Ps. 4, 1). Cu aceste deprinderi să ne iscusim sufletele, că vedem pe vrăjmașul înaintea ochilor.

Zis-a iarăși: „Dacă ne supără boala pe noi, să nu ne mâhnim, ca, cum pentru boala și hrana trupului nu putem să cântăm cu glas. Toate acestea se făceau de noi spre surparea poftelor. Că și postul și culcarea pe jos, pentru dezmierdări ni s-au legiuit nouă. Deci, dacă boala pe acestea le-a tâmpit, de prisos este cuvântul. Că aceasta este nevoința cea mare: A răbda în boli și laude de mulțumită a înălța lui Dumnezeu" („Pateric", o.c. pg. 110, 110; 129, 7; 283, 4; 465-6; 229-230, 7-8).

Purtarea în boli

Precum tatăl lunatecului pentru fiul său, femeia hananeancă pentru fiica sa și sutașii pentru slugile lor, când erau greu bolnavi alergau la Mântuitorul nostru Iisus Hristos (Mc. 9, 24; Mt. 15, 21-28; Ioan 4, 46-50; Lc. 7, 2-9), așa noi în bolile noastre trebuie să alergăm la Dumnezeu, pentru că El singur este Doctorul acela Care cunoaște răul nostru și toate câte ne sunt nouă de folos și pentru că numai El singur

poate să ne tămăduiască. Voi cereți sănătate de la doctorul vostru dar el nu poate ști dacă sănătatea care v-ar da-o el vă va fi oare spre folos sau spre pagubă. Voi nu știți ce cereți de la el și el nu știe ce vă dă. Doctorul sufletelor și al trupurilor însă, știe bine ce vă este vouă de trebuință și de folos. Acela cu adevărat dă sănătate trupului, dar mai mult are grijă de Suflet. El știe că nu frigurile sunt boala și răul insuportabil, de care doriți voi să vă vindecați, ci trufia voastră și dezmierdarea. Deci, vrea Dumnezeu să vi se necăjească trupul pentru ca să vi se mântuiască Sufletul. Acestea știindu-le, se cade numai către Dumnezeu să ne întoarcem, că El singur cunoaște și boala noastră și leacul nostru. Dacă puterea și Mila lui Dumnezeu nu dă putere leacurilor omenești, fără de nici un folos și deșarte vor fi.

Preaînțelept fu tatăl lunatecului, hananeanca, sutașii... care pentru a li se tămădui bolnavii lor alergară la Domnul Hristos. Preaînțelept a fost împăratul Ezechia, care căzând în boală grea, în boală de moarte, când îi porunci Dumnezeu, prin Isaia Proorocul, ca să meargă la dânsul și să-i spună a-și rândui toate lucrurile, toate treburile casei sale, pregătindu-se pentru ieșirea din viață, că boala lui e de moarte: *„Pune-ți la cale toate ale casei tale, că tu vei muri, și nu vei trăi”* (4 Împ. 20). Ce făcu împăratul Ezechia în aceste împresurări de boală așa de grea? Oare a trimis la ghicitori cu zodia, cu planeta, cu ghiocul, cu bobi, să-i caute în cărți, în psaltire...” Oare a trimis la babe descântătoare ca să-i descânte de pocitură, de orbit, de năjit, de ceas rău, de junghi, de făcătură, iele... A trimis el la descântători, ghicitori, vrăjitori ori la babe descântătoare, care înșeală și se înșeală, care își pierd și sufletul lor și pe al tuturor celor ce ajung la dânșii? Ba nu făcu împăratul aceasta; ci întorcându-se cu fața către perete, cu lacrimi și cu inimă umilită se rugă lui Dumnezeu, Doctorului Celui Atotputernic. Ce se întâmplă însă după această smerită rugăciune a lui? Nu ieșise încă Proorocul din curtea împărătească și porunci Dumnezeu să meargă înapoi la împărat și să-l mângâie cu aceste cuvinte: *„Acestea zice Domnul Dumnezeul lui David, tătâne-tău. Auzit-am rugăciunea ta și am văzut lacrimile tale, iată Eu te voi însănătoși pe tine și voi adăuga peste anii tăi cincisprezece ani”.*

Dar creștinii de acum ce fac în bolile lor? Întâi ei aleargă la doctori și prin babe... și când nu mai au nici o nădejde în oameni, când

se văd părăsiți de toți, atunci aleargă la Dumnezeu. Ce groaznică orbire? Mai mult nădăjduiesc în fapturi decât în Făcătorul. A merge la doctor nu este păcat, ci e bine și de trebuință, că și doctoriile le-a lăsat Dumnezeu, însă nădejdea cea mai mare să o punem în Dumnezeu nu în doctori. Jalea cea mai mare însă și obiceiul cel vrednic de tot blestemul și de toată afurisenie, care stăpânește mai vârtos între proști, este, că în bolile sale aleargă creștinii la ghicitori și descântători, ca să le caute în pascalie, în cărți, în bobi, în ghioc, în zodii, etc., aleargă la babe descântătoare, vrăjitoare, cu care faptă se leapădă de creștinătate, de Dumnezeu și se închină la idoli și își pun nădejdea în diavolul. Apoi se mai miră mulți cum pe unii ca aceștia Dumnezeu în lumea aceasta îi pedepsește, mergându-le din ce în ce mai rău, până le curmă și viață.

S-a îmbolnăvit împăratul Ohozia (4 Împ. 1), dar în loc să alerge la Dumnezeu, el trimise soli la Baal Musca, idolul Acaronului, ca să-l întrebe să vrăjească: oare se va mai scula el din boala aceea a lui ori nu? Pe când mergeau solii pe cale, Dumnezeu trimise un Înger la Ilie proorocul ca să-i zică să se scoale grabnic și să meargă înaintea solilor lui Ohozia, pe care să-i întoarcă înapoi la Ohozia și să-i spună: „De ce a trimis la idol să-l întrebe pentru boala sa, ca și când n-ar fi Dumnezeu în Israel? Să știe deci că Dumnezeu a curmat anii vieții lui și nu se va mai scula din boala sa, ci va muri". Așa s-a și întâmplat.

Iată, creștinilor, doi împărați bolnavi, Ezechia și Ohozia. Boala lui Ezechia era de moarte, boala lui Ohozia nu era de moarte. Ezechia pentru că a nădăjduit în Dumnezeu și s-a rugat lui Dumnezeu, măcar că boala lui era de moarte și urma după fire să moară, totuși, se vindecă. Dumnezeu îi mai adaugă încă și cincisprezece ani de viață. Boala lui Ohozia nu era de moarte și s-ar fi sculat, dar pentru că n-a nădăjduit în Dumnezeul cel adevărat, ci a cercat idolii și vrăjitorii, pentru aceea îi curmă Dumnezeu anii vieții, și a murit. Iubiților creștini, nu vă înșelați. Toți câți cred în pascalii, în descântături și vrăjitorii, își pierd sufletele lor. Pe aceia și în lumea aceasta și în cealaltă îi pedepsește Dumnezeu. O! Creștinilor, care cutezați și alergați la vrăjitori și descântători, socotind că acestea sunt lucruri ușoare, că-s nimicuri, și când vă spovediți, unii nici nu le mai spuneți la duhovnic. Parcă aud pe unii din voi zicând: „Părinte,

de multe ori de n-am alerga în bolile noastre la câte o babă să ne descânte, am muri, iar cu descântecele ne însănătoșim, ba scăpăm și de moarte". Creștinilor! Chiar de v-ați face sănătoși cu descântecele, totuși, fiindcă cu descântecele vă lepădați de Dumnezeu, de ar fi să și muriți, mai bine să muriți, decât să vă pierdeți sufletul, care de a-ți dobândi toată lumea, ce folos vă este de-l veți pierde pe el. Însă credeți-mă că niciodată cu descântecele nu vă însănătoșiți, nu vă lungiți viața. Alta este pricina însănătoșirii voastre atunci, nu descântecele. Ba, cu descântecele, precum ați auzit citindu-se paremia împăratului Ohozia, mai curând vă veți pierde viața.

Dar cum poți tu crede că o babă bătrână, învechită în zile rele, zbârcită, slabă, neputincioasă, slăbănoagă, gârbovă, proastă, vicleană, mincinoasă, un strâmb cu două-trei șoapte, cu 3-4 căscări cu gura largă, să-ți poată da sănătate, să-ți poată lungi anii vieții? Numai singur Dumnezeu curmă și adugă anii vieții, Dumnezeu, Care cu palma măsură viața ta. Deci cum poți tu crede unui cărturar și fariseu viclean, care citește minciuni în pascalie, care te umple de minciuni cu deschiderea psaltirii, îndrugând altceva decât ceea ce scrie acolo? Cum vă lăsați amăgiți de aceste țigănci ce vă înșiră, după o vicleană iscodire, cele ce a-ți pățit, anii, și altele petrecute... cum vă lăsați amăgiți de cele ce vă spune că vă ghicește cele viitoare, pe care singur Dumnezeu le știe, iar nu altul. Domnul Hristos când vrea a se înălța la ceruri, adunându-se Apostolii, L-au întrebat: *„Doamne, au întru acest an vrei să așezi Împărăția lui Israel?"* El le răspunse: *„Nu este dat vouă,* zice, *a ști anii sau timpurile, pe care Tatăl le-au pus întru a Sa putere"*. Domnul Hristos nu dete Apostolilor Săi, prietenilor Săi celor mai apropiați și căpeteniilor Biserici Sale, ca să știe cele viitoare. Și apoi, un fățarnic, un bețiv, un lacom, niște babe, țigănci, bădănărițe care umblă cu pascalia să adune bani, niște Iude iscarioteneşti, de unde au să știe să vă spună vouă cele viitoare? Apoi voi să credeți viclenelor și încurcatelor vorbe ale acelor mincinoși? Unde poate fi mai străină credință, mai nesocotite sfaturi, mai mare orbire și groaznică rătăcire.

Din Sf. Evanghelie noi învățăm că bolile îngreuind trupul, curățesc și lămuresc sufletul. Acesta e un adevăr statornic, după învățătura tuturor Sfinților Părinți, cum că bolile Sufletului sunt pricinu-

ite din sănătatea trupului. Adeseori s-a văzut că, cu cât e mai tare trupul, cu atât mai vârtos își supune sufletul și-l robește. Și măcar că unii se nasc mai fericiți decât alții și pot zice cu înțeleptul: *„Suflet am avut bun"* (Înț. Sol. 8, 19), adică sunt scutiți de boli, dacă nu și de luptele trupului, tirania lui. De nu sunt ei asemenea mării celei de cristal, ce fu văzută de sfântul Ioan, care nu se învăluie nici de un vânt, adică sunt fără de nici o patimă; dar sunt asemenea mării aceleia pe care o vedem aici pe pământ, ce se numește cea pașnică, în care arareori se ridică vifor. Puține suflete însă sunt așa scutite, cele mai mult suflete pururea în toate zilele sunt pradă trupului, care groaznice vifore stârnește într-însele pentru ca să prăpădească sufletele lor. Aceasta vrea să ne dea Proorocul să înțelegem, atunci când ne arată că trebuie să ne apărăm de viforele cele ascunse și nevăzute: *„Auzitu-te-am întru ascundere de vifor"* (Ps. 80, 5). Foarte greu poate avea omul această fericită și trebuincioasă ținere a nevinovăției sale în liniște, de nu se va smeri și nu se va necăji trupul cu bolile și cu necazurile. Poruncește Dumnezeu lui Avraam când îl cheamă spre slujba lui, ca să părăsească neamul și țara sa și să meargă acolo unde-i va arăta El. *„Ieși din pământul și din rudenia ta și din casa tătâne-tău și vino în pământul care-ți voi arăta ție"* (Fac. 12, 1). Pare că nu era trebuință, zice Sf. Ambrozie, să dea Dumnezeu lui Avraam această poruncă, de vreme ce el ieșise acum din țara unde era născut. Această poruncă nu însemna alta, fără numai ca Avraam să-și lase trupul său, care e locaș cu primejdie al sufletului.

O, cât suntem noi de fericiți atunci când ne împarte nouă Dumnezeu acest dar al lui Avraam și ne lepădăm de trupul acesta! Aceasta o face El oricând ne trimite boli și pătimire trupească. De vreme ce trupul, după zisa Apostolului, se oștește asupra sufletului într-atâta, când sufletul nici atunci nu face binele când vrea să-l facă: *„Nu fac binele care voiesc, ci răul pe care nu-l voiesc, acela fac"* (Rom. 7, 12). Așadar este trebuincios lucru a se slăbi trupul, pentru ca Sufletul să se întărească a face bine... Este dar de folos, este de spășenie ca să fie bolnav, deoarece sufletul, după măsura bolii trupești, el capătă putere și toată virtutea mădularelor celor bolnave trece în Suflet. Ia spune-mi tu, care alergai buiac ca un cal desfrânat, tu care erai împotmolit în adâncul tuturor necurățiilor, dacă vei cădea în vreo

boală grea și îndelungată, într-o slăbănogire trupească, oare o să-ți mai zburde trupul spre necurățiile cele mai dinainte? Ia spune-mi tu, care atâta erai cuprins de duhul cel rău al trufiei, cât pe toți ceilalți îi socoteai nimica pe lângă tine atâta te semețeai în virtutea ta, în înțelepciunea ta, în hărnicia ta, cât îți ridicai creasta până la cer, ca și luceafărul, să-ți pui scaunul tău asemenea cu Dumnezeu; dacă cazi într-o boală grea, oare nu te smerești, oare nu te cunoști a fi om plin de neputință și că ori ce ai fost mai dinainte, nu din tine, nu din mintea ta, nu din hărnicia ta, ci cu Darul lui Dumnezeu ai fost ce-ai fost? Oare nu cunoști cu dreptul Iov, că omul *„ca o floare înflorind, cade, și ca umbra fuge și nu stă?"* (Iov 14, 2). Vedeți dar, că boala trupului e trebuincioasă fiindcă slăbindu-se trupul și încetând zburdarea lui, sumeția lui, tăria lui, să se limpezească și să se întărească sufletul.

Eu nu mă mir dacă Apostolul neamurilor se socotea pe sine așa ticălos, cugetând că sufletul lui e împreunat cu un trup așa rău, cu un trup așa păgubitor: *„Ticălos om sunt eu, zice, cine mă va izbăvi de trupul morții acesteia"* (Rom. 7, 24). Ei bine, dacă se temea Sfântul Apostol Pavel, cum nu ne vom teme noi? Sfântul Apostol Pavel prin darul lui Dumnezeu își îndreptase firea: *„Cu Darul lui Dumnezeu sunt ce sunt"*. Sf. Pavel care se înălțase până la al treilea cer și se făcuse părtaș Tainelor Dumnezeirii, care era înzestrat cu o putere așa prea minunată cât nu se temea că va fi vreo făptură pe lume, care să poată răpi de la dânsul Darul lui Dumnezeu: Care nu băga seamă de fărâmiturile cele de pe Mare, de primejdiile cele de pe pământ, de groaza temnițelor, care fără lacrimi și fără frică privea lanțurile, goliciunea, foamea, mărturiile cele mincinoase, nuielele cu care îl băteau, pârile și toată munca, oricât de amară și tirană. Dacă Sf. Apostol Pavel, strigă cuviosul Ieronim, se temea atâta să nu piardă nevoința, trăind închis în trup, care atâta-i de supus păcatului, au nu vom tremura noi care avem drept aceleași ispite, dar nu avem aceeași putere? Despre trupul acesta grăia Proorocul David când zicea: *„Că ne-ai smerit pe noi în locul dosădirii"* (Ps. 43, 21).

Acest loc de dosădire, zice Sf. Ambrozie, e trupul nostru cel stricat prin păcat, întru care e închis sufletul nostru ca într-o temniță, unde cu legături de fier se ține legat. Să mulțumim lui Dumnezeu

pururea, și să-L binecuvântăm, măcar că simțim trupul nostru slăbit de boli, de vreme ce Sufletul nostru atunci oarecum deschide temnița sa, și rupe lanțurile care îl trag la păcate și dobândește slobozenie de a se întoarce către cer. Bolile și durerile trupului, fraților, dau o minunată sănătate ca aceea a sufletului, nu numai ca să nu cadă în păcate; ci și ca să facă destul Dreptății celei Dumnezeiești. Deci, de vom primi și vom suferi noi bolile în loc de canon, o! câtă mângâiere, câtă bucurie, în mijlocul bolilor vom avea, că tocmai cu pedeapsa aceasta a păcatului, adică cu boala, de o vom suferi cu inimă bună pentru păcatele noastre, noi ne vom curăți păcatele noastre și vom câștiga fericirea cea de veci. Nici un păcat nu facem noi care să nu fie vrednic de pedeapsă și de nu ne pedepsim în lumea aceasta, vom fi pedepsiți în iad. Deci se cade să mulțumim lui Dumnezeu pentru mila cea mare că ne canonește în lumea aceasta cu boli, cu dureri, cu necazuri, lipsuri, pierderi... care sunt numai o umbră pe lângă cele din lumea cealaltă, decât să fim pedepsiți cu groaznicele pedepse ale iadului în cealaltă lume. Vai de aceia care, când sunt bolnavi nu rabdă cu inimă bună; ci se plâng către oricine, cârtind și zicând: *„Parcă ei tot rău au făcut pe lume, parcă ei au fost cei mai păcătoși decât toți oamenii, așa-i pedepsește Dumnezeu...”*. Cu aceasta ei în loc de a îmblânzi, mai tare întărâtă mânia lui Dumnezeu asupra lor. Vai de ei, că adaugă păcate peste păcate! Vai de ei că se muncesc și în lumea aceasta și mult mai cumplit se vor munci apoi în cealaltă.

Dumnezeu adeseori și asupra Sfinților încă a slobozit boli și nevoi! Cât a fost de drept Iov și a slobozit Dumnezeu boală asupra lui, încât fu umplut de bube dureroase din creștet până în tălpi, tot o rană. Apoi tu, un om plin de păcate, să te mâhnești și să te plângi tuturor de boala ce-ți sloboade Dumnezeu? Au nici un păcat n-ai făcut tu de când ești? Ba chiar multe, și cu gândul și cu cuvântul și cu lucrul. Ci tot păcatul, de ți s-ar părea cât de mic, să știi că-i vrednic de pedeapsă. Aceia însă care se plâng în acest chip în bolile lor, sunt de aceia care cu grele păcate și-au însărcinat sufletele lor. Nu de aiurea fără numai din acele învechite păcate și obiceiuri rele curg plângerile lor.

Iubiților, de nu vom primi bolile și necazurile ce ni le trimite Dumnezeu, cu umilință, cu plecăciune, cu pocăință, așa cum sunt de

amare și lungi, în nici un chip nu se vor putea șterge păcatele noastre. Dacă noi atunci când suntem așternuți la pat nu ne socotim ca și cum am fi puși pe o Cruce, dacă nu urmăm tâlharului celui din dreapta, jertfind și închinând Domnului Hristos durerile noastre și rugându-ne de Dar ca să-Și aducă aminte și de noi și să ne ierte păcatele, măcar orice fel de boală, măcar orice fel de rău va fi acela cu care suntem cuprinși, împresurați și înăbușiți, ni se va întâmpla soarta și partea tâlharului celui rău, care măcar că fu răstignit lângă Domnul nostru Iisus Hristos, totuși trecu de la spânzurătoare pe Cruce la iad. Acum, când știm deci că Dumnezeu necăjește trupul nostru numai pentru ca să ne curățească Sufletul, să primim bolile, suferințele și necazurile, de nu cu bucurie cel puțin cu plecăciune și fără cârtire, ca după ce vom pătimi cu răbdare cu Domnul Hristos și pentru Domnul Hristos, să se împărtășească trupul și Sufletul nostru Măririi celei veșnice, împreună cu Dânsul. Amin (Prot. Petru Maior).

Post de la plăceri, îndestulări și de la păcate, așteaptă Dumnezeu de la noi. Și dacă noi toți, dar marea mulțime a creștinilor de azi, chiar când postesc, deși fac aceasta cu gândul bun de a împlini porunca religiei, arată de nou și din nou cât de creștini, numai pe dinafară, sunt ei... Intră creștinul în post. Femeia credincioasă își spală toate oalele și vasele, ca să fie curățate de tot ce e de „dulce". Apoi fierbe în ele sau în altele, dacă are mai multe, fără unsoare, dar gospodina pricepută și cu cămara plină, pregătește mâncăruri de post, aproape mai bune decât cele de „dulce!" Și mănâncă creștinul cu poftă de se satură, încât e tot așa de îndestulat ca și în cel mai dulce „dulce"...

Oare ce „post" e acesta? Postul este înfrânare. Dar ce înfrânare e aceasta? Postul e lipsire de bucate care să domolească poftele și zburdările trupului. Dar ce lipsire e aceasta? Postul e o pregătire pentru o viață mai bună, mai curată, mai vrednică de sfânta zi către care se apropie. Când acest post ne apropie de strălucita prăznuire a Nașterii Domnului, ori de marile și înfricoșatele Patimi ale Mântuitorului și de Praznicul luminat al Învierii Lui, sau de sărbătoarea Vârfelnicilor Apostoli Petru și Pavel, ori de prăznuirea Adormirii Maicii Domnului, tu creștine, care te îmbuibezi cu mâncăruri bune,

deși se zice că-s de „post" ba chiar și cu băuturi bețive, fumat... și unii cu jocuri, cântece curvești, convorbiri pătimașe, vorbe putrede, învrăjbiri, etc., etc., prin ce te apropii tu de acele luminate zile, de Patimile, Răstignirea, Jertfirea și Proslăvirea Mântuitorului? În ce fel pătimești tu, ca să te apropii de Hristos, Care atât de mult a pătimit pentru mântuirea noastră? Mântuitorul Iisus Hristos a pătimit așa de mult pentru a alina suferințele și pătimirile multora! Câte suferințe alini tu în cele patru sfinte posturi și în alte vremuri? Mântuitorul, în posturi, așteaptă de la noi să postim de plăcerile păcătoase, cu care eram deprinși, să le înfrângem, să le veștejim și să le stârpim pe ele din ființa noastră.

Dar mai ales: alături de postul nostru trupesc, să meargă cel mai aspru post sufletesc!... adică: dacă ușor vorbeam de rău pe aproapele nostru, sau luam în deșert, în derâdere, lucruri smerite și bune din jurul nostru, – de azi înainte nu numai de mâncăruri să postească limba noastră; ci și de grăiri de rău, de luări în deșert, și în râs, de tot ce nu e pe placul și voia Domnului. În acest scop înalt, să luăm pildă pe Sfinții Părinți și Apostoli, care n-au postit numai patru posturi pe an; ci toată viața lor a fost un post neîntrerupt de orice plăceri și bucurii trupești, căutând ei numai pe cele sufletești. Sf. Apostol Pavel, cel mai învățat între Apostoli, n-a fost un om de rând; ci un bărbat plin de învățătură, care în temeiul științei sale, putea lua slujbe din cele mai înalte în țară. În loc de acestea, el însă a ales calea slujirii Domnului și a răspândirii Evangheliei Lui mântuitoare, lucru pe care l-a putut îndeplini așa de puternic, numai supunându-se pe sine unui neîncetat post de la orice plăceri și îmbuibări pământești. El, ca să aibă o bucată de pâine săracă, tocmai ca să nu rabde de foame, un ceas, două pe zi, împletea coșuri și le vindea pe câțiva bănuți, cu care-și procura cele necesare, trăind astfel un aspru post trupesc; dar în același timp, trăind o viață sufletească, bogată tuturor celor lipsiți.

Postul e recomandat și de doctori, pentru că oamenii care mănâncă mai mult vegetale, sunt mai sănătoși și trăiesc mai mult. Noi trebuie a posti mai mult în ascuns, cu gândul curat de a împlini voia lui Dumnezeu și a ne curăți Sufletele de păcate... Sfinți aleși ai lui Dumnezeu, din Biserica Vechiului Testament: Moise... David...

Ilie... Proorocii cu Sfântul Ioan Botezătorul; Sf. Apostoli, Martirii, Cuvioșii și Sf. Părinți, s-au înfrânat prin postire îndelungată. Prin post și rugăciuni ei s-au întremat sufletește, s-au înaripat duhovnicește și au urcat scara celor mai înalte și strălucite virtuți. De aceea pe mulți dintr-înșii Dumnezeu i-a înzestrat cu darul facerilor de minuni și al descoperirilor (cunoștinței) feluritelor întâmplări ce se făceau în depărtări și al unora ce urmau a se face în viitor. Ei au dobândit Împărăția Cerurilor; iar Sf. Biserică îi serbează ca pe niște vrednici urmași ai Mântuitorului, după cuvintele Dumnezeieștii Sale Evanghelii.

Uită-te bine în jurul tău, creștine, câți fac astăzi așa? Apoi socotește-te bine și pe tine și vezi, tu întru cât te apropii de acest post plăcut Domnului, folositor aproapelui și ducător la mântuire? (Prel. d. Ort.; O. D.).

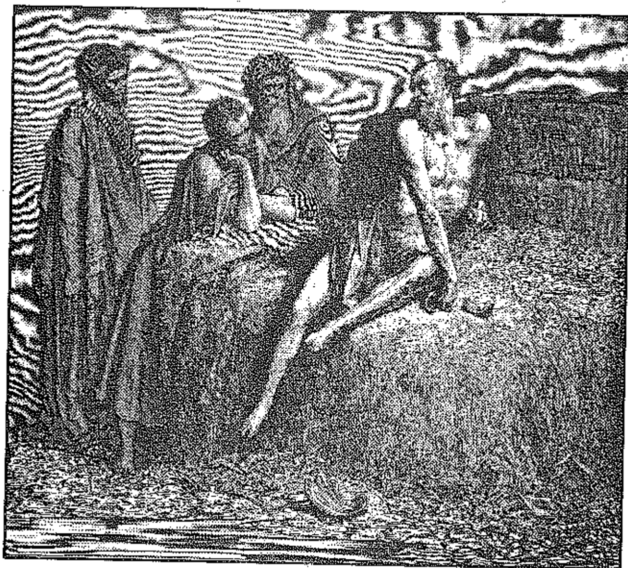
Cum posteau de plăcerile lumești Sf. Părinți pentru plăcerea Domnului? O astfel de pildă strălucitoare de post veritabil, îl vedem și în viața Sf. Ioan Damaschin. Acest Sfânt era fiul Guvernatorului Damascului, orașul conducător al Siriei. Tatăl său a fost un om bogat. El a dat fiului său o creștere aleasă. L-a lăsat să învețe tot ce se putea învăța pe vremea aceea. Învățând Ioan a cunoscut și noua Lege a lui Hristos. Și fiind el un Suflet curat, a iubit-o așa de mult, încât s-a mărturisit credincios al ei, deși domnitorul său era păgân. Totuși, pentru silința și bunul său renume, Ioan a fost numit Guvernator în locul tatălui său, la moartea acestuia, dându-i-se voie a-și păstra credința sa Creștină.

În acele zile însă, începându-se, din partea împăratului său Leon Isaurul, o cumplită prigoană împotriva Sfintelor Icoane, Ioan, Guvernatorul Damascului, scrise mai multe scrisori pline de Duh Sfânt și luminat, pentru apărarea sfintelor icoane. Din această cauză el ajunse urât de stăpânitorul sau, care, după o apucătură neomenoasă, făcută împotriva lui Ioan printr-un om rău, îl scoase pe Ioan vinovat de trădare (vânzare) a domnitorului său. În zadar se dezvinovăți Ioan, împăratul îl osândi ca, în piața publică, în fața mulțimii de lume adunată, să i se taie mâna cea dreaptă, mâna aceea cu care a scris scrisorile lui de apărare a icoanelor. Fărădelegea se săvârși. Ioan fu scos în piață, unde călăul îi taie mâna dreaptă din umăr... Ioan,

întărit în chip minunat de puterea Duhului Sfânt, Care lucra printr-însul, nu-și pierdu nădejdea și credința; ci luându-și mâna tăiată, și-a dus-o cu sine la Sfânta Biserică. Intrând în Bisericuță (Capela) în care își făcea rugăciunile, îngenunche înaintea Sfintei Icoane a Maicii Domnului și se rugă, ca să facă ea o minune care să rușineze pe cei rătăciți și să întărească dreapta credință: prinzându-i la loc brațul său tăiat de păgâni, ca să-l poată folosi mai departe pentru Mărirea lui Iisus Hristos și a închinătorilor drepți ai lui... Maica Domnului îi ascultă rugăciunea și făcu minunea. El se culcă cu mâna pusă lângă umărul din care a fost despicată și când se trezi din somn, mâna îi era prinsă la loc, ca și cum nu s-ar fi tăiat niciodată!... Auzind de asta împăratul Leon, îl chemă la sine și îl rugă de iertare, văzând că are de lucru cu om sfânt și umbrit de Mâna lui Dumnezeu. Sfântul îi dete iertarea dorită, dar îi ceru să-l sloboadă din slujba sa, căci vrea să trăiască numai pentru Domnul... Așa fu. De aici încolo, trăind încă mulți ani el își împărți toate averile sale săracilor, ca să nu-i mai facă gânduri; ci să slujească ele la alinarea suferințelor celor lipsiți. El trăi după aceea în sărăcie, scriind cărți pline de credință și luptătoare împotriva celor rătăciți... Pentru aceasta Biserica creștină l-a așezat între Sfinții Săi. Iată o strălucitoare pildă, despre cum oamenii, cu adevărat închinători ai Domnului Dumnezeu, au știut să postească de plăcerile vieții, pe care le-ar fi putut avea din belșug! Îndreptându-și viața după Dreptarul Ortodoxiei și-au luat asupra lor crucea suferințelor, chiar a celor mai cumplite, hrănindu-se ei numai cu grăunțele bucuriei sufletești, pe care a gustat-o pe urma faptelor celor în slujba Domnului... Acestora le era mai dulce sufletului suferința, decât tihna și îmbuibarea trupului, de care puteau avea parte mult timp. Iubiți creștini! Cercetați-vă bine, rogu-vă, și vedeți, cât postiți în acest fel pentru Domnul mai mult decât pentru voi înșivă...? (După O. D-lui, Dicț. Aghiografic și V. Sf. 4 Dec).

Creștina ce se ruga să bolească. O femeie evlavioasă și îmbunătățită, avea durere la piept, adică o rană plină de viermi, care îi mâncau trupul și suferea mare durere, întristându-se mult că nu putea nici un doctor să o vindece. Într-o zi mărturisindu-se la un duhovnic iscusit și foarte înțelept, acesta i-a zis ca să-i dea un vierme

din aceia, care mâncau trupul ei. Și ea nu vrea să-l asculte, că i se părea lucru nepotrivit. Dar pentru că a rugat-o prea mult, a ascultat; și îndată ce l-a pus în mâna lui, s-a prefăcut (o minune) acel

Dreptul Iov, deși atacat de diavolul cu furie infernală, despuiat de toate averile, plin de bube de la cap până la picioare, înțepat cu vorbe otrăvite de prietenii săi și mustrat de soția lui, totuși, el a rămas statornic în credinciosia sa către Dumnezeu, lăudându-L și binecuvântându-L. Aici se vede sufletul lui mare, strălucit și statornic în credincioșie și răbdare în suferințele groaznice. Dumnezeu văzând statornicia lui Iov, i-a dăruit îndoit toate cele pierdute (Iov. 1; 2; 42).

puturos vierme, într-o piatră scumpă și atât de strălucitoare, încât arăta că prețuiește o valoare neauzită. Atunci a sfătuit-o Duhovnicul, cum Cuviosul Simeon Stâlpnicul, stând pe un stâlp, pătimea de acea boală nesuferită; și mângâindu-se ea, se ruga lui Dumnezeu ca să nu o tămăduiască nicidecum, fiindcă boala ei îi aducea atâta folos.

Sfântul Simion Stâlpnicul bolea cu plăcere. Prea cuviosul Părintele nostru Simion Stâlpnicul stând pe un stâlp mulți ani, i-au putrezit fluierele picioarelor de multă nevoință și curgeau viermii. Ducându-se domnul saracinilor la Sfântul pentru blagoslovenie și stând sub stâlp și ascultându-i învățăturile, a căzut un vierme, pe care văzându-l boierul acela, l-a luat de evlavie. Sfântul i-a zis: „La ce ți-e bun acel vierme împuțit? Aruncă-l ca să nu-ți murdărești mâinile, noblețea ta". Iar el deschizând mâna sa ca să vadă de este vierme după cum i-a zis, vede (o! minune) că s-a făcut acel vierme, puturos și netrebnic, piatră frumoasă și de mult preț („Mânt. Păc." pg. 182; Sinaxar: Prol. și V. Sf. 1 Sept).

Sfântul Grigore Decapolitul bolnav de idropică. Acest Sfânt Părinte purtător de Dumnezeu, după multe nevoințe în post și rugăciuni, s-a luptat cu multe ispite aduse asupră-i de oameni, de draci și de eresul iconoclaștilor. El a mers prin Asia, Bizanț și la Roma, înconjurând tot apusul, mărturisind sfințenia Sfintelor icoane cu felurite semne și minuni. Petrecând Sfântul cu o minunată cuvioșie și văzând cele cerești, fiind încă pe pământ, a venit vremea să se ducă către Cel dorit. Și vrând Dumnezeu ca să-l cheme la Sine și să-l așeze în ceata îngerească ca pe un înger pământesc, să-l preamărească cu lumina cerească și să-l odihnească în bucuria drepților și preacuvioșilor, ca pe un drept și preacuvios și pustnic desăvârșit, a trimis asupra lui o boală foarte grea, a epilepsiei, încât zăcea pe pat nemișcat. Pentru aceea se ruga lui Dumnezeu prea fierbinte, ca să-l ușureze de boala aceea și să-i dea boala hidropicei, ca să se umfle și să putrezească trupul lui. Deci, Dumnezeu a ascultat rugăciunea lui, și a ridicat de la dânsul patima aceea, și i-a dat pe care a cerut-o; și atât de mult i s-a umflat trupul, încât se vedea ca un foale plin de vânt, și numai după glas se cunoștea că-i om...

Deci, chinuindu-se Cuviosul un an întreg de acea boală cumplită și necăutându-se cu nici un fel de doctorie, căci se pregătise de moarte, și-a cunoscut mai-dinainte mutarea sa și a zis către frații care se aflau cu dânsul: „Fraților, îndrăzniți că sfârșitul vieții mele s-a apropiat. Deci luați-mă și duceți-mă în casa cea primitoare de străini, căci după douăsprezece zile va fi sfârșitul meu". Aceia pregătindu-i patul, l-au pus pe dânsul, și ridicându-l l-au dus acolo unde le-a poruncit. Și după douăsprezece zile, care cădea în a douăzecea zi a lunii noiembrie, și-a dat cinstitul său Suflet în mâna lui Dumnezeu. Atunci omul ceresc s-a dus la ceruri și a adormit cu părinții lui, ajunși la bătrânețile adânci și desăvârșit în fapte pustnicești...

Sfântul Cuvios Alipie a bolit bucuros. Cuviosul Alipie, după multe și strălucite osteneli călugărești, a luptat contra taberelor drăcești, care l-au rănit, ca și odinioară pe Iov, răbdând toate cu bucurie sfântă. Acest Sfânt Cuvios Părinte, atât de plăcut s-a făcut lui Dumnezeu, încât chiar în viața sa era luminat cu lumină cerească; căci de multe ori se arăta, peste capul lui, un stâlp prea luminat ca de

foc, care ajungea până la nori și lumina tot locul acela. Și aceasta se făcea uneori ziua, iar alteori noaptea, când erau tunete și fulgere; atunci acea lumină cerească se arăta peste Sfântul, mai sus de stâlpul lui. Aceasta mulți se învredniceau a o vedea adesea, cei binecredincioși și care viețuiau cu sfințenie; iar unii, cărora li se întâmpla de vedeau de departe acea minune, li se părea că arde stâlpul sfântului cu foc materialnic. Iar cei vrednici priveau luminat la acea negrăită slavă cerească; căci așa preamărea Dumnezeu pe plăcutul Său. Multe minuni a făcut Sfântul, cu Darul lui Hristos: pe cei bolnavi i-a tămăduit, pe draci din oameni i-a izgonit și cele ce erau să fie, a proorocit. Iar mai-nainte de sfârșitul lui, cu patrusprezece ani, au fost lovite cu niște răni cumplite, picioarele lui, încât nu-i era cu putință a sta pe picioarele sale; ci așa a zăcut pe o parte până la moartea sa. Și când voiau ucenicii lui să-l întoarcă vreodată și pe cealaltă parte, el nicidecum nu-i lăsa să facă aceasta, ci răbda ca alt Iov, mulțumind lui Dumnezeu, către Care s-a și mutat cu bucurie. Iar după mutarea lui, multe tămăduiri dădeau sfintele lui Moaște, întru slava lui Hristos Dumnezeul nostru, Cel preamărit, împreună cu Tatăl și cu Sfântul Duh în veci. Amin (V. Sf. 20 și 26 Noiem.).

Cuvioasa Melania. După multe osteneli călugărești, adunându-și lângă sine nouăzeci de fecioare, învățându-le a bine-plăcea lui Dumnezeu, cu Darul Căruia a făcut multe minuni, s-a îmbolnăvit greu de coapse și a suferit cu dragoste în boala ei. Împărtășindu-se cu Dumnezeieștile taine a zis surorilor ei ce stăteau împrejur: „Precum a plăcut Domnului, a făcut", și îndată și-a dat sufletul în mâna lui Dumnezeu (V. Sf. 31 dec).

Cuviosul Elisei bolea de îndărătnicie. Acest cuvios Părinte, pe când era în casa părintească, bolea de moarte și n-a putut scăpa până nu s-a afierosit Domnului, făcându-se Călugăr. Intrând în Sfânta Mănăstire și făcându-se Călugăr, dar neplecându-se Părintelui său Duhovnicesc și ascultând pe diavolul a căzut într-o înfricoșată boală sufletească și trupească, primejduindu-se cumplit și după groaznice chinuri și putrezire a corpului său, abia a revenit la ascultarea și mântuirea sa (Prolog. 27 februarie).

Prezbiterul Tit bolea de vrajbă. Mânia lui Dumnezeu se descoperă din cer asupra păgânătății oamenilor, așijderea și pacea lui

Dumnezeu, ceea ce covârșește toată mintea, cum păzește inima și înțelegerea, zic, și trupul și Sufletul omului celui ce caută pacea. Aceasta ne-o adeverește arătat din descoperirea sa, fericitul Preot Tit. Acesta tunzându-se Monah, petrecea în mănăstirea Pecerscăi, fiind cinstit cu rânduiala preoției. El se ostenea mult pentru dobândirea vrednicilor răsplătiri ale fericirii Sfinților.

Acest fericit Presbiter Tit, avea un frate duhovnicesc Monah, din aceeași mănăstire, anume Evagrie, cu rânduiala diacon, cu care fericitul Tit avea dragoste mare și nefățarnică, cât toți se mirau de iubirea cea cu un cuget și curată a lor. Însă diavolul, urâtorul binelui omenesc, care s-a obișnuit a semăna neghinele prin grâu, a semănat vrajbă și între acești buni frați în Domnul. Și atâta i-a întunecat diavolul pe ei, cu mânia și cu urâciunea cât nici în față nu puteau să se vadă, ci cu totul se abăteau unul de la altul. Deci, când mergea unul din ei cu cădelnița prin Sf. Biserică, atunci celălalt fugea de tămâie; iar de nu fugea acesta cândva, atunci el îl trecea necădindu-l.

Multă vreme au petrecut ei în întunericul păcatului, îndrăznind a aduce Dumnezeieștile Daruri și a se împărtăși, neîmpăcându-se între ei nici iertăciune câștigând întrarmându-i pe ei vrăjmașul pururea la aceasta. Frații și Părinții de multe ori îi rugau să se împace între ei, dar aceștia nici nu voiau să audă de pace. Odinioară după rânduiala lui Dumnezeu, s-a întâmplat acestui fericit Preot Tit de s-a îmbolnăvit cumplit și în deznădăjduire era de viață. Atunci a început a plânge cu amar de al său păcat și a trimis la Diaconul Evagrie cu multă umilință, zicându-i: „Iartă-mă, frate, pentru Domnul, că te-am mâhnit cu mânia mea". Acesta auzind, nu numai că nu l-a iertat, ci și cu aspre cuvinte îl blestema. Frații văzând pe Tit acum murind, au tras pe Evagrie cu sila ca să se ierte cu fratele său. Atunci bolnavul văzându-l pe acela, îndată plecându-se a căzut cu fața la pământ înaintea picioarelor lui, zicându-i cu lacrimi: „Iartă-mă, Părinte, și mă blagoslovește!" Evagrie însă fiind nemilostiv și fără de omenie, s-a întors de la fratele său, zicând aceste cumplite cuvinte înaintea tuturor: „Niciodată nu vreau să am pace cu dânsul, nici în veacul de acum, nici în cel ce va să fie". Acestea zicând, s-a rupt din mâinile fraților și îndată a căzut, prăbușindu-se la pământ. Frații vrând a-l ridica, l-au aflat fără de suflet, și n-au putut nici

mâinile să i le îndoaie, nici gura să-i deschidă, nici ochii să-i strângă ca la unul de multă vreme mort. Atunci Fericitul Preot Tit bolnavul, în acea vreme s-a sculat, însănătoșindu-se ca și cum n-ar fi fost bolnav. Acestea petrecându-se, spaimă mare a cuprins pe toți, de moartea năpraznică a aceluia și grabnica tămăduire a acestuia. Deci, au început a întreba pe acest tămăduit fericit Preot: „Ce ar fi aceasta?" Fericitul Tit le-a răspuns povestindu-le toate cu de-amănuntul cele descoperite lui: „Când boleam cumplit, în mânie fiind, am văzut pe îngeri depărtați de la mine și plângând de pierzarea sufletului meu și am văzut și pe draci bucurându-se de mânia mea... La acea înfricoșată vedere am început a vă ruga pe voi, ca mergând la fratele, să-mi cereți iertăciune. Deci, când l-ați adus la mine și eu m-am închinat lui, iar el s-a întors de la mine, am văzut pe un Înger nemilostiv ținând o suliță de văpaie, cu care a lovit pe cel ce nu m-a iertat și îndată a căzut mort. După aceea, acelaș Înger mi-a dat mâna și m-a sculat și acum sunt sănătos" (Prolog 27 a-II-a).

Sfântul Mitrofan. Acest Sfânt Părinte, pe când era arhiepiscop prim al Constantinopolului, a căzut în mare slăbiciune și în boală din cauza bătrâneților, încât a fost silit să trimită în locul său pe Horepiscopul Alexandru la Sinodul I ecum. din Niceea, contra lui Arie și a partidei lui eretice. După sobor, împ. Constantin cel Mare, însoțit de P.S Arhierei, a venit la Sfântul Patriarh Mitrofan, cercetându-l în boala sa, și alegând pe cei vrednici: Horepiscopul Alexandru și Arhidiaconul Atanasie, a urma în scaunul său, proorocind mai dinainte cele ce urmau să fie în viitor. După zece zile de la descoperirea Domnului, s-a săvârșit cu pace, în vârstă de 117 ani (Prolog 4 Iunie).

Boala și tămăduirea cuviosului Teofan, din scris. Între ceilalți ucenici ai cuviosului Mihail, era unul, bun scriitor și osârdnic, care se numea Teofan. Acela l-a slujit patruzeci de ani, de mic copil, până s-a sfârșit, și nu s-a despărțit de dânsul niciodată, ca să-i moștenească faptele lui cele bune, precum s-a și întâmplat. Acestuia i-a poruncit o dată, să scrie o carte folositoare. El, ca un ucenic bine cunoscător și adevărat, s-a silit peste puterea sa, încât în puțină vreme a săvârșit-o. Dar de osteneală multă i s-a umflat obrazul și mai tot capul, atât de urât și fără de măsură încât nu i se vedeau

nici ochii, nici urechile; ba nasul și gura i se astupase desăvârșit și nu se vedea chip sau asemănare de om la dânsul. Deci, era în primejdie de moarte, căci cu mare osteneală îi deschideau gura și îi turnau puțină apă când îi venea leșin. Pe atunci Cuviosul fiind dus la Constantinopol, bolnavul se chinuia și nu era putere omenească cu meșteșug doctoricesc care să-l vindece. Văzându-l așa jalnic și chinuindu-se cumplit, s-au sfătuit să-i spintece obrazul și grumazul, ca, sau se tămăduiește, sau moare. Cugetând ei acestea, Marele Mihail s-a arătat bolnavului noaptea, zicându-i: „Să nu lași să te spintece, că mori, crede numai", și deodată cu cuvântul, își scoase potcapul său, și-l puse în capul bolnavului; și îndată, o! minunile Tale, Hristoase, Atotputernice, deodată Teofan s-a arătat fără de nici o boală, nici pe dinafară, nici pe dinăuntru; ci sculându-se din pat, el care înainte sta nemișcat, striga la miezul nopții: „De nu venea Părintele nostru, cu adevărat muream; deci, dați-mi să mănânc, că nu mă mai doare nimic". Frații auzind glasul, socotea că de dureri și-a ieșit din minți și aprinzând o lumină, l-au văzut pe dânsul sănătos, și au slăvit pe Domnul, Care preamărește pe robii Săi nu numai în ceruri, dar îi slăvește și prin cei ce sunt de față... (V. Sf. 12 Iulie pg. 707-709).

Cuvioasa Singlitichia chiar în boli zidea suflete. Diavolul, urâtorul de bine, se topea, nesuferind atâta îmbelșugare de bunătăți; și în sine lucra măiestrii, cum ar putea să tulbure răsăritul faptelor ei bune. De aceea, cerea de la Dumnezeu, spre nevoința cea desăvârșită, pe prea viteaza fecioară; și atât de mult i-a uneltit ei cu vrăjmășia, căci boala i s-a început nu de la mădularele cele dinafară, ci atingându-se de plămâni, îi producea adâncă durere, încât era nemângâiată de ajutorul de la oameni. Apoi într-atât i-aprindea boala, încât peste puțină vreme avea să-i aducă sfârșitul ei. Deci, câte puțin topind plămânii, având și friguri necontenit, îi rodea trupul ca o pilă. Fericita era de optzeci de ani, când diavolul i-a trimis suferințele lui Iov. Pentru că, aceleași pătimiri le-a uneltit, ca și atunci la Iov; însă acum făcea mai împovărătoare usturimile; căci fericitul Iov a suferit șapte ani în răni, iar acum vrăjmașul îi dă Singlitichiei, în vreme de trei ani și jumătate, mai cumplite dureri. Pe Iov l-a rănit din părțile cele din afară, iar la aceasta de la cele dinăuntru merge

înainte cu durerile. Căci atingându-se de mădularele ei cele dinăuntru, mai mari și mai grele dureri îi producea. Nu tot astfel, mi se pare, că s-au nevoit cei mai viteji Mucenici, ca de-a pururea pomenita Singlitichia; pentru că la aceia ucigătorul se apropia de cele din afară. Chiar sabie, ori foc de le aducea, mai ușor era decât ispitirile cele de față; căci ca printr-un cuptor înfocat ardeau măruntaiele ei, aprinzând focul câte puțin. Și ca o pilă, precum s-a zis, prin vreme îndelungată îi rodea trupul. Și este adevărat, că grea și fără omenie era această durere; iar pedeapsa era mai mare ca a judecătorilor nedrepți.

Fericita suferind cu vitejie, nu slăbea cu cugetul, ci se înarma tot mai mult împotriva vrăjmașului, căci prin bunele sale învățături, pe cei răniți de dânsul îi vindeca, și ca de la un leu le smulgea sufletele, fără răni. Apoi vindeca pe cei răniți, cu doctoriile lui Hristos cele mântuitoare, iar pe cei nerăniți îi ferea; pentru că arătându-le cursele diavolului, îi izbăvea de pedeapsă. Și le spunea minunat, să nu fie fără grijă de sufletele ce s-au afierosit lui Dumnezeu, căci acestora mai ales se împotrivește vrăjmașul. Când ele se liniștesc, el scrâșnește cu dinții, apoi biruindu-se, se dezgustează; și ducându-se pe furiș, pândește necontenit să vadă de vor dormi, ca așa să intre pe nesimțite; iar pe cele ce nu au grijă, le împiedică de la bine.

Precum este cu neputință, ca cel rău să nu aibă scânteie de bine, așa dimpotrivă cei credincioși, care se luptă, mi se pare, că au uneori parte în locurile cele potrivnice. Deci, de multe ori un om se pare cu totul prea urât, dar este milostiv. Iar cei sârguitori, de multe ori au întreagă înțelepciune, postire și pustnicie dureroasă, dar sunt avari și grăitori de rău. Deci, se cade a nu ne lenevi spre cele mici, ca unele ce nu pot vătăma, pentru că picătura mică găurește piatra. Deci, cele mari ale bunătăților, vin oamenilor de la dumnezeiescul dar, iar relele ce se par a fi mici, prin noi înșine să le gonim. Cel se s-a luptat pentru cele mari, iar pe cele mici le-a defăimat, mult se va vătăma; căci Domnul nostru Iisus Hristos, ca un Tată adevărat, întinde mâna copiilor Lui, care de curând au început a umbla, și izbăvindu-i de orice fel de primejdii, către cele mici ne îndeamnă a ne porni. Cel ce face pe cele mici, este lesne pornit și spre cele mari. Deci, dușmanul binelui iarăși văzând pe Singlitichia întărindu-se

împotriva Lui, se necăjea, și înțelegând că tirania sa va fi surpată; începu un alt fel de răutate: îi rănește organele glăsuitoare, ca să taie cuvântul ei, părându-i-se că prin aceasta, va lăsa flămânde de dumnezeiescul Cuvânt, pe cele ce se apropiau de dânsa; dar, deși n-o mai puteau asculta, ele priveau la chinurile ei și se întăreau cu duhul; căci rănile cele trupești ale acesteia, vindecau sufletele cele rănite, văzând ele răbdarea și mărimea de suflet a fericitei.

Atunci altă ispită i-a dat vrăjmașul: o durere de măsea, care în 40 de zile i-a pricinuit stricăciune groaznică a gurii, încât nimeni nu putea să se apropie de ea; iar când era trebuință să fie îngrijită, o mulțime de tămâie se ardea, pentru a intra la dânsa și iarăși se depărta, din pricina mirosului celui greu și nesuferit. Iar fericita vedea pe împotrivă luptătorul, și nicidecum nu cerea ajutor omenesc, arătând printr-aceasta bărbăția sa. Apoi, fiindcă cele adunate o rugau ca să-i ungă cu leacuri locul dureros, ea nu se îndupleca; căci socotea, că prin aceasta se surpă preaslăvita sa nevoință. De aceea, cele adunate au trimis să cheme pe un oarecare doctor, ca doar ar putea să o înduplece, să dobândească vindecare. Iar ea nu voia zicând: „De ce mă atrageți pe mine de la această luptă? De ce căutați cele ascunse? De ce iscodiți cele ce se face nevăzând pe cela ce o face?" Dar doctorul, care era de față zicea către dânsa:

„Nu pentru vindecare ori mângâiere, întrebuințăm doctoria, ci pentru ca partea cea moartă, după obicei s-o îngropăm, ca să nu strice împreună și pe cele sănătoase; căci ceea ce se aduce celor morți, aceasta facem și noi, pentru că dăm aloe, smirnă și mirsină amestecată cu vin". Atunci a primit sfatul, mai vârtos fiindu-i milă de cele adunate, care doreau ca ea să se vindece. Căci cine nu s-ar fi înspăimântat, văzând nevindecarea rănii? Cine nu s-a folosit, înțelegând răbdarea fericitei? Cine nu s-a întărit, văzând căderea vrăjmașului? Pentru că acolo pusese el rana, de unde ieșea izvorul cel de mântuire și prea dulce al cuvintelor și ca o fiară mâncătoare de sânge, izgonise toată sârguința celor ce veneau la ea ca să audă cuvântul. Vrăjmașul, ca pe o femeie o defăima, căci nu știa cugetul ei cel cu bărbăție. Dar ea s-a nevoit trei luni și mai mult, cu această durere și prin puterea Dumnezeiască își ținea tot trupul; deși nu primea cele folositoare spre întărirea lui, căci nu lua nici hrană. Și cum

putea primi hrană, având atâta durere în trup? Apoi se depărtase de dânsa și somnul, tăindu-se de chinuri. Iar când era aproape de marginea biruinței și a încununării sale, a văzut mulțime de Îngeri, în strălucirea unei lumini negrăite, aproape de ușile Raiului. După vederea acestora, a spus și celorlalte ceea ce i se arătase, și le sfătuia a suferi cu vitejie și fără împuținare, toate durerile; dar le-a mai spus că: „După trei zile, mă voi despărți de trup". Și nu numai atât, ci și ceasul ducerii ei le-a arătat. Deci, sfârșindu-se vremea, fericita Singlitichia s-a dus către Domnul, primind răsplătirea nevoințelor de la El, adică Împărăția Cerurilor, pe care – facă-se a o dobândi și noi toți – cu Darul și cu iubirea de oameni a Domnului nostru Iisus Hristos, Căruia Se cuvine slava și stăpânirea, în vecii vecilor. Amin (V. Sf. 5 Ian.).

Cuviosul Lazăr a suferit cu dragoste în boli. Cuviosul Lazăr – scrie P. S. Grigore Patriarhul Constantinopolului – după multe osteneli și sporiri duhovnicești în viața monahicească... a căzut într-o boală grea, încât aștepta moartea cu bucurie, căci demult era gata, dorind ca Dumnezeiescul Pavel, să moară și să fie cu Hristos. Atunci sta împrejurul lui mulțimea ucenicilor, plângând cu jale pentru moartea Părintelui lor cel duhovnicesc încât tânguirile lor ar fi pornit spre lacrimi și pe cei mai tari de inimă. Pentru aceasta Părintele lor, cu toate că ajunsese la cele mai de pe urmă respirări, făcându-i-se milă de fii săi, și întristându-se că rămâneau orfani, s-a pornit spre plângere, și a rugat pentru dânșii pe Maica lui Dumnezeu, sprijinitoarea lui cea obișnuită, acoperământul și scăparea lui – s-a rugat, zic, să-i dăruiască încă câtăva vreme de viață; dar nu pentru că el ar fi fost iubitor de viață – căci cum ar fi putut Cuviosul să fie astfel? Ei, care era mort pentru lume și dorea totdeauna să moară și să fie cu Hristos, ci, pentru că i s-a făcut milă de fiii săi cei duhovnicești; de aceea se ruga. Iar maica Fecioară, care a născut pe Însăși viața, Mântuirea cea de obște a neamului omenesc, precum a păzit pe Cuviosul de toate celelalte rele, așa și până la sfârșitul vieții lui, i s-a făcut ajutătoare și împiedicătoare a morții lui. Căci a cerut de la Fiul ei, care are stăpânirea vieții și a morții în mâna Lui, să adauge la viața Cuviosului încă cincisprezece ani. Drept aceea, Cuviosul când era bolnav, a văzut pe Născătoarea de Dumnezeu, rugând pentru

aceasta pe Fiul Ei; care lucru s-a și împlinit, că îndată s-a făcut sănătos și a mai trăit încă cincisprezece ani.

Și de atunci, până ce a împlinit acei cincisprezece ani, Cuviosul a suferit multe pătimiri și nevoințe, petrecând o viață mai strâmtorată, decât, când era tânăr și puternic cu trupul. Căci în cele șapte zile ale săptămânii nu mânca nimic; iar când trebuia să mănânce, hrana lui erau verdețurile crude. Deci, astfel de viață ducând și nemaiputând să mai stea pe picioarele sale, a tras un lemn gros pe stâlp deasupra, ca să șadă pe dânsul și să-și întindă picioarele și într-o parte și într-alta, căci nu putea să le mai întoarcă precum voia, fiindcă erau obosite și rănite. Și cu toate că ședea pe lemnul acela, picioarele însă nu se apropiau, așa că nu avea nici o mângâiere; dar încă și mai multe dureri suferea Sfântul. Căci picioarele lui erau atât de umflate și de rănite, încât văzându-le, ar fi cuprins jalea pe oricine. Pentru aceea, ticăloșit și istovit de puteri fiind cuviosul, și plin de dureri și răni un an întreg și aflându-se plin de zile după Dumnezeu, după ce a împlinit și cei cincisprezece ani, pe care i-a dăruit Dumnezeu prin mijlocirea Născătoarei de Dumnezeu; și după ce mai înainte și-a cunoscut de la Dumnezeu sfârșitul vieții sale, nespunând nici unuia din ucenici, căci iarăși ar fi plâns și s-ar fi tânguit – a scris dieta cu mâna sa, orânduind toate lucrurile Mănăstirii și pe care dietă a ascuns-o în sânul său; și astfel trăind șaptezeci și doi de ani, s-a despărțit de cele materiale și de trup, de această vale a plângerii și de necazuri, mutându-se la Dumnezeu.

Iar la sfârșitul lui, s-au petrecut lucruri minunate. Căci îndată ce s-a despărțit de trup Dumnezeiescul său suflet și s-a suit la cele cerești, s-a pogorât de sus un nor luminos, asemenea celui ce s-a arătat la nașterea lui, vestind săvârșirea preafericitului și chemând pe toți ucenicii la stâlp, cu prea slăvita lumină ce strălucea într-însul. A chemat încă și pe Grigorie ucenicul Sfântului, care se liniștea atunci la Biserica Născătoarei de Dumnezeu, pe care o zidise Cuviosul pentru cei doisprezece Monahi, după cum am spus mai înainte. Deci, câți vedeau norul, alergau la stâlp și văzând moaștele cuviosului plângeau și se tânguiau cu nemângâiere; apoi văzându-se orfani, chemau pe Părintele lor, nesuferind despărțirea de dânsul, și doreau să moară și ei cu Cuviosul. Se mâhneau încă și de aceea, socoteau că

s-a sfârșit nefăcând nici un testament. Dar mai mult decât toți se mâhnea Grigorie cel pomenit. Drept aceea, pentru multa dragoste ce avea către Cuviosul, a zis către dânsul, ca și cum ar fi fost viu: „Pentru ce, Părinte, ne-ai mâhnit pe noi cu așa mare întristare? Pentru ce ne-ai pricinuit două întristări pe care nu le putem suferi? Pentru ce n-ai voit să faci așezământ și să ne poruncești cele cuviincioase, ci ai lăsat moartea ta necunoscută? Nu ți-a fost oare, milă de noi fii tăi? Nu vezi cum ne-a slăbit pe noi plânsul pentru tine?"

Acestea zicând Grigorie, către Moaștele Cuviosului, o, minune! Cel ce zăcea mort și fără suflare, ca un om viu și însuflețit, și-a ridicat mâna cea dreaptă și a pus-o în sânul său, de unde luând testamentul, l-a dat în mâinile lui Grigorie și iarăși s-a așezat mort. Iar Grigorie luând testamentul și citindu-l cu luare-aminte, a văzut că nu era iscălit într-însul numele sfântului, după obicei, și iarăși a zis către cel ce zăcea mort: „Părinte, dacă iscălitura numelui Sfinției tale, nu va întări și nu va adeveri acestea câte le-ai scris în testament, noi fiii tăi nu te vom îngropa". Atunci Cuviosul o! înfricoșată minune! S-a sculat iarăși și a șezut înaintea tuturor, iscălind numele său, și cu iscălitura sa a întărit toate câte erau scrise în testament. După aceea iarăși a adormit somnul cel dulce; iar Sfintele Moaște au fost îngropate lângă stâlpul, unde a suferit nevoințele cele mai presus de fire, ca să fie locul acela mormânt și mărturie a nevoinței Cuviosului, ce s-a nevoit acolo. Și astfel, Sfintele lui Moaște au fost izvor nesecat de minuni, doctorie pentru multe feluri de boli, izgonire dracilor, izbăvire de tot felul de neputințe și dăruire îmbelșugată a tuturor bunătăților celor mântuitoare. Iar Dumnezeiescul lui Suflet s-a ridicat în ceruri, de Îngeri înconjurat, unde este Biserica celor întâi născuți, unde începătoriile Îngerilor, hotarele Apostolilor și ale proorocilor, rânduielile Mucenicilor, adunările Dascălilor, soboarele Pustnicilor... aduc laudă necontenită Sfintei Treimi... (V. Sf. 7 Noiemb.).

Pe urmele sfinților. Gândește-te bine la viața Sfinților Părinți, în care a strălucit desăvârșirea vieții creștinești și vei vedea cât de puțin facem noi: aproape nimic! Vai, cum am putea asemăna viața noastră cu a lor? Sfinții și prietenii lui Iisus Hristos au slujit Domnului flămânzi și însetați, goi și înfrigurați în trudă, în post și

priveghere, în rugă și-n gânduri către Dumnezeu, în nenumărate prgoniri și ocări.

Ah, ce necazuri grele, au pătimit Apostolii, Mucenicii, Mărturisitorii, fecioarele cât și toți care au voit să meargă pe urmele lui Hristos. „Și-au urât sufletul lor în această lume pentru ca să-l dobândească în cea veșnică". Câtă lepădare de sine și câte chinuri trupești au arătat Sfinții în pustiu! Prin ce ispite grele și nesfârșite au trecut! De câte ori i-a chinuit vrăjmașul, de câte ori au ridicat rugăciuni fierbinți către Domnul! Ce înfrânări grele au săvârșit! Ce sârguință, ce căldură mare au arătat pentru desăvârșirea lor sufletească! Ce crâncenă luptă au dus împotriva patimilor trupului! Ce gând curat și drept, îndreptat către Domnul! Munceau din greu toată ziua, iar noaptea și-o petreceau în rugăciune; și chiar lucrând, se rugau.

În toată vremea se îndeletniceau cu lucruri de folos. Oricât de mult s-ar fi gândit la Dumnezeu, lor li se părea puțin; atâta dulceață au găsit pe drumul către Domnul, încât au uitat de nevoile trupului. Ei au părăsit averile, măririle lumești, rangurile, prietenii și rudeniile; nu doreau lucruri pământești; abia primeau și ceea ce era neapărat trebuitor pentru viață: îngrijirea trupului le era un chin, erau săraci în cele pământești, dar bogați în daruri sufletești și în fapte bune. În afară le lipseau toate, dar Dumnezeu îi întărea înăuntru prin mari daruri și prin mângâierea Sa.

Erau străini pe lume, dar erau prieteni de aproape înaintea lui Dumnezeu. Se credeau că nu prețuiesc nimic și lumea nu-i bagă în seamă dar erau scumpi și mult iubiți de Domnul. Au trăit în adevărată smerenie, în supunere oarbă, în iubire, în răbdare și zilnic erau tot mai desăvârșiți și tot mai plăcuți Domnului. Au slujit ca pildă tuturor acelora care au voit să ducă o adevărată viață creștinească; și pe noi trebuie să ne îndemne aceasta la desăvârșirea sufletească. Ah! Ce râvnă mare au avut Monahii la început? Câtă sârguință la rugăciune! Ce întrecere la fapte bune! Ce aspră orânduială! Câtă supunere și cât respect au arătat ei poruncilor mai-marelui lor! Ceea ce a rămas de la ei ne mărturisește și azi desăvârșirea și sfințenia acestor oameni curajoși. Azi e mare lucru când un monah nu-și calcă orânduielile sale, ci-și duce fără cârtire povara la care s-a înjugat! Ce nepăsare, ce trândăvie în vremea de acum, care a înăbușit

așa de repede focul sfânt de odinioară! Atât de mult ne-am trândăvit azi, că am început să ne urâm și viața. Să dea Dumnezeu ca, după ce ai văzut pildele oamenilor cu adevărat credincioși, să nu lași niciodată să se stingă în tine dorința de-a face tot mai mult bine („Urmând pe Domnul", pg. 37-39).

Baltazar împ. Babilonului (554+538 a. Hr.) fiu și urmaș al lui Nabuhodonosor, a făcut ospăț mare la peste o mie de boieri, comandanți ai oștilor sale. În toiul chefului, beției, din porunca lui s-au adus vasele sfințite de aur și de argint ale Templului din Ierusalim, pe care le capturase tatăl său, și a băut din ele: Baltazar cu dregătorii, femeile și țiitoarele sale, proslăvind pe zeii (idolii) lor, așa cum preamăresc cu cântece curvești pe la nunți cu lăutari, jocuri, ospețe anticreștinești, majoritatea purtătorilor numelui creștinesc, patima desfrâului sau pe idolița Venus, Astarteea... În timpul acestei nopți de orgii, o misterioasă mână a scris pe peretele imperialei săli de ospăț, cuvintele: Mani, Techel, Fares, pe care Daniel i le-a tălmăcit așa: „Dumnezeu a numărat împărăția ta și i-a pus capăt, ți-a cântărit faptele și le-a găsit ușoare, de aceea a împărțit împărăția ta mezilor și perșilor (Dan 5). Iată unde a dus și duce păcatul lăcomiei pântecelui! La îmbuibări, chefuri, beții, profanarea celor sfinte, pierderea vieții și la osândirea sufletului (Vezi pe larg 2 Lege 21, 20-1; Prov. S. 23, 29-35; 20-1; Is. 5, 11-15; 22; 24-5; 28, 1-

LĂCOMIA ȘI CUMPĂTAREA

CUMPĂTAREA CONSERVĂ SĂNĂTATEA SUFLETEASCĂ ȘI TRUPEASCĂ

14. Mi-am pierdut timpul în mâncăruri și băuturi, ospețe, jocuri, baluri, serate, felurite petreceri anticreștinești și prăznuiri drăcești?

Acesta-i un păcat care ruinează sumedenii de oameni, sufletește și trupește, prăbușindu-i în iadul vremelnic și veșnic. Asupra acestora vine Dumnezeiescul blestem: *„Vai celor ce se scoală dimineața și umblă după băutură bețivă, așteptând până seara, că vinul îi va arde pe ei. Căci cu chitare, cu alăute* (muzici) *cu timpane și cu fluiere beau vinul; iar spre lucrurile Domnului nu caută și lucrurile mâinilor Lui nu le socotesc... Pentru aceea s-a luat în robie poporul Meu, că n-a cunoscut pe Domnul și mulți au murit de foame și de sete de apă, și și-a lărgit iadul sufletului său, și și-a deschis gura sa fără de încetare și se vor pogorî în ea cei măriți și cei mari și cei avuți și cei ce se bucură și se va smeri omul și se va defăima bărbatul, și se vor smeri ochii cei semeți..."* (Is. 5; 11, 15-22). *„Cui este vai? Cui sunt gâlcevele? Cui judecăți? Cui necazuri și sfezi? Cui zdrobirea în zadar? Cui sunt ochii urduroși? Oare nu celor ce zăbovesc la vin, și celor ce păzesc unde se fac ospețe? Nu vă îmbătați cu vin, ci umblați cu oameni drepți și vorbiți la preumblări. Că de vei da ochii tăi spre ulcioare și spre pahare, la urmă vei umbla mai gol decât pilugul"* (Prov. S: 23, 28-30; Vezi și can. 22 Sin. 7 ec.).

Mâncarea sau hrana, este necesară vieții pământești, fiindcă o întreține, pentru ca omul să poată a-și ajunge scopul veșnicilor răs-

plătiri, prin lupta contra păcatului. 1). Creștinul nu trebuie să-și pună nădejdea în mâncare, căci *„Împărăția lui Dumnezeu nu este mâncare și băutură, ci neprihănire, pace și bucurie în Sfântul Duh"* (Rom. 14, 17). 2). „Dacă vreun Episcop, Prezbiter sau Diacon, sau oricine din tagma clericală va mânca carne întru sângele sufletului său, de cea omorâtă de fiare, sau de mortăciune, să se caterisească, căci acestea sunt oprite de lege, iar dacă este laic să se afurisească" (Can. 63 Apost; 67 Sin. 6 ec). „... Adică, mireanul 2 ani să nu se cuminece" (Vezi „Molitfelnic"). 3) Călugărul de va mânca carne, să postească 12 ani, și să se pricestuiască de trei ori în an și metanii câte 50" (P.B.G. p. 128). *„Dar nu mâncarea ne face pe noi plăcuți lui Dumnezeu, nu câștigăm nimic dacă mâncăm din ea și nu pierdem nimic dacă nu mâncăm. Luați seama, însă, ca nu cândva această slobozenie a voastră să fie o pricină de sminteală pentru cei neputincioși"* (1 Cor. 8, 8-9; Prav. Bis. Ier. N. Sachelarie, pg. 196-197).

Urăsc prăznuirile anticreștinești. Cu adevărat, fraților, voi cu neorânduielile ce faceți în zilele sărbătorilor și la Sfintele Paști, atât de mult întărâtați spre urgie pe Dumnezeu, încât Îl faceți să vă înfricoșeze și să vă zică cuvintele pe care le-a zis odinioară evreilor, prin Proorocul Amos, cum că, are să întoarcă sărbătorile și praznicele voastre întru plângere și jale, și duhovniceștile voastre cântări, în tânguire și lacrimi: *„Și voi întoarce sărbătorile voastre în plângere și toate cântările întru tânguire"*... (Amos 8, 10); precum pentru aceste lucruri a făcut și pe timpul macabeilor, deoarece citim la ei că: Sfințenia Ierusalimului, s-a pustiit ca pustia, praznicile lui s-au întors în jale, sâmbetele lui întru batjocură, cinstea întru defăimare" (1 Macab 1, 41).

Voi cu muzicile, cu jocurile și cu cântecele din gură, cu bețiile, cu războaiele, cu luptele și cu alte răutăți care le faceți la sărbători și la paști, siliți pe Dumnezeu să strige, că a urât și nu mai voiește astfel de praznice, ci Se îngrețoșează de sărbătorile voastre: *„Urât-am, lepădat-am sărbătorile voastre și nu voi mirosi întru adunările voastre"* (Amos 5, 21).

Și dacă Dumnezeu, pentru păcatele evreilor, a urât și n-a voit să mai asculte la Dumnezeieștile cântări ce-I cântau și la sfintele organe

și duhovniceștile jocuri ce le jucau înăuntrul Bisericii Sale; și cu toate că ei cântau din ele spre slavoslovia, cinstea și marea cuviință a Sfântului Său Nume, în zilele sărbătorilor, că zice: *„Strămută de la Mine glasul cântărilor tale, și cântarea organelor tale nu o voi auzi"* (Amos 5, 23).

Dacă pe acelea, zic, le-a urât, cu cât mai mult și fără asemănare urăște și Se îngrețoșează de drăceștile organe, când voi creștinii cântați din ele la sărbători, nu spre slava lui Dumnezeu ci spre slava, cinstea și pompa Satanei? Cu cât mai mult urăște și se îngrețoșează de jocurile și cântecele necinstitelor femei și bărbați, care și numai cu singur auzul pricinuiesc toată strechia și gâdilitura poftei și dezmierdării trupești? Precum zice Marele Vasile: „Este a vedea femei nerușinate, care să se poarte de beție cu necuviință și cu frângerile sale să îndemne spre înverșunare și cântece dezmierdătoare să cânte, care să poată și numai auzindu-se, să pricinuiască celor desfrânați, toată strechia dezmierdării" (Vezi „Hristoitia", pg. 49-50).

Ciobănelul cu frica lui Dumnezeu. Într-o seară minunată din luna lui Mai, pe când înverzeau și înfloreau toate, Bucur stătea lângă oi. El era trist și privea cu lacrimi în ochi la niște tufișuri înflorite.

Tiberiu, fiul cel mic al pădurarului, care venise de la pădure, îl întrebă cu milă: „De ce plângi tu?" „Oh", zise Bucur, „am văzut o broască urâtă, care s-a ascuns în tufișul acesta". „Auzi colo", zise Tiberiu, dar cum de plângi tu de atâta treabă?"

Bucur îi răspunse: „Văzând broasca mi-am zis, cât de spurcată, este lighioana asta, cum se târăște de anevoie pe pământ, toți oamenii o alungă, ea nu știe nimic despre Creatorul său și își petrece mai toată viața în mocirle și în găuri întunecoase, până putrezește în sfârșit. „Iar tu", mi-am zis eu însumi, „tu ai trup omenesc drept și fața frumoasă ca oamenii! Tu poți umbla liber, pe unde-ți place, poți să privești cerul și pământul, poți să te veselești de verdeață și de flori; tu cunoști și pe Creatorul tău și ai un Suflet nemuritor. Și totuși, încă nu i-am mulțumit din inimă lui Dumnezeu pentru toate binefacerile acestea. Lipsa aceasta de recunoștință așa m-a durut, încât a trebuit să plâng".

Aceste vorbe îl mișcară foarte și pe Tiberiu și nici el nu le mai uită niciodată! Ca om bătrân le mai spunea nepoților săi, zicând:

„Dacă jivinile cele mai spurcate nu ne-ar fi nouă folositoare, totuși, ele sunt de un mare folos! Ele ne învață să prețuim mai bine însușirile înalte omenești, prin care ne-a făcut Dumnezeu să fim făptura cea mai distinsă în lume".

Să mulțumim lui Dumnezeu.
Că ne-a făcut după Chipul Său (I.M.C. ist. 78).

Bătutul coasei. Când cosașul ia coasa și începe s-o bată, coasa scoate un strigăt prelung. Parcă se vaită, parcă plânge sub loviturile ciocanului. Câmpia se umple de vaietele ei. Așa ar trebui să facă și omul când Domnul îl lovește cu ciocanul necazurilor și al suferințelor: ar trebui să plângă și să se roage cu lacrimi fierbinți.

Vremurile noastre ar trebui să fie pline de plângere, de rugăciuni și de căință, pentru că „ciocanul" ne izbește neîncetat. Dar, vai, în loc de această plângere, răsună crâșmele și păcatele. Ca să-i „treacă de necaz", omul se îmbată cu alcool și cu desfătările lumii.

Nu-ți pierde vremea în deșertăciune. Se spune că, o dată, un om ieșise la marginea Mării și află acolo un săculeț plin cu niște pietricele negre și mărunte. Ce să fie aceste pietricele? – se întrebă omul, pipăindu-le în mână... și cum mergea pe țărmul Mării începu a zvârli cu ele în păsările ce zburau deasupra apelor. Pe când ajunse acasă, mai avea numai o singură pietricică. O aruncă, așa din curiozitate, în foc, să vadă ce fel de materie ar fi. Când colo, o Dumnezeule, piatra era cel mai curat diamant. Alergă repede la mare să afle pe celelalte. Dar era prea târziu; le aruncase în adâncul Mării.

Un adânc înțeles sufletesc este pentru noi această istorioară. Timpul cel trecător ni s-a dat nouă de la Bunul Dumnezeu ca o comoară prețioasă, să câștigăm cu ea veșnicia. Fiecare an din viața

omului, fiecare lună, fiecare zi, fiecare ceas și fiecare clipă, este o comoară pe care trebuie să o folosim pentru a dobândi mântuirea sufletului și viața cea veșnică.

Însă, vai, cât de puțini știu a prețui și folosi această comoară. Cei mai mulți creștini - întocmai ca omul din istorioară - își aruncă comoara anilor și zilelor vieții în marea deșertăciunilor acestei lumi.

Anii și zilele ce le trăiesc cei mai mulți creștini sunt comori pierdute pentru suflet, pierdute pentru Împărăția lui Dumnezeu. Vor vedea pe urmă și aceștia nebunia pe care au făcut-o, dar atunci va fi prea târziu, prea târziu (Pr. I. Trifa, ist. 192 și 236).

Balurile și ciupercile

Ciupercile - zice un sfânt Părinte bisericesc - fiind spongioase și poroase, atrag cu ușurință orice infecție care se află împrejurul lor. Dacă sunt aproape de șerpi, primesc veninul lor. Balurile, dansurile, jocurile și alte întruniri de noapte, asemănătoare (acelor ciuperci) atrag de obicei (în ființa celor ce participă la ele) dezmățul și păcatele care domnesc acolo: certurile, sudalmele, convorbirile necuviincioase, desfrânările, batjocurile și alte blestemății. Și după cum dansurile sau jocurile deschid porii corpului acelora care le fac, tot așa le deschid și porii inimilor lor, așa că, dacă vine un șarpe, să sufle la urechea voastră o vorbă necuviincioasă, o lingușire, o mângâiere, s-au dacă vreo viperă vine să-ți arunce priviri necuviincioase, priviri de dragoste păcătoasă... inimile sunt foarte dispuse să se lase îndată prinse și otrăvite, ba chiar sacrificate pierzării vremelnice și veșnice.

„Păzește-te de rău și fă binele, caută Pacea - pe Iisus Hristos Dumnezeu - și urmează-L" (Ps. 33, 12-14).

15. Am cârtit contra mâncărurilor?

Cei ce cârtesc contra mâncărurilor, păcătuiesc înaintea lui Dumnezeu și arată celor de față că-s niște îndrăgitori ai pântecelui și-și vatămă pofta de mâncare, făcându-și silă și dezgust de mâncărurile puse înainte.

Bucătarul cel mai bun. A plecat într-o zi împăratul la vânătoare. Pe drum, cum l-a apucat furtuna și ploaia, trase la o colibă sărăcăcioasă, ca vai de ea. Acolo, înăuntru, împăratul dădu de niște

copii care stăteau în jurul unei strachini cu fiertură. Copiii mâncau cu plăcere dintr-însa, de-ți era mai mare dragul să-i privești. Obrajii le erau rumeni și bucălați. „Cum e cu putință - întrebă împăratul pe mama lor - ca să mănânce cineva cu atâta poftă o mâncare atât de simplă și pe deasupra să fie atât de frumos la față și atât de sănătos, ca copiii dumitale?

„Să trăiești, Măria Ta! răspunse mama copiilor. Mâncarea lor nu e proastă, căci are în ea trei feluri de ierburi: Mai întâi e munca, pentru că trebuie să-și câștige hrana lucrând, a doua e răbdarea, fiindcă până la vremea mesei nu le mai dau nimic să mănânce, și a treia este deprinderea, pentru că i-am învățat să se mulțumească cu ce au, fără să cunoască alte bucate mai bune". Împăratul când ieși îi dete o pungă mare cu bani. Munca cu a ei povață, pe copii la bine-nvață (I.M.R).

16. Am mâncat peste măsură la masă, înainte și după prânz și cină?

Prin această neorânduială, creștinul cade în păcatul lăcomiei și se canonisește.

Masa pustnicească mai plăcută decât cea împărătească. În zilele împăratului Teodosie, care se chema cel mic, a venit un bătrân din părțile Egiptului și s-a așezat în pustie aproape de Țarigrad (Constantinopole) și era slăvit de toți. Iar odată, după întâmplare, trecând împăratul pe drumul acela, care era aproape de chilia acestui sihastru a vrut însăși să meargă să-l vadă. Și lăsând pe boierii săi, a mers singur la chilia sihastrului în chip de ostaș, și bătând la ușă, i-a deschis lui bătrânul și l-a primit pe el cu bucurie, ca pe un ostaș, neștiind că este însuși împăratul. Făcând rugăciune după obicei, au șezut amândoi. După aceea a început împăratul a-l întreba pe el, zicând: „Cum trăiesc Părinții în Egipt?" Zis-a lui bătrânul: „Bine, cu mila și darul lui Dumnezeu; ei se roagă pururea pentru pacea și mântuirea a toată lumea". După aceea i-a pus lui bătrânul masă, scoțând dintr-o putinică posmagi uscați și muindu-i cu apă a pus pe dânșii dintr-un ulcior puțin oțet, untdelemn și sare și i-a pus pe masă; asemenea și un pahar cu apă. Și-l poftea pe el zicând: „Ospătează, fiule, dintru acestea ce mi-a dat mie Dumnezeu". Iar împăratul a mâncat cu mare poftă și a băut și apă. După aceea a întrebat

pe bătrânul zicând: „Spune-mi mie, Părinte, oare mă cunoști cine sunt eu?” Răspuns-a lui bătrânul: „Ba, fiule, nu te cunosc”. Atunci a zis lui împăratul: Eu sunt împăratul Teodosie”. Acestea auzind bătrânul îndată s-a închinat la picioarele lui. Și a zis lui împăratul: „Fericiți sunteți voi, Părinte, că v-ați ales viață liniștită, fără de gâlceavă și griji. Că adevărat zic ție, Părinte, că eu întru împărăție sunt născut și hrănit și crescut, dar niciodată n-am mâncat așa cu poftă, precum am mâncat și am băut la tine. Deci, iarăși zic: fericiți sunteți voi, Părinte, și fericită este viața voastră”. Și așa luând blagoslovenie de la bătrânul a ieșit și a mers la boierii săi, care îl așteptau în drum, unde le poruncise lor. Iar pe bătrânul, după aceea au început a-l cinsti și a-l slăvi toți boierii și oamenii. Iar el neiubind acea cinste și slavă omenească, a fugit și a mers iarăși în Egipt.

Diavolul lăcomiei. Un frate oarecare flămânzind vrea să mănânce de dimineață și se lupta cu gândul, ca să nu mănânce, până ce nu se vor împlini trei ceasuri din zi. Și luând posmagii i-a pus în apă să se moaie, iar dacă au trecut trei ceasuri din zi, a șezut să mănânce și căutând spre mâncare cu mare poftă, fiind foarte flămând a zis în sine: Mai bine este să mai aștept puțintel, să nu mănânc până ce se vor împlini nouă ceasuri din zi. Iar dacă s-au împlinit, s-a sculat și a stat la rugăciune și atunci a văzut cu ochii lui pe vrăjmașul diavol ca un fum ieșind de sub șervetul lui, care era așternut unde-și gătise el să mănânce pâine; și îndată i-a trecut foamea, ducându-se de la dânsul și lăcomia pântecelui și nesăturarea.

Își înfrâna pofta lăcomiei. Au povestit unii pentru un bătrân că a poftit odinioară să mănânce o smochină și luând-o a spânzurat-o sus înaintea ochilor săi, și se muncea căindu-se că a venit în poftire, nebiruindu-se de poftă („Pateric”, pg. 345, 22; 280, 20; 287, 20).

Cei ce se îmbuibă și se dezmiardă sunt morți de vii. Fiii și fiicele Bisericii lui Dumnezeu, adică creștinii și creștinele, care nu duc o viață lumească, ci o viață curat creștinească, în cumpătare, în credincioșie vie, nădejde tare și dragoste înflăcărată, unită și împodobită cu felurite fapte bune, aceștia sunt fiii și fiicele: zilei, luminii, vieții și ai lui Dumnezeu; iar cei care petrec în îmbuibări și dezmierdări sunt morți și moarte de vii.

Aceasta o arată și Sf. Ioan Hrisostom zicând cu Sf. Ap. Pavel: *„Adevărata* (creștină) *văduvă, nădăjduiește în Dumnezeu și se zăbovește* (stăruiește) *în rugăciuni și cereri noaptea și ziua; iar aceea care petrece în desfătare, de vie este moartă"* (1 Tim. 5, 5-6). Fiindcă multe femei având copii preferă văduvia, nu ca să împiedice, așa-zicând aplecările vieții; ci încă mai mult să le aprindă, ca astfel mai cu multă înlesnire să le facă pe toate și să se lase mai cu multă libertate în voia poftelor lumești, vezi... ce spune Apostolul? *„Aceia ce petrece întru desfătare* - zice - *de vie este moartă?"* Ce spui? Așadar, femeia nu trebuie a petrece? Nu! zice el; căci dacă petrecerea nu este trebuitoare nici unei vârste mai înaintate, nici unei firi slabe, ci încă pricinuitoare morții și a morții celei veșnice, apoi ce am putea zice de bărbații (creștinii) care petrec? Cu drept cuvânt deci zice: *„Iar aceea ce petrece, de vie este moartă"*.

Să vedem acum care este treaba celor vii și care a celor morți și vom vedea în care parte să punem pe o asemenea femeie. Cei ce viețuiesc, lucrează cele ale vieții viitoare, ale adevăratei vieți. Și care anume sunt ale vieții viitoare, pentru care noi suntem datori a ne ocupa toată viața, ascultă pe Domnul Hristos, zicând: *„Veniți binecuvântații Părintelui Meu, de moșteniți Împărăția care este gătită vouă de la întemeierea lumii. Că am flămânzit și Mi-ați dat să mănânc, însetat am fost și Mi-ați dat să beau..."* (Mt. 25, 34-35, 40). Așadar cei vii, nu numai prin aceasta se deosebesc de cei morți, adică văd soarele și respiră aerul, nu numai în aceasta - zic - ci prin a face un bine oarecare, fiindcă dacă nu au cu sine această virtute, cu nimic nu vor fi mai buni decât cei morți.

Și ca să afli că așa este, ascultă cum și murind cineva trăiește: *„Dumnezeu* - zice Mântuitorul Hristos - *nu este al morților; ci al viilor"* (Mt. 22, 32). „Dar și aceasta este o enigmă" zici tu. Așadar, să dezlegăm aceste amândouă chestiuni. Moare cineva trăind, când își petrece viața în dezmierdări sau desfătări. Cum? Apoi un asemenea om trăiește numai pentru pântece și cu pântecele, iar cu celelalte simțiri deloc. În ce chip? El nu vede ceea ce trebuie a vedea, nu aude ceea ce trebuie a auzi, nu grăiește ceea ce trebuie a grăi, și nici nu face cele ce fac cei vii, ci după cum cel întins pe pat are ochii închiși și nu mai simte nimic din cele ce se petrec în jurul său, tot așa și

acesta – sau mai bine zis: chiar mai rău decât cel mort. Căci acela este deopotrivă de nesimțitor și în cele bune ca și în cele rele, pe când acesta simte numai pe cele rele, în timp ce, pe cele bune nu le simte deloc, și rămâne nemișcat. Nimic din cele ale vieții viitoare nu-l mișcă, așa că deja a murit și se găsește într-o groapă întunecată, sau într-o peșteră plină de toată necurăția, din cauză că l-a primit în pântecele ei, pentru care îl și ține veșnic în întuneric ca pe cei morți.

Căci pe când el își petrece întreaga viață, mâncând și îmbătându-se, oare nu este în întuneric? Oare nu este mort? Și chiar dimineața când se pare că ar fi treaz, el totuși nu are o căutătură curată, din cauză că nici seara nu se poate stăpâni de a nu bea vin, iar pentru viitor e stăpânit veșnic de pofta de a bea. Îl poate vedea cineva petrecând prin târguri și înainte de prânz, și la amiază, iar noaptea întreagă într-un somn adânc și mai cu seamă dimineața. Așadar pe un asemenea om, îl vom număra noi printre cei vii?

Și încă ce ar putea spune cineva de viforul cel mare, de furtuni ce au pătruns în sufletul și în trupul său din cauza dezmierdărilor? După cum întunericul cel provocat de norii ce nu lasă raza soarelui să strălucească precum trebuie, așa și aburii ce se ridică din vin, îmbuibări și dezmierdări, împiedicând creierul (encefalul) și stând deasupra lui ca un nor gros, nu lasă ca, cugetul să se întindă mai departe de dânsul, și-l țin întunecat ca într-o noapte întunecoasă. Câtă vijelie nu este oare înăuntrul acestui om? Precum se întâmplă în timpul inundărilor, că, pe când apa trece înăuntrul caselor, năvălind înăuntru și prin uși, iar pe cei dinăuntru îi vedem pururea tulburați și îngrijorați, întrebuințând felurite vase, și bureți și multe altele pentru a seca apa, ca nu cumva să atace temeliile casei și toate cele dinăuntru să se facă nefolositoare, tot așa și sufletul pătimește când este inundat, așa zicând, cu multele dezmierdări, căci i se tulbură facultățile gândirii, care nu mai au putere de a împrăștia întunericul deja intrat, și pe cel ce încă mai intră din cauza beției, pentru care mare este vijelia dinăuntrul acelui om.

Să nu te uiți numai la fața lui veselă și veșnic zâmbitoare, ci, cercetează și cele dinăuntrul său, și atunci îl vei vedea plin și încărcat de neliniște și tristețe; și dacă ar fi cu putință de a supune unei amănunțite cercetări pe un asemenea suflet, l-ai vedea tulburat, mâhnit

și rușinat. Cu cât trupul se îngrașă și se buhăiește mai mult, cu atâta și sufletul se rușinează mai mult, devine mai slab, și mai mult se îngroapă și se cufundă în păcate. Și după cum se petrece cu lumina ochiului, când albușurile ochilor sunt îngroșate pe deasupra, iar vederea nu se poate întinde pe cât trebuie, fiind împiedicată raza (vederilor) de acea îngroșare, și din această cauză se găsește bolnavul în cel mai mare întuneric – tot asemenea e și cu trupul, care bugezându-se în mâncăruri și băuturi, se îmbracă cu grăsime, sau mai bine zis cu tâmpire de minte.

Cei morți apoi putrezesc și se diformează, iar din trupurile lor curge mult venin. Dar aceasta se poate vedea și cu femeia care se desfătează; scurgeri dese de sânge, sughițuri, râgâituri, guturai, greață, iar pe celelalte, care sunt rușinoase și a le spune, le trecem cu vederea. Atât de mare este tirania dezmierdărilor, încât chiar fapte de acelea de care ne rușinăm de a le și vorbi, pe acelea le face. Cum? Apoi trupul se topește pe nesimțite din toate părțile! Dar ce este dacă ea mănâncă și bea? Aceasta nu este o dovadă de o viață omenească, fiindcă și animalele mănâncă și beau. Așadar, dacă sufletul ei este mort, ce folos mai are de mâncare și de băutură? Căci nici haina cea colorată, prețioasă și luxoasă, cu care de ar fi îmbrăcat un trup mort, nu i-ar mai fi de nici un folos, tot așa și un suflet mort nu poate folosi un trup îmbrăcat în haine, fie ele chiar cât de scumpe. Când dânsa pururea vorbește despre bucătari, despre sufragii, despre brutari și nimic al dreptei credințe nu grăiește, apoi oare n-a murit?

Ce este omul, vom vedea. Cei din afară zic că omul este o ființă logică (cuvântătoare) muritor „primitor de știință și de înțelepciune", dar noi nu vom sta numai la această definiție, și vom întinde definiția și mai departe, aducând mărturii din Sfânta Scriptură. Așadar, unde anume a dat definiția omului? Ascultă, ce spune ea: *„Era* – zice – *un om"*. Cum? *„Drept, adevărat, temător de Dumnezeu, depărtat de orice lucru rău"* (Iov. 1; 2). Acesta este om. Și iarăși în altă parte zice: *„Mare și cinstit este omul milostiv"* (Prov. S. 20, 6). Pe cei ce nu sunt în acest chip, chiar de ar avea înțelepciune, chiar de ar fi primitori de știință cât de multă, totuși, Sf. Scriptură nu obișnuiește a-i numi oameni; ci: câini și cai, vulpi, vipere, șerpi și în fine ceea ce este mai disprețuit dintre fiare. Deci, dacă acesta care viețuiește

după plăcerea lui Dumnezeu este om, apoi cei ce petrec în dezmierdări (anticreștinești) nu sunt oameni. Cum ar putea fi aceia oameni, când ei de nimic din acestea nu se interesează? Nu este cu putință ca desfătarea și cu trezia să se găsească împreună, fiindcă sunt contrare una alteia. Aceasta o spun și cei de afară, că: *„Pântecele gras, nu naște* (nu produce) *minte ascuțită..."* sau: *„Pântecele plin nu studiază bine, în libertate"*. Dar mai ales Sfânta Scriptură obișnuiește a-i numi pe unii ca aceștia oameni fără de suflet. „Domnul Dumnezeu a zis: *„Nu va rămânea Duhul Meu pururea în oamenii aceștia, pentru că sunt numai trup..."* (Fac. 6, 3), deși aveau suflete însă erau moarte. După cum zicem pentru cei virtuoși, că în totul sunt suflet, în totul duh, tot așa și pentru cei contrari. Astfel și Pavel zicea: *„Voi nu sunteți în trup..."*, fiindcă nu făceau cele ale trupului. Așadar, cei ce se desfătează nu sunt în suflet, nu sunt în duh (Rom. 8, 8) ci sunt numai în trup și în moarte. Despre aceștia zice Sfântul Apostol Pavel că: *„Dumnezeul lor este pântecele, a căror slavă e în rușinea lor, care cele pământești cugetă, al căror sfârșit le este pierzarea"* (Filip 3, 19). *„Bucatele pântecelui și pântecele bucatelor; iar Dumnezeu va strica și pe acela și pe acelea... Toate sunt slobode, dar nu toate folosesc, toate sunt slobode dar eu* (urmașul lui Hristos) *nu vreau să fiu biruit de ceva..."* (1 Cor. 6, 13-12).

Privitor la paza de îmbuibări, beții și dezmierdări păcătoase, Mântuitorul ne învață pururea zicând: *„Privegheați și vă rugați neîncetat ca să nu cădeți în ispite. Luați aminte de sine, ca să nu se îngreuieze inimile voastre cu sațiul mâncării și cu beția și cu grijile lumii acesteia, și fără de veste să vină asupra voastră ziua aceea. Căci ca o cursă va veni peste toți cei ce stau pe fața a-tot-pământul. Privegheați dar în toată vremea rugându-vă, ca să vă învredniciți a scăpa de toate cele ce vor să fie și a sta înaintea Fiului Omului"* (Lc. 21, 34-36; Sf. I. Hrisostom, Omilia VIII, Ep. I Tim.).

Unii se îmbuibează și alții mor de foame? *„Ceea ce se desfătează de vie este moartă"*. Auziți acestea voi care vă petreceți tot timpul în desfătări și beții, voi care pe cei săraci îi treceți cu vederea sfârșiți și murind de foame: iară voi necontenit muriți în desfătări. Două morți faceți voi deodată: cea a celor nefericiți și cea a

voastră chiar, amândouă venite din necumpătare. Dacă voi ați amesteca îmbuibarea voastră cu sărăcia acelora, două vieți ați face. De ce îți spargi pântecele tău cu îmbuibările? De ce slăbești de tot pe cel al săracului, prin foame? Pe al tău îl faci a putrezi de tot prin mâncăruri, dându-i mai mult decât îi trebuie; iar pe al săracului (neajutându-l) îl usuci mai mult decât trebuie! Gândește-te ce fel ajung cele din mâncăruri, cum se prefac și ce anume ajung? Oare nu-ți vine greu chiar și de a auzi? De ce dară te ocupi de cele de prisos, pe care ai a le lepăda afară? Că nimic altceva nu este prisosul îmbuibărilor, decât prisosință în băligar. Și natura își are măsura sa, așa că ceea ce este mai mult decât trebuie, nu mai este hrană; ci vătămare și băligar mai mult.

Hrănește-ți trupul, iar nu-l omorî. De aceea s-a numit hrană, nu ca să pierdem trupul; ci ca să-l hrănim. De aceea cred că hrana se preface în băligar, și se leapădă afară, ca să nu fim îndrăgostiți în dezmierdări, că dacă n-ar fi așa, și nici nu ar ajunge a fi nefolositoare, sau nu ne-ar vătăma trupul, n-am înceta, desigur, de a ne mânca unii pe alții. Dacă pântecele ar consuma totul pe cât am voit noi, mii de războaie și de lupte ar vedea cineva petrecându-se. Căci, dacă noi chiar și acum în timp ce unele mâncăruri sunt aruncate în băligar, iar altele prefăcute în sânge și flegmă nefolositoare și false, și încă ne petrecem timpul în dezmierdări și de multe ori averi întregi le cheltuim cu mesele – dar încă de n-ar fi în așa fel sfârșitul petrecerilor, ce n-am face?

Ne umplem pe noi înșine de cea mai mare putoare când ne petrecem timpul în desfătări, căci trupul din toate părțile se scurge, ca și un burduf plin, – și încă se scurge în așa fel, încât chiar și creierul (encefalul) se vatămă, deoarece aburii groși ies din toate părțile din trup, ca dintr-un cuptor din cauza fierbințelii dinăuntru. Deci, dacă aburii din afară neliniștesc trupul atât de mult, dar încă creierul ce nu pătimește fiind într-una izbit de aburii de dinăuntru? Ce nu pătimesc vasele sângelui înfierbântat și astupat? Ce nu pătimesc acele rezervoare dinăuntru: adică, ficatul și splina? Ce nu pătimesc chiar canalele băligarului? Și ceea ce este mai grozav, că pentru canalele băligarului noi ne îngrijim mai dinainte ca să nu se astupe și să trimită băligarul în sus, – pentru aceasta zic, totul facem, în

timp ce canalele pântecelui nostru nu le curățim, ci le astupăm și le îndesăm; iar băligarul ridicându-se în sus, unde însuși împăratul stă - vreau să zic creierul, sau encefalul, noi nu luăm pentru aceasta nici o măsură. Apoi dacă facem așa, pentru acest cuvânt zic, noi nu mai avem creierul ca pe un împărat cinstit, ci ca pe un câine necurat.

Pentru aceea Dumnezeu l-a pus pe creier departe de acele mădulare, ca astfel să nu poată avea de la ele nici o vătămare. Dar, noi nu le lăsăm; ci toate le stricăm prin necumpătare. Ce-ar mai putea spune cineva de celelalte rele? Astupă canalele de scurgerea băligarului și vei vedea cum de îndată se nasc bolile. Apoi dacă murdăria de afară dă naștere la boli, dar cea dinăuntru, care este astupată din toate părțile cu învelișul trupului și care nu are pe unde să se împrăștie, câte boli nu va aduce și trupului și sufletului? Și ceea ce este mai grozav, că față de Dumnezeu mulți se neliniștesc, zicând: „Ce este aceasta? Dumnezeu a rânduit ca noi să purtăm băligarul în trup?!" Și iată cum înșiși ei sporesc băligarul în corpul lor. De aceea Dumnezeu a legiuit așa, ca cel puțin cu chipul acesta să te scape de dezmierdări și de desfătări, ca cel puțin cu chipul acesta să te facă a nu te pironi în cele pământești. Tu însă nici așa nu contenești de a te dezmierda, ci te cufunzi în petreceri până în gât, chiar și mai-nainte de timpul mesei, sau mai drept vorbind, chiar nici o poftă de mâncare nu mai ai atunci. Oare nu te-a părăsit atunci și gâtul împreună cu limba, și nu ți s-a stins orice poftă de mâncare? Că simțirea mâncării stă în gust; iar după aceasta de loc, ci încă un dezgust mare te cuprinde, căci sau că stomacul nu-ți mai lucrează, sau că lucrează cu multă greutate.

Cu drept cuvânt dară zice Apostolul: *„Ceea ce petrece în desfătare, de vie este moartă"*. Căci un suflet care petrece, nici nu aude nimic, nici nu poate spune nimic; ci devine: molatec, necinstit, fricos, fără libertate, sfios, plin de obrăznicie, de lingușire, de neștiință, de mânie, de iuțeală, plin în fine de toate relele, iar de bunurile contrare (relelor acelora), pustiu cu desăvârșire. *„Ceea ce petrece în desfătare de vie este moartă. Și acestea poruncește ca fără de prihană să fie"* (vers. 7). Ai văzut, că ceea ce el spune, este legiuire? El nu lasă la bunavoință; ci *„poruncește* - zice - *de a nu petrece în desfătări"* ca fiind oarecum răul cunoscut de toți, ca și cum cel ce

face așa, nu este slobod a se împărtăși cu Tainele Biserici. *„Și, acestea poruncește* – zice – *ca fără de prihană să fie".* Ai văzut că faptul acesta stă între păcate?

Așadar, ascultând și noi pe Pavel, poruncim, că văduvele ce se desfătează în petreceri (anticreștinești) să fie afară din catalogul văduvelor. Căci, dacă ostașul este judecat ca dezertor, când își petrece timpul prin băi, sau prin teatre, sau cu speculații negustorești, apoi cu atâta mai mult văduvele. Să nu căutăm aici dezmierdările, pentru ca să le aflăm acolo. Să nu petrecem în desfătări aici, ca acolo să petrec în adevărata desfătare, cu adevărată dezmierdare, care nu naște nici un rău; ci din contră are mii de bunuri. Cărora fie ca noi toți să ne învrednicim întru Hristos Iisus, Domnul nostru, căruia împreună cu Tatăl și cu Duhul Sfânt I se cade: Slava, Stăpânirea și cinstea, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin (Ibid. Om. XIII. Ep. 1 Tim.).

Pravila sănătății. Unul din darurile cele mai prețioase pe care ni le-a dat Dumnezeu, este sănătatea. Acest minunat talant al sănătăți, trebuie însă bine chivernisit, altfel ușor îl putem pierde. Sănătatea își are și ea pravila ei. Cel ce o păzește cu grijă, nu se îmbolnăvește niciodată. Prima porunca a acestei pravile este următoarea: „De-o boală îți este mai ușor să te ferești, decât să te vindeci". Dăm aici mai jos și alte porunci din pravila sănătății:

Trupul tău și casa ta să fie totdeauna curate. Precum trupului îi place: un pat, o îmbrăcăminte și o casă curată; așa și sufletului îi place un trup cumpătat, înfrânat și curățit. Trupul e locuința – biserica creată de Dumnezeu – a Sufletului.

Spală-te zilnic, nu cruța săpunul și apa; înainte de orice mâncare spală-te bine pe mâini.

Nu fii lacom la mâncare; să nu-ți pară rău de ceea ce rămâne pe masă! Mănâncă mai puțin decât ți-e pofta și alege mai bucuros mâncăruri simple: supe, ciorbe, legume, lapte, brânzeturi, poame, carne mai rar. Mestecă în gură cât poți mai bine bucatele. Hrana bine mestecată este mistuită pe jumătate. Oricât ți-ar fi de sete, bea apă numai după un sfert de oră de la mâncare. Ferește-te de băuturile alcoolice. Apa de izvor este cea mai prețioasă băutură.

După muncă, dă odihnă trupului. Culcă-te de vreme și dormi cel puțin șase ore împlinite.

Îmbracă-te potrivit vremii și muncii pe care o îndeplinești. Petrece cât mai mult (creștinește, nu anticreștinește) în aer curat, liber. Deschide și vara și iarna cât mai larg ferestrele.

Dă slavă lui Dumnezeu pentru toate, muncește cu veselie, grăiește și cântă cât mai curat creștinește.

Lucrează în cele șase zile lucrătoare ale săptămânii; iar ziua sfintei Duminici e ziua Domnului Dumnezeului nostru întreagă; du-te la sfânta Biserică îmbrăcat curat și primenește-ți sufletul în mireasma rugăciunilor și în roua binecuvântării cerului; după amiază citește (sau ascultă) Dumnezeieștile Scripturi, cărți sfinte, reviste religioase, roagă-te, cântă cântări duhovnicești, fă vreo faptă bună cu cei lipsiți, cegută, grăiește și activează duhovnicește. Așa sfințind ziua Domnului, întreagă, după dreptarul Ortodoxiei, întreagă, te vei sfinți pe sine, casa ta și pe cei din jurul tău, devenind fiu al zilei, luminii și al lui Dumnezeu.

Nu te lăsa robit de trup și de plăcerile lui, ca nu cumva cu vremea să te plece și copleșească; că de vei ceda poftelor trupești, vei cădea răpus de felurite boli lumești.

La timpul potrivit, intră în viață, căsătorește-te, du-ți mireasa curată în fața Dumnezeiescului Altar al Sfintei Biserici. Întemeiază o familie creștină. Creșteți copii în frica lui Dumnezeu și caută să fii folositor: Bisericii străbune Ortodoxe Creștine, țării și neamului din care faci parte.

Roagă-te în Duh și adevăr lui Dumnezeu și muncește bine mereu! Dă trudă trupului și aripi sufletului. De voiești a nu fi silit a aduce doctorul în casa ta, fă să intre cât mai mult: soarele, lumina, aerul curat și peste tot păstrează curățenia. Ferește-te de praf, mai ales de tutun și casa ta adeseori să o primeneștii cu mireasma tămâiei sfințite și a rugăciunilor, sfaturilor sfinte și a cântărilor duhovnicești. Nu scuipați pe jos și învățați-vă copiii a folosi scuipătoarea și batista.

Nu umblați cu lucruri băbești, cu descântece și vrăjitorii. La suferințele sau bolile ce te cuprind, pleacă tu din timp la doctor; ca nu cumva să vină el prea târziu la tine.

O viață cumpătată și trăită în frica lui Dumnezeu, este cea mai bună chezășie de sănătate pe pământ și în acelaș timp o chezășie de fericire în ceruri.

Cel ce va păzi această pravilă, socotim că nu-i va părea rău că a luat o bună învățătură din cărțile noastre și va sfătui și pe alții să urmeze aceste îndemnuri bune și folositoare (Prel. d. Ort. de G. Benescu).

Fii cumpătat în toate lucrurile tale. Cuvintele acestea sunt ale Dumnezeieștilor Scripturi. Cumpătarea e obligatorie tuturor, oamenilor și mai ales creștinilor (Prov. S. 25, 16; Lc. 21, 34; 1 Petru 1, 13; 4, 7; 5, 8; 2 Petru 1, 6). Toți oamenii trebuie a fi cumpătați, spre a trăi mai bine și mai curat: trupește și sufletește (1 Cor. 7, 31; Tit. 2, 12). Cumpătarea e unită cu priveghérea. *„Privegheați... Luați seama de voi înșivă, ca nu cumva să se îngreuieze inimile voastre cu îmbuibarea și cu beția și cu grijile vieții acesteia și să nu vă găsească ziua aceea nepregătiți... Privegheați, fiți treji, pentru că potrivnicul vostru diavolul, umblă ca un leu mugind, căutând pe cine să înghită; căruia stați-i împotrivă cu credință tare... Să nu dormim ca ceilalți; ci să priveghem ca să fim treji"* (Mt. 25; 13; 1 Tes. 5, 6-7). Cumpătarea e recomandată în primul rând slujitorilor Dumnezeiescului Altar, soțiilor și copiilor lor, tinerilor, bătrânilor și tuturor credincioșilor (1 Tim. 3; Tit. 1, 5-9; 2 Tes. 5, 6-8; Gal. 5, 22). Cumpătarea îl împodobește minunat de frumos pe om. Printr-o chibzuită cumpătare, îndepărtăm din viața noastră multe neplăceri, boli și amărăciuni primejdioase vieții, trupului și sufletului. În bogăție sau sărăcie, în bucurii sau în necazuri, în fericire sau în nefericire, să fim cumpătați. Cumpătarea e bine a o avea cu deosebire în băutură, apoi în mâncare, în îmbrăcăminte... Cel ce își pierde cumpătul aici, se prăpăstuiește apoi în toate patimile, adică: în viclenie, minciuni, învrăjbiri, desfrânări, sudalme, profanări de cele sfinte, furt, ucideri și în alte felurite fapte urâte. Beția e mama tuturor răutăților. Băuturile bețive au dus și duc sumedenii de suflete, familii și neamuri întregi în felurite mizerii și-n pierzare vremelnică și veșnică. Tuberculoza sau oftica și feluritele boli trupești și lumești, sunt fiicele alcoolului ucigător ai robiților lui, adică ai beției.

Acestea avându-le în vedere înțeleptul Isus Sirah sfătuiește înțelepțește pe fiecare, zicând: *„Când șezi la masă mare, să nu-ți deschizi spre ea gura ta. Nici să zici: Multe sunt puse pe masă... Nu fii nesățios... Omului bine crescut destul îi este și puțin și nu va*

gâfâi în pat de prea multă mâncare. Cu somn sănătos se odihnesc mațele celui cumpătat; se scoală dimineața și sufletul lui cu el. Truda privegherii și a greții și durerile îmbuibării sunt cu omul nesățios. Când te-ai silit în mâncăruri, scoală-te la mijlocul mesei și te vei odihni... În toate lucrurile tale fii cumpătat și toată neputința nu te va întâmpina. La vin nu te face viteaz, că pe mulți i-a pierdut vinul. Cuptorul ispitește oțelul călit; așa vinul inimile trufașului în vrajbă... Amărăciune a Sufletului e vinul când se bea mult, sfezi și căderi face. Beția înmulțește mânia celui fără de minte spre împiedicare, împuținează virtutea și agonisește răni" (Is. Sir. 31; 37, 32-33).

Lăcomia pântecelui duce în pierzare vremelnică și veșnică. Saul împăratul lui Israel gonea o dată pe filisteni. A strigat deci la tot poporul, să nu cumva să îndrăznească cineva să mănânce ceva în ziua aceea, până va face biruință desăvârșită împotriva vrăjmașilor, jurându-se cu înfricoșat jurământ că va da îndată moarte aceluia ce ar călca porunca împărătească, măcar de ar fi chiar Ionatan fiul său. Și cu adevărat, Ionatan fiul său, s-a întâmplat la un roi ce s-a găsit acolo în câmp, și strâmtorându-se de foame, doar a atins cu vârful sceptrului în miere, și numai cât l-a apropiat la buzele lui și îndată s-a hotărât la moarte de către împăratul și părintele său. „Cu moarte, cu moarte, va muri astăzi". Nu este milă, nu este milostivire. Se întrebă ticălosul Ionatan să spună ce-a făcut: „Spune-mi ce-ai făcut" și nimic nu răspunde, decât: *„Gustând, am gustat puțină miere și iată că mor!"* Puțină miere am pus în gura mea și mi se cade moartea. O dulceață atât de puțină, îmi este atât de amară; un câștig atât de ușor, îmi pricinuiește o pedeapsă atât de grea! Blestemată miere, amarnică miere. O, de nu te-aș mai fi aflat niciodinioară, niciodinioară de nu te-ași fi atins de buzele mele.

Ticălosule Ionatane, „spune-mi ce-ai făcut?" „Gustând am gustat puțină miere, puțină, și iată mor. Miere puțină greșeala mea, și moarte amară pedeapsa mea. De aceasta îmi aduc aminte și-mi face moartea atât de amară".

Înaltule Împărate al tuturor veacurilor, care precum zici, ții cheile iadului, dă-mi-le întru acest ceas să descui închisoarea cea întunecoasă în care sunt hotărâți la moarte veșnică călcătorii poruncilor

Tale. Eu nu am de gând să le aduc nici balsam la rănile lor, nici apă la văpăile lor, nu. Aceasta numai vreau: să întreb pe unul din acele ticăloase suflete și să-i zic: „Suflet chinuit, spune-mi ce-ai făcut de te chinuiești așa de înfricoșat? Ce-ai greșit de te muncești în veci! Ce te-au adus la un întuneric ca acesta? Cine te-a aruncat într-un cuptor ca acesta? Ce ai făcut? „Alt nimica, fără numai gustând am gustat puțină miere. O gustare de un minut este toată greșeala mea, dar este și toată pricina chinurilor mele. Câștigarea aceea a dragostelor mele celor satanicești, prin care am amăgit pe simplitatea cea fără de răutate a atâtor fecioare curate, am spurcat patul a atâtor femei cinstite, am dat avuția, inima și sufletul meu unei curve înverșunată, cât a fost? „Miere puțină". Desfătarea ce-am gustat la amețeală și la beție, la mese și la jocuri, la benchetuiri și la desfătări, la baluri și la priveliști câtă a fost? Puțină miere. Bucuria ce-am simțit când am făcut răsplătirea aceea, când am văzut ticăloșia vecinului și i-am defăimat cinstea pentru ca să-mi izbândesc patima și zavistia mea, câtă a fost? Miere puțină. Dar dobânzile acelea care au făcut dorința mea cea iubitoare de argint, pentru care mi-am îngreuiat cugetul cu sarcina nenumăratelor strâmbătăți de lucruri nelegiuite, câtă a fost? Puțină miere. Și mărirea aceea, cinstea, odihna, cu care m-am bucurat în stăpâniri, în vrednicii, în avuții cu atâta mândrie, cu atâta pierzare, cu atâta de puțină frică de Dumnezeu, câtă a fost? Cât a ținut? Puțin, puțină miere. Toate, toate miere puțină, ba și aceea otrăvită, cu atâta grijă, cu atâta frică, cu atâta osteneală, cu atâta boală. Dar măcar de ar fi fost și toată călătoria vieții mele o urmare deasă de zile fericite; toată viața și cea mai îndelungată și cea mai fericită asemănându-se cu această veșnică viață chinuită, câtă este? Puțină miere. O nimica toată *„ca ziua de ieri a trecut"*.

Amar mie, de aceasta îmi aduc aminte și ispitesc o văpaie, care îmi chinuiește pomenirea, mai mare decât aceea care îmi arde trupul. Am făcut într-un minut un păcat și mă osândesc în veci. Ah, blestemată miere a vremelnicilor îndulciri, tu îmi ești mie otravă de chinuri veșnice. O! viață trecută, vremelnică, tu îmi ești pricină de-o muncă fără de sfârșit. Viață puțină. Dar pentru ce te numesc puțină? Tu ai fost mie îndelungată, ba foarte îndelungată pentru mântuirea mea. Am trăit atâția ani pe pământ și am avut în mâinile mele

cheile Raiului. Știam că este iad pentru un păcătos ca mine, și știam și ce să fac pentru ca să scap de dânsul, puteam prea lesne să o fac și n-am făcut-o. Eu am fost om, am fost slobod, am fost cuvântător. Cine m-a orbit? Cine m-a amăgit? Ah, viață trecută! Ori de voi socoti împuținarea ta, ori de voi măsura lungimea ta, tot atât de amară îmi este pomenirea ta. Ah, ani de aur, zile de mult preț, care ați trecut! Eu v-am pierdut și am pierdut toate!

Cine îmi dă acum un ceas din acele ceasuri care mi se păreau atât de îndelungate? Cine îmi dă puțină din acea vreme, pe care sau am cheltuit-o la păcat, sau o lăsam să treacă în deșertăciuni; cine îmi dă numai un singur minut pentru ca să mă pocăiesc? Dar nu mai este vreme, vremea a trecut și eu o poftesc doar în zadar și am să o poftesc în veci. O suliță care îmi rănește pomenirea. Puțină miere greșeala mea și pedeapsă veșnică osânda mea. O, pomenire prea amară! O pocăință fără de folos! Acestea sunt cuvinte, iubiți ascultători, care spintecă sufletul aceluia care le aude, dar mai vârtos ale celui ce le spune! Dar ce socotiți? Că atunci va blestema pântecele care l-a purtat, laptele care l-a hrănit, pe părinți, pe fii, pe prietenii care i-au cunoscut; și peste acestea toate, mierea cea puțină, care acum i s-a făcut atât de amară... (Ilie Miniat, „Didahiile", pg. 40-42; comp. 4 Împ. 14).

Dracul lăcomiei. Când dracul lăcomiei pântecelui luptând mult, și adeseori nu izbutește să strice înfrânarea întipărită, atunci împinge mintea la pofta nevoinței celei mai de pe urmă, aducându-i înainte și cele privitoare la Daniel, viața lui săracă și semințele, și-i amintește și de viața altor oarecare pustnici, care au trăit totdeauna așa, și silește pe ascet să se facă următorul acelora. Astfel, urmărind înfrânarea fără măsură, va pierde și pe cea măsurată, de la o vreme trupul nemaiputând-o păstra din pricina slăbiciunii. Și așa, va ajunge să binecuvinteze trupul și să blesteme inima.

Socot deci că e drept să nu asculte aceștia de acela și să nu se rețină de la pâine, de la untdelemn și apă. Căci această rânduială au cercat-o frații, găsind-o foarte bună. Desigur, aceasta să nu o facă spre săturare și să o facă numai o dată pe zi. M-aș mira dacă vreunul, săturându-se cu pâine și cu apă, ar mai putea lua cununa nepătimirii. Iar nepătimire numesc nu simpla oprire a păcatului cu fapta,

căci aceasta se zice înfrânare, ci acela care taie din cugetare gândurile pătimașe, pe care Sfântul Pavel a numit-o și *„tăiere duhovnicească împrejur a iudeului ascuns"* (Rom. 2, 29). Iar dacă se descurajează cineva auzind acestea, să-și aducă aminte de vasul alegerii, de Apostol, care a împlinit alegerea în foame și sete. Dar imită și vrăjmașul adevărului, dracul trândăviei, pe acest drac, punând în minte celui ce se înfrânează, retragerea cea mai de pe urmă, îndemnându-l la râvna lui Ioan Botezătorul și a începătorului pustnicilor, Antonie, ca neputând răbda acestea, retragerea îndelungată și neomenească, să fugă cu rușine, părăsind locul, iar dracul să se laude zicând: „L-am biruit!"

Să ne înfrânăm pântecele și patimile. Vom vorbi aici despre înfrânarea pântecelui, care se împotrivește îmbuibării pântecelui... Postul nu poate fi în aceeași măsură la toți, fiindcă n-au toți aceeași tărie și aceeași vârstă. Unii au felurite slăbiciuni și alții au deprinderi mai gingașe. Un lucru însă e rânduit tuturor: să fugă și să se ferească de îmbuibare și de săturarea pântecelui... Deci, regula înfrânări este: Să nu se amăgească nimenea cu săturarea pântecelui și să nu se lase furat de plăcerea gâtlejului. Pentru că nu numai deosebirea felurilor, ci și mărimea calității mâncărurilor face să se aprindă săgețile curviei. Căci cu orice fel de hrană de se va umple pântecele, naște sămânța desfrânării; asemenea nu numai aburii vinului fac mintea să se îmbete, ci și săturarea de apă, precum și prisosul a orice fel de hrană o moleșește și o face somnoroasă. În Sodoma nu aburii vinului, sau ai bucatelor felurite au adus prăpădul, ci îmbuibarea cu pâine cum zice Proorocul (Iez. 16, 49). Slăbiciunea trupului nu dăunează curăției inimii, când dăm trupului, nu ceea ce voiește plăcerea, ci, ceea ce cere slăbiciunea. De bucate numai atât să ne slujim, cât să trăim, nu ca să ne facem robi pornirilor poftei. Primirea hranei cu măsură și cu socoteală, dă trupului sănătatea, și nicidecum nu-i ia sfințenia.

Regula înfrânării și canonul așezat de Părinți, acesta este: cel ce se împărtășește de vreo hrană, să se depărteze de ea, până mai are încă poftă și să nu aștepte să se sature. Iar Apostolul zicând: *„Grija trupului să nu o faceți spre pofte"* (Rom. 13, 14), n-a oprit chivernisi-

rea cea trebuincioasă a vieții, ci grija cea iubitoare de plăceri. De altfel pentru curățirea desăvârșită a sufletului nu mai ajunge numai reținerea de la bucate, dacă nu se adugă la ea și celelalte virtuți. De aceea, smerenia prin ascultarea cu lucrul și prin ostenirea trupului, aduce mari foloase. Înfrânarea de la iubirea de argint călăuzește sufletul spre curăție când înseamnă nu numai lipsa banilor, ci și lipsa poftei de a-i avea. Reținerea de la mânie, de la întristare, de la slava deșartă și mândrie înfăptuiește curăția întreagă a sufletului. Iar curăția parțială a sufletului, adică cea a neprihănirii, o înfăptuiesc în chip deosebit înfrânarea și postul. Că este cu neputință ca cel ce și-a săturat stomacul să se poată lupta în cuget cu dracul curviei. Iată de ce lupta noastră cea dintâi trebuie să ne fie înfrânarea stomacului și supunerea trupului nu numai prin post, ci și prin priveghere, osteneală și citiri; apoi aducerea inimii la frica de iad și la dorul după Împărăția Cerurilor. („Filocalia", pag. 68-69 și 98-100).

Lecuirea de boli prin post negru, cumpătat. Iată la ce s-au mai gândit unii oameni, doctori învățați... Doctorii americani și englezi, au iscodit acest lucru. Ei spun: Prin hrană, prin mâncare și băutură, intră în trupul omului și materiile bune ce-l întăresc, dar și cele rele care îl îmbolnăvesc. Ca să scapi trupul de materiile rele de la care purced bolile - trebuie să le înlături din corpul omului. Dar asta cum s-o faci? Așa, ca să faci să scadă carnea și grăsimea în care acelea se află ascunse. E drept, că vei scădea prin asta și carnea cea sănătoasă, dar cu ea se înlătură relele, - care deși mai puține decât părțile cele bune, de la ele însă pornește stricăciunea în jur, de strică și părțile bune.

După ce așa, cu cele bune împreună ai înlăturat părțile rele, dai hrană nouă, îngrijită și din belșug, trupului slab: rămas aproape numai oase și piele. Și așa el va câștiga acuma numai părți iarăși sănătoase!

De aici socoteala că un foarte bun leac pentru multele boli, a căror pricină e în carnea și în grăsimea de pe noi - este foamea! Să rabzi, ca să slăbești, apoi să te hrănești cu minte, cu mâncăruri foarte sănătoase și fără de băuturi spirtoase - și te faci iarăși voinic și bine.

De aceea azi în Anglia și în America se găsesc „Sanatorii" foarte frumoase și chiar foarte scumpe, în care te lecuiește cu foamea!

Cele dintâi trei zile îți sunt foarte grele, dar de aci încolo merge: omul se obișnuiește și cu foamea (sau cu o mâncare foarte puțină și ușoară, încât să nici n-o simți în stomac). Și așa, 6-7 săptămâni, corpul e curățit de aproape toate materiile, care îi făceau boală - când a scăpat aproape de tot și de carnea și de grăsimea de pe el. Apoi începe hrănirea din nou, sănătoasă, îngrijită, înviorătoare. (F.I.N.M.).

Aceasta a recomandat-o și a făcut-o din vremurile apostolice până azi Sf. Biserică Ortodoxă creștină anual, în cele patru posturi, cu fiii și fiicele ei, care vor să o asculte, după care le dă dezlegare la toate. Primul post mare șapte săptămâni; al doilea post al Sf. Apostol Petru și Pavel, ce variază în săptămâni și zile; al treilea post al adormirii Maicii Domnului două săptămâni și al patrulea, Postul Nașterii Domnului de șase săptămâni, plus ajunările, Miercurile și Vinerile de peste an. Străbunii, moșii și părinții noștri care au ținut seamă de Sf. Posturi și de sfaturile curate și edificatoare ale Sf. Biserici Ortodoxe, au fost bărbați: înțelepți, viguroși și cu viață lungă și tihnită. Noi - majoritatea creștinilor de azi - nesocotind Tezaurul ortodoxiei cu sfaturile, sfințeniile și îmbelșugatele binefaceri ale lui, am pierdut și pierdem foarte mult din toate punctele de vedere: duhovnicește, sufletește, trupește și economicește. Pentru a crește și progresa așa bine și luminat după buna plăcere a lui Dumnezeu, Vistieria tuturor bunătăților, spre redobândirea statornicei fericirii vremelnice și veșnice, să revenim din căile pierzării: înapoi la Ortodoxie, la ascultarea de Dumnezeu și de sfaturile Divine ale Maicii noastre Duhovnicești, Sfânta Biserică Creștină Ortodoxă. Nimenea să nu uite, că: *„Cine n-are pe Sfânta Biserică de Mamă, n-are nici pe Dumnezeu de Tată”*.

Necumpătarea pogoară în iad; iar cumpătarea înalță la cer

Necumpătarea sau îmbuibarea pântecelui ori neînfrânarea de la felurite păcate, pogoară pe om în pierzare vremelnică și veșnică. Isav, fiul Patriarhului Isaac, pentru neînfrânarea de mâncare și-a pierdut întâietatea și binecuvântarea (Fac. 25, 27-34; 27; Evr. 12, 16-17). Israeliții ieșiți din robia Egiptului, pentru neînfrânare n-au putut intra în Pământul Făgăduinței și le-au rămas oasele în pustiu (Num.

14; Ps. 77, 18-31). Fii Arhiereului Eli și-au pierdut dregătoria preoțească și viața (1 Împ. 2, 12-17; 4). Lăcomia a prăbușit din dregătoria conducerii poporului pe cei doi fii ai Marelui Prooroc Samuel (1 Împ. 8). Lăcomia a prăbușit în moarte groaznică pe bogătașul Naval (1 Împ. 25, 36-38), pe iudeii din vremea Mântuitorului (Ioan 6, 26-66).

Dumnezeiasca Evanghelie, ne înfățișează în persoana lui Irod chipul omului necumpătat și în Sf. Prooroc Ioan Botezătorul chipul omului cumpătat. Amândoi bărbații aceștia stau față în față. Ioan e chipul omului lui Dumnezeu, a trimisului și apărătorului Legii Lui. Irod e chipul călcătorului de Lege. Ioan se poartă după plăcerea lui Dumnezeu, ca un Sfânt, smerit, temător și ascultător de Dumnezeu, dar aspru cu persoana sa și cu păcătoșii. Irod, contra voii lui Dumnezeu, se poartă ca un rău pătimaș, scandalos, nelegiuit, sângeros, bețiv, desfrânat și ucigaș. Ioan curat ca un înger, prin buna cumpătare, Irod murdar ca un demon înfățișând păcatul necumpătării cu toate relele lui. Cumpătarea luminează frumos între celelalte strălucite virtuți creștinești, ca un luceafăr luminos între ceilalți luceferi de pe bolta înstelată a cerului.

Cumpătarea e o strălucită virtute prin care creștinul se mulțumește cu strictul necesar pentru existența lui și înfrânarea de la toate faptele și lucrările păgubitoare mântuirii sufletești. Creștinul cumpătat se depărtează de toate poftele păcătoase, de plăcerile vinovate, de jocurile provocatoare dobitoceștii curvii, de anticreștineștile prăznuiri cu cântece lumești (de amor sau curvești) nu se lasă amăgit de ispitele trupului, ale lumii și ale diavolului. El știe una și bună: că, cine-i Creștin luptă, și cine luptă după lege se înfrânează, și cine se înfrânează se încununează (1 Tim. 6, 12; 1 Cor. 9, 25; 2 Tim. 4, 2-8). Mântuitorul ne obligă a fi cumpătați, zicându-ne: *„Luați aminte de voi înșivă, ca să nu se îngreuieze inimile voastre cu sațiul mâncării, sau cu beția, sau cu grijile veacului acestuia și fără de veste să vină asupra voastră ziua aceea..."* (Lc. 21, 38-36; Rom. 8). Să ținem măsura bună în toate. Să luptăm a ne stăpâni patimile ca să împărățim în Hristos și să nu lăsăm a împărăți patimile peste noi, adică să nu ne robim lor. Să nu fim robi, ci stăpâni ai patimilor, totdeauna cu bună trezie (1 Petru 1, 13; 5, 8; 1 Tes. 5, 6; Ioan 8, 34-36).

Cumpătarea e izvorul sănătății sufletești și trupești. Creștinul cumpătat își înfrânează poftele rele, oprește excesele primejdui-

toare mântuirii sufletești și trupești își stăpânește patimile rele de îmbuibarea pântecelui cu mâncăruri, se păzește de beție, de lux în îmbrăcăminte, de modele șucheate, de cultul nudului (umblări aproape despuiat) de slutirea fețelor, de împopoțonarea cu feluritele fleacuri idolatre (cercei, inele, mărgele, salbe, panglici, brățări, funde, etc). Lipsa de cumpătare prăbușește pe mulți în cele mai negre mizerii: în dezmăț, destrăbălări, lux, desfrâu, jocuri, convorbiri porcoase și cântece curvești, jocuri de noroc, beții, în: spitale, sanatorii, azile, în case de nebuni, în temnițe, etc. Priviți: trupurile, familia, casele, gospodăriile bețivilor, destrăbălaților, risipitorilor și bolnavilor și vedeți câtă mizerie pe capul lor din cauza neînfrânării... Și câți bani buni, cu care s-ar folosi creștinii noștri, se aruncă în vânt, pe fleacuri de lux și mode șucheate, pe băuturi bețive, la petreceri anticreștinești, cu jocuri, lăutari, cântece curvești și alte pofte și blestemății!... Pentru paza de aceste prăbușiri rele, Dumnezeiasca Scriptură recomandă virtutea cumpătării tuturor creștinilor: bărbaților slujitori ai Bisericii (1 Tim. 3, 2-3; Tit 1, 7); femeilor (1 Tim. 3, 11) tinerilor și bătrânilor (Tit 2, 2-3-6; Lc. 21, 34-36). Cumpătarea e izvorul stării bune și a progresului în toate cele folositoare. Cumpătarea le face toate mult mai plăcute, ajutând pe creștinii cumpătați a gusta, vremelnic și veșnic, din cupa fecioriei. Cumpătarea face mult mai plăcute: mâncarea, băutura și odihna sau somnul; iar îmbuibarea cu acestea, le face adeseori chiar nesuferite. Cumpătarea e mama strălucitelor virtuți morale: cinstea, umilința înțeleaptă, modestia, bună starea, viețuirea duhovnicească, blândețea, bunătatea, seriozitatea morală, ș.a.; iar necumpătarea e mama vitregă, ba chiar și ucigașa acestora. Necumpătarea e mama viciilor, din care cele mai de căpetenie sunt: beția, dezmățul spiritual, desfrâul și omorul. Beția e mama desfrâului și a tuturor răutăților. Beția e „băutura morții vremelnice și veșnice".

Legile Dumnezeiești și sfaturile Sf. Biserici Creștine Ortodoxe opresc și osândesc beția, numărând-o împreună cu necumpătarea, printre relele fapte ale trupului (Lc. 21, 34-36; Rom. 1, 13; Efs. 5, 18; 1 Cor. 10, 7-8; Gal. 5, 19-21; Prov. Sol. 23, 20). Creștinii sunt sfătuiți și îndemnați a se feri de societatea bețivilor, care-și atrag asupră-le mânia Divină (1 Cor. 5, 11; Is. 22, 13-14; 56, 12; 5, 11-15, 22; 1 Cor. 15, 22). Beția duce pe oameni la: întunecarea minții, sărăcie, batjocură și ceartă, zăpăceală, gâlcevi

și babilonii, plângeri, vaiete, moarte năprasnică, pierderea Împărăției lui Dumnezeu și prăbușirea în iadul vremelnic și veșnic (Pr. Sol. 21, 17; 23, 21; 20, 1; Is. 28, 7; Osia 4, 11; Is. 5, 11-12; Pr. Sol. 23, 29-32; 2 Lege 21, 20-21; Gal. 5, 19-21; I Cor. 6, 10; Apc. 21, 3). În casele bețivilor e neorânduială, mizerie: „Vai!" „Ah!" „Of", „Văleu-u-u!", ca după mușcăturile șerpilor; e sărăcie, plângeri, bocete, vaiete, tânguiri disperate, rușine, blestem, jale, de multe ori și sânge ca și prin casele ucigașilor (Is. 5, 11-22; Pr. Sol. 23, 29-32; Is. 5, 11-22; 28, 1-3; Lc. 12, 45-46). Beția nu stinge setea precum nici cumpătarea nu potolește foamea.

Bețivii, necumpătații și risipitorii agoniselii lor pe feluritele deșertăciuni, își fac din casele lor un iad. Bețivii, cu fiecare pahar ce-l beau, ei beau lacrimile, sănătatea, sângele și viața soției și copiilor săi și în loc de a-și face trupurile lor Biserică Dumnezeului Celui viu (1 Cor. 3, 16-17; 6, 12-20; 2 Cor. 2, 14-18), ei și le atacă batjocoresc și strică. Acum, dacă în Noul Test., bețivii nu sunt pedepsiți a fi uciși cu pietre, ca în Vechiul Test., totuși li se arată limpede că nu vor moșteni Împărăția lui Dumnezeu și se vor prăbuși în iadul vremelnic și veșnic.

Păcătuiesc mult majoritatea creștinilor, care în Sf. Posturi, ajunurile, Miercurile și Vinerile de peste an, în zilele nedezlegate de Sf. Pravilă, beau băuturi bețive... zicând că așa postesc fiindcă nu mănâncă de frupt. Ce post poate fi acela cu băuturi bețive, cu blestemata beție întunecătoare și pustietoare de suflete! Ba încă și cu petreceri anticreștinești, cu lăutari, jocuri, cântece curvești și felurite blestemății!

„Nimeni să nu se mai amăgească! Dumnezeu nu se batjocorește; ci, ceea ce va semăna omul, aceia va și secera. Cel ce seamănă în trupul său, din trup va secera stricăciune; iar cel ce seamănă întru Duhul, din Duhul va secera viață veșnică" (Gal. 6, 7-8).

Nu putem posti, că fără carne murim! Așa-i auzim pe mulți creștini ai vremurilor noastre, zicând: „Dumnezeu să ne ierte, lasă nu putem să postim, că slăbim și ne primejduim viața! Toate ca toate, dar fără carne nu putem trăi!"

Acestea ziceau și israeliții scoși din robia Egiptului, în pustiu, pentru a-i băga în pământul Făgăduinței. Nemulțumiți cu „Mana" sau „pâinea" venită la ei din cer, cârteau împotriva lui Moise și Aaron, cerând carne. În drumul lor spre pământul Făgăduinței, firea cea veche trezindu-se și stăpânindu-i, cereau carne. *„Adusu-ne-am amin-*

te de peștii ce-i mâncam în Egipt, de castraveții, de pepenii, de praji, de ceapă și de usturoi... Sufletul nostru s-a scârbit de această mâncare (Mană, Pâine cerească) *proastă... dați-ne carne să mâncăm...*" (Num. 11, 4-6). Cârtirea aceasta așa de mult a supărat pe Dumnezeu, încât în mânia Sa le-a zis prin Moise: „Am să vă dau carne... să mâncați o lună de zile, până vă va ieși pe nări și vă veți scârbi de ea... pentru că ați cârtit, zicând: „Pentru ce am ieșit noi oare din Egipt?"... Domnul a pornit atunci dinspre mare un vânt cu nori mari de prepelițe, care au căzut în mijlocul taberei. Poporul a adunat prepelițele și au mâncat până s-au săturat... Dar pe când încă mâncarea era încă în gura și pe dinții lor, mânia Domnului s-a suit peste dânșii. Și a ucis pe cei mai mulți ai lor și pe cei aleși ai lui Israel i-au împiedicat. Acolo a murit și s-a îngropat mulțimea „amestecăturii" și a „israeliților acelora" cuprinși de pofta cărnii. Locul acela s-a chemat Chibrot - Hotaavva, adică mormintele lăcomiei, pentru că acolo s-a îngropat poporul cel pofticios (Num. 11; Ps. 77, 27-38). Iată ce lucru dureros au pățit poftitorii cărnii.

Tot cam așa păcătuiesc și creștinii ce răpștesc contra postului, zicând că-i peste putință a opri organismului lor carnea, care-i hrană priitoare, și că fără carne se aruncă singuri în brațele morții. După cele arătate în această carte, cred că nu mai e trebuință a împrăștia mai multe vorbe, spre a-i încredința chiar pe ei de minciuna pe care o tot spun în gura mea. Oare pentru ce când consultă doctorul țin cu sfințenie rețeta lui, care-i pune sub regim „adică" a nu mânca carne, nici a bea băuturi bețive"; iar când Sf. Maica Biserică prin rostul preoților ei le recomandă a posti în zilele de post, răpștesc, cârtesc și se tulbură, susținând morțiș că nu pot posti?! Oare pentru ce majoritatea purtătorilor de nume creștinesc pun mai prejos porunca lui Dumnezeu, a Mântuitorului, a Sf. Biserici și a preoților buni, decât porunca doctorilor. Trezește-te și te reculege, îndreptează-te, crede drept după dreptarul Ortodoxiei și viețuiește cât mai curat creștinește, până se zice astăzi. Noi toți care ne-am creștinat, spălat, sfințit și îndreptat în Numele Domnului Dumnezeu să ne ostenim a ne petrece viața noastră după buna plăcere a Lui, spre a trăi și a viețui noi în El și El în noi, vremelnic și veșnic.

„Toate îmi sunt slobode, dar nu toate îmi sunt de folos; toate îmi sunt slobode, dar eu nu voiesc să fiu biruit de ceva. Bucatele

sunt pentru pântece și pântecele pentru bucate; dar Dumnezeu va desființa și pe acela și pe acelea. Trupul însă nu e pentru desfrânare; ci pentru Domnul și așa Domnul e pentru trup. Și astfel, Dumnezeu, care pe Domnul l-a înviat, ne va scula și pe noi din morți" (1 Cor. 6, 12-14).

Popii de ce nu postesc?! Mulți purtători ai cinstitului nume creștinesc, care nu se împacă nici în ruptul capului cu postul, și tot răpștesc contra bucatelor de post, ca israelitenii cei poftitori de carne în pustie contra „Manei din cer", vrând să-și motiveze sau mai bine zis să-și camufleze „îndrăgirea ori îndrăcirea pântecelui, cârtesc, bodogănesc, ba strigă chiar și în public: „Da popii de ce nu postesc? De ce mănâncă de frupt în posturi?" etc. etc. Șoapta asta satanică parcă o aud sunând chiar și pe la urechile celor mai buni fii și fiice ai Sf. Biserici, care postesc, zicându-le tainic: „Nici Preoții nu mai postesc în aceste vremuri! Oare voi la ce să mai postiți?"

Ce crezi tu, creștine, căci cu astfel de cârtiri sau prin ascultarea acelor șoapte satanice te vei putea îndrepta pe sineți înaintea lui Dumnezeu? Nu. Nu. Cum nu s-au putut îndrepta Eva și Adam după călcarea postului în Rai înaintea lui Dumnezeu (Fac. 3), tot așa nici tu creștine, nici eu, nu ne vom putea îndrepta înaintea lui Dumnezeu cu astfel de scuze. Șarpele-Satana, care te silește pe tine, ca și pe Eva în Rai, cu astfel de dezvinovățiri sucheate, mă îndreptățește pe mine a pune degetul pe rană, chiar dacă rana asta ar fi pe trupul meu, ca slujitor al Domnului. Dar și aici vreau să te luminez și să te limpezesc cât voi putea mai bine, căci cu răpștirile acestea nu numai că nu vă veți îndrepta, dar veți aluneca și în mai grea osândă, căzând și în păcatul clevetirii, ponegririi și răutății, atrăgătoare mâniei lui Dumnezeu. Oricât te vei agăța de cutare sau cutare păcat al preotului tău slujitor, nu vei fi scutit de judecată și pedeapsă pentru călcarea postului. Preotul va da seamă înaintea lui Dumnezeu pentru păcatele lui, de nu se va griji; iar voi, creștinilor, de păcatele voastre. La Judecata particulară și la cea generală, nu vă va întreba pe voi, Dreptul Judecător: „De ce n-a postit preotul cutare, ori de ce a făcut cutare și cutare păcat; ci ne va întreba pe fiecare în parte: „De ce ai păcătuit? De ce n-ai făcut cutare și cutare faptă bună? De

ce ai călcat poruncile Mele? De ce ai făcut cutare și cutare păcat?" Acestea știindu-le, să ne părăsim de orice clevetiri și să ne ostenim a face tot binele și fapta bună, care ne stă în putință a o face.

Când tu, creștine, încerci a dezveli rana preotului tău, și mai ales când o trâmbițezi înaintea altora, ca Ham slăbiciunea tatălui său Noe, „eu văd că te încarci de păcate și blestem groaznic, ca și acela. *„Blestemat să fie Hanaan sămânța lui Ham... Să fie rob fraților săi"*... (Fac. 9, 21-27); eu zăresc în ființa ta: o bubă rea, un obicei satanicesc, o racilă păcătoasă, o boală veche care-ți roade inima: Patima clevetirii, care ți-a otrăvit întreaga ființă. Asta-i o grozavă boala molipsitoare, care fugărește pacea și armonia buneivoiri dintre oameni, aruncându-i în mari dezbinări, vrăjmășii și urâciuni pustietoare.

Eu sfătuiesc așa: Chiar de vor fi unii Preoți care vor fi mâncând de frupt în posturi: unii din pricini binecuvântate: boli grele interne, hemoragii, slăbiciuni care îi pironesc suferinței a nu-și putea împlini slujba preoției; alții poate fără motive binecuvântate, totuși e bine a-i cruța de ponegriri, știind că prin aceasta cruțăm credința, ortodoxia și Sfânta Biserică străbună. În cazul cel mai greu, când nu poți birui firea veche, pe omul cel vechi din tine, mărginește-te a zice: *„Ceea ce te învață preotul după Dumnezeu: ascultă și fă, ca să te mântuiești, iar a-l ponegri, publica și osândi pentru vreun păcat al său, în care l-a slobozit Dumnezeu pentru smerirea lui, păzește-te ca să nu te prăbușești în grea osândă"* (Mt. 23, 3).

Privind la frații Preoți, care-s cu lumina Dumnezeieștilor Evanghelii și Scripturi sub ochii lor, parcă nu ne-ar veni a crede, ca tocmai ei să calce ceea ce predică în Sf. Biserică. Dar, chiar de ar fi unii preoți, care afară de slăbiciunile lor trupești - că de, pe lângă că-s preoți îmbrăcați cu puteri Dumnezeiești de sus, totuși, să nu uităm că-s și purtători de trup, cu felurite slăbiciuni și suferințe în ei, de care-s datori a se îngriji - dar de vor fi unii care se lasă stăpâniți de patimi și robiți slăbiciunii trupești, nesocotind porunca lui Dumnezeu și postul, noi să fim cât se poate mai înțelepți și să ne folosim de ei chiar și așa cum sunt.

Pe fundul apelor mari ale mărilor și oceanelor, sunt un fel de pești uriași, îmbrăcați cu niște plăci strălucitoare, care împrăștie așa de multă și puternică lumină în jurul lor, încât sunt supranumiți

„felinarele oceanelor". Ori de câte ori se întâmplă în nopțile întunecoase furtuni puternice pe valurile nesfârșite ale oceanelor, acești pești „felinare" sunt o mare îndemânare, folosire și fericire a conducătorilor de vapoare. Ei se slujesc mult de lumina binefăcătoare a peștilor acestora. Se spune că o groaznică nefericire lovește pe peștii aceștia. Din când în când unii dintr-înșii orbesc. Și, așa ei duc o viață întreagă de lumină pentru cei înțelepți, care se folosesc de ea; iar pentru ei înșiși duc o viață chinuită de întuneric și de bâjbâială. Ei bine, gândiți-vă oare ce s-ar întâmpla cu marinarii care cu încăpățânare ar refuza a se folosi de lumina lor, pe simplul motiv că peștele „felinar" cela ori cela e orb? Oare n-ar fi ei vinovați de orice stricăciune, primejduire și naufragiu, înaintea lui Dumnezeu și a oamenilor? Ba da.

Mulți oameni din lumea aceasta, au tot cercetat soarele și au văzut uneori pete în soare, alteori au văzut cu toții chiar și eclipsă (întunecare) de soare. Ei bine, dacă din aceștia s-ar ridica cineva să spună că soarele nu mai e bun, pentru că s-au văzut pete în el și a eclipsat, s-a întunecat... și s-ar lepăda cu totul de binefacerile luminii și căldurii soarelui, băgându-se jos în niște pivnițe întunecoase și locuind acolo în întuneric și în umezeală, primejduindu-și viața, oare nu le-ar zice lumea „nebuni?" Și dacă mor acolo cu zile, nu sunt ei niște odioși sinucigași ai trupului și sufletului lor, cauzându-și îndoită moarte? Ba da. Tot astfel de nepricepuți, nebuni și sinucigași ai lor, sunt toți aceia care, dacă au văzut în preoți unele păcate, la alții alte păcate, îi ponegresc, îi urăsc și se leapădă cu totul de a se folosi de darul Preoției lor, cu care i-a îmbrăcat Însuși Dumnezeu. După cum marinarii înțelepți se folosesc în nopțile întunecoase și furtunoase de acei pești, chiar și fără vedere, luminători ai oceanelor și învățații astronomi, care mai mult decât noi au văzut mult mai bine și mai clar petele din soare și eclipsele solare, totuși se folosesc mereu de lumina și căldura soarelui, așa și toți fiii și fiicele Bisericii Ortodoxe Creștine, să se folosească de lumina de sus cu care-s îmbrăcați Preoții, chiar dacă unii din ei ar fi robiți de vreo patimă sau slăbiciune. E lucru foarte înțelept ca creștinii să se călăuzească în viața lor, după cereasca lumină cu care Preotul e îmbrăcat, chiar de ar fi el și păcătos, d.p. ca Noe ce se îmbătase, ca David

ce păcătuise, ca Petru ce se lepădase de Domnul întreit, cu blestem și jurământ, ca Pavel care mai-nainte prigonise Biserica, etc., etc. Creștinii să nu uite că lumina cu care e îmbrăcat preotul nu-i a lui proprie; ci este a lui Dumnezeu, Care l-a îmbrăcat cu preoția. Nimeni din fiii și fiicele Ortodoxiei, să nu caute a dezveli goliciunile firești ori șubrezeniile sufletești ale Preoților Bisericii, ale Părinților lor duhovnicești, ca să nu-și atragă asupră-și blestem și osândă, asemenea ușuratecului Ham. Fiecare creștin sau creștină, să lucreze mai bine înțelepțește, asemenea lui Sim și Iafet, care neasociindu-se la batjocură cu fratele său Ham, au acoperit cu haina goliciunea firească a tatălui său Noe și așa au moștenit binecuvântarea. Creștinilor și creștinelor, fiți buni următori înțelepților noștri străbuni și străbune, care aveau în mare cinste pe preoții Bisericii, cu toate că unii erau cuprinși de felurite scăderi. Acoperiți și voi cu haina tăcerii și ocrotirii, slăbiciunile unora din preoții slăbănogiți sufletește și vă folosiți de lumina lor. Ascultați-i și faceți tot ceea ce vă învață ei după Dumnezeu, că așa vă folosiți și vremelnic și veșnic. Numai dacă s-ar întâmpla să vă învețe careva ceva rău, abătător din calea vieții, din drumul Ortodoxiei și din viețuirea curat creștinească (care dea Dumnezeu să nu fie niciodată) apoi pe preotul acela ce ar da învățături primejduitoare și pierzătoare sufletelor, să nu-l asculte nimeni, chiar de ar avea și viață curată, părută de sfânt, să nu-l asculte nimenea, ca să nu se osândească vremelnic și veșnic. Dacă însă Preotul învață bine, fiind el chiar și un păcătos notoriu, să-l ascultăm și să ne folosim de lumina dumnezeiască, care prin el lucrează la mântuirea noastră. Noi toți, fiii și fiicele Sfintei Biserici, oricând vom observa unele pete de păcate la aproapele nostru și mai ales la preoți, să ne pironim privirile la porunca Mântuitorului: *„Nu judecați, ca să nu fiți judecați. Căci cu judecata cu care judecați veți fi judecați și cu măsura cu care măsurați vi se va măsura vouă... Tu cine ești care judeci pe sluga străină? Domnului său stă sau cade. Și va sta, că puternic este Dumnezeu a-l pune pe dânsul să stea”* (Mt. 7, 1-5; Lc. 6, 37-38; Rom. 14, 4; 2).

17. Am mâncat pe ascuns?

Această abatere prăbușește pe creștini în păcatul fățărniciei, vicleșugului și în grea osândă.

Ucenicul Sfântului Ierarh Averchie. Împăratul roman Marcu Aureliu, văzând că nimeni nu poate salva pe fiica sa îndrăcită, a trimis doi senatori: Valerie și Vasian, cu o scrisoare la Antipatul ținuturilor răsăritene ale împărăției romane, ca să-i trimită pe episcopul Averchie al Ierapolei pentru a însănătoși pe fiica lui... Sfântul Ierarh văzând scrisoarea împăratului și solii împărătești și aducându-și aminte că diavolul se lăuda că are să-i ostenească bătrânețile în calea cea lungă până la Roma, a zis în sine: „Deși te-ai sârguit, vrăjmașule, a împlini aceea ce te-ai lăudat din mândrie ca să o faci, însă nu te vei bucura, pentru că am nădejde la Dumnezeu că nu-mi vei supăra bătrânețile mele; ci și acolo voi sfărâma grumajii tăi, cu puterea Hristosului meu, care Mi-a făgăduit în vedenie darul Său". Și pregătindu-și toate cele de trebuință pentru călătorie, s-a sculat și a plecat, chemând în ajutor pe Atotputernicul Dumnezeu. Iar pregătirea lui fu în acest chip: a luat puțină pâine, iar într-o foale de piele a turnat vin, untdelemn, oțet și apă, și le-a făcut să nu se amestece între ele; căci, când îi trebuia vin pe cale, atunci curgea din foale numai vin; iar când îi trebuia untdelemn, ieșea numai untdelemn, iar când vrea oțet, se scotea oțetul, asijderea și apa singură îi ieșea, după trebuință, fiecare materie curgea deosebit, deși toate erau în acelaș vas.

Odată ucenicul lui, voind, fără binecuvântare, să scoată un pahar de vin din foale, îndată au curs toate materiile amestecate și vin, și untdelemn, și oțet și apă, încât nu-i era cu putință să guste; iar el spăimântându-se, a mărturisit Sfântului păcatul său, cerându-și iertăciune de la dânsul; apoi iarăși cu binecuvântarea fericitului, fiecare materie curgea deosebit.

Ajungând la Roma, a scos pe diavolul din fiica împăratului, însănătoșind-o, și l-a canonisit să-i ducă o stâncă mare de piatră, de acolo din Roma, tocmai în Ierapole... (Vezi pe larg. V. Sf. 22 Oct).

Călugărul osândit. Un Preot anume Atanasie din Licaonia Asiei, a povestit Sfântului Grigore Dialogul (cum ne istorisește acesta), că în zilele lui era un călugăr vestit și lăudat, într-o mănăstire de obște, pe care îl aveau în evlavie nu numai frații mănăstirii, dar și mirenii care locuiau primprejur fiindcă străbătea vestea lui pretutindeni, pentru bunătățile ce avea la arătare. El era evlavios și smerit la

chip, priveghea și se ruga mai mult decât ceilalți și postea la iveală, dar la chilia lui, ticălosul, mânca pe ascuns cu atâta îndemânare, încât nimeni nu-l știa. Și astfel și-a petrecut viața lui, fără să se lenevească la faptele bune de afară, dar nici de păcatul acesta să se pocăiască. În ceasul când era să moară a chemat pe toți frații, care îndată s-au adunat, socotind că vor auzi lucruri sfinte de la un om îmbunătățit ca acesta. Însă bolnavul a zis către ei acestea, cu totul cutremurat de frica muncii ce-l aștepta: „Să știți, Părinților, că atunci când mă fățărniceam că postesc cu voi, nu era adevărat; ci numai ca să mă lăudați, posteam la arătare, și după aceea mâncam pe ascuns cât vream; iar astăzi am fost osândit de dreapta judecată a lui Dumnezeu în munca veșnică, pentru că n-am mărturisit niciodată acest păcat al meu. Și acum sunt dat în stăpânirea unui balaur, care m-a legat de mâini și de picioare cu coada lui, și bagă vârful acestei cozi în gura mea și-mi ia sufletul".

Acestea zicând, a murit, ticălosul, și i-a luat acel nevăzut balaur sufletul său în munca cea veșnică. Vedeți, fraților, și vă cutremurați deoarece și numai pentru un păcat poate să se osândească omul și nimic nu-i folosesc celelalte fapte bune. Să urâm dar lăcomia pântecelui și beția, iar mai vârtos mâncarea pe ascuns, ca să nu moștenim, împreună cu cel de mai sus zis, munca cea nesfârșită („Mânt. Păc." pg. 111).

Mănâncă cu chibzuială. Un frate a întrebat pe un bătrân zicând: „Iată, mă duc la vreun loc cu frații și ne pune nouă înainte să mâncăm și poate că frații, ori pentru înfrânare, ori după masă fiind, nu voiesc să mănânce, iar mie îmi este foame: ce voi face?" Și a răspuns bătrânul: dacă ție îți este foame, ia aminte la cei ce șed, câți sunt; asijderea socotește și cele puse înainte și, partea ce socotești că ți se cuvine ție, aceasta mănâncă-o și nu-ți este ție greșeală, trebuința ta ți-ai împlinit; iar de te vei birui și vei mânca mai mult, aceasta îți este ție prihană" („Pateric" o.c. pg. 287, 12).

18. Am fost necumpătat în cheltuieli pentru întreținerea mea și a familiei?

Fiecare Creștin e dator a-și face cu bună chibzuială socoteala câștigului sau veniturilor sale, și cheltuielile casei pentru hrană, îmbrăcăminte, să le facă în așa fel, ca să-i mai rămână și ceva econo-

mie în casă, ca să aibă cu ce acoperi, la nevoie, unele cerințe și cheltuieli neprevăzute. Astfel de vor face toți gospodarii noștri, treptat vor crește și progresa sănătos. Cei care nu țin socoteală de acest bun sfat, ajung a-și plânge viața, zicând: „Cine cheltuiește peste ce câștigă, n-are de multe ori în casă mămăligă". Și vai, vai câți nu sunt care aduc luxul ori la petreceri anticreștinești și la beții, nu numai câștigul lor, dar și din moștenirea părintească, după care ajung nenorociți pe drumuri, pieritori de foame și de golătate care se ruinează în mizerii văzând cu ochii.

Undița de aur. Un prințișor, voind să prindă pești, lăsă de i se pregăti o undiță de aur, prinsă de un fir de mătase. Prințul ieși la țărmurile lacului, aruncă undița și scoase îndată un pește din apă. El băgă undița din nou: acum se legă o știucă mare de ea, aceasta însă rupse sfoara de mătase și disparu cu undița de aur în valuri. Prințul zise: „Cu undița cea scumpă de aur nu mi-am agonisit decât un pește nemernic! Dați-mi o undiță de fier cu sfoară tare de cânepă, căci este un lucru prost de a pune mult într-o afacere, din care nu poți scoate decât puțin".

Pentru un lucru fără de folos.
Nu pune aurul cel prețios! (I.M.C.65).

19. Am mâncat ceva spurcat: sânge de animale, mortăciuni, sugrumat, pască evreiască, ș.a.?

Toți creștinii: fiii și fiicele Sfintei Biserici Ortodoxe Creștine, fiind curățiți și sfințiți de Dumnezeu, prin baia Sfântului Botez, ungerea cu Sfântul Mir, Împărtășirea cu Preasfântul Trup și Sânge al Domnului nostru Iisus Hristos și prin celelalte Taine și daruri Divine; sunt îndatorați a-și păstra această sfințenie, a nu ceda păcatului și a se feri de a mânca orice spurcăciuni. În acest scop soborul Sfinților Apostoli oprește pe toți creștinii – cler și popor – de a mânca sânge ori mortăciuni, zicând: *„S-a părut Sfântului Duh și nouă* (Soborul Apostolesc), *ca mai mult nici o greutate să se pună peste voi, afară de cele de nevoie și anume: a vă feri de cele jertfite idolilor, de sânge, de sugrumat și de desfrânare, de care de vă veți păzi pe voi, bine veți face, fiți sănătoși"*... Căci dacă vreun Episcop, Preot sau Diacon, sau altcineva din clerici, ori din laici, de va mânca

carne în sângele sufletului său, ori omorâtă de fiară, adică de lupi sau bătut sau omorât de păsări, sau sugrumat, ori mortăciune; de va fi cleric să se caterisească, iar de va fi laic să se afurisească" (F. Ap. 15, 6-29; 21, 25; Gal. 2; Can. 63 Apost; can. 67 Sin. VI ec; Gangra 2).

Interpret că și cei ce împușcă și nu taie grumazul la animale ca să le curgă sângele, păcătuiesc, căci tot așa este cu ele ca și cu cele ucise de vulturi sau alte fiare (Lev. 17, 13). Canonul caterisește pe clericul care ar mânca animalul sugrumat, iar pe laic îl afurisește. Sinodul apostolesc a oprit mâncarea de animale sugrumate. În legea veche asemenea nu era învoit (Lev. 1, 7). Dar nicăieri nu se oprește mâncarea de carne, de la animale sau păsări cu regulă tăiate și cine ar zice că mâncarea de carne aduce moarte, acela să fie anatema, cum zice Sinodul din Gangra, can. al 2-lea.

Dumnezeiasca Scriptură ne-a poruncit a ne depărta de sânge, de sugrumat și de curvie. Deci, pe cei ce pentru lacomul pântece sângele de orice fel de vită cu oarecare meșteșug îl fac de mâncare și așa îl mănâncă, îi certăm. Deci, de acum înainte, oricine se va apuca să mănânce sânge de vită, cu orice fel de chip, de va fi cleric să se caterisească, iar de va fi mirean să se afurisească (Can. 67 Sin. 6).

Dacă cineva pe cel ce mănâncă carne (afară de sânge și jertfă idolească și sugrumat) cu evlavie și cu credință, l-ar osândi, ca și cum nu ar avea nădejde, pentru că se împărtășește cu aceasta, anatema să fie (Can. 2 Gangra). Nu mâncărurile ne îngreuiază pe noi, preasfințite Papo, de au mâncat cei robiți acestea pe care le-a pus înaintea lor cei ce îi stăpâneau pe ei. Mai vârtos fiindcă un cuvânt este la ei toți, ei, barbarii, cei ce au alergat la părțile noastre n-au jertfit idolilor. Iar Apostolul zice: *„Bucatele pântecelui și pântecele bucatelor. Iar Dumnezeu și pe acesta și pe acestea le va strica. Ci și Mântuitorul cel ce curăță toate mâncărurile, zice: „Nu cele ce merg înăuntru spurcă pe om, ci ceea ce iese"* (1 Cor. 6, 13; Mt. 15, 11; can. 1 Grigore al Neocesariei).

Dacă unii creștini, de silă luați în robie, au mâncat bucate păgânești, cu asta, zice canonul, ei nu sunt vinovați, căci mâncărurile nu îngreuiază în acest caz, nefiind voia celor ce le-au mâncat. Cuviosul Părinte Grigore atrage atenția Papei în răspunsul acesta ce il dă, cum că Mântuitorul singur a zis, că nu cele ce merg în om spurcă, ci cele ce ies, cu alte cuvinte, să se pună preț mare nu numai pe

aceea ce omul mănâncă, dar mai ales pe viața omului, pe cuvintele și faptele lui. Îndeosebi nu sunt vinovați creștinii, când bucatele ce mănâncă de la păgâni nu sunt de la păgânii care serveau idolilor. Iar glumeților engrotiști, către cucernica lor propunere, pentru aceea și noi nu le mâncăm toate acestea, să li se zică, că ne îngrețoșăm și de prisosințele noastre. Căci după cuviință, verdețuri de iarbă sunt la noi cărnurile. Iar după deosebirea celor folositoare, precum și între verdețuri, pe cea vătămătoare o deosebim de cea asemenea. Așa și între cărnuri, pe cea bună de cea vătămătoare o deosebim. Fiindcă verdeață este și cucuta, precum carne este și cea de vultur. Dar însă nici mătrăgună ar mânca cineva, având minte, nici de carne de câine s-ar atinge, nesilindu-l nevoie mare. Încât cel ce a mâncat n-a nelegiuit (Can. 86 Sf. Vasile c. Mare).

Și aceea mi s-a arătat a fi lucru de râs, a se făgădui cineva să se ferească de cărnurile de porc. Drept aceea, binevoiește a-i învăța să se ferească de rugăciunile și făgăduințele cele fără învățători. Întrebuințarea însă iartă-o a fi cu nedeosebire. Că nici o zidire a lui Dumnezeu nu este de lepădat, luându-se cu mulțumire. Drept aceea, făgăduința este de râs, nu ferirea neapărată. Dacă cineva se făgăduiește pe sine a nu mânca carne de porc, canonul zice că acela trebuie să-și țină cuvântul, deși acesta era lucru de râs. Marele Vasile de aceea recomandă a nu se face astfel de făgăduieli, care n-au nici o rațiune, întrucât sunt știut, este că nici o zidire a lui Dumnezeu este de lepădat.

Concluzie. Conform cu decizia sinodului apostolic, canoanele opresc mâncarea de carne de animale sugrumate, cum obișnuiau păgânii să facă (F. Ap. 20, 13-19). Mâncarea de carne însă nu se oprește, ba Sfântul Vasile spune că nu trebuie să se jure cineva că nu va mânca carne de porc. De asemenea canoanele dau anatema pe acela care ar avea scârbă de fratele său, pentru că mănâncă carne. Însă: Clericul care va mânca carne de animale sugrumate, să se caterisească, iar laicul să se afurisească (Dr. D. G. Boroianu „Drept Bis. Vol. I pg. 12-14).

Rânduiala de a nu se mânca sânge, sau carne în sângele său, o avem din Sfânta Scriptură a Vechiul Testament. Unii exegeți susțin că înainte de potop oamenii au fost opriți a mânca nu numai sânge, ci și carne. O parte ar fi de părere că numai urmașii lui Cain ar fi

mâncat carne. Alții zic că nici aceștia, întemeindu-se pe porunca lui Dumnezeu dată lui Adam în Rai: „Iată v-am dat toată iarba cu sămânță, care crește pe pământ, și tot pomul roditor care are fructe! Acestea vor fi vouă spre mâncare, și la toate; animalele pământului, păsările cerului și toate câte se târăsc pe pământ, având suflet viu în sine, dau toată iarba verde spre mâncare...“

Oare de ce să fie oprit oamenilor a mânca sângele animalelor?

1). Pentru a nu deveni cruzi, porniți spre mai multă răutate și ucideri. 2). Din punct de vedere igienic, sângele fiind elementul care întreține viața și sănătatea fizică a animalului, atârnă de alcătuirea lui. Dacă în acea alcătuire a sângelui intră sămânța vreunei boli, ea se transmite ușor în cei care au mâncat sângele animalului. Un sânge bolnav e cu mult mai primejdios din acest punct de vedere decât carnea, pe care a însuflețit-o circulând prin vine și artere. Deci, înlăturând sângele, înlăturăm în chip aproape sigur primejdia îmbolnăvirii din cauza hrănirii cu carne.

Tot pentru acest motiv mai mult se oprește și mâncarea animalelor sugrumate, adică a celor din care nu s-a scurs tot sângele, precum și a animalelor găsite moarte sau sfâșiate de fiare (Ieș. 22, 31; Lev. 11, 39-40; 17, 15; 22, 8; 2 Lege 14, 21). Dacă sângele poate fi pricina transmisiunii bolilor, cu atât mai mult carnea animalelor moarte sau sfâșiate de fiare, poate fi primejdioasă din cauza insectelor, microbilor infecți și a descompunerii ei, din cauza căldurii..." (Vezi tâlcul c. 63 Apost. de pr. C. Dron.)

20. Am mâncat și am băut în Sf. Biserică, necinstind sfințenia Ei prin aceasta și alte neorânduieli?

Cei care mănâncă și beau vin, rachiu în Sfânta Biserică, necinstesc Casa lui Dumnezeu și cad în grele pedepse vremelnice și veșnice, de nu se vor îndrepta după Dreptarul Ortodoxiei și de nu se vor pocăi. *„Au doară n-aveți casă ca să mâncați și să beți? Sau pe Biserica lui Dumnezeu defăimați, și rușinați pe cei lipsiți? Ce voi zice vouă? Lăuda-voi pe voi? Întru aceasta nu vă laud"* (1 Cor. 11, 22).

Ce zic sfintele sinoade despre păcatul acesta? „Nu se cuvine a se face așa zisele agape în cele Domnești (clădiri), sau în Biserici, și a mânca și a așterne culcușuri în interiorul Casei (Domnului). Iar cei ce îndrăznesc să facă aceasta, sau să înceteze, sau să se afurisească".

„Soborul al VI-lea, Canonul 72, și cel de Laodichia, Canon 28. Canonul 72 al Soborului al șaselea și 28 al Soborului de la Laodichia așa poruncesc, să fie afurisiți câți aștern haine în biserici și fac mese, băuturi și mâncăruri înăuntru, căci în tot locul unde se cântă și se slăvește Dumnezeu și se slujește prea sfântul Trup al Domnului, acela se cheamă și este închinat loc sfinției sale, care este biserică, și băuturi și mâncăruri într-însa nu se fac, ci numai Psalmi, cântări, Slavoslovii, Vecernii, Litii, adică Rugi. Utrenii, Liturghii și cântări necurmate și neîncetate. Drept aceea să căutăm să vedem mai sus afurisenia Dumnezeieștilor părinți și să ne ferim departe să nu facem mese în biserici, nici în sfintele grădini să nu se facă cârciumă, că sfintele grădini sunt acestea: Curțile Bisericilor, Grădinile, casele, cămările și toată curtea, adică unde este îngrădită sau zidită și acestea sunt într-însele înăuntru și acest Canon nu oprește numai cârciumă să se facă acolo, dar nici în altă negutătorie. Drept aceea, trebuie să păzim Dumnezeieștile locuri ale bisericilor cu multă smerenie, că zice Domnul nostru Iisus Hristos pentru Sf. Biserică, să nu faceți Casa Tatălui Meu, casă de negutătorie și curvăsărie" (Vezi can. 74 Sin. 6 ec; Prav. Mare Bis. gl. 139, 140 comp. can. 11 Gangra; 27, 28 Laod; 42 Cartagen cu tâlcul lor).

Cel ce se împute în Sfânta Biserică, să dea la Sfânta Biserică un kilogram de tămâie (Pravila Duhovnicească).

21. Am mâncat de furat? Mi-am pus în gând să fur de la alții? Am mâncat dreptul altora?

22. Am învățat pe copiii noștri, pe slugile noastre, să fure de la aproapele nostru: poame, ouă, păsări, bucate și alte lucruri, ca să le mâncăm și întrebuințăm noi?

Cei ce învață pe alții, și mai cu seamă pe copiii lor, să fure, sunt mai răi și decât ucigașii, pentru că aceia ucid trupul; iar aceștia le ucid și trupul și sufletul, prăbușindu-i în osânda iadului.

23. Am mâncat viața altora?

Cei care persecută, învrăjbesc, nedreptățesc, mrejuiesc, încurcă și tulbură până la ieșirea din fire, zdruncinând sănătatea și scurtând viața aproapelui lor cu o răutate infernală, aceia sunt socotiți ca ucigători și mâncători de oameni.

Mâncătorii de oameni dinaintea potopului. Din amestecul fiilor lui Dumnezeu cu fiicele oamenilor, a ieșit cea mai monstru-

oasă răutate și destrăbălare de pe suprafața pământului, încât nici Dumnezeu, Cel nemărginit de bun, n-a mai putut-o răbda; ci a hotărât-o pierzării. *„Au văzut* - zice Sfânta Scriptură - *fiii lui Dumnezeu pe fiicele oamenilor că sunt frumoase și din toate acelea care au ales și-au luat neveste, la care intrând au dat naștere uriașilor... Dumnezeu văzând înmulțirea răutății pe pământ și că toate întocmirile gândurilor oamenilor acelora erau îndreptate zilnic numai spre rău, a zis: „Duhul Meu nu va mai rămâne pururea în om, căci omul nu e decât carne păcătoasă. Zilele lui vor fi* (din vârsta de aproape o mie de ani), *de 120 de ani... Acum am să stric de pe fața pământului pe omul ce l-am făcut, dimpreună cu toate viețuitoarele"* (Fac. 6). Unii istorici vechi tâlcuind acest loc al Sfintei Scripturi, spun: Copiii aceia care ieșeau din împreunarea fiilor lui Dumnezeu cu fiicele oamenilor, erau cu totul robiți de desfătările trupeștilor păcate. Dumnezeu arătându-le acelora că n-a binecuvântat însoțirea și patul lor nelegiuit, a slobozit a da naștere unor uriași, sau sluțenii de oameni, monștri. Prin așa nașteri le-a făcut arătat lipsa binecuvântării Sale.

Unii din acești monștri creșteau ca niște copaci, trecând peste măsura creșterii omenești. Cei născuți din acele nelegiuiri, erau: asupritori, ucigași, mânioși, iuți, iubitori de vărsări de sânge și de războaie, mândri, iubitori de stăpânire, lacomi, peste tot pământul goneau pe oameni, jefuindu-i și ucigându-i. Aceia erau atât de împătimiți și porniți la păcatul desfrânărilor, încât nu se poate scrie nici vorbi, pentru că-i nesuferit auzului celor cu întreagă minte. Totuși, multe din acestea se află scrise în istoriile Haldeescului scriitor Beroz. Acesta istorisește în scris, de obiceiurile lor cele prea spurcate, că nu erau fărădelegi și necurății pe care să nu le săvârșească acei uriași. Ei nu se mulțumeau numai cu hrana din legumele și poamele ce producea pământul, așa cum se hrănise seminția lui Sit; ci mâncau și carne. După obiceiul urmașilor lui Cain, ei se ocupau cu vânătoarea, ucigând felurite animale, pe care le mâncau. O, de s-ar fi mulțumit cu atât! Diavolul, pe care ei îl slugăreau cu răutățile și desfrânările lor, i-a împins și în altă prăpastie mai groaznică, adică a se mânca om pe om. Ei mâncau (povestește același haldeesc istoric) carne de om. Și era mâncarea lor, carnea oamenilor uciși de dânșii. Deci, dacă ei

mâncau carne de oameni, cu cât mai mult carnea dobitoacelor, a fiarelor și a păsărilor de orice fel, pe care le puteau vâna. Aceia și pe pruncii nou-născuți, care ieșeau morți din pântecele mamelor lor, și pe aceia îi pregăteau mâncare, precum povestește același istoric Beroz.

Uriașii aceia, prin mulțimea nelegiuirilor și a răutăților lor monstruoase, atât de mult au fost urâți înaintea lui Dumnezeu și a oamenilor, încât Domnul s-a văzut silit a aduce potop universal pe pământ, ca să înece toată omenirea și viețuitoarele, afară de Noe, plăcutul Lui, cu casa sa și vietățile cu care au intrat în corabie. Se mai povestește că pe mulți uriași din aceia urâcioși la suflet și monstruoși în nelegiuiri, i-a pierdut Dumnezeu cu tunete și cu fulgere înfocate, pentru ca ceilalți să se teamă. Dar ei nu se mai îndreptau, pentru că nu era în ei Dumnezeiasca temere, nici înțelepciune pentru îndreptare, și astfel au viețuit tot împotriva lui Dumnezeu, până ce i-a pierdut pe toți cu apele potopului.

Aici e locul cel mai priincios, să luăm aminte la întrebarea: când frumosul chip omenesc s-a slutit și a devenit o groaznică urâciune înaintea lui Dumnezeu și a oamenilor luminați cu Dar Divin? În vremea aceea, când fiii lui Dumnezeu, oamenii cei sfinți, părăsindu-și sfințenia lor au început a cădea în păcate urâcioase cu neînfrânare și a se amesteca cu fețele cele păcătoase. Oamenii (parte bărbătească și femeiască) căzuți din sfințenie în felurite nelegiuiri, păcatul lor este mai mare, mai greu și mai vizibil tuturor, decât păcatul păcătoșilor. Cei murdari pe haine (găzarii, cărbunarii, coșarii, păcurarii, etc), când se mai murdăresc încă, nu se poate observa de nimeni; iar când cei cu hainele curate se murdăresc, se observă repede de multă lume. Deci, mai mult mânie pe Dumnezeu cei sfinți când cad și zac în păcate urâcioase, decât când cei păcătoși cad și zac în ele. A păcătuit înaintea lui Dumnezeu Cain, cu uciderea fratelui său Abel, și strănepotul aceluia Lameh, care cel dintâi și-a luat două femei și a ucis din nebăgare de seamă pe strămoșul său Cain...! (Fac. 4). Însă precum vedem nu au mâniat așa de mult aceștia pe Dumnezeu, pe cât L-au mâniat fii lui Dumnezeu, adică urmașii lui Sit, cei care au fost sfinți, care greșind precum am arătat, și-au atras asupra lor îndoită pedeapsă: nebinecuvântarea însoțirii și patului lor, din care ieșeau acele ciudățenii monstruoase și potopul universal.

Din cele arătate, vedem că păcatele celor sfințiți și ale sfinților nu sunt ca păcatele lumii de rând; ci sunt ca niște uriași: slute la chip, mari, înfricoșate, urâcioase și grozav de scârboase. Urâte la chip căci îl necinstesc, mari și uriașe deoarece pe mulți îi smintesc, înfricoșate și grozav de scârboase pentru că: Vai și amar acelora prin care vine sminteală. *„Vai lumii pentru smintele,* zice Domnul, *că smintelele trebuie să vină, dar vai aceluia prin care vine sminteala, că mai de folos i-ar fi lui de și-ar lega o piatră de moară de grumazul său și să se arunce în Mare, decât a sminti pe unul din acești mai mici, care cred în Mine"* (Mt. 18, 6-9; Mc. 9, 42; Lc. 17, 1-2; 1 Cor. 11, 19; Perl. d. „Hronograf").

Mâncători de oameni. Cine și-ar putea închipui că în zilele noastre există mâncători de oameni? Și cu toate acestea, există și sunt mulți la număr. Un explorator, Woelfell, a găsit numeroase triburi de antropofagi pe munții ce despart fluviul Cavaly de orizonturile Nigerului superior, la Lola, printre manonii și guersiții. Un soldat artilerist francez, plimbându-se în jurul satului, a dat cu piciorul de un cadavru omenesc, oribil stâlcit, acoperit de furnici. Sălbaticii de acolo, pentru a se folosi de sarea ce au primit-o ca dar de la europeni, au luat din el o captivă și au tăiat-o în bucăți. Ei vorbeau de fapta lor, ca de ceva foarte natural. Woelfell a constatat, că toate triburile din acele regiuni sunt mâncătoare de oameni. Popoarele de acolo mănâncă carne de om. Ele gătesc bucăți de carne de om cu ulei de palmier și le mănâncă la zile mari. Dacă n-au prizonieri pe care să-i mănânce, atunci preotul lor vrăjitor acuză pe unul din trib, că a păcătuit cu ceva. Nefericitul atunci este ucis și mâncat. La bouetii, în regiunea care multă vreme a fost terorizată de Samory, căpitanul d'Ollone, a constatat că și gonii sunt antropofagi, cu toate că au la dispoziția lor boi, oi și capre. Și ceea ce e curios, e faptul că acești negri sunt inteligenți, oarecum civilizați și susceptibili de oarecare cultură. Ei între ei sunt umani în viața lor de toate zilele. Când promit ceva, se țin de cuvânt. Sunt cinstiți, și cu toate acestea, de canibalismul lor nu s-au putut dezvăța.

În Congo, pretutindeni, unde nu s-au stabilit europeni, există antropofagi. Palminii, un trib foarte războinic, cer de la cei învinși

o dijmă „de carne care a vorbit". Pe platourile dintre Ogane, fluviu între Gabon și între Congo, Batekeșii sunt și nu sunt antropofagi, după împrejurări. În timp de război, ei mănâncă pe prizonieri și pe cei uciși; în timp de pace se abțin de la carne de om. Ceva mai sus, în Brazzaville, indigenii nu s-au sfiit în anul 1900 de a aduce la bâlciurile de pe acolo bucăți de carne de om. Fiind descoperiți de autoritățile franceze, au fost pedepsiți foarte aspru. Aceasta însă nu i-a împiedicat deloc ca să nu exercite înainte crudul lor comerț la câțiva kilometri mai departe de teritoriul ocupat de francezi. Adeseori aduc la târg câte un sclav viu, destinat să fie vândut, în detail. Cumpărătorii arată ce bucată din trupul sclavului voiesc să cumpere și cu vopsea se însemnează partea vândută; apoi după ce tot corpul este vândut, prizonierul este ucis, tăiat în bucăți și împărțit la mușterii. Uneori, câte un cumpărător nu are răbdare să aștepte, și atunci măcelarul îi satisface dorința și cu o lovitură de topor taie un picior sau o mână a nenorocitului, care este încă viu.

Un misionar belgian, de Decken, care a străbătut tot Congoul superior, relatează următoarea întâmplare: Sosind într-un sat, în ziua când se ținea acolo bâlciul, el văzu un nenorocit care se plimba de colo până colo, ca o santinelă. Linii trase pe corpul său, arătau părțile vândute. Era un prizonier, care prin plimbarea sa atrăgea atenția cumpărătorilor. După ce fu vândut cu totul, fu ucis ca o vită și tăiat în bucăți. Același lucru a putut vedea și preotul Angonard, episcopul din Brazzavill. Judecătorul de Saegher a asistat la masacrul unui vechi funcționar congolez. Judecătorul voia să-l scape, dar protogiatul nu voia. Ce se întâmplase? Sălbatecii voiau să-l îngrașe și îi dădeau să mănânce bine. Judecătorul îi zise: „Da, bine nefericitule! După ce te vor îngrășa o să te omoare". Iar funcționarul îi răspunse: „Deocamdată nu mă omoară și nu mă mănâncă. Și apoi, ori unde mă voi duce, n-o să găsesc o mâncare mai bună ca aici". Funcționarului, într-adevăr, nu-i venea să creadă, că are de-a face cu antropofagi. Peste câteva zile însă, el a fost ucis și mâncat. Vai de călătorul care rătăcește în regiunea locuită de Bondgoși. Staley ne-a descris impresia grozavă, când auzea pe unde trecea: „Iată carne, carne care trece, carne albă, carne!" Bondgoșii au acea cruzime de particular, căci fiind foarte rușinați în lăcomia și în sălbăticia lor, ei

zdrobesc captivilor lor, brațele și picioarele, îi țin mai multe zile în apă și în urmă de abia îi omoară și-i mănâncă. Bonglijii, zondejii, mănâncă pe prizonierii lor, și pe orice mort, al cărui corp nu e apărat de familia mortului. Monbutujii vânează pe om, cum se vânează orice animal, strigând: „Pichio! pichio! (carne-carne), iar la Abengojii, copiii vând cadavrele părinților lor. Akașii, niște pitici care trăiesc prin păduri, omoară pe oameni cu săgeți înveninate. Acum, dacă trecem din Africa în America, găsim că triburile Caraibe, Canibe și Calibe, care locuiau Antilele, aveau, înainte de sosirea spaniolilor, rezerve de carne omenească, sărată. În insulele Fidji, prizonierii sunt fripți pe grătar și mâncați. În Noua Zeelandă, Maorii pun pe prizonierii lor, bărbați, femei, copii, să ducă lemnele pe care îi vor arde. D-rul Carl Lumhotz, care a trăit patru ani printre canibalii din Australia, a văzut că aceste triburi pornesc la război când le vine pofta de carne de om. Canibalii din New Quensland nu mănâncă capul și intestinele prizonierilor, ci numai rinichii lor. Ilustration comunică următorul caz foarte sugestiv. Un canibal a acordat un interviu unui jurnalist american, declarând: că mâncătorii de oameni din Australia, preferă mai curând carnea unui om din Oceania, decât a unui om din Europa. Pentru că Polinesianul are carne mai dulce, decât carnea europeanului, care e sărată. Mai ales marinarii, prin faptul că consumă mult alcool și tutun, au carne de proastă calitate. Obrajii e partea cea mai delicioasă. Apoi pulpele de la picioare sunt bune. În Asia nu sunt atât de mulți antropofagi. Chanu-Tom, un avocat din Birmania, susține că sălbaticii care locuiesc în ținuturile muntoase de la Nord-Estul Birmaniei, se hrănesc cu cheag de sânge omenesc.

După ce am trecut în revistă, cât de mulți antropofagi există în zilele noastre, o obsevație de ordin general se impune. Mai peste tot locul, cei care mănâncă mai mult, sunt superiori intelectualicește și fizicește celui devorat. Ei sunt aristocrația, ei formează clasele bogate, ei sunt șefii, bogații, cei mai vicleni, cei mai puternici. Victimele lor sunt cei slabi, cei săraci, sau cei albi, nesupuși tribului lor. Antropofagii mâncând pe alții, cred că-și vor mări puterea lor, inteligența lor, curajul lor, sorbind toată forța, toată inteligența, tot curajul victimelor lor. Fără a împărtăși această erezie abominabilă, fără a crede că antropofagii constituiesc o etapă fatală a îndrumării

către civilizație, trebuie să notăm, că toți voiajorii care au călătorit prin Africa, prin Oceania, au constatat, că toți sălbaticii care știu să lucreze fierul, lemnul, care au țesătorii de stofe, sunt în același timp și antropofagi, ceea ce denotă că n-are nimica de a face cultura cu omenia. Acești sălbatici fiind supravegheați, se abțin de a mânca carne de om, deodată însă ce simt că nu sunt supravegheați, ei revin numaidecât la odioasele lor moravuri. Așa că, pe drept cuvânt se întreabă misionarii, exploratorii, descurajați, dacă va veni vreodată timpul când oamenii nu se vor mai mânca între ei, dacă setea de sânge și de ură va dispărea din lume, și dacă adevărată civilizație va stăpâni vreodată întreaga omenire (Rev. „Viața fericită", nr.21 din 1-I-1908).

Canibalii din cursul vremurilor. Oamenii care s-au depărtat de Dumnezeu, nesocotind învățăturile Lui, au devenit în felurite forme, niște canibali sau mâncători de oameni. Dumnezeiasca Scriptură ne arată că în vremea Proorocului Elisei, Samaria fiind înconjurată de sirieni, s-a făcut în ea o foamete cumplită, încât au fost siliți unii din israeliți a mânca carne de om. Aceasta era o pedeapsă Dumnezeiască pentru depărtarea lor de Dumnezeu, călcarea legilor Divine și idolatrizarea multora. Odată trecând împăratul lui Israel pe zidurile cetății, o femeie plângând a zis către el: „Ajută-mă Domnul meu, împărate!" Împăratul i-a zis: „De nu te va ajuta Domnul, cu ce pot să te ajut eu? Au doară eu vin de la arie sau de la teascuri?... Ce ai? Femeia i-a răspuns: „Iată, femeia aceasta mi-a zis: „Dă pe fiul tău să-l mâncăm astăzi; iar pe fiul meu îl vom mânca mâine". Și așa învoindu-ne, între noi, am fiert pe fiul meu și l-am mâncat... A doua zi i-am zis: „Dă acum pe fiul tău să-l fierbem și să-l mâncăm...". Ea însă l-a ascuns. Împăratul auzind aceste cuvinte, și-a rupt hainele de durere și a trecut înainte pe zidul cetății. Poporul atunci a văzut că împăratul israelitean, idolatrizat și potrivnic sfaturilor proorocești, era îmbrăcat pe dedesubt cu sac de păr... (4 Împ. 6, 24-33).

Înainte de venirea Mântuitorului pe pământ, lumea era cufundată în multe și mari păcate, trăind în unele privințe aproape ca dobitoacele. De pildă țările din apusul Europei și dinspre miază-noapte erau pline de păduri și de smârcuri, iar locuitorii trăiau aproape cu sălbaticii. Unde e azi Lisabona, iberii spintecau pe cei prinși în război, ca să ghicească viitorul după felul măruntaielor! Pe unde e azi

Bordeaux, Galii, întocmai ca și pieile-roșii, țintuiau în ușă capetele dușmanilor uciși în lupte, iar pe cei prinși de vii îi tăiau, îi răstigneau pe Cruce sau îi frigeau... (La vreme de nevoie, chiar îi și mâncau). Tot așa, unde e azi Londra, Britanii, umblau cu pieile goale, își vopseau trupul cu albastru (ca să fie mai fioroși în lupte), pe când între Rin și Vistula, germanii, umblau după vânat, îmbrăcându-se cu piei de ren, ca eschimoșii, și junghiind oameni spre ai da jertfa idolilor lor. Cât despre slavi, ei se ungeau cu funingine și hoinăreau prin mlaștini, la pescuit, ducând o viață aproape ca a fiarelor. Spre miazăzi, nu se știa pe atunci până unde se întinde uscatul, și ce fel de lume trăiește pe acolo. Peste Sahara nu putuse trece nimeni. Astăzi însă știm că dincolo viețuiesc oameni negri, care trăiesc la fel cu căpcăunii din povești. Unii mănâncă zilnic carne de om (canibalii). Cum ținem noi găini la coteț, așa țin acei negri robii, pe care îi taie și-i fierb în căldare spre a-i mânca; iar pe alții îi vând întocmai ca pe vite.

Italienii mai bogați, de acum vreo 19 secole, își tăiau robii înadins ca să hrănească cu carnea lor peștii din eleștee, spre a fi mai grași și mai plăcuți la ospețele lor... Sciții mâncau oameni, beau vin din craniile vrăjmașilor uciși în războaie, și purtau ca și alți barbari, capetele celor uciși, spânzurate la oblâncul șeii (Vezi despre sciți ist. românilor de Xenopol I.G. Sbiera; „Contribuiri" pg. 50-53. ș. a. n. aut).

Virtutea străbunilor noștri îi deosebea de feluritele neamuri barbare, cam așa cum se deosebea „poporul lui Dumnezeu Israel" de popoarele păgâne, idolatre din cursul vremurilor... Așadar, când s-a ivit învățătura Domnului nostru Iisus Hristos, acum 19 veacuri, singurii oameni mai luminați erau cei dimprejurul Mediteranei: egiptenii, fenicienii, asyro-babilonenii, perșii, grecii, geto-dacii și romanii. Numai aceștia duceau o viață ceva mai blândă. În deosebi erau vestiți în toată lumea părinții noștri geții sau dacii (numele erau deosebite, dar neamul era același, cum erau până de curând moldovenii, muntenii și ardelenii). Despre ei, un mare învățat de pe vremea nașterii Domnului Hristos, scrie așa: „E un lucru de care nimeni nu se poate îndoi și care răsare din toată istoria geților: râvna lor religioasă a fost de când lumea caracterul precumpănitor al firii lor" (Strabo). Atât de viu era gândul lor cu privire la viața de dincolo de moarte, încât Herodot, le dăduse, cu vreo 500 de ani mai înainte numele de: „geți nemuritori".

Într-adevăr cu drept cuvânt, se dusese vestea despre viața străbunilor noștri. Unii dintre ei posteau cu mare sfințenie, ferindu-se de orice mâncare însângerată și mulțumindu-se numai cu legume, lapte miere și caș; iar alții trăiau în singurătate, ca sihaștrii, după învățătura unui preot al lor, Zamolxe, care își petrecuse sfârșitul zilelor într-o peșteră din Carpați, în muntele Cogaeonum, numit pe atunci Sfântul Munte, cum se numea și apa care curgea la poalele lui (Cum trece azi Ialomița pe lângă Schitul așezat în peștera Ialomiței). Acești sihaștri nu se însurau niciodată și erau priviți de toți ca niște oameni sfinți. De altfel, obiceiul acesta s-a păstrat până de curând. Acum vreo sută de ani, pădurile din Județul Neamțului erau pline de sihaștri și în multe alte locuri dosnice din Carpați, și până la malul Nistrului, străbunii noștri duceau o viață cuvioasă, având printre ei oameni înțelepți la sfat, pe care îi întrebau la vreme de cumpănă, chiar domnii țării, cum a făcut Ștefan Vodă, cercetând pe Daniel Sihastru în chilia lui, ce se vede și azi aproape de Mănăstirea Putna (S. Mehedinți „Poți fi om deplin fără a fi creștin?" pg. 9-13).

Despre foamete cumplită, despre paștere de iarbă, mâncarea excrementelor și a cărnii de om, am auzit vorbind pe mulți din încercuiții și prizonierii de prin lagăre (a). Pâinea cu rumeguș de fierăstrău, care-mi trece prin stomac și intestine ca niște spini scrijilându-mă, carnea de cai prăpădiți de slabi, râioși și căzuți la garduri și mazărea împestrițată cu gărgărițe, cu care mi-am ținut și eu sufletul în oase în câteva luni ale campaniei 1916-1918, au fost ca niște cozonac față de suferințele încercuiților și prizonierilor români, care ne povestesc multe cazuri ca din infern. Și aceste suferințe ce am îndurat, desigur că au fost o răsplată a depărtării noastre de Dumnezeu și de Biserica Lui, și a apropierii noastre de Satana, de lucrurile, slujbele, slugile, trufia și gurile de iad (crâșmele cu feluritele blestemății) ale lui. Și acestea toate numai oamenii și le-au pricinuit. Dumnezeu ne-a dat toate creaturile Lui neînsuflețite și cele însuflețite, dimpreună cu anii roditori, deci, numai bine; iar lumea care zace în cel rău, ne-a făcut a îndura aproape ca și evreii încercuiți în Ierusalim, asediați, prin foame și sete. Oare vom deschide noi ochii măcar

Despre pedepsirea evreilor și a unor creștini a mânca carne de om, la asedierea Ierusalimului de către romani (Vezi „Izvorul Răutăților" de aut.).

acum, pentru a cunoaște și a iubi pe Dumnezeu, Izvorul a tot binele, mai mult decât pe lumea ce zace în cel rău, izvorul a multe răutăți ce am îndurat și îndurăm de la ea și azi!

Vai, Doamne! Ce-am ajuns să mai vedem, auzim și să simțim aproape zilnic! Nici lupii nu se mănâncă între ei, așa cum se mănâncă oamenii!

Căpcăuna și moldoveanca. În șezătorile serilor lungi de iarnă, bătrânii sfătoși și bătrânele noastre ne povesteau multe fapte de vitejie din trecutul neamului nostru românesc și felurite ciudățenii din pățaniile străbunilor noștri cu turcii, cu tătarii și cu alte neamuri barbare. Ei ne povesteau de năvălirea turcilor în țara Munteniei și Moldovei, de prădăciunile lor, de bătăliile românilor cu ei, de înecul turcilor în Dunăre, de fuga românilor prin munți și codri. Ei ne mai povesteau și despre tătari, care năvăleau din când în când peste Nistru la noi în țară, că prădau pe bieții străbuni de tot avutul lor, că îi căutau să-i prindă și să-i ducă robi în țara lui. Bieții oameni care nu se puteau refugia la munți și în marile păduri seculare, se ascundeau prin locurile băltoase în stufuri, dar tătarii aveau cu ei niște păsări, nagâți, care erau instruiți a iscodi și a-i afla pe oamenii ascunși. Când le da drumul, nagâții zburau pe deasupra stufurilor, și când zăreau oameni ascunși acolo, se roteau în aer deasupra lor și tot țavlicau. Atunci tătarii înconjurau stufurile acelea, se băgau în ele, prindeau pe sărmanii oameni ascunși acolo, îi făceau robi și-i duceau cu ei acasă în țara lor tătărească. Din acei robiți: bărbați și femei, copii și copile, feciori și fecioare, duși în țara lor, rar, foarte rar care mai putea scăpa din mâinile lor și să vină înapoi acasă. Bătrânii ne mai povesteau că tătarii mai mâncau și oameni. După ce-i prindeau, îi îngrășau bine cu smochine, cu sâmburi de nucă și cu coarne de mare. Apoi făceau foc în cuptorul lor mare, până se înfierbânta bine, trăgeau jăratecul pe vatră și vârau acolo pe oamenii cei îngrășați de-i frigeau și apoi se ospătau cu carnea lor. Tătarilor le plăcea a prinde mai ales pe fetele mari, să le îngrașe, să le frigă și să le mănânce. Odată se spune că tătarii au prins o fată mare din satul Sbieroaia, pe care au dus-o în Buceag. Acolo au îngrășat-o așa de tare, încât abia se urnea din loc, de groasă și grasă ce

era. Într-o sărbătoare tătărească, plecând toți tătarii de-acasă, poate că la biserica lor, au lăsat acasă pe o tătăroaică bătrână ca să le frigă fata aceea îngrășată până vin cu toții și să se ospăteze cu cărnurile ei.

Tătăroaica a înfierbântat cuptorul bine, bine, și trăgând jarul pe vatră, s-a dus și a scos fata îngrășată de unde era închisă și a adus-o în casă, ca s-o bage în cuptorul înfierbântat, din ai cărui pereți ieșeau valuri, valuri de fierbințeală, ca să o frigă. Pentru aceasta tătăroaicele acelea aveau un cărucior cu două roți, pe care puneau o lopată, și pe lopata aceea pe cel menit la fript, pe care-l împingeau în cuptorul înfierbântat, lăsându-l acolo până ce se frigea bine.

Tătăroaica a spus fetei să se așeze bine așa și așa pe lopata de pe cărucior. Fata văzând ce-o așteaptă, s-a așezat pe lopată așa cum nu-i era îndemână tătăroaicei. Tătăroaica îi mai arătă cum să se așeze fata pe lopată, așa cum îi venea ei mai bine ca să o repeadă în cuptor, zicându-i: „Suie-te fată pe lopată". Fata fiind înțeleaptă, se ruga în sine lui Dumnezeu să o scape, și se așeza pe lopata căruciorul, tot de-a-ndoaselea, cum nu-i era îndemână tătăroaicei. După multă arătare și mocoșeală, mai zicându-i tătăroaica: „Suie-te fată pe lopată", fata i-a răspuns: „Vino babă de-mi arată". Tătăroaica socotind pe fată tare nepricepută, s-a așezat ea pe lopata de la cărucior așa precum se cădea să șadă, zicând: „Ia vezi! Așa să șezi și tu!" Când tătăroaica s-a așezat mai bine, fata a împins repede căruciorul în cuptor, a răsturnat pe babă acolo, a tras capacul la cuptor și după ce a astupat-o, a fugit de acolo. Multă vreme s-a chinuit a veni înapoi în țară și cu mare greutate a nimerit înapoi în sat la casa ei. Ea călătorea numai noaptea ca să n-o vadă nimeni și să n-o prindă., și se uita tot la stele, mai ales la cercălanul albui de pe cer, la calea lui Traian, căruia îi zic unii oameni „Drumul sau Calea Robilor" (Dr. I.G. Sbiera).

Mâncători de oameni creștinați. Aceasta ne-o adeveresc multele întâmplări și istorisiri de acest fel, din care dăm aici una, spre edificarea multora. Pe fața pământului se află o insulă numită Tahiti. Pe această insulă viețuiau, până nu de mult, cei mai sălbatici și mai răi oameni. Toți cei care cercau să-i îmblânzească cu învățăturile Sfintei Evanghelii, se trezeau într-o bună zi prinși și puși în cuști, spre a fi îngrășați și apoi mâncați. Preoții misionari credeau că

Satana și-a așezat scaunul de domnie pe această insulă. Ba erau să cadă în credința rătăcită că Sf. Evanghelie n-ar avea nici o putere față de aceștia.

Dar iată ce se întâmplă: Într-o zi vine cel mai sălbatic dintre locuitorii din Tahiti, fruntașul Pamarc, la preoții misionari, și se roagă cu multă umilință, ca să-l învețe Legea creștinească. Preoții, după ce l-au învățat pe deplin, l-au botezat și l-au făcut tovarășul lor. Lucrul cel dintâi pe care l-a făcut Pamarc ca creștin, a fost, că a aruncat în mare pe toți idolii de pe insula Tahiti. De-a valma veneau acum sălbatecii ca să primească învățătura Sfintei Evanghelii și Sfântul Botez. Capiștile idolești au făcut loc Bisericilor și școlilor creștinești. Tobele cu care înainte chemau pe sălbatici la război și la serbările lor păgânești, sunau acum, ca, creștinii să se adune la Sfânta Liturghie și la rugăciune.

Cine a adus așa prefacere în viața acestor sălbatici? Numai binecuvântarea Sfintei Evanghelii a Domnului nostru Iisus Hristos, care s-a revărsat peste ei și i-a făcut să laude pe Dumnezeu, nu numai cu limba; ci și cu faptele lor (D-ca Ort. a X, Nr. 29-30).

Homo homini lupus. Proverbul acesta latin adeverește că: Omul este lup pentru alt om. Omul adeseori aduce rău semenului său, cât și o fiară.

Câți oameni ai vremurilor acestora, chiar și din aceia purtători de nume creștinesc, nu sunt lupi sfâșietori și mâncători ai păcii și vieții aproapelui lor?! Mulți sunt care aduc mult rău și pierzare semenului lor, mai rău și decât niște fiare. Pentru aceasta a zis Domnul Proorocului: *„Fiul Omului! Iată te trimit Eu pe tine la fiii lui Israel, la aceste popoare îndărătnice, care s-au răzvrătit împotriva mea, ei și părinții lor, au păcătuit contra Mea până în ziua de azi. Vezi, să nu te temi de ei nici să te sperii de cuvintele lor. Și măcar că ei sunt niște mărăcini și spini lângă tine, și măcar că locuiești împreună cu niște scorpii, totuși... tu să le spui cuvintele Mele... Cine va vrea să asculte, să asculte; iar cine nu vrea să asculte, n-asculte, că sunt o casă de îndărătnici..."* (Iez. 2). Tot aceasta o arată și Sfinților Săi Apostoli, când îi trimite la propovăduire, zicându-le: *„Iată eu vă trimit pe voi ca pe oi și miei în*

mijlocul lupilor... Dar nu vă temeți, îndrăzniți... Că iată Eu sunt cu voi în toate zilele, până la sfârșitul veacului" Amin (Mt. 10, 16; Lc. 10, 3; Mt. 14, 27; 28, 19-20).

PĂCATUL LĂCOMIEI

ăcomia e unul din păcatele grele care ucid sufletele și trupurile oamenilor, e unul din capetele balaurului diavol și mamă a mai multor răutăți. Lacomii mănâncă și beau mult, neregulat, peste rânduiala meselor, oricând și oriunde află câte ceva de ale mâncării și băuturii, asemenea animalelor necuvântătoare. Lacomii mănâncă și beau adeseori pe ascuns, ei se îmbuibează cu mâncăruri și băuturi scumpe, costisitoare, adeseori nesănătoase și îmbolnăvitoare, risipindu-și astfel averea și sănătatea lor, în loc de a se economisi; iar din prisosul câștigului lor să ajute Biserica, pe luminătorii poporului și pe cei lipsiți: văduve, orfani, săraci, infirmi, bătrâni, bolnavi, căzuți în mizerie, etc. Lacomii, pentru satisfacerea patimii acesteia, pierd zile și nopți întregi fără muncă și odihna necesară, fură din vremea sfântă a Duminicilor și a sărbătorilor afierosite Domnului și sfinților Lui, rânduită luminării sufletelor omenești, pierd vreme, sănătate, demnitate, situații bune, sufletul, pe Dumnezeu și Împărăția Cerurilor, cad apoi în deznădăjduire, în iadul vremelnic și veșnic, sinucigându-se astfel (lent) sufletește și trupește, fără a-și da seama de ceea ce fac.

Dumnezeiasca Scriptură ne pune înainte multe exemple dureroase a urmărilor dezastruoase ale acestui păcat: Adam și Eva lăsându-se vânați de șarpele-diavol prin lăcomie, nemulțumindu-se cu libertatea de a mânca din toți pomii, au mâncat și din pomul oprit, și astfel au căzut în osândă grea și s-au izgonit din rai (Fac. 3). Isav, pentru un blid de linte și-a pierdut întâietatea și apoi și binecuvântarea (Fac. 25, 30-34; 27 comp. Evr. 12, 6-7). Israeliții dezrobiți din seculara robie a Egiptului și trecuți prin Marea Roșie cu înfricoșată minune, pentru lăcomia lor n-au putut intra în Pământul Făgăduinței; ci s-au prăpădit în pustie; (Num. 11, 14, 16...). Fiii lui Eli și ai lui Samuel, pentru lăcomie au devenit urâcioși înaintea lui Dumnezeu și a oamenilor, pierzându-și astfel prestigiul, dregătoria de judecători și viața

fericită (1 Împ. 2, 12-17; 4; 8). Bogatul Nabal, împ. Baltazar, cei trei bogați din Sfânta Evanghelie, iudeii care alergau după mâncarea cea pierzătoare și nu după „mâncarea Dumnezeiască" care rămâne în veac (1 Împ. 25; Dan. 5; Lc. 12, 13-20; 16, 19-21; 18, 18-25; Ioan 6, 26, 27, 66-71).

Pentru că sunt mulți care încă nu-și dau seama de pustiirile sufletești și trupești, ce le face patima lăcomiei în oamenii cuprinși de ea și în societatea lor, vezi cititorule și clișeele cu explicațiile lor, după cum urmează: Bogatul nemilostiv; Drumul Crucii Creștinului; Prăznuirea creștinilor cu diavolii; Ospățul lui Baltazar; Olofern rămas fără cap; Petrece anticreștinească; Bogatul lacom; Moartea lacomului; Gura iadului nesățios.

Virtutea strălucită care se opune lăcomiei este Cumpătarea, despre care vorbim în capitolul următor.

CUMPĂTAREA

ceastă virtute a omului în mâncare și băutură e pentru fiecare creștin cumpătat o deosebită podoabă creștinească. Cumpătarea apără pe creștini de feluritele primejduiri morale și trupești, conservându-le astfel viguroasa sănătate sufletească și trupească.

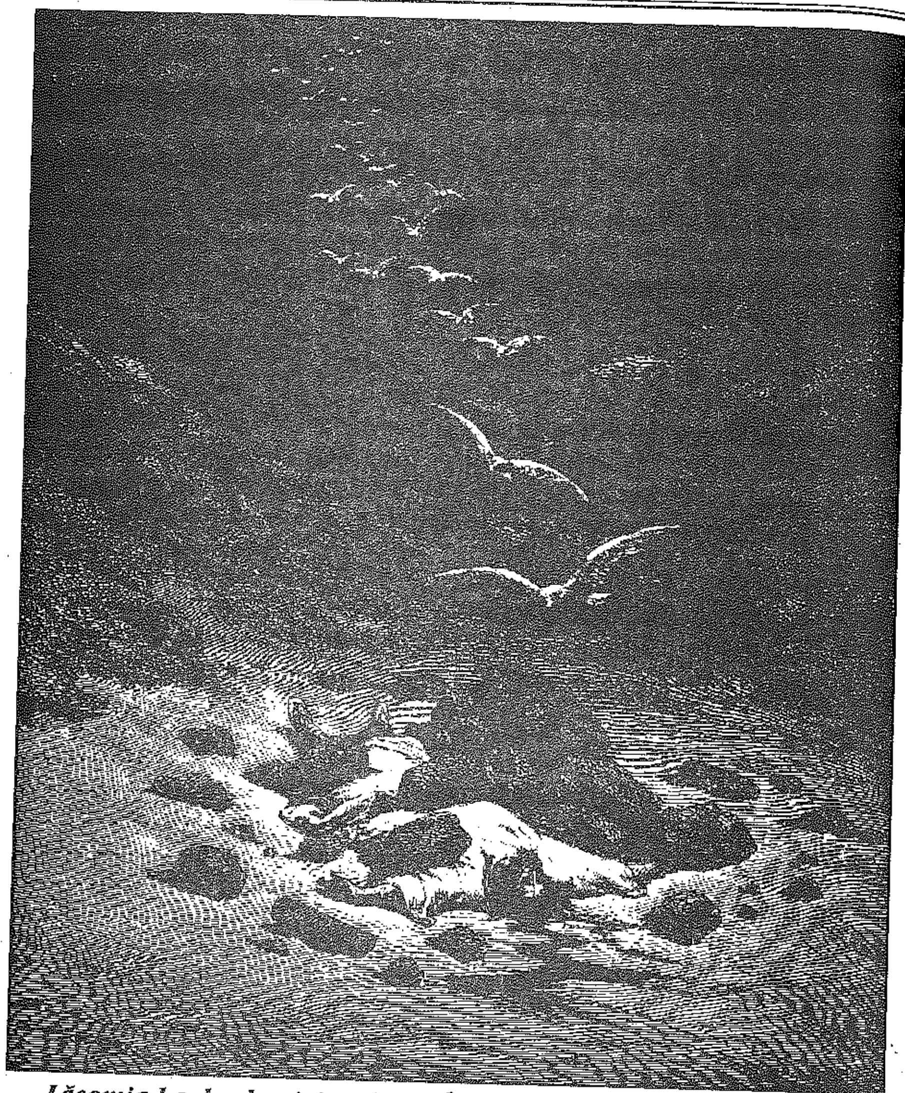
Dumnezeu binecuvintează pământul cu toate cele trebuincioase, pentru a scoate dintr-însul: pâinea ce întărește inima omului, vinul care veselește inima omului și untdelemn, ca să veselească fața lui (Ps. 4, 6-8; 103, 13-15; Jud. 9, 8-13). Acestea însă trebuiesc folosite de oameni cu o cumpătare bine chibzuită, spre a se folosi de ele și a nu se păgubi. *„Cugetat-am în inima mea să desfătez trupul meu cu vin, pe când cugetul meu umbla după înțelepciune și cerceta nebunia, până ce voi vedea ce este bun pentru fii oamenilor să facă sub cer în vremea vieții lor... și după ce m-am îmbogățit în toate... m-am încredințat că înțelepciunea are întâietate asupra nebuniei, tot atât de mare cât are și lumina asupra întunericului"* (Ecll. 2).

„Întocmai ca apa de viață este omului vinul, de-l va bea cu măsură. Ce viață este a celui lipsit de vin? Că aceasta s-a făcut ca să veselească pe oameni. Bucuria inimii și veselia sufletului este vinul când se bea la vreme cu măsură. Amărăciune sufletului este vinul când se bea mult, sfezi și căderi face. Beția înmulțește mânia celui

fără de minte spre împiedicare și împuținează virtutea și agonisește răni" (Is. Sir. 31, 31-5).

„Bătrânii să fie treji, chibzuiți, cumpătați, curați în credință, în dragoste și în răbdare; de asemenea și bătrânele să aibă îmbrăcăminte potrivită cu sfințenia, să nu fie clevetitoare, nici robite de beție, învățătoare de bine, ca să înțelepțească pe cele tinere să-și iubească bărbații, să-și iubească copii, să fie înfrânate, curate, gospodine bune, supuse bărbaților lor, ca să nu se defaime Cuvântul lui Dumnezeu. De asemeni și pe tineri sfătuiește-i să fie curați, în toate arată-te pe tine însuți pildă de fapte bune, în propovăduire arată curățenie, îngrijire, chibzuință. Vorbire așezată și fără cusur, pentru ca potrivnicul să fie rușinat și să nu aibă de grăit nimic rău de voi" (Tit. 2, 2-8). Minunat de frumos și plăcut e chipul cumpătării. Omul cumpătat se ridică deasupra oricărei slăbiciuni, nu pierde din vedere datoriile sale și se bucură de multă liniște sufletească. Chiar și unii filozofi și vrăjitori păgâni, puneau cumpătare între virtuțile cele mai de căpetenie, fiindcă ea influențează mult asupra sănătății și agerimii minții. Prin cumpătare, creștinii se curățesc de păcate își înnobilează cugetele și își înalță dorințele de la cele pământești la cele cerești. Cumpătarea naște: sănătate, agerimea minții, luminarea sfântă, înaripare sufletească, înțelegere clară, frumusețe chipului, îndumnezeire sufletului prin primirea Tainelor Divine cu vrednicie și alte multe Daruri de la Dumnezeu. Precum corăbiile ușoare străbat mările cu mare rapiditate, pe când cele împovărate merg mai anevoie, ba unele se și cufundă; tot astfel cumpătarea ajută mintea să străbată mai cu înlesnire marea acestei vieți și să privească adeseori la cele cerești, pe când cei îngreuiați de sațiul mâncării, bețiilor și grijilor lumești, rămân lipiți de pământ până ce îi înghit ispitele, moartea și iadul. Cumpătarea, e obligatorie tuturor fiilor Bisericii pentru a ieși biruitori în lupta cea bună asupra patimilor rele și a dobândi cununa cea neveștejită (1 Cor. 9, 25; vezi și „Călăuza Predicatorului", pg. 84).

Cel ce va păstra cumpătarea își va câștiga și conserva sănătatea, mintea și fericirea sa. „Minte sănătoasă în corp sănătos", zice înțelepciunea latinilor; iar Dumnezeu arată clar fericirea ce izvorăște din buna cumpătare, zicând prin Proorocul Isaia: „Iată, cei care-Mi slujesc Mie, vor mânca... vor bea... se vor bucura și vor sălta de veselie în Slava Domnului" (Is. 65, 12-14).

Lăcomia l-a dus la pieire*. Acan, fiul lui Zerah din tribul lui Iuda, contrar poruncii dată de Dumnezeu de a nu opri nimic din prada de război capturată din Ierihon, căzând în ispita lăcomiei, a ascuns în pământ, în mijlocul cortului său: o haină frumoasă pestriță, două sute de sicli de argint și un drug de aur, greu de cincizeci de sicli. Atunci Isus Navi luând pe Acan și cu fiii și fiicele lui, împreună cu toate animalele, averea și lucrurile ascunse i-a dus în valea Acor. Aici Acan a fost ucis cu pietre, împreună cu toți ai casei lui, de către adunarea fiilor lui Israel (Is. Navi 7).*

MÂNIA

CREȘTINUL CARE NU-ȘI STĂPÂNEȘTE MÂNIA, ÎȘI PERICLITEAZĂ MÂNTUIREA

atima sau păcatul acesta al mâniei este o dorință aprinsă, prin care cel mâniat caută să-și răzbune asupra celui ce l-a întristat pe dânsul, fie că l-a întristat în adevăr, s-au că numai i se pare așa. Despre acest păcat iată ce zice Sfânta Scriptură: *„Tot omul să fie grabnic spre a auzi, zăbavnic spre a grăi, zăbavnic spre mânie. Că mânia bărbatului nu lucrează dreptatea lui Dumnezeu"* (Iac. 1, 19-20). Și în alt loc: *„Toată amărăciunea și mânia și iuțimea și strigarea, și hula, să se lepede de la voi, împreună cu toată răutatea"* (Efs. 4, 31). Din acest păcat de moarte, însoțit de ținerea de minte a răului, se nasc gâlcevi, vrajbe, ucideri, ieșiri din minte, răzbunări, pagube și altele asemenea. Împotriva acestui păcat stă fapta bună a răbdării, pe care o arată Apostolul, zicând: *„Căci aveți trebuință de răbdare, ca făcând voia lui Dumnezeu, să luați făgăduința"* (Evr. 10, 36; vezi Mărt. Ort. p. III-a, întrb. 34 și 35).

Fiecare din noi cercetând cât mai bine păcatul acesta în toate ramurile lui otrăvitoare și ucigătoare de suflete, să mărturisim înaintea Duhovnicului iscusit, toate rănile provocatoare prin tăieturile și împunsăturile acestui demonicesc cuțit, ca să ne putem tămădui și îndrepta cât se poate mai bine duhovnicește, după întrebările ce urmează:

1. Sunt tare supărăcios?

Omule, nu te supăra, că te păgubești. *„Fraților, nu fiți prunci cu mintea; ci cu răutatea fiți prunci, iar cu mintea fiți desăvârșiți"* (1 Cor. 14, 20).

Două firi deosebite la același om. Când ne naștem, primim o fire rea, încât îi este cu neputință să se supună Legii Sfinte a lui Dumnezeu. Ea nu poate să placă lui Dumnezeu. *„Iată,* zice psalmistul, *că sunt născut în nelegiuire și în păcat m-a zămislit maica mea"* (Ps. 50, 5). Dar când ne naștem din nou, primim, prin lucrarea Duhului Sfânt, cu ajutorul Cuvântului lui Dumnezeu (Iac. 1, 18; 1 Petru 1, 23), o fire cu totul deosebită, o fire Dumnezeiască (2 Petru 1, 4), o viață nouă. Domnul însuși spune aceste lucruri în câteva vorbe lui Nicodim. *„Ce este născut din trup, trup este și ce este născut din Duh, duh este"* (Ioan 3). Creștinul născut din nou are deci două firi: cea care este născută din carne și care chiar prin faptul acesta, *„nu poate să placă lui Dumnezeu"*, și cea care este născută din Duhul, și care, prin chiar faptul acesta, nu poate păcătui, pentru că este născută din Dumnezeu. În capitolul 7 al epistolei către Romani, veți vedea aceste două firi pomenite împreună, ca, de pildă, în stihul de la urmă: *„Astfel dar, cu mintea* (adică cu duhul meu înnoit, sau, cum am spus, cu firea cea nouă), *slujesc lui Dumnezeu; dar cu firea pământească* (adică cu firea cea veche), *slujesc legii păcatului"*. Și în stihurile 22-23 zice: *„Fiindcă, după omul dinăuntru îmi place Legea lui Dumnezeu; dar văd în mădularele mele o altă lege, care se luptă împotriva legii primită de mintea mea"*, etc. O pildă va putea să ne facă să înțelegem mai bine.

O gospodină a pus o găină să clocească niște ouă de rață. După o săptămână descoperă că un vrăjmaș stricase o bună parte din ouă. Ea le-a înlocuit cu ouă de găină. Când vine ziua deschiderii ouălor, găina se vede mamă a două feluri de pui foarte mult deosebiți. Ei nu-i pasă, dar într-o zi bagă de seamă, spre marea ei groază, că puii de rață au fugit într-o mlaștină vecină, și au fost așa de încântați de cea dintâi ieșire a lor pe apă, că toate dezmierdările și îndemnurile stăruitoare ale mamei lor, nu-i pot aduce iar pe uscat. Puii de găină, dimpotrivă n-arată nici cea mai mică dorință să se ducă pe apă, și ar fi foarte nefericiți să fie siliți să se ducă. Avem aici două firi foarte deosebite, cu gusturi și apucături cu totul împotrivă. Cea care vine din oul de rață, are firea raței, cea care vine din oul de găină, are firea găinii, și totuși amândouă au fost clocite în același cuibar. Dar toate gospodinele din lume, ajutate de toți învățații, nu vor izbuti să schimbe firea unui pui de rață într-a unui pui de găină. Ei

bine, cele două firi din ființa creștinului, sunt de o mie de ori mai deosebite, datorită obârșiei lor. Una vine de la om – și omul este pierdut, vinovat și căzut – iar cealaltă este de la Dumnezeu, în toată sfințenia firii Lui fără pată. Una este omenească și întinată de păcat, cealaltă este Dumnezeiască, și prin urmare, desăvârșit curată. Orice gând s-au faptă rea pe care o face credinciosul, trebuie neapărat să vină din firea cea veche; orice dorință bună, orice faptă încuviințată de Dumnezeu, își are izvorul în firea lui cea nouă, fără de care nu poți să placi lui Dumnezeu. Avem noi această fire nouă, cititorule? (Pr. M. Ionescu).

Doi îngeri: alb și negru, în același om. *„Cu omul sunt doi îngeri, unul al dreptății și unul al răutății".* Doamne, cum se deosebesc oare lucrurile lor, căci amândoi îngerii locuiesc împreună cu mine? Ascultă și înțelege: „Îngerul dreptății este delicat, rușinos, blând și liniștit. Deci, când acesta se suie în inimă, îndată vorbește cu tine despre dreptate, despre curăție, despre sfințenie, despre cumpătare, despre orice faptă dreaptă și despre orice virtute vrednică de laudă. Când toate acestea se suie în inima ta, înțelege atunci, că Îngerul dreptății este cu tine. Acestea sunt deci faptele îngerului dreptății. Crede dar și faptelor lui".

Iată acum și faptele îngerului răutății. „Mai întâi de toate este iute la mânie, supărăcios și fără minte, iar faptele lui sunt rele și vatămă pe servii lui Dumnezeu. Deci, când se suie acesta în inima ta, cunoaște-l din faptele lui". „Doamne, nu știu cum să-l cunosc". „Asultă deci! Când te cuprinde mânia sau supărarea, să știi că el este în tine. Apoi (arată prezența sa) pofta de afaceri multe, îmbelșugarea de mâncăruri și băuturi, de beții și felurite desfătări și lucruri, care nu sunt de trebuință, de asemenea pofta după femeie și lăcomia, și multa îngâmfare și mândria deșartă și toate câte sunt asemenea acestora. Când se suie deci, lucruri de acest fel în inima ta, să știi că îngerul răutății este în tine... Tu însă cunoscând faptele lui, fugi de el și nu-i da crezare, deoarece faptele lui sunt rele și vătămătoare pentru servii lui Dumnezeu.

Acum ai înaintea ochilor lucrările și ale unuia și ale altuia din cei doi îngeri. Înțelege-le bine și crede îngerului dreptății; iar de îngerul răutății leapădă-te, deoarece învățătura lui este rea pentru orice faptă, căci dacă un bărbat este credincios și gândul îngerului acestuia se suie în inima lui, trebuie să săvârșească vreun păcat bărbatul acela sau femeia. Însă, dacă iarăși, este foarte păcătos vreun

bărbat sau o femeie și se suie în inima lui faptele Îngerului dreptății, trebuie să săvârșească neapărat ceva bun. Vezi deci, că este bine să urmezi Îngerului dreptății, iar de îngerul răutății să stai departe. Această poruncă îți arată așadar cele privitoare la credință, pentru ca să crezi faptelor îngerului dreptății și săvârșindu-le să trăiești pentru Dumnezeu. Cred de asemenea că faptele îngerului răutății sunt rele, deci, dacă nu le săvârșești, vei trăi pentru Dumnezeu" (Scr. Părinților Apostolici, Vol. I, pg. 238-239).

Cele două cizme. Din timpul marelui război de pe frontul italian un ofițer îmi spunea o întâmplare cu mult înțeles sufletesc. Oștile austro-ungare stăteau într-un loc, față în față cu oștile italiene; între ele fiind numai o mică distanță. Soldații austro-ungari se gândiră să facă o glumă de batjocură la adresa italienilor. Cum Italia, pe hartă are forma unei cizme, soldați luară o cizmă și umplând-o cu fel de fel de murdării, o aruncară în tranșeele italienilor. La asta italienii răspunseră cu un gest foarte potrivit și frumos. Luând și ei o cizmă nouă, o umplură cu portocale, smochine, lămâi și alte bunătăți, care se fac în țara cea dulce a Italiei. Legară apoi de cizmă o notă, pe care era scris: „Fiecare dă ce poate și ce are" – și o aruncară în tranșeele austro-ungare, de unde li se aruncase batjocura. Își poate închipui oricine ce efect a avut acest potrivit răspuns. Batjocoritorii rămaseră jenați și rușinați și desigur că n-au mai aruncat cu murdării în tranșeele italienilor.

Pilda italienilor ne poate fi de învățătură și nouă tuturor creștinilor. Ce bine ar fi dacă și creștinii tot așa ar răspunde la batjocurile și hulele ce vin asupra lor! Când li se aruncă câte o „cizmă" de batjocuri și hule, ei să răspundă cu altă „cizmă" plină de roadele cele dulci ale dragostei și iertării creștine, dânduli-se și prin asta celorlalți să înțeleagă, că „fiecare dă ce are și ce poate". În acest înțeles zicea și Mântuitorul să aruncăm cu pâine, ca răspuns celor ce aruncă după noi cu pietre. Aceasta nu e numai o răbdare, ci e și o biruință a Sfintei Evanghelii. Pe cel rău doar cu nimic nu-l poți aduce la Mântuitorul decât aruncând după el – ca un răspuns la gunoaiele lui – cu pâinea cea dulce a dragostei evanghelice.

Să luăm pe sufletul nostru acest lucru toți creștinii ortodocși, credincioși Domnului. „Cizma" italienilor să o folosim și noi pe tot locul" (Pr. I. Trifa ist. 324).

„Pururea vă bucurați". Aceste cuvinte ale Sfântului Apostol Pavel, care era în închisoare și amenințat cu primejdie de moarte, au fost îndreptate către o comunitate de creștini, încă tânără, amenințată și ea cu tot felul de suferințe și de lupte sufletești, cu multe vrăjmășii și prigoniri. Tocmai pentru aceea, aceste cuvinte au într-însele o mare putere și conțin o mare dojană.

„Pururea vă bucurați", ne zice Apostolul. Multă putere sufletească, multă răbdare și multă lepădare de sine se cere pentru a putea fi totdeauna vesel. Mai înainte de toate trebuie să ne păstrăm inima curată și neprihănită, precum e inima copiilor, pentru ca să trecem totdeauna veseli prin vijeliile și necazurile vieții. Trebuie să avem încredere în Dumnezeu, precum au copii încredere în părinții lor, sub a căror mână se adăpostesc și trăiesc fără grijă. Dar oare, celui ce se îndoiește în credință îi este ușor? Nu întâmpină el necontenit numai nefericiri și rele de tot felul, pe când sufletul cel cuvios, a cărui credință stă neclătinată, totdeauna și necontenit află prilej de a fi mulțumit și recunoscător? Nu e vorba de soarta noastră, ci de chipul cum trebuie să privim orânduirea soartei noastre.

Tu credeai că ești părăsit de toți și că vei suferi de foame și de frig și iată că pe neașteptate ți se dă de lucru. Tu credeai că ești uitat de toată lumea și nu vedeai că singur te-ai pus la o parte și singur te-ai ascuns de lume, și cu toate acestea tocmai când ești în nevoie, se apropie de tine fără veste amicul, care-ți dă mână de ajutor. Sau oare n-ai fost niciodată bolnav de vreo boală grea, pe care o credeai fără leac și te-ai însănătoșit? Sau n-ai fost niciodată încătușat în grele și nesuferite împrejurări, de care nu credeai că vei putea scăpa și deodată te-ai văzut dezlegat de dânsele? Noi însă suntem prea pripiți întru a rosti două cuvinte și anume cuvintele: „totdeauna" și „niciodată". Dar să știi, omule, că pe pământ nu e nimic care stă în picioare „totdeauna" și nimic nu e care să fie cu neputință vreodată. Bucurați-vă dar cu toții și puneți-vă credință în Dumnezeu, Căruia toate îi sunt cu putință, pe Care nimic nu-L poate împiedica, și Care poate să vă ajute, când va fi sosit vremea, chiar când ea va fi sosit împreună cu ora dezlegării. Să nu încetăm dar a spera, căci totdeauna va fi o dimineață până va fi ziua de ieri, până stelele își urmează cursul lor, și soarele va răsări, până vom avea vară și iarnă și va mai veni iarăși vara, până vor înflori pomii și-și vor da

roadele lor. Iar bucuria nu e numai un ce exterior, un ce neatârnat de voința noastră, ci e o însușire a sufletului nostru, o virtute, ba chiar o datorie.

Cine n-a încercat puterea unei singure zâmbiri? Ea e în stare a ușura povara cea mai grea, a deschide ușile și inimile; ea schimbă gândurile cele rele în gânduri bune. Zâmbirea cere un răspuns. Iar când buzele zâmbesc, e cu neputință ca din zâmbetul lor să nu străbată o rază de căldură în inima noastră. Zâmbirea e un dar Dumnezeiesc, și de aceea dintre toate făpturile acestei lumi, ea ni s-a dat numai nouă. Zâmbirea se ridică peste durerile pământești și se ridică sus în toată splendoarea curățeniei și frumuseții. Zâmbirea înveselește și ea însăși se înveselește. Pe fața copilului zâmbirea ni se arată ca cerul; căci copilul știe a se bucura din toată inima, precum tot din toată inima știe a se mâhni. În inima copilului bucuria și supărarea nu se întâlnesc deodată. Dar cu cât înaintăm în vârstă, cu atât se amestecă în noi mai mult aceste două simțiri, până ce în sfârșit se confundă una cu alta. Bucuria noastră e ca durerea, care ne mișcă adânc sufletul, care ne pătrunde inima și care rămâne întipărită în aducerea aminte. Durerea nu ține totdeauna, ci slăbește, căci știm că ea nu e durabilă și trece. În tinerețe credem că niciodată nu ne vom mai putem bucura. La bătrânețe știm apoi, că adesea ne-a cuprins plânsul, că adesea ne-a cuprins zâmbetul și că sufletul nostru nu se poate ține numai de unul din ei și din cauză de prea mare slăbiciune și din cauză de prea mare putere. Dumnezeu ne-a făcut ca să primim în noi orice înrâurire nouă, schimbând-o întru câtva.

De aceea săvârșim o faptă plăcută lui Dumnezeu, o faptă de cea mai mare iubire către aproapele nostru, când răspândim bucurie și veselie împrejurul nostru. Precum boala și tristețea ușor se răspândesc, tot asemenea se răspândește ușor și bucuria. Unde auzim un râs din toată inima, acolo alergăm fără voia noastră. Toți iau parte la o cântare veselă, pentru ca înșiși să se înveselească. Împrejurul celui care povestește cu rost și cu șagă, se strâng toți cu mic cu mare.

Nu suntem născuți pe acest pământ numai pentru ca să pătimim, și e sigur că dacă am fi desăvârșiți, ne-am bucura veșnic. Noi însă suntem slabi și neputincioși, și de acolo se trage multa și amara durere de inimă, care ne chinuiește. De am fi în stare să ne uităm pe noi înșine și să ne gândim mai mult la alții, ne-am ușura mâhnirea și

durerea noastră. Noi însă ce facem? Nu ne lăsăm, nu ne liniștim, până când toți cei dimprejurul nostru nu sunt întristați ca și noi. Mai sunt unii oameni, care lăcrimează ușor cu cei ce plâng, dar care n-au destulă tărie sufletească și destulă iubire, pentru a se bucura împreună cu cei ce se bucură. Este însă oare atât de greu a mulțumi lui Dumnezeu din tot sufletul, pentru că a revărsat bucuria asupra aproapelui nostru? Și cu toate acestea, când vedem pe alții veseli și noi nu putem să fim veseli ca și dânșii, ne credem nefericiți, depărtați de orice fericire, ca și cum numai noi am fi fost goniți din Rai; și uităm că la rândul nostru am fost veseli, când alții au fost întristați.

Lumea întreagă e întemeiată pe o conlucrare comună, pe o ajutorință reciprocă, pe o muncă a tuturor, pe o iubire a unora și a altora. Cu cât vom simți această legătură mai cu tot dinadinsul, cu atât vom fi mai folositori, cu atât vom fi o verigă mai puternică a lanțului celui mare, care îmbrățișează omenirea. Bucuria s-a pogorât tocmai din cer și s-a sălășluit întru inimile noastre, ca o legătură cu raiul cel pierdut și cu fericirea cea viitoare. Bucuria face că munca e ușoară și când o întreprindem și când o săvârșim. Mai mult încă. Ar trebui să fim recunoscători acelora, care ne dau voie să le facem vreun bine, căci făcând altora un bine, noi simțim o bucurie mai mare și mai desfătătoare decât acei pe care i-am ajutat. De aceea să nu vorbim nimănui niciodată de binefacerea ce a primit. Răsplătiți suntem cu prisosință pentru binele făcut, prin bucuria ce simțim că am putut ajuta altora. Bucuria e o simțire atât de înaltă și de curată, că aducerea ei aminte ne susține când suntem copleșiți de dureri și nu ne lasă să ne cufundăm și să ne înecăm în noaptea deznădăjduirii, căci și atunci zicem: „Am simțit bucuria! Ea a fost a mea! Și mai bine să fiu veșnic întristat, decât să nu fi cunoscut măcar o dată ce este bucuria".

Dar noi nu știm cât de adeseori ne bucurăm. Ne desfătăm la vederea unei flori care ne întâmpină pe cale, ne desfătăm la vederea soarelui, a zăpezii, a ploii dătătoare de roadă; ne bucurăm de o bucată de pâine, ori de o picătură de apă, de-o culoare frumoasă, ori de un cântec plin de melodie, fie acesta ciripitul copiilor sau al păsărilor; ne bucurăm deopotrivă de lucrul simplu și nemăiestrit, ca și de obiectul cu artă alcătuit: toate sunt pentru toți, pentru cei săraci ca și pentru cei bogați, pentru cei de sus ca și pentru cei de jos. Numai atunci când poftim prea multă bucurie, numai atunci când ne des-

fătăm fără măsură și peste toată măsura: numai atunci ne trezim obosiți sufletește. Această bucurie plină de oboseală nu lasă în urma ei nici o rază de desfătare în sufletul nostru.

Bucuria nu poate ține îndelungat. Ea vine ca un miros de tei sau de viță înflorită. Dar și când vine, ea pătrunde văzduhul și noi sorbim mirosul cu fiecare suflare a noastră. Lăsați dar pe pruncii voștri să fie cât mai veseli, pentru ca strălucirea anilor celor fericiți să-i însoțească în întreaga lor viață, ca și răsăritul soarelui care a rămas înfipt în mintea noastră pentru toată viața. Învățați-i însă tot odată să fie veseli, arătându-le cum să fie mulțumitori și recunoscători, destăinuindu-le cât de mare e bunătatea lui Dumnezeu, care i-a așezat în această lume frumoasă, ca neîncetat să fie veseli într-însa. Spuneți-le încă, până ce sunt fragezi, cuvintele luminate ale poetului, care zice: *„Cine ar da laudă lui Dumnezeu pentru fiecare binefacere ce revarsă El peste noi, acela n-are timp să simtă durerea și să se tânguiască de dânsa"*.

Mulți sunt între voi, care nu mai voiesc să se bucure, pentru că bucuria le-a sosit prea târziu, ori a sosit în alt chip de cum o așteptau ei. Aceștia sunt asemenea copiilor îndărătnici, care nu mai vor să primească lucrul, pentru care s-au rugat, numai fiindcă nu li s-a dat îndată când l-au cerut. Dar oare știi tu, dacă acel dar ar fi fost atunci spre mântuirea ta? Omul înțelept adeseori cunoaște mai târziu, că Preabunul Dumnezeu l-a păzit în bine mai mult decât pricepea el, că Dumnezeu a îngrijit mai bine de copilul Său cel nemulțumitor decât acesta a meritat.

„Bucurați-vă dar întru Domnul pretutindeni, și iarăși vă zic vouă: Bucurați-vă". Astfel ne vorbește într-alt loc Sfântul Apostol. Căci el n-a voit să vadă nici un cap plecat în întristare, ci a dorit să fie fețe senine, inimi vesele, pași ușori, mâini strădalnice. El a voit să simțim cu toții apropierea lui Dumnezeu, pentru ca să alungăm din noi grijile și ființa noastră să nu se mai tulbure. O! bucurați-vă și zâmbiți ca toate câte vă înconjoară, ca: cerul, soarele, câmpiile, codrul, văile, pârâul care vesel șerpuiește, râul care oglindește în sine raze pline de veselie, curcubeul cel înflorit, ca zâmbetul norului de vijelie la cea dintâi rază a soarelui. În zâmbet sălășluiește pacea, care se lățește jur-împrejur. Cine a putut zâmbi pentru alții dinaintea unei ființe iubite cuprinsă de răceala morții, acela a văzut cerul deschis

pentru o clipeală pentru dânsul și pentru acea scumpă ființă de care s-a despărțit; acela nu mai cade în deznădăjduire. Bucurați-vă! Așa ne salutăm în ziua în care serbăm Nașterea Mântuitorului! Bucurați-vă, așa cântă atunci toată firea. Bucurați-vă întru Cel Care a biruit lumea!

Doamne, Dumnezeul nostru! Fă-ne evlavioși! Fă-ne asemenea copiilor, ca să nu ne lipsim de veselia ce-ai sădit întru inimile noastre și cu care ne-ai înconjurat pe noi! Adu-ne aminte, că trebuie să ne bucurăm totdeauna pe acest mic pământ al Tău, pentru că viețuim, pentru că ne stingem numai pentru a începe o viață nouă într-altă Împărăție, mai mare și mai măreață! Fă-ne să primim cu bucurie ceasul în care ne vei chema! Dăruiește-ne să așteptăm în pace vremea Darurilor Tale și ceasul când vei crede de cuviință să le părăsim! Fă ca tânguirea să nu pângărească buzele noastre nici atunci când vei lua de la noi pe cei mai scumpi ai noștri! Ajută-ne să putem suferi singurătatea, atunci când ei se vor desfăta în cerurile Tale! Învață-ne să pricepem și să gustăm și cele mai mici daruri, și să nu trecem nesimțitori pe lângă podoabele, de care pământul e plin! Iar noi vom lepăda toate grijile și Te vom primi întru noi pe Tine, Părintele și Dumnezeul nostru! Întru Tine ne vom veseli pretutindenea! În Tine ne vom veseli în veci! Amin! (Carmen Sylva, „Cuvinte sufletești").

2. M-am mâniat?

„Cel ce se mânie asupra fratelui său fără cauză, vinovat va fi judecății" (Mat. 5, 22), zice Sfânta Scriptură.

Mânia e de două feluri: dreaptă și nedreaptă, sfântă și păcătoasă.

Exemple de mânie nedreaptă: Cain (Fac. 4, 5); Isav (Fac. 27, 44); Simeon și Levi (Fac. 49, 5-7); Valaam (Num. 22, 27); Saul (1 Împ. 20, 30); Ahab (3 Împ. 21, 4); Neeman (4 Împ. 5, 11); Asa (2 Paral 16, 10); Ozia (2 Paral 26, 19); Aman (Est. 3, 5); Bătrânii din Veniamin (Ier. 37, 15); Nabucodonosor (Dan. 3, 13); Iona (Iona 4, 1); Irod (Mt. 2, 16); Iudeii (Lc. 4, 28; 6, 11); Arhiereii iudeilor (Mt. 26, 3-5; Mc. 14, 1-2; Lc. 22, 2-6), etc.

Patima mâniei e mai greu de biruit și de stăpânit decât alte pofte. Avva Amona s-a rugat lui Dumnezeu 14 ani ca să-l ajute a birui mânia.

Dreapta socoteală biruiește mânia. Cineva s-a dus la Avva Agathon, auzind că are mare și dreaptă socoteală. Și vrând să-l cerce de a sa mânie, i-a zis: „Tu ești Agathon? Am auzit de tine că

ești curvar și mândru". Iar el a zis: „Ei bine, așa este". Și i-a zis lui: „Tu ești Agathon, bârfitorul și clevetitorul?" Iar el a zis: „Eu sunt". I-au zis lui iarăși: „Tu ești Agathon, ereticul?" Nu sunt eretic". Și l-au rugat apoi pe el zicând: „Spune-ne nouă, pentru ce atâtea câte ți-am zis le-ai primit. Iar cuvântul acesta nu l-ai suferit?" Zis-a lor: „Cele dintâi asupra mea le scriu, căci este spre folosul sufletului meu; iar cuvântul acesta eretic, este despărțire de Dumnezeu și eu nu voiesc să mă despart de Dumnezeu". Aceia auzind s-au minunat de dreapta lui socoteală și s-au dus zidiți, adică folosiți...

Acesta a zis: „Mâniosul, măcar de va scula vreun mort (cu rugăciunea) nu e primit la Dumnezeu. Zis-a iarăși: „Niciodată nu m-am culcat să dorm, având ceva asupra cuiva, nici am lăsat pe cineva să doarmă având ceva asupra mea" („Pateric", pg. 26, 7-5-19-4).

Exemple de mânie dreaptă. Dumnezeu în cer, când a surpat pe Lucifer și îngerii lui; în raiul pământesc când a scos afară pe Adam și Eva pentru călcarea poruncii prin ascultarea lor mai mult

Mântuitorul nostru Iisus Hristos văzând neorânduielile ce se făceau în Templul Sfânt, făcând bici de ștreanguri a scos afară pe toți vânzătorii, a răsturnat mesele schimbătorilor și a poruncit celor ce vindeau porumbei, zicând: „Luați acestea de aici!... Casa Tatălui Meu, Casa Mea, Casă de rugăciune se va chema pentru toate neamurile, dar voi a-ți făcut-o peșteră tâlharilor?" Precum Mântuitorul a scos din Templu cele potrivnice închinării în acel Locaș Sfânt, așa și noi creștinii, să scoatem din ființa noastră, din casele noastre și mai ales din Biserica Domnului, toate cele potrivnice sfințeniei, căci Biserica lui Dumnezeu n-are nici o împărtășire cu idolii. Să ne curățim pe noi și Biserica Sfântă de toate cele străine de sfințenia ei. De această mânie dreaptă și sfântă să ne folosim noi pentru depărtarea tuturor piedicilor care ni se pun în calea vieții, a apropierii și unirii noastre cu Dumnezeu, Izvorul tuturor fericirilor.

de minciuna șarpelui-diavol, decât de Cuvântul Dumnezeiesc; și pe pământ, când a pedepsit pe oameni pentru a nu înmulți mai mult păcatele. Mântuitorul nostru Iisus Hristos asupra potrivnicilor adevărului și a celor ce făceau neorânduieli în Biserica lui Dumnezeu Tatăl Său (Mc. 3, 1-6; 10, 14; Ioan 2, 13-25; Mt. 21, 10-17; Mc. 11, 15-17; Lc. 19, 45-46; comp. 3 Împ. 13, 6); Iacob (Fac. 31, 36); Moise (Ieș. 11, 8; 32, 19; Lev. 10, 16); Neemia (Neem. 5, 6) Apostolul Petru și Pavel (F. Ap. 5, 1-10; 13, 6-12).

Mânia Dumnezeiască lucrează adeseori și în bărbații aleși asupra poporului îndoielnic în dreapta credință și potrivnic ascultării de Dumnezeu, vrăjmaș bunei viețuiri. „Cu cine să vorbesc? Și cui să vestesc ca să audă? Căci iată, urechile lor sunt netăiate împrejur și nu pot auzi. Iată, Cuvântul Domnului este de râs la ei și nu le este deloc plăcut. De aceea sunt plin de mânia Domnului și n-o mai pot ține în mine. O voi vărsa deci asupra copiilor pe ulițe și asupra adunării tinerilor, asupra soților și a bătrânilor... Domnul mi-a dat de știre și am știut, atunci tu mi-ai arătat faptele lor. Dar eu eram ca un miel blând pe care-l duci la măcelărie, și nu știam planurile rele, pe care le urzeau ei împotriva mea, zicând: „Să nimicim pomul cu rodul lui, să-l stârpim din pământul celor vii, ca să nu i se mai pomenească numele. O, Doamne Dumnezeul oștirilor, Tu Care ești un Judecător drept, care cercetezi rărunchii și inimile; fă-mă să văd răzbunarea Ta împotriva lor, căci Ție Îți încredințez pricina mea. De aceea așa vorbește Domnul împotriva oamenilor din Anatot, care vor să-ți ia viața, și zic: Nu prooroci în Numele Domnului, căci vei muri ucis de mâna noastră! De aceea, așa vorbește Domnul oștirilor: *„Iată, îi voi pedepsi; tinerii vor muri uciși de sabie, iar fii și fiicele lor vor muri de foamete, și nici unul din ei nu va scăpa, căci voi aduce nenorocirea peste oamenii din Anatot, în anul când îi voi pedepsi".*

La vestirea cuvântului Domnului ei au zis: „Veniți să facem sfat împotriva lui Ieremia, că (doar) nu va pieri Legea pentru un Preot și sfatul pentru un înțelegător și cuvântul pentru un Prooroc. Veniți și să-l batem pe el cu limba, și toate cuvintele lui să nu le ascultăm". Auzi-mă, Doamne, și ascultă glasul îndreptățirii mele. Au se răsplătesc pentru bune rele? Că împreună au vorbit graiuri asupra sufletului meu și certarea lor mi-au ascuns-o. Adu-Ți aminte, Doamne, că am stat înaintea Ta, ca să grăiesc bune pentru ei, și să întorci mânia Ta de către ei. Pentru aceea dă pe fiii lor spre foamete, și-i

adună pe ei spre mânia sabiei, facă-se femeile lor fără de fii și văduve, și bărbații lor cu moarte să fie omorâți, și tinerii lor căzuți de sabie la război. Fie strigare în casele lor, adu asupra lor tâlhari fără de veste, că au uneltit cuvânt ca să mă prindă și lațuri au ascuns asupra mea. Și Tu, Doamne, ai cunoscut tot sfatul lor cel spre moarte asupra mea, și să nu ierți nedreptățile lor, și păcatele lor să nu le ștergi de la Fața Ta, fie slăbiciunea lor înaintea Ta, lucrează împotriva lor în vremea mâniei Tale".

Chipul de față ne arată îndemnul Sfânt prin îngerii Cerului de a asculta cu toții Cuvântul lui Dumnezeu. Oamenii lumii își urează în veseliile lor, multe lucruri bune: sănătate, noroc, bogăție, pace, belșug, succes, mărimuri, prosperitate, etc. Noi Preoții Bisericii, mai întâi de toate dorim iubiților noștri creștini ortodocși români și tuturor oamenilor, urarea și chemarea de la Sf. Prooroc Ieremia, adică, ascultare de Cuvântul lui Dumnezeu: „O țară, țară, țară, ascultă glasul Domnului" (Ier. 22, 19). Deși oamenii își urează tot

„M-ai înduplecat, Doamne, și m-am lăsat înduplecat; ai fost mai tare decât mine și m-ai biruit! În fiecare zi sunt o pricină de râs, toată lumea își bate joc de mine, căci ori de câte ori vorbesc, trebuie să strig: „Silnicie și apăsare!" Așa, încât Cuvântul Domnului îmi aduce numai ocară și batjocură toată ziua. Dacă zic: „Nu voi mai pomeni de El, și nu voi mai vorbi în numele Lui!" iată că în inimă este ca un foc mistuitor, închis în oasele mele. Caut să-l opresc dar nu pot căci aud vorbele rele ale multora, spaima care domnește împrejur: „Învinuiți-l, strigă ei, haide să-l învinuim!" Toți cei ce trăiau

binele, totuși fără ascultarea de cuvântul lui Dumnezeu, urările acestea rămân seci; iar în locul lor vedem: amăgiri, tulburări, răsturnări groaznice, babilonii, sfâșieri, distrugeri, sărăcie, foamete, mizerii negre și iad vremelnic. Umplerea țării cu feluriți idoli și idolași, n-au putut aduce binele dorit. Vicii de aur al luxului, nudului, modelor sucheate, schimonosirea feței omenești de către majoritatea părții bărbătești și femeiești, desfătărilor, bețiilor, pungașilor, păcătoșilor, zeieștile afaceri, preacinstiții bani, carnea cu poftele ei, ghicitoriile, descântecele, vrăjitoriile, superstițiile, dihoniile... sunt tot atâția idoli spurcați, care cu toate că i-a îndrăgit lumea și jertfește totul pentru ei, totuși, aceștia nu i-a adus fericirea mult așteptată.

Să nu uităm! Țara aceasta ne-a dat-o Dumnezeu, cu condiția de la Ieremia 7, 1-7: „Așa vorbește Domnul: îndreptați-vă căile și faptele voastre, căci numai dacă vă veți îndrepta căile și faptele, dacă veți face dreptate unii față de alții... și nu veți merge după alți dumnezei, numai așa vă voi lăsa să locuiți în locul acesta, în țara aceasta, pe care am dat-o părinților voștri din veșnicie în veșnicie". „De ve-ți umbla întru poruncile Mele și veți păzi învățăturile Mele și le veți face pe ele, Eu voi umbla întru voi și voi fi vouă Dumnezeu și voi veți fi Mie popor" (Lev. 26, 3-12). Să nu uităm, acesta este Testamentul cu care Domnul Dumnezeu ne-a dat această țară minunată.

*Pe stema țării noastre este scrisă parola: „Nihil sine Deo", adică **„Nimic fără Dumnezeu"**. Ce bine ar fi dacă am vedea această parolă și în viața noastră. Prin țară însă toate merg cam „fără Dumnezeu"; de aceea ne merge, așa cum ne merge.*

Binele desăvârșit cu fericirea mult dorită de oameni, vine numai după ascultarea de Dumnezeu și osteneli chibzuite. „Căutați mai întâi Împărăția lui Dumnezeu și dreptatea Lui și toate celelalte vi se vor adăuga vouă...". „Fericit bărbatul care n-a umblat în sfatul necredincioșilor și în calea păcătoșilor n-a stat și pe scaunul pierzătorilor n-a șezut: ci în Legea Domnului voia lui și în Legea Lui va cugeta ziua și noaptea. Și va fi ca un pom răsădit lângă izvoarele apelor, care rodul său va da la vremea sa și frunza lui nu va cădea și toate oricâte va face, vor spori" (Ps. 1, 1-3).

Fericiți sunt cei ce ascultă Cuvântul lui Dumnezeu și-l păzesc pe dânsul" (Mt. 6, 23; Ps. 1, 1-2; Lc. 11, 23).

în pace cu mine, pândesc să vadă dacă mă clatin, şi zic: „Poate că se va lăsa prins, vom pune mâna pe el şi ne vom răzbuna pe el!" Dar Domnul este cu mine ca un viteaz puternic; de aceea prigonitorii mei se vor poticni şi nu vor birui. Se vor umple de ruşine, că n-au lucrat cu chibzuinţă: de o veşnică ruşine, care nu se va uita! Şi acum, Doamne Dumnezeul oştirilor, Care încerci pe cel neprihănit, Care pătrunzi rărunchii şi inimile, fă-mă să văd răzbunarea Ta împotriva lor, căci Ţie îmi încredinţez pricina. Cântaţi Domnului, lăudaţi pe Domnul, căci El izbăveşte sufletul celui nefericit din mâna celor răi" (Ier. 7, 10-30; 11, 13-23; 18, 18-25; 20, 7-13).

Stăpâneşte-ţi mânia. Azor, împăratul romanilor, avea o bună doctorie împotriva mâniei. Când simţea că i se urcă la cap, începea să numere şi număra până la douăzeci. După care lucru abia dădea răspuns. Cu vremea, căpătă simţul acestei pauze, aşa precum în muzică, după dese exercitări, capeţi simţul pauzei, şi-n sufletul lui, mânia stătea lâncezând în umbră. Gândeşte mai adânc la oamenii care se iubesc aşa de mult, gândeşte la vitregia vieţii lor (poate în primul rând le lipsesc prietenii, prietenii plini de îndelung-răbdătoarea bunătate)! „Iubeşte pe vrăjmaşii tăi!" un pas aşa de greu pentru foarte mulţi! Dar ia gândeşte-te mai des cu suflet liniştit, asupra celor ce-ţi voiesc răul şi te supără, pune-te în locul lor, priveşte mai mult şi părţile lor bune, şi vei vedea cum înăuntrul tău va domni armonia păcii şi a liniştii, cum mânia se va cufunda neputincioasă în noaptea inconştientului. Şi-n liniştea sufletului va răsări iubirea cu miresmatica-i binecuvântare, aşa cum în apa mării, când valurile dorm în linişte deplină, se arată cerul cu toată strălucirea lui (Duminica Ort. a VII, Nr. 17-18 Forster).

Mâniosu-i tot mânios. Un Călugăr, care vieţuia într-o Mănăstire şi era din fire susceptibil şi violent, se hotărî să trăiască în singurătate, căci, zicea el, dacă nu voi avea pe nimeni să mă necăjească şi să mă certe, poate se va potoli patima mea. Dar pe când locuia în pustietate într-o peşteră, i se întâmplă într-o zi că urciorul de apă, pe care-l aşeză jos, se răsturnă. El îl umplu din nou, dar, deoarece această răsturnare se repetă de vreo două trei ori, luă urciorul şi, în mânia sa îl trânti de pământ, spărgându-l în bucăţi. După ce-şi veni iar în fire, recunoscu că mânia îl orbise, şi îşi zise: „Iată, acum sunt singur şi totuşi, m-a biruit mânia. Mă voi întoarce iar la Sfânta Mănăstire, şi cu ajutorul lui Dumnezeu mă voi lupta cu patima aceasta oriunde voi fi" (O.M.P. ist. 66).

Oglinda. Victoria era iute la fire și supărăcioasă, nevoie mare! Mama sa îi zicea adesea să fie mai liniștită; dar în zadar, căci nu-i asculta îndemnurile. Într-o zi ședea lângă masa de lucru, pe care se afla un frumos vas cu flori. Fratele ei mai mic, punând mâna pe dânsul, îl răsturnă din greșeală și-l sparse. Victoria se sculă îndată înfuriată, cu ochii scânteind de mânie, cu fruntea încrețită și roșie ca focul. Atunci mama sa îi puse repede o oglindă mare în față. Victoria, când se privi, dădu înapoi înspăimântată. Mânia i se domoli și începu să plângă. „Vezi, măcar acum, îi zise mama sa, cât de urâcioasă e mânia și cât schimonosește ea pe om? Dacă nu te vei îndrepta, înfățișarea urâtă de care te speriași chiar tu, revenind în orice clipă, va lua locul chipului tău adevărat, și astfel vei pierde și bruma de frumusețe ce o ai". Din clipa aceea, Victoria folosindu-se de povața aceasta își concentră toate puterile ca să-și învingă mânia și cu timpul ajunse pe atât de blândă și cumpătată, pe cât fusese de iute și supărăcioasă: Iar blândețea dădea chipului ei un farmec nespus. Mânie, mânie, ești zădărnicie; dar cu bunătate împaci tot și toate.

Orbul. Un nerod avu nefericirea să-și piardă cu încetul vederea. În nepriceperea lui începu să zică: „Eu nu știu ce are soarele, că din zi în zi mi se pare mai puțin strălucitor? După câtva timp, vederea slăbindu-i-se și mai mult, adăugă: „E ceva înspăimântător, dar foarte adevărat, că razele soarelui nu mai au putere, sunt roșii, închise și posomorâte. Schimbarea se vede și la celelalte lucruri. Toate frunzele, toate florile și-au pierdut culoarea lor frumoasă și par negre ca și cărbunele". În cele din urmă, când orbi de tot strigă: „Soarele s-a stins! Acum la amiază, e așa de întuneric ca și la miezul nopții". În deșert se necăjeau unii și alții să-l încredințeze că soarele răspândea o lumină vie ca și mai înainte: el nu credea, ci răspundea: „Nu mai e soare, întunericul acoperă tot pământul". Niciodată nu-i trecea prin minte că acest întuneric venea din pierderea vederii lui. Atunci un bătrân din localitate zise: „Starea acestui orb se aseamănă întocmai ca aceea a unui nefericit, care și-a pierdut cu totul credința în Dumnezeu și dragostea către aproapele. Când sufletul lui, întunecat de patimi, nu mai e în stare să simtă ce e drept și Sfânt, inima i se împietrește și atunci zice că toți sunt răi, și că nu mai este Dumnezeu. Să ne rugăm zi și noapte prea bunului Dumnezeu. Ca, dreptatea și iubirea să le avem în noi mereu (N. I. C. ist. 41 și 57).

Leapădă mânia. Mult poate rugăciunea dreptului care se face și se ajutorează. Însă se ajutorează dacă cel ce se căiește va începe a se osteni și a face roduri vrednice de pocăință (Mt. 3, 8-12). Însă, dacă de o parte zidește iar de altă parte risipește, apoi ce folos va fi? Numai greutate își dobândește acela. Este mare răutate să meargă cineva la Sfânta Biserică având pizmă asupra altuia. Deci cum o să se roage cu minciună zicând în rugăciune: „Tatăl nostru... iartă-ne nouă greșelile noastre, precum și noi iertăm greșiților noștri!" O, omule! Ce grăiești și fără de minte te ostenești la rugăciune, purtând în inima ta veninul vrăjmașului și strigi minciună la Dumnezeu: „Iartă-mi mie precum și eu am iertat!" Oare ca să te rogi ai venit sau ca să minți? Oare ca să câștigi darul sau mânie să primești? Mântuire voiești să iei sau muncă? Au nu auzi ce strigă Preotul în vremea Dumnezeieștii Liturghii: „Să iubim unul pe altul..." adică toate, toate nedreptățile și asprimile inimii să le lepădăm. Ce faci, omule? Îngerii slujesc, Heruvimii cei cu ochi mulți acopăr Trupul lui Hristos pe Sfânta Masă și Serafimii cei cu câte șase aripi cântă cântare întreit Sfântă și cu multă frică stau înainte, iar Preotul pentru tot poporul rugându-se, se coboară Duhul Sfânt și Îngerii scriu numele celor ce fără răutate intră în Sfânta Biserică. Iubitule, cum de nu te înspăimânți? Cum ceri iertăciune iar tu nu ierți? Pentru că de nu vei ierta pe cei ce ți-au greșit ție, nici Domnul nu te va ierta pe tine. Pentru că, de vei ierta, iertat vei fi, și de vei milui, miluit vei fi. Vezi, să nu zici: „De multe ori am iertat pe fratele meu și iarăși rău mă ocărăște și multe răutăți aduce asupra mea și nu pot să-l mai iert pe el". Nu, iubitule, să nu zici acestea, ci să te asemeni lui Ștefan și lui Iacob, fratele Domnului, și să te rogi pentru cei ce-ți fac rău. Aseamănă-te Stăpânului tău, Celui ce a primit moarte pentru noi. Rabdă dosădire cu ocară de la prietenul tău ca să-ți ierte și ție păcatele cele multe. Să fugim, fraților, de păcatul cel amar al pomenirii de rău, pentru că tot păcatul în scurtă vreme se săvârșește și degrab se trece; iar pomenitorul de rău are o patimă cumplit înfocată. Mânioșii umblând, lucrând, șezând și sculându-se, au în inima lor veninul balaurului celui rău. Cu această patimă cumplită cuprinzându-se cineva, nu va moștenii Împărăția lui Dumnezeu și iertării nu se va învrednici. Pe aceștia nici o faptă bună nu-i folosește: nici postul, nici milostenia, fiindcă pe toate le pierde pomenirea de rău (Prolog 19 martie).

Elefantul mânios și mielul. Elefantul este un animal uriaș, cu o putere uriașă. Pe spatele lui poate purta care întregi de povară. Iar cu trompa lui îl poate arunca pe om ca o minge. Cât de grozav trebuie să fie un astfel de animal când se înfurie! Și cât de primejdios! Și totuși, un elefant furios se poate domoli foarte ușor. Cu o însușire foarte ciudată pe care o are în firea lui. Când se înfurie, stăpânul lui îi arată un miel. La vederea unui mielușel, elefantul, oricât de mânios ar fi, îndată își pierde furia și se domolește.

Ce pildă minunată ne poate fi nouă, creștinilor, acest lucru! Și noi avem clipe de mânie. E în sângele nostru acest rău. Dar avem și noi un leac pentru acest rău. Avem și noi un „Mielușel", spre care privind, îndată putem pierde - și trebuie să pierdem - orice furie și mânie. Acesta este Mielul lui Dumnezeu, Care a fost junghiat și a murit pentru noi și mântuirea noastră.

De câte ori ne fură ispita mâniei, să privim spre Cel care „ca un Miel nevinovat spre junghiere s-a adus" (Is. 53, 10). Un Creștin adevărat nu cunoaște mânia. O pierde îndată ce privește la „Mielul" Cel Ceresc.

Ce dorești! „Ce dorești!" - întrebă răstit un slujbaș pe o biată femeie ce intrase în cancelarie, cu ceva rugăminte. „Nimic"- răspunse femeia. „Cum așa, nimic?" - întrebă slujbașul. „Păi, eu sunt o femeie necăjită și am venit să găsesc un om în care locuiește Iisus Hristos... și să-l rog pe omul ăsta pentru asta și asta... văd însă că am greșit numărul casei... aici locuiește un om stăpânit de un duh rău..."

Astfel grăind, femeia plecă să iasă afară. „Stai, stai" - îi zise slujbașul domolit - și ascultând plângerea femeii îi dete ajutorul cerut (Pr. I. Trifa ist. 307 și 45).

Mânia ajută scopul dracilor. Scopul dracilor e ajutat foarte mult de mânia noastră, când se mișcă împotriva firii, făcându-se de mare folos oricărui vicleșug al lor. De aceea toți zoresc să o întărâte zi și noapte. Când o văd însă legată de blândețe, atunci caută pricini îndreptățite ca să o dezlege îndată, ca făcându-se foarte aprinsă, să o folosească pentru gândurile lor furioase. De aceea nu trebuie să o întărâtăm nici pentru lucruri drepte, nici pentru nedrepte, ca să nu dăm chiar noi sabie primejdioasă în mâna vrăjmașului, ceea ce știm că o fac mulți și mai mult decât trebuie, aprinzându-se pentru motive neînsemnate. Căci, spune-mi, de ce te prinzi grăbit la

harță dacă disprețuiești bucatele, banii și slava? De ce hrănești câinele când tu te lauzi că n-ai nimica în casă? Iar dacă acesta latră și se ia după oameni și te bucuri, înseamnă că ai câteva lucruri și vrei să le păzești. Dar eu, despre unul ca acesta cred că e departe de rugăciunea curată, știind că mânia este ciumă pentru o astfel de rugăciune. Și mă mir, că unul ca acesta i-a uitat și pe sfinți: pe David care strigă: *„Părăsește-te de iuțime și lasă mânia"* (Ps. 36, 8); pe Eclesiastul, care poruncește: *„Alungă mânia de la inima ta și scoate vicleșugul din trupul tău"* (Ecl. 11, 10); pe Apostolul care rânduiește: *„Să ridicăm în toată vremea și în tot locul mâini cuvioase spre Domnul, fără mânie și gânduri"* (1 Tim. 2, 8). De ce oare nu învățăm și noi de la obiceiul tainic și vechi al oamenilor, care alungă câinii din casă în vremea rugăciunii! Obiceiul acesta ne dă să înțelegem că mânia nu trebuie să fie cu cei ce se roagă. *„Mânia este veninul șerpilor"* (Deut. 32, 33). De aceea nazireii se înfrânează de la vin.

Iar despre faptul că nu trebuie să ne îngrijim de îmbrăcăminte, și bucate, socot de prisos a mai scrie, Însuși Mântuitorul oprind acest lucru în Sfânta Evanghelie. *„Nu vă îngrijiți,* zice, *în sufletul vostru ce veți mânca, sau ce veți bea, sau cu ce vă veți îmbrăca"* (Mt. 6, 25); căci toate acestea le fac păgânii și necredincioșii, care leapădă purtarea de grijă a stăpânului și tăgăduiesc pe Făcătorul. De creștini este străin cu totul acest lucru, de îndată ce cred că și cele două vrăbii vândute cu un ban, stau sub purtarea de grijă a Sfinților Îngeri. Dracii, au însă și obiceiul acesta: după gândurile necurate, aduc în suflet și pe acelea ale grijii, ca să se depărteze Iisus de la noi, umplut fiind locul cugetării cu mulțime de gânduri, și să nu mai poată rodi Cuvântul, fiind copleșit de gândurile grijii. Lepădând dar asemenea gânduri, să lăsăm toată grija noastră în seama Domnului, îndestulându-ne cu cele de față, cu îmbrăcăminte și hrană sărăcăcioasă, ca să slăbim în fiecare zi pe părinții slavei deșarte. Iar dacă cineva socotește că nu-i stă bine în haină sărăcăcioasă, să privească la Sfântul Apostol Pavel cum așteaptă *„cununa dreptății, în frig și dezbrăcat"* (2 Cor. 11, 27). Dacă Apostolul a numit lumea aceasta stadion și teatru, oare cel ce s-a îmbrăcat cu gândurile grijii, mai poate alerga spre răsplătirea chemării de sus a lui Dumnezeu (Filip 3, 13-14), sau mai poate să se lupte cu începătoriile, cu domniile și cu stăpânitorii întunericului veacului acestuia (Efs. 6, 12). Eu nu știu dacă-i va fi cu

putință. Acest lucru l-am învățat de la însăși cazurile văzute. Căci se va împiedica în haină, și se va rostogoli la pământ, ca și mintea de gândurile purtării de grijă, dacă e adevărat cuvântul care zice, că mintea rămâne statornic lipită de comoara sa, că: *„Unde este comoara ta, acolo va fi și inima ta"* (Mt. 6, 21).

Pe mulți îi bântuie Duhul întristării. Toți dracii fac sufletul iubitor de plăceri; numai dracul întristării nu primește să facă aceasta, ci el ucide gândurile celor ce au început această vietuire, tăind și uscând prin întristare, orice plăcere a sufletului, dacă e adevărat că *„oasele bărbatului trist se usucă"* (Prov. S. 17, 23). Dacă acest drac răzbește pe un Monah cu măsuri, îl face încercat, căci îl convinge să nu se apropie de nimic dintr-ale lumii acesteia, și să înlăture toată plăcerea. Dar dacă stăruie mai mult, naște gânduri care sfătuiesc pe monah să-și ridice viața, sau îl silesc să fugă departe de locul unde petrece. Acest lucru l-a gândit și l-a pătimit dreptul Iov, fiind asuprit de acest drac. *„De aș putea, zice, să mă omor, sau pe altul să rog să-mi facă mie aceasta"* (Iov. 3; 10).

Simbol al acestui drac este sălbăticiunea numită năpârcă, a cărei fire se arată prietenoasă, însă al cărei venin covârșește veninul celorlalte fiare, ba dacă e primit fără măsură, omoară și animalul însuși. Acestui drac i-a predat Apostolul Pavel pe cel ce a făcut nelegiuire în Corint. De aceea scrie cu râvnă corintenilor, zicând: *„Arătați-i dragoste, ca nu cumva să fie înghițit unul ca acesta de-o întristare mai mare"* (2 Cor. 2, 7).

Dar duhul acesta, care întristează pe oameni, știe să se facă și pricinuitor de bună pocăință. De aceea și Sfântul Ioan Botezătorul îi numea pe cei ce erau străpunși de duhul acesta și alergau la Dumnezeu: *„pui de năpârcă"*, zicând: *„Cine v-a arătat vouă să fugiți de mânia ce va să fie? Faceți dar roade vrednice de pocăință; și să nu vi se pară a grăi întru voi: Părinte avem pe Avraam"* (Mt. 3, 7-9); că oricine a urmat lui Avraam și a ieșit din pământul și din neamul său, s-a făcut mai tare decât dracul acesta.

Stăpânindu-ți mânia supui pe draci. Cine și-a stăpânit mânia a supus pe draci; iar cine s-a robit de dânsa, nu se mai ține de viața monahală și e străin de căile Mântuitorului, dacă se zice că: *„Însuși Domnul învață pe cei blânzi căile Sale"* (Ps. 24, 10). De aceea cu anevoie poate fi vânată mintea Monahului care aleargă pe câmpia

blândeții. Că mai de nici o virtute nu se tem dracii, ca de blândețe. Aceasta a dobândit-o acel mare Moise, care a fost numit *„blând, mai mult decât toți oamenii"* (Num. 12, 3). Iar Proorocul David a arătat-o că este vrednică să fie pomenită de Dumnezeu, zicând: *„Adu-Ți aminte, Doamne, de David și de toate blândețile lui"* (Ps. 131, 1). Însuși Mântuitorul nostru ne-a poruncit să ne facem următori ai blândeții Lui, zicând: *„Învățați-vă de la Mine că sunt blând și smerit cu inima și veți afla odihnă sufletelor voastre"* (Mt. 11, 29). Iar dacă cineva s-ar înfrâna de la mâncăruri și băuturi, dar prin gândurile negre ar întărâta mânia, acela se aseamănă cu o corabie ce călătorește pe mare, având cârmaci, pe dracul. De aceea trebuie să fim cu luare aminte din toată puterea, la câinele nostru, învățându-l să rupă numai pe lupi și să nu mănânce oile, arătând toată blândețea față de toți oamenii („Filocalia" o.c. pg. 51-59).

3. Sunt răutăcios?

„Nimănui rău pentru rău răsplătind, făcând purtare de grijă de cele bune înaintea tuturor oamenilor, de este cu putință, cât este despre voi, cu toți oamenii având pace. Nu vă izbândiți singuri vouă, iubiților, ci dați loc mâniei, că scris este: A Mea este izbânda, Eu voi răsplăti, zice Domnul. Drept aceea, de flămânzește vrăjmașul tău, dă-i lui pâine; de însetează, adapă-l pe el; că aceasta făcând, cărbuni de foc grămădești pe capul lui. Nu te birui de rău, ci biruiește cu binele pe rău" (Rom. 12, 17-21; 1 Tes. 5, 15; 1 Petru 3, 9).

Aici se arată închipuirea omului dinăuntru, care slujește păcatului și se lasă călăuzit de spiritele infernului la viețuirea în păcate grele, de moarte. Diavolul urmărește pas cu pas pe om, și-i pune felurite piedici, pentru a amâna părăsirea de păcate și îndreptarea vieții, de azi pe mâine, de pe un an pe altul... pentru a-l trage în pierzare vremelnică și veșnică. „Privegheați și vă rugați, că diavolul umblă ca un leu răcnind și mugind, căutând pe cine să înghită... Stați împotriva diavolului și va fugi de la voi" (Mt. 26, 41; Mc. 14, 38; 1 Petru 5, 8; Iac. 4, 7; Apc. 12).

Copilul bun salvat și răutăciosul înecat. Moise cel ușor de minte luă cu sine la râu pe fratele său mai mic, Manase. Intră cu el în luntriță și plecă de la țărm. Râul turbat izbi luntrița de stânci, frângând-o în bucăți. Moise înotă cu greu până la o stâncă țipeșe, dar nu se putu urca pe ea pe nicăieri. Pe Manase îl apucă apa și-l duse pe-aci încolo. Un pescar care auzise țipetele băieților, alergă la fața locului, se aruncă în apă și înotă cu mare primejdie după micul Manase, îl ajunse și-l scoase sănătos la țărm, veselindu-se foarte că l-a putut salva.

Omul cel brav, viața-și pune, să scape pe alții din genune.

În vreme ce pescarul scăpase pe Manase, Moise se înecă. Oamenii adunați ziseră către pescar: „Dacă n-ai putut să scapi pe amândoi, de ce ți-ai pus viața ca să ajuți pe acesta singur? Pe celălalt l-ai fi putut scoate mai ușor și fără multă primejdie din apă!" Pescarul răspunse: „Moise cel răutăcios, care s-a înecat, mi-a furat adeseori pești și raci, și-mi strica și mrejele, când apuca la ele; iar Manase acela bun, îmi aducea adeseori din cina sa, și-mi dădea și mie, văzându-mă bolnav. Cum se putea, deci, să nu scap eu mai întâi pe un astfel de băiat bun!" Adesea o faptă lăudată, încă-n lume își ia răsplată! (I.M.C. ist. 80).

Vegheați asupra voastră. Un rege avea un fiu așa de răutăcios, căci, cu toate sfaturile și pedepsele date de tatăl său, văzând că nu mai este nici o nădejde de îndreptare, fu osândit la moarte. Îi dete însă un răgaz de trei luni, ca să se pregătească de moarte. În vremea aceasta tânărul se schimbă mult. Pe fața lui tristă se putea citi căința adâncă.

„Dacă te-ai căit cu adevărat - îi zise tatăl său - te iert pentru totdeauna, dar cu o singură îndatorire. Iat-o: Ia vasul acesta (o cupă) plin ochi cu untdelemn și poartă-l prin oraș, făcându-i înconjurul. Doi oameni înarmați cu spada în mână, te vor urma de aproape. Îndată ce va pica un singur strop, auzi tu, unul singur, ți se va reteza capul". Tânărul plecă, urmat din scurt de doi soldați și străbătu ulițele orașului, mergând încet, foarte încet, oprindu-se totdeauna, când vedea vasul clătinându-se puțin. Târziu de tot se întoarse la palat, fără să fi căzut măcar o picătură.

„Spune-mi, copile dragă - îl întrebă regele - ce-ai văzut, străbătând orașul?" „Nimic tată", răspunse băiatul. „Cum nimic? Nu e oare azi zi mare de târg? N-ai întâlnit în cale oameni și vite? N-ai văzut

mărfuri înșirate și prăvălii fără număr?" „N-am văzut nimic, răspunse din nou tânărul. Nu mi-am ridicat ochii de la untdelemnul din vasul ce îl purtam".

„Bine", zise regele. „Învață acum ce înseamnă să veghezi asupra ta însuți. Păstrează-ți totdeauna sufletul în mână, ca pe un vas sfânt, spre care fără încetare să-ți îndrepți ochii. Fii cu luare-aminte la fiecare din faptele tale, așa cum ai luat aminte la fiecare din pașii tăi prin oraș. Întoarce-ți privirea de la tot ce-ar putea să te abată și vei fi ferit pe viitor de vicii, care erau să te piardă". Fiul înțelese, și de-atunci merse numai pe calea binelui, unde-și găsi și fericirea (P.U.C. ist. 14).

Pipăitoarele. Ați băgat de seamă vreodată la pipăitoarele melcului și fluturelui? Gângăniile acestea nu așteaptă să se ciocănească cu trupul de alt lucru, ci trimit înainte niște pipăitoare gingașe, care sunt cu mult mai simțitoare și mai delicate decât restul trupului, așa încât pot să dea numai decât de veste ce fel de lucru e acela, care se apropie.

Mă gândesc uneori, ce bine ar fi și pentru oameni, dacă ar putea întinde și ei niște pipăitoare de acestea, nu numai ca să se apere pe sine, ci ca să pipăie cu delicatețe ce se petrece în inima acelora, cu care sunt în legătură zilnică, spre a se purta bine cu dânșii și a nu-i jigni și supăra la tot pasul.

Într-o zi am văzut în tramvai o femeie, care trebuia să fi suferit o mâhnire mare, căci era cu ochii plânși și nu-și putea opri lacrimile nici înaintea oamenilor. În fața ei stăteau doi băieți, care își dădeau coate și se uitau amândoi, curioși și obraznici, drept în ochii ei. Nu aveau pipăitoarele, să observe că privirea lor țintă trebuie să vină foarte greu bietei femei și că le-ar fi fost recunoscătoare din toată inima, dacă nu s-ar fi uitat la dânsa, sau ar fi făcut așa ca și cum nici n-ar fi băgat de seamă, însă așa ceva nici nu le trecea prin minte. Și cred că tot așa și-ar fi aplecat capul și ar fi căscat gura, dacă ar fi intrat înăuntru un cocoșat, un gușat sau o cucoană cu mustăți. Că un om, care are în sine ceva supărător sau bătător la ochi, e cu atât mai stânjenit și mai umilit, cu cât vede mai des, că cineva atrage și altora luarea-aminte asupră-i, sau prin privirile lui, arată cât de ciudat îi pare, la asta nu s-au gândit nici o clipă. Nici nu știu ce se petrece în inima omului în astfel de împrejurări. De-ar ști ce mare bine fac omului bătător la ochi când trec cu vederea părțile lui

caraghioase, bolnăvicioase, sau neobişnuite, nu ar mai face aşa ceva. Le lipsesc însă „pipăitoarele".

În locul pipăitoarelor trupeşti, omul şi-ar putea însă croi o pereche sufleteşti: dacă s-ar deprinde bunăoară, să se coboare în sufletul altuia şi să ghicească, după atâtea semne din afară, ce se petrece înăuntru, după cum un tânăr indian se învaţă să descopere urma unui picior după un firicel de iarbă cât de uşor îndoit. Cunosc oameni care au pipăitoare sufleteşti şi simt numaidecât, cu o delicateţe uimitoare, dispoziţia şi trebuinţele semenilor lor şi se poartă ca atare cu dânşii. Este totuşi un meşteşug greu. Vă aduceţi poate aminte de regele Alcinous din Homer, care porunceşte cântăreţului să tacă, îndată ce bagă de seamă, că pe Odiseu îl podidesc lacrimile ascultând cântecul. Asta era acum 3000 de ani şi se pare că pipăitoarele noastre sufleteşti n-au prea crescut de-atunci, ba poate s-au mai pipernicit, deoarece adesea nu mai găsim vreme să ne mai gândim şi la semenii noştri. Egiptenii cei vechi erau aşa de înaintaţi, încât la ei era o lege: „Să nu râzi cu cel ce plânge şi să nu plângi cu cel ce râde". Până şi astăzi, după atâtea mii de ani, citim zicătoarea aceasta în chiliile mortuare ale Piramidelor. Cum stăm noi în această privinţă? Cât de des vi s-a întâmplat şi vouă să tulburaţi o societate veselă cu figura voastră supărată şi plângătoare, s-au printr-o veselie prea mare să jigniţi, în durerea lor, pe nişte oameni necăjiţi!

Sunt multe, multe prilejuri în viaţa de toate zilele, când poţi să te foloseşti de pipăitoare. Când bunăoară, una din surioarele tale e luată la trei parale, e oare o faptă delicată şi prietenoasă să stai în cameră şi să asculţi cum este umilită? Dacă o ştergi acum binişor, îi faci mai multă bucurie decât, dacă-i dăruieşti un car cu bomboane. Cine însă nu-şi trimite înainte gândurile, ca nişte cercetaşi, să pipăie, cât de neplăcut e cuiva, când fratele său aude totul, acela fireşte, are să rămână locului ca un buştean.

Tot aşa de prevăzător trebuie să-ţi întinzi pipăitoarele, când istoriseşti despre succesul tău, sau despre călătoriile tale, ca să vezi dacă n-ai de-a face cu un ascultător nefericit, care se zbate cu tot felul de nevoi şi care ar simţi atunci insuccesul lui îndoit de greu. „Ce bine e să ai o soră!" Cine spune asta în faţa unui camarad care şi-a pierdut acum câteva săptămâni surioara, dovedeşte că habar n-are de ceea ce răneşte sau întristează pe altul.

Când cei mari se ceartă, copiii trebuie întotdeauna să iasă afară, căci caută să se gândească, ce grozav de rău le pare oamenilor mari, când cineva ascultă în astfel de momente.

Foarte puțini copii sunt cu adevărat delicați și cu luare-aminte față de părinți lor. Au, de bună seamă, bunăvoința; cine însă nu simte ce le trebuie părinților, acela nu le poate face pe plac. Copiii ar trebui să se obișnuiască cu pipăitoarele, spre a băga de seamă la timp când tata are nevoie de odihnă, sau mama e cam întărâtată de-atâta treabă și atunci să crute un răstimp pe părinți cu gălăgia și întrebările. Când îngrijești pe un bolnav, iar acesta e prea obosit spre a vorbi, nu-l poți ajuta, dacă nu te-ai învățat să ghicești din ochi de ce are nevoie. E, de asemenea, o grosolănie să râzi de pantalonii cârpiți, de ghetele prea mari, sau de hainele nepotrivite ale colegilor tăi de școală, deoarece copiii de părinți nevoiași rareori pot să aibă lucruri noi și sunt siliți să-și încropească de bine de rău, câte ceva din vechituri. Cine râde de asta e tot așa de nesimțitor ca și cel ce râde de oamenii, săraci.

A căpăta o pereche de pipăitoare este desigur mai de folos pentru toată viața, decât o pereche de patine, sau o bicicletă. Și partea cea mai frumoasă e, că nu costă nimic și nu ți le poate fura nimeni (Din „Cartea Vieții", o.c. pg. 285-288).

Mama Sfântului Petru. Odată am auzit o povestire cu mult înțeles sufletesc. Se spune că mama Sfântului Petru ajunsese și ea în iad și se silea să scape din această osândă. Într-o bună zi iată, numai că se deschide cerul și Sf. Petru îi întinde mâna s-o ridice din osândă.

Plină de bucurie, mama Sfântului Petru își întinde mâinile și începe a se ridica. În acel timp o mulțime de păcătoși din iad se prinseră de picioarele și hainele femeii ca să iasă afară din osândă și să scape din focul iadului. Mama Sf. Petru se uită cu mânie la ei, îi ceartă, și scuturându-se cu tărie scăpă de ei. Păcătoșii căzură iar în adâncul iadului. Dar în același timp mâna Sfântului Petru se desprinse de mâna mamei sale, și mama cade și ea înapoi. „Fiule! Nu mă lăsa!" strigă mama îngrozită. „Mă doare inima, mamă dragă, dar n-am ce-ți face, așa a rânduit Dumnezeu, ca cei ce se mântuiesc să ajute la rândul lor și ei pe alții ca să se mântuiască. Tu însă i-ai scuturat pe păcătoșii care se prinseră de tine... vei rămâne deci în iad,

până ce vei învăța să iubești pe păcătoși și să ajuți cu ce poți la mântuirea lor... Mă doare, mamă dragă, mă doare, dar n-am ce-ți face, așa a rânduit Dumnezeu, ca cei ce se mântuie, să mântuie și ei pe alții, altfel, și mântuirea lor poate fi pierdută" (După Ogorul D-lui 26-IV 1931).

Iubiților fii și fiice ai Ortodoxiei! Să viețuim și noi cu bună chibzuială și să ne ostenim a scoate și pe alții din nămolul păcatelor și din fundul iadului; căci căutând să ne scoatem numai pe noi, să n-o pățim ca mama Sfântului Petru, și ca cel ce și-a îngropat talantul în pământ (Mt. 25, 14-30).

4. Mi-am pierdut dragostea față de aproapele?

Pierderea dragostei față de aproapele, e asemenea unei lumini ce se stinge, lăsându-te în întunericul beznă, care te înconjoară noaptea sau prin subteranele pământului, asemenea unei corăbii ce se sfărâmă în mijlocul mării învăluită de vifore, asemenea unei mașini sau tren, căruia în coborâșul pe panta prăpăstioasă i s-a rupt frâna. Pierderea dragostei sfinte, e izvorul multor rele, primejduiri și nefericiri.

Dragostea face om dumnezeiesc. Spuneau părinții pentru Avva Macarie cel Mare, că s-a făcut, precum este scris: Dumnezeu pământesc. Căci precum este Dumnezeu acoperind lumea, așa s-a făcut și Avva Macarie, acoperind greșelile care le vedea, ca și cum nu le-ar fi văzut, și pe care nu le auzea, ca și cum nu le-ar fi auzit!

Domnul îți socotește pașii. Un monah avea sub ascultare un alt monah, care era într-o chilie departe cu zece mile. Deci, i-a zis lui gândul: Cheamă pe fratele ca să vină să-și ia pâinea. Și iarăși a socotit: De ce pentru pâine să supăr eu pe fratele să vină zece mile, ci mai vârtos să o duc eu. Și luându-o se ducea, la el; iar mergând, s-a lovit cu piciorul de-o piatră și rănindu-i-se un deget, curgea sânge mult. Iar el de durere a început să plângă. Și îndată a venit la el Îngerul zicând: „De ce plângi?" Iar el arătându-i rana, a zis: „Pentru aceasta plâng". Zis-a Îngerul: *„Nu plânge pentru aceasta, că pașii tăi care îi faci pentru Domnul se numără, și spre marea răsplătire înaintea Feții lui Dumnezeu se văd"*. Atunci mulțumind Pustnicul lui Dumnezeu, călătorea bucurându-se. Și venind la fratele i-a adus pâinile. Și i-a povestit lui iubirea de oameni a lui Dumnezeu și dându-i pâinea, s-a întors. Și a doua zi luând iarăși pâine se ducea la alt monah să o ducă. Și s-a întâmplat atunci de venea și acela la

el, şi s-au întâlnit amândoi pe cale. Deci a zis cel ce mergea către cel ce venea: „O comoară aveam şi ai căutat să mi-o prazi?" Şi el a zis lui: „Au doară uşa cea strâmtă numai pe tine te încape? Lasă-ne şi pe noi să venim împreună cu tine". Şi îndată vorbind ei, li s-a arătat Îngerul Domnului şi le-a zis: „Prigonirea aceasta a voastră s-a suit la Dumnezeu ca un miros de bună mireasmă!"

Dragostea ridică la cer; ura pogoară la iad. Un frate a întrebat pe un părinte oarecare, zicând: „Oare, pentru ce, Părinte, acum fraţii care se ostenesc prin pustie şi prin mănăstiri, nu pot câştiga darurile bunului Dumnezeu, precum câştigau părinţii cei de demult?" Răspuns-a lui bătrânul, zicând: „Atunci, fiule, la toţi părinţii cei de demult era dragostea frăţească cea desăvârşită, şi fiecare ridica în sus spre cer, pe fratele său. Iar acum fiindcă s-a stins dragostea între preoţi, şi fiecare trage în jos pe fratele său, pentru aceea nu câştigă fraţii noştri Darul lui Dumnezeu, ca Părinţii cei de demult".

Dragostea dintre repauzaţi şi vii. Patru bătrâni s-au prins între dânşii, ca să trăiască într-un suflet împreună în veacul acesta şi iarăşi împreună să se afle şi în ceruri, crezând cuvântul stăpânesc care zice: *„Dacă doi din voi se vor uni pe pământ, pentru tot lucrul ce vor cere, va fi lor de la Tatăl Meu Care este în ceruri".* Deci, trei dintre dânşii petrecând întru nevoinţă, se linişteau în pustie. Iar celălalt slujea la trebuinţele lor. Deci s-a întâmplat că doi s-au sfârşit întru Hristos şi s-au dus la loc de odihnă, iar doi au rămas pe pământ, adică slujitorul şi unul din cei ce se linişteau. Şi din zavistia vrăjmaşului, slujitorul a căzut în curvie. Şi s-a descoperit unuia din bătrânii cei văzători cu mintea, că cei doi ce s-au săvârşit, se rugau lui Dumnezeu pentru fratele slujitor zicând: „Dă pe fratele să se mănânce de leu, sau de altă fiară, ca spălându-se de păcat, să vină în locul acesta întru care suntem, şi să nu rămână jos unirea noastră". Şi când se întorcea fratele de la ascultarea sa, l-a întâlnit pe el un leu şi căuta să-l omoare; dar a cunoscut ceea ce s-a făcut şi cel ce se liniştea, căci i se descoperise şi lui şi deci, sta la rugăciune, rugându-se lui Dumnezeu pentru fratele şi îndată a stat leul. Deci cei doi părinţi, care acum se săvârşiseră, se rugau lui Dumnezeu zicând: „Rugămu-ne Ţie, Stăpâne, ca să se mănânce de leu şi să vină împreună cu noi în fericirea aceasta şi nici nu asculta, Sfinte, pe cel ce se roagă Ţie pe pământ". Iar bătrânul cu lacrimi se ruga lui Dum-

nezeu cu dinadinsul, ca să se miluiască fratele și să se izbăvească de leu. Și a ascultat Dumnezeu rugăciunea lui și a zis celor ce erau în cer: „Cu dreptate este să ascult pe acela, că voi aicea sunteți întru odihnă, izbăvindu-vă de sudorile și ostenelile vieții, iar acela este ostenit întru oboselile trupului, și apoi se luptă cu duhurile răutății; pentru aceea și cu dreptate este aceluia să-i dau Darul". Deci îndată s-a depărtat leul de la fratele, care venind la chilie a aflat pe bătrân încă plângând pentru dânsul. Și i-a povestit lui toate câte i s-au întâmplat și a mărturisit păcatul pe care l-a făcut și cunoscând că l-a miluit pe el Dumnezeu, s-a pocăit și în puțină vreme a venit la măsura cea dintâi, ostenindu-se împreună cu el și bătrânul. Apoi au adormit și ei și s-a descoperit bătrânului celui cu mintea văzător, cum că toți patru s-au așezat la un loc, după făgăduințele cele nemincinoase ale Domnului nostru Iisus Hristos.

Dragostea ajută la bolnav. S-au dus odinioară trei frați la seceriș și și-au luat lor șaizeci măsuri de arătură. Iar unul dintr-înșii s-a îmbolnăvit chiar în ziua dintâi la chilia sa. Și a zis unul din doi, celuilalt: „Iată frate, vezi că s-a îmbolnăvit fratele nostru, silește-ți dar puțin gândul și eu puțin, și vom secera partea lui prin rugăciunile sale". Deci, după ce s-a sfârșit lucrul, vrând să meargă și să-și ia plata, au chemat și pe fratele zicând: „Vino, ia-ți plata ta, frate". Iar el a zis: „Care plată am să iau, nesecerând?" Iar ei au zis: „Cu rugăciunile tale s-a făcut secerișul tău și vino, și-ți ia plata ta". Iar el nu se pleca. Deci multă îndoială făcându-se între dânșii, s-a dus să se judece la un bătrân mare. Și a zis lui fratele: „Părinte, am mers câte trei să secerăm și în ziua cea dintâi m-am îmbolnăvit și mă silesc frații pe mine, care nici un ceas n-am secerat, să iau plata pentru secerișul pe care ei l-au secerat". Și au zis și aceia: „Câte trei am luat șaizeci de măsuri de arătură să le secerăm. Și de am fi fost câte trei nu am fi putut să le secerăm, iar cu rugăciunile fratelui, amândoi degrabă am săvârșit secerișul. Și îi zicem lui, ia-ți plata ta și el nu voiește". Iar bătrânul auzind, s-a minunat și a zis fratelui celui ce era împreună cu ei: „Lovește, ca să se adune toți frații". Și după ce au venit toți, le-a zis lor bătrânul: „Veniți, fraților, auziți astăzi judecată dreaptă". Și le-a vestit lor toate. Iar ei au osândit pe fratele să-și ia plata sa și să facă cu ea ce va voi. Și s-a dus fratele plângând și scârbit („Pateric", o.c. pg. 139, 31; 360-, 3; 365-6; 361, 6; 368, 18).

Dragostea de Dumnezeu. Împ. Traian puse Episcopului Ignatie următoarea întrebare: „Cum te cheamă?" Episcopul răspunse: „Ignatie Teoforul" adică „Purtătorul de Dumnezeu!" Creștine, porți și tu pe Dumnezeu în inima ta? Fericitul Augustin istorisește să senatul roman, care recunoscuse 3000 de zei, pe Dumnezeul creștinilor Îl refuzase, zicând: „Dumnezeul creștinilor, e Dumnezeu prea mândru, care voiește să fie singur iubit și venerat, deci nu suferă alături de Sine nici pe unul din zeii noștri".

Dragostea de aproapele. Un turist fiind pe vârful munților îl cuprinse somnul din cauza oboselii și a gerului și se culcă în zăpadă, spre a se odihni puțin. Însă aceasta i-ar fi fost moartea sigură. Atunci observă în zăpadă pe un alt turist, care aproape înțepenise de ger. Imediat îl scutură și începu să-l frecționeze cu zăpadă. Astfel îi trecu somnul și moleșeala, și în curând cei doi turiști își continuară drumul mai departe. „Iubirea poartă în sine răsplata", zice un proverb (O.M.P. ist. 376; 377 și 375).

Dragostea creștină. Marele filozof francez Jean Paul face comparația aceasta: Cu cât este în lume mai multă iubire de Dumnezeu și de oameni, cu atât va fi mai puțin egoism într-însa; cu cât o stea călătoare se învârtește mai iute în jurul soarelui, cu atât mai puțin se învârtește în jurul său. „Iubești tu pe Dumnezeu și pe oameni?" - întrebă odată un părinte pe fiul său, bine crescut. „Iubite tată, zise tânărul, cum să nu iubesc pe Dumnezeu și pe oameni! Cu toții suntem stelele lui Dumnezeu, care trebuie să luminăm prin iubirea care ne ridică deasupra tuturor stelelor" (350 pilde ist. 130).

5. M-am certat și am dorit a mă certa?

Cearta e o pornire păcătoasă pe care trebuie a o evita toți binecredincioșii creștini. E mult mai bine a suferi nedreptatea, decât a da loc de certuri. *„Fiul nebun e nefericirea tatălui său; iar certurile femeii e ca un jgheab ce curge într-una. Înțelepciunea potolește mânia omului și faima lui este iertarea greșelilor..."*. *„Cu adevărat, păcat este vouă că aveți priciri și judecăți între voi. Pentru ce nu suferiți mai bine strâmbătatea? Pentru ce nu răbdați paguba? Ci voi înșivă faceți strâmbătate și aduceți pagubă! Și aceasta mai vârtos, fraților!... Au nu știți că, ... nici ocărâtorii nu vor moșteni împărăția lui Dumnezeu!"* (Prov. Sol. 19, 13-11; 1 Cor. 6, 7-10).

Mântuitorul ne poruncește a face tot ce ne stă în putință pentru a evita cearta, zicând: *„Ați auzit că s-a zis* (oamenilor vechi, israeliților): *ochi pentru ochi și dinte pentru dinte. Iar Eu zic vouă: să nu stați împotriva celui rău, ci de te va lovi peste fața obrazului cea dreaptă, întoarce-i lui și pe cealaltă. Și celui ce voiește să se judece cu tine și să-ți ia haina ta, lasă-i lui și cămașa. Și, cel ce te va sili pe tine, să mergi cu dânsul o milă, mergi două. Celui ce cere de la tine dă-i; și, de cel ce voiește să se împrumute de la tine, nu te depărta. Cuvântul vostru să fie: ce este așa, așa, și ce este nu, nu; pentru că ce este mai mult decât acestea, de la cel rău este"* (Mt. 5, 38-42-67).

Diavolul silește pe oameni a se certa. Sf. Arhiereu Nifon vedea cum diavolii umblând prin popor, ispitesc pe oameni, aducând osândiri, clevetiri, sfezi și alte feluri de mâhniri. Odată a văzut un bărbat împlinindu-și lucrul său, și iată a venit un arap la dânsul care a început a-i șopti la ureche. Și era un alt om, lucrând nu depar-

Domnul nostru Iisus Hristos cu multă greutate, răbdare și dureri vii a suit Crucea Sa grea, de la Pretoriul lui Pilat din Ierusalim, până sus deasupra Golgotei, unde a fost Crucificat. Loviturile ce i le dădeau ostașii fără milă, țipetele și batjocorile răutăcioase ale vrăjmașilor săi și tânguirile cu plânsetele înăbușite ale iubiților Săi, îi înmulțeau suferințele, până la căderea sub povara Sfintei Cruci. O parte din aceste suferințe ale Crucii, le simt adeseori, năvălind asupră-le și torturându-i și cei care se ostenesc în viețuirea feciorelnică, în înalta viață monahicească, precum și cei care viețuiesc cu credincioșie în viața lor mirenească. Să urmăm Domnului, ca să fim și să rămânem pururea cu El, aici și în veci. Amin.

te de dânsul, iar diavolul venind i-a șoptit și aceluia la ureche. Atunci ei lăsându-și lucrul au început a se sfădi, iar fericitul sculându-se a zis: „O, vicleșug drăcesc! cum semeni tu vrajbe între oameni..." (V. Sf. 23 D-brie. o.c. pg. 1171).

De unde încep certurile? De multe ori din nimic. Ascultați această povestire: Doi băiețași se plimbau împreună la țară, când unul din ei zise: „Ah, cât aș vrea să am toate pășunile din lume!" Și eu, zise celălalt, cum aș vrea să am toate turmele din lume!" „Ce-ai face cu ele?" îl întrebă tovarășul. „Ce-aș face?" Ce întrebare! Le-aș duce în pășunile tale". „Nu! Tu n-ai face-o!" „Ba da! Aș face-o!". „Dar dacă nu ți-aș da eu voie!" „Poftim! Crezi că ți-aș cere voie?" „Îți spun drept, că tu n-ai putea aduce turmele tale în pășunile mele", zise copilul ca scos din fire. „Eu îți spun, c-aș face-o", răspunse celălalt, cam sfidător. „Nicidecum, căci nu vreau eu! Înțelegi tu? Nu vreau!" „Eu vreau! Înțelegi? Și-am s-o fac!"

Și tot zicând, unul una, altul alta, se pomeniră trăgându-se de păr. Și nu se lăsară, decât după ce-și cărară pe-ntrecute zeci de ghionturi barosane și de lovituri cu piciorul (P.U.C. ist. 38).

„Hai să ne certăm!" Doi copii își ziseră: „Hai să ne certăm așa cum am văzut că se ceartă părinții noștri. Uite, luăm o piatră și o punem între noi. Tu să zici că-i a ta; iar eu să zic că-i a mea. Bun. „Piatra asta-i a mea". „Ba-i a mea". „Ba să mă ierți că-i a mea". „Apoi dacă-i a ta, ia-o și ți-o du acasă". „Stai, stai că nu-i bine. Spune și tu mai departe că piatra-i a ta". „Da de ce să mai zic așa, dacă tu zici că-i a ta!"

Mai cercară din nou copiii, dar nu se putură certa. N-aveau în inima lor „materialul" de ceartă ce-l aveau părinții lor. Iar „materialul" acesta îl furnizează totdeauna diavolul!

Diavolul, baba și orbii. Doi orbi care trăiau din cerșit, se făcuseră tovarăși de viață, hotărând să împărtească tot ce vor câștiga din mila oamenilor. Ei trăiau foarte bine în această frățietate. Dracul însă, care nu vede niciodată bucuros buna înțelegere dintre oameni, se trudi multă vreme să strice prietenia celor doi orbi, cu fel și chipuri de șiretlicuri drăcești, dar zadarnică i-a fost munca: orbii nu se certau niciodată.

Deznădăjduit, Sarsailă se hotărâse să-i lase în pace, dar tocmai atunci se pomeni cu o babă care îl întrebă: „Dar ce ești așa de amă-

rât, împielițatule?" „Cum să nu fiu", răspunse ucigă-l-Crucea, și începu să-i spună păsul lui. „Ce dai babei dacă poate face ea, ce n-a putut face dracul?" întrebă bătrâna. „O pereche de cizme noi-nouțe", răspunse Nichipercea. Baba bucuroasă de răsplata ce avea să o primească, zise dracului să stea pe loc și să ia seama ce va face. Se duse de-a dreptul la cei doi orbi și le zise căindu-i: „V-a-a-ai de voi, vai de voi! ce viață chinuită duceți, că nu vă bucurați și voi ca toți oamenii de lumina soarelui!... Iată, vă dau și eu un galben, să-l împărțiți amândoi, că n-am schimbat!" Și zicând așa, se făcu că dă galbenul, dar într-adevăr n-a dat nimic și nici n-a atins vreuna din cele două palme întinse.

Să fie pomană morților!" – ziseră într-un glas bieții orbi – în timp ce baba se depărtă ca la vreo patru stânjeni de ei, apoi se opri să vadă ce se întâmplă. Dracul se uita și el cu baba de departe. Cei doi orbi, după ce înțeleseră, călăuziți de auz, că baba s-a dus, izbucniră plin de bucurie. „Un galben! Un galben!" Apoi, unul din ei zise celuilalt: „Bagă de seamă unde-l pui, să nu-l pierzi până îl vom schimba să-l împărțim." „Cum?! îmi spui mie să fac ceea ce trebuie să faci tu, când galbenul e la tine?"! „La mine?! Doamne ferește!" Și-n mintea fiecăruia încolți gândul: „Vrea să mă înșele".

După ce schimbară mai multe vorbe aspre și înjurături, puseră mâna pe ciomegele ce le aveau și începură să se bată. Și ce fel de bătaie! Zice o vorbă veche: „Să te ferească Dumnezeu de bătaia orbului". Dracul rămase înmărmurit de isprava babei, iar când aceasta se duse spre el să-și primească răsplata, Scaraoschi o opri la distanță, înfiorat, și-i întinse cizmele cu o prăjină lungă, de teamă să nu-i facă și lui cine știe ce. Și iată, așa s-a întâmplat, că ce n-a putut face diavolul, a făcut baba (Pr. I. T. ist. 279 și din 30 povestiri).

Porumbel ori cioară? Spunea Avva Nichita pentru doi frați, că s-au unit, vrând să locuiască împreună. Și a socotit unul în sine:

orice va voi fratele meu, aceea să fac. Asemenea și fratele celălalt a socotit, că va face voia fratelui său. Și au trăit ani mulți cu multă dragoste. Și văzând vrăjmașul, s-a dus să-i despartă. Și stând în tindă se arăta unuia ca un porumbel, iar altuia ca o cioară. Și a zis unul: „Vezi porumbelul acesta?" Zis-a celălalt: „Cioară este". Și au început a se certa, altul alta zicând. Și sculându-se s-au bătut până la sânge, spre cea mai desăvârșită bucurie a vrăjmașului și s-au despărțit. Iar după trei zile s-au trezit venindu-și în fire și făcându-și între sine metanie, mărturisea ceea ce fiecare din ei socotea pasărea cea văzută. Și cunoscând războiul vrăjmașului, au rămas până la sfârșit nedespărțiți („Pateric", pg. 162).

Pentru cine a cântat acum? Într-o frumoasă dimineață din luna mai, Filip și Constantin plimbându-se prin pădure, auzise pentru întâia oară frumosul cântec al cucului. „E o pasăre ce vestește lucruri bune", zise Filip, care credea în toate eresurile și superstițiile. Cântecul lui are să-mi aducă noroc. O să găsesc vreo pungă cu bani". „Pentru ce să-ți prevestească tocmai ție o asemenea fericire?" Întrebă Constantin, care era mai puțin superstițios. „Nu înțeleg de ce cucul să te iubească pe tine, mai mult decât pe mine. Dimpotrivă, eu cred că mie-mi vestește fericirea de care-mi vorbești". Și așa, în loc să se bucure de plăcerile plimbării, ei se luară la ceartă și în cele din urmă se bătură atât de rău, încât se despărțiră cu hainele sfâșiate și pline de sânge.

Amândoi, fără a le trece măcar prin minte, se întâlniră iarăși, la un moș, unde se duseră ca să le descânte și să-i oblojească. Pe când acesta îi lega la răni, ei spuseră de unde se născuse cearta, și-l întrebară pentru care din amândoi fusese cucul de bunăvestire. Moșul începu să râdă, apoi le zise: Amândoi sunteți nerozi. Cucul n-a cântat pentru nici unul din voi, ci pentru mine, căci el va trimis aici cu capetele sparte, ca să-mi intre mie bani în pungă. Când doi inși se află în luptă, un al treilea câștigă, căci norocul nimerește tocmai pe cine nu-l strigă" (I.M.C. ist 32).

Ce-i aceea, ceartă? Acum vreo câteva sute de ani, trăiau într-o mare pustietate doi călugări: unul bătrân, iar celălalt mai tânăr. Trăind ei acolo în pustie, cu osteneli călugărești, rugăciuni și post, făceau linguri, împleteau coșuri și alte obiecte, pe care după doi-trei ani la ducea călugărul cel tânăr în oraș sau prin satele mai din apro-

piere, de unde aducea mâncare și cele necesare. Când se întorcea, călugărul bătrân îl întreba: „Ce mai e nou prin lume?" Călugărul cel tânăr îi spunea multe din cele văzute și auzite prin lume. Odată când s-a întors călugărul tânăr de prin lumea unde își vânduse lucrul mâinilor, l-a întrebat iarăși călugărul cel bătrân: „Fiule! Ce mai e nou prin lumea aceea pe unde ai trecut?" Călugărul tânăr i-a răspuns: „Avvo! prin lume nu-i tocmai bine, pentru că oamenii aceia se ceartă între ei". Bătrânul care nu știa ce-i „ceartă", l-a întrebat: „Fiule! Da cum e cearta aceea?" Călugărul tânăr a încercat în felurite chipuri a-i lămuri cum e cearta în lume, cum se ceartă oamenii, dar în zadar, bătrânul Pustnic nu înțelegea.

Atunci tânărul s-a apucat să facă școală cu o cărămidă, pe care punându-o în mijlocul chiliei, i-a spus bătrânului ca să se facă fiecare dintr-înșii proprietarul cărămizii. După sfatul făcut, tânărul zicea: „Cărămida este a mea". Bătrânul îi răspundea: „Ba-i a mea". Tânărul din ce în ce ridica tonul tot mai tare, până ce mai pe urmă s-a supărat și a țipat: „Ba-i a mea cărămida-a-a". Bătrânul speriat a răspuns: „A ta e, cu ceartă cu tot... Asta-i pierdere de vreme, de pravilă și de suflet...!" Așa a încetat cearta și diavolul n-a avut ce câștiga de acolo...

Vicleanul însă nu s-a dat bătut. Peste câteva zile diavolul a așezat o pasăre, pe creasta dealului, unde era clădită coliba lor pustnicească, tocmai înaintea lor. Bătrânului i se arătă acea pasăre albă; iar celui mai tânăr neagră. Privind la acea pasăre, pustnicul bătrân zice: „Vezi ce albă e pasărea aceea?" Tânărul îi răspunde: „Avva! Pasărea e neagră, nu albă". Bătrânul: „Ba e albă". Tânărul: „Ba e neagră". Și astfel s-a început cearta și din ceartă s-au luat la bătaie... Mai pe urmă, înțelegând că diavolul s-a apropiat de ei, s-au aruncat amândoi cu fețele la pământ și postind s-au rugat fierbinte în Duh și adevăr lui Dumnezeu, ca să-i ierte de păcatul ce au săvârșit din nebăgarea lor de seamă... Iată cum aruncă diavolul, prin ceartă, sumedenii de suflete în foc și în apă, cam ca pe fiul lunatic din Sfânta Evanghelie.

Pustnicul și diavolul cu gustările lui! Avva Macarie odinioară locuind în pustie a văzut pe Satana în chip de om trecând pe acolo, purtând o haină de in cu multe găuri, având în fiecare gaură câte o tigvuliță, în care ducea felurite gustărele fraților din altă latură a pustiei, cu care îi amăgea, trăgând la voile sale pe cei care gustau din ele (V. Sf. 19 ian. și Pateric pg. 131-132). Tot astfel și un alt

Sfânt Cuvios Părinte, ieșind din pustie mergea la Sfânta Biserică. Pe drum se întâlni cu diavolul care avea un cojoc întors pe dos și de fiecare miță era agățat câte un șipușor. Cuviosul s-a minunat foarte mult când a văzut pe diavolul că merge și el tot într-acolo. „Da unde mergi?" îl întrebă sfântul cu mirare. „La biserică" i-a răspuns liniștit diavolul. „Tu la Biserică?" - îi zise Sfântul -. „Și de ce nu? Îi răspunse încornoratul; eu merg în toate Duminicile și sărbătorile la Biserică, pentru că acolo se roagă creștinii și se învață în contra mea. Deci, trebuie să merg și eu acolo la ei, ca să mă apăr". „Și cum faci tu aceasta?" Îl întrebă sfântul. Diavolul i-a răspuns: „Vezi tu aceste mii de șipușoare? În ele se află tot felul de gustărele și poftele păcatelor, cu care eu îmbii pe creștini și creștine. Și de nu va gusta cineva din unul, va gusta din altul. Iată, așa am și eu mii de căi și mijloace ca să-i întorc pe toți la voia mea. Dar eu n-aș cam avea cheful să-ți descopăr tainele mele, ci numai pe unele dintr-însele tot ți le voi destăinui". (Acum ascultați cât de groaznic se lasă înșelați și întunecați la minte majoritatea creștinilor noștri).

„Iată cum o potrivesc eu de minune, zice diavolul: Duminica și sărbătoarea când știu că, creștinii trebuie ca dimineața să se ducă la Biserică, întrebuințez toate meșteșugurile drăcești pentru a-i împiedica de a mai merge la Biserică, ca să nu se lumineze, ci să rămână întunecați, ca și noi spiritele iadului. Atunci eu, care nu dorm; ci pururea mă ostenesc, umblând prin sat, din casă în casă, îi scol pe toți și-i trimit la târg și la cârciumă. Câți nu vor asculta și vor rămâne acasă, voind a se duce la Biserică, pentru aceștia am eu multe meșteșuguri. Când ei își rânduiesc treaba gospodăriei prin ogradă (curte) spre a putea merge la Biserică, mă amestec și eu acolo, și te miri cum o vită l-a supărat, sau vecinul de alături, îl fac să se mânie, să ocărască, să suduie, să se ia la sfadă, să blesteme, și alte multe pricini fac bărbatului pe-afară, ca să aibă motiv, că de acum nu se mai poate duce la Biserică supărat. După ce am isprăvit treaba pe afară, intru înăuntru în casă, și pe câți nu i-am putut înșela pe afară, mă ostenesc, și în casă negreșit le găsesc cuiul.

. Tocmai în momentul când bărbatul se îmbracă spre a pleca la Biserică, îl umplu de duhul iuțimii, al certei și al mâniei, pentru o rufă, poate că nu e spălată bine, că nu i se potrivește petecul, că nu-i sunt pantalonii scuturați, ghetele cremuite, sau poate că-i lipsește un nasture la cămașă. Atunci în tulburarea mâniei i-o dă femeii de

cap și fac atâta ceartă și gâlceavă între soți și casnici, încât le-a trecut tot dorul de a se mai duce la Biserică. Bucuros de reușita mea, eu stau într-un ungher la ușa case, unde mă prăpădesc de râs. Pe femeie o umplu de tulburare prin neascultarea copiilor. Atunci o silesc să-și blesteme și să-și ocărască copiii, și așa, îi las și pe aceștia sfădindu-se în casă.

Femeia înțeleaptă își zidește casa și e o cunună prețioasă bărbatului ei; iar femeia nebună (capricioasă, pasionată după fleacuri idolești, zărzămurile satanicei trufii femeiești și petreceri anticreștinești) își risipește casa sa, și-i ca putregaiul la în oasele bărbatului ei. Soția aceasta, pasionată după fleacurile satanicei trufii femeiești, își tulbură soțul cu cicăleli, certuri și sclifoseli, impunându-i să facă cum o ști spre a o îmbrăca după moda zilei, împopoțonând-o cu felurite zărzămuri trufașe. Bărbatul amărât cade în adâncă mâhnire ca trăsnit. Mâncarea nu mai e mâncare; ci boală. Îngerul păcii și al drăgălășiei zboară pe fereastră afară din casa lor: iar balaurul drăcesc apare deasupra lor pe dulap, rânjind satisfăcut de încăpățânarea femeii. Diavolul deschide ușa sărăciei și mizeriei, care vine să se cuibărească acolo unde femeia se obrăznicește a se cocoța deasupra soțului ei, în loc de a-i fi supusă în toate cele bune. Multă dreptate are Sf. Ioan Hrisostom, când zice: „Femeia odată l-a învățat pe bărbat și toate le-a răsturnat în Rai". Fiicele Evei, luați aminte și reveniți la Dreptarul Ortodoxiei, spre a readuce buna rânduială, pacea și raiul în casele voastre. Din fiicele Evei transformați-vă în fiicele credincioase, pașnice și gospodine ale Ortodoxiei, în fiice luminate și smerite ale Preasfintei Născătoarei de Dumnezeu și pururea Fecioarei Maria.

Pe câți i-am scăpat neînșelați astfel acasă, plec după ei la Biserică. Acolo am eu multe chițibușuri, ca umblatul lor la Biserică să nu le aducă nici un folos; ci numai pagubă. Acolo în Biserică (zice diavolul) mă amestec mai întâi printre bărbați. Vezi colo cei doi coconași? Iată le întorc privirea spre pălăria și îmbrăcămintea sucheată a uneia. Duduiei celei oacheșe îi întorc capul spre cutare tânăr, care-i face cu ochiul. Cu atenția lor la slujba Bisericii s-a isprăvit. Ei stau numai cu trupul în Biserică; iar cu sufletul sunt în păcate, departe. Vezi pe cei doi domni în straie boierești? Iată îi fac a se scandaliza de graiul cam pe nas al Preotului, așa că în tot drumul lor spre casă îl judecă și-l critică. Vezi pe cei doi negustori colo în dreapta? În tot timpul Liturghiei nu se mai gândesc la cele sfinte, că-i fac a petrece ca la cafenea, sau vorbind despre afacerile lor negustorești.

Dincolo, în stânga celor doi gospodari, le bag în cap că păcatele despre care vorbește cazania se potrivesc de minune la cumetrii lor, și-i judecă în tot chipul, iar la păcatele lor nici nu se gândesc. Apoi încep să mai judece și pe badea Radu, Dumitru, Alexandru, ș.a. că de ce au venit așa de rupți la Biserică. Pe țărani îi fac să nu fie cu luare-aminte la slujbă, ci să se gândească acasă la femeie și copii, la gospodărie și afaceri lumești, și așa, am isprăvit și cu aceștia, cărora nu le mai stă mintea la slujba Bisericii.

După ce înșel astfel și-n alte multe feluri pe bărbați (zice diavolul) trag o roată printre femei, și le câștig aproape pe toate, făcându-le să vorbească în Biserică. Vezi colo fetele acelea tinere? Au venit cu flori pe cap, gătite idolește, cu capul, gâtul, pieptul, mâinile și picioarele dezgolite numai ca să înșele pe tineri și să-și facă ochi dulci unii la alții. Iată și femeile acelea cochetate, care se umplu de păcate grele, și aici în Biserică, pe femeile acelea de acolo le fac să tragă cu coada ochiului una la alta, la straiele, la încălțările și la broboada altora... după care apoi să se apuce a povesti și a le critica: „Văzut-ai pe cutare femeie cum este îmbrăcată astăzi la Biserică și ce broboadă mai are pe cap! N-aș purta-o să mi-o dea de pomană! Așa, lelițo dragă! Și încă ce încălțări mai are și în picioarele ei... Doamne! Doamne! Da pe cutare, și cutare, l-ai văzut cum nici nu este lăut, nici schimbat! Ce femeie proastă mai are și acela! Bine a zis cine a zis: „Tot un bou și-o belea". „Așa soro, Doamne! Multe-ți mai sunt date să-ți vadă ochii". Și altele multe ca acestea mai zic ele.

„Vezi colo cele două cumetrițe, cum ele tocmai în timpul slujbei își pețesc fetele de minune, își pregătesc zestrea copiilor, și își clevetesc prietenele care l-ar împiedica a face nunta mai degrabă? Despre slujba Bisericii nici nu mai e vorbă s-o asculte cu atenție... Pe câți nu pot pune mâna nici în Biserică (zice diavolul), îi vânez eu la ieșirea din această Casă, foarte periculoasă pentru mine. Astfel, pe cale spre locuințele lor, mă alipesc pe nesimțite de dânșii și atâta de dulce le șoptesc la ureche, încât pe mulți îi fac a se duce la horă, să cânte cântece lumești, să chiuie și să joace, ori măcar să privească, făcând astfel toate voile noastre și apoi îi scriem în catastifele noastre, după care le vom cere socoteală la vămile văzduhului. Pe alții nu-i las până nu-i bag în cârciumă. De aici în colo nici habar de grijă nu mai am, căci cu vinul și rachiul le spăl pe loc toate învățăturile ce le-au câștigat în Biserică. Încă ceva mai mult, pe unii îi fac să înjure în modul cel mai prost: Biserica, Preotul, cele Sfinte, ba chiar și pe Dumnezeu. Și așa, unii ca aceștia n-au nici o plată că au mai fost și ei la Biserică".

Astfel a destăinuit diavolul, Cuviosului Părinte, unele din meșteșugurile lui, rugându-l ca să nu mai spună nimănui acele blestemate chițibușenii infernale, spre a putea înșela pe toți creștinii cu ele. Cuviosul Părinte neascultându-l, a scris acestea și le-a arătat tuturor creștinilor, care se duc la Sfânta Biserică, ca să se păzească de cursele diavolului și să asculte Sfintele Slujbe, Dumnezeiasca Liturghie și Cuvântul lui Dumnezeu, cu evlavie, credință și dragoste sfântă, spre a se întoarce acasă folosiți, edificați și luminați, câștigându-și astfel mântuirea sufletelor lor. Amin.

Soții înțelepți nu se certau. „Cum se face că tu nu cerți niciodată pe soția ta?" fu întrebat odată un binecredincios creștin. Acesta răspunse: „Pentru că la acea vreme de ispită, eu sunt surd, iar femeia mea e mută; și așa stăm până când trece ispita. Noi nu ne-am certat niciodată. Când am avut ceva supărare, repede ne-am împăcat în Domnul, înainte de-a ajunge diavolul între noi" (diavolul aleargă tot în galop unde se ceartă soții) (Pr. I.T. ist 206).

Leac contra certei. Un om învățat nu se certase în viața lui cu nimeni. Un prieten îl întrebă: „Cum faci, frate, că n-ai niciodată ceartă cu nimeni?" „Foarte ușor, îi răspunse învățatul. Când văd că cineva îmi caută ceartă, îl las să se certe de unul singur și eu îmi văd de drum pe ici-colo". Dacă toată lumea ar face ca învățatul nostru,

puține gâlcevi ar fi pe lume, iar judecătorii ar avea mai puțini împricinați de judecat (Băjenaru).

Lupta între cei doi stăpâni. În timpurile vechi trăia un boier, care avea multe slugi; pe atunci slugile erau robi. Slugile erau foarte mulțumite cu boierul. „Nu este pe lume stăpân mai bun ca al nostru" – se lăudau slugile. Aceste laude le auzi și diavolul, care nu mai putea de ciudă că slugile trăiesc bine cu stăpânul lor. Ucigă-l-Crucea câștigă de partea sa pe unul din slugi, cu numele Aleb, și prin el s-apucă să răzvrătească și pe ceilalți.

Odată, când slugile se lăudau cu stăpânul, sări Aleb cu vorba: „În zadar lăudăm noi pe stăpân; el e bun pentru că îi facem pe voie... așa și diavolul poate că e bun dacă-i facem voia lui... să vedem însă ce are să se întâmple dacă i-am face ceva peste voie"... Ceilalți însă țineau cu boierul și făcură rămășag cu Aleb, că boierul nu va fi rău nici când îi va face ceva peste voie. În cealaltă zi, boierul având niște oaspeți aleși, merse cu ei să le arate și oile. Între oi avea un berbec de soi ales. Porunci lui Aleb să-l scoată din turmă ca să-l vadă musafirii. „Uitați-vă acum – zise Aleb către ceilalți – cum voi supăra eu pe boier", și repezindu-se în turmă, prinse berbecul și deodată îi rupse amândouă picioarele de dinapoi.

Slugile și musafirii rămaseră încremeniți, dracul se suise și el într-un copac și râdea de acolo, așteptând izbucnirea mâniei boierului. Boierul stătu puțin cu capul aplecat de mânie, apoi deodată ridicându-și ochii spre cer, astfel grăi: „O, Aleb! Aleb! Stăpânul tău ți-a poruncit să mă superi, dar stăpânul meu e mai tare decât stăpânul tău; să știi că nu m-ai supărat pe mine, ci ai supărat pe stăpânul tău. Să știi Aleb, că nu-ți dau nici o pedeapsă, iată, te iert aici în fața oaspeților mei"... Zicând aceste cuvinte, boierul plecă cu musafirii, iar diavolul scrâșnind din dinți, căzu din copac și plesnii în mii de bucăți (Pr. I.T. 30 povestiri).

Împăcați printr-un copil. În vechea Romă într-o zi izbucni o revoluție cumplită, poporul iritat dăduse năvală înarmat asupra Capitoliului, pentru a prinde și ucide pe senatorii adunați acolo. Lucrul acesta ar fi fost o grozăvie pentru oraș. Unui senator în aceste clipe grele îi veni o idee; luă în brațe un copil mic, pe care ridicându-l astfel ca să-l vadă mulțimea revoltată, strigă: „cives, cives, puer iste proclamat alman pacem" – „cetățeni, cetățeni, acest copil proclamă

pacea dorită". Privind copilul, mulțimea se îmblânzi; era copilul unei familii de patrician, privit de popor ca sol al păcii și garanție pentru îndreptarea tuturor relelor. De fapt se restabili pacea între cetățenii Romei și astfel fu evitată o nenorocire mare.

Împăcați prin preot. Cu ocazia revoluției din 1918 poporul dintr-o comună se răzvrătise contra contelui posesor a mai multor mii de jugăre de pământ. Când sătenii se înarmară și voiau să o apuce spre castel, Preotul satului îl opri, zicându-le: „Iubiții mei! ziua libertății și a răzbunării a sosit. Proprietarul conte a fost până acum asupritorul nostru; acum trebuie pedepsit. Nu îmi pot lăsa singuri credincioșii, care m-au ascultat întotdeauna. Permiteți-mi să fiu conducătorul vostru, și jurați că veți urma întru toate exemplul meu. Voiți aceasta?" Țăranii se învoiră, și atunci zise iarăși Preotul: „Așadar, jur sărbătorește, să iertăm celui acuzat toate greșelile lui". Țăranii au rămas o clipă nehotărâți, dar pentru că erau oameni cum se cade, văzură că trebuie să se țină de cuvântul dat, și-l lăsară în pace pe conte.

Oamenii ce nu știu ce-i cearta! Locuitorii din Groenlanda sunt oamenii păcii. Acolo nu se știe ce este cearta, înjurătura și nici bătaia. Când făcură ei cunoștință pentru prima dată cu corăbierii norvegieni și suedezi și i-au văzut certându-se, ba chiar lovindu-se, groenlandezii exclamară: „Oamenii aceștia se pare a fi uitat, că sunt oameni creați după chipul și asemănarea lui Dumnezeu!" (O.M.P. ist. 680, 683, 684).

Toți bărbații plăcuți lui Dumnezeu au luptat pentru a stinge certurile dintre ei. Aceasta ne-o arată și Dumnezeieștile Scripturi în mai multe locuri, dintre care citām și noi aici câteva din ele:

Avraam și Lot. Din Egipt, Avram s-a suit din nou în pământul Canaanului, el și femeia lui și toate ale lui și Lot. Avram era foarte bogat în turme, argint și aur. Și s-a îndreptat spre Betel, până la locul unde fusese cortul și unde era Altarul pe care-l zidise mai înainte. Lot avea și el oi, boi și corturi. Și nu-i încăpea pe ei pământul, ca să locuiască într-un loc, pentru că averile lor erau multe. Și s-a făcut ceartă între păstorii lui Avram și între păstorii lui Lot. Și a zis Avram lui Lot: *„Să nu fie sfadă între mine și între tine, între păstorii mei și între păstorii tăi, că frați suntem noi. Iată, nu este tot pământul înaintea ta? Despărțește-te de mine; de vrei tu spre stânga voi apuca eu spre dreapta; iar de vrei tu spre dreapta, voi apuca eu*

spre stânga". Și ridicând Lot ochii lui, a văzut toată împrejurimea Iordanului, că toată era adăpată mai înainte, până a nu surpa Dumnezeu Sodoma și Gomora, ca Raiul lui Dumnezeu și ca pământul Egiptului. Și și-a ales Lot tot ținutul cel dimprejurul Iordanului; și s-a tras înapoi Lot de la răsărit și s-a despărțit fiecare de fratele său. Și Lot s-a așezat în cetatea ținuturilor acelora și și-a pus locuința în Sodoma. Iar Avram, ridicându-și corturile, a venit și a locuit lângă stejarul lui Mamvri, care era în Hebron; și a zidit acolo Altar Domnului („Mica Biblie" pg. 33 ed. II a 1919). *„Fericiți făcătorii de pace, că aceia fii lui Dumnezeu se vor chema"* (Mt. 5, 9).

Așa au făcut pace, stingând cearta dintre ei: Păstorii din Gherar și cu ai lui Isaac (Fac. 26, 20-31); Laban și Iacob (Fac. 31); Pavel și Varnava (F. Ap. 15, 39; 13, 13; Col. 4; 2 Tim. 4; Gal 2 ș.a.).

Stingeți vrajba, faceți pace! „În trei lucruri am aflat plăcere și frumusețe, care sunt plăcute lui Dumnezeu și oamenilor: în unirea de frați, pacea către vecin și femeia cu bărbat având între ei dragoste" și alte multe asemenea sunt care s-au grăit prin gura Proorocilor. Ferice de casa aceea în care locuiește pacea, acolo unde iubește frate pe frate, unde grijesc părinții de fii, copiii cinstesc pe părinți și petrec în unire cei căsătoriți. Acolo este binecuvântarea lui Dumnezeu, acolo lauda oamenilor, acolo îmbelșugarea pământului, acolo este bucurie și veselie, acolo este o pământească fericire. Și dimpotrivă, acolo unde domnește urâciunea și este neunire între frate și frate, priciri între copii și părinți, gelozie între bărbat femeie, ce blestem al lui Dumnezeu? Ce clevetire a oamenilor? Ce tulburare? Ce venin? Ce muncă pământească? *„Acolo unde este râvna și gâlceava, acolo este tulburarea și tot răul"*, zice Apostolul Iacob. Căci acolo sărăcia, acolo paguba, acolo surpare desăvârșită. De vreme ce neunirea istovește nu numai case mici, ci și cetăți mari și împărății tari. Este hotărârea Domnului Hristos: *„Toată împărăția ce se va împerechea întru sine și toată cetatea și casa dezbinându-se între sine, nu va sta"*.

Vrea să moară un împărat al sciților, anume Schilur, lăsând după moartea sa optzeci de fii, dar vrând să-i îndemne a viețui între ei cu unire, ce face? Îi cheamă pe toți înaintea lui, și dă în mâinile unuia un mănunchi de vergele legate strâns, zicându-le să le frângă oricare dintre ei va putea. L-a luat unul, se nevoiește, se silește ca

să le frângă dar nu poate. Se apucă al doilea și al treilea, pe urmă și ceilalți toți, dar nu a putu nimeni. „Dezlegați fâșia vergelelor, fii mei, le-a zis înțeleptul bătrân", și apucați câte o vergea și așa le veți strânge foarte lesne". Așa au făcut, au dezlegat vergelele și câte una le-au rupt pe toate. Atunci le zise împăratul: „Vedeți cât e de tare mănunchiul legat? Dar dezlegat cum se frânge de lesne? Asemenea și voi, de veți trăi într-o unire și cu dragoste frățească, nu va putea să vă biruiască nici un vrăjmaș dar de vă veți despărți între voi, vă faceți neputincioși și fiecare vrăjmaș, câte unul, câte unul, poate să vă biruiască". Aceasta este o înțeleaptă sfătuire.

Dar auziți și o istorisire din Sfânta Scriptură. A murit Ghedeon (Jud. 9) și a lăsat șaptezeci de fii moștenitori împărăției evreilor, toți bărbați deplini, toți bogați, toți tari, era o singură frăție, o oaste, o singură casă, o singură cetate, o familie, o împărăție și de ar fi trăit cu pace între ei, mulțimea fraților ce era, legați cu unirea frățească, oare ce vrăjmași ar fi putut să-i biruiască? Dar mănunchiul acesta s-a dezlegat, frăția aceea s-a dezbinat prin împerechere, și oare ce s-a făcut? Unul din frați, anume Abimeleh, a întrecut cu tăria pe ceilalți, i-a biruit și într-o zi i-a omorât pe toți. Dar și acesta după ce a domnit trei ani, o nenorocită împărăție, la cucerirea cetății Sichem s-a omorât, și cu ce moarte? O femeie, de deasupra unui turn al cetății, i-a aruncat o piatră, cu care i-a zdrobit capul, și așa, numeroasa moștenire și puternica împărăție a lui Ghedeon, întru puțin timp s-a stins. Atâta este de adevărată ceea ce zice Solomon: *„Că frate cu frate ajutându-se, sunt ca o cetate tare și înaltă, și pot cât o împărăție întemeiată"* (Prov. S. 18). Și încă mai adevărat este ceea ce zice Domnul Hristos: *„Fiecare împărăție ce se va împerechea între sine, se pustiește și toată cetatea și casa dezbinându-se întru sine, nu va sta"*.

Căutați de vedeți la facere, pe strănepoții lui Noe, pe fii lui Sim, Ham și Iafet, care sunt nenumărați, adunați la un câmp larg, anume Senaar, care vorbesc să zidească o cetate mare, cu un turn atâta de înalt, cât să ajungă până la cer, pentru ca să-și lase un nume nemuritor. Lucrul acesta este foarte cu anevoie, însă îl săvârșesc prea cu înlesnire. Încep zidirea, se adaugă în toate zilele zidurile, se înalță turnul, și încă puțin lipsește, pentru ca să se termine, în curând lucrul cel mare. Eu nu mă prea minunez, căci zice Sfânta Scriptură că oamenii aceia deși au fost mulți la număr și multe feluri de familii, însă

toți aveau o limbă și înțelegea unul altuia, aceia toți aveau o fire și se uitau la un scop, mâinile cele multe făceau o lucrare, toți erau într-o înțelegere, toți erau uniți și cei mulți erau ca unul *„un neam și o limbă erau toți"*. Dar fiindcă facerea turnului era un lucru al mândriei, Dumnezeu s-a întărâtat asupra mândriei celei deșarte a oamenilor acelora și a hotărât să oprească fapta și să nu lase să o săvârșească, și oare ce socotiți că a făcut? Aruncat-a vreun fulger ca să zdrobească turnul? Sau poruncit-a pământului să se cutremure cu cumplire și să surpe zidurile cetății? Ba. *„Veniți* (a zis) *pogorându-Ne să amestecăm limbile lor, ca să nu înțeleagă fiecare graiul aproapelui său"* și atâta a fost destul. A amestecat Dumnezeu limbile lor, unul nu înțelegea pe celălalt, unul cerea lemne și altul dădea lut, nu s-au unit, neunirea aceea a adus amestecare și amestecarea a adus despărțirea. S-au despărțit unul de altul, s-au răspândit în toate părțile pământului, lucrul cel mare a rămas nesăvârșit, cu vremea turnul acela a căzut și cetatea cea mare s-a surpat jos (Fac. 11).

Creștinilor care mă ascultați! Cu pace și unire orice faptă se săvârșește, cele mici se fac mari, cele mari se întăresc, se adaugă fericirea caselor, a cetăților și a împărățiilor. Foarte bună este unirea și a se înțelege unul cu altul, zice teologul Grigore, iar când va veni amestecarea limbilor, adică neunirea, aceasta este o urgie Dumnezeiască, urgie care este mai grea decât trăsnetul și decât cutremurul. Este cea mai grea urgie care trimite Dumnezeu pentru ca să pedepsească păcatele oamenilor, urgie cu care stinge case și istovește cetăți și împărății. Vedeți-o nu la cele străine, ci la ale noastre istorii și socotiți pe cea mai mărită și tare împărăție a pământului, pe împărăția romanilor, care șezând la un centru, adică în mijlocul lumii, pe un scaun înalt al Constantinopolei, cu o mână chivernisea apusul și cu alta răsăritul, și ținea dedesubtul picioarelor ei supuse toate neamurile. A căzut, a căzut și zace pe pământ sub robie neamul cel împărătesc. Oare cine l-a aruncat jos? Cine l-a biruit? Nu din vechi armele perșilor, nici pe urmă puterea bulgarilor, nici acuma nu de mult oștile agarenilor, ci a surpat-o urgia lui Dumnezeu, care, depărtându-se, i-a ridicat pacea și cei bisericești cu eresurile lor, sfâșiau în mii de scandale Biserica lui Hristos, boierii cu împerecherile dezbinau oștirile, și împărații cu neunire se alungau unul pe altul. Tatăl orbea pe fiul și fratele spurca mâinile lui în sângele fratelui său. A căzut împărăția, căci s-a ridicat pacea care este stâlpul împărăției.

Vedeți răul acesta mai bine întru acest ticălos ostrov întru care locuim, vedeți cu ochii nu fără de lacrimi, căci pricina este vrednică de multe lacrimi. Nu știu ce mare păcat al strămoșilor noștri a vrut să-l pedepsească Dumnezeu și ne-a plouat potop ca în zilele lui Noe, ca să ne cufunde. Nu ne-a dat bătăile lui Faraon, nu ne-a trimis toiagul cel de fier al agarenilor, pentru ca să zdrobească semeția noastră cea neînfrânată, ci ne-a trimis amestecarea limbilor a facerii turnului, după poziția locului ne-a despărțit în multe părți și după patimi suntem despărțiți în multe feluri de partide: unii sunt

Chipul de față de arată fii diavolului, adică pe cei care tulbură pacea adunării binecredincioșilor creștini. Toți făcătorii de învrăjbiri, ațâțătorii de vrăjmășii, tulburătorii Bisericii lui Dumnezeu cu feluritele erezii, minciunării și tertipuri satanice, sunt niște astfel de foi ai diavolului, zizaniile, fiii, slugile și moștenitorii iadului. Niște astfel de foi ai celui rău au fost: Ahitofel care a învrăjbit pe Avesalom cu tatăl său David (2 Împ. 15, 31-16), Amon care a învrăjbit pe împ. Artarxexe asupra venerabilului bătrân Mardoheu și a israeliților din cuprinsul stăpânirii sale, până la ordonarea de a-i extermina (vezi pe larg Cartea Esterei); vrăjmașii haldei, care au învrăjbit pe împ. Nabuhodonosor și Darie asupra binecredincioșilor trei tineri și a lui Daniel (Dan. 3; 6); Irodiada care a învrăjbit pe împ. Irod asupra Sf. Ioan Botezătorul (Mt. 14, 5-12; Mc. 6, 17-29; V. Sf. și cazaniile la 29 August); fariseii și cărturarii care au învrăjbit pe căpeteniile evreilor asupra Mântuitorului și a Bisericii Lui (Ioan 8; 11, 46-57; Mt. 26; 27; F.Ap. 4; 5, 17-42; 6, 9-15; 7; 8, 1-8; 9, 1-3); vrăjitorul Varisus, care discredita pe Sf. Apostol Pavel înaintea dregătorului Serghie-Pavel, vrând a-l împiedica de a se converti la creștinism, pentru care a fost blestemat de Apostol și a rămas orb (F. Ap. 13, 5-11); și toți cei care se împotrivesc adevărurilor Ortodoxiei creștine, ca vrăjitorii Ianis și Iamvrie contra lui Moise trimisul lui Dumnezeu (2 Tim. 3, 8-9; 4, 14). Fiecare om și mai ales creștin sau creștină, să ia aminte a fi o suflare a Domnului pusă în slujba laudei Lui spre educarea, luminarea și mântuirea sa și a aproapelui său; și nimeni din noi să nu se facă foi ai diavolului. Voiește și vei putea, ostenește-te cu bună chibzuială și vei ruși în tot binele.

evrei, unii samarineni. Cei bisericești sunt împerecheați, acesta se închină la unul, și acela la alt Dumnezeu. Sunt despărțite și Bisericile noastre, și urâciunea care avem întru noi, pune împerechere și între sfinți. Despărțirea noastră hrănește urâciunea și aceasta trece așa fără de schimbare de la părinți la fii cât și copiii cei mici mai înainte cunosc pe vrăjmașul lor, decât pe tatăl. Socotesc că va trece și la dobitoacele noastre care sunt necuvântătoare, vream să zic și la pietre care sunt nesimțitoare și poate că vor avea simțire de dezbinarea celor două părți războitoare. O, ce zavistie, o, ce vrăjmășie, o, ce sfaturi ascunse! O, ce grăire de rău pe față unul împotriva altuia! Și oare dintr-acestea ce urmează? Atâtea ucideri, încât și sângele oamenilor celor ce s-au ucis era din destul să spele, mai vârtos să înece, tot ostrovul. Atâtea pagube, care au pierdut averile, din care o parte le-a luat Domnia și altă parte le-au mâncat prietenii cei făcători de rele. Atâta sărăcie, care ne mănâncă precum rugina fierul, bogații au sărăcit și au flămânzit, casele cele slăvite ale boierilor s-au pustiit. Familiile numeroase s-au stârpit de pe fața pământului și noi cei ce am rămas vii, care nu avem altă faptă fără numai nelucrarea, alt gând fără numai stricăciunea vecinului, altă negutătorie fără numai iscodirea, suntem săraci și mândri, bucurându-ne de cele rele și întristându-ne de binele vecinului, urând și urându-ne. Într-atâta, încât suntem pildă ticăloasă, de care se învață ceilalți oameni, că acolo unde nu este pacea, nu este nici un bine.

O, pace, pace prea dulce, fericit este pământul acela unde locuiești, fericit orașul acela care te are, fericiți oamenii aceia care se bucură de tine, fericiți făcătorii de pace, fericiți, că în cele lumești ei sunt cu adevărat oameni fericiți, și în cele Duhovnicești sunt cu adevărat creștini desăvârșiți („Didahiile" lui Ilie Miniat o.c. pg. 334-337).

O întâmplare din război. Un prieten care a făcut războiul, îmi spunea că în două rânduri li s-a întâmplat prin Galiția să se războiască noaptea – din greșeală – cu alți soldați de-ai lor, de prin alte unități. Toată noaptea s-a dat o luptă crâncenă, cu vuiet de război cu morți și răniți. Abia dimineața când a răsărit soarele și s-a făcut ziuă, a fost observată cumplita greșeală. În întunericul nopții și al pădurilor de brad, se războiseră frații. O întâmplare cu adânc înțeles sufletesc este aceasta. Oare nu sunt în situația asta grozavă și creștinii de azi care se războiesc unii contra altora în noaptea zavistiei

și urii de frați...? Oare nu sunt în situația asta și popoarele creștine din Europa, de la care au plecat și pleacă toate războaiele cele mari, de se miră popoarele păgâne de noi? Oare nu sunt în situația asta chiar și religiile și confesiunile creștine, care se războiesc și ele și se urăsc unele pe altele!... O noapte grozavă, cu lupte între frați, este viața creștinătății de azi. Până când va dăinui această noapte, în zadar cântăm la Crăciun: *„Răsărit-au lumii lumina cunoștinței"*. *„Lumina cunoștinței"* și *„Soarele dreptății"* nu se văd în viața noastră. Însă, odată și odată, totuși *„va răsări Soarele și se va face ziuă"*. Vedea-vor atunci cei vii și cei morți cumplita greșeală în care au trăit, certându-se (Pr. I.T. ist. 374).

Ziua și noaptea. Ziua și noaptea se certau împreună pentru merite. Copilul plin de foc și strălucire, care se numește ziuă, începu cel dintâi: „Biata mamă întunecoasă", zise el, „ce ai tu ca soarele meu, ca cerul meu, ca livezile mele, ca viața mea zbuciumată și fără odihnă? Eu trezesc la o nouă viață, tot ce tu ai omorât; ceea ce moleșești tu, eu pun în mișcare".

„Îți mulțumește însă ție cineva vreodată pentru străduința ta?" zise noaptea cu bunătate și cumințenie. „Nu trebuie să odihnesc eu tot ce obosești tu? Și cum pot face acest lucru mai bine, decât prin uitarea ta? Apoi eu, mama zeilor și a oamenilor, iau în sânul meu toate cele zămislite de mine, cu mulțumirea lor cu tot. De îndată ce se mișcă poala veșmântului meu, totul uită nălucirea ta și-și pleacă încetișor capul. Și atunci înalț, atunci hrănesc cu rouă cerească, sufletele ce s-au liniștit. Ochiului care, sub razele soarelui tău, niciodată nu îndrăznește să privească spre cer, îi dezvălui eu – noaptea cea învăluită – o oștire nenumărată de sori, de nenumărate tablouri, noi nădejdii, noi stele". Tocmai atunci atinse ziua cea flecară poala veșmântului nopții și tăcută și obosită se coborî și ea în sânul învăluitor al nopții. Noaptea însă stătu, în mantaua ei de stele, cu fața veșnic liniștită („Parabole" pg. 77-78).

Preotul iscusit împacă frații învrăjbiți. Neunire vrăjmașă începuse între doi frați. Duios legați în copilăria lor, ei se luară la ceartă, când fu vorba de moștenirea tatălui lor. O bucată de pământ la țară era obiectul certei lor. Inimile li se umpluseră de mânie, cuvinte ocărâtoare ieșiseră din gura lor, și erau nefericiți din pricina vrăjmășiei și a urii ce aveau. Unul dintr-înșii se duse la preotul sa-

tului pentru a-i povesti necazurile lui. Îl găsi și-i spuse: „Această bucată de pământ e a mea; doar n-o fi trebuind să mă lipsesc de bunul meu...". Bunul Preot răspunse: „Cât îți produce această bucată de pământ?" „Treizeci de franci pe an, când recolta e bună". „Treizeci de franci... ce se poate cumpăra cu banii aceștia?" „O haină, un lucru în casă, un kg. și jumătate de grâu?" „Se înțelege". „Dar s-ar putea cumpăra ceva care face mai mult". „Ce oare". „Cu banii aceștia ai putea să-ți cumperi un bun prieten, care te-ar ajuta la nevoie, care ar veni să se așeze la vatra ta seara, pe vreme de iarnă; care ți-ar da ajutor la strâns bucatele de pe câmp sau la adausul lor acasă, care ți-ar iubi copii și ți-ar fi un ocrotitor; oare toate acestea nu fac treizeci de franci?" „Ce voiți să spuneți cu asta, cinstite părinte?" „Vreau să spun, prietene, că pentru a câștiga treizeci de franci, tu pierzi ceea ce face mai mult; pierzi un frate, care a fost prietenul, tovarășul copilăriei tale, care a fost strâns în brațe de aceeași mamă și hrănit din același lapte. Vreau să spun că, pentru a câștiga acești treizeci de franci, tu pierzi bucuria și liniștea vieții tale". „Se poate, Părinte, dar ce să fac?" „Am să vorbesc cu el, poate este chip să vă înțelegeți".

Într-adevăr, bunul preot se duse să caute și pe celălalt frate; îi vorbi și lui în același chip și când îl văzu mișcat și zdruncinat din mânia lui, îi vorbi de bătrâna sa mamă și de tatăl său, care nu mai era". „Vrei, zise el, să întristezi pe mama ta în bătrânețea ei? ce ar zice tatăl tău dacă ar putea să se întoarcă în viață și să vadă certurile copiilor săi? Mânia între frați e durerea părinților"...

Săteanul simți lacrimile curgându-i din ochi; alergă să îmbrățișeze pe fratele său, și amândoi, uitând vrăjmășia lor, rugară pe preot să hotărască el pentru neînțelegerea dintre ei. Preotul potrivi lucrurile fără greutate și buna înțelegere aduse fericirea în mijlocul fraților învrăjbiți (Din scrieri religioase).

Mănunchiul de nuiele. Un sătean avea șapte feciori, care trăiau în cea mai mare neunire. Își pierdeau vremea numai în certuri în loc să muncească. Bietul sătean privea la ei, și nu știa cum să-i împace. Asta era cu adevărat mare mâhnire părintească. Să vezi tu cum se ceartă toată ziulica frații între ei! Azi așa, mâine așa, până când se hotărî să-i cheme pe toți șapte la el. Când veniră, le arătară șapte nuiele strâns legate între ele. „Iată, măi băieți, zise tata. Cine va putea să frângă acest mănunchi de nuiele, capătă de la mine o

mie de lei". Încercară feciorii rând pe rând, dar truda le-a fost în zadar. La urmă toți șapte spuseră într-un glas: „E peste putință"... „Ba să vedeți că se poate, adăugă tatăl lor. Nimic nu e mai ușor". Și dezlegând mănunchiul frânse cu înlesnire nuielele, una câte una. „Apoi așa, știam și noi... Și un copil le rupea", spuseră feciorii. Atunci bătrânul lor părinte adăugă: „Vedeți? așa e și cu voi. Dacă veți fi uniți și vă veți ajuta, veți fi tari ca mănunchiul cel de șapte nuiele. Îndată însă ce legătura dintre voi nu va mai fi și vă veți certa, rămânând singur fiecare, vă va putea frânge oricine" (Dintr-o carte de școală).

6. Am ocărât pe aproapele meu?

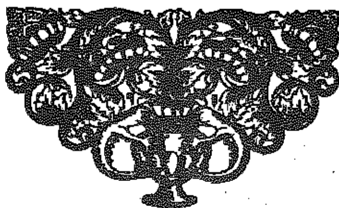
Cei ce ocărăsc pe aproapele lor se aseamănă cu căpeteniile evreiești, cu norodul nerecunoscător, cu ostașii păgâni și cu tâlharul din stânga Mântuitorului (Mt. 27, 1-2, 11, 44; Lc. 23, 35-43; Zah. 12, 10; Ioan 19, 31-37; Apc. 1, 7).

Cum grăiești, așa ți se răspunde. Ghiță de mic ce era, încă nu știa nimic despre răsunet. Odată fiind în livadă, strigă: „Hop, hop!" Îndată se auzi din dumbrava învecinată: „Hop, hop!" Uimit de asta, el strigă iarăși: „Cine ești?" Glasul îi răspunse: „Cine ești?" El strigă: „Tu ești un prost?" „Ești un prost", se auzi răsunând în pădure. Acum se necăji Ghiță și strigă niște numiri tot mai urâte către pădure. Dar toate i se repetau la fel. După aceasta, plecă să caute în dumbravă pe copilul ce-l supărase, dar nu l-a putut găsi nicăieri. Ghiță a fugit de aici acasă, și s-a plâns mamei lui, spunându-i cum și-a bătut joc de el cu cuvinte urâte, un copil stricat, care se ascunse în pădure. Mama îi zise: „Vezi, copile, că te-ai trădat și învinovățit tu însuți! Să ști că n-ai auzit nimic, decât propriile tale cuvinte. Precum ți-ai văzut altădată fața în oglindă, vezi, de astă dată ți-ai auzit glasul în pădure. De strigai și tu vorbe prietenești, tot prietenești ți-ar fi răspuns". „Dar vezi, așa este în lume. Purtarea altora este de obicei numai ecoul purtării noastre. Dacă întâmpinăm pe alții cu prevenire, ne vor întâmpina și ei tot astfel. Dar dacă suntem noi aspri și răi față de ei, atunci n-avem să așteptăm, ca ei să fie mai prietenoși față cu noi". Căci: Codrul îți răspunde așa, după cum tu vei striga!" (I.M.C. ist. 8).

Mi-a zis și i-am zis. Povestit-a oarecare din Părinții Egiptului: „Odată am voit să mă înstrăinez mergând în Atena și intrând în cetate, am văzut pe un bătrân Monah, împodobit cu haine, purtând

o cruce mică cusută și alergau și alții după dânsul și intrând în cetate, l-a întâmpinat popor mult și îl trăgeau la priveliște. Și am întrebat pe un oarecare om: „Cine este acesta?" Și mi s-a răspuns că acesta este un elin, mai mare decât toți filozofii, și s-a făcut creștin, și zidindu-și Mănăstire, s-a făcut călugăr, viețuind cincisprezece ani, mai întâi neintrând în cetate, iar astăzi a intrat și pentru aceasta alergăm, să vedem ce va spune". Și am plecat și eu cu dânsul; și adunându-se cei mai de frunte ai cetății, l-au poftit zicând: „Spune nouă, ce vrei să ne vorbești?" Și le-a zis: „Nu este nici o limbă sub cer ca creștinii, și mai frumos cin ca cinul călugăresc. Aceasta numai îi vatămă pe dânșii, că aduce asupra lor diavolul pizma unul asupra altuia, zicând: că mi-a zis și i-am zis, și necurățiі înaintea lor având, nu le văd". Iar aceasta auzind toți, l-au proslăvit și au plecat („Pateric" pg. 249, 24).

Stăpânește-ți limba. O femeie, cam rea de gură, ceru unui vestitor al Evangheliei ceva sfat și leac pentru înfrânarea limbii. „Aveți câine acasă?" - întrebă vestitorul. „Avem!" Și e rău câinele?"... „Da! Latră și mușcă". „Și ce faceți cu el?" „Îl leg ca să nu muște și îl închid ca să nu latre". „Apoi, fă și tu așa! Dumnezeu ți-a dat o limbă, dar ți-a dat și un gard de os (dinții) în care să o poți închide când vrea să o ia razna... și ți-a dat Dumnezeu și o închizătoare pentru limbă (gura) și o ușă cu care să o închizi (buzele) când nu vrea să tacă. Leagă-ți limba de gardul dinților când vrea să muște și închide-o cu ușa buzelor când nu vrea să tacă...". Femeia primi sfatul și de atunci avu pace și liniște în casă (Pr. I. Trifa ist. 153).

RĂUTĂȚILE MÂNIEI

SĂ NE FERIM DE: MÂNIE, IUȚIME, RĂUTATE, CEARTĂ, HULĂ ȘI CUVÂNTUL DE RUȘINE

7. M-am iuțit asupra aproapelui meu?

Iuțimea care iese afară din buna rânduială și împinge pe Creștini în prăpastia pierzării vremelnice și veșnice, e un păcat din care trebuie să ne salvăm. Iuțimea oamenilor e asemenea cu zăduful cel mare, a cărui năpădire neputându-o suporta oamenii, fug la umbra blândețelor și a tăcerii, spre a se liniști și odihni. Bine este tuturor creștinilor a se depărta, ca de niște fum iute, de îndrăzneala iuțimii și a mâniei, și a venit la mireasma tămâiei negâlcevirii. Nimic nu strică faptele cele bune ca iuțimea neînfrânată, și nimic nu curățește sufletul greșit ca temerea de Dumnezeu și smerenia, prin învățarea Cuvintelor Dumnezeiești și urmarea lor cu post și rugăciuni, făcute în Duh și adevăr. Cu această înarmare se biruiește iuțimea.

Iuțimea nesocotită este urâciune înaintea lui Dumnezeu și a oamenilor. Iuțimea e pusă de Dumnezeu în ființa fiecărui om, pentru a se împotrivi cu ea contra lucrărilor, slujbelor, slugilor, trufiei, viciilor, vicleniilor, și minciunăriilor Satanei; cu care ne luptă a ne scoate din Împărăția luminii Dumnezeiești în care ne-a adus Mântuitorul prin Sf. Botez și bogăția darurilor divine și a ne robi și duce prizonieri pe teritoriile întunecate ale împărăției lui infernale. Iată rostul iuțimii. Iuțimea e ca o sare, care trebuie a se pune cu măsură chibzuită în bucate, spre a le da gustul necesar, a se săra cu ea cărnurile, ca să nu facă viermi, etc. Iuțimea e asemenea unui foc, care folosit cu chibzuială aduce minunate servicii; iar întrebuințat fără soco-

teală primejduieşte. Iuţimea întrebuinţată contra diavolului şi a feluritelor lui meşteşuguri, lucrări şi curse infernale, e asemenea unui foc pus unei păduri şi hăţişuri pline de felurite fiare rele şi jivini veninoase, care primejduiesc şi omoară pe oameni; în locul căreia se face o grădină cu felurite legume, flori şi pomi roditori, asemenea unui paradis. Iuţeala rea e soră cu lauda aproapelui cea nesocotită. Aceasta o adevereşte înţeleptul Solomon, care zice: *„Leapădă de la tine iuţeala şi cuvintele de ocară...”*, şi: *„Cel ce laudă cu glas mare pe prietenul său, nu se deosebeşte cu nimic de cel care blesteamă”*. Deci, iuţimea fără socoteală e rea, foarte rea şi primejdioasă; iar iuţimea bine chibzuită e bună şi foarte folositoare.

Paradis în locul iadului pământesc. Geografia ne vorbeşte despre o insulă numită Madeira şi renumită prin bogăţia roadelor ei. În ea se produce vin împărătesc şi cele mai dulci fructe: smochine, rodii şi portocale. Acolo veşnic e primăvară şi vară. Nu totdeauna a fost aşa. Înainte vreme ea era culcuşul înfiorător al şerpilor veninoşi, al scorpiilor şi al fiarelor sălbatice; toate aceste fiinţe înfricoşătoare mişunau prin bălăriile şi hăţişurile ce înăbuşeau nefericita insulă. Locuitorii îngroziţi de aceste fiinţe, care le puneau viaţa în primejdie, au dat foc pădurilor, ierburilor şi stufişurilor. După ce a ars totul ca-n palmă, oamenii au început să cultive din nou pământul curăţat prin foc, şi insula a devenit un adevărat paradis (Pr. M. I).

Să ardem şi noi cu focul Duhului Sfânt toate viciile din fiinţa şi din cercul nostru de activitate, sădind în locul viciilor maiestuoasa grădină a paradisului strălucitelor virtuţi creştineşti. Aşa făcând, ne vom învrednici a avea pe Dumnezeu cu noi aici pe pământ, şi dincolo în împărăţia Sa cea Cerească, ne vom veseli înaintea Feţei Lui în vecii vecilor. Amin.

8. Am ură şi am strigat asupra altora?

Mântuitorul a trimis vestitori înaintea Feţei Sale. Şi mergând, au intrat într-un oraş al samarinenilor, ca să-I gătească Lui. *„Şi nu L-au primit pe Dânsul, că Faţa Lui era mergând spre Ierusalim. Şi văzând ucenicii Lui, Iacob şi Ioan, au zis: Doamne, voieşti să zicem ca să se pogoare foc din cer şi să-i mistuiască pe ei, precum şi Ilie a făcut? Iar Iisus întorcându-Se i-a certat pe dânşii şi a zis: Nu ştiţi ai cărui Duh sunteţi voi; că Fiul Omului n-a venit să piardă*

sufletele oamenilor, ci să-i mântuiască" (Lc. 9, 52-56). *„Toată amărăciunea și mânia și iuțimea și strigarea și hula, să se lepede de la voi, împreună cu toată răutatea"* (Efs. 4, 31).

„Litera omoară, iar Duhul face viu", zice Apostolul (2 Cor. 3, 6). Și adevărat este. În legea veche, cel ce a fost prins călcând sâmbăta adunând lemne, l-au închis, judecat și ucis cu pietre; iar în Legea Darului, Mântuitorul, pe femeia ce-a fost prinsă în preacurvie fățiș, a iertat-o, cu condiția de a nu mai păcătui. Aceasta o face și Biserica Creștină când primește pe cei care au săvârșit nenumărate păcate, catehizându-i, prin baia Botezului curățindu-i cu sfaturile ei îndreptându-i pe căile vieții, după Mirele și Stăpânul ei Hristos Dumnezeul nostru (Num. 15, 36; Ioan 8, 2-11; Mt. 28, 18-20; 1Cor. 6, 11-20; Filip. 3, 2, 17-20; 2, 6, 1).

Litera omoară. Iudeii, adică evreii, nu pronunță niciodată două nume: Numele lui Iehova și Numele lui Iisus. Numele lui Iehova nu-l pronunță de teamă, de frică. E un Nume preaînalt, preasfânt, pentru a-l rosti; iar numele lui Iisus nu-l rostesc din ură. Urăsc și azi acest *„Nume"*, prin care noi ne mântuim. Ce bine spunea Apostolul Pavel că *„litera omoară"*. Litera legii îi ține și azi pe iudei în cumplita lor orbire sufletească.

Episcopul papistaș Otto din Bayeux, luptând în bătălia de la Hastings, își închipuia că neîntrebuințând sabia se va conforma regulilor bisericești, care opreau pe clerici să poarte sabia. E vorba despre luptele confesionale, ce se dădeau în vremurile de demult prin Apusul Europei. În acele lupte, acest episcop folosea, în loc de sabie, bâta, ca să nu cadă sub judecata cuvintelor Mântuitorului: „Petre, bagă-ți sabia în teacă, că oricine scoate sabia, de sabie va muri". Așa e litera legii. În loc de sabie folosește bățul, parcă nu e tot una că pe cineva îl omori cu sabia sau cu bățul!

Un Creștin credincios din Sibiu, ne spunea o întâmplare interesantă. Fusese chemat la un ospăț, din partea unui bun prieten al său. „Da vin, dar numai cu o condiție: să nu aduci muzicanți în casa ta. Ne putem noi petrece și fără jocuri și beții". Te ascult, răspunse prietenul, iată îți dau cuvântul meu că nu voi băga muzicanți în casa mea".

Când colo, ce să vezi? Îndată ce se așează nuntașii la masă, de-afară, din tindă, se aud lăutarii. „Păi unde-ți este cuvântul dat?" Întreabă mirat cel chemat. „M-am ținut întru toate de cuvântul dat, răspunse prietenul, lăutarii nu vor intra în casa mea... ei ne vor trage

toată noaptea de-afară, din tinda casei". Vai, în câte feluri și forme își pierd oamenii sufletul, păzind „litera" și omorând „Duhul" Legilor Cerești. Dar Dumnezeu nu Se lasă batjocorit (Gal. 6, 7), nici mințit (Pr. I. T. ist. 440, 370 și 405).

Dragostea. „Spiritul omului este făclia lui Dumnezeu", a zis cel mai înțelept dintre oameni. Și cine n-are dragoste, este o făclie stinsă. Darurile geniului, belșugul bogățiilor, frumusețea femeilor și puterea bărbaților, sunt ca o ceară rece și nefolositoare dacă nu sunt luminate de dragoste. Dragostea este făclia minunată care dă pe față scopul lucrurilor create. Dragostea este singurul izvor de bucurie. Cei ce beau din acest izvor, devin fericiți. Adevărata mizerie pe acest pământ este aceea de a fi fără dragoste. Toate celelalte supărări se mai pot îndura; aceasta însă e de nesuferit. Când încetăm de a iubi, încetăm și de a trăi. Din această clipă și până la moarte, suntem morți între vii. Dragostea este viața. Ea întemeiază și menține familia. Fără ea, ar pieri neamul, rasa. Dragostea este puterea de a înțelege. Nu poți înțelege arborii și florile, oceanul și cerul de noapte, dacă nu le iubești. Nu poți cunoaște nici o ființă omenească dacă n-o iubești. Dragostea este piatra de încercare a dreptății. Acela care nu iubește este în primejdie să greșească și să se înfunde în încurcături. Dragostea este dreptate, căci nu suntem drepți decât cu aceia pe care-i iubim. Dragostea este mântuitoare. Ura, răzbunarea și pedeapsa, niciodată n-au făcut bun pe un om rău. Dragostea singură poate să îndeplinească această minune. Dragostea preface. Stinge poftele lăcomiei și le sfințește. Intră la zgârciți și-i face darnici. Sub mâna ei, deznădejdea se preface în nădejde și inima posomorâtă se luminează de la lumină. Ființele josnice se înnobilează, cruzii devin iubitori, sufletele devin blânde. Dragostea este puterea. O viață fără dragoste este fără putere. Dragostea este mai puternică decât moartea. Dragostea este sângele sufletului. Fără sângele dragostei, sufletele se anemiază, contractează bolile: invidia, deznădejdea, descurajarea, gelozia, răzbunarea, desfrâul, crima. Vai de acela a cărui inimă e o făclie stinsă (D-ca Ort. a. VII, Nr. 49-50).

9. Am scrâșnit din dinți asupra altora?

„Păcătosul va vedea (binele drept-credincioșilor care fac voia lui Dumnezeu) *și se va mânia; cu dinții săi va scrâșni și se va topi,*

pofta păcătosului va pieri" (Ps. 11, 10; 34, 15; 36, 12). Cei ce scrâşnesc cu dinţii asupra aproapelui lor, cad în osânda scrâşnirii dinţilor (Mt. 8, 12; 24, 51; 25, 46; Lc. 13, 26-28; Apc. 21, 8; 20, 14-15).

A Domnului este răzbunarea. Un frate asuprindu-se de alt frate, a mers la Avva Sisoe Tiveanul şi i-a zis: „Părinte, m-a dosădit un frate şi vreau să-mi răzbun singur". Iar stareţul îl rugă pe el zicându-i: „Nu, fiule, ci lasă-l mai bine la Dumnezeu şi să-ţi izbândească ţie". Fratele a zis: „Nu-l voi lăsa până nu-mi voi răzbuna asupra lui". Deci a zis stareţul: „Să ne rugăm lui Dumnezeu, frate". Apoi sculându-se de la rugăciune a zis stareţul: „Dumnezeule, de acum noi spre Tine nu mai nădăjduim să nu Te mai îngrijeşti de noi nici să mai răsplăteşti celor ce ne fac nouă strâmbătate, pentru că noi singuri ne vom izbândi". Iar fratele auzind acestea, a căzut la picioarele stareţului, zicând: „Iartă-mă, Părinte, că de acum nu mă voi mai certa cu fratele meu, şi-l voi ierta". Şi a zis stareţul: „Să mă crezi, fiule, că cel ce va răbda defăimările şi ocara, fără de osteneală se va mântui. Iar cel ce se mânie spre fratele său, îşi pierde toată fapta bună a sa, şi rob diavolului se face pe sine" (Prol. 20 a. VI).

Ce este omul? Fiecare om, ce întâlnesc, e stăpânul meu, întru câtva, şi poate să mă înveţe ceva. A dispreţui o fiinţă omenească este o mare greşeală; de la oricine pot primi o lecţie. Fiecare om este aproapele meu. Fiecare om, fie bogat, fie sărac, are drept la ajutorul meu. Fiecare criminal poate cere mila mea. Fiecare fiinţă omenească, care luptă în această lume, poate să ceară să-i întind o mână de ajutor. Nu mă pot bucura de o adevărată libertate, atâta timp cât semenul meu nu este liber. Bunătatea fiecărui om mă înalţă. Viciul fiecăruia mă molipseşte. Boala, perversitatea, avariţia, ura, brutalitatea fiecăruia, exercită asupra mea oarecare înrâurire. A iubi pe amicii mei este un instinct, a iubi ce mă înconjoară, un egoism inteligent, a iubi însă pe fiecare om, este o religiune (Trad. de T. Germănescu).

10. M-am răzbunat pe alţii, în loc de a mă calma şi a-i ierta?

„Luaţi seama la ceea ce auziţi, cu ce măsură măsuraţi, se va măsura vouă şi se va adăuga vouă celor ce auziţi" (Mc. 4, 24; Mt. 26, 52; Rom. 12, 17-20; 1 Tes. 5, 15; Evr. 10, 30-1; 1 Petru 3, 9; Apc. 13, 10; Fac. 9, 6; Is. Sir. 5, 4; 28, 1-7).

Răzbună-te cu dreptate şi răbdare. Înţeleptesc lucru este să tragem folos din ura vrăjmaşilor noştri. Vrăjmaşul, cu ochiul lui rău-

tăcios, bagă de seamă mai bine decât prietenul, la vorbele și faptele noastre. El ne urmărește, pas cu pas, orice mișcare, orice scăzământ al firii noastre, pentru ca să afle pricină să ne umilească, să ne piardă chiar. Lucrul acesta să nu ne întărâte și să ne îndemne la răzbu-

Chipul de față ne arată o figură cam sucheată care provoacă râs celor ușuratici și multă îngrijorare celor înțelepți, luminați și binevoitori ai progresării omenirii în cele sufletești, trupești și economice.

Dumnezeu a făcut femeia să fie ajutătoare bărbatului, hotărându-i a-i fi supusă lui în toate cele bune (Fac. 2, 18-34; 3, 16; Efs. 5, 22-33). Șarpele-diavol, care în Rai a învățat pe Eva a nesocoti porunca lui Dumnezeu (Fac. 3) pururea a învățat și învață pe femei a-și nesocoti bărbații, a le sta împotrivă cu gânduri viclene și vorbe mușcătoare, putrede... și a-i trata, când au putința, ca pe niște robi, cu cea mai groaznică tiranie satanicească. Chipul de față ne arată o astfel de sculă diavolească îmbrăcată în corp de femeie înrăutățită, care-și tortureză oribil bărbatul său, ca să-i satisfacă toate capriciile ei infernale: lux, mode șuchiate, petreceri anticreștinești, jocuri, baluri, serate, chefuri, etc. Astfel de scule ale iadului sunt și unele persoane ignorante purtătoare sacului penitenței, și unii mireni, care în loc de a asculta pe Preoții Bisericii care-i sfătuiesc după Dreptarul Ortodoxiei, ei se îndărătnicesc, îi bodogănesc, fac comploturi infernale asupra lor, și când au putință îi tratează cu felurite atacuri infernale, împiedicându-i a-și îndeplini îndatoririle Preoțești, în călăuzirea păstoriților lor pe căile vieții. Am văzut Preoți-Călugări și Preoți mireni zeloși, unii stricați de cap și alții băgați în pământ cu zile, de astfel de scule satanice cu chip omenesc, care primiseră cele Sfinte din mâinile lor Preoțești. Vai și amar vremelnic și veșnic acestor: vulpi, pui de viperă, purtătoare de mască creștinească (Mt. 23; Gal. 1, 6-9; 2 Cor. 11, 13-15), că groaznică urgie Divină își agonisesc. „Oricine nu vă va primi pe voi – zice Mântuitorul – nici va asculta cuvintele voastre, ieșind din casa sau cetatea aceea, scuturați și praful de pe picioarele voastre întru mărturie lor. Amin grăiesc vouă; Că mai ușor va fi Sodo-

nare. Creștinului nu-i este îngăduită răzbunarea, căci prin ea mărește și mai mult focul răutății. Dimpotrivă, lucrul acesta să ne facă să fim și mai cu luare-aminte și mai cu pază asupra noastră. Trebuie să știm că ochiul urii vede mai bine, la noi, multe lucruri neobservate de ochiul prieteniei. Dragostea de multe ori este oarbă. Iată o pildă: Vrăjmașul unui om i-a spus că-i miroase gura. Omul ducându-se acasă, i-a zis soției: „Ce e asta? De ce nu mi-ai spus că-mi miroase gura?"

Sodomei și Gomorei în ziua judecății decât cetății aceleia..." (Mt. 10, 14-15; Mc. 6, 11; comp. F. Ap. 13, 50-51; 18, 6; 28, 26-28).

De asemenea și Sf. Pravilă Bisericească zice: Omului lumean, nu i se cuvine a înjura sau a certa, sau a defăima pe Preot; nici a-l vădi în lume, a-l cleveti sau a-l mustra în față, chiar de ar fi și adevărate cele zise de dânsul; iar de va cuteza lumeanul a face aceasta, să se dea anatemei și de la Biserică să se lepede, că unul ca acela este despărțit de Sfânta Treime și se va trimite în același loc cu Iuda Iscariotul...

Nu se cuvine lumenilor a porunci Preotului să intre în Sfânta Servire; ci în voia lui este, când va vrea și va socoti să servească Liturghia sau să cânte Servirea... „De va blestema Preotul pe o femeie și femeia de va îndrăzni împotriva lui de va blestema pe Preotul, anatema să fie, iar după o vreme, de-i va părea rău, trei ani să se pocăiască și metanii câte 1500 (în zi); iar ceea ce se va semeți asupra Preotului a-l învăța în slujbele Preoției, de va voi să fie iertată șase luni să se pocăiască și să facă câte 1000 metanii în zi... Femeia de va zice Preotului cuvânt de rușine (ocară) trei ani să se gonească (despartă de Biserică). Asijderea și mirenii... Mireanul... care ocărând defaimă și discreditează pe Preoții Bisericii, care învață după Dumnezeu, se despart de Sfânta Treime, și cad din Dar în osânda veșnică, împreună cu Iuda Iscarioteanul și vrăjmașii adevărului Divin (F. Ap. 4, 17-19; 5, 26-29; 13, 5-11; Gal. 1, 6-10; 1 Tim. 1, 20; 1 Petru 2, 9; Apc. 2, 2-9; 12, 9; 13; *Vezi și Molitfelnicile vechi și Pravila Bisericească)... Păstoriților! Nu vă mai revoltați asupra Preoților Bisericii, care se ostenesc a vă călăuzi după Dreptarul Ortodoxiei, nu vă asemănați acestei scule satanice care lovește cu papucul în bărbatul ei, spre a nu vă prăbuși în pierzare vremelnică și veșnică ca împăratul Sedechia, evreii necredincioși, ș.a.* (4 Împ. 25; 2 Paral. 36; Mt. 21, 23-44; Apc. 17; 18; *Oricare cum va lucra, așa plată-și va lua* (Apc. 2; 3; 22, 11-12-14-15; 21, 7-8).

„Ascultați pe Povățuitorii (păstorii, dascălii) voștri și vă supuneți lor – strigă Sf. Ap. Pavel – că ei priveghează pentru sufletele voastre, ca cei ce au a da seama pentru voi, ca să facă aceasta cu bucurie, iar nu suspinând; că aceasta (orice împotrivire) nu vă este vouă de folos". La aceste cuvinte feric. Teofilact, pe lângă multe altele, zice așa: „Te supui și tu, hristiane (creștine), Arhiereului tău, și de odihnești pe Preotul și pe Proiestosul tău, faci lui mai ușoară greutatea purtării de grijă, ce o are pentru mântuirea ta, fiindcă el primește bucurie când tu te supui lui, iar de-i zici împotrivă

Ea, fiind o femeie simplă și rușinoasă, i-a răspuns: „Credeam că toți bărbații sunt așa". Omul înțelept, creștinul, când vrea să-și răzbune pe vrăjmașul său, nu se potrivește cu el, nu se ia cu el la întrecere în insulte și răzbunare, ci caută ca el însuși să fie cinstit, cumpătat, blând, cuminte și fără cusur, dacă se poate.

Filip împăratul Macedoniei aflând că oratorii Atenei îl vorbeau de rău în discursurile ținute, nu și-a răzbunat asupra lor, deși putea, dimpotrivă: le-a mulțumit. „Le sunt îndatorat, a zis el, căci ei mă fac să-mi dau silința ca și mai mult să-mi măsor faptele și cuvintele și să pot dovedi că ei sunt mincinoși". Omul care vrea să-și păstreze bunătatea curată, are trebuință, pe lângă prieteni curați, și de vrăjmași răutăcioși. Căci și răutatea vrăjmașilor ca și sfaturile prietenilor curați, sunt deopotrivă de prevenitoare împotriva viciilor. Mă veți întreba, de ce? Iată de ce: de multe ori, prietenilor din ziua de azi li se împiedică limba, când e vorba să-ți spună un cusur în față; ba uneori și din cusur îți fac laudă, în loc să te dojenească și să te ține de rău. Așa că, mai curând de la vrăjmași afli adevărul. Deci, când vrăjmașul te învinovățește despre un viciu, pe care într-adevăr îl ai, ești dator să cauți să-ți cureți sufletul de acel viciu, cu mai multă grăbire, decât ați curățat o pată ce ți-ar arăta-o cineva pe haina ta. Iar dacă minte, se înțelege, nu trebuie să rămâi indiferent, ci să-ți răzbuni. Să-ți răzbuni,

---

și te arăți fără omenie, el cu neomenia ta aceasta, va priveghea și va purta grijă pentru Sufletul tău. Însă, de nu vei îndrepta nesupunerea ta, Arhiereul și Proiestosul tău va suspina către Dumnezeu împotriva ta; și suspinarea lui nu va fi ție de folos, ci îți va fi foarte vătămătoare și păgubitoare. Vezi însă, iubitule, că Apostolul Pavel nu iartă Arhiereului și Proiestosului să izbăvească asupra nesupușilor cu alt chip, decât cu singură suspinarea, care suspinarea aceasta, a Arhiereului adică și a Proiestosului, pricinuiește blândețe și îndelungă-răbdare, iar nesupusului și celui neîndreptat, mai mult îi aprinde pe focul muncii, fiindcă îndeamnă pe Dumnezeu spre a se face mai aspru pedepsitor al nesupusului aceluia. Tu dar, hristiane, care nu te supui Arhiereului și Proiestosului, nu te face nebăgător de seamă pentru că este numai suspin, izbânda lui cea asupra ta, ci pentru aceasta teme-te mai mult, pentru că suspinul acesta părut mic, ajunge la urechile Domnului, și te dă pe tine urgiei Lui (Tom. III pg. 656, la ep. către evrei 13, 17).

Aceasta o adeverește și Mântuitorul, zicând: „Cei ce ascultă pe voi, pe Mine Mă ascultă, și cel ce se leapădă de voi, de Mine se leapădă; iar cel ce se leapădă de Mine, se leapădă de cel ce M-a trimis pe Mine... Cel ce n-ascultă de Biserică (Preoții Bisericii) să-Ți fie ție ca un păgân și vameș" (Lc. 10, 16; Mt. 18, 17-29).

nu potrivindu-te cu el, prin răutate, ci ca un om înțelept, ca un creștin, cercetând cu răbdare ce l-a făcut să-ți atribuie acea insultă, și ferindu-te ca, în urmă, să nu cazi în acel viciu sau în altul asemănător (D-ca Ort. a. VII. Nr. 13-14).

Răzbună-te cu iertare. Mi-aduc aminte de istoria unui soldat, care a fost vătămat în fața mai multora. Vătămătorul a fugit și soldatul a fost oprit de alții, așa că nu și-a putut răzbuna. Soldatul s-a jurat însă că nu se va lăsa până nu-și va răzbuna. Trei ani a purtat mânia, când iată a aflat, că cel ce l-a vătămat se află într-un oraș din apropiere. Îndată s-a înarmat și a pornit călare spre acel oraș. Ajuns acolo, aprins de mânie și fără astâmpăr, se plimba în sus și-n jos pe strada principală, ca doară va vedea pe dușmanul său. Tocmai atunci un Preot vestit predica în Biserica din apropiere despre datoria, de a ierta unul altuia. Între altele Preotul a spus întâmplarea următoare: împăratul roman Teodosie (379-395) și-a pus în gând să se răzbune asupra locuitorilor din Antiohia, care și-au bătut joc de chipurile, adică statuiele lui și a soției sale, prin surparea și târârea lor cu funia pe străzi, însoțite de feluritele batjocuri. Episcopul orașului, cu numele Flavian, a rugat pe împărat să se poarte blând cu locuitorii din oraș, zicându-i: „O împărate, tu ai drept să pedepsești pe făcătorii de rele din Antiohia. Te rog însă să-i ai însă în considerare, că acești oameni vinovați sunt Chipul și Asemănarea vie a lui Dumnezeu. Prin cruzime față de ei, ți-ai atrage, desigur, răzbunarea cerului asupra capului tău. Când tu, ca domn pământean, ești atât de supărat pentru vătămarea adusă prin aceasta ție și iubitei tale soții, cu atât mai mult Se va supăra pe tine Părintele Ceresc, când tu te-ai arăta barbar față de cei făcuți după Chipul și Asemănarea Sa". Atunci împăratul s-a mai liniștit ascultând cuvintele Episcopului (Predici: Dr. Comșa și Maior).

Soldatul, plin de dorul răzbunării asupra potrivnicului său, auzind aceste cuvinte s-a recules și umilindu-se înaintea lui Dumnezeu a părăsit gândul răzbunării... întorcându-se liniștit la casa sa. *„Nu vă izbândiți singuri vouă, iubiților; ci dați loc mâniei, că scris este: A Mea este izbânda, Eu voi răsplăti, zice Domnul"* (Rom. 12, 19).

Pentru edificarea multora dăm și aici câteva pilde de moderațiune la necazuri și mânie:

Împăratul Iosif al-II-lea. Împăratului Iosif al II-lea nu-i plăcea pompa și strălucirea. Într-o zi, îmbrăcat într-o simplă redingotă, ple-

case singur într-o caleașcă, pe care o conducea el însuși, ca să facă o plimbare de dimineață împrejurul Vienei. Când se întorcea spre oraș, fu surprins de-o ploaie violentă. Se depărtase binișor când un om, care mergea pe jos, îi făcu semn să oprească! Iosif ascultă, iar militarul (că acesta era un sergent), zise: „Mă iartă, Domnule, că îndrăznesc a te ruga să mă iei în trăsură lângă D-ta; ași vrea să-mi cruț uniforma, care am îmbrăcat-o azi pentru prima dată. Cred că-mi vei împlini rugămintea, căci te văd că ești singur în trăsură". Haide! să-ți fac pe voie, să-ți cruți uniforma, bunul meu, soldat", îi zise Iosif. „Vino și te așează aici. De unde vii?" „Vin, Domnule, zise sergentul, de la o vânătoare, ce am făcut-o în pădurile împăratului, unde am avut un strălucit dejun". Ce-ai mâncat acolo așa bun!" „Ghicește". „Ce știu eu... poate vreo papară de ouă?" „Ceva mai bun". Poate că varză cu sarmale?" „Mai bun decât așa ceva". „Nu cumva vreo limbă de vacă". „Și mai bună". „Ei bine, poate că vreun curcan fript?" „Te-ai apropiat puțin de adevăr un fazan, D-le; un fazan, pe care l-am împușcat în pădurile Maiestății Sale, împăratului. În pădurile Maiestății Sale! Desigur că e unul dintre cei mai buni!" „Desigur".

În general, principii și toți proprietarii, țin mult la vânătoare și de era un altul l-ar fi pedepsit grozav pe sergent; dar Iosif al II-lea se purtă cu el foarte amabil, cum nici n-ar fi crezut cineva. Apropiindu-se de oraș și plouând tare, Iosif întreabă pe soțul său, în ce parte a orașului locuiește, și unde poftește să se dea jos? „Domnule, sunteți prea bun; nu vreau să abuzez de...". „Nu, nu", zise Iosif „strada D-tale?" Sergentul indicând locuința sa, îi spuse, că ar vrea să cunoască pe acela, care-i făcuse atâta onoare. „E rândul D-tale să ghicești". „D-ta ești sigur soldat". „Așa cum zici D-ta". „Locotenent?" „Mai mult decât atât?" „Căpitan?" „Mai mare". „Poate că colonel?" „Și mai mare". „Cum, D-le", zise sergentul, nu cumva vei fi feldmareșal?" Mai mare și decât atât". „Pe Dumnezeul meu, poate că atunci ești împărat!" „Chiar el însuși", zice Iosif. Sergentul uimit se scuză, perplex cum era, și rugă pe împărat să facă bine să oprească, ca să se dea jos din trăsură. „Nicidecum", zise Iosif; „după ce mi-ai mâncat fazanul, te-ai simți foarte fericit, cu toată ploaia, să scapi de mine, așa ușor; vreau însă să nu te desparți de mine, decât la poarta d-tale", și împăratul Iosif îl duse pe sergent până la locuința lui.

Frideric al II-lea regele Prusiei. Frideric al II-lea, marele rege al Prusiei, scrisese cu mâna sa interesanta istorie a războiului de

şapte ani. Manuscrisul era pe masa de scris, deasupra căreia atârna un candelabru. Din nebăgarea de seamă a unui servitor, căzu o scânteie din candelabru, care aprinse manuscrisul, prefăcându-l în cenuşă. Servitorul înspăimântat, căzu în genunchi înaintea regelui şi tremurând, îl rugă de iertare. Frideric, în loc de-al pedepsi, zise numai cuvintele acestea: „Aşadar, voi fi silit să mai scriu această istorie încă odată".

Firmin Abauzit. Firmin Abauzit (născut 1679) a fost un model de om, care ştiu să se învingă pe sine, cum rar o pot face alţi oameni. Când era în Geneva, dânsul era ocupat cu felurite cercetări asupra greutăţii aerului şi feluritelor fenomene, ce se întâmplă în natură din cauza schimbării greutăţii lui. Douăzeci şi şapte de ani s-a ocupat el cu astfel de experienţe grele, şi rezultatul cercetărilor sale l-a scris în fiecare zi pe câte un petec de hârtie.

Într-o zi, ieşind el la plimbare puţin pe-afară, servitoarea intră în odaia de scris ca să îngrijească, şi văzând mai multe petece de hârtie aruncate încoace şi încolo pe masă, le strânse pe toate şi le aruncă în foc. Când Abauzit se întoarse în odaie îi sări inima din loc: biletele nu mai erau pe masă. Întrebă în grabă pe toţi din casă, unde sunt biletele ce le lăsase pe masă? Servitoarea-i răspunse fără sfială: „Am văzut peticele de hârtie că erau murdare, le-am aruncat pe toate-n foc şi în locul lor am pus altele noi, nouţe". Abauzit îşi încrucişă mâinile şi se luptă câtva timp cu sine; apoi zise liniştit: „Întreaga muncă a mea de 27 de ani mi-ai prăpădit-o. Bagă de seamă, în viitor să nu mai atingi nimic din cele ce sunt în odaia mea".

Împăratul Iustinian şi Proclus. Un nobil roman anume Proclus, vătămă pe împ. Iustinian al II-lea cu un cuvânt nesocotit. Din această cauză fu dat în judecată. Iustinian încă era de faţă la tribunal. Când judecătorii erau să aducă sentinţa, se ridică împăratul de pe scaunul său şi rupse toate hârtiile şi iertă astfel pe Proclus pentru greşeala lui.

Antinogus. Regele Antinogus auzi din cortul său, cum îl vorbeau de rău doi soldaţi, care se aflau lângă cort. După ce ascultă câtva timp vorbele lor injurioase, deschise uşa cortului şi le zise: „ştiţi ce, băieţi, de vreţi să mai vorbiţi despre mine, depărtaţi-vă puţin, ca să nu vă mai aud vorbele".

Suvorov. Suvorov, vestitul general rus, era foarte aspru, nu numai cu soldații săi, ci chiar și cu sine. El dete odată ordin ofițerilor săi, ca nici unul să nu cuteze a pedepsi pe soldați, fiind necăjit. Acestui ordin se supuse chiar și el însuși și le porunci ofițerilor, ca, de-l vor vedea vreodată că dânsul pedepsește în necaz pe cineva, să-i aducă aminte imediat de ordinul dat. Odată făcu un soldat o greșeală în serviciul său. Suvorov se necăji foc și era cât p-aci să-l bată. Atunci aghiotantul său se apropie de el și-i zise: „Generalul Suvorov a poruncit, ca nimeni să nu pedepsească, fiind necăjit!" și a răspuns Suvorov? „Dacă Generalul a poruncit astfel, atunci trebuie să ascult". Însemnă-ți bine învățătura de aur: „Cine vrea să fie domn peste alții, trebuie să se deprindă de timpuriu a fi mai întâi domn peste sine!"

Socrate. Una dintre virtuțile cele mai însemnate ale lui Socrate era liniștea sufletului său. Din fire violent, rugă pe prietenii săi, să-l facă totdeauna atent, când l-ar vedea mânios. De câte ori îi făceau aceștia vreun semn, își modera la moment tonul vorbirii, sau înceta de-a mai vorbi. Supărându-se odată pe un sclav al său pentru o greșeală, îi zise: „Te-aș pedepsit desigur, dacă n-ași fi necăjit".

Robert regele Franței. Fiind Robert, regele Franței, odată în Sf. Biserică cufundat în rugăciunea sa, un mișel i-a tăiat ciucurii de aur din partea dreaptă de la mantia sa regală, crezând că nu-l observă, fiind regele adâncit în rugăciune. Când a vrut să-i taie și pe cei din partea stângă, i-a observat regele, și i-a zis zâmbind: „Prietene, fii mulțumit cu ce ai tăiat, ceilalți ciucuri mai lasă-i și pentru altul".

Filozoful Dion. Filozoful Dion mergea odată pe stradă. Un băiat destrăbălat întâlnindu-l, începu a-și bate joc de el și se luă după dânsul cu cuvinte murdare, până acasă. În tot timpul acesta, Dion nu vorbi nici-un cuvânt. Ajungând acasă, băiatul îl întreabă: „Nu-mi răspunzi nimic?" - „Nimic", zise înțeleptul Dion.

Demosten. Tot astfel și vestitul orator Demosten, fiind odată batjocorit de un om în chipul cel mai greţos, îi răspunse: „Caută-ți de drum, măi omule, căci nu vreau să mă las cu tine în nici-o ceartă, prin care cel învins ar avea mai multă onoare decât învingătorul".

Cicero către fratele său. Vestitul orator roman Cicero, scrie odată fratelui său, un om foarte aplecat la mânie; „Te sfătuiesc, ca

în fiecare zi să-ți dai silința a-ți înfrâna mânia; și fiindcă această patimă dărapănă, așa zicând, sufletul, să cauți în tot chipul a-ți înfrâna limba. Asta mi se pare de multe ori mai greu decât a nu te mânia; căci a nu se mânia cineva niciodată, este mai mult o urmare a unui temperament trândav, decât o moderație. Dar a-ți înfrâna limba la mânie sau chiar a tăcea, aceasta este un semn de cea mai înaltă înțelepciune" (C. M. pg. 191-197).

Nu te răzbuna. Un om sărman cerea odată unui bogătaș să-l miluiască cu ce l-o lăsa inima. Bogătașul nu-i dete nimic și îi zise: „Pleacă de-aci!" Dar săracul stăruia și nu pleca. Atunci bogatul se mânie, ridică o piatră și aruncă cu ea în sărac. Acesta luă piatra de jos, o puse în traistă și zise: „Am să port piatra asta atâta vreme cu mine, până voi avea și eu prilejul să i-o arunc. Prilejul se ivi. Bogătașul săvârși nu știu ce faptă certată cu legea. Îl despuiară de toate averile și-l duseră la închisoare. Săracul se luă după el, scoase piatra din traistă și voi să i-o arunce. Dar se răzgândi, o aruncă cât colo și zise: „Degeaba am purtat atâta amar de vreme piatra asta. Cât a fost bogat și puternic m-am temut să i-o arunc, acum însă, că e căzut, îl plâng (L. Tolstoi).

Pericles și hulitorul. Pericles, un mare filozof și bărbat de stat din vechea Grecie, fu odată întâmpinat în târg de un om rău, care-l petrecu până acasă în fel de fel de hule și batjocuri. Pericles tăcea. Când ajunse acasă - era de cu seară - Pericles strigă pe un servitor, și îi zise: „Uite, s-a întunecat, ia o făclie și petreci pe omul acesta până acasă, nu cumva să cadă pe drum și să se lovească". Pericles era un păgân și a dat o așa pildă de răbdare și iertare. Oare câți dintre „creștinii" de azi pot da astfel de pilde? (Pr. I. Trifa, ist. 115)

Împăratul n-a pedepsit pe batjocoritorii săi. Un împărat a făcut un ospăț, la care au fost poftiți mai mulți boieri ai săi. După ospăț, împăratul a aflat că doi din boierii săi, l-au grăit de rău, chiar atunci când stau la masă cu el? Îndată i-a chemat la sine și mustrându-i aspru, le-a zis: „Spuneți-mi, este adevărat că voi m-ați grăit de rău chiar stând la masă cu mine? Să-mi spuneți adevărul, că de veți căuta să vă apărați cu minciuni, să știți că vă va sta capul jos, unde vă stau picioarele".

La porunca aspră a împăratului, unul din ei a răspuns: „Adevărat, așa este împărate, cum ți s-a spus de noi. Și să știi, că de am

fi băut și mai mult, încă și mai mult am fi grăit de rău pe maiestatea voastră". Împăratul a stat o clipă pe gânduri, și judecând sănătos, a văzut că cei doi boieri ai săi, sub stăpânirea băuturii bețive, dată de el la masă s-au alunecat și au greșit, a privit la ei cu bunătatea dragostei părintești, a râs și i-a iertat. Cei doi boieri au plecat la dregătoriile lor, mulțumiți de bunătatea stăpânului, și cu mai multă râvnă, și-au împlinit slujba lor, spre binele obștesc al împărăției și întăririi tronului său.

Împăratul pălmuit s-a calmat. Într-o zi de vară, un împărat, sta rezemat de fereastra palatului său. El era îmbrăcat într-o haină de casă, simplă. Unul din slugile sale din palat, trecând prin acea cameră, în care împăratul sta privind afară, crezând că este bucătarul – după haina cea simplă – s-a apropiat încet pe la spate și i-a tras cu putere o palmă. Împăratul mirat s-a întors repede să vadă cine este cel ce l-a lovit. Sluga văzând că-i împăratul și nu bucătarul, acela pe care l-a lovit, s-a umplut de frică, și căzând în genunchi îngrozit, și-a cerut iertare, zicând: „Iartă-mă, împărate, că eu am crezut că este prietenul meu Gheorghe, al doilea bucătar. Împăratul frecându-și cu palma partea lovită, i-a răspuns: „Bine, bine, dar chiar Gheorghe, prietenul tău, de ar fi fost, și tot n-ar fi trebuit să-l lovești așa de tare".

Calul Troian și sufocarea binevoitorilor lui. Istoria veche ne povestește că popoarele idolatre credeau că zeii lor lucrează unii față de alții cu felurite intrigi, urzeli infernale, viclenii, minciunării și comploturi, pentru a-și surpa adversarii și a-și menține stăpânirea. Și aveau dreptate. Dacă idolii lor erau draci, cum adeveresc Dumnezeieștile Scripturi (Ps. 105, 20-37; 1 Cor. 10, 20-21), apoi cum ar fi putut a fi altfel. Cu o astfel de lucrare, viclenie și înșelăciune drăcească, s-a cucerit și distrus renumita cetate Troia, așezată pe țărmul grecesc al Asiei Mici. Troienii se ocupau mai mult cu lucrul pământului și meșteșugul decât cu războiul. Ei erau oameni mai pașnici. Cam cu 1200 de ani înainte de Hristos (cam prin vremea judecătorului Ghedeon, înainte de puternicul Samson) domnea în cetatea Troiei și peste ținuturile ei, regele Priam. Paris, unul din fiii acestuia, călătorind în Grecia, a răpit pe Elena, cea mai frumoasă grecoaică, soția lui Menelau, care-l primise în gazdă. Menelau, care era unul din fruntașii grecilor, înfuriindu-se, că troianul își bătuse joc de ospitalitatea sa, ceru ajutor părinților greci ca să-l răzbune. Îndată s-a

adunat o armată de 100.000 ostași sub comanda lui Agamemnon, frate cu Menelau, și a pornit la război contra troienilor. Renumitul voinic Ahile, cu Patroclu amicul său, istețul Ulise și bătrânul Nestor înțeleptul, au luat parte la acea năvălire. Troienii organizându-se grabnic sub comanda lui Hector, fiul regelui Priam, ținură piept timp de 10 ani grecilor, mulțumită vitejiei lui foarte istețe.

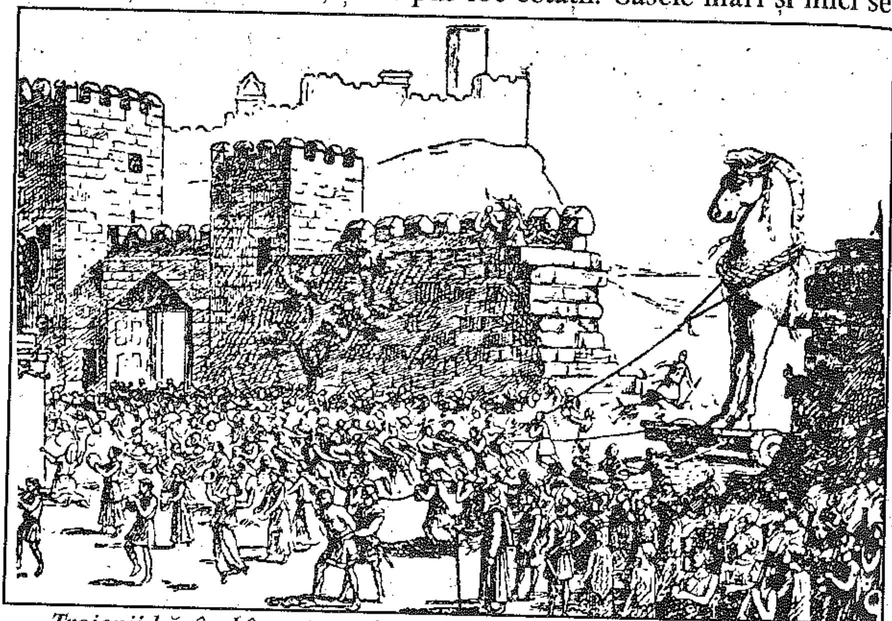
Văzând grecii că nu pot reuși a cuceri cetatea, Ulise alergă la o viclenie. Făcu un cal mare uriaș de lemn, foarte bine încheiat, și lucrat, în care băgă mulți ostași greci, pe care-l lăsă lângă zidurile cetății Troia. Apoi el cu celelalte căpetenii și armata se prefăcu că se retrage.

Atunci un viclean grec, anume Sinon, care cu prefăcătorie se dăduse prizonier troienilor, ca persecutat de greci, a îndemnat pe Priam a băga calul înăuntrul cetății: „Grecii - spunea Sinon - au făcut calul de lemn în semn de ofrandă pentru zeița Minerva. Dacă troienii ar introduce calul acesta în cetatea lor, prin aceasta ei ar sustrage grecilor protecția acestei zeițe, devenind astfel favorabilă lor, ca unii ce posedă calul". Priam cu boierii sfatului său îl ascultă, crezându-l, și merge acolo unde era calul uriaș. Îl privește bine de jur-împrejur, și citește pe el inscripția pusă de greci: „Noi grecii, fiind obosiți de lupte și muncă zadarnică, și fiind hotărâți să ne reîntoarcem în țara noastră, am construit acest cal, pe care îl lăsăm aici ca ofrandă zeiței Minerva, ca semn de admirație pentru virtutea și curajul troienilor". Priam și troienii se sfătuiesc să spargă zidurile (că nu încăpea pe nici una din marile porți) și să bage calul acela mare de lemn în cetate.

Din toată mulțimea aceea a troienilor îngrămădită în jurul calului, plină de admirație, bucurie și amăgire, care primea propunerea vicleanului Sinon, singur Laocoon, fiul regelui Priam și Preotul cetății, nu s-au învoit. Bănuind că asta-i o cursă a grecilor întinsă troienilor, aruncând o săgeată în cal și auzind înăuntrul lui zăngănit de arme, a fost cu totul contra introducerii lui în cetate. El susține ca să-i pună foc în batjocură. Dar zadarnic. Troienii nu l-au ascultat. Ba el a plătit chiar cu viața îndrăzneala, că fusese contrar opiniei tuturor. Ca mare preot al lui Neptun, s-a dus la marginea mării cu fiii săi, unde a adus jertfă un taur alb ca zăpada. În timpul acela au ieșit doi șerpi mari din apele insulei Tenedos, care mai mult zburând decât înotând, sărind din ape pe țărm, s-au repezit asupra lui și a copiilor, încolăcindu-se pe corpurile lor, strângându-i cu o așa mare putere,

încât au rămas pe loc morți prin asfixiere, în mijlocul unei spaime, zvârcoliri și țipete din cele mai îngrozitoare. După ce i-a omorât astfel, șerpii aceia s-au dus direct la templul Minervei, ascunzându-se sub altar.

La auzul țipetelor și vaietelor marelui preot și a fiilor săi, mulțimea troienilor alergând în masă, și văzând grozăvia aceea, s-au înșelat și mai mult a crede că voința zeilor e a băga calul în cetate. Regele atunci a dat ordine și troienii executând, au spart zidul puternic al cetății, cu ce a putut fiecare, și cu mare entuziasm au târât nenorocirea și pierzarea (calul) în cetate. Noaptea, grecii, au ieșit din uriașul cal de lemn, și au pus foc cetății. Casele mari și mici se

Troienii băgând în cetatea lor calul Troian, odată cu el au introdus în mijlocul cetății lor pe cei mai înverșunați și primejdioși vrăjmași, care pe unii i-au măcelărit, iar pe alții i-au robit. Cu alai, muzici și dansuri, și-au băgat pierzarea în mijlocul lor. Așa pătesc și creștinii care dormitează sufletește. Odată cu poftele, modele, luxul, păgânismele, idolatriile mascate și feluritele petreceri anticreștinești, introduc în ființa, în sufletul și în activitatea lor zilnică și pe cei mai înverșunați vrăjmași ai lor: păcatele cu spiritele rele, care împiedică, ucid și îi robesc: „Fiți treji, privegheați, pentru că potrivnicul vostru diavol, ca un leu răcnind umblă, căutând pe cine să înghită... Căruia stați-i împotrivă și va fugi de la voi" (1 Petru 1, 8-9; Iacob. 4, 3-4).

aprind cu repeziciune. Troienii după bucuria mare cu care se desfătaseră și acum dormeau, se scol buimăciți și îngroziți. Armatele grecești, năvălesc prin spărtura zidului în cetate, lovind și măcelărind pe toți troienii ce-i întâlneau. Astfel uciseră ei mulți troieni și pe Priam regele lor. Puțini din ei au mai scăpat atunci cu viață.

Iată, așa e și cu prăpădul sufletesc. Adeseori vedem în chipul troienilor, adunarea creștinilor din orice vreme și loc. Ispita pierzătoare de suflete, apare de unde nici nu gândești. Vrăjmașii nevăzuți (dracii) și năimiții lor recrutați din lume, ba chiar și dintre creștini, năvălesc asupra cetății (adunării) creștinilor ortodocși spre a-i lupta și robi. Și uneori creștinii luptă cu multă bărbăție și vitejie spirituală, ținându-i pe loc vremuri îndelungate, nedându-le loc a intrat în cetatea (adunarea lor). Vrăjmașii nevăzuți împreună cu cei văzuți ai creștinilor, văzând că nu-i pot birui și robi sau omorî, recurg la felurite înșelăciuni ca și grecii cu calul troian. Sub felurite forme plăcute și amăgitoare, ca grecii aceia în calul troian, îngerii Satanei, cei fără de trup și cei cu trup, se introduc în adunarea și sufletul creștinilor, după care apoi îi distrug sufletește, rapid ori treptat.

Ce-i beția cu exterioarele ei forme plăcute și amăgitoare, care se face la zilele cele mai sfinte și însemnate ale creștinilor, d.p. la Paști, Rusalii, Crăciun, Anul Nou, Bobotează, la praznice, la ziua sfinților, la patroane, la Botezuri, nunți, înmormântări, etc.??? Un diavolesc cal troian, care ne-a pierdut și ne pierd sumedenii de oameni și suflete, prăbușindu-i în iadul vremelnic și veșnic!

Ce-i patima tutunului, jocurilor, ospețelor păgânești, cântecelor curvești, prăznuirilor și veseliilor anticreștinești, decât niște cai troieni, care au adus și aduc pierzarea a sumedenii de suflete, prăbușindu-le în iadul vremelnic și veșnic?

Ce sunt slujbele acelea drăcești: descântecele, ghiciturile felurite, vrăjitoriile, prezicerile cu spiritismul, cu morții, etc., farmecele... de care au bolit și bolesc sumedenii de suflete chiar dintre creștini, prăbușindu-se în iadul vremelnic și veșnic?

Ce sunt acei îngeri ai Satanei: descântătorii, ghicitorii, prezicătorii mincinoși, vrăjitorii, fermecătorii, cârciumarii, falsificatori ai vinului cu otrăvuri, lăutarii cântători de jocuri și cântece curvești, grăitorii de măscăriciuni, suduitorii, hulitorii, înjurătorii de cele Sfinte, clevetitorii și ponegritorii și ai celor mai zeloși Preoți ai lui Dumnezeu, învrăjbitorii creștinilor cu Dumnezeu?

Dar obiceiul profanării Dumnezeiescului Semn al Sf. Cruci, (prin punerea feluritelor așternuturi de piatră, mozaic, mușamale, covoare, preșuri cu cruci pe jos și) călcarea sau starea cu picioarele pe el; sau agățarea deșertăciunilor idolești (mărgele, salbe, coliere, inele, cercei, medalii, panglici, funde, etc) pe fețele Sfintelor icoane ale Maicii Preacurate cu Pruncul Iisus în brațe... etc. etc.?

Au nu-s niște cai troieni provocatori ai pierzării vremelnice și veșnice a sumedenii de creștini?

Dar oare ce sunt chipurile acelea idolești care acoperă fețele unora din purtătorii numelui creștinesc, care aleargă cu alai și zgomot idolesc și râsuri drăcești prin curțile și casele creștinilor pe la Anul Nou, adică: Caprele, brezăile, turca, etc. ? Au nu-s niște drăcești cai troieni care pustiesc casele creștinilor de sfințenia Domnului și pe creștini îi prăbușesc sub greu blestem și afurisenie!...

Și vai, și amar, că majoritatea creștinilor cu căpeteniile lor, ca și regele Priam cu troienii lui, susțin morțiș, ca acești cai diabolici, cu duhurile lor drăcești, să se bage în cetate (adunarea) creștinilor! Ba pe unii chiar și în Sf. Biserici! Și când din fericire pentru mântuirea poporului creștinesc, se ridică vreun ierarh sau Preot cu râvnă Dumnezeiască, a protesta, a propovădui, ca, acești cai să nu se bage în cetatea (în adunarea, în ființa) creștinilor, majoritatea purtătorilor de nume creștinesc, nu-i ascultă! Rămâne surdă la auzirea acestor protestări și propovăduiri Sfinte. Drept așa ca și troienii cu Priam la sfaturile folositoare ale marelui lor preot Laocoon!!! Ba ceva mai mult, din apele mării de capete entuziasmate de dragul calului diabolic, dornici și hotărâți pentru băgarea lui în creștinism, se desprind șerpii purtători de măști cu chip omenesc, și cu salturi ca-n zbor se reped la cei care protestează sau predică contra introducerii calului diabolic al: obiceiurilor, slujbelor, lucrurilor și îngerilor Satanei în creștinism, îi împleticesc cu felurite acuzări și persecuții infernale, până la sufocare, distrugere și omorâre. În asocierea lor diabolică ei se cheamă la săvârșirea nelegiuirii, vociferând sălbatic: *„Veniți să uneltim împotriva acestuia sau a acestora care zic că-s trimiși ai lui Dumnezeu, că doară nu va pieri Legea din lipsă de Preoți* (iată avem destui de partea noastră), *nici sfatul din lipsă de înțelepți, nici cuvântul din lipsă de Prooroc. Haide să-l ucidem cu vorba și să nu luăm seama la toate cuvintele lui... Haide să-i punem lemn otrăvit în pâinea* (mâncarea) *lui și să-l smulgem de pe pământul*

celor vii, pentru ca nici numele lui să nu i se mai pomenească" (Ier. 18, 18; 11, 19; comp. Lev. 10, 16-11; Ieș. 23, 20-22; Mal. 2, 7; Ioan 7, 48-49).

Ce au făcut evreii din Biserica Vechiul Testament cu trimișii lui Dumnezeu: cu Proorocii, cu Mântuitorul, cu Apostolii și urmașii lor? Dar popoarele idolatre în frunte cu bătrâna sau eterna Romă, cu Apostolii și misionarii trimiși de Dumnezeu la ele, ca să le lumineze? Ce-au făcut majoritatea purtătorilor de nume creștinesc, unii chiar capete încoronate, ca: împărați, împărătese, ierarhi, etc. de pildă cu Sfântul Atanasie cel Mare, cu Sfântul Ioan Gură de Aur, cu Sfântul Nifon, cu Mitropolitul Antim Ivireanul și cu alți mulți Sfinți Liturghisitori și propovăduitori ai adevărului sfânt și potrivnici băgării calului diabolic în creștinism? Au năvălit asupra lor, ca acei șerpi asupra lui Laocoon, i-au împleticit, persecutat, torturat, sufocat și omorât cu zile, în felurite forme draconice, așa cum îi învăța Sinon vicleanul, adică Satana.

Dar vai și amar! Ce au pățit troienii care n-au ascultat de marele lor preot Laocoon, așa au pățit și evreii, și păgânii și creștinii. Evreii și-au pierdut Ierusalimul, Templul Sfânt și împărăția! Până azi plâng și adeseori cerșesc învoirea de a plânge cu amar pe ruinele zidurilor Templului lor. Romanii idolatri și alte neamuri la fel, de-asemenea și-au pierdut împărăția lor strălucită. Grecii au pierdut strălucita cetate Sfântă a Constantinopolului cu minunata Catedrală patriarhală a Sfintei Sofii și multe ținuturi ale împărăției lor, care au căzut în stăpânirea turcilor. Noi românii de-asemenea am suferit multe robii și calamități, după prigonirea Sf. Nifon; iar după nesocotirea Mitropolitului Antim Ivireanul, cumplita robie de vreo sută de ani a fanarioților. Și în vremurile noastre, după prigonirea unor Sfințiți Liturghisitori și zeloși propovăduitori ai adevărurilor Sfinte, până la sufocarea și uciderea cu zile, am suferit, suferim și încă mai avem de suferit... pentru a deschide ochii și a scoate diabolicul cal afară din adunarea și din ființa noastră.

Acestea cunoscându-le Mântuitorul, zice mereu, cum a zis odinioară iudeilor, care erau potrivnici adevărului: *„Șerpi, pui de năpârci, cum veți scăpa voi de judecata gheenei!? Iată Eu am trimis la voi: Prooroci, înțelepți și cărturari, și voi veți prinde dintr-înșii, îi veți ucide și-i veți răstigni, și dintre dânșii veți bate în soboarele voastre, și-i veți goni din oraș în oraș, ca să vină asupra*

voastră tot sângele drept, care s-a vărsat pe pământ... Amin grăiesc vouă, că vor veni toate acestea peste neamul acesta. Ierusalime! Ierusalime! Cela ce omori pe Prooroci și ucizi cu pietre pe cei trimiși la tine! De câte ori am vrut să adun pe fiii tăi, în ce chip adună găina puii săi sub aripi, dar n-ați vrut. Iată, se lasă casa voastră pustie..." (Mt. 23, 33-38).

11. Am blestemat?

„Iubiți pe vrăjmașii voștri, zice Mântuitorul, binecuvântați pe cei ce vă blesteamă și vă prigonesc pe voi. Binecuvântați și nu osândiți" (Mt. 5, 44-48; Rom. 12, 14; Lc. 6, 28; 23, 34; F. Ap. 7, 60; 1 Cor. 4, 12; 1 Petru 2, 28; 3, 9).

Blestemul oficial al Bisericii e afurisenia și anatema. Pentru omul particular el este strigătul către Dumnezeu a unei inimi nedreptățite, ca să-i facă dreptate, căci adevărul și dreptatea sunt sucul vieții. El se lipește numai în măsura în care omul are dreptate, fie laic, fie cleric. Blestemul pe nedrept se întoarce asupra celui ce-l pronunță. *„Blestema-vor ei și Tu vei binecuvânta"* (Ps. 108, 27).

1. Când cineva este amărât de altcineva, nu se cuvine să blesteme, ci să se roage lui Dumnezeu ca să-i întoarcă inima spre duhul frăției tății. *„Cum să blestem eu pe cel ce nu-l blesteamă Dumnezeu? Cum să defaim eu pe cel ce nu-l disprețuiește Domnul?"* (Num. 23, 8).

2. Însă cel ce face păcatul cu știință și voință, agonisindu-și plăcere din suferința aproapelui și din defăimarea poruncilor lui Dumnezeu, i se aplică acel cuvânt al Sf. Scripturi, care zice: „Toate blestemele vor veni peste tine, te vor urmări și te vor ajunge până vei fi nimicit, pentru că n-ai ascultat de cuvântul Domnului Dumnezeului tău, pentru că n-ai păzit poruncile Lui și Legile Lui, pe care ți le-a dat. Ele vor fi veșnic ca niște semne și minuni pentru tine și neamul tău". „Pentru că în belșugul tuturor lucrurilor, n-ai slujit Domnului Dumnezeului tău cu bucurie și cu inimă împăciuitoare; de acum vei sluji cuprins de foame, de sete, de goliciune și în lipsă de toate, între vrăjmașii tăi, pe care îi va trimite Domnul împotriva ta. El îți va pune un jug de fier pe grumajii tăi până vei pieri" (2 Lege 28, 45-48).

3. Blestemul din obicei este o dovadă de lipsă de educație și credință în răsplătirea lui Dumnezeu (Prov. S. 26, 2). „Într-un chip se judecă pentru cuvânt, și într-alt chip pentru lucru, că fiecare Preot care de mânie va zice numai cu cuvântul, să fie păgân, adică să iasă

din legea lui, și n-a făcut așa, acela să se judece sau să se pedepsească multă vreme cu lipsa de preoția lui, iar darul nu i se ia, căci n-a obârșit lucrul; iar mireanul se canonește cu tărie de Arhiereu, sau cu învățătura Duhovnicului cum îi va părea". Scriu Dumnezeieștii Părinți pentru chipul calugăresc, de va zice neștine, numai cu cuvântul să se facă călugăr, și n-a ajuns să se facă, în ce s-a aflat într-aceiași este, așa se socotește și de aceasta" (P.M.B. gl. 105).

4. „Preotul să nu blesteme, că Dumnezeu nu ascultă pornirile cele dobitocești ale Preoților... iar de vor face aceasta fără vină și fără de arătare, aceia să se oprească de Sfânta Cuminecătură un an" (P.M.B. gl. 35).

5. „Iară Preotul care va blestema și va huli pe Dumnezeu sau pe Sfinți, acela să fie lipsit de preoția lui un an, și să ia și alt canon, post și metanii și altele asemenea, cum va socoti Arhiereul său; iar de va blestema și va huli și a doua oară, și vor mărturisi mărturii credincioase, atunci fără de nici o iertăciune, i se ia darul". „Iar mireanul care va blestema și va huli, acela se canonește un an să nu se pricestuiască, să facă post, metanii și milostenii" (P.M.B. gl. 105). Blestemul făcut pe dreptate nu se poate dezlega decât numai după ce a reparat greșeala, adică a dat înapoi cea furat sau a nedreptățit și se împacă cu cel ce l-a blestemat (O.M.P. ist. 68, 69 și 71).

Se poate fără blestem. Un ofițer se plânse unui Preot cât este de greu să fii creștin adevărat și să fii în armată, unde feciorii nu pot fi instruiți fără înjurături și blesteme. „Totuși, cunosc un ofițer, răspunse Preotul, care nu a blestemat, și ale cărui vorbe soldații totdeauna le-au respectat". „Pe acel om aș voi să-l cunosc, spre a învăța de la el". „Acel om a fost căpitanul păgân din Capernaum, răspunse Preotul. Acela comanda soldaților scurt, zicând: „Vino!" și soldatul venea, „du-te", și soldatul se ducea, „fă aceasta" și soldații se supuneau. Cred că ceea ce a fost posibil în armata păgână a romanilor, va fi posibil și între soldații creștini".

Tu ești din iad. Un misionar trecând pe lângă un sat auzi un copil blestemând. Misionarul se opri și zise: „În parohia aceasta se vorbește românește, și dacă din întâmplare întâlnești aici un om care vorbește bulgărește, vei zice: Bulgaria este țara lui, vorbește sârbește, vei zice: Serbia este țara lui, și-l privești ca pe un străin, care peste scurtă vreme se va întoarce în țara sa. Prin urmare, înțelege-

mă, copil lipsit de Dumnezeu! Ești într-o țară creștină, și nu vorbești cum trebuie să vorbească creștinii; ba din contră, din cuvintele tale blestemate, am înțeles că vorbești limba iadului. Trebuie să-ți spun la rândul meu, că ești străin în țara aceasta, că iadul îți este țara, și că, odată te vei uni cu aceia, a căror limbă o vorbești".

Nu mai blestema, omule. Un țăran tânăr se obișnuise cu înjurătura și cu blestemul. Odată fiind la câmp unde ara, începu să înjure și să blesteme caii, care nu trăgeau cum ar fi dorit dânsul. Pe acolo trecea un Preot care-l auzise. Preotul se opri și-l dojeni. Tânărul însă răspunse: „M-am obișnuit, Părinte, căci nici tatăl meu nu face altcum". „Obicei foarte rău", riposta Părintele. „Ce să-i faci, Părinte, blesteamă și oamenii mai sus puși", zise tânărul. „Crezi tu, dragul meu, zise Preotul, că tot ceea ce fac oamenii sus puși, e permis?" Tânărul voia să se scuze și zise: „Blestemele sunt numai cuvinte, ce păcat poate fi în ele?" „Da, zise Preotul, blestemele sunt cuvinte, dar dacă cugetăm serios, ele ies dintr-un suflet supărat; sunt ele numai cuvinte și încă din obicei, atunci cel ce blesteamă devine ridicol, ca și câinele care urlă la lună. Totuși, nu se mărginesc cuvintele numai aici! Cuvintele nebune, îl fac nebun chiar și pe cel ce blesteamă. Destul de rău, dacă te obișnuiești să te superi pe deaproapele tău sau pe animalul tău, în loc să te folosești de mintea ta pentru ai ușura greutatea. Și mai rău, că obiceiul cu blestemele te amăgește, să faci cu mânie nebună, ceea ce dovedește răutatea și duritatea sufletului tău!" (O.M.P. ist. 68, 69 și 71).

12. Am hulit (înjurat, suduit) cele sfinte? Și de la mine s-au învățat și fii mei a înjura?

„Cei ce blesteamă (suduie sau înjură) *pe Dumnezeu, vor pieri"* (Is. Sir. 23, 15; Ps. 35, 1-4; 36, 20). *„Și ieși între fiii lui Israel fiul unei femei israelite, care era și fiul unui bărbat egiptean și s-a sfădit în tabără cel din israeliteancă cu un israelitean. Și feciorul cel din femeie israeliteancă hulind Numele Domnului și blestemând, l-au adus pe el la Moise; mama lui se numea Solomit, fata lui Davri, din seminția lui Dan. Și l-au pus pe el în temniță ca să-l judece, cum va porunci Domnul. Și a grăit Domnul către Moise, zicând: Scoate afară din tabără pe cel ce a blestemat, și toți cei ce l-au auzit să pună mâinile pe capul lui, și să-l ucidă cu pietre*

toată adunarea. Și grăiește fiilor lui Israel, și zi către dânșii: Omul care va blestema pe Dumnezeu, păcat va avea; iar care va huli Numele Domnului, cu moarte să se omoare cu pietre, să-l ucidă toată adunarea lui Israel, ori venetic ori moșnean; când hulește Numele Domnului, să moară" (Lev. 24, 10-16).

Domnul a zis lui Moise: „Scoate afară din tabără pe cel ce a blestemat și toți cei ce L-au auzit să pună mâinile pe capul lui și să-l ucidă cu pietre toată adunarea".

O evanghelie hulită a mântuit un suflet pierdut. Un vestit doctor chinez vizita târgurile și orașele unei părți din centrul țării sale. Într-o zi ploioasă fu nevoit să intre în casa unui cetățean. Privind în jurul său văzu pe o masă Sfânta Evanghelie a lui Luca. O luă în mână și cercetându-o, întrebă de unde o are și cum a ajuns această carte aici, la care gazda răspunse cu mânie: „De la dracul cel străin" (numindu-l așa pe misionarul ce i-o dăduse) și nu se mai oprea din critici pentru acea carte. Doctorul, auzind batjocurile, deveni curios. Ceru cartea și o citi. Minunăția vindecărilor și minunile Mântuitorului, îl minună. Ajungând cu citirea la vânzarea lui Iuda și moartea Domnului, se supără grozav de nemernicia lui Iuda; îl căută pe misionar și-i arătă indignarea lui pentru fapta săvârșită de apostolul vânzător. Acesta îi arătă atunci că Domnul a suferit pentru noi toți, fiindcă așa a „fost scris" pentru El. Dar El a înviat și s-a înălțat la cer.

Înțelegând jertfa Mântuitorului, doctorul L-a primit în inima lui și deveni el însuși, misionar creștin. O Evanghelie hulită făcu un neînfricat vestitor al ei (Revista „Glasul Dreptății").

Canonisirea hulitorilor. Celui ce a hulit cu cuvântul, să-i dai canon să slăvească pe Dumnezeu, pe Care L-a necinstit, să citească sau să asculte cărți folositoare de suflet, mai vârtos Psaltirea, care cuprinde multe doxologii ale lui Dumnezeu. Oarecare iscusiți și cu

socoteală, zic, cum să se canonisească hulitorii: trăgându-și de multe ori limba pe pământ, depărtându-se câtăva vreme de Dumnezeiasca Precistanie, postind și făcând metanii cât va fi cu cuviință. Iar eu am găsit la unii, ca să se canonisească aceștia șapte ani. În oarecare canoane, ce se scria deasupra a fi ale Postnicului, se zice că cel ce a hulit, să facă o sută de metanii și să postească o săptămână, de la carne până la vin. Hulitorilor să le zici, o duhovnice, că dacă Dumnezeu poruncește să se omoare cel ce numai va numi Numele Lui cel nevorbit, adică „Iehova" precum zice prea înțeleptul Fotie (Poslania 163, către Amfilofie al Cizicului), și: *„Cel ce va numi Numele Domnului, cu moartea să se omoare?"* (Lev. 24, 16), cu cât mai vârtos sunt vrednici de moarte aceștia care-L hulesc? Spune-le că atât de înfricoșată este hula, cât nici diavolul nu îndrăznește, nu să o facă, ci nici să o numească. În loc de a zice: *„Va huli"*, zice: *„Va binecuvânta"*, precum aceia a lui Iov: *„Nici în față te va binecuvânta"* (1, 11); adică *„va huli"*, precum tâlcuiește Olimpiodor, Gură de Aur și Didim. Și nici Mihail Arhanghelul nu a hulit pe cel vrednic de hulă diavol, când se pricea cu dânsul pentru trupul lui Moise, ci numai l-a certat pe el, precum zice Apostolul Iuda. Dumnezeiescul Gură de Aur vrea să se înțelepțească hulitorii, cu bătăi, zicând așa: De vei auzi pe cineva să hulească pe Dumnezeu prin târg, apropie-te de dânsul și-l mustră: iar de este trebuință, dă-i palme, lovește-l, sfărâmă-i gura; sfințește-ți mâna cu această lovire (Cuv. I la Andriadas). Spune-le încă și pildele cele înfricoșate care se povestesc la „Mântuirea Păcătoșilor" pentru cei hulitori; și mai vârtos, cum au răpit dracii cu totul pe copilul acela care se învățase de hulea; cum s-a îndrăcit și rău și-a dat sufletul cel ce hulea, pentru că înjura când se juca în cărți. Și mai întâi de toate, spune-le să se depărteze de pricinile hulei, care sunt: jocurile, cărțile, jurămintele și mânia cea dobitocească. Chip al hulei este încă și a da cineva pe fratele său la diavolul, și a-l blestema; și se canonisește asemenea cu cel ce a hulit pe Dumnezeu" („Carte f. folositoare de Suflet", pg. 66-67 comp. 2 Tes. 2, 3-16; Apc. 13, 6; 16, 11). Mângâietorul ne arată că hula (sudalma) împotriva Duhului Sfânt, nu se va ierta (Mt. 12, 34; 15, 19; Mc. 3, 29; Efs. 4, 31; Cols. 3, 8; 2 Petru 2, 12). Fericitul Ieronim zice că hula duce turbarea sa până la cer, de aceea toate celelalte păcate, alături cu ea, par oarecum mai ușoare (Cart. VII, la c. 18 a lui Isaia). Pentru acest păcat al lui Antihrist, Sf. Biserică a hotărât aspre canoane. Depărtarea de împărtășire pe timp de 7 ani, târârea limbii de multe ori pe pământ

(Sf. I. Hrisostom. Om. I.). „Cei ce vor blestema sau vor huli (înjura) pe Dumnezeu sau pe Sfinți, cad sub afurisenie. Un an să nu se pricestuiască, să facă post, metanii și milostenie pentru a se curăți și dezrobi de sub afurisenie" (Prav. Mare Bis gl. 105 și 106).

Ce spun Sfinții Părinți despre sudalmă. „Nimic nu-i mai îngrozitor decât sudalma, pentru că suduitorul își îndreaptă hula și blasfemia direct spre cer. Orice alt păcat, e mai mic decât sudalma" (Sf. Ieronim).

„Nu te temi, suduitorule, că se deschide sub tine pământul și te înghite? O, nu te înșela. Din mâna Atotputernicului Dumnezeu nu vei scăpa" (Efrem Sirul).

„Cine suduie Numele Domnului din cer, face tot același păcat ca și aceia care L-au răstignit pe Fiul lui Dumnezeu" (Fer. Augustin).

„Întocmai cum cel ce aruncă pietre spre cer, nu poate lovi cerul, dar se poate lovi pe sine însuși, dacă piatra-i cade în cap, așa și suduitorul, nu poate atinge lucrurile Sfinte pe care le suduie, dar în schimb, sudalma cade înapoi pe sufletul lui și-l rănește de moarte. În chipul acesta, suduitorul își ascute săgeți pentru a-și ucide sufletul.

Când cineva grăiește necuviincios despre un om mai mare, îl faci îndată atent, zicându-i: „Păzește-ți gura!" Dar de ce nu-ți păzești și tu gura când vatămi pe cel mai cinstit Nume: Numele Atotputernicului Dumnezeu, de care și dracii tremură și se cutremură?

Mai urât decât sudalma nu este nici un păcat în lume și nici altul asemenea lui. Sudalma e culmea răutăților, un păcat înfricoșat, pe care, de bună seamă, aspru îl va pedepsi Dumnezeu" (Sf. Ioan Gură de Aur).

Hulitor îndreptat de o fetiță. Un om păcătos din P. care blestema grozav, a fost vindecat de acest păcat în următorul mod, de către o tânără fată. Fetișcana auzise adeseori înjurând și blestemând pe păcătos și odată întreabă pe mamă-sa că oare și acel om se roagă? Mama îi răspunse că nu știe. Atunci fetița a început să-l observe mai deaproape pe acel om, până când odată îl auzise zicând: „Tatăl nostru"... Nu mult după aceea, ieșind omul afară în curte, începu iarăși să înjure. Fetița se apropie de el și îi zise serios: „Azi dimineață te-ai rugat și ai numit pe Dumnezeu, Tatăl nostru...?" „Da! - răspunse omul - dar de ce mă întrebi?" „Păi cum poate fi Dumnezeu, Tatăl d-tale, dacă d-ta îl înjuri neîncetat?" Omul roșind nu răspunse nici un cuvânt, însă de la data aceasta s-a lăsat de înjurături.

Ostaș salvat de la moarte și de a mai înjura. Un soldat, care avea obiceiul să înjure și să blesteme, se hotărâse să se spovedească. Se duse deci la Preotul satului, căruia îi mărturisi între altele și acest păcat. Preotul îl sfătui, ca, de câte ori îi va veni să înjure, să se plece la pământ, ca și când ar săruta picioarele Domnului, și să pronunțe cuvintele: „Doamne iartă-mă! Soldatul îi urmă sfatul și urmarea se arătă din ce în ce mai evidentă, căci el nu mai înjura atât de des. Într-o zi se afla afară la exercițiu. Învăța chiar mânuirea armei. Un ghiont însă, bine îndreptat, al prietenului de lângă dânsul, făcu să-i scape o înjurătură de pe buze. Tot atunci, un glonț trecu ca fulgerul pe deasupra lui, care l-ar fi ucis cu siguranță, dacă n-ar fi fost plecat la pământ. Din momentul acela, soldatul nu mai înjură niciodată.

Păcatul și pedeapsa limbii. Un țăran din Anglia avea obiceiul să înjure. Când i s-a apropiat sfârșitul, era ca un turbat. Își mușca limba în bucăți cu dinții săi, iar din gură îi ieșea un miros de nesuferit. Cu adevărat s-au împlinit cuvintele psalmistului: *„Pierde-va Domnul toate buzele cele viclene, limba cea mare grăitoare"* (Ps. 11, 3; O.M.P. ist. 73, 74 și 712).

Te-am auzit rugându-te. Un om, creștin numai cu numele, avea urâtul nărav al înjurăturilor. Înjura și se jura pe toată vorba. Un alt Creștin Ortodox, binecredincios, trecând prin acea comună îl salută și-i zise: „Bună ziua! Îmi pare bine că te văd. Tocmai că te căutam. Te-am auzit ieri rugându-te și voiam să-ți spun ceva". „Sunteți în greșeală. Eu nu vă cunosc. Poate că mă presupuneți cu altcineva. Eu nu mă rog niciodată". Ba te rogi, dragul meu. Au nu d-ta te rugai ieri cu glas mare și ziceai: „Să mă bată Dumnezeu"... „Să mă trăsnească...". „Să mă fulgere..." Să bagi de seamă, frate drag, că s-ar putea întâmpla ca Dumnezeu să-ți asculte rugăciunea, și atunci ce vei face?... Și să bagi de seamă iarăși, că chiar dacă Bunul Dumnezeu n-ar asculta „rugăciunea" ta, s-ar putea întâmpla să te asculte diavolul, căci și către el te rogi la toată vorba: „Să fiu al lui"..., când drăcui.

Suduitorul rămase rușinat, și, dându-și apoi bine seama de grozăvia înjurăturilor, din acea clipă n-a mai înjurat nici nu s-a mai jurat (Pr. I. Trifa).

Te abții de la înjurături numai pentru bani? Zavadei, un țăran cu frica lui Dumnezeu, avea un servitor foarte ursuz și supără-

cios, dar când se necăjea, înjura cu cuvinte urâte. Zavadei îl probozea de multe ori, zicându-i să-și stăpânească mânia, din dragoste către Dumnezeu. Dar sluga zicea: „Eu nu pot, prea mă necăjesc oamenii și vitele!" Într-o dimineață îi zise stăpânul său: „Măi Matei, vezi aici o piesă de argint, nouă-nouță! Eu am să ți-o dăruiesc ție, dacă vei fi azi toată ziua liniștit și nu vei grăi nici o vorbă de hulă!" Sluga se învoi bucuros. Ceilalți slujitori se înțeleseră între sine, ca să-l necăjească azi și mai mult. Dar oricâte îi spuneau, ori cum îl necăjeau, el nu se supăra deloc și nu zise nici o vorbă înfuriată. Seara Zavadei îi dădu piesa de argint, zicându-i: „Să-ți fie rușine! Pentru o piesă de argint ai putut să-ți stăpânești mânia și din dragoste către Dumnezeu nu o poți!" Sluga se îndreptă cu timpul și se făcu un om foarte blând la fire. Dragostea tare în Dumnezeu, ne face să învingem orice greu (I.M.C. ist. 75).

Suduitori pedepsiți de sus. Domnul nu prea pedepsește la moment pe cei hulitori. Sunt însă câteodată și cazuri în care cerul de sus parcă nu mai poate suferi hula necredincioșilor; li se curmă îndată viața. Gazetele au adus știri despre un astfel de caz ce s-a întâmplat în Ungaria.

Într-o societate de necredincioși care chefuiau, unul a luat în mână o carte de rugăciuni, să arate ortacilor lui cum știe el a sudui din cartea de rugăciuni. Dar pe când a desfăcut-o și și-a deschis gura să suduie, s-a clătinat, a căzut și a murit pe loc. Moartea i-a închis graiul. Un alt caz s-a întâmplat în Iugoslavia. Un plugar, de necaz c-a venit ploaia și i-a udat fânul, s-a răstit cu coasa și cu înjurături spre cer. În acel moment, un trăsnet l-a doborât la pământ și i-a închis graiul (Pr. I. Trifa, ist. 481).

Hristos nu e iubit! Mare nefericire! Nu știu de a mai fost cândva vreun om sub soare, asupra căruia să se fi revărsat atâta ură și dușmănie a lumii întregi, decât ca asupra lui Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu. Pe Dânsul L-au batjocorit evreii, păgânii, sectarii, ba până și creștinii de azi Îl batjocoresc. Dacă El făcea minuni, Îl socoteau de vrăjitor, dacă predica adevărul și dreptatea, Îl țineau de mincinos și înșelător, dacă intra la cineva în casă, ziceau că mănâncă și bea cu vameșii și cu păcătoșii.

Și n-a fost deajuns, ca să-L chinuiască și să-L răstignească fariseii atunci; ci, aceste chinuri le suferă El și astăzi. Căci cât de mulți sunt

aceia care înjură Numele lui Hristos, îi calcă învățăturile Sale și se apropie de Trupul și Sângele Său cu atâta nevrednicie. Cine va putea răspunde la întrebarea: De unde vine atâta răutate la om împotriva Fiului lui Dumnezeu? Dacă ar fi fost Iisus un om aspru, care să fi venit în lume numai să judece și să mustre, atunci n-ar fi de mirat pentru această pizmă și ură. Deoarece însă El a fost plin de bunătate, de înțelepciune și blândețe, și trimis de Tatăl „ca, tot cel ce crede în El să nu piară, ci să aibă viață veșnică", atunci cu adevărat e o nefericire fără de seamăn, că El nu e iubit. Dacă ne uităm noi la un om de rând, care prin o calitate oarecare, fie că e învățat mare, general vestit, vestit în război, medic iscusit, sau chiar om ajuns bogat, vom vedea, cum o mare parte din lumea de primprejur, se uită la dânsul ca la o făptură mai aleasă, cum îndată îl cinstesc cu felurite decorații, îi ridică monumente, chipul său e răspândit în nenumărate exemplare și așezat între Icoanele Sfinților pe pereți, e chemat adeseori să ia masa la curtea regală, în scurt – e cinstit ca un om deosebit.

Și Domnul nostru Iisus Hristos? Ce-a primit El din toate aceste binefaceri revărsate asupra omenirii? Doar o coroană de spini pe cap! Și pentru ce? Spuneți voi, domnitori și generali aleși ai poporului, aveți pricină să-L urâți pe Hristos? Doar El v-a cinstit cu stăpânirea, ca orânduită de la Dumnezeu și v-a onorat chiar și slugile și a poruncit popoarelor să vă plătească birurile! Spuneți voi cărturarilor și fariseilor, ce rău a făcut vouă? Nu S-a înfățișat înaintea voastră la judecată și n-a dojenit pe Petru, când a tăiat urechea lui Malh! Spuneți și voi deputați și aleși ai neamului, când S-a îndesat El să vă ia mandatul sau a umblat după laudele lumii? N-a rămas El treizeci de ani în atelierul tâmplarului Iosif din Nazaretul Galileei?

Da ce aveți voi de cârtit, zgârciților și înbogățiților? Doar niciodată nu și-a ridicat ochii și nu și-a întins mâna către averile voastre! V-a lăsat aurul și argintul, purpura și visonul, și S-a mulțumit ca un strai de rând, locuind într-o colibă sărăcăcioasă, iar în palate v-ați desfătat voi! Da poate voi, săracilor, aveți ceva de vorbit? De bună seamă, că voi cel mai puțin, deoarece v-a făgăduit Împărăția Cerurilor! Da voi, bolnavilor? Nu v-a vindecat cu cea mai mare dragoste și grijă, iertându-vă și păcatele? Spune în sfârșit, tu, întreg neam omenesc, de ce-L urăști pe Hristos? N-a răbdat El pentru tine cele mai înfricoșate chinuri și moarte pe Cruce?

Nu în zadar se întreabă și psalmistul când zice: *„De ce s-au înfuriat popoarele și cugetă deșertăciuni, regii pământului s-au răzvrătit și cei mai mari împreună se sfătuiesc asupra Domnului și asupra Unsului Său"?* (Ps. 2, 1). Știți ce a răspuns Pilat poporului evreiesc când cereau de la dânsul să-L răstignească? *„Eu nu aflu nici o vină întru El"*. Așa trebuie să se răspundă și la întrebarea de la început, că nu se poate afla nici o vină, pentru ca lumea să-L urască pe Domnul Hristos. Și dacă totuși se găsesc de aceștia printre rândurile creștinilor, atunci aceștia nu sunt mai buni decât Iuda Iscarioteanul, care din poftă de bani L-a vândut, și ca fariseii și cărturarii, care din ură și răutate omenească L-au dus pe Muntele Golgota (Pr. G. Negură, D-ca Ort. a. VII, Nr. 41-2).

Înjurători pedepsiți după sfintele pravile și legi. Sinodul de la 1700, prin canonul 22 hotărăște: „Care popă sau mirean va sudui de suflet sau de lege, acela să se lipsească de preoție, și mireanul lepădat ca un păgân".

Corpus Juridicus c. II X de Maledict: „Suduitorul să stea la ușa Bisericii în șapte Duminici consecutiv, pe timpul Sfintei Liturghii, iar Duminica din urmă, dezbrăcat de cămașă, desculț, peste grumaz având un ștreang".

Aceasta era Legea veche a Bisericii pentru suduitori. Și era exemplar, căci întotdeauna spânzuratului îi iese din gură limba învinețită, ori cu acest prilej i se amintea vinovatului eventualitatea de a fi ucis prin ștreang.

Îndreptarea legii. (Pravila lui Matei Basarab). „Ceea ce va face niște măscăriciuni de să râdă cetașii (tovarășii) lui: acela ca un suduitor se va pedepsi".

„Cela ce va fi suduit pe cineva... părându-i rău ce-au făcut, și pocăința să-i fie de față, și să-și ceară iertăciune înaintea tuturor.

În această pravilă, ca și în cea a lui Vasile Lupu, se stabilesc tot felul de măsuri pentru suduitori, la tot felul de necazuri.

Se stăruie, în capitolul respectiv, asupra suduirii clericilor și conducătorilor.

Măsuri contra înjurăturilor. Iustinian, marele împărat al Bizanțului, a luat cele mai aspre măsuri contra celor care înjurau.

Robert al 2-lea Capet. Fiul lui Hugo Capet, regele Franței, a luptat, tot timpul cât a domnit – 35 de ani – cu străşnicie, împotriva înjură-

turilor. Fiind un rege evlavios, obișnuia să facă rugăciuni publice. La o astfel de rugăciune - la Orleans - o voce cerească, misterioasă, i-a spus: „Nu vei avea pace în țara ta, până ce nu vei stârpi înjurătura".

Carol Cel Mare. Pedepsea înjurătura cu moartea.

Regele Ludovic cel Sfânt. Regele Franței pedepsea cu găuritul limbii și stigmatizarea cu fierul roșu a frunții.

Iosif al II-lea. Împăratul Austriei, închidea la casa de nebuni pe cel care înjura.

Dieta din 1619, Alba-Iulia. Amendează pe suduitori.

Dieta din Iernot. Ia măsura ca, suduitorul sub 24 de ani, să fie pedepsit cu bătaie, iar de la acea vârstă în sus să fie omorât cu pietre.

Diete din anii 1676, 1682 și 1689. Toate aceste diete, deasemenea, iau măsuri contra blasfemiatorilor.

Italia. Prima reformă morală, pe care a făcut-o Italia după împăcarea cu Vaticanul, a fost luarea de măsuri pentru stârpirea înjurăturilor, prin sancțiuni pecuniare.

Ludovic al XI-lea. Ludivoc al Franței pedepsea nu numai pe suduitor, dar și pe cei care îl auzea și nu-l denunța.

Ludovic al XIV-lea. Acest rege al Franței dete în anul 1666 o strașnică poruncă împotriva hulitorilor: să fie amendați cu sume mari; cine a hulit a cincea oară să stea Duminica și sărbătorile, legat în piața publică, spre văzul tuturor, de la ora opt până la ora unu. La a șasea hulire îi era înfierată buza de sus, iar la a șaptea buza de jos. În caz că omul nu se îndrepta, să i se scoată limba din rădăcină.

După cum se vede, întrebuința un procedeu pedagogic pe vremea aceea; care ar putea avea efect și astăzi.

Rupert, împăratul german, care a trăit pe la 1400, a dat voie să se întoarcă din surghiun acei care nu blasfemiaseră. El a spus: „Reîntorcându-se unii acasă pot să se răzvrătească, să facă conjurație cel mult contra mea; pe când suduitorii contra lui Dumnezeu reîntorcându-se, se pot răzvrăti contra celor Dumnezeiești; și în acea țară unde oamenii se răscoală împotriva lui Dumnezeu, acolo nici tronul Domnitorului nu mai poate fi sigur și nici fericirea poporului nu poate dura mult.

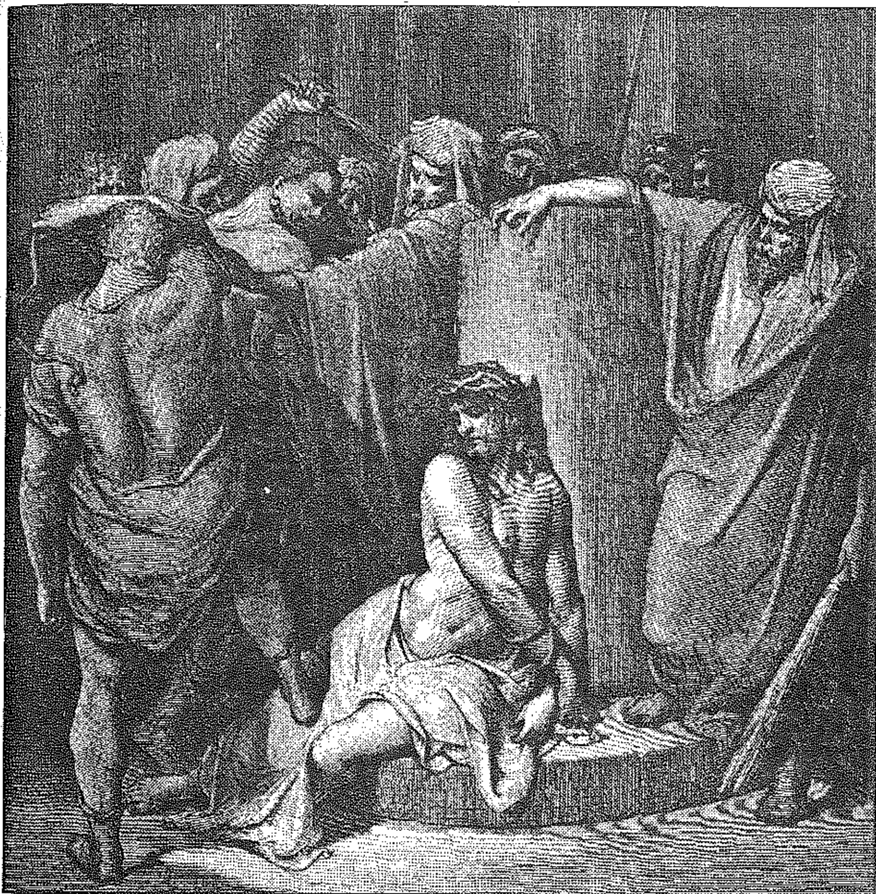
La noi în România. Codul Mihai I, referitor la injurii - în general - prevede: Articolul 512. „Acela care, prin orice mijloace, aduce atingere onoarei și reputației unei persoane, sau o expune batjo-

corii, comite delictul de injurie și se pedepsește cu închisoare corecțională de la două luni, sau amendă de la 500 la 3000 lei".

Articolul 513. „Pedeapsa injuriilor este închisoarea corecțională, de la două la patru luni, dacă fapta s-a comis în condițiile arătate în art. 509, sau în prezența mai multor persoane. După cum se vede nu mai e grija cea mare din orânduielile trecutului, din pravile...

13. Am lovit pe alții cu mânie?

Cei ce lovesc pe aproapele lor cu mânie, se dezbracă de haina creștinătății, adică de omul cel nou, arătându-se pe sine oameni vechi cu

Chipul de față ne arată pe Dulcele nostru Mântuitor Iisus Hristos, bătut la stâlp de ostașii păgâni, în fața arhiereilor, bătrânilor și căpeteniilor evreiești, care-L privesc cu o vădită satisfacție satanică. „Văzând Pilat că poate

porniri animalice și sălbatice, fără frâul duhovnicesc al Harului. Aceștia se aseamănă cu Sedechia, căpetenia celor 400 prooroci mincinoși, care a lovit pe Proorocul Miheia pentru că grăia adevărul (3Împ. 22, 24, 26-28), deasemenea sunt cu cei ce au lovit și bătut pe Mântuitorul nostru Iisus Hristos (Mt. 26, 67-68; 27, 30; Mc. 14, 65; Lc. 22, 63-64; Ioan 18, 22-23; 19, 3). Nu-i creștin cel ce pălmuiește; ci, acela care rabdă, adeverește Dumnezeiasca Scriptură (Mt. 5, 38-39 comp. 2 Lege 27, 24-25; Rom. 12, 19-21).

nici de cum înmuia cu nici un mijloc, înrăutățita pornire infernală a zavistiei căpeteniilor evreiești, a legat pe Iisus. Slujbașii dregătorului, aducând pe Iisus în curtea divanului, s-a adunat toată mulțimea ostașilor și... L-au bătut cumplit (Mt. 27; Mc. 15; Lc. 23; Ioan 19). Aici se împlinește proorocia Isaiei, ce zice: „Cine va crede ceea ce noi am auzit și brațul Domnului cui se va descoperi? Crescut-a înaintea Lui ca o odraslă, și ca o rădăcină în pământ uscat; fără chip și fără frumusețe, ca să ne uităm la El și fără înfățișare, ca să ne fie drag. Disprețuit și cel din urmă dintre oameni, Om de suferință, și răbdător la durere, căci Chipul Lui era hidos, disprețuit și nesocotit. Dar El a luat asupă-și durerile noastre și cu suferințele noastre S-a împovărat. Și noi Îl socoteam pedepsit, bătut și chinuit de Dumnezeu, dar El fusese străpuns pentru păcatele noastre și zdrobit pentru fărădelegile noastre. El a fost pedepsit pentru mântuirea noastră și prin Rănile Lui noi toți ne-am vindecat. Toți umblam rătăciți ca niște oi, fiecare pe calea noastră, și Domnul L-a copleșit pe El cu fărădelegile noastre ale tuturor. Chinuit a fost, dar S-a supus și nu și-a deschis gura Sa; ca o oaie spre junghiere S-a adus și ca un miel fără de glas înaintea celui ce-l tunde, așa nu și-a deschis gura Sa.

Întru smerenia Lui judecata Lui s-a ridicat și neamul Lui cine-L va spune? Căci s-a luat de pe pământ viața Lui! Pentru fărădelegile poporului Meu a fost adus spre moarte. Mormântul Lui a fost pus lângă cei fărădelege și cu cei făcători de rău după moartea Lui, cu toate că nu săvârșise nici o nedreptate, și nici înșelăciune n-a fost în gura Lui. Dar i-a plăcut Domnului să-L slobozească prin suferință. Dacă își dă viața ca jertfă pentru păcat va vedea pe urmașii Săi, își va lungi viața și lucrul Domnului în mâna Lui va propăși. Scăpat de chinurile Sufletului Său, va vedea rodul ostenelilor Sale, și de mulțumire Se va sătura. Prin știința Lui, dreptul, sluga Mea va îndrepta pe mulți, și fărădelegile Lui, le va lua asupra Sa. Pentru aceasta îi voi da mulțimile partea Sa și gloatele le va avea ca pradă: căci El și-a dat Sufletul Său spre moarte și cu cei făcători de rele a fost numărat; iar El a purtat fărădelegile multora și pentru cei păcătoși și-a dat viața" (Is. 53).

Din cele arătate vedem că nu prin manifestarea mâniei; ci prin suferință cu îndelungă răbdare, adică prin jertfire proprie putem ajunge la biruință, prin care ne învrednicim a câștiga toate bunătățile veșnice (Mt. 24, 9-13...; Apc. 21, 7; 2; 3;).

Şi-a pus viaţa pentru aproapele său. Regele englez Richard, numit pentru vitejia sa: „Inimă de leu", a întreprins o cruciadă în Palestina în an. 1189 şi a făcut război musulmanilor. Într-o zi, ducându-se la vânătoare cu câţiva tovarăşi ai lui, căzu într-o cursă. Dar cu tot marele număr de vrăjmaşi se apără vitejeşte. Aproape toţi tovarăşii lui căzură morţi, unul după altul. Unul singur mai rămăsese în picioare şi nu mai era acum speranţă să-şi facă loc cu spada, aşa că nu rămânea regelui decât sau să se dea prins, sau să cadă ucis în mijlocul vrăjmaşilor. Deodată singurul tovarăş (Gulielm de Porceler) strigă: „Eu sunt regele", şi îndată saracinii lăsând pe Richard, care s-a putut depărta fără a fi urmărit, au pus mâna pe tovarăşul regelui.

Când prizonierul a fost dus înaintea sultanului Saladin, înşelăciunea fu uşor descoperită. Totuşi, Saladin, care era domnitor luminat şi cu inima largă, nu i-a făcut nici un rău. Dimpotrivă, impresionat de sinceră admiraţie, l-a lăudat şi l-a lăsat slobod, împreună cu alţi zece prizonieri.

Există oarecare analogie între acest supus credincios şi Dumnezeiescul Răscumpărător. Într-adevăr, amândoi şi-au pus persoana lor în schimbul altuia, pentru a ocroti şi mântui. Dar în cazul dintâi, e un supus acela care-şi ia calitatea de rege, pe când în al doilea, Însuşi Împăratul cerului Se înfăţişează în chipul robului Lui, zicând: *„Ceea ce a-ţi făcut unuia din aceşti mai mici ai Mei, Mie aţi făcut"*, pentru că eu îl acopăr cu Persoana Mea. Deci, cine dispreţuieşte pe aproapele său, dispreţuieşte pe Hristos, iar cine-l ajută, pe Hristos ajută (Arhim. I. Scriban, T.M. pg. 497-498).

S-au dus oarecare fraţi la Avva Antonie şi i-au zis lui: „Spune-ne nouă cuvânt, cum să ne mântuim?" Zis-a lor bătrânul: „Aţi auzit Scriptura? Bine vă este vouă". Iar ei au zis: „Voim să auzim şi de la tine, Părinte". Şi a zis lor bătrânul: „Zice Evanghelia: *„De te va lovi cineva peste faţa cea dreaptă a obrazului, întoarce-i lui şi pe cealaltă"*. Zis-a lui: „Nu putem face aceasta". Zis-a lor bătrânul: „De nu puteţi întoarce pe cealaltă, măcar pe aceea una s-o suferiţi". Zis-au lui: „Nici aceasta nu putem". Zis-a bătrânul: „Dacă nici aceasta nu puteţi, nu daţi în locul aceleia ce aţi luat". Şi au zis ei: „Nici aceasta nu putem". Deci, zis-a bătrânul, ucenicului său: „Fă-le lor puţină fiertură, căci sunt neputincioşi. Dacă aceasta nu puteţi, şi aceea nu voiţi, ce să vă fac vouă? De rugăciuni este trebuinţă" („Pateric", pg. 11).

14. Am scuipat pe alții?

Păcatul acesta scârbos pune pe creștinul ce-l săvârșește, în rândul celor ce au scuipat pe Mântuitorul nostru Iisus Hristos. *„Atunci au scuipat în obrazul Lui, și cu pumnii L-au bătut, iar alții Îi dau palme, zicând: prooroceşte nouă, Hristoase, cine este cel ce Te-a lovit"* (Mt. 26, 67; 27, 30; Mc. 14, 65; 15, 19).

15. Mi-a părut rău că nu mă pot răzbuna?

Pornirea aceasta rea e în firea omului vechi. Exemple: Isav (Fac. 27, 41); Avesalom (2 Împ. 13, 22-32); Vrăjmașii lui Ieremia (Ier. 20, 10-18), etc. *„Socotiți să nu răsplătească cineva rău pentru rău"* (1 Tes. 5, 15).

Fapta cea mai bună. Acum vreo 200 de ani trăia în orașul Florența, din Italia, vestitul nobil Giuseppe Alberto. Era vestit acest bătrân pentru bunătatea și blândețea sa, dar mai ales pentru evlavia și statornicia lui în credința creștinească, pe care o păstra ca pe o moștenire sfântă, rămasă de la străbunii săi. Într-una din zile simțindu-se bătrânul Alberto cam slab, a chemat pe cei trei fii ai săi la sine și le-a zis: „Dragilor mei, zilele omului sunt numărate și numai Dumnezeu știe când vine ceasul despărțirii de ce ți-i mai drag și mai scump în această lume. De aceea, m-am gândit și eu să-mi fac pregătirile trebuincioase pentru calea care mă așteaptă. Toate ale mele după moarte ale voastre vor fi, împărțite fiind în părți drepte, după cum le veți afla scrise în testamentul ce vi-l las. Dar mai am un lucru de mare preț, pe care nu-l pot împărți: este o piatră scumpă moștenită de la străbunii mei și pe asta ar trebui s-o dau întreagă numai unuia dintre voi. De aceia m-am gândit să vă trimit în lume, și, acela dintre voi, care peste un an se va întoarce și va fi făcut cea mai frumoasă faptă, acela va primi comoara".

Astfel s-au pornit în lume feciorii lui Alberto, iar peste un an s-au întors cu toții acasă pentru ca să povestească tatălui lor isprăvile și să dobândească piatra cea scumpă. A început cel mai mare, zicând: „Tată, pe unde am umblat eu, mi-am găsit un prieten, dar printr-o întâmplare nefericită, acesta a fost rănit de moarte. Înainte de a-și da sufletul, mi-a încredințat o sumă mare de bani, cu menirea s-o dau rudelor sale. Nimeni n-a fost martor la aceasta, și eu aș fi putut tăinui banii; însă uită-te, n-am făcut-o, ci i-am dat întocmai, după dorința fostului meu prieten".

Ți-ai făcut datoria, dragul meu", zise tatăl, altmitrelea ai fi fost un om necinstit".

„Dar eu tată, zice al doilea fiu, am petrecut următoarea întâmplare mai însemnată în decursul călătoriei mele: într-o seară, pe când mă întorceam spre gazdă, văd deodată cum lume multă privește cu groază la un biet copilaș, care se cățărase pe acoperișul unei case, ce luase foc. Eu văzând că nimeni nu îndrăznește să-l scape, m-am aruncat în flăcări, și, cu primejdia vieții mele, am izbutit să scap viața nevinovatului copil". „Tu, dragul meu, răspunse tatăl, ți-ai făcut mai mult decât datoria, ai făcut o faptă creștinească, care nu-ți poate fi decât spre laudă".

În urmă a venit și al treilea fiu cu fapta sa. „Eu tată, zise el, printre oameni pe unde am umblat, am dat peste un om foarte rău și răzbunător. Pentru un lucru de nimic mă prigonea zi și noapte, dorind să-mi ieie viața! Eu însă m-am tot ferit din calea lui. Într-o zi ieșind la câmp și apropiindu-mă, ca de obicei, de coasta Mării, zăresc pe cineva dormind pe marginea prăpastiei. Alergând repede acolo, recunosc pe dușmanul meu în omul care se afla în primejdie. Eu fără să mă gândesc mult, m-a pătruns mila pentru el și l-am trezit din somn". „A ta este comoara, zise tatăl cu fața înseninată, căci tu ai făcut fapta cea mai frumoasă, tu ai răsplătit răul cu bine; ai scăpat pe dușmanul tău, împlinind astfel cuvintele Mântuitorului: „Să iubiți pe vrăjmașii voștri și să faceți bine celor ce vă urăsc pe voi". Astfel a răsplătit nobilul italian Giuseppe Alberto fapta cea mai frumoasă a unuia dintre fiii săi!

Dragii mei, dușmănia, răzbunarea, ura, neînțelegerea și toate păcatele, care tulbură viața omenească, sunt ca și furtuna, care amenință să înece și să piardă totul. Dar Mântuitorul Hristos ne-a împărtășit taina, cu care să liniștim furtuna din inimile noastre și să găsim pacea și liniștea dorită. Să facem deci întrebuințare de această taină, și furtuna se va împrăștia, cum se împrăștie norii la bătaia vântului! Să ne însuflețim de Duhul dragostei și al blândeții, apropiindu-ne de aproapele ca și de vrăjmașii noștri, cum S-a apropiat și Iisus, Iudeu fiind, de femeia din Samaria, și precum s-a apropiat și fiul nobilului din Florența de dușmanul său. Atunci nu vom rămânea mincinoși spunând că ținem Legea! Căci toată Legea se cuprinde în a iubi pe Dumnezeu și pe aproapele (Lev. 19, 18-19). Iar pentru moștenirea vieții de veci, această

lege trebuie s-o îndeplinim cu statornicie și stăruință în toate zilele vieții noastre, acum și pururea, în veci Amin (Dr. I. Vască, Predici).

Noblețea inimii. Erau odată două surori, una bogată și alta săracă. Cea săracă, lihnită de foame, se duse la sora bogată să ceară ajutor. Aceasta îngâmfată însă îi răspunse: „Du-te, căci nu vreau să te ajut". Câteva ore mai târziu o zarvă mare se auzea în curte, casa luase foc, nori negri de fum străpunși de sulițe de foc înfricoșătoare umplură văzduhul. Bogata țipa și își rupea părul zicând: „Vai de mine, voi muri cu ai mei de foame". „Bunul Dumnezeu va avea grijă de cei nefericiți", îi răspunse sora cea săracă, dar bună, care alergase în ajutorul ei (O.M.P. ist. 649).

16. M-am judecat cu rudele mele?

Judecarea creștinului cu rudele sale, arată depărtarea de Dumnezeu a unora sau a altora, ori a tuturor. Vai adunării rudeniilor sau prietenilor, când prin vreun păcat ori prin mai multe, alungă dintre ei pacea lui Dumnezeu și întronează în locul ei vrajbele care îmbrâncesc la judecăți, unde își cheltuiesc averea, rămânând pe drumuri lucrători cu ziua și cerșetori. Aceste păcate arată lipsa de frica lui Dumnezeu dintre noi și de înțelepciunea duhovnicească, pentru care noi, în țara noastră bogată, ieșim din moștenirea strămoșească, împământenind și înavuțind pe cei străini de neamul și de legea noastră. *„Cu adevărat* - zice Sf. Ap. Pavel - *păcat este vouă că judecăți aveți între voi. Pentru ce mai bine nu suferiți strâmbătate? Pentru ce mai bine nu răbdați paguba? Ci voi înșivă faceți strâmbătatea, și aduceți pagubă, și mai vârtos fraților"* (1 Cor. 6, 7-8).

Ce datorești mamei tale? În fața profesoarei fratelui tău, ai fost lipsit de respect pentru mama ta. Asta să nu se mai întâmple! Obrăznicia ta mi-a intrat în inimă ca un cuțit. Mă gândeam la mama ta, când acum câțiva ani, petrecea toată noaptea plecată peste leagănul tău, urmărind răsuflarea ta gâfâită, încovoiată de neliniște, plângând ca o nesimțită, temându-se să nu te piardă!... Aducându-mi aminte de asta, n-am putut să-mi înăbuș o pornire de mânie împotriva ta. Deci, gândește-te! Să jignești pe mama ta! care ar da un an de fericire, ca să scape de un an de suferințe, care ar cerși pentru tine și s-ar ucide pentru a-ți mântui viața! Gândește-te, în viața aceasta te așteaptă zile foarte triste, dar cea mai tristă din toate ar

fi aceea în care ar fi să pierzi pe mama ta! Când ai să fi mare, când ai să fi încercat în toate luptele, ai să strigi după mama ta cu o nemărginită dorință de a-i auzi glasul, de a-i vedea brațele deschise să te primească, plângând ca un biet copil fără ocrotire și fără putere.

Atunci ai să-ți aduci aminte cu amărăciune de chinurile pe care i le-ai fi pricinuit! Mustrarea cugetului are să te facă să le plătești scump! Nenorocitule! nu nădăjdui să ai pace în viață, dacă ai întristat pe mama ta. Zadarnic va fi să te căiești, să-i ceri iertare, să cinstești amintirea ei; va fi de prisos. Cugetul nu-ți va da odihnă. Chipul dulce și bun al mamei tale îți va chinui sufletul. Adu-ți aminte că dragostea de fiu e iubirea cea mai Sfântă. Vai celor care o calcă în picioare! Ucigașul care cinstește pe mama lui încă mai are în inimă puțină simțire cinstită: omul cel mai vestit care o întristează și jignește, nu e decât o făptură nevrednică. Niciodată să nu-ți mai iasă din gură un cuvânt greu pentru mama ta, și nu frica de tatăl tău, ci pornirea inimii tale să te împingă a te arunca la picioarele ei și să-i ceri iertare. Roagă-o să te sărute, și ca sărutul ei să șteargă de pe fruntea ta semnul nerecunoștinței tale. Te iubesc, fiule, tu ești cea mai scumpă nădejde a vieții mele; dar mai degrabă aș dori să te văd mort decât nerecunoscător către mama ta. Du-te, și, câtăva vreme să te ferești de a mă mai săruta: n-aș putea să ți-l întorc cu bună inimă. Tatăl tău".

Copii, cinstiți-vă părinții. Cinstiți și iubiți pe tatăl care v-a dat viața, pe mama care v-a hrănit la sânul său și v-a alăptat din țâțele sale. Este vreo ființă mai blestemată decât aceea care sfărâmă legătura de dragoste și respect dintre el și acel de la care-și are viața? Voi sunteți pentru părinții voștri o pricină de griji. N-au ei fără încetare, înaintea ochilor lor trebuințele voastre de tot felul, și nu trebuie ei să se ostenească fără încetare, pentru a le împlini? Ziua muncesc pentru voi și noaptea încă, pe când voi vă odihniți, adeseori ei veghează, pentru ca a doua zi, când le veți cere pâine, să nu fie nevoiți a vă răspunde: „Mai așteptați, că nu e". Dacă nu puteți lua parte acum la munca lor, siliți-vă cel puțin să le-o faceți mai puțin aspră prin grija pe care v-o dați de a le face plăcere și de a-i ajuta după vârsta voastră, cu o duioșie fiască. Fiindcă voi nu aveți experiență și minte, e de trebuință să fiți călăuziți de mintea și experiența lor. Și astfel, trebuie să-i ascultați, să plecați o ureche supusă la sfaturile

și la învățăturile lor. Chiar și puii dobitoacelor nu ascultă ei pe tatăl și pe mama lor? și nu se supun lor într-o clipă, când îi cheamă sau îi mustră sau îi înștiințează de ceea ce i-ar vătăma? Faceți din datorie ceea ce ei fac din instinct. Vine o vreme când viața dă îndărăt, trupul slăbește, puterile se sting. Copii, voi datorați atunci bătrânilor voștri părinți grijile pe care le-ați primit de la ei, în anii voștri de la început. Cine părăsește pe tatăl și pe mama sa în nevoile lor, cine rămâne uscat și rece la vederea suferințelor și lipsurilor lor; vă zic cu adevărat, numele său este scris în cartea Dreptului Judecător, printre acelea ale ucigașilor de părinți.

Familia de Rigny. Evenimentele marii revoluții franceze distruseseră mai pe toți membri familiei de Rigny. Nu rămăseseră decât o fată mare și un frate micuț. Această fată, retrasă într-o locuință izolată, se vedea nevoită să se ocupe singură de afacerile casei și de educația micului ei frate, care n-o avea decât pe ea ca sprijin. Voia ca acest copil să intre în școala politehnică; dar cum să-l prepare? Cum să-i dea în același timp educația literară? Școlile fuseseră distruse și casele de educație, care începuseră să se ridice în mic număr, nu inspirau domnișoarei Rigny destulă încredere. Duioșia de soră îi inspiră însă planul cel mai inimos: se hotărî să învețe singură tot ceea ce fratele ei trebuia să știe, pentru ca să-l poată învăța. Oricât de înspăimântător ar fi trebuit să pară acest lucru pentru o femeie, ea se devotă cu o stăruință arzătoare, care fu încoronată de succes. Limba latină, literatura veche și modernă, elocvența, istoria, diferitele neamuri ale matematicii, toate le-a învățat, și apoi a învățat și pe fratele ei. Cu această pregătire, tânărul de Rigny a fost primit în școala politehnică, fără să fi avut alt profesor decât pe sora lui. Acest tânăr de Righy a ajuns mai târziu amiral și a comandat flota franceză în bătălia de la Navariu. Mai târziu a ajuns ministru al marinei.

Întoarcerea prizonierului. Un tânăr francez cu numele Drymel, căzuse în mâna rușilor în timpul companiei din 1812. A fost trimis în Siberia și a rămas în această țară groaznică, până când pacea din 1815 a deschis prizonierilor porțile patriei lor. Drymel, a căruia sănătate era mult zdruncinată de oboseli și de asprimea climei, se târî câtva timp cu ceilalți prizonieri pe drumurile Europei, dar sosind într-un sat, la o mică depărtare de Moscova, simți că puterile îl părăsesc. Se opri, încredințat că nu mai are multe zile, și-și luă rămas

bun de la tovarășii săi, care-și urmară drumul către Franța. Au trecut mai mulți ani, fără să se poată întoarce în patrie. Familia lui a crezut că a murit. Dar după o petrecere de cinci ani într-un ospiciu, între viață și moarte, primăvara anului 1819 a văzut că-i dă iar puterile și curajul. A plecat, și simțindu-se că trăiește din nou, pe măsură ce mergea, a străbătut Germania, și a ajuns la granița franceză.

Punând piciorul pe pământul țării lui, a fost cuprins de una din acele emoții care sunt cu neputință de descris. S-a grăbit să ajungă la Lyon, în ținutul lui, și a plâns de înduioșare și bucurie, văzând iarăși locurile în care i se scursese tinerețea. Fără a spune cine e, a întrebat de locuința bătrânilor săi părinți. Nu i s-a putut arăta decât mormintele lor. I s-a spus că răposații Drymel avuseseră un fiu care a murit în Rusia și că singura soră pe care o avea, rămăsese acum numai ea moștenitoare unei averi destul de însemnate. Peste două-trei zile urma să aibă loc căsătoria acestei surori cu fiul unui negustor foarte bogat și interesat. La această veste tânărul Drymel păru cufundat în gânduri adânci. Și-a îndreptat pașii spre malurile Ronului, și acolo, urmând o veche alee de copaci care duce la revărsarea unui râu mai mic în acest fluviu, s-a întrebat ce să facă. „Să mă duc la sora mea și să-i cer partea mea din moștenirea părintească? Se înțelege, am dreptul. Dar e gata să se căsătorească cu un tânăr care pare interesat și lacom. Dacă averea surorii mele s-ar micșora cu jumătate, fără îndoială căsătoria n-ar mai avea loc, și atunci eu ași fi acel care am stricat viitorul surorii mele, acestui biet copil, pe care-l iubeam atâta. Ah! să-i las ei fericirea și pe soțul ei. Tot mă cred ei mort; locul meu e ocupat în lumea asta; e bine să nu-l mai cer! Să mă feresc de a întrista bucuriile nunții prin arătarea unui chip uitat de multă vreme. Am să mă duc la Marsilia; acolo am să găsesc prieteni, colegi de școală, care au să-mi deschidă brațele, și dacă voi avea zile grele de trecut, oare nu sunt pregătit? După ce am suferit atâta, de ce să mă mai tem?"

Drymel se hotărî definitiv. Dar nu putea pleca din orașul său natal, fără ași fi văzut sora măcar o singură dată. A rămas în Lyon în cel mai strict incognito și când a venit ziua nunții, s-a dus la Biserica unde aceasta trebuia să aibă loc. S-a așezat dindărătul unui stâlp, aproape de Sf. Altar și a așteptat alaiul cu o nerăbdare pe care nu și-o mai putea opri. Toate erau pregătite pentru mire și mireasă. În

sfârșit, alaiul sosi: „Ea e; ah! ce chip plăcut și bun!” își zise fratele cu o vioiciune care l-ar fi trădat, dacă atenția asistenților s-ar fi îndreptat spre el. Dar în mijlocul acestei adunări strălucite nimeni nu s-a dus să caute după stâlp pe tânărul slab și galben, îmbrăcat cu o haină veche, cenușie. Nici unul din cei de față nu l-au cunoscut. Plecat înainte, el își privea sora ca într-un extaz, apoi, cu ochii țintă la bărbatul ei îl privea cercetător, căutând să citească în ochii lui și în cele mai mici mișcări, dacă va face el fericită pe aceea care se lega către sine pe viață.

În sfârșit, în clipa cînd tânăra soție rosti mișcată pe acel DA. care lega soarta ei pe totdeauna, Drymel căzu în genunchi și rosti pentru dânsa una din acele rugăciuni care se suie până la Dumnezeu, pentru că sunt dezinteresate. După slujbă, Drymel s-a dus să se așeze la ieșire, pe unde trebuiau să treacă nuntașii. Tânăra soție observă în mijlocul mulțimii acea față palidă și serioasă. Ea s-a oprit, l-a privit fix, și a trecut. Drymel era pe punctul de a se arunca la gâtul surorii sale. Dar a avut tăria de a se stăpâni, și a plecat iute. Chiar în seara aceea a plecat la Marsilia. Acolo a găsit pe un vechi coleg de școală; era un negustor inteligent și conștiincios, care îi era și un prieten devotat. El a ascultat povestirea purtării lui Drymel la Lyon cu o duioșie amestecată cu respect și i-a făgăduit că nu va călca taina. Acest negustor avea pe atunci o corabie gata de plecare spre America de Sus. I-a propus lui Drymel să ocupe o slujbă pe această corabie și un câștig asupra mărfurilor care se transportau. Drymel primi oferta cu grăbire. Astfel a plecat din Francia, cinsprezece zile după ce sosise într-însa. De atunci, nu s-a mai auzit vorbindu-se de el. Strânge el în vreun birou depărtat o avere cu care va reveni odată să se bucure de sora lui, ori poate sănătatea lui, atât de slabă la plecare, n-a putut ține la ostenelile unei călătorii lungi? Nu se știe: dar în această lume sau în cealaltă, și el și-a primit plata lui (Arhim. I. Scriban. T.M. pg. 545-547; 549-555).

17. M-am ocărât, înjurat și bătut cu frații și cu surorile?

„Cel ce înjură și blesteamă pe vecinul său, trei zile să fie lepădat de la Biserică, mâncând numai pâine și bând apă; că scris este: *„Cel ce va zice fratelui său, nebune, vinovat va fi gheenei focului”* (Mt. 5, 22-23). Cu atât mai mult se canonisesc cei ce se bat, cu cât este și mai mare păcatul. „De se vor certa doi frați duhovnicești și se vor

ucide (bate) să aibă pocanie 60 de zile și în toate zilele câte 12 metanii, de se vor ierta iară și-și vor fi dragi; iar de nu, să fie despărțiți de Biserică de-a pururea, pentru ce, că fură mincinoși lui Hristos și duhul cel de dragoste-l dosădiră, că-și sunt frați sufletești ce-s pe Sfânta Evanghelie, când fac frăție" (Prav. Bis Govora gl. 87).

Jupâneasa limbă și coana inimă. S-a întâmplat odată, că jupâneasa „Limbă" a fost pârâtă la tribunal, că-i o nevoie de neastîmpărată și plină de venin otrăvitor. Pârâșii au cerut în jalba lor să i se pună în sfârșit frâu acestei „zgripțuroaice", ca să nu mai neliniștească împrejurimea. Zice doară și Sf. Scriptură: *„Și limba este foc, lumea nedreptății; așa limba este așezată întru mădularele noastre, care spurcă tot trupul și aprinde roata firii"* (Iac. 3, 6). La înfățișare, judecătorul a întrebat-o pe jupâneasa „Limbă", ori de se simte vinovată, și cele scrise în pâră de sunt adevărate? Domnia ei s-a dezvinuit cu toată puterea sa de limbă iscusită. În apărare a zis, că ea-i tot așa de pașnică, ca și megieșii săi, jupânul „Nas" și cuconașii „Ochi".

Dacă dânsa totuși câte odată e cam nervoasă, și-și iese din fire, atunci e de vină cucoana „Inimă", care locuiește câteva trepte mai jos, și tot într-una o ațâță. Doar se spune și în Sfânta Carte: *„Iar cele ce ies din gură, din inimă ies, și acelea sunt care spurcă pe om"* (Mt. 15, 18). A mai zis și asta, că e drept că-i și rudă cu cucoana „Inimă", dar pentru că această cucoană are așa o putere asupra megieșilor, și mai ales asupra „Ochilor" și asupra dânsei, încât, câte odată se și rușinează de această înrudire. Această apărare meșteșugită a făcut pe judecător, să recunoască nevinovăția jupânesei „Limbă" și să rostească următoarea hotărâre: „Fiindcă jupâneasa „Limbă" atârnă așa tare de ruda ei, cucoana „Inimă", ar trebui mai întâi înfrânată această cucoană, ca să putem face în sfârșit ordine și liniște în megieșie!" Cu toate astea i-a dat judecătorul și jupânesei „Limbă" sfatul prietenesc, să se înfrâneze, căci va trebui odată să dea seama de orice cuvânt nesocotit, ce l-a vorbit; să-și aducă aminte totdeauna de întâmplarea, că celui bogat din iad tocmai limba-i arderea de nesuferit (Lc. 16, 24); și să citească cu râvnă și luare-aminte locurile din Sfânta Scriptură; Proverbele lui Solomon cap. 6, 12-7; 10, 31-2; 15, 2-4; precum și Isus Sirah, cap. 28, 28 (D-ca Ort. a VII. Nr. 35-6).

Pustnicul și înjurătorul. Într-un sat trăia odată un om ce înjura grozav. Înjura pe toată vorba. Nici cum nu voia să se dezbare de

acest nărav urât și de suflet pierzător. Într-o zi, suduitorul ieși la pescuit. Într-un vas își luase râme pentru undiță. Un pustnic, care știa de năravul lui cel rău, din întâmplare tocmai dădu pe acolo. „Bună ziua, omul lui Dumnezeu, dar ce lucrezi aici?" „Da, iacă, prind niște pește". „Și ce ai în vasul ăsta de lângă tine?" „Râme pentru undiță. „Și de ce mai folosești treaba asta?" „Pentru că peștele nu-i prost să sară în undița goală. Trebuie să-l înșeli cu râmă, cu ceva mâncare".

„Apoi vezi, dragul meu - zise atunci Pustnicul - peștele este mai cuminte decât tine. El nu sare la undița goală, dar tu, dragul meu, faci acest lucru..." Cum așa?" „Păi de câte ori înjuri, tu te arunci în undița diavolului, fără să-ți dea diavolul nimic, fără să dobândești nimic. Cu sudalma nu câștigi nimic... diavolul te prinde fără nici o râmă. În Numele Domnului, te rog dragul meu, nu mai înjura... nu-ți mai înjunghia sufletul de bunăvoie. Suduitorul s-a pus pe gânduri și s-a lăsat de sudalme (Pr. I. Trifa, ist. 29).

Tu ești de loc din iad. Un cuvios Părinte Călugăr, care făcea ascultare într-una din Sfintele Mănăstiri ce împodobesc pământul țării noastre, a întâlnit în mijlocul câmpului un lucrător încruntat la fată, din gura căruia curgeau blesteme și urâte înjurături. Atunci Călugărul apropiindu-se de acel lucrător îi zise: „Spune omule, nu-i așa că *tu ești de loc din iad*?" Lucrătorul făcu ochii mari și întrebă pe Călugăr, ce vrea să zică cu vorba lui. Foarte prietenos îl lămuri Cuviosul Părinte așa: „Pe aici pe la noi, se vorbește *românește*. Dacă aud însă pe cineva vorbind *bulgărește*, judec numai-decât că acel om trebuie să fie de loc din Bulgaria, fiindcă vorbește așa cum se vorbește acolo. Când întâlnesc alt om care vorbește *sârbește*, îndată îmi fac despre dânsul părerea că trebuie ca să fie din Serbia. Despre un al treilea care vorbește în limba *albaneză*, îmi închipui numaidecât că trebuie să fie din Albania. Când aud pe cineva vorbind *italienește*, cred că am de-a face cu un cetățean din Italia. Tot așa, când aud pe cineva că *blesteamă și înjură*, îmi fac părerea că este de loc din iad, fiindcă vorbește așa cum se vorbește în iad. În Rai răsună cântările de slavă ale Îngerilor, dar iadul este plin de blestemele și vorbele urâte ale celor osândiți să stea într-însul. Astfel, eu de câte

ori aud pe cineva blestemând și înjurând de cele Sfinte, mă gândesc că acel om *trebuie să fie din loc din iad, ca diavolii*".

Călugărul după această explicare a plecat mai departe în drumul său, iar lucrătorul a rămas dus pe gânduri, și după scurtă vreme a luat hotărârea să nu mai înjure și să nu mai blesteme (drăcuie) cât va trăi (Rev. O. D-lui 17-II-1935). *„Fiara* (Satana) *și-a deschis gura și a început să rostească hule împotriva lui Dumnezeu, să-I hulească Numele Lui, Cortul* (Biserica) *și pe cei ce locuiesc în cer"* (Apc. 13, 6).

18. Am bătut animalele împovărate peste puterile lor?

Cei ce chinuiesc animalele, împovărându-le peste puterea lor și bătându-le cu cruzime, se păgubesc pe ei înșiși; și la urmă vor ajunge să-și care ei cu spatele lor poverile pe care le cărau cu animalele; și vor fi mustrați de Dumnezeu, ca și Valaam Vrăjitorul (Num. 22 -24).

19. Am fost nerăbdător în ispite?

Dumnezeu potrivește ispitele cu puterea omului: *„Și Dumnezeu, Care este credincios* (în făgăduințele Sale), *nu va îngădui să fiți ispitiți peste puterile voastre, ci mai înainte împreună cu ispita, a și pregătit mijlocul să scăpați din ea, ca s-o puteți răbda"* (1 Cor. 10, 13). Cine nu voiește să rabde, înseamnă că nu vrea să se mântuiască, de acela Harul lui Dumnezeu se îndepărtează, iar el rămâne în chinurile deznădăjduirii! Exemplul răbdării este Domnul nostru Iisus Hristos (Prav. Bis. Ier. N. Sachelarie pg. 270-271).

Ispita păcatelor. Un țăran se duse la câmp, lăsând acasă trei copii să îngrijească de gospodărie. Pe ascuns veniră hoții, care au momit copiii cu bomboane și vorbe dulci. Ușa casei fu deschisă, hoții au furat și au plecat. Așa pățește creștinul cu ispita. O societate veselă, o poftă satisfăcută... ajută diavolului ca omul să cedeze iar sufletul să se primejduiască (O.M.P. ist. 372).

Plângea că n-o cercetează Dumnezeu cu ispite. Mergând eu în Alexandria - zice un Părinte - am intrat în Sf. Biserică la rugăciune, unde am văzut o femeie iubitoare de Dumnezeu, îmbrăcată în haine smerite, de plângere, având cu sine și o slujnică. Ea se închina

la Sfânta Icoană a Domnului nostru Iisus Hristos Dumnezeu, zicând: *„Părăsitu-m-ai, Doamne, miluiește-mă pe mine păcătoasa, Milostive"*. De strigarea ei și de lacrimile cele multe ce le vărsa, mi-am lăsat eu rugăciunea mea și priveam la a ei strigare și lacrimi, de pe urma cărora am venit și întru umilință. Atunci mi-am zis: „Aceasta este o văduvă și poate că-i face cineva vreun necaz"... Așteptând eu până ce și-a sfârșit rugăciunea, am chemat deosebi pe slujnică și i-am zis: „Să spui stăpânei tale că am să vorbesc ceva cu dânsa"... După aceea a venit femeia la mine și dându-ne mai deoparte de lume am început a o întreba pe ea: „Oare de ce ca și cum ți-ar face cineva vreo mare supărare, așa strigi plângând?" Femeia a strigat iarăși plângând și zicând: „Părinte, oare nu știi ce-mi este mie? Iată, de multă vreme petrec în mijlocul oamenilor și nici o ispită de la nimeni nu-mi vine mie! Iacă din această pricină este plângerea mea, pentru că viețuiesc cu nebăgare de seamă spre Dumnezeu. Deci, Domnul Dumnezeul meu m-a părăsit ca să mă cerceteze și pe mine! Iată, trei ani au trecut de când nu m-am îmbolnăvit, nici eu, nici copii mei, nici casa n-a pătimit ceva scârbă. Acestea socotindu-le, văd că și-a întors Dumnezeu fața Sa de la mine pentru păcatele mele. Pentru aceasta plâng eu, Părinte, ca doar m-ar cerceta pe mine Dumnezeu, după Mila Sa". Auzind eu aceasta de la acea pioasă femeie, m-am minunat mult de sufletul ei cel de Dumnezeu iubitor și cu tărie, și rugându-mă lui Dumnezeu pentru dânsa, m-am dus, tot minunându-mă de dreapta ei socoteală chiar și până acum (Prolog 5 apr.).

Diavolul ne dă asalt cu ispitele. În timp de război, pentru cucerirea unei cetăți, se dau multe feluri de atacuri. Multe și felurite sunt și atacurile cu care diavolul umblă să cucerească pe cel credincios. În înțeles sufletesc, aceste atacuri se potrivesc unele cu altele. Le vom cerceta în această asemănare. Întâi și întâi, cucerirea unei cetăți se încearcă: Cu asaltul.

Cu asaltul, cu puterea încearcă mai întâi dușmanul cucerirea unei cetăți. Același lucru îl face și diavolul. El dă mereu asalt împotriva celui credincios. Acest asalt sunt ispitele, trezirea patimilor și alte atacuri ce le simțim clipă de clipă. De multe ori aceste atacuri culminează în asalturi furioase. *„Ceasul cel rău"*, despre care vorbesc oamenii, este un astfel de asalt furios. Când o cetate nu se poate cuceri cu asaltul, vrăjmașul o înconjoară de toate părțile; îi taie legă-

tura de aprovizionare cu pâine și apă, și o silește să se predea, prin foame și sete. În chipul acesta a căzut și vestita cetate Port Arthur.

Și diavolul folosește acest asediu. Pâinea și apa unei cetăți sufletești este rugăciunea, Biblia, cercetarea Sfintei Biserici, foi și cărți religioase, etc. etc. Diavolul umblă neîncetat să rupă „aprovizionarea" aceasta. Cine slăbește cu râvna și rugăciunea, cine începe a nu mai iubi Cuvântul lui Dumnezeu și a nu se mai hrăni cu el, se află sub un asediu de felul acesta. Se află sub un asediu care i se ia sufletului pâinea și apa (Rev. Lum. sat. a. 1928).

Ispita lumii. „Acesta e felul trădătorilor, zice Sfântul Ioan Gură-de-Aur, că făgăduiesc mai întâi cele plăcute, și lasă apoi să le urmeze cele triste". Așa e și lumea. S-ar putea asemăna cu mărul regelui Chemetus din Scoția. Acest rege plimbându-se într-o zi prin o grădină frumoasă, a văzut din întâmplare o statuie care cu deosebire îi atrase atenția. I se părea, ca și când statuia ar întinde privitorului un măr de aur. Regele, care nu bănuia nici o înșelare, se lăsă ispitit, și prinse mărul cu mâna. În aceeași clipă, prin o tainică mașinărie, se repezi asupra lui, de la cealaltă mână a statuiei, o săgeată ascuțită și îi curmă viața. „Așa sunt binefacerile lumii, așa sunt datoriile ei, zice Sf. Ioan Damaschin, ea pregătește ispite celui ce umblă după plăceri" (350 Pilde ist. 127). Lumea este amăgitoare și înșelătoare. Domnul zice despre lume, că *„lucrurile ei sunt rele"*; de aceia *„nu iubiți lumea, nici cele din lume"* (Ioan 7, 7; 1 Ioan 2, 15).

Nu te arunca în ispite. Când vei vedea întărâtarea, tulburarea și venirea păgânilor asupra creștinilor, atunci fugi și tu și te ascunde, pe cât vei putea, și să nu te dai pe tine însuți în mâinile păgânilor muncitori, părându-ți-se ție, că mare lucru vei face de te vei da singur în mâinile lor; că Dumnezeu nu voiește cele ce sunt mai presus de putință, măcar de și Sfinții Mucenici singuri, de bună voia lor, s-au dus și s-au dat pe sine în mâinile muncitorilor, căci și aceia prin oarecare descoperire Dumnezeiască făceau aceasta. Iar tu, când ți se va întâmpla fără de voia ta că cazi cumva în mâinile păgânilor muncitori, atunci cu bună nădejdea lui Hristos să rabzi vitejește toate ispitele și muncile, ce ți se vor întâmpla, până la moarte. Iar cel ce nu fuge de ispite, și se dă singur de bunăvoia sa într-însele, acela piară într-însele, că noi avem și poruncă să ne păzim de ispite pe cât vom putea și să ne rugăm pururea lui Dumnezeu, zicând: *„Doamne, nu ne duce pe noi întru ispite"*.

„De vei vedea pe cineva căzut în apă și de poți să-i ajuți, dă-i bățul și-l trage la margine, iar de nu poți să-l tragi, lasă-i bățul tău, iar de ți-a dat mâna sa și nu poți să-l tragi, el te va trage în jos și veți muri amândoi". Iar aceasta a zis-o pentru cei ce se aruncă pe sine întru ispită, pentru ca să ajute altora mai presus de puterea lor.

Ispita ori biruiește-o, ori fugi de ea, ori te înghite. Cărămida nearsă punându-se la temelie aproape de râu, nu rabdă o zi, iar cea arsă, ca o piatră rămâne. Așa este și omul care are socoteală trupească și nu s-a ars, ca Iosif, cu frica lui Dumnezeu: „Se risipește după ce s-a suit la stăpânire. Căci multe sunt ispitele unora ca acestora, fiindcă sunt în mijlocul oamenilor. Deci, bine este cineva, ca, după ce își va cunoaște măsurile sale, să fugă de greutatea stăpânirii, iar cei tari cu credința, neclintiți sunt. Pentru însuși Sfântul Iosif de va voi cineva să vorbească, zice că nu a fost pământesc. Cu câte a fost ispitit și în ce fel de țară unde nu era atuncea urmă de cinstire a lui Dumnezeu! Însă Dumnezeul părinților lui era cu dânsul și l-a scos din tot necazul și acum este cu părinții săi întru Împărăția Cerurilor. Și noi, dar, cunoscând măsurile noastre, să ne nevoim, căci abia vom putea scăpa de Judecata lui Dumnezeu.

Zis-a unul din frații sfinți: „Când ne rugăm către Domnul, zicând: *„Nu ne duce pe noi în ispită"*, nu zicem ca să nu ne ispitim, căci acest lucru este cu neputință; ci ca să nu ne înghițim de ispită, făcând ceva neplăcut lui Dumnezeu, căci aceasta este a nu intra în ispită. Căci Sfinții Mucenici ispitindu-se prin munci și nebiruindu-se, nu au intrat în ispită. După cum nici cel ce se luptă cu vreo fiară: până când nu se va mânca de dânsa, nu cade în ispită, iar după ce va fi mâncat, atunci va intra în ispită.

Ispitele năvălesc mai tare, la sfârșitul vieții. Un oarecare Evloghie, scolastic alexandrean, fiind rănit de dragoste Dumnezeiască, lepădându-se de lume și risipind cele ale sale, afară de puține ce și-a lăsat lui spre chiverniseală, și neputând lucra, socotea cum să pună la rânduială cele pentru sine. Că nici în sobor de Părinți a intra nu îndrăznea, nici singur a petrece nu se încredința. Deci așa aflându-se, a găsit pe un oarecare bubos, în târg lepădat, care nici mâini nu avea, nici picioare, fără numai limba întreagă, și spre milă pleca pe oricine trecea pe lângă dânsul. Deci, văzându-l pe el Evloghie și umilindu-se la inimă, s-a rugat lui Dumnezeu în sine și a

făcut așezământ cu Domnul, zicând: „Doamne, pentru Numele Tău iau pe acest bubos și-l odihnesc pe el, până la ziua morții lui, ca și eu printr-însul să mă mântuiesc. Dăruiește-mi, dar, Doamne, răbdare de a sluji lui". Apoi apropiindu-se de cel bubos, a zis: „Voiești, moșule, să te iau în casa mea și să te odihnesc?" Zis-a acela: „Măcar de ai fi voit! Dar eu nevrednic sunt". Și a zis Evloghie: „Apoi eu mă duc și aduc un măgar și te iau acolo". Deci s-a învoit acela cu multă bucurie. Și aducând măgarul l-a ridicat și l-a dus la gazda sa. Și îngrijea de dânsul întru toate cele ce avea trebuință, spălându-l, ungându-l, pe mâinile sale purtându-l și cu osârdie întru toate slujindu-i, până la cinsprezece ani.

Apoi a năpădit tare diavolul asupra bubosului, și sălbăticindu-l fără socoteală asupra lui Evloghie, l-a întărâtat spre ocări și vorbe rele asupra lui. Deci a început a ocărî pe Evloghie, zicând: „Mâncătorule de stăpân, ai furat bani străini, și poate rob fiind, ai prădat pe stăpânul tău și cu pricina mea voiești să tăinuiești, ca și cum pentru facerea de bine m-ai luat la căscioara ta și prin mine vrei să te mântuiești". Iar Evloghie i se ruga lui, zicând: „Nu, domnule, nu-mi zice acest fel de cuvinte, ci spune-mi cu ce te-am mâhnit și să mă îndreptez". Iar el zicea apăsat: „Nu-ți voiesc aceste momele, du-mă, leapădă-mă în târg. Mai bun îmi este mie târgul acela, decât odihna ta". Iar Evloghie zicea: „Mă rog, odihnește-te, domnule, de orice te mâhnești".

Iar el mai vârtos sălbăticindu-se de mânie, strigând zicea: „Nu mă odihnesc să fiu cu tine singur; gloate voiesc". I-a zis Evloghie: „Eu îți aduc acum mulțime de frați. Iar el necăjindu-se iarăși, cu strigare a zis: „Vai mie, ticălosului. Fața ta nu voi să o văd și să-mi aduci încă și pe cei asemenea ție, mâncători în zadar!" Și scuturându-se pe sine, iarăși a strigat: „Nu voiesc, nu voiesc; în târg voiesc. O silă! Aruncă-mă unde m-ai găsit". Deci, de ar fi avut mâini, poate nu s-ar fi lepădat și de a se spânzura, sau cu sabia pe sine a se omorî, până întru atâta dracul l-a sălbăticit. Deci Evloghie, nepricepându-se ce va face, a judecat, cu sfatul Pustnicilor acelor aproape de dânsul, să meargă la Marele Antonie cu bubosul și să-i spună lui pricina, și ce va zice acela, aceea să facă. Deci momind pe bubosul și punându-l în luntre l-a dus la Mănăstirea ucenicilor Marelui Antonie, la care se zicea că vine sfântul din munte, uneori la zece zile, iar alteori la douăzeci, spre folosul celor adunați. Deci, s-a întâmplat după ce a sosit

Evloghie, a doua zi a venit și Marele Antonie, seara târziu, îmbrăcat cu o haină de piele (precum Cronie mi-a povestit, care era acolo atunci).

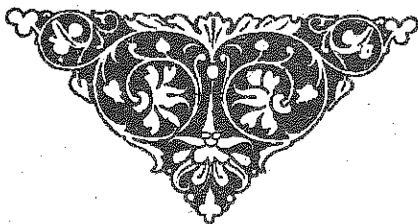
Și heretisind pe toți cei ce erau acolo și stând, întâi pe Evloghie l-a chemat pe nume, cu toate că niciodată nu l-a văzut, nici pentru dânsul ceva a auzit. Iar Evloghie, măcar de trei ori a fost chemat la Marele Antonie pe nume, n-a răspuns, socotind că altul oarecare este chemat de Marele Antonie, cu numele acesta cunoscut lui. Iar el iarăși a zis: „Ție îți zic, celui ce ai venit de la Alexandria". Atunci a răspuns Evloghie: „Ce poruncești, rogu-te?" I-a zis lui Marele Antonie: „De ce ai venit aici?" A răspuns Evloghie: „Cel ce ți-a descoperit numele meu și toate cele pentru mine ți-a descoperit". Zis-a Sfântul: „Știu pentru ce ai venit. Dar înaintea tuturor fraților spune, ca să știe și ei. Atunci a spus Evloghie înaintea tuturor, de față fiind și bubosul: „Omule al lui Dumnezeu, pe acest bubos l-am găsit eu în târg, lepădat și trecut cu vederea. Fiindu-mi milă de dânsul, m-am rugat lui Dumnezeu să-mi dea dar de răbdare către dânsul și m-am făgăduit lui Hristos Dumnezeu, ca pe dânsul până în sfârșit să-l caut ca pe un bolnav, ca și el să se odihnească prin mine și eu să mă mântuiesc printr-însul. Deci, l-am luat la casa mea și iată, de cinsprezece ani, după putința mea, îi slujesc. Iar acum, după atâta vreme, nu știu ce rău a pătimit de la mine, că mă tulbură foarte. Și am socotit să-l lepăd, fiindcă el mă silește la aceasta. Și pentru aceasta am venit la Sfinția Ta, ca să mă sfătuiești, ce trebuie să fac și să te rogi pentru mine, că tare mă tulbură". I-a zis lui Marele Antonie cu glas apăsat și aspru: „Îl lepezi, Evloghie? Dar Cel ce l-a făcut nu-l leapădă. Tu îl lepezi pe el? Ridică Dumnezeu pe cel mai bun decât pe tine, și îl adună pe el". Iar Evloghie acestea auzid, s-a sfiit și s-a speriat. Apoi întorcându-se Sfântul către bubos, a început cu vorba al bate ca și cu un bici și a-i zice: „Bubosule, beteagule, nevrednicule de pământ și de cer, nu încetezi luptându-te cu Dumnezeu și întărâtând pe fratele? Nu știi că Hristos este cel ce îți slujește ție? Cum îndrăznești asupra lui Hristos, unele ca acestea a grăi? Au nu pentru Hristos s-a robit pe sine spre slujba ta? Deci bătându-l pe acesta destul cu cuvinte certătoare, lăsându-i pe ei, a vorbit cu ceilalți frați cele spre trebuința fiecăruia. Apoi iarăși luând cuvântul cel către Evloghie și către bubos, le-a zis: „Duceți-vă, fiilor cu pace, și nu vă despățiți unul de altul, ci lepădând toată mâhniciunea, pe care dracul a băgat-o în voi, cu dragoste curată vă întoarceți la chilia voastră, în care ați și

zăbovit. Că ispita aceasta v-a venit vouă de la Satana. Fiindcă a văzut, că amândoi sunteți spre sfârșit și de cununi aveți să vă învredniciți de la Dumnezeu, și el prin tine și tu printr-însul. Deci, nu cugetați altceva, nu cumva venind Îngerul, pe care acum Dumnezeu îl trimite la voi, să nu vă afle împreună la un loc și vă veți lipsi de cununi". Deci, grăbindu-se bărbații, s-au întors la locul lor cu desvârșită dragoste. Apoi peste trei zile s-a săvârșit fericitul Evloghie, iar după treizeci și șapte de zile, s-a dus către Domnul și cel la trup bubos, iar la suflet sănătos. Deci, Cronie zăbovind la locurile Tivaidei, s-a pogorât după patruzeci de zile la mănăstirile Alexandriei, și s-a întâmplat întru aceeași zi a se săvârși de frați, lui Evloghie, pomenirea cea de a patruzeci de zile, iar bubosului, cea de trei zile, care și aflând Cronie, s-a spăimântat. Și a povestit Părinților, ceea ce mai înainte a zis pentru dânșii Antonie. Că acesta a fost atunci tălmaci cuvintelor și celor ce a spus Evloghie către Antonie, grăind elinește, și celor ce a răspuns Antonie către Evloghie și către bubosul, vorbind egiptenește, cu care și tuturor vorbea Cuviosul, neștiind altă limbă.

Ucenici încununați prin răbdarea ispitelor. Povestit-a unul din bătrâni, că era un bătrân bețiv și lucra o rogojină în fiecare zi și o vindea în sat și îi bea prețul ei. Iar mai pe urmă a venit un frate la dânsul și a rămas petrecând cu el și lucra și el în fiecare zi o rogojină, iar bătrânul o lua și pe aceea și vânzând-o, bea prețul amândurora, iar fratelui îi aducea puținticā pâine seara. Și trei ani făcând aceasta, nimic nu-i zicea lui fratele. Iar după aceea a zis fratele întru sine: „Iată, gol sunt și pâinea mea cu lipsă o mănânc. Deci, mă voi scula și mă voi duce de aicea". Dar iarăși a socotit întru sine, zicând: „ Unde am a mă duce, și stau iarăși, că eu pentru Dumnezeu stau împreună". Și îndată i s-a arătat Îngerul, zicând: „Nicăieri să nu te duci, că vin mâine la tine". Deci, a doua zi a rugat fratele pe bătrânul, zicând: „Părinte, astăzi să nu mergi nicăieri, că vin acum ai mei să mă ia". Iar după ce a venit ceasul întru care se ducea bătrânul, a zis lui: „Nu vin astăzi, fiule, că au zăbovit". Iar el a zis: „Cu adevărat, Părinte, negreșit vin". Și vorbind cu bătrânul, a adormit. Iar bătrânul văzând, a început a plânge, zicând: „Vai mie, fiule, că eu mulți ani am petrecut întru lenevire, iar tu în puțină vreme ți-ai mântuit Sufletul tău cu rabdare!" Și de atunci s-a înțeleptit și el și s-a făcut iscusit („Pateric". pg. 357, 11; 452, 35; 164, 1; 472, 3; 467-470; 400, 16).

Cununa de spini și cea de aur. O femeie evlavioasă era într-o zi adâncită în rugăciuni. În extazul ei i se păru că vede înaintea sa pe Iisus, în mâini cu două coroane: în cea dreaptă cu una de spini, în cea stângă cu una de aur și îi zise: *„Alegeți una din două și pe cea aleasă așează-o pe capul tău. Dacă vei alege pe cea de aur, te voi înălța aici pe pământ, dacă-ți vei alege pe cea de spini, te voi încorona cu cea de aur în ceruri".* Atunci ea își întinse mâinile după cea de spini și o apăsă cu atâta putere pe capul său, încât picături mari de sânge începură să se prelingă pe frunte, pe haine, căzând jos la pământ. Împărăția Cerească se câștigă cu suferințe aici pe pământ (350 pilde, ist. 90).

Precauția. Sf. Atanasie, episcopul Alexandriei trebui odată să fugă dinaintea zbirilor lui Iulian împăratul. El fugi de-a lungul râului Nil. Zbirii îl urmăriră. Cu toate că prietenii lui Atanasie îl sfătuiră să se ascundă în pustie, el căută să scape cu o corabie pe Nil. Zbirilor nici prin minte nu le trecea, că Atanasie e în corabie. Când ajunseră corabia, întrebară pe Atanasie, oare nu l-a văzut pe episcop pe acolo? Atanasie răspunse: „nu e departe de aici, puteți ușor pune mâna pe el". Zbirii însă nu-l crezură și grăbiră mai departe. Iar Atanasie se întoarse în Alexandria, unde se ascunse (O.M.P. 754).

PRĂPASTIILE MÂNIEI

PRIN RĂBDARE ÎNVINGEM MÂNIA ȘI CÂȘTIGĂM PACEA SUFLETULUI NOSTRU

20. La mânie am înjurat de cele Sfinte, ba și alte ori?

Sudalmele sau înjurăturile sunt un păcat satanicesc izvorât din răutatea diavolească, pornită contra dragostei de Dumnezeu și de aproapele.

„Cel ce suduie și blesteamă pe aproapele său, trei zile să fie lepădat de la Biserică, mâncând numai pâine, și bând apă, că scris este: Cel ce va zice fratelui său, nebune, vinovat va fi matcei focului".

„Cela ce va înjura pe ucenic înaintea dascălului, acela se cheamă că înjură pe dascălul său, drept aceea dascălul despre partea lui poate merge să pârască la judecător, să-și izbândească pentru sudalma lui ce va fi luat pentru ucenicul lui".

„Cela ce-și va sudui pe o rudă, și acela suduie pe toate rudele sale, câți vor fi dintr-acel neam; și atunci fiecare dintr-acel neam poate să meargă să pârască la judecător, pentru ca să se certe trupește suduitorul".

„Cel ce va înjura pe om din clirosul Bisericii, acela înjură pe Vlădica și pe Biserică, și atunci Vlădica poate să ierte greșeala lui ce a făcut-o asupra Episcopului și a clirosului, iar greșeala ce au făcut suduind Biserica de aceea nu-l va putea ierta, ci se va certa ca un suduitor".

„Cela ce va înjura pe călugăr, acela înjură pe egumenul lui și pe Mănăstire, și atunci poate egumenul și cu Mănăstirea să pârască la

judecător, fără numai de va fi dus călugărul pentru învățătura cărții cu voia egumenului, pentru că atunci cine-l va înjura, nu înjură pe egumenul nici pe Mănăstire". „Poate călugărul să ierte pe cela ce l-au înjurat pe dânsul, iar nu poate să ierte pe cel (ce a defăimat) pe egumenul și pe Mănăstirea lui" (B.M.B. gl. 109; după Prav. Bis. pg. 302-303 Ier. N. Sachelarie).

Vindecarea suduitorului. Un bătrân ca de 60 de ani, era așa de obișnuit a înjura, încât nu spunea o vorbă fără ca să nu-i urmeze o înjurătură strașnică. Într-o zi se îmbolnăvi așa de tare încât ceru să fie cuminecat. Când Preotul se află lângă dânsul, începu din nou să înjure îngrozitor. Preotul se rugă pentru dânsul și apoi adresându-i-se îi zise: „Te rog fi bun și zi cuvintele: *„Lăudat fie Domnul"*. Omul le zise, fără ca să înjure după pronunțarea lor. El deveni în scurtă vreme sănătos, însă puterea cuvintelor: *„Lăudat fie Domnul"* îl treziră la realitate și deveni un om corect. În casa sa scrise deasupra ușii cu litere de aur cuvintele „Lăudat fie Domnul" (O.M.P. ist. 817).

21. N-am avut astâmpăr? Am prigonit pe cei buni? Am lepădat blândețea și răbdarea și m-am mâniat?

Și aceste porniri păcătoase sunt o aprindere a focului gheenei, în care se aruncă și se aprind cei ce păcătuisc astfel. *„Iar celor care se pun împotriva adevărului și se supun nedreptății, mânie și urgie, necaz și strâmtoare peste tot sufletul omului făcător de rău"* (Rom. 2, 8-9).

Răbdând răul dai de bine. Un grădinar sădise lângă casa lui un butuc de viță de vie, care împodobea pereții casei cu verdeața frunzelor sale, rodind pe lângă aceia struguri foarte gustoși. Vecinul său îl invidia pentru asta și într-o noapte îi tăia mlădițele cele mai frumoase de pe viță. Când a zărit grădinarul vița a doua zi, era foarte supărat. Căci pe atunci nu se știa cât de bine îi face viței de vie, dacă i-se taie mlădițele. „Îmi vine să plâng", zise grădinarul, „după cum se pare că plânge și însăși vița văzându-se ciungărită. Dar ce să vezi vița de vie făcu roade în anul acesta, cum nu mai făcuse niciodată. Iar grădinarul veni la cunoștință, că vițele de vie, prin ciuntire, se fac mai roditoare. Cu ceea ce crede mișelul că-ți strică, tocmai cu aceea el sus te ridică! (I.M.C. ist. 30).

Hai înapoi, frate. Odinioară Avva Pimen ședea în Schit cu doi frați ai lui, și cel mai mic îi necăjea pe ei. Și a zis celuilalt frate: „Ne

slăbănogește pe noi acest mai mic, scoală-te să mergem de aicea". Și ieșind, l-au lăsat pe el. Deci, dacă a văzut el că au mai zăbovit, i-au zărit pe dânșii, departe fiind, și a început a alerga și el pe urma lor, strigând. Zis-a Avva Pimen: „Să așteptăm pe fratele, că se ostenește". Deci, după ce a venit la dânșii, a făcut metanie, zicând: „Unde vă duceți și mă lăsați pe mine singur?" I-a zis lui bătrânul: „Fiindcă ne necăjești pe noi, pentru aceasta ne ducem". Le-a zis lor: „Bine, bine; unde voiți, să mergem împreună". Și văzând bătrânul nerăutatea lui, a zis fratelui său: „Să ne întoarcem înapoi, frate, că nu de voia lui face acestea, ci diavolul este cel care-l îndeamnă la aceasta". Și întorcându-se, au venit la locul lor („Pateric", pg. 192, 179).

22. M-am mâniat pe soție și pe copii când n-am avut tutun, foiță, țigări, haine luxoase, băutură pentru chefuri și alte netrebnicii?

Aceasta este o mânie rea, fără rânduială, nedreptățitoare și pierzătoare de suflet. Urgia, strigarea, hula, sfada, ocara și altele, sunt fiicele acestei păcătoase patimi diavolești.

Căminul creștinului. Adevăratul cămin nu este o clădire unde se întâlnesc oamenii, ci un cămin unde se amestecă flăcările diferite ale sufletelor, care, cu cât se unesc, cu atât mai mult strălucesc și cu atât mai mult se mișcă. *Căminul* nu este locul unde te dezbraci de haine sau acela unde scapi de griji. Căminul este fortăreața în bătălia vieții, în care, în fiecare dimineață o femeie se ocupă de gospodărie, și în fiecare seară, vindecă rănile. *Hrana* căminului nu este numai mâncarea, ci bunăvoință și devotamentul, care ațâță bucuria de a trăi. *Băutura* adevărată nu este numai apa și vinul, ci dragostea, singurul lucru care să fie totodată și hrană și un filtru îmbătător. *Patul,* pe care te odihnești, nu trebuie să fie numai puf și saltele moi, ci un cuget curat față de Dumnezeu și de oameni. *Lumina,* nu trebuie să fie numai a soarelui ziua și a electricității noaptea, ci și a acelei afecțiuni sincere, care strălucește în ochi și tremură în inimi. *Frumusețea* căminului este armonia. *Siguranța* lui este cinstea. *Belșugul* lui este numărul copiilor. *Legea* lui este devotamentul unora către ceilalți. *Liniștea* lui este mulțumirea sufletului. *Arhitectul* unui adevărat cămin este Dumnezeu Însuși.

În lume, nu este decât o putere, *dragostea*. Nu este decât o vedere limpede: *aceea a dragostei*. Nu este decât o înțelepciune: *dragostea.*

Nu este decât o religie: *dragostea*. Dragostea singură este creatoare. Dragostea este Dumnezeu, zice Sf. Evanghelie.

Pământul este făcut pentru cei ce iubesc și acela care ne iubește, este mort, cu toate că-l vedem că vine și pleacă. În lume, nu este decât o singură tragedie: este moartea dragostei (D-ca. Ort).

23. N-am avut răbdare?

Virtutea răbdării este fiica lui Dumnezeu și cine și-o însușește, cu timpul devine fericit. Tertulian în scrierea sa despre pocăință, zice: „Unde este Dumnezeu este și fiica Sa, răbdarea. Când, dar, Duhul lui Dumnezeu se pogoară pe pământ, îi urmează și răbdarea, ca tovarăș nedespărțit (Dr. Ath. Mironescu, pg. 396 n. 1: Căl. Pred. Ic. C. Nazarie, pg. 254-255). Exemplu: Iov (Iov. 1, 21; 2, 10; Lac. 5, 11); Proor. David (2 Împ. 16, 9-11; Ps. 39, 1); Simion (Lc. 2, 34-5); Ap. Pavel (2 Cor. 12, 12; 2 Tim. 2, 10). Prin răbdare câștigăm fericirea veșnică, după cuvântul Mântuitorului, care zice: „Întru răbdarea voastră veți dobândi sufletele voastre, că, cel ce va răbda până în sfârșit, acela se va mântui" (Lc. 21, 19; Mt. 10, 22; Mc. 13, 13; Evr. 3, 6, 14; Apc. 2, 10).

Răbdarea e una din strălucitele virtuți creștinești cele mai de seamă. Răbdarea e una dintre cele nouă roade ale Duhului Sfânt, precum adeverește Dumnezeiasca Scriptură, zicând: *„Roada duhului este dragostea, bucuria, pacea, îndelungă-răbdarea, bunătatea, facerea de bine, credința, blândețele, înfrânarea poftelor. Împotriva acestora nu este lege. Iar cei ce sunt ai lui Hristos, trupul și-au răstignit, împreună cu patimile și cu poftele"* (Gal. 5, 22-24). ... Fier arzător de bolnavi al lui Iisus este cel ce te necinstește, sau te ocărăște, dar te izbăvește de slava deșartă. Curățenia lui Iisus este cel ce îți aduce ție pagubă sau ocară, dar te izbăvește de lăcomie; iar de fugi de ispită folositoare, fugi de viața veșnică. Căci cine a dăruit Sfântului Ștefan atâta slavă, pe care i-au pricinuit-o cei ce l-au împroșcat cu pietre, dacă nu răbdarea?

Supuneți voia ta voinței lui Dumnezeu. „Fiule (zice un Părinte fratelui care-i cerea sfat), fapta cea mai folositoare și mai odihnitoare omului, este aceasta: unirea voii omului cu voia lui Dumnezeu". Zis-a fratele: „Spune-mi, Părinte, în ce chip și cum este această unire a voii omului, cu voia lui Dumnezeu?" „Fiule, unirea voii omului cu voia lui Dumnezeu este aceasta și în acest chip: „Doamne, iată de acum

înainte îmi unesc toată voia mea cu a Ta, ca de acum înainte să nu se mai împotrivească nici să mai bănuiască voia mea voii Tale, ci orice va vrea și va fi iubit voii Tale, acelea va vrea și va iubi și voia mea. De va vrea și va fi plăcut voii Tale, ca să-mi vină mie oarecare scârbe și supărări și neajunsuri, sau boală trupului meu, sau orice primejdii, sau pedeapsă, acelea le va vrea și vor fi plăcute și bine primite și voii mele. Așijderea de va vrea și va fi primit și bine plăcut voii Tale și se va porni un frate oarecare asupra mea cu mare ocară și sudalmă și defăimare până și cu bătaie, acestea vor fi plăcute și bine primite și voii mele. Toate care vor fi primite, plăcute și iubite voii Tale, acelea vor fi plăcute, iubite și primite și voii mele, și de acum înainte voia mea, din voia Ta nu va mai ieși, nici se va despărți, știind că voia Ta este totdeauna spre binele și folosul meu și fără de voia Ta nimic nu se lucrează nici se face în lume. De mi-a făcut mie cineva vreo scârbă sau supărare, voia Ta așa a vrut și voia mea așa voiește". Iată, fiule, ți-am spus care faptă e mai folositoare și mai odihnitoare omului și ți-am arătat în ce chip este unirea voii omului, cu voia lui Dumnezeu. Deci, mergi și fă și tu așa și vei fi pururea odihnit și te vei mântui".

Prin răbdare capeți liniștea. Un frate a întrebat pe un Părinte oarecare, zicând: „Când se va întâmpla a se porni un frate asupra mea cu mânie, sau cu mândrie și va începe înaintea oamenilor a mă ocărî și a mă defăima și a mă batjocori pe mine, spune-mi, Părinte, ce voi face atunci, ca să nu mi se tulbure inima mea asupra acelui frate, auzind eu atâta ocară, defăimare și batjocură înaintea atâtor oameni cinstiți, de la acel frate?" Răspuns-a bătrânul: „La o întâmplare ca aceea ne-a lăsat nouă chip de mare folos fericitul David, împăratul Ierusalimului, când se ridicase asupra lui cu mare putere Avesalom feciorul lui și-l gonea pe el ca să-l ajungă să-l omoare și să-i ia împărăția lui; și fugind el și boierii săi și cu slujitorii casei lui, care erau cu el, mergea pe sub un deal. Iar un om oarecare, ce-l chema Semei, a început a striga în gura mare din acel deal, a ocărî și a defăima pe împărat întru auzirea lui și a tuturor boierilor și a slugilor lui, încă și cu pietre arunca din deal asupra împăratului. Iar boierii și slujitorii care erau cu împăratul, nemaiputând suferi ocara și batjocura acelui om fără de omenie, au grăit împăratului, zicând: „Împărate, pentru ce taci? Poruncește să luăm capul acelui câine

rău, că nu mai putem suferi o ocară și batjocură ca aceasta asupra domnului nostru, de la un câine ca acela!" Zis-a lor împăratul: „Ba, nici un rău să nu-i faceți lui, că Dumnezeu îi poruncește lui ca să mă ocărască și să mă blesteme pe mine și să-mi zică acele cuvinte". Deci și tu, fiule, când se va porni un frate cu mândrie sau cu mânie asupra ta și te va ocărî și te va batjocori înaintea oamenilor, atunci socotește și zi în gândul tău așa: „Acestui frate, Dumnezeu îi poruncește ca să-mi zică mie acele cuvinte". Și acestea zicând în gândul tău, îndată se va limpezi și se va liniști tulburarea inimii tale; așa fă, fiule, și vei fi liniștit".

Chipul de față ne arată pe vrednicul împărat David, lăudând pe Dumnezeu, transportându-se cu duhul lui de pe pământ la Cer. David, pe lângă vredniciile, vitejiile și multele griji de împărat al poporului israelit, și-a făcut vreme și pentru cele duhovnicești, scriind psalmi, făcând rugăciuni și dând laudă lui Dumnezeu, împreună cu toată lumea cerească și pământească. Ori de câte ori se vedea în mari întristări, impasuri și primejdii, sau în bucurii și victorii, inima lui se umplea de simțăminte sfinte, de un devotament înflăcărat pentru dragostea de Dumnezeu și de aproapele său. Atunci el își îndrepta cugetul spre Dumnezeu și din adâncul inimii sale, mișcată de focul dragostei Sfinte, își vărsa toate înflăcărările simțurilor sale înaintea Dumnezeirii. Psalmii săi sunt înfățișarea sufletului său mare, devotat, închinat lui Dumnezeu. Sub inspirația Divină, mai înainte cu o mie de ani, David proorocește minunat despre Nașterea, Viața, Activitatea, Suferințele, Jertfirea și Proslăvirea lui Mesia. Psalmii lui David sunt puși în slujba Bisericii, așa fel, că oricare din cele 7 laude, Dumnezeiasca Liturghie, cele 7 Taine și alte felurite Slujbe: Agheasmă, Sfințiri de case, Biserici, Călugării... etc., sunt presărate cu Psalmii lui David. De vom urma și noi lui David, vom scăpa de mânia rea care ne distruge energiile, viața, și vom dobândi binecuvântata îndelungă răbdare și blândețe, prin care vom progresa mult și bine vremelnic și veșnic.

Cu răbdare câştigăm. Ceara, de nu se va înfierbânta la foc, ca să se înmoaie, nu se va putea tipări pecetea ce vei pune pe dânsa. Aşa şi omul: De nu va fi muiat de fierbinţeala focului scârbelor, a bolilor, a ostenelilor, a suferinţelor şi a ispitelor, nu se poate tipări într-însul pecetea Sfântului Duh. Pentru aceasta şi zice Domnul Sfântului Pavel, Apostolul: *„Ajunge-ţi ţie Darul Meu, că puterea Mea întru neputinţe se săvârşeşte"*. Şi însuşi Pavel zice: *„Cu dulceaţă este mie a mă lăuda pentru neputinţele mele, ca să se sălăşluiască întru mine puterea lui Hristos"*. Aşa şi tu, fiule, după putinţa ta rabdă pentru Domnul cu mulţumire, scârbele, necazurile, năpastele, bolile şi ispitele ce-ţi vor veni ţie după voia lui Dumnezeu, pentru folosul tău; că numai prin răbdarea scârbelor cu mulţumire, va intra omul întru Împărăţia lui Dumnezeu, precum însuşi Domnul zice prin Apostol: *„Prin multe scârbe se cade nouă a intra întru Împărăţia Cerurilor"*.

Răbdarea în sărăcie. Povestit-a unul din Părinţi, zicând: „Fiind eu în Exorinho, au venit fraţi săraci acolo Sâmbătă seara, ca să ia milostenie, şi când dormeam noi, unul dintr-înşii având numai o rogojină din care jumătate era pe deasupra lui şi jumătate pe dedesubt, îngheţa de frig, căci era ger mult. Deci eu ieşind pentru trebuinţa udului, l-am auzit pe el când se chinuia şi tremura de frig, că se mângâia pe sine şi zicea acestea lui Dumnezeu: „Mulţumesc Ţie, Doamne, pentru toate bunătăţile Tale care le faci cu mine, căci, câţi acuma sunt în temniţă şi în fiare, iar alţii cu picioarele băgate în butuc şi nici udul lor nu pot să şi-l facă, iar eu ca un împărat îmi întind picioarele". Iar eu auzindu-l, am povestit acestea fraţilor, spre zidirea şi folosul lor („Pateric" o.c. pg. 403; 351-2, 1; 352-3, 2; 355, 7; 358, 14).

Prin răbdare a câştigat pe zgârcitul mânios. Un creştin evlavios a pornit, odată, din casă în casă, să strângă milostenii pentru clădirea unui Sfânt locaş. Oamenii evlavioşi îl primeau cu bunătate, şi fiecare, după puterea şi cât îl lăsa inima, da bucuros pentru Casa Domnului. Şi oricât de puţin i-ar fi dat cineva, omul era mulţumit că nu pleacă chiar cu mâna goală şi – ştia el – că picătură cu picătură se face lac mare.

Într-o zi însă, nimereşte la casa unui bogat, dar sgârcit şi fără pic de dragoste către Biserică. Şi să vedeţi. Cum făcuse pretutindeni, omul nostru încercă să explice şi acestui bogat nevoia obştească şi

strâmtoarea, pentru care venise să-l roage ca să ajute și dânsul cu cât va avea dragoste, pentru ridicarea noii Biserici. „Nu dau nimic, n-am de unde", răspunse bogatul, scurt și răstit. „D-le nu te supăra, stărui creștinul. Omul are și suflet și e dator să îngrijească și de el, căci cu el se va înfățișa înaintea lui Dumnezeu. Binefacerile și mai ales ajutorarea Sfintelor Biserici, care întrețin și măresc credința, nădejdea și dragostea în lumea aceasta înrăutățită, ușurează mult calea sufletelor în lumea drepților. Ai cuprins frumos. Ți-a dat Dumnezeu din belșug. Ce-ar fi dacă ai da și d-ta măcar cât de puțin pentru Casa Domnului, căci doară tot din ale Lui dai. Și în pagubă nu vei fi. Tot el va pune la loc cu vârf și îndesat". „Ți-am spus odată, că nu dau nimic; pleacă de la casa mea", se răsti bogatul cu mai mare furie.

„Bine, d-le m-oi duce, dar, vezi, nu mă lasă inima și n-ași vrea să plec cu mâna goală de la casa unui creștin bogat. Gândește-te bine că zgârcenia e unul dintre cele mai mari păcate, și...", n-apucă să isprăvească ce avea de spus și zgârcitul mânios peste fire se repezi la bietul creștin și-l lovi peste față.

„Na, ți-ajunge?" Îi zise, îmbrâncindu-l pe ușă afară. Bietul om, deabia dezmeticindu-se, îi răspunse: „Bine d-le, îți mulțumesc. Ce mi-ai dat, e pentru mine, dar pentru Sf. Biserică, ce dai?"

Aceste neașteptate cuvinte și liniștea cu care fură rostite, mișcară până și inima împietrită a zgârcitului, lăcrimându-i ochii. Îl făcură să prețuiască rugămintea stăruitoare și râvna acestui bun creștin pentru Casa Domnului și să se gândească la datoriile ce fiecare om are și către Biserică și către sufletul său. Această răbdare și dragoste creștinească, atâta râvnă către Casa Domnului, îl mai făcură să-și dezlege baierele pungii și să dăruiască pentru noua Biserică, mai mult decât dăruiseră cu toți ceilalți la un loc, până la el, cerându-și și iertare pentru fapta nesăbuită ce săvârșise, față de bunul și evlaviosul creștin (Rev. „Glasul Bisericii").

Rabdă greșelile altuia. Ceea ce nu poate omul să îndrepte nici la sine, nici la alții, trebuie să rabde, fără cârtire, până când Dumnezeu va orândui lucrurile în alt chip. Gândește-te că poate e mult mai bine să faci așa, ca să te înveți cu răbdarea, fără care vrednicia noastră nu prețuiește mai nimic. Cu toate acestea, tu roagă-te neîncetat lui Dumnezeu, să-ți ajute să înlături asemenea greutăți, ori să le poți suferi cu ușurință.

Dacă ai dojenit pe cineva, odată sau de două ori, și nu s-a îndreptat, nu te lua la ceartă cu el, ci lasă lucrurile în voia Domnului, Care știe să scoată din rău bine, ca să se împlinească voia Lui și să fie preamărit de toți servii Săi... Deprinde-te să rabzi greșelile și neputințele altora ori cum ar fi ele, fiindcă ai și tu multe greșeli pe care le rabdă semenii tăi! Dacă pe tine însuți nu te poți îndrepta așa cum dorești, atunci cum vrei să faci pe altul să fie pe placul tău? Ne place să vedem pe alții fără greșeli, dar pe noi înșine nu ne îndreptăm de ale noastre.

Voim să dojenim aspru, pe alții, dar pe noi nu! Ne supărăm când vedem pe semenii noștri că au multă libertate, dar când e vorba de noi, niciodată n-am vrea să ni se pună frâu. Vrem să ținem din scurt pe alții prin anumite orânduiri, dar noi nu suferim porunca altuia nici în cel mai mic lucru... De aici se vede bine, că foarte rar ne măsurăm și nouă și altora cu aceeași măsură. Dacă toți ar fi desăvârșiți, ce vei mai răbda de la alții pentru Numele Domnului?

Dumnezeu însă a orânduit lumea așa, ca să ne obișnuim să ducem sarcina unul altuia; căci fiecare își are sarcina lui; nimeni nu poate să spună, că nu are nevoie de ajutorul altuia, nimeni nu-i așa de înțelept, ca să se poată îndrepta singur; pentru aceasta, trebuie să suferim unii pentru alții, să ne mângâiem și să ne ajutăm, să ne învățăm între noi și să ne povățuim unii pe alții. La nevoie ți se cunoaște tăria sufletească a ta, căci nevoile nu te slăbesc: ele ți-arată cine ești (Din „Urmând pe Domnul").

Cu răbdarea biruiești. În vremea veche, cu deosebire la greci și romani, se obișnuia de a îndeletnici copiii în școală, ani de-a-rândul, cu deprinderi frumoase, întru atâta, încât erau apoi, la vârsta de mai târziu, plini de adevărate virtuți. Așa, citim într-o carte, că un filozof mare de pe atunci a trebuit, la tinerețe, să deprindă virtutea „răbdării" prin trei ani de zile, în școală. În anul întâi, trebui să învețe de a răbda ori și ce fel de nedreptate; în al doilea, de a ignora, de a nu-i păsa de nedreptate, iar în al treilea, de a iubi chiar nedreptatea. Deoarece însă în anul al treilea, nu a corespuns pe deplin tuturor cerințelor, a trebuit să mai rămână și al patrulea an acolo, în care vreme, era nevoit să învețe încă odată nu numai cele deprinse în cei trei ani, dar trebui încă să se deprindă și a răsplăti cu bine ori și ce nedreptate.

După sfârșitul anului din urmă, a fost trimis apoi tânărul la orașul Atena, ca să învețe înțelepciunea. Când intră în acel oraș, îl întâlnește un filozof bătrân, care avea obiceiul de a pune la probă răbda-

Chipul de față ne arată pe marele împărat și Prooroc David în vremuri de bucurii și de necazuri, de biruințe și de înfrângeri, înfrângându-și mândria și mânia prin rugăciuni și laude aduse lui Dumnezeu, Care toate le economisește în folosul nostru. Privind la David slavoslovind pe Dumnezeu cu îngerii și cu oamenii, parcă-l aud cântând: „Lăudați pe Dumnezeu toți îngerii Lui. Lăudați pe El toate puterile și creaturile Lui... Strigați Domnului tot pământul, cântați Numele Lui, dați slavă laudei Lui... Binecuvântați neamuri pe Dumnezeul nostru și auzit faceți glasul laudei Lui. A Celui ce a pus sufletul meu întru viață și n-a dat spre clătire picioarele mele. Că ne-ai cercat pe noi, Dumnezeule, cu foc ne-ai lămurit pe noi, precum se lămurește argintul. Băgatu-ne-ai pe noi în cursă, pus-ai necazuri pe umărul nostru, ridicat-ai oameni pe capetele noastre. Trecut-am prin foc și prin apă, și ne-ai scos pe noi întru repaus. Intra-voi în Casa Ta, da-voi Ție rugăciunile mele, pe care le-a deosebit buzele mele și le-a grăit gura mea în ziua necazului meu... Binecuvântat este Dumnezeu Care n-a depărtat rugăciunea mea și mila Sa de la mine"... (Ps. 102, 20-22; 148; 65). Așa, prin stăpânirea mâniei și dezvoltarea blândeților, David a devenit un plăcut înger în trup, slavoslovitor lui Dumnezeu, înfricoșat biruitor al vrăjmașilor și iubitor al aproapelui său de o credință, lege, cuget, suflet și națiune. Să ne ostenim și noi a fi buni coreligionari și conaționali ca el.

rea fiecărui om. Drept aceia, cum numai l-a văzut pe tânărul școlar, și începe a-l batjocori cu felurite cuvinte supărăcioase. Tânărul însă începu a râde. „De ce râzi?" Îl întrebă bătrânul!" Cum să nu râd, răspunse tânărul, dacă voiești să-mi încerci răbdarea în felul acesta pe nedrept, după ce eu un an întreg a trebuit chiar să răsplătesc cu binele nedreptatea". Intră în oraș, zise bătrânul, că ești vrednic să locuiești în el". *„Intră în Orașul Ceresc"*, îi va zice și Mântuitorul fiecăruia la vremea sa, dacă va răbda cu bucurie nedreptățile lumii acesteia.

Un Sfânt Martir, aruncat în temniță a fost încă și crunt bătut de către păgâni. Dânsul însă răbda. „Ce minune a făcut cu tine Hristos?" Îl întrebară în batjocură păgânii. „Nu e aceasta o mare minune, le răspunse Sfântul, când Hristos mi-a dat putere să rabd chinurile și bătăile voastre?" Cum e lumea noastră azi! Plină de nerăbdare. Fiind traiul vieții zilnice de tot anevoios, fiecare caută să fugă cât mai curând de necaz. De aceea nu trece mai că nici o zi, ca să nu auzim că în cutare oraș s-a adunat un congres: ba breslașii, ba funcționarii, ca să protesteze contra altor soi de oameni, din pricina cărora ar veni toată nenorocirea. Lumea e cuprinsă, așadar, astăzi, de o frământare bolnăvicioasă și e lipsită cu totul tot de acea virtute mare, pe care oamenii cei vechi o țineau așa de trebuincioasă, că se necăjeau să o deprindă în școli (Rev. D-ca Ort.).

Lumea plină de nedreptate ne impune a împlini legea Mozaică: *„Ochi pentru ochi și dinte pentru dinte"* dar Mântuitorul ne trage la desăvârșire sfătuindu-ne să răbdăm orice supărări și nedreptăți.

„Iubiți pe vrăjmașii voștri... Întru răbdarea voastră veți dobândi sufletele voastre". Poporul nostru, trecut prin foarte multe asupriri vrăjmașe, și-a format înțeleptul proverb: „Cu răbdare treci și Marea; iar cu răul nici pârâul". Această bună roadă a răbdării o recomandă și Sf. Ap. Pavel, zicând: *„Noi ne și lăudăm în necazuri, știind că: necazul lucrează răbdare, răbdarea curățire* (biruitoare în ispite), *curățirea nădejde, care nu înșeală și nu rușinează niciodată, pentru că dragostea lui Dumnezeu* (prin răbdare) *s-a turnat în inimile noastre prin Duhul Sfânt, Care ni s-a dat nouă"* (Mt. 5, 38-48; Lc. 21, 19; Rom. 5, 3-5; Pr. G. Negură).

Pildă de răbdare. Sfântul Vicențiu de Paul fusese numit printre cei ce împărțeau ajutoare din partea Bisericii. O prințesă ceruse, pentru fiul său, scaunul de Episcop de Poitiars. Sfântul nu s-a învoit

la asta. Și atunci prințesa, în mânie, luă un scăunel și-l svârli în capu-i. Iar Vincent, ștergând cu batista sângele ce-i curgea pe față, zise cu multă blândețe: „Cât e de frumos să vezi, până unde poate să meargă dragostea unei mame pentru fiul său!" Câtă răbdare!

Copilul din pântecele mamei sale, de ar cunoaște lumina soarelui, aerul, frumusețile naturii, n-ar mai plânge când vine aici; tot așa și noi, de am cunoaște bunătățile cerești, pe care ochiul nu le-a văzut, urechile nu le-a auzit și la inima omului nu s-au suit, pe care ni le-a pregătit Dumnezeu... în loc de a mai geme, striga și ofta în necazuri, dureri și în suferințele vieții acesteia, ne-am bucura (Trad. Ier. N. Criveanu).

Fratele răbdător cu șapte cununi. Un bătrân oarecare ședea în Tebaida într-o peșteră și avea ucenic iscusit. Bătrânul avea obicei de sfătuia seara pe ucenic cele de folos, și după sfătuire făcea rugăciune, apoi îl slobozea să doarmă. Odată s-au întâmplat oarecari mireni cucernici, care cunoșteau nevoința cea multă a bătrânului, și veniseră să-i facă mângâiere. După ce s-au dus ei a șezut iarăși bătrânul seara după obicei sfătuind pe fratele, dar vorbind cu el, a adormit. Fratele a așteptat până să se deștepte bătrânul și să-i facă lui rugăciunea. Deci mult șezând el și nedeșteptându-se bătrânul, s-a supărat și nu s-a dus. Astfel a făcut până de șapte ori, supărându-se și împotrivindu-se, dar a suferit și nu s-a dus. Trecând acum multă vreme din noapte s-a deșteptat bătrânul și văzându-l pe el, șezând, îi zise: „Nu te-ai dus, fiule?" Iar el a zis: „Nu, că nu m-ai slobozit". Iar bătrânul a zis: „Pentru ce nu m-ai deșteptat?" Fratele a răspuns: „N-am îndrăznit să te mișc, ca să nu-ți stric somnul". Deci sculându-se au citit pravila cea de dimineață și după sfârșitul ei, a slobozit bătrânul pe fratele și ședea singur.

Deci veni întru uimire și iată unul îi arătă un loc slăvit, scaun prea strălucit în el deasupra scaunului șapte cununi strălucitoare. Bătrânul a întrebat pe cel ce îi arăta, zicând: „Ale cui sunt aceste cununi?" Acela mi-a răspuns: „Ale ucenicului tău. Și locul și scaunul i le-au dăruit Dumnezeu lui pentru ascultarea făcută; iar cele șapte cununi în noaptea aceasta le-a luat". Deci venindu-și în sine bătrânul, chemă pe fratele și-l întrebă: „Spune-mi ce ai făcut în noaptea aceasta?" Fratele a zis: „Iartă-mă Avvo, că nimic n-am făcut". Bătrânul socotind că smerindu-se nu mărturisește, i-a zis: „Nu te slobod de nu-mi vei spune ce-ai făcut, sau ce-ai gândit în noaptea aceasta?"

Fratele nimic știind întru sine că făcuse, n-avea ce să răspundă, și zise Părintelui: „Avvo, nimic n-am făcut, fără numai aceasta, că supărat fiind de gânduri de șapte ori ca să mă duc fără blagoslovenie, nu m-am dus". Bătrânul auzind aceasta, a înțeles că de câte ori s-a luptat împotriva gândului, s-a încununat de la Dumnezeu, dar fratelui nimic pentru aceasta nu i-a povestit. Însă pentru folos le-a povestit acestea la bărbați duhovnicești, ca să cunoaștem că și pentru mici osteneli ne dăruiește Dumnezeu cununi strălucitoare. Bine este dar să ne silim la toate pentru Domnul. Încă să ne învățăm și a cere cu osârdie rugăciunile Părinților și a nu îndrăzni a face ceva, sau câtuși decât a ne despărți de ei fără blagoslovenia lor, căci cu anevoie se câștigă Împărăția Cerului, și numai silitorii și nevoitorii o apucă pe ea (Prol. 16-VII. a).

Trandafirul între spini. Un om pios trăia odată adânc mâhnit în mijlocul unor oameni răi. Într-una din zile, se plimbă prin grădina sa, gândindu-se la Providența Divină, și mai mult îndoindu-se de existența Ei. Ajungând lângă un boschet de trandafiri, rămase ca pironit pe loc, când auzi cum glasul unuia dintre trandafiri îi zice: „Nu sunt eu o floare frumoasă? Nu sunt eu un pahar de mulțumire, plin cu miros plăcut și o jertfă a Domnului în numele tuturor florilor? Și unde mă vezi tu? Nu între spini? Dar ei nu-mi fac nici un rău. Ei mă apără și-mi dau hrana trebuincioasă. Tocmai aceste lucruri îți fac și ție dușmanii tăi. Nici tu nu trebuie să te socotești pe pământ mai mult decât o floare trecătoare". Din acel timp, omul a rămas foarte întărit sufletește, socotind pe vrăjmașii săi ca pe niște spini, care apărau un trandafir (Trad. G. Iordache).

Peștii cei mari. Peștii cei mari nu cresc și nu trăiesc în apa cea dulce a pârâurilor și râurilor, ci cresc în apa cea amară și sărată a mărilor. Așa sunt și credincioșii cei adevărați. Ei nu cresc și nu trăiesc în apa cea „dulce" a acestei lumi, în dulceața desfătărilor acestei lumi, ci „apa cea amară" a Crucii, a suferințelor, a luptelor, a prigoanelor pe care le îndură pentru Hristos. Toți „peștii cei mari", toți „aleșii Domnului", au trăit și trăiesc în „apa cea amară" a suferințelor.

Dacă n-ar fi noaptea. Dacă n-ar fi noaptea, lumea și oamenii n-ar fi cunoscut cea mai măreață oglindă văzută a Dumnezeirii: cerul înstelat. Dacă n-ar fi noaptea, nu s-ar vedea lumea cea fermecată a

cerului înstelat. Dacă n-ar fi noaptea suferințelor și încercărilor, poate cele mai multe suflete n-ar cunoaște pe Dumnezeu; puterea Lui, dragostea Lui, și bunătatea Lui. În noaptea suferințelor vedem strălucind dragostea și bunătatea bunului Dumnezeu.

O, Doamne, mulțumescu-Ți că m-ai trimis și pe mine în noaptea aceasta ca să văd strălucind, în toată măreția ei, dragostea Ta și bunătatea Ta. O, Doamne, mai bine ține-mă până la sfârșitul vieții mele în noaptea aceasta, să Te văd pe Tine, decât să scap de ea și să văd iar lumea și deșertăciunile ei (Pr. I. Trifa. ist. 518 și 165).

Prin răbdare proslăvit cu mucenicii. Un bătrân locuia la chiliile ce se ziceau pustinești, afară de Alexandria, și era bătrânul foarte iute, puțin la suflet și nerăbdător. Deci, auzind pentru dânsul un frate mai tânăr, a făcut așezământ cu Dumnezeu, zicând: „Doamne, pentru toate păcatele pe care le-am făcut în lume voi merge și voi petrece cu bătrânul și voi sluji lui și îl voi odihni". Deci, îl ocăra pe el bătrânul ca pe un câine în toate zilele. Iar Dumnezeu văzând smerenia și răbdarea fratelui, după 6 ani de supunere către bătrânul, i-a arătat în somn pe oarecine, ținând o hârtie mare, care jumătate era ștearsă, iar jumătate era scrisă. Și îi arăta fratelui hârtia și zicea: „Iată, jumătate din datoriile tale le-a curățit Stăpânul Dumnezeu, silește-te deci și pentru celelalte". Și era alt bătrân duhovnicesc locuind aproape de el, care știa cele pentru fratele și auzea totdeauna cum îl ocăra bătrânul și necăjea pe fratele cu nedreptate și cum fratele îi punea lui metanie și bătrânul nu făcea pace cu el. Și când întâlnea pe fratele acest duhovnicesc bătrân, îl întreba: „Ce este, fiule, cum a trecut ziua de astăzi? Oare am dobândit ceva, oare am șters de pe hârtie?" Și dacă trecea cândva vreo zi, în care nu s-ar fi ocărât, sau nu s-ar fi scuipat, sau nu s-ar fi izgonit de bătrânul, se ducea seara la bătrânul cel de aproape și zicea, plângând: „Vai mie, Părinte, că rea mi s-a făcut mie ziua de astăzi, căci n-am dobândit nimic, ci întru odihnă am petrecut-o". Deci după alți 6 ani, a adormit fratele și încredința bătrânul cel duhovnicesc că l-a văzut pe el stând împreună cu mucenicii și rugându-se lui Dumnezeu pentru bătrânul lui cu multă îndrăzneală și zicând: „Doamne, precum m-ai miluit pe mine prin acela, miluiește și pe acela pentru îndurările Tale cele multe și pentru mine robul tău". Și după 40 de zile a luat la sine și pe bătrânul în locul cel de odihnă. Iată ce fel de îndrăzneală dobândesc cei ce pentru Dumnezeu sufăr necazurile.

Prin răbdare s-a făcut sfânt. Un frate era într-o viață de obște cu chipul prost, și defăimat mai mult decât toți cei ce erau într-însa, iar cu mintea mare și cinstit. Acesta ocărându-se și defăimându-se de toți, iar de multe ori bătându-se cu nedreptate, răbda vitejește, nezicând nimănui nimic; iar altul din frații cei ce erau acolo, îndemnat fiind de diavolul, a furat Sfintele Vase cele din Biserică, tăinuindu-se de toți. Apoi făcându-se cercetare pentru cele furate toți la fratele acela, care se defăima pe sine, au lipit vina și pe acesta l-au osândit din prepus că a furat cele sfinte. Iar de vreme ce acela zicea că nu are știință câtuși de puțin de lucrul acela, cu îndemnarea egumenului, au luat chipul cel călugăresc de la dânsul și punându-l în fiare, l-au dat economului lavrei spre cercetare.

Acesta, după ce și cu vine de bou l-au bătut de-ajuns și alte pedepse i-a dat, fiindcă nimic nu avea acela să mărturisească, ci deopotrivă punea înainte neștiința faptei aceleia, l-a trimis la dregătorul locului, ca să-l pedepsească mai mult. Iar acela felurite munci arătând asupra lui și cu foc arzându-i trupul și cu nemâncare de multe zile și cu închisoare întunecoasă și înecăcioasă pedepsindu-l, după ce deopotrivă a aflat tăgăduindu-se furtișagul de cele sfinte, cu voia egumenului și a fraților l-a osândit la moarte, după cum rânduiește pravila, că pedeapsa furtișagului de cele sfinte este moartea. Deci îl duceau să i se taie capul. Iar fratele cel ce furase cele sfinte, văzând și pătimind cu sufletul, venind la Avva a zis: „M-am înștiințat că s-au aflat vasele cele sfinte, pentru aceasta grăbește să nu i se taie capul fratelui". Iar el vestește dregătorului. Și slobozindu-se fratele, a venit în viața cea de obște. Și mai trăind trei zile, s-a dus către Domnul, dându-și sufletul în vremea când se ruga și căzuse în genunchi.

Deci venind toți cei din Mănăstire și aflând trupul lui așa stând spre pocăință (în genunchi), l-au luat pe el și l-au dus în Sf. Biserică, până când să se așeze acolo! Și lovindu-se în toacă, s-a adunat toată lavra și toți alergau la trupul acela, fiecare voind pentru blagoslovenie, să ia vreo parte din haine, sau din peri. Iar Avva temându-se ca nu cumva să se rupă și trupul, l-a băgat pe el în Sf. Altar și l-au încuiat cu lacăt, așteptând să vină și Avva al lavrei. Iar după puțin venind și aprinzând toți făclii și punând tămâie, căutau trupul să-l scoată din Sf. Altar și sileau pe Proiestosul Mănăstirii să deschidă degrabă. Iar acela deschizând și intrând înăuntru cu alții mulți, hainele și

încălțămintele răposatului le-au aflat, iar trupul nu era nicăieri. Deci au început toți să slăvească pe Dumnezeu și să strige unii către alții cu lacrimi și să zică: „Vedeți, fraților, ce fel de daruri ne pricinuiește nouă îndelunga răbdare și smerenia! Să ne nevoim dar și noi să suferim ispită și defăimare pentru Domnul, și vom fi slăviți și cinstiți, și împreună cu El în veci vom împărăți" (Pat. p. 400, 17 și 64, 15).

Rabdă și compătimește pe vrăjmași. Cine este necăjit, canonit, prigonit și bârfit de altul, și să nu se gândească pururea numai la răul ce i se cășunează, deoarece aceasta îl înveninează, încetul cu încetul, încât își pierde însuși cumpătul și duioșia sufletească. Trebuie dimpotrivă, să ia aminte, că dușmanii noștri sunt, la drept vorbind, îngerii noștri păzitori, deoarece ei ne îndatorează la stăpânirea de sine și la răbdare. Iisus Hristos zicea fiind pe Cruce: „Părinte, iartă-le lor că nu știu ce fac". Acesta este gândul cel mai frumos, dar și cel mai anevoios, căci îți trebuie multă vreme spre a-i cerceta înțelesul pe toate fețele. Dacă ai ajuns atât de departe, încât să ierți oamenilor totul, fiindcă vezi, că ei greșesc din neștiință și din nepregătirea sufletului, și că răutatea dată la iveală, nu e în fapt decât o tristă orbire, împotriva căreia ei înșiși nu pot nimic, atunci te-ai ridicat mai presus de orice mânie și amărăciune (D.O. a. VII. Nr. 21-2).

Rabdă și ajută pe netrebnici. Închipuie-ți că plimbându-te așa, ai găsi o larvă și nici prin minte nu ți-ar trece minunea ce s-ascunde în această țesătură rece și moartă. Nici nu bănuiești, ce fluturaș frumos, cu aripi pictate-n felurite culori, va ieși din acest mic ghemotoc, când razele soarelui primăvăratic îl vor îmbrățișa cu căldura dătătoare de viață. Poate că fără să stai pe gânduri, o arunci ca pe un lucru netrebnic. Întocmai așa se petrece cu mulți dintre oameni. Întreaga lor viață e ca a unei larve: închisă înăuntru. Și când îl privești pe dinafară, fără să cugeți mai mult, zici: zadarnic țin aceștia umbră pământului. Și fugi ca de niște netrebnici. Dar, ca și acelei larve ascunse-n țesătura ei, oamenilor ăstora le lipsește soarele, căldura soarelui ce trezește și ajută la o viață nouă. Și acest soare chiar și voi puteți fi! Ceea ce e soarele cerului pentru larve, e bunătatea și blândețea inimii tale pentru sufletul împietrit al aproapelui tău! Aruncă o larvă în întunericul pivniței! Va pieri, fii sigur, mai înainte de a vedea un fluture din larva aceea! Un om căruia nu i se arată, din partea nimănui, iubire, dragoste, rămâne toată viața întocmai

ca o larvă! De întâlnești în calea vieții tale un astfel de om, nu-l alunga de la tine, cum fac cei fără minte, nu te lăsa învins de mânia egoismului tău – c-un prisos de lumină soarele și-ascunde petele! – ci cu răbdare încearcă puterea căldurii soarelui tău! Și de nu izbutești, nu-l învinui pe el, sărmanul, ci te-ntreabă: câtă vreme oare a trebuit să stea în întuneric și răceală, pentru ca sufletul lui de-a pururi s-amorțească? (D.O. a VII Nr. 21-2).

Cum putea omul a ridica boul? Prin *multă răbdare și stăruință*. Petrică e copil ca toți copiii. Vrea el să știe tot. De aceea, după masă întreabă pe taică-său, ba de una, ba de alta. De ce răsare soarele, de ce plouă, de ce ninge? Cum a fost ieri la circ și a văzut tot felul de comedii, seara a și început. „Tăticule, da de ce îi zice Augustul prost?" „Fiindcă-i prost". Tăticule, dar cum făcea domnul acela de nu cădea de sus de pe leagăn?" „Pentru că e obișnuit". De multe s-a dumerit Petrică, dar de una nu. „Cum se poate un om să ridice cu mâinile lui și să-l țină în sus, un bou mare și gras... O fi el puternic, dar oricum, boul e greu, nu glumă...". De aceea l-a întrebat pe taică-său și așteaptă acum răspunsul. „Apoi, măi Petrică, vezi tu? Acolo, pe lângă putere mai e și altceva. Omul cel cu boul îți poate arăta că în viață ai nevoie de multă răbdare și de multă stăruință". De ce tată?" „Ai răbdare. Omul de aseară a început prin a ridica vițelul abia născut. Ce-i un vițeluș? Nimica toată... Și cum se scula dimineața, alerga afară de ridica vițelușul de două-trei ori în sus. Cu cât creștea vițelușul pe zi? Mai cu nimic. De aceea și omul se simțea, și-l ridica azi cum îl ridicase și ieri. Și tot așa n-a simțit până a ajuns boul mare și greu... Ai înțeles Petrică?" „Da" Cu-nvățătură, muncă și răbdare, ajunse omul luminat și tare (I.M. Râureanu).

Prin răbdare trăiesc mulți într-o casă. Se istorisește că un împărat din China a trecut într-o zi pe lângă o casă, ai cărei locuitori numeroși: părinți, copii, nepoți, gineri și nurori, trăiau în cea mai bună înțelegere. El întrebă pe capul familiei, un bătrân venerabil, prin ce mijloc se poate realiza această bună înțelegere? Atunci bătrânul scrise pe o hârtie: „răbdare, răbdare, răbdare".

Cu răbdare ascultă batjocurile. Un om evlavios din Banat – cu numele curios de Zatrațuia – avea obiceiul să cutreiere satul și câmpurile cu o biblie în mână. Într-o toamnă când viile erau pline de

oameni care culegeau struguri, Zatrațuia trecea pe drum, adâncit în Sf. Scriptură. Cum îl văzură oamenii, începură să-și bată joc, strigându-i fel de fel de batjocuri. Omul se opri, îi ascultă cu o deosebită răbdare, apoi privindu-i cu bunătate, își ridică mâinile și făcând asupra lor Semnul Crucii, zise cuvintele: „Doamne, ai milă de dânșii". Batjocoritorii amuțiră, iar Zatrațuia blând și răbdător ca un Înger își continuă drumul.

Răbdarea mucenicului. Sfântul Martir Dionisie (sec. IV) la porunca împăratului Dioclețian, fu legat de un stâlp, bătut groaznic cu o nuia și i-au pus cărbuni aprinși sub picioare. El a suferit cu o așa răbdare, încât nici un semn de durere nu i-a ieșit de pe buze, ci striga cu glas tare: „Sunt creștin! și de a-și fi de o mie de ori mai greu chinuit, nu a-ș înceta de a chema Numele Domnului meu".

Răbdarea lui Pericle. Pericle, marele bărbat de stat al Atenei, aflându-se odată în piața orașului, oarecine începuse a striga cele mai groaznice batjocuri la adresa lui. Pericle îl ascultă cu răbdare, până ce se întunecă și batjocoritorul o luă spre casă. Atunci Pericle își aprinse lanterna și îl conduse pe batjocoritor fără supărare în suflet până acasă (O.M.P. ist. 776, 778, 779 și 780). Ocările batjocoritorilor se pot suporta ușor, dacă batjocoriții le rabdă pe toate și nu ripostează batjocoritorilor.

Prin răbdare proslăvit. Avva Marco din Muntele Francisc, răbdând îndelungat timp de 30 de ani: foame, sete, golătate, frig, arșiță și înfricoșătoarele dureroase bântuieli ale dracilor, apoi s-a proslăvit vremelnic și veșnic (Prolog și V. Sf. 5 Apr.).

Răbdarea înțeleptului. În vremea veche trăia un înțelept, de neam grec, care găsea fericirea în a fi blând, în a răbda și a face bine. Nu da nimic pe podoabe, pe îmbrăcăminte scumpă, pe trai ales, ci numai pe cele ce v-am spus punea prețul vieții sale, și făcând acestea era mulțumit că-și împlinește datoria de om adevărat. Era cinstit de toată lumea. Numele lui era plăcut pentru cei ce-l cunoșteau. Într-o zi trecea liniștit pe străzile Atenei, că aici locuia. Un tânăr rău crescut se ia după el batjocorindu-l în tot felul cu vorbe urâte și necuviincioase; ba lângă acest tânăr s-au mai alăturat o mulțime de copii de pe stradă, urmărindu-l și împroșcându-l cu vorbe murdare. Învățatul însă mergea tăcut și liniștit, ca și când nu s-ar întâmpla nimic

în jurul lui. L-au petrecut cu alai până la el acasă, fără ca el să zică un cuvânt. „Cum, tu nu răspunzi nimic?" întrebă unul din ceartă. „Nimic", răspunse înțeleptul, „că nu mi-a cerut nimeni lucrul acesta". S-a făcut o liniște mormântală între cei care mai înainte nu-și mai puteau opri ocările, și rușinați s-au împrăștiat, care încotro.

Oare ce puteți zice despre acest om? Că era înțelept, și cu atât mai înțelept că și-a ales chiar blândețea, liniștea și răbdarea, ca arma de-a lupta cu răul lumii acesteia. Nu veți zice, că era fericit? Ba da. Închipuiți-vi-l pe acest bărbat, ca pe un om iute la mânie, rău de gură, nesuferitor, furios. Nu vă părea o fiară? Ar fi putut el liniști pe acei necunoscuți; dar de-ai rușina mai bine, îi putea? Iată dar ce e blândețea: o putere mare și ce podoabă frumoasă a sufletului omenesc! Blândețea e o virtute, o tărie de suflet; cel ce-o are, stăpânește lumea. Cel blând o duce bine cu toată lumea, nu urăște pe nimeni decât nedreptatea, dar și atunci nu se aruncă ca leul, ci domol și cu sânge rece cearcă s-o depărteze; necazul pe el nu-l atinge cu durerea mare cu care-i lovește pe ceilalți, în sufletul lui e totdeauna liniște și-n inima lui căldură și iubire; e totdeauna împăcat cu soarta, e mulțumit de viață, e fericit. Prin blândețe îmblânzește pe cel înfuriat, îl învinge prin rușine; prin ea stăpânește pe cei mulți. Pe vorba lui dă mult toată lumea, fiindcă știe, că el e totdeauna treaz la minte și rece la judecată. Prin blândețe își lungește firul vieții fiindcă își aduce bucurie, iar bucuria e mai de preț decât orice avere, și puterea ei mai binefăcătoare decât cel mai bun leac. Cei blânzi moștenesc chiar pământul, rămânând viața lor ca o pildă vie și grăitoare urmașilor.

Multe din acestea le puteți scoate din întâmplarea acelui înțelept păgân, care v-am povestit la început. Dar mai mult le veți vedea în viața Mântuitorului. Blândețea Lui cât ni-L face de mare. Însuși și-a zis: *„Priviți-Mă, că blând și smerit sunt cu inima"*, și așa a și fost. Ce-am fi făcut noi, iubiți creștini, când un slujbaș evreu ar fi venit să ne pălmuiască și să ne scuipe în față, cum i S-a întâmplat Mântuitorului! Și blândețea Lui, câtă liniște și răbdare i-a dat când viața Lui a fost Jertfă pe Cruce. Dar bunătatea Lui o roadă a blândeții. Dar Sf. Apostoli, dar cei dintâi creștini câtă răbdare, câtă liniște, câtă bunătate, câtă blândețe în fața morților suferite pentru credința cea bună. Și moartea lor vorbea blând celorlalți oameni, și blândețea a câștigat lumea întreagă la Legea cea Nouă. *„Fiți blânzi"*, a zis Mân-

tuitorul nostru; fiți blânzi, ne-au învățat Sfinții Apostoli, fiți blânzi, ne-au spus murind Sfinții Mucenici.

Fiți blânzi, zic și eu, că blândețea lucrează răbdare, iar răbdarea e stâlpul înțelepciunii; că blândețea, aducând răbdare, aduce și liniște, iar când ești liniștit, ai limpezime de minte, și când mintea ți-e trează, știe a te feri de necazuri, împărțindu-ți bine lucrurile, iar având bine împărțite toate, stăpânești peste acelea toate, iar stăpânindu-le, te bucuri de ele, ca de moștenirea cea mai aleasă, și atunci ești fericit. Fiți blânzi, că blândețea aduce mare iubire și le încălzește cu căldura sufletului; iar cel ce iubește e și iubit, și iubirea e cea mai mare coroană, tot ce trăiește se bazează pe iubire, chiar Mântuitorul cu iubire a venit și pe iubire a clădit blânda Sa Biserică, și cât de mare e Împărăția iubirii Lui? Fiți blânzi, că blândețea aduce dreptate. Cel blând nu poate nedreptăți pe altul, iar când îl nedreptățește altul, nu-și face sânge rău, și de liniștea lui va cutremura cel mișel. Fiți blânzi, că blândețea vă învață să faceți fapte alese și vă dă putere de oțel împotriva tuturor necazurilor. Dar ce să vă mai vorbesc eu despre blândețe? Câți oameni blânzi nu sunt și între d-voastră? Viața lor nu vă va putea spune mai mult decât vorbele mele neîncăpătoare? Îi las pe ei, pe Sfinții Apostoli, ba chiar pe Domnul și Mântuitorul nostru Iisus Hristos să vă învețe cu puterea blândeții Lui! Amin.

Răbdarea sălbaticilor. Locuitorii născuți în Australia sufăr de multe ori de foame. În lipsă de mâncare se încing bine cu un brâu, prin ceea ce își strâng stomacul ca să le treacă foamea (Ratzel, Volkerkunde). Tot acești oameni când le e sete, își pun pământ în părțile stomacului și le mai trece de sete. Dar noi când dăm de necazuri, îndată ne plângem și zicem, că nu mai putem! Aceștia nu se plâng împotriva soartei, deși ei n-au auzit cuvintele de mângâiere ale Mântuitorului, dar nici Semnul Crucii nu-l au ca semn al răbdării (Predici Dr. Diacon G. Comșa și Pr. G. Maior, pg. 34, 48-9).

Monahia răbdătoare, batjocorită, mai prețioasă decât soborul. Venind Avva Daniel în Ermopoli, a zis ucenicului său: „Du-te, bate în poarta Mănăstirii aceleia, și spune că aicea sunt"... Că era acolo Mănăstire de femei, care se zicea a lui Avva Ieremia, în care locuiau ca la trei sute de surori.

Și s-a dus ucenicul și a bătut. Și i-a zis lui portărița cu glas subțire: „Mântuiește-te! Bine ai venit! Ce poruncești?" El a zis ei: „Chea-

mă-mi pe maica arhimandrită, căci vreau să-i vorbesc". Iar ea a zis: „Nu se întâlnește cu nimeni niciodată, ci spune-mi, ce poruncești și îi voi spune". Iar el a zis: „Spune-i, că un Calugăr vrea să-i vorbească". Iar ea mergând i-a spus. Iar egumena venind i-a zis: „Ce poruncești?" Și a zis fratele: „Ca să faceți bunătate, să dorm aici cu un bătrân, căci este seară și nu cumva să ne mănânce fiarele". I-a zis lui maica: „De folos vă este vouă să fiți mâncați de fiarele cele dinafară, iar nu de cele dinăuntru, că aicea bărbat niciodată nu intră". I-a zis fratele: „Avva Daniel este, cel al Schitului". Iar ea auzind, a deschis porțile și a ieșit alergând, asemenea și tot soborul, și îmbrobodi-turile lor le-au așternut de la poartă până jos, unde era bătrânul, tăvălindu-se la picioarele lui și sărutând urmele picioarelor lui.

Intrând ei înăuntru în Mănăstire, a adus stareța lighean și l-a umplut cu apă căldișoară și cu buruieni și a pus pe surori două cete și a spălat ea picioarele bătrânului și ale ucenicului lui și luând un pahar, lua din lighean și turna pe capetele surorilor și apoi a turnat în sânul ei și pe cap. Și putea să le vadă cineva pe toate ca pe niște pietre neclintite, fără de grai, căci cu semn tot răspunsul lor se făcea. Zis-a bătrânul, stareței: „Pe noi ne au la evlavie, sau așa sunt totdeauna surorile?" Iar ea a zis: „Totdeauna așa sunt roabele tale, stăpâne, ci roagă-te pentru dânsele". Iar una din ele zăcea în mijlocul curții dormind, ruptă și zdrențăroasă. Și a zis bătrânul: „Cine este aceasta care doarme aici? Și a zis una din surori: „Este bețivă și ce să-i facem nu știm, că și a o scoate din Mănăstire ne temem de osândă și de o vom lăsa, smintește surorile". Zis-a bătrânul ucenicului său: „Ia ligheanul și-l aruncă deasupra ei". Iar el făcând așa, s-a sculat sora ca dintr-o beție. Deci a zis stareța: „Stăpâne, totdeauna așa este". Și luând pe bătrân, au intrat în trapeză și au făcut cină surorilor, zicând: „Blagoslovește pe roabele tale, ca înaintea ta să guste". Iar el le-a blagoslovit și numai ea și cea de a doua după dânsa au șezut cu ei. Și bătrânului i-au pus un vas, care aveau verdețuri muiate și crude și curmale și apă, iar ucenicului linte caldă și puțină pâine și vin amestecat. Iar surorilor s-au pus bucate multe, pește și vin din destul și au mâncat foarte bine și nimeni nu a grăit.

După ce s-a sculat ei, zis-a bătrânul, stareței: „Ce este ce ai făcut, că noi trebuia să mâncam bine și voi ați mâncat cele bune?" I-a răspuns lui aceea: „Tu, Călugăr ești și hrană de călugăr ți-am pus, și

ucenicului tău ucenic de călugăr este și hrană de ucenic i-am pus; iar noi, începătoare suntem și hrană de începătoare am mâncat". I-a zis bătrânul: „Pomenită fie dragostea ta: cu adevărat ne-am folosit". Și mergând ei să se odihnească, zis-a bătrânul, ucenicului său: „Du-te de vezi, unde doarme bețiva aceea, care zăcea în mijlocul curții". Și s-a dus de a văzut și a venit de i-a spus lui, că l-a sfârșitul closetelor. I-a răspuns bătrânul: „Priveghează cu mine în noaptea aceasta". Și după ce-au adormit toate surorile, a luat bătrânul pe ucenicul său și s-au pogorât pe dindos și au văzut pe bețiva că s-a sculat și și-a întins mâinile sale la cer și lacrimile ei ca pârâul curgeau și metaniile le făceau până la pământ și când simțea că vine vreo soră la closet, se arunca pe sine jos, horcăind. Așa petrecea toate zilele vieții sale.

Deci a zis bătrânul, ucenicului său: „Cheamă-mi pe stareța încetișor". Și mergând a chemat-o pe ea și pe cea de a doua după dânsa și toată noaptea priveau cele ce făcea. Iar stareța plângea, zicând: „O! câte rele i-am făcut ei!"Și după ce au lovit în toacă, zvon s-a făcut pentru dânsa între surori, și a cunoscut ea și s-a dus binișor unde dormea bătrânul și i-a furat toiagul și pieptarul și a deschis ușa Mănăstirii și a scris un peticel și la pus pe încuietoarea ușii, zicând: „Rugați-vă și mă iertați de orice v-am greșit", și s-a făcut nevăzută. Și după ce s-a făcut ziuă, au căutat-o și n-au mai găsit-o, și s-au dus la poartă și au găsit ușa deschisă și peticelul pe dânsa, și s-a făcut plângere mare în Mănăstire și a zis bătrânul: „Eu pentru dânsa am venit aici, că acest fel de bețivi iubește Dumnezeu". Și toate se mărturiseau bătrânului, spunând ce i-au făcut ei și făcând bătrânul rugăciune surorilor s-au dus amândoi la chiliile lor, slăvind și mulțumind lui Dumnezeu, Celui ce știe Singur, câți robi ascunși are.

Răscumpără vremea cu răbdare. Întrebat-a maica Teodora pe papa Teofil, ce este cuvântul acela al Apostolului: *„Vremea răscumpărând?"* (Cols. 4, 5). Iar el a zis: „Numirea arată câștigul, adică: vreme de ocară ți-a venit ție? Cumpără cu smerita cugetare vremea, și cu îndelunga-răbdare vremea ocării și trage câștigul la tine. Vreme de necinste ți-a venit? Cu suferirea răutății cumpără vremea și câștigă. Pâră mincinoasă de-ți va veni, cu răbdarea și cu nădejdea câștigă. Și toate cele împotrivă, de vom voi, ni se vor face nouă câștiguri" (Pat., p. 55, 10-96, 1).

Pildă vie de răbdare. Cuvioasa Maria-Marin, schimbându-și hainele femeiești, tunsă și îmbrăcată bărbătește, s-a dus, împreună cu

tatăl său Evghenie, într-o Mănăstire de călugări, sub numele de Marin. Acolo a slujit la felurite ascultări împreună cu Monahii, fără a fi cunoscută de cineva că-i femeie. Odată fiind trimis împreună cu alți frați la ascultare la o țarină departe de Mănăstire, au găzduit la o casă de oaspeți. Din lucrarea diavolului, a fost pârâtă la stareț și sobor de gazda casei că a stricat fecioria fiicei lui și a lăsat-o însărcinată. Fratele Marin a primit cu mulțumire clevetirea aceea și ocara, mărturisind că el a săvârșit păcatul. Starețul și soborul cu mânie a izgonit-o afară din Mănăstire, unde a trăit în mare mizerie, necaz și umilință, timp de trei ani, hrănind și crescând și copilul acelei fete, făcut din desfrânare, care nu era făcut cu ea. Mai pe urmă primindu-se în Mănăstire, a ieșit adevărul la lumină, arătându-se nevinovăția ei. Săvârșindu-se în Domnul, când au vrut Monahii să-i pregătească trupul pentru înmormântare, au văzut că nu-i bărbat, ci femeie, și așa s-a făcut arătată tuturor nevinovăția ei. Fata gazdei, muncită de-o boală, a mărturisit că a păcătuit și a făcut copilul nu cu fratele Marin, ci cu un ostaș. Starețul și soborul Mănăstirii cerându-și iertare de la Cuvioasa Sfântă, au înmormântat trupul ei cu o mare bună cuviință și pietate (Vezi pe larg Viețile Sfinților, 12 febr.).

Cuvioasa Teodora viețuind cu soțul ei creștinește și fără prihană, din ispita vrăjmașului diavol a căzut într-un păcat greu. Îngrețoșându-se de acel păcat făcut în ascuns (Lc. 8, 17) s-a tuns și îmbrăcat bărbătește și a intrat într-o Mănăstire de bărbați sub numele de Teodor. Acolo făcea toate ascultările ce i se da. După doi ani de grele încercări, a fost clevetită de niște oameni înrăutățiți că a păcătuit cu o femeie. Acei oameni aducând un prunc, învinuiau pe fericita că e al ei. Cu multe strigăte și ocări, aceia au aruncat copilul afară lângă poarta Mănăstirii. Fericita Teodora luând pruncul a primit acuzarea că e al ei, și-l hrănea ca pe al său, tăinuindu-se a nu ști cineva că-i femeie. Șapte ani s-a canonisit pe sine din afară de poarta Mănăstirii, spășindu-și păcatul făcut, luptându-se cu gerurile iernii, cu căldurile verii, cu vânturile, ploile, ninsorile, cu îngrijirea copilului și cu căpătarea hranei lui. Apoi cu mare greutate a intrat în Mănăstire. De atunci uscându-și trupul cu desele rugăciuni, postiri, privegheri de toată noaptea și cugetare zilnică în legea Domnului (Ps. 1, 1-3) și la Împărăția lui Dumnezeu și-a ajuns scopul său dorit. Monahii văzând, după săvârșirea și pregătirea trupului ei pentru înmormântare, că-i femeie, deci nevinovăția sigură și îndeluga ei răbdare, mai

presus de fire, și-au cerut iertare, și au înmormântat-o cu multă evlavie (Vezi pe larg V. Sf... 11 Septembrie).

Antidoturi spirituale creștinilor loviți de îngerii satanei

Mare vrednicie și cinste dobândesc cei care cu înfocat devotament, urmează Mântuitorului nostru Iisus Hristos, devenind vrednici ostași ai Lui. Aceștia au de luptat cu foarte multe greutăți și primejdii până la sacrificarea tuturor plăcerilor și bunătăților pământești, ba chiar și a vieții, când trebuința cere. Pentru a deveni, a fi și rămâne vrednic ostaș al lui Hristos, creștinul bun trebuie a-și supune întreg corpul sufletului și sufletul său Duhului lui Dumnezeu, așa cum trupul cu toate mădularele se supune capului său. În acest scop el trebuie a nu se amesteca în treburile și mai ales în obiceiurile lumești, anticreștinești, pentru a nu se încurca în ele, ca musca în pânza păianjenului... și, Voievodului sau Împăratului său Iisus Hristos să fie plăcut, vremelnic și veșnic.

Pilde vii de ostășie duhovnicească avem în Dumnezeieștile Scripturi, pe dreptul Abel, ucis de fratele său Cain, pe Enoh și Ilie cei luați de Dumnezeu cu trup cu tot din lume; pe Noe, Melhisedec împ. Salimului și Preotul Celui Prea Înalt, pe Patriarhii: Avraam, Isaac, Iacob și pe cei 12 Patriarhi, pe Moise și Aaron, Isus Navi, Samuel, David, Proorocii, Apostolii, și vrednicii urmași ai acestora, din toate vremurile, despre ale căror vitejii și strălucite victorii ne grăiesc elocvent istoria Bisericii și Viețile Sfinților. Unul din cei mai străluciți ostași ai Universalului, Împărat etern, Atotputernic și Atotstăpânitor, în cer și pe pământ, al nostru Iisus Hristos-Dumnezeu, a fost Sf. Apostol Pavel. Acesta a avut chemarea și împuternicirea în apostolat nu prin oameni; ci prin însuși Mântuitorul nostru Iisus Hristos și Dumnezeu Tatăl, Care l-a înviat pe El din morți. Acest vrednic și lăudat Apostol a luptat foarte mult pentru luminarea neamurilor idolatre și convertirea lor la Creștinism, a avut mulți potrivnici și a suferit îngrozitor. Multele sale necazuri, el și le descrie pe scurt în epistola a II-a către corinteni, zicând: *„Sunt* (aceia) *slujitori ai lui Hristos? Ca un neînțelept grăiesc, mai vârtos eu, în osteneli mai mult, în bătăi peste măsură, în temniță adesea, în morți de multe ori. De la iudei de cinci ori câte patruzeci fără una am luat, de*

trei ori cu toiege am fost bătut, odată cu pietre am fost împroșcat, de trei ori s-a sfărâmat corabia cu mine, o noapte și o zi întru adânc am petrecut. În călătorii de multe ori, în primejdii în râuri, în primejdii de către tâlhari, în primejdii de către rudenii, în primejdii de către păgâni, în primejdii în cetăți, în primejdii în pustie, în primejdii în mare, în primejdii între frații cei mincinoși. În osteneală și în supărare, în privegheri de multe ori, în foame și în sete, în posturi adeseori, în frig și în golătate... Fără de cele din afară năvăliri asupra mea în toate zilele, grija tuturor Bisericilor. Cine este neputincios și eu să nu fiu neputincios? Cine se smintește și eu să nu mă aprind? De se cuvine a mă lăuda, de neputințele mele mă voi lăuda. Dumnezeu și Tatăl Domnului nostru Iisus Hristos, Cel ce este binecuvântat în veci, știe că nu mint. În Damasc mai-marele poporului, al lui Areta împăratul, păzea cetatea Damascului, vrând să mă prindă, și pe o fereastră într-o coșniță m-am slobozit peste zid și am scăpat din mâinile lui" (2 Cor. 11, 23-33; comp. F. Ap. 9, 1-31).

Sf. Ap. Pavel îmboldit și bătut de îngerul satanei. După povestirea multelor necazuri ale apostolatului său, vorbind tainic despre minunata sa răpire până la al treilea cer, și despre vedeniile cerești (2 Cor. 17, 2-5; comp. 1 Cor. 2, 19-16), apoi iarăși se refugiază în cortul umilinței, zicând: *„Pentru mine însă nu mă voi lăuda fără numai în neputințele mele... Și, pentru mulțimea descoperirilor, ca să nu mă mândresc, datu-mi-s-a mie îmbolditor trupului îngerul Satanei ca să mă bată peste obraz ca să nu mă înalț"* (2Cor. 12, 5-7).

Vedeți? După povestirea descoperirilor Divine, aleargă la smerenie, se laudă în neputințele sale! Auziți? Pentru mulțimea descoperirilor, adică pentru covârșirea numărului, mărimii și înălțimii descoperirilor ce i se făcea. Și care sunt acele descoperiri? Multe și minunate, d.p.: Vedenia minunată când se ducea la Damasc... Vedenia cea în vremea de noapte... Arătarea Sf. Duh care mărturisea cum că îl așteaptă legături și necazuri... Descoperirea, când se ruga el în Biserică și s-a făcut întru uimire... Arătarea Domnului care îndrăznet îl făcea pe el asupra primejdiilor celor purtătoare de moarte care se gătise împotriva lui de iudei... Vedenia Îngerului când se primejduia pe mare; Vedenia suirii sale la al treilea cer, unde a văzut, auzit și simțit ceea ce ochiul omenesc n-a văzut, urechea n-a auzit și la

inima omului nu s-au suit (F. Ap. 9, 1-19; 16, 9-10; 18, 9-10; 22, 17-21; 23, 11; 27, 23-44; 28, 1-6; 2 Cor. 12, 2-4; comp. Gal. 1, 12; 2, 2;).

Dar oare cine să fie îngerul Satanei care i s-a dat Apostolului îmbolditor trupului, ca să-l bată peste obraz? Unii socotesc că acel înger al Satanei și îmbolditor, era durerea de cap ce ar fi pătimit Apostolul, alții boala de urechi, alții podagra (gută, durere artitrică „junghiuri la picioare"), slăbiciunea stomacului, etc., de care ar fi pătimit Pavel din lucrarea diavolului (Vezi Coresie, Ieronim și Nichita, în cuv. Teologului Grigore și Augustin). Feric. Augustin la tâlcul Psalmilor unindu-se cu Sf. Vasile cel Mare, zice: „Am aflat și altă pricină ce se întâmplă Sfinților de boli, precum la Apostolul Pavel ca să nu se socotească că trece peste hotarul omeneștii firi, și să nu gândească cineva de el, că întru fireasca alcătuire (omenească) are ceva mai mult, întru arătarea firii omenești, se afla adeseori în boală" (Hotăr. pe larg 55). Mulți din Sfinții Părinți însă nu se învoiesc la această înțelegere. Când Pavel punea pe diavoli sub ascultare, d.p.: a părăsi pe cei îndrăciți a munci pe corinteanul acela care curvea cu mama sa vitregă (sau soția tatălui său), pentru mântuirea sufletului său, a fugi de la ghicitoarea aceea care aducea câștig necurat stăpânilor săi (F. Ap. 19, 12; 1Cor. 5, 1-5; 2 Cor. 2, 5-11; F. Ap. 16, 16-24). Deci dacă diavolii se supuneau poruncii Apostolului ce o da în Numele Domnului nostru Iisus Hristos, apoi cum ar fi putut a-l necăji sau îmboldi cu boli? Dacă-i așa, apoi cine erau acei îngeri ai Satanei care îl necăjeau pe Apostol cu îmboldirile lor? Satana, în limba evreiască se zice potrivnicul (3 Împ. 11, 14-25; 1 Cor. 16, 9; 2 Tes. 2, 4). Așadar, toți potrivnicii propovăduirii Apostolului Pavel, sunt numiți îngerii Satanei, așa cum erau: Alexandru arămarul (2 Tim. 4, 14), Elima vrăjitorul, Imineu, Filit și ceilalți care îl necăjeau și-i făcea rău, fiindcă făceau lucrările sau slujba Satanei. Așa tâlcuiesc într-un glas: Sfântul Ioan Hrisostom foarte documentat și lămurit (Vezi Om. 26 ep. 2 Cor.), Teodorit, Ecumenie, Ambrosie, Teofilact, Nichifor Teotoche și alții. Fotie spune că îngerul Satanei ar fi omul slujitor potrivnicului demon și diavolului; iar îmbolditor al trupului erau ispitele și feluritele necazuri pe care i le făceau Apostolului oamenii cei porniți de diavoli asupra lui. El susține această înțelegere mai bună, fiindcă sufletul luminatului și mult ostenitorul până la costisitoare sacrificii, Pavel, nu avea trebuință de această zăbală.

Alții spun că boldul Satanei ar însemna muncile cele multe și grele ale trupului. Alții neputințele, alții ispitele, ocările, nevoile,

năpădirile asupră-i ale vrăjmașilor... Alții au socotit bold și înger al Satanei pe pofta cea trupească, dar aceasta e foarte dubios și de necrezut, înțelegând din însăși cuvintele lui: *„Cu Hristos împreună m-am răstignit, deci, de acum nu mai viez eu; ci Hristos viază în mine. Și ceea ce viez, acum în trup, în credința Fiului lui Dumnezeu viez, Care m-a iubit și S-a dat pe Sine pentru mine..."* (Gal. 2, 20; 5, 24). Deci, în cel împreună răstignit cu Hristos, prin atâtea suferințe, greutăți, lipsuri, prigoane, bătăi, întemnițări, griji și primejduiri până la moarte pentru dragostea Dulcelui Iisus Hristos Dumnezeu, cum ar fi mai avut loc pofta cea trupească?! Așadar, aceasta nu-i vrednică de crezare.

Prin cuvintele de mai sus, Sf. Ap. Pavel arată că Dumnezeu n-a lăsat să crească propovăduirea, și deci, creșterea Bisericii fără de primejdii, ispite și necazuri. Și oare pentru ce? Pentru ca să nu mă mândresc eu - zice - pentru multele descoperiri cerești și Dumnezeieștile răpiri, de care m-am învrednicit. Ce minunat economisește și lucrează Bunul și Milostivul Dumnezeu pentru ca omul să nu se prăbușească în prăpastiile mândriei, ca Lucifer și îngerii lui din cer, ca Adam și Eva din Raiul pământesc, etc. etc. Aceasta reiese minunat din ceea ce a lucrat El cu Pavel, alesul Său Apostol.

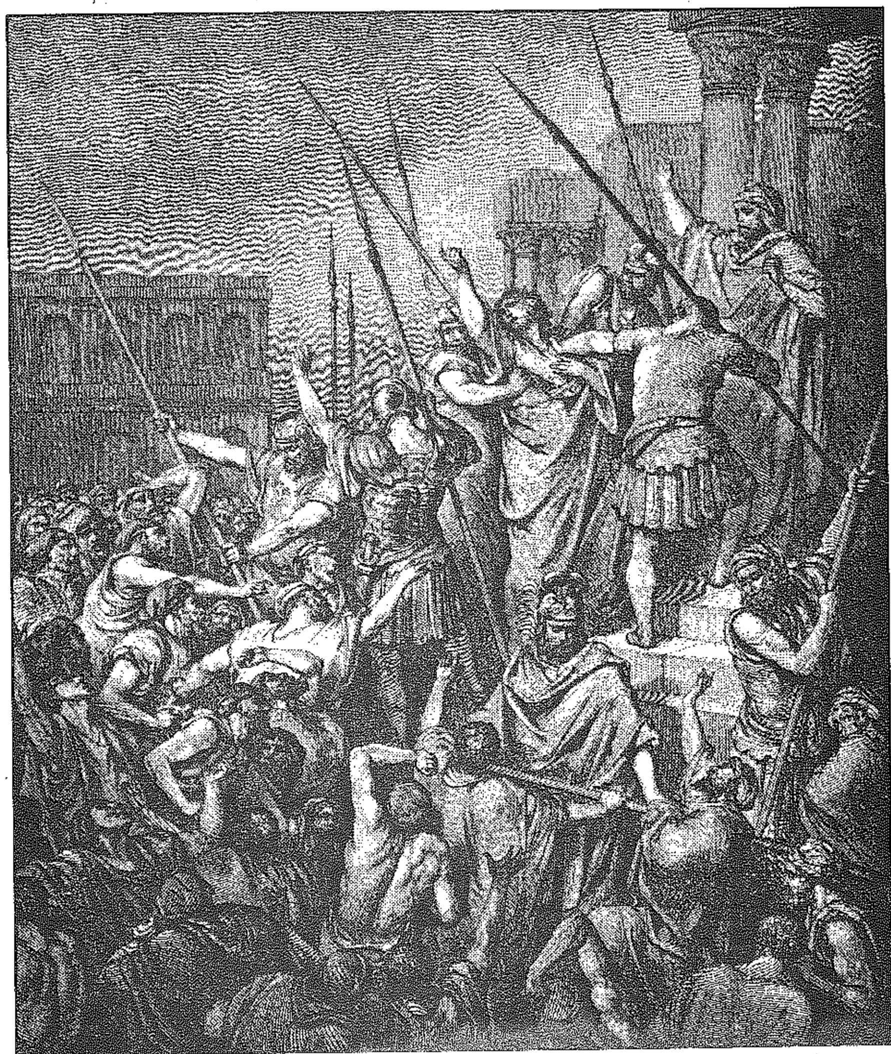
Isprăvile bune trebuie însoțite de smerenie. Aceasta ne-o arată Însuși Mântuitorul nostru Iisus Hristos. După luminata Sa Naștere, vestită de Sfinții Prooroci, așteptată de toate neamurile pământului, anunțată de Înger Păstorilor, cântată în cor de mulțimea Îngerilor, vestită de stea și de Magii Ierusalimului, apoi amenințat cu moartea de împăratul Irod, Pruncul Iisus este dus departe în Egipt, împreună cu Maica Sa, de Dreptul Iosif. După botezarea Sa în Iordan, unde Duhul Sfânt S-a pogorât din ceruri și a rămas peste Dânsul, și Dumnezeu Tatăl L-a mărturisit din înălțimea cerurilor, grăind: „Acesta este Fiul Meu Cel iubit, întru Care bine am voit...", și postirea aspră în pustie timp îndelungat de 40 de zile și 40 de nopți, Satana s-a apropiat de el ca să-L ispitească, de trei ori... Aproape după fiecare învățătură luminată și minune înfăptuită cu desăvârșit succes, care uimea mulțimea popoarelor ce auzeau, și vedeau, Satana, prin năimiții săi: farisei, cărturari, saduchei, (unii din ei înveșmântați arhierește și preoțește) irodiani, etc., Îl jigneau, batjocoreau și amenințau să-L ucidă cu pietre. După intrarea în Ierusalim cu triumf

împărătesc și osanalele mulțimii, El este vândut și dat în mâinile vrăjmașilor înverșunați de unul din cei 12 ucenici ai Săi, târât înaintea judecătorilor omenești, acuzat, judecat și condamnat la moartea pe Cruce, fără de nici o vină. Astfel, după o activitate Mesianică, desăvârșit de strălucită, El este umilit, prins, legat, bătut, crucificat de oameni, și jertfit pe Jertfelnicul Crucii înfiptă deasupra pleșuvului creștet al Golgotei, după care S-a Proslăvit. Așa s-a lucrat actul mântuirii neamului omenesc prin strălucite biruințe asupra Satanei și a împărăției întunericului, însoțite de o minunată smerenie (Filip. 2, 6-11).

Cu o astfel de minunată și înțeleaptă iconomie Divină, a lucrat Mântuitorul după Proslăvirea Sa și prin Apostolii Săi iubiți și cu toți urmașii lor. După fiecare biruință strălucită (a slobozit câte un bold sau pălmuire a bunilor Săi luptători de la îngerul Satanei) adică câte o Sfântă lecție de smerenie, ca să nu se înalțe. Așa a lucrat Domnul și cu Sfântul Apostol Pavel.

După prima descoperire în care i S-a arătat Mântuitorului, i-a grăit, l-au dojenit și învățat în drumul Damascului, când Saul s-a convertit la Creștinism, s-a botezat, s-a umplut de Duh Sfânt și propovăduia multe zile în Damasc; iudeii s-au sfătuit să-L omoare cu vicleșug. În acest scop ei păzeau porțile cetății ziua și noaptea ca să-l poată prinde și omorî. Acesta era un necaz copleșitor, un imbold, o pălmuire a zelosului Pavel de către îngerul *„Mai-marele poporului, al lui Areta împăratul, sinagoga sau adunarea Satanei”*. Ucenicii văzându-l primejduit, punându-l într-o coșniță, l-au slobozit pe-o fereastră peste zidul cetății, și așa a scăpat din mâinile acelui înger al Satanei (F. Ap. 9, 1-25; 2 Cor. 11, 32-33). După vedenia din Troada, în care era rugat să meargă în Macedonia pentru luminarea celor de acolo, și după propovăduirea în Filipi, unde a botezat pe credincioasa Lidia și a gonit duhul pitonicesc dintr-o slujnică ghicitoare; s-a ridicat tot poporul cetății, cu voievozii, asupra lui Pavel și a lui Sila însoțitorul său, le-au rupt hainele de pe ei, i-au bătut cu toiege și i-au băgat în temniță cu picioarele în butuci. Acesta era un necaz greu și un dureros bold al Satanei. Îngerul Domnului însă i-au scos din temniță (F. Ap. 16, 9-40). După vedenia din Corint, unde Domnul îl încurajează a lucra cu bărbăție... s-au ridicat toți iudeii asupra lui Pavel, târându-l la judecată, unde a suferit multe... Plecând de acolo în Efes, unde a propovăduit și făcut multe vindecări minunate, s-a ridicat și

acolo Dimitrie Argintarul cu poporul idolatru asupra lui, pricinuindu-i multă tulburare și împiedicare. Iacă boldurile și pălmuirile îngerului Satanei (F. Ap. 18; 19). După ce Duhul Sfânt îi descoperă în Chesaria prin Agav Proorocul în casa lui Filip Evanghelistul, care legându-și mâinile și picioarele cu brâul lui Pavel, îi proorocește că așa va fi legat de iudei în Ierusalim și dat neamurilor; suindu-se în Ierusalim și în Biserică, iudeii din Asia au întărâtat preoții templului și

Sf. Ap. Pavel scos din ghearele iudeilor furioși, de ostași, și dus în tabăra lor.

poporul asupra lui Pavel, care trăgându-l afară din Biserică, îl băteau, vrând să-l omoare. Vestindu-i-se aceasta căpitanului oastei, a venit cu ostași, și legându-l cu două lanțuri, l-a cercetat cine-i și ce a făcut, și l-a dus în tabără. Și așa a scăpat de nu l-au omorât. Iată boldul îndurerărilor, iată îngerul Satanei, care-l bătea peste obraz (F. Ap. 21, 8-34).

După ce propovăduiește poporului adunat în Ierusalim despre convertirea sa la creștinism și după descoperirea ce i-o face Domnul în biserica Ierusalimului, ca să iasă din cetate... mulțimea popoarelor adunate nemaiputându-l suferi și agitându-se cu furie, dezbrăcându-și hainele și aruncând cu praf în văzduh, striga: *„Ia-l de pe pământ pe unul ca acesta, că nu se cade el să trăiască"*. Atunci căpitanul a poruncit să-l ducă legat cu lanțuri în tabără și acolo să-l certe cu bătăi... Vedeți care-i îngerul Satanei îmbolditorul trupului lui Pavel, care-l bătea peste obraz ca să nu se înalțe? (F. Ap. 22).

După pălmuirea din porunca arhiereului Anania, discuția aprinsă, și vedenia avută în tabără, în care Domnul îl îmbărbătează a-L mărturisi și în Roma, așa cum L-a mărturisit în Ierusalim; iudeii umplându-se de o infernală pizmă și urâciune, s-au anatematisit ca să nu mănânce și să nu bea nimic, până ce nu-l vor omorî pe Pavel. În acest scop s-au rugat arhiereilor și bătrânilor Templului, să-l ceară pe Pavel a-l aduce din nou în adunarea lor, și acolo cu vicleșug să-l omoare. Iată îngerul Satanei care îmboldea trupul lui Pavel, și-l bătea peste obraz. Dumnezeu însă iconomisind salvarea lui Pavel, printr-un copil a arătat căpitanului planul viclean al iudeilor, și așa Pavel a fost trimis cu o escortă de două sute de ostași și șaptezeci de călăreți în Chesaria la Felix (F. Ap. 23).

După arătarea Îngerului Domnului noaptea în vedenie, descoperindu-i că va sta înaintea Cezarului în Roma, și că Dumnezeu i-a dăruit lui pe toți cei din corabia care se învăluia de furioasele valuri ale mării și amenința să se înece; ostașii s-au sfătuit să-i omoare pe toți cei legați, deci și pe Pavel... Iată îngrijorare, necaz, primejdie de moarte, îngerul Satanei, îmbolditorul trupului lui Pavel, care-l amenința să-l piardă. Dumnezeu însă, prin sfatul sutașului l-a scăpat și din acea primejdie (F. Ap. 27). După vedenia suirii sale până la al treilea cer, înaintea Scaunului Dumnezeirii, unde a văzut și auzit multe minunății cerești (2 Cor. 12, 1-4); cine poate spune: devotamentul său înflăcărat cu care activa, ostenelile, suferințele în prigoniri, lipsurile, foametea, golătatea, împresurări de vrăjmași, legături, împroșcări

cu pietre, bătăi, întemnițări, primejduiri în călătorii, pe râuri și pe mări, primejdii de către tâlhari și păgâni, primejdii prin cetăți și în pustii, de către rudenii, de către frații cei mincinoși... Iată răbdarea lui, iată îngerul Satanei, imbolditorul trupului, care-l bătea mereu peste obraz ca să nu se înalțe.

Cine era boldul sau îngerul Satanei? Aici se mai naște și întrebarea aceasta: Pentru ce n-a zis Pavel că i s-au dat lui îngeri ai Satanei? în număr de mulți, că mulți erau potrivnicii care se revoltau contra lui; ci, zice numai îngerul Satanei, singular? Poate pentru că ei câte unul se ridica contra propovăduirii lui, și acela agita pe mulți, adică pe mulțimea popoarelor. Sub „îngerul Satanei", noi mai înțelegem și toată conlucrarea diavolească, slujba demonică, adică împotrivirea sau starea împotrivă, ostilitatea, pe care o făcea Satana propovăduirii Evangheliei de Pavel, precum și năpădirea primejdiilor ce năvăleau asupră-i și-l imboldeau mereu. Bold al îngerului Satanei erau durerile sufletești și trupești pe care i le provocau potrivnicii lui cei mulți (1 Cor. 16, 9; comp. F. Ap. 19, 9, 23-41; Apc. 2, 9; 3, 9).

Bold - zice Sfântul Ioan Hrisostom - este tot lemnul care are prea ascuțit pe unul din capetele sale. Bold se zice și Crucea, unealta cea prea muncitoare. Iar bold - a zis Pavel - s-a dat mie, ca să arate durerea cea prea ascuțită și prea rănitoare. Bold al trupul a zis, ca să facă arătat, că nu numai sufletul, ci și trupul lui simțea chinuirea unei dureri provocată de potrivnici.

Satana, este vrăjmășuitorul și tot potrivnicul. Drept aceea, îngerul Satanei este slujitorul bântuitorului și al vrăjmașului, adică al diavolului. Slujitori ai diavolului se fac toți aceia care împiedică mântuirea omului. Deci, înger al Satanei a numit pe tot omul care se împotrivește și împiedică propovăduirea dreptei credințe creștinești, cea mântuitoare, mai cu seamă pe Alexandru Arămarul, care multe rele i-a făcut lui și cu covârșire se împotrivea Evanghelicești propovăduiri. Acela se făcea bold, adică: durere, tulburare, chinuire și Cruce în inima lui Pavel, care era dornic și înflăcărat pentru înmulțirea și întinderea dreptei credințe creștinești în lume. Deci, precum câștigarea celor dorite înalță inima, și cu înlesnire, în vremea bucuriei și a bunei norociri, sporesc gândurile mândriei; așa neagonisirea celor dorite și necazurile, alungă păcătoasa înălțare de sine și aduce în suflet plăcuta smerită cugetare și smerenia. Pentru

aceasta – zice Pavel – că i s-a dat lui Îngerul Satanei, ca să-l bată peste obraz ca să nu se înalțe, cugetând la mulțimea descoperirilor. Acele descoperiri cerești îi suia mintea lui la cugetări trufașe; iar Alexandru Arămarul împiedicând propovăduirea Evanghelicească și necăjindu-l, pogora inima lui în gândurile bune ale smeritei cugetări.

Dar îngerul Satanei (oricare ar fi fost) ce-l îmboldea mereu, de cine i s-a dat lui Pavel? Acela era slobozit de Dumnezeu, căci cuvântul *„mi s-a dat"* înseamnă că s-a slobozit să mă bată peste obraz și să mă rănească, nu odată, de 2, 3, 10 ori; ci totdeauna și îndelung. De aici putem cunoaște cât de mult suferea zelosul Pavel în activitatea sa apostolească pentru convertirea la creștinism a neamului său și luminarea neamurilor ce zăceau în întunericul idolatriei și în umbra morții vremelnice și veșnice. Cu cât el aprindea mai puternic lumina propovăduirii Evangheliei Împărăției lui Dumnezeu, cu atâta și îngerul Satanei se înverșuna mai cumplit și agita lumea zăcândă în întuneric asupră-i, pălmuindu-l peste obraz cu felurite mustrări, batjocoriri, discreditări, bătăi, legături, întemnițări și urăciune ucigătoare. Așa au suferit toți care s-au ostenit a activa cu un mai înflăcărat devotament în ogorul Domnului la luminara și mântuirea oamenilor. Cel ce scrie acestea a gustat multe amărăciuni, necazuri copleșitoare, pălmuiri satanice, bolduri... și a băut de multe ori din paharul morții (2 Cor. 1, 8-11; 4; 5; 11; 12; 1 Cor. 4; Efs. 1; Filip. 1 7; 2 Tim. 1, 8; 4 Apc. 2, 9-10; 3, 7-12; 12; 13; 21, 7), a văzut și vede bine ceea ce scrie, că așa a fost, este și va fi cu cei care aprind lumina Divină în popor. Acesta reiese și din cuvintele Dumnezeieștilor Scripturi, care zic: *„Unde-i multă înțelepciune este și multă amărăciune, și, cel ce își înmulțește știința, își sporește suferința... Învățătura multă obosește trupul"* (Ecl. 1, 18; 12, 12). Și, cu cât e mai folositoare, luminătoare și mântuitoare învățătura ce se seamănă în poporul ce zăcea în întuneric și în umbra morții, cu atâta boldurile îngerului Satanei și pălmuirile asupra obrazului Apostolului ce activează, sunt mai dureroase, mai înfocate și mai zdrobitoare (2 Cor. 12, 7).

De ce nu depărta Domnul pe îngerul Satanei de la Apostolul Său! În mijlocul acelor bolduri și pămuiri ale îngerului Satanei, care ca niște câini mulți și adunare de tauri furioși îl împresurau și amenințau să-l distrugă, (Ps. 21) ce face Pavel? Aleargă prin rugăciune la ajutorul lui Dumnezeu. *„Pentru aceasta* – zice el – *de trei ori*

am rugat pe Domnul, ca să-l depărteze de la mine". De trei ori, adică de mai multe ori am rugat pe Domnul ca să mă slobozească de împotrivirile îngerului Satanei, care-mi îmboldea trupul cu atacurile lui și mă tot pălmuia peste obraz, împiedicându-mă în propovăduirea dreptei credințe în Hristos Dumnezeu. Dar n-am fost ascultat! Și aceasta-i o însușire a smereniei zelosului Apostol, a mărturisi că nu suferea vrăjmășiile, necazurile și suferințele care-i apăreau în calea propovăduirii sau a apostolatului său, și că pentru acea nesuferire ruga pe Dumnezeu să-l slobozească de îngerul Satanei cu boldurile și pălmuirile lui, care zilnic îi apăreau în față.

Dar, ce a urmat după rugăciunile lui? *„Și au zis mie* (Hristos, spune el, *Destul îți este ție Darul Meu".* „Destul îți este ție, Pavele, Darul Meu, pe care ți l-am dat împotriva vrăjmașilor Evangheliceștii propovăduiri. Printr-însul, tu vorbești în limbi, vindeci bolnavi, izgonești dracii, învii morții, trezești sufletele a ieși din întunericul morții la lumina vieții veșnice, și alte multe și mari minuni săvârșești cu El. Aceasta destul îți este ție. Deci nu mai cere ca să crească și să sporească propovăduirea ta fără de greutăți, ispite și primejdii. Nu cere să depărtez de la tine pe îngerul Satanei cu boldurile și pălmuirile care te îndurerează, te tulbură și te necăjesc, adică pe potrivnicii credinței, că aceasta-i de prisos și fără de folos ție. Ceea ce-ți trebuie ție în apostolat, ți-am dat".

Pentru ce oare Domnul nu-i împlinește și cererea aceea a Apostolului; ci îl lasă în neputință a suferi înainte în strălucita activitate a apostolatului său? Pentru că așa voia El și așa era mai bine și pentru Apostol și pentru tânăra Biserică ce creștea atunci. *„Pentru că puterea Mea* - zice Domnul - *întru neputințe se desăvârșește".* „Ce te întristezi și te îndurerezi Pavele? îi zice Domnul. Nu cumva împotrivirea și ispitele ce urmează propovăduirilor dreptei credințe, socotești că se nasc din neputința Mea, că Eu n-aș avea puterea a-i ridica și depărta din mijloc pe aceștia? Dacă te întristezi pentru aceasta... cutează, că mai mult se va arăta puterea Mea cea mare, când tu, Apostolul Meu cel neputincios, gonit și împresurat de ispite, gonești pe gonaci și pe cei care te ispitesc".

Coresie tâlcuind acest loc, zice: „Darul lui Dumnezeu se face desăvârșit în ispite și în răbdări; fiindcă atunci se arată bărbăția și întreaga înțelepciune în ostașul lui Hristos. Da, așa cum s-a arătat

în Iosif, în Susana, (în cei trei tineri, în Daniel) și mai ales smerenia". Sufletul cu cât slăbește mai mult – zice Sf. Grigore Teologul – cu atât e mai aproape de Dumnezeu. Și la trebuință se întoarce către cel ce poate da, și a defăima pe cel întâmplător îmbelșugat de dar... De întreg-înțelepți bărbați însă este lucrul, care se pedepsesc cu întâmplările, și ca aurul în foc curățindu-se, este a zice: *„Bine este mie că m-ai smerit ca să mă învăț îndreptările Tale"*. Asta-i smerenia, cel naște pe a cunoaște dreptățile. Și Petru când pătimea, chemând mântuire când era amenințat să se cufunde (înece), ca mai mult să se apropie de Dumnezeu prin durere și să dobândească pe Făcătorul său prin necaz".

Aristotel zice că: „Puterea iscusindu-se crește sigur, și, întreaga înțelepciune și smerenia în ispite crește". Pentru aceea au zis oarecare, că puterea noastră este cunoștința neputinței și a smereniei noastre. Fericitul Ieronim scrie lui Ctesifont că: deplinătatea vieții acesteia se face prin cunoștința nedeplinătății noastre, prin care ne apropiem de Dumnezeu. De asemenea și Sfântul Maxim zice: Că cel neputincios prin neputința sa să arate mărime de suflet cu mulțumirea cea către Dumnezeu. Și de ar fi fier, (adică păcătos) leapădă-ți gura (păcatele sau patimile) prin focul bolii, sau al suferinței, iar de ar fi aur, rămâne curat și strălucit prin răbdare, prin bărbăție, prin nădejde; de vreme ce și Pavel prin aceasta, nu s-a arătat mai înjosit decât întâii Apostoli, fiindcă nu s-a socotit a fi ceva, pentru multele neputințe ce pătimea. Minunat o arată pe aceasta și Dionisie Areopagitul teologisind: „Dumnezeu este Atotputernicie fiindcă are în Sine toată puterea și vistieria izvorâtoare de puteri și pricinuitor puterilor lucrătoare din toată lumea cerească și pământească. El este negrăit, necuprins, necunoscut (așa cum este El în realitate) și neînțeles, pentru Atotputernicia Sa, care covârșește toate; Care prin covârșirea Atotputernicei Sale: neputința o împuternicește, și pe cele mai de pe urmă depărtate de Dânsa le ține și le întărește. Aceasta o vedem și la puterile cele simțite, că luminile cele mai presus strălucitoare ajung până la privirile cele mai tâmpe, și sunetele cele mai mari din lume ajung și la urechile tari, care nu pot primi glasurile și sunete cu înlesnire, de pildă: Soarele pe cei slabi la vedere și trăsnetele pe cei tari de urechi. Iată pentru ce și Pavel a arătat răspunsul Domnului care iconomisea, ca, Apostolii și Biserica să crească, înmulțească, și să se întărească tocmai prin acele bolduri și pălmuiri ale îngeru-

lui Satanei, așa cum focul, cu cât suflă vântul mai tare în el, cu atâta se aprinde mai repede, crește, se mărește și împuternicește, încât oamenii nu-l mai pot stinge. Pavel zicea că îngerul Satanei s-a slobozit asupra lui cu bolduri și pălmuiri, adică cu împotriviri și prigoane, cu necazuri și ispite, ca să nu se înalțe sau să se mândrească; iar Dumnezeu i-a arătat că alta-i rostul economisirii aceleia. Arătarea Dumnezeieștii puteri mai desăvârșit în neputințele, împotrivirile vrăjmașilor, în goanele, primejduirile, ispitele ce le suferea Apostolul Domnului. *„Darul Meu în neputințe se desăvârșește"* - zice Domnul - deci nu cere a depărta de la tine pe îngerul Satanei cu boldurile și pălmuirile, adică pe prigonitorii dreptei credințe. Dacă nimeni nu se va ridica împotriva propovăduirii adevăratei credințe, și tu vei fi înstărit, tare în feluritele bogății și puternic stăpânitor, deși toate acestea sunt ale Mele, totuși, nimeni nu va socoti propovăduirea credinței și creșterea ei, că este lucrul puterii Mele așa cum este în realitate. Când însă tu vei fi neputincios, prigonitorii mai tari, și credința va crește, se va întinde, și numărul celor ce cred se va înmulți, atunci se arată desăvârșirea Atotputerniciei Mele. Unde este neputința firii, acolo strălucește tăria cea mai presus de desăvârșire a Dumnezeirii Mele".

Apostolul Domnului se laudă în boldurile și pălmuirile îngerului Satanei. Acestea auzindu-le Dumnezeiescului Apostol, a încetat a se mai ruga pentru depărtarea potrivnicilor propovăduirii dreptei credințe, și cu mare plăcere a început a se lăuda în neputințele sale, zicând: *„De acum* - zice - *mai cu dulceață mă voi lăuda în neputințele mele, ca să locuiască în mine puterea lui Hristos".* Și pentru ce te lauzi așa, Dumnezeiescule Apostol? După ce am înțeles acum că puterea Domnului Hristos în neputințe se desăvârșește, apoi mă voi lăuda mai mult întru neputințele mele, căci cu cât sunt mai multe cu atât mai mult izvorăște în ființa mea puterea Mântuitorului nostru Iisus Hristos. Pentru aceasta să socotiți careva că mâhnindu-mă am zis despre îngerul Satanei cu oamenii lui îmbolditori și pălmuitori sau potrivnici propovăduirii mele; ci bucurându-mă, știind că prin mijlocirea împotrivirii lor, trag în sinemi mai mult puterea lui Hristos.

„Pentru aceea binevoiesc în neputință, în osteneli, în goane, în strâmtorări pentru Hristos". Doream - zice el - ca un om și ca

unul ce sunt neputincios cu firea, ca să scap de greutățile, necazurile, tulburările și strâmtorările acelea, și prin slobozirea din ele să sporesc mai mult, după socoteala mea omenească, în creșterea propovăduirii și activității mele apostolice. De vreme ce însă am auzit pe Hristos zicându-mi: *„Destul îți este ție Darul Meu... care se desăvârșește în neputințe"*, pentru aceasta de atunci încoace mă laud, binevoiesc, mă veselesc și îmi place a fi întru neputințe. Deci, cu bucurie și veselie primesc cele ce cad asupră-mi. Apoi ca să nu socotească cineva că zice neputințe ale trupului: boala durerii de cap, de urechi, de stomac, de picioare, friguri, podagra, etc., spune ce sunt neputințele acelea, arătând că sunt: ocările, nevoile, adică: lipsurile, golătatea, foamea, setea, neașezarea, neadăpostirea... goanele și celelalte multe strâmtorări și necazuri. Acestea în aceiași vreme rușinează pe minciuno-apostolii, care ca niște potrivnici dumnezei-antihriști se lăudau în cele împotriva acestora, adică: în case și palate mari, frumoase și luminoase, în camere luxos mobilate, în felurite conforturi și viață confortabilă, comodă, în slavă deșartă, în împopoțonarea cu felurite și prețioase haine la modă, în odihne, dezmierdări, ospețe îndestulătoare, chefuri și petreceri anticreștinești, și în bunele sporiri. Prin acestea totodată Pavel mângâie pe ucenicii lui și pe toți credincioșii, făcându-i să nu se rușineze ei, căci pătimește el, Dascălul lor; ci mai ales să se bucure și să se laude cu pătimirile învățătorului lor, fiindcă acestea Dumnezeu le voiește și se fac pentru slava lui Hristos.

La aceasta încurajându-și ucenicii și credincioșii Bisericilor lui Dumnezeu, îi îmbărbătează a porni la lupta cea bună care le sta înainte, zicând: *„Când slăbesc, atunci sunt mai puternic"*. Ce te miri, frate creștine, zice când puterea lui Dumnezeu se arată și se face mai desăvârșită întru neputința noastră și în feluritele ispite?! Însumi, eu Pavel, mă împuternicesc și devin mai tare, atunci când pătimesc feluritele slăbiciuni și sufăr variatele ispite cele ca acestea; că atunci izvorăște în mine mai mult, dar și putere a lui Dumnezeu. Și adevărat, așa e. Că, atunci când în eparhia filipenilor, Pavel a fost împresurat de potrivnicii propovăduirii dreptei credințe, prins, bătut, legat și întemnițat, cu picioarele băgate în butuci; atunci Pavel cu Sila lăudând pe Dumnezeu în miezul-nopții, au trezit și veselit pe cei întemnițați, Îngerul Domnului venind a cutremurat locul, a clătit

temeliile temniței, a deschis toate ușile, și a dezlegat pe toți cei legați. Atunci Pavel a deschis ochii temnicerului, l-a catehizat și botezat, împreună cu toți ai casei lui (F. Ap. 16, 16-40).

Acest Pavel când s-a stricat corabia în care era și el, la Malta, punând găteje pe foc ca să se încălzească, ieșind o viperă s-a agățat de mâna lui, dar nevătămându-l cu nimic, barbarii aceia, care bănuiseră că-i un om rău, trezindu-se s-au înspăimântat zicând că: *„este Dumnezeu"* (F. Ap. 28, 1-7).

Altă dată, când a fost înfățișat, legat în lanțurile grele înaintea împăratului Agripa și a ighemonului Fist, atunci i-au biruit pe ei și pe cei ce îl pârau cu o mare ură înflăcărată, atât, încât a plecat pe împăratul Agripa să zică: *„Cu puțin de nu mă pleci, Pavele, să mă fac creștin"*... apoi să zică în sfatul lor: *„Nimic vrednic de moarte sau de legături nu a făcut omul acesta... Se putea slobozi, de n-ar fi chemat pe Cezarul"* (F. Ap. 26)... Pentru scurtare, încheiem, zicând: Când Pavel se afla mai neputincios și slab, adică învăluit de protivnicii propovăduirii dreptei credințe, în felurite primejduiri, ispite și necinste, atunci era mai puternic, mai slăvit și mai strălucit.

Acestea cunoscându-le, frații mei, să ne mângâiem, îmbărbătăm și să ne lăudăm în necazuri, cu toată încrederea bună în Dumnezeu, știind că *„necazul lucrează răbdare, răbdarea curățire, curățirea nădejde. Și nădejdea aceasta nu rușinează; că dragostea lui Dumnezeu s-a vărsat în inimile noastre prin Duhul Sfânt și Jertfa Proslăvitoare a Mântuitorului, Care S-a dat pe Sine nouă spre viață veșnică"* (Rom. 5; comp. Ioan 3, 3-8; 6, 32-58; 1, 12; 8, 12; 12, 35-36; 14, 21, 23; 1 Ioan 1, 7-10; 3, 1-2; 4, 4-6; Apc. 1, 5-6; 5, 9-10; 7; 14, 1-7; 21; 22). Și așa, stăruind în cercetarea, ascultarea și păzirea Cuvântului lui Dumnezeu vom deveni fericiți, vremelnic și veșnic (Ps. 1, 1-3; Lc. 11, 28; Prel. d. Sfintele Scripturi, Feric. Teofilact; I.P.S. Nichifor Teotoche ș.a.).

24. Am lucrat împotriva rânduielilor Dumnezeiești și contra adevărului învederat?

Dumnezeu, în Atotînțelepciunea Sa Divină, toate câte le-a creat *„le-a făcut bune foarte"*, punându-le niște rânduieli minunat de înțelepte și folositoare, pentru menținerea lor pe cât mai mult timp. Acestea înfrumusețează lumea așa de artistic, precum se vede de cei care au ochi buni de văzut. Omului, care-i coroana tuturor creaturilor, i-a pus adevărul Divin la îndemână, să se călăuzească după

El, spre a deveni fericit vremelnic și veșnic. Orice nesocotire a rânduielilor Divine și a adevărului pus de Dumnezeu în lume, se răzbună, mai curând ori mai târziu, asupra nesocotitorilor. *„De vei asculta glasul* (adevărul) *Domnului Dumnezeului tău și vei păzi cu băgare de seamă toate poruncile Lui... atunci Domnul Dumnezeul tău te va pune mai presus de toate popoarele pământului... Iar dacă nu vei asculta glasul Domnului Dumnezeului tău și nu te vei sili să împlinești toate poruncile și hotărârile Lui... să vină asupra ta toate blestemele acestea...”* Aceste rânduieli minunat de înțelepte și folositoare, au fost date pentru bine, îndestulare, pace și fericire; călcarea lor atrage urgia și blestemul... (Vezi pe larg 2 Lege 28; Lev. 26, ș.a).

Apa moale găurește piatra tare. Spunea Avva Ioan, care a fost trimis în surghiun de împ. Marcian: „Ne-am dus odată din Siria la Avva Pimen și voiam să-l întrebăm pentru împietrirea inimii. Iar bătrânul nu știa elinește, nici tălmaci nu am găsit: și văzându-ne pe noi bătrânul supărați, a început a grăi în limba elinească, zicând: „Firea apei este moale, iar a pietrei vârtoasă, iar urciorul deasupra pietrei fiind atârnat, picând câte puțină apă, găurește piatra. Așa și cuvântul lui Dumnezeu, este moale, iar inima noastră vârtoasă; dar auzind omul de mai multe ori cuvântul lui Dumnezeu, i se deschide inima lui spre a se teme de Dumnezeu” („Pateric” pg. 192-182).

Alungarea păsărilor. Un sat frumușel era împrejmuit de pretutindeni cu o mulțime de pomi roditori. Primăvara pomii înfloreau și miroseau de minune. Pe crengile lor și prin grădinile verzi se încuibau păsări vesele. Iar toamna toți pomii erau încărcați cu belșug de mere, pere și prune. Însă se aflară niște băieți ticăloși, care începură să ia cuiburile păsărilor și astfel păsările începură să părăsească satul. În diminețile frumoase de primăvară nu se mai auzea cântec de păsări și grădinile erau tăcute și pustii. Iar omizile, pe care nu le mai prindeau păsările, se înmulțiră grozav, încât mâncară și frunze și flori de pe pomi. Pomii stăteau golași ca-n miezul iernii, iar băieții cei răi, care avuseră de alte dăți poame destule, nu mai căpătau acum nici barem un merișor de gustare. Tot ce în natură e vesel și viază, omul să scutească drag cu a sa pază! (I.M.C. ist. 32).

Multe vietăți nebăgate-n seamă folosesc gospodăriile. Românul are un mare și ascuțit dar de a vedea lucrurile așa cum

sunt. Totuși, are unele scăpări din vedere, fiindcă nu stăruie să împingă observația până în amănunt. Este cusurul nostru. Să luăm de pildă unele vietăți, foarte dușmănite de plugarii noștri, cu totul pe nedrept, din cauza superstițiilor de care, și azi, în mare măsură suferă poporul nostru.

Cucuveaua să nu cânte pe lângă casa omului că e „piază rea". Țipătul ei ascuțit, zborul său de noapte - fiind pasăre de pradă - este socotit ca un țipăt al duhurilor morții. Adevărul este că, această pasăre ajută foarte mult plugăria, stârpind șoarecii cu mai multă vrednicie decât pisica. Trebuie deci, să se bucure de ocrotirea noastră, ea nefăcând decât bine casei și ogrăzii unde se adăpostește.

Ariciul îl poți vedea deseori omorât fără judecată, fiindcă, îți vine să râzi, înțeapă botul câinilor gospodarului și mai ales pentru că pielea lui cu țepi e bună de farmece. Credință deșartă! Lăsați aricii să trăiască. Ei sunt prietenii plugarului, întrucât se hrănesc cu insecte vătămătoare plantelor agricole, cu șoareci chiar, dar au în deosebi meritul mare că ucid viperele (năpârcile), de al căror venin ariciului nici nu-i pasă.

Liliacul, este la poporul nostru „șoarecele care a mâncat anafură". Este deci un animal pedepsit de Dumnezeu! De ce nu l-ar pedepsi și oamenii!? Femeile se tem că le intră seara în păr. Cele curate nu au de ce se teme, fiindcă liliacul se hrănește doar cu insecte. N-a fost șoarece niciodată. Zborul său de noapte e goana după țânțari și alte gângănii stricătoare. Liliacul nu trebuie omorât.

Șarpele și șopârla sunt de asemenea vietăți folositoare. Mai puțin șarpele mai mult șopârla. Aceasta din urmă mănâncă numai gângănii, dar nici șarpele nu e rău. Se hrănește cu insecte și șoareci, pe lângă broaște. Vina șarpelui este că uneori este veninos și mușcă omul.

Broaștele sunt foarte folositoare. Fie că sunt brotăcei, fie că sunt „râioase", ele se hrănesc numai cu insecte și ouăle acestora. Și, Doamne! Mulți dușmani mai are broasca. La drept vorbind, barza (cocostârcul) care le prăpădește este mai puțin folositoare, deși se găsește în așa mare cinste la mai toate popoarele, deci și la poporul nostru. Ba și unele mici viețuitoare (insecte) sunt binefăcătoare. Așa avem: libelula (calul dracului), asemănătoare cu un avion. Este insecta care zboară pe lângă ape. Se alimentează cu țânțarii cei aducători de friguri.

Vaca Domnului i se mai spune și gărgăriță (mămăruță-Ardeal). Fetele o prețuiesc fiindcă încotro va zbura, acolo se vor mărita". Această insectă roșie, cu șapte puncte negre pe spatele-i gârbov, se hrănește cu pureci de frunze, cu plante (lucernă, garoafe, ciuperci, etc). Se hrănesc așa numai când numărul lor este prea mare și numai în mod trecător.

Amintind aceste câteva viețuitoare de mai sus, nu înseamnă că nu mai sunt și altele tot așa de prietene nouă agricultorilor. Am atras însă luarea-aminte doar asupra unora mai urgisite și pe nedrept omorâte chiar de plugari, cărora ele le fac numai bine (C. Podani).

25. Am cârtit împotriva rânduielilor Dumnezeiești?

Dumnezeu, Care ne-a creat pe noi oamenii, lucrează prin minunatele Sale rânduieli în ființa noastră, ca să voim a cugeta, a grăi și a împlini Legile Lui cu toată bunăvoința. Deci fiecare din noi suntem datori a ne supune bunelor rânduieli Dumnezeiești și a le împlini cu toată ascultarea Sfântă, fără cârtire și îndoieli în cuget. Aici mulți se văd războiți de diavolul, prin mândrie sau slavă deșartă să creadă că au înțeles și făcut cele bune după rânduiala Divină; ori să nu creadă, și îndoindu-se să cârtească; ori să se lenevească și să nu împlinească așa cum se cuvine. „Trei gropi ne sapă nouă demonii: 1) Ne luptă pentru a nu înțelege și a face binele; 2) Dacă aici se văd înfrânți ne luptă pentru a nu înțelege după voia lui Dumnezeu și a nu face binele după plăcerea Lui; 3) Dacă și aici se văd înfrânți, apoi încep a ne liniști, fericindu-ne, ca și cum am viețuit după Dumnezeu". Pe mulți nepricepuți însă, diavolul îi surpă de pe treapta cugetării și a supunerii la rânduielile Divine prin cârtiri și hule sau sudalme, înjurări infernale. Pentru aceea, cârtitorii nu sunt suferiți de Dumnezeu; ci pedepsiți (Filip. 2, 11-16; 1 Cor. 10 , 10; Comp. Num. 11, 1; 13, 32-34; 14, 27-29; 36; 37; 16, 41, 40-50; Ps. 105, 25-27). Dumnezeiasca Scriptură ne arată felurite exemple de cârtire, prin care oamenii au supărat pe Dumnezeu: Cain (Fac. 4, 13-14); Nevrod (Fac. 11, 1-9 și Hronograf); Moise (Ieș. 5, 22-23); israelitenii înfricați de egipteni (Ieș. 14, 11-12); israeliții când cereau apă ne amară, carne, apă, când cârteau de oboseală, când erau înfricoșați de hananei și nemulțumiți cu mana (Ieș. 15, 24; 16, 2-8; Num. 11, 4-6; Ieș. 17, 1-3; Num. 20, 2-5; 11, 1; 14, 14; Deut. 1, 26-28; Num. 21, 5); Aaron și Maria (Num. 12, 1, 2, 8); Core, Datan și Aviron (Num. 16); Ilie (3 Împ. 19, 4); Iov (Iov. 3, 1); Ieremia (Ier. 20, 14-18); Iona (Iona 4, 8); Ucenicii Domnului

(Mc. 14, 4-5; Ioan 6, 60); Lucrătorii viei (Mt. 20, 12) feciorul cel mare (Lc. 15, 29-39); Cărturarii și fariseii (Mc. 7, 9; Lc. 5, 39; 15, 2; 19, 7); Iudeii (Ioan 6 , 41-43). Privitor la păcatul acesta Solomon zice: „Păziți-vă de cârtirea nefolositoare și cruțați limba de grăirea împotrivă; iar Isus Sirah încheie: *„Bărbatul știutor nu va cârti”* (Înț. Sol. 1, 11; Is. Sir. 10, 23).

Pretinzi numai soare și cer senin? „Oh, de-ar fi totdeauna zi cu soare, totdeauna senin!” zice Anicuța într-o zi ploioasă, pe când cerul era înorat. Dorința ei s-a împlinit. Luni întregi de-a rândul nu s-a ivit nici măcar un nouraș pe cer. Dar seceta îndelungată a făcut mare stricăciune la țarină și pe livezi, și în grădinița Anicuții s-au veștejit florile toate, iar inul plantat de dânsa și de care mult se veselise, abia a crescut cât degetul. „Acum vezi tu”, îi zise mama „că ploaia este tot atât de trebuincioasă ca și soarele cu cer senin!? Și nici pentru noi oamenii n-ar fi bine, dacă am avea numai zile vesele și senine; trebuie să mai dea și zile negre, zile de urgie și necazuri peste noi, pentru ca să ne facem oameni buni și cinstiți. Un dar e de-al Domnului tot ce ne doare. Un dar, precum este și cerul cu soare”.

Bostanul și ghinda. Un țăran zăcea lungit la umbra unui stejar și se uita la lujerii de bostan, care se agățaseră sus de un gard. El clătină din cap și zise: „Hm, hm! nu-mi place; buruiana mică de colo face niște roade atât de mari și minunate; iar stejarul măreț nu rodește decât niște ghindulețe mici și sărăcăcioase. Dacă ași fi făcut eu lumea, ași fi dat stejarului roade: niște bostani mari, aurii și de câte-o maje unul. Ce priveliște minunată ar fi așa un stejar!” Abia isprăvise cu vorba și îndată îi căzu de sus o ghindă tocmai pe nas, dar cu atâta tărie, încât îi porni sângele. „Vai de mine!” strigă omul speriat, „mi-am căpătat acum bobârnacul pentru prostia mea”. Dacă ghinda asta era un bostan, îmi turtea nasul cu desăvârșire!” Lumeai făcută cu înțelepciune. Toate cum sunt, așa sunt mai bune!

Musca și păianjenul. Un principe tânăr zicea adeseori: „Pentru ce a făcut oare Dumnezeu muștele și păianjenii! Astfel de jivini nu-i sunt nimănui spre folos! Dacă aș putea, pe toate le-aș prăpădi!” Odată, principele a trebuit să fugă după o bătălie, urmărind pe dușmani. Fiind foarte obosit, se culcă peste noapte sub un copac și adormi. Un soldat de-al dușmanului se furișă la el cu spada trasă, ca să-l ucidă. Dar deodată veni o muscă, i se puse principelui pe obraz și-l înțepă așa

de tare, încât se trezi din somn. El sări în picioare, își scoase sabia și alungă pe dușman. Acum însă se ascunse principele într-o peșteră din pădure. Un păianjen își făcu rociul peste noapte tocmai la intrarea peșterii. Dimineața veniră la peșteră doi soldați dușmani, care îl căutau. Principele îi auzea cum vorbeau întreolaltă. Uite, strigă unul, aici se va fi ascuns!" „Nu", zise celălalt, „aici nu poate să fie; căci intrând aici ar fi trebuit să rupă păienjenișul!" După ce se duseră soldații, principele exclamă mișcat în sufletul său, și-și ridică mâinile spre cer: „Oh, Doamne! Cât am să-Ți mulțumesc! Ieri mi-ai scăpat viața printr-o muscă, iar azi printr-un păianjen. Toate lucrurile Tale, Doamne, sunt minunate!" Și-o jivină neînsemnată poate să ne-ajute-odată! (I.M.C. Ist. 5; 20; 39).

26. Am cârtit împotriva lui Dumnezeu, când am fost prigonit și când am avut vreo pagubă, zicând: „De ce bunii creștini sufăr multe; iar păcătoșilor le merge bine?"

„Nebunia omului îi sucește calea și apoi cârtește împotriva Domnului cu inima lui" (Prov. S. 19, 8). Vai de cine se ceartă cu Făcătorul său!... *„Cine ești tu, omule, care cârtești împotriva lui Dumnezeu? Au doară va zice făptura celui-ce a făcut-o pe ea: pentru ce m-ai făcut așa? Au n-are putere olarul peste lut, ca din aceiași frământătură să facă un vas de cinste; iar altul de necinste?"*... (Rom. 9, 20-21; Is. 29, 16; 45, 6; 64, 8; comp. Prov. S. 16, 4; Ier. 18, 4-6; 2 Tim. 2, 20-21). *„Să nu cârtiți, cum au cârtit unii din ei* (israeliții), *care au fost nimiciți de pierzătorul"* (1 Cor. 10, 10; comp. Ieș. 16, 2; 17, 2; Num. 14, 2, 29, 37; 16, 41, 49; 2 Împ. 24; Ioan 12, 3-4; 13, 21-30; Mat. 26, 22-24, 47-50; 27, 3-5).

Adu foarfecele. Un Preot se duce cu cuvânt de mângâiere la patul unei bolnave. Femeia se tânguia neîncetat contra bolii și încercărilor. „Te rog, deschide Psaltirea – îi zise Preotul – și citește la psalmul 143 vers 1-2". Femeia citi: *„Bine este cuvântat Domnul Dumnezeul meu, mila mea și scăparea mea, sprijinitorul meu și izbăvitorul meu, scutitorul meu și nădejdea mea".*

„Destul! Te rog acum, adu foarfecele!" „Și ce vrei Sfinția Ta cu foarfecele?" „Păi vreau să tai acest loc din Psaltire, pentru că d-ta nu crezi ce spune aici... locul acesta e de prisos să mai stea în cartea lui Dumnezeu... pentru d-ta el nu mai are nici un preț".

„Ba lasă-l acolo!" – zise femeia plângând – și din acel ceas n-a mai cârtit contra încercărilor.

Rețeta medicului. Când ești bolnav și medicul îți prescrie un tratament, nu poți citi rețeta lui. E scrisă atât de încurcat că oricât te-ai trudi, nu poți afla ce scrie în ea. De altcum acest lucru nici nu te interesează. Nu te interesează rețeta, ci te interesează tratamentul din ea.

Exact așa sunt și tainele încercărilor și necazurilor ce vin peste noi. Ele sunt o rețetă a Domnului, a Doctorului nostru Cel Mare. Oricât ne-am trudi să „citim" această rețetă, noi nu o putem citi. Și nici nu avem nevoie să o „citim". Pentru noi este nevoie numai de tratamentul din ea. Taina încercărilor este o rețetă a Domnului care ni se dă pentru mântuirea și tămăduirea sufletelor noastre...

De ce le merge rău celor buni, și bine celor răi? De ce le merge bine celor răi?... De ce încercările și necazurile îi izbesc de regulă tocmai pe cei care îl caută pe Domnul și mântuirea?... De ce sunt parcă mai feriți de încercări cei ce trăiesc în nepăsare de cele sufletești și se tăvălesc în toate răutățile?

Iată o întrebare care ispitește. Dar nu e grea de dezlegat. Vom folosi o asemănare.

Când cineva e bolnav, doctorul nu cruță medicamentele, oricât de amare ar fi. Și pe lângă asta, se dau bolnavului și fel de fel de opreliști de mâncăruri și băuturi (așa numita „dietă"). Și bolnavul nu se supără căci e vorba de viața și sănătatea lui.

În chipul acesta sunt cei credincioși pe care doctorul cel Ceresc îl apără de boala păcatului, de boala pieirii sufletești, prin „medicină" și „oprelişti"; prin fel de fel de necazuri și încercări.

Dar sunt și altfel de bolnavi, care nu mai pot fi salvați. Pe aceștia medicul nu-i mai supără cu medicamentele și oprelistile. Ci face în felul următor:

Se apleacă spre cei ai casei și le șoptește: bolnavul e pierdut!... nu-l mai chinuiți cu medicina și dieta... dați-i să mănânce și să bea tot ce poftește, căci și așa e pierdut.

În chipul acesta sunt cei necredincioși, cărora „le merge bine". Dar „binele" lor e șoapta medicului: lăsați-l să mănânce tot ce-i poftește inima, căci și așa e pierdut... lăsați-l să guste din toate plăcerile lumii căci și așa mântuirea lui este pierdută.

Să ne ferească bunul Dumnezeu de un astfel de „bine!" Cea mai mare nefericire pentru un om pământean este când se tăvălește în

păcate și „îi merge bine"... când Dumnezeirea nu se mai ocupă de el; când doctorul Cel Ceresc îl lasă să „bea și să mănânce" tot ce-i poftește inima (Pr. I. Trifa. ist. 402; 535 și 555).

Orice face Dumnezeu, e bun făcut. Un om evlavios avea obiceiul a zice la orice întâmplare: „E bine așa". Odată trebuia să plece într-o afacere urgentă în Anglia. Când voi să se urce pe vapor, alunecă și-și frânse un picior. Vaporul plecă fără el. La compătimirile prietenilor el răspunse: „E bine așa". Atunci prietenii se supărară și-l întrebară indignați, „cum poate fi bine cu un picior frânt și cu călătoria amânată". El răspunse: „Eu nu știu, dar Dumnezeu știe, și ce face Dumnezeu este bun făcut". Peste vreo câteva zile prietenii îi aduseră vestea să vaporul cu care trebuia el să plece, s-a scufundat. „Ei", replică bunul creștin, „așa-i că ceea ce face Dumnezeu este bun făcut" (O.M.P. ist. 772).

De ce unii se pedepsesc și alții nu?

Nedumerirea pentru orbirea cea din naștere a orbului, a dezlegat-o Domnul Iisus Hristos, zicând: „Că acesta s-a născut orb, ca să se slăvească Dumnezeu într-însul. Pedepsele, prin care până astăzi vedem că se pedepsesc mulți oameni, la atâta adânc de nedumerire aruncă pe cei fără de cucerire și obrăznicie, cât își pornesc limba împotriva Proniei celei prea înțelepte a Prea Puternicului Dumnezeu. E drept că uneori vedem și păcătoși și drepți pedepsindu-se; și păcătoși vedem și drepți că mor întru odihnă și-n bună norocire. *„Cu adevărat, judecățile Domnului sunt adânc mult"* (Rom. 11, 32-33). *„Necuprinse sunt Judecățile Lui și neurmate căile Lui, pentru că, cine vreodată a cunoscut mintea Domnului s-au cine s-a făcut Lui sfetnic?"* (Rom. 11, 33-34). Însă partea cea cuvântătoare pe care Dumnezeu a dat-o la tot omul, povățuindu-se de lumina Dumnezeieștilor Scripturi, poate oarecine să afle pricina muncilor, prin care Dumnezeu în lumea aceasta pedepsește pe oarecare oameni. Noi citim la Dumnezeieștile Scripturi și încă până astăzi vedem, că alți păcătoși se pedepsesc de Dumnezeu, iar alții rămân fără pedeapsă, și sunt bine norociți. A pedepsit Dumnezeu pe Cain, pe Faraon, pe Nadab, pe Abiud, pe Saul, pe Avesalom, pe Ahav, pe Nabuhodonosor, și pe alții păcătoși fără de număr. Roboam însă, Aviu, Amvri, Lisu, oameni prea răi și depărtați de credința într-Însul mor în pace, și se îngroapă cu părinții lor. Acestea se fac și până în ziua de astăzi.

Unii din cei ce păcătuiesc se pedepsesc, iar alții mor în pace. Oare pentru ce aceasta? Pentru că de ar fi pedepsit Dumnezeu în lumea aceasta pe toți cei ce păcătuiesc, fapta cea bună s-ar fi făcut de silă, și nu de bunăvoie. Atunci ar fi făcut fiecare fapta cea bună, nu dintru a sa alegere, pentru că este bună și folositoare, ci de silă, temându-se de cea grabnică și nescăpată pedeapsă. Pentru aceea, fapta cea bună s-ar fi lipsit de chipul ei, adică de a fi ea singură dorită de oameni spre a fi lucrată. Dumnezeu, pentru legile dreptății Lui nu ar fi putut să încununeze pe cei cu fapte bune; fiindcă nici pentru dragostea Lui, nici pentru a lucrului celui bun, nici pentru dobândirea Împărăției celei veșnice, nici pentru izbăvirea de munca cea fără de sfârșit; ci numai pentru frica muncii celei simțite și vremelnice ar fi făcut oamenii fapta cea bună. Nici o plată, zic, n-ar fi fost atunci pentru fapta cea bună, pentru că atunci s-ar fi supus omul la legi, precum calul la frâu, și boul sub jug, temându-se unul adică de bici, iar altul de strămurare. De ar fi pedepsit Dumnezeu pe toți păcătoșii, în viața aceasta, Divanul cel ce va să fie ar fi fost de prisos, și oamenii văzând răsplătirile lucrurilor în viața aceasta vremelnică, ar fi socotit ei că sunt stricăcioși și muritori cu sufletul.

De vreme ce însă credem că Dumnezeu e prea drept, văzând noi pe oarecare păcătoși că nu se pedepsesc în viața aceasta, ne încredințăm că este și altă viață ce va să fie, și cum că vine o zi, întru care Dumnezeu are să pedepsească pe păcătoșii aceia care au rămas nemunciți aici. Dumnezeu pedepsește și aici pe oarecare din cei ce defaimă poruncile Lui, ca să aducă la temere și să înfricoșeze pe cei răzvrătiți, și să arate că poartă grijă, și vede lucrurile oamenilor. De ar fi rămas nemunciți toți lucrătorii fărădelegii, ar fi prisosit păcatul, fără de rușinare, s-ar fi dat oamenii la lucrurile cele rele, și s-ar fi lepădat de Pronia Atotputernicului Dumnezeu.

Dar oare pe care păcătoși pedepsește Dumnezeu în viața aceasta, și pe care îi lasă nemunciți? Oarecare socotesc, că pe aceia îi pedepsește Dumnezeu în viața cea vremelnică, pe câți pentru multă mulțimea fărădelegilor lor foarte i-a urât și foarte S-a mâniat asupra lor; iar pe aceia îi lasă nemunciți, câți, puține oarecare și mici păcate au făcut.

Dar noi în Sfintele Scripturi împotrivă vedem. Pentru păcătoșii cei ce se muncesc zice Duhul Sfânt: *„Pe care-l iubește Domnul îl*

ceartă, și bate pe tot fiul care îl primește" (Prov. S. 3, 12; Iov. 5, 17; 1 Cor. 11, 32). Pentru cei ce păcătuiesc și nu se pedepsesc: *„Nu voi socotiți asupra fetelor voastre când vor curvi, și asupra mireselor voastre când vor preacurvi... căci ei cu curve se amestecau, și cu cei închinați idolilor jertfeau..."* (Os. 4, 14-15). Dintru acestea cine nu înțelege cum că, pe păcătoșii ce se pedepsesc în viața aceasta, pe aceia, fiindcă mai puțin au păcătuit, încă îi iubește Dumnezeu, și prin pedeapsă îi cheamă pe dânșii la pocăință, și îi primește pe ei ca pe fiii Lui, când se vor pocăi. Câți iarăși, păcătuiesc, și nicidecum nu se pedepsesc, aceia sunt necercetați pentru greutatea fărădelegilor lor, și de Dumnezeu părăsiți. Și cu adevărat cei ce se pedepsesc, sau se pocăiesc și luând iertare desăvârșită a păcatelor, se izbăvesc de munca cea veșnică, sau deși rămân neîndreptați, munca ceea ce va să fie, care-i așteaptă pe dânșii, se micșorează, pentru pedepsele ce au răbdat.

Aceasta însuși Dumnezeu o adeverează. *„Eu cert,* zice, *pe păcătoși pentru fărădelegile lor, și îi bat pe dânșii pentru nedreptățile lor, însă pedeapsa aceasta este cercetare, fiindcă printr-însa vărs mila Mea peste dânșii. Certa-voi cu toiag fărădelegile lor, și cu bătăi strâmbătățile lor; iar Mila Mea nu o voi risipi de la dânșii"* (Ps. 88, 32-33). Păcătoșii cei ce nicidecum în viața aceasta nu se muncesc, niciodată nu vin întru pocăință, și își adună loruși toată pedeapsa în veacul ce va să fie. *„Se păzește cel necredincios în ziua cea rea"* (Prov. S. 16, 3). Dintru această pricină unul din înțelepții cei vechi zicea: „Tot omul care cunoaște că a păcătuit, roagă pe Dumnezeu, ca să-l pedepsească pe el". Bun lucru este ca să nu facem fapte vrednice de muncă; iar de am făcut, trebuie ca întru acest chip să ne pedepsim, cât luând în lumea aceasta cuviincioasa pedeapsă, să ne odihnim după aceea în sânurile lui Avraam. Deci, fiecare știind că are vreun păcat, roagă-se ca să fie pedepsit aici. Vedem că și la cei drepți acestea li se întâmplă: Unii drepți sunt bine norociți în viața aceasta și slăviți; iar alții pătimesc și sunt goniți. Iosif stă în caretă împărătească; iar Iov zace deasupra pe gunoi, plin de răni. David se înalță pe scaun împărătesc, Ieremia este aruncat în groapa de gunoi. Daniel, de Nabuhodonosor se cinstește, Miheia de Sedechia este bătut cu palme peste obraz. Pentru aceasta, o fraților! nicidecum să nu vă smințiți. Pentru că oarecare din cei drepți să slăvesc de Dumnezeu în lume, ca, văzându-i pe dânșii oamenii, să cins-

tească pe fapta cea bună, și să aibă osârdie, și să se întărească la săvârșirea lucrurilor celor bune. Iar oarecare din Sfinți pătimesc, ca să se cerce vitejia sufletelor lor, și să strălucească în lume lumina faptei celei bune a lor, și să dobândească cu mult mai multe plăți și cununi, și prin răbdarea lor să se slăvească Dumnezeu, Care pe drepții aceia prin pătimiri, îi cearcă, pe câți cunoaște cum că sunt viteji la pătimiri și întăriți în credință, și covârșesc pe alții la isprăvile faptei celei bune. Pe Iov prin multe scârbe l-a cercat. Și ascultați ce a mărturisit pentru dânsul: *„Socotit-ai în gândul tău de robul Meu Iov, că nu este asemenea lui din cei de pe pământ; om nevinovat, drept, adevărat, temător de Dumnezeu, ferindu-se de tot lucrul rău?"* (Iov. 1, 8).

Dar pentru ce în vremea cea de demult chiar și numai pentru un păcat îndată se pedepsea păcătosul. Iar acum pentru aceiași fărădelege, și încă cu mult mai mare, nici o pedeapsă nu iau? Un oarecare om sărac adună puține lemne în ziua Sâmbetei; iar Dumnezeu, pentru fărădelegea lui, poruncește, ca să-l omoare pe el cu pietre. *„Cu moarte să se omoare omul acela: cu pietre să-l ucideți pe el toată adunarea..."* (Num. 15, 35). Câți și câți în ziua de astăzi făcând aceiași fărădelege, sărbătorile lui Dumnezeu nu le bagă în seamă? Câți și câți nu numai că adună și taie, și aduc lemne, în zilele Sfintelor sărbători, ci și seamănă și seceră, și cumpără și vând, și fac tot lucrul! Câți cheltuiesc zilele Sărbătorilor nu la rugăciune, ci la beție; nu la Slavoslovirea lui Dumnezeu, ci la deșarta cuvântare; nu la Sf. Biserică, ci la priveliști, jocuri, cântece curvești, idolatrizări, la locuri de rușine, și la petrecerile anticreștinești, cele pline de sminteală! Câți așteaptă Sărbătorile nu ca să îndrepteze sufletele lor, ci ca să dezlege frâul curăției, și să facă toată fapta cea nedreaptă și fărădelege! Și iată că nici se ucid cu pietre, nici mor.

Mariam împreună cu Aaron, osândesc pe fratele lor Moise, fiindcă a luat femeie etiopiană. Numai două cuvinte prihănitoare zic împotriva lui: *„Au, doară, numai lui Moise a grăit Domnul? Au, nu și nouă a grăit?"* (Num. 12, 2) și iată că îndată pedeapsa, adică lepra, în tot trupul Mariei, albă ca zăpada. Câți în ziua de astăzi înaintea multora șezând, nu numai că grăiesc împotriva fratelui lor, ci și clevetesc și pun sminteală împotriva fiului maicii lor? Câți și împotriva bărbaților celor sfințiți ca o sabie întind gurile lor? Dar însă nici

urmă de lepră nu se văd pe dânșii. Oza, fiindcă a îndrăznit și a pus mâna asupra Chivotului, s-a rănit și a murit acolo lângă Chivotul Domnului, înaintea lui Dumnezeu (1 Împ. 6). Câți astăzi cu îndrăzneală întind mâinile lor, nu la Chivot, ci la însăși prea Curatele Taine ale Dumnezeieștii Împărtășiri, dar însă nici moartea nu le urmează lor, nici rană. Unii ca Ahab răpesc și fură lucrurile cele bisericești și lui Dumnezeu afierosite.

Alții zavistuiesc și vrăjmășuiesc pe frații lor, mai mult decât Saul pe David. Unii sunt dați la iubirea de argint și la minciuni, mai mult decât Ghiezi. Alții păcătuiesc ca cei din vremea lui Noe. Aceia sunt dați la înverșunare precum cei ce locuiau în Sodoma și Gomora. Alții sunt furi de cele Sfinte, precum Anania și Safira. Alții batjocoresc pe oamenii cei sfințiți precum Arhiereul Anania, pe Pavel. Însă aceștia vedem că nu se pedepsesc precum s-au pedepsit aceia.

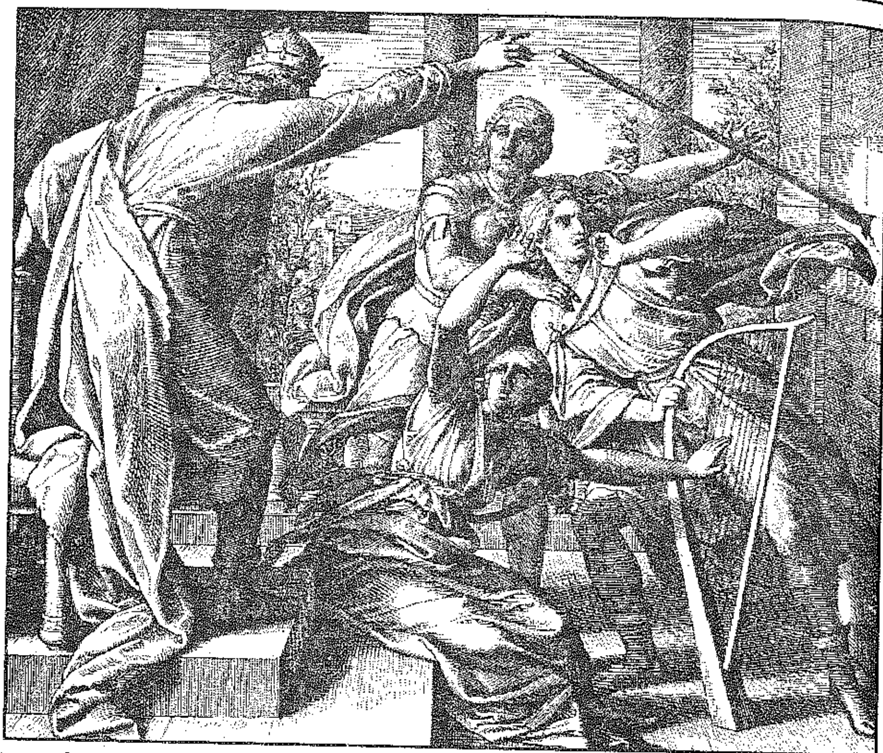
Dumnezeu prea înțelept fiind și prea drept, a dat fel de fel de pilde ale muncii, când oamenii viețuiau după legea cea firească, asemenea și după ce au primit punerea de lege cea scrisă, și după ce au crezut propovăduirea cea Evanghelicească, ca să arate că izbândește păcatul și pedepsește pe păcătoși, și ca să întărească adevărul Legilor, și să înfricoșeze pe călcătorii de lege și să-i depărteze pe dânșii de la păcat. Deci, după ce a dat destule pilde de muncă la toată călcarea de lege: *„Și toată călcarea de lege și neascultarea a luat dreaptă răsplătire“* (Evr. 2, 2); pentru aceasta acum îndelung răbdând, nu pedepsește pe toți în viața pământească după ce fac păcatul, pentru ca să nu silească stăpânirea de sine a omului, ci să rămână slobodă, spre alegerea faptei celei bune. Au dat legi, care rânduiesc pedepse asupra păcătoșilor, a întărit punerea de Lege prin pildele cele pedepsitoare, a învățat că vremea de acum, nu este vreme de răsplătire, ci va veni zi în care fiecare va lua răsplătirea lucrurilor lui. Pentru aceasta au încetat pildele cele dese și vremelnice ale pedepsei, ca să rămână omul nesilit, și să ia după dreptate, sau veșnica cunună a faptei celei bune, sau veșnica muncă a răsplătirii păcatului.

Se pedepsesc și acum păcătoșii, măcar deși nu toți, nici atâta de des, nici îndată după păcat, precum mai înainte. Dar noi, ori surzi fiind, nu auzim, sau orbi fiind nu vedem pedepsele cele simțite. S-a răcit râvna credinței, pentru aceea asurzind și orbind noi, socotim pedepsele cele văzute și auzite, nu ca și cum ar fi de la Dumnezeu trimise pentru păcat, ci ca pe niște întâmplări, sau ca pe niște

lucruri ale firii. De vom deschide însă ochii credinței, vedem până astăzi că și păcătoșii se muncesc, și drepții pătimesc. Pedepsește Dumnezeu până astăzi, ca un Părinte iubitor, pe păcătoși, ca să-i aducă la pocăință, și să le împuținеze lor munca ce va să fie; iar pe cei drepți, ca să încerce răbdarea lor, și să le împletească lor mai multe cununi.

Iubiților, când vă aflați în vreo nefericire, sau bolnavi, sau de pătimiți cândva, bucurați-vă atunci și răbdați cu bărbăție, proslăvind pe Dumnezeu, Care fără de mărginire este milostiv și îndurat. Pentru că de sunteți păcătoși, pedeapsa este alifie a rănilor păcatelor voastre. *„Certa-voi cu toiag fărădelegile lor"* (Ps. 88, 32). Reaua norocire sau suferințele voastre, sunt dragostea lui Dumnezeu: *„Că pe care iubește Domnul, îl ceartă"*. Primejdia și necazul vostru este glasul lui Dumnezeu, Care vă cheamă la pocăință: *„Și bate pe tot fiul pe care primește"* (Prov. S. 3, 12; Apc. 3, 19; Evr. 12, 5). Aceste pătimiri vă izbăvesc pe voi de munca cea veșnică: *„Dar Mila Mea nu o voi risipi de la ei"* (Ps. 88, 33). De sunteți drepți, pătimirile voastre pentru adevăr și dreptate vă împletesc cununi strălucite. Necazurile vă gătesc vouă bucurie negrăită, și ticăloșia asta vă pricinuiește vouă slavă veșnică. Pătimirile acestea vremelnice nu sunt vrednice de slava viitoare și de bucuria cea negrăită, care vă așteaptă pe voi. *„Nu sunt vrednice pătimirile vremurilor de acum a se asemăna cu slava cea viitoare care va să se descopere întru noi"* (Rom. 8, 18). Numai atunci întristează-te și plângi, când vezi că păcătuiești în fiecare zi, și trăiești în bogăție și desfătări, nepătimind nici un fel de ticăloșie. Atunci plângi fără de mângâiere, atunci varsă lacrimi în chipul râului. Căci pentru fărădelegile tale te-a părăsit pe tine Dumnezeu și se păzește munca ta în ziua judecății. *„Se păzește cel necredincios în ziua cea rea"* (Prov. S. 16, 5 după „Kiriacodromiu").

Chipul de faţă ne arată pe împ. Saul în toiul furiilor mâniei, aruncând cu lancea asupra lui David, spre a-l omorî pe loc. După ce tinerelul David (uns împărat în taină de Proorocul Samuil din porunca Domnului) scapă pe poporul israelit de îngrozirile uriaşului Goliat, pe când se întorcea de la uciderea filistenilor, femeile şi fetele i-au cântat în cor: „Saul a bătut miile; iar David zecile de mii de vrăjmaşi...". Cuvintele acestea au mâniat aşa de groaznic pe Saul, încât întrebuinţa toate mijloacele pentru a ucide pe David. De două ori Saul înfuriat de mânie a aruncat cu lancea asupra lui David spre a-l străpunge şi pironi în perete, pe când acesta cânta cu harfa ca să-l liniştească şi să depărteze duhul cel rău de la el. David se fereşte şi cu ajutorul Domnului scapă de la moarte sigură... Aşa a prigonit Saul pe David până la năprasnica sa moarte, sinucis în propria lui sabie, învins de filisteni (1 Împ. 16-31; 1 Par. 10). Bine zice înţelepciunea sfântă: „Pe cine nu-l laşi să moară nu te lasă să trăieşti... Intri cu lumina (binelui, mântuirii) în turn (în lume) şi vrei să-şi mulţumească bufniţele şi liliecii pe care-i zburătureşti cu ea?" Toţi cei ce au luptat până la sacrificiu pentru luminarea, progresarea şi mântuirea de rău a neamului şi a aproapelui lor, au fost: urâţi, prigoniţi, surghiuniţi, torturaţi şi mulţi din ei martirizaţi, omorâţi cu cele mai cumplite munci.

GROZĂVIILE MÂNIEI

ORICE AMĂRĂCIUNE, SUPĂRARE, MÂNIE, IZBUCNIRE, DEFĂIMARE ȘI RĂUTATE, SĂ PIARĂ DE LA NOI

27. M-am pornit cu mânie ca o fiară sălbatică asupra oamenilor, a casnicilor mei și asupra dobitoacelor?

Această pornire păcătoasă e o ieșire din fire, o ramură a nebuniei, care trebuie dezrădăcinată din noi oamenii, știind că: *„Mânia nu lucrează dreptatea lui Dumnezeu"* (Iac. 1, 10-20). Mânia e oprită (Ps. 36, 8; Ecl. 7, 9; Mt. 5, 22; Rom. 12, 19; Efs. 4, 31; Cols. 3, 8), fiind o rea pornire a trupului (Gal.5, 20) și un defect al smintiților (Prov. S. 12, 16; 14, 16-29; 27, 3; 29, 20; 7, 9). Mânia târăște în pedeapsă pe cei ce o au (Iov 5, 2; Prov. S.19, 19; 14, 17; 29, 22), deci fiecare din noi oamenii să ne deprindem a fi cât mai târzii la mânie și iuțime (Prov. S. 14, 29; 15, 18; Tit. 1, 7; Iac. 1, 19). *„Mâniați-vă și nu greșiți. Soarele să nu apună întru mânia voastră. Nu dați loc diavolului. Cel ce fură, să nu mai fure; ci mai vârtos să se ostenească lucrând binele cu mâinile sale, ca să aibă să dea și celui lipsit. Tot cuvântul putred să nu iasă din gura voastră, ci numai care este bun, spre zidirea folosului, ca să dea dar celor ce aud. Și să nu întristați pe Duhul cel Sfânt al lui Dumnezeu, întru Care v-ați pecetluit spre ziua răscumpărării. Toată amărăciunea și mânia și iuțimea și strigarea și hula, să se lepede de la voi, împreună cu toată răutatea. Și fiți unul către altul buni, milostivi, iertând unul altuia, precum și Dumnezeu v-a iertat vouă întru Hristos"* (Efs. 4, 16-31; comp. Ps. 4, 4; Iac. 4, 7; 1 Petru 5, 9).

28. Am bătut pe aproapele meu și am făcut vărsare de sânge?

„Vedeți de auziți: Cu ce măsură măsurați vi se va măsura vouă, și se va adăuga vouă celor ce auziți" (Mc. 4, 24; Mt. 7, 2; Lc. 6, 38).

29. Am ținut minte răul?

Aducerea aminte de răul făcut, împiedică lucrarea cea bună și primejduiește mântuirea sufletului, pentru că, dacă noi nu iertăm greșeala altora, nici Dumnezeu nu ni le va ierta pe ale noastre (Mat. 6, 12). *„Pentru aceea să prăznuim, nu în aluatul cel vechi, nici în aluatul răutății și al vicleșugului; ci în azimele curăției și ale adevărului"* (1 Cor. 5, 8). *„Deci, lepădând toată răutatea și tot vicleșugul și fățărniciile și pizmele și toate clevetirile, ca niște prunci de curând născuți să iubiți laptele cel cuvântător și fără de vicleșug, ca printr-Însul să creșteți spre mântuire"* (1 Petru 2, 1-2).

„Pomenirea de rău – zice Sf. Ioan Scărarul – este:... pierzarea faptelor bune, otrava sufletului, vierme al minții, rușine a rugăciunii, urâciune a cererii la Dumnezeu, înstrăinare a dragostei, piron înfipt al sufletului... Cel ce ține în sine pomenirea de rău și i se pare că se pocăiește, este asemenea celui ce i se pare că aleargă în vis" („Scara").

Creștine, ferește-te de păcatul pomenirii de rău. Pomenirea de rău este un păcat atât de mare și de urât lui Dumnezeu, încât pomenitorul de rău, nu are nici o nădejde de mântuire. Și cine este pomenitorul de rău? Pomenitor de rău este acela care nu iartă greșeala celuia ce în orice chip i-a făcut lui vreun rău; ci pomenește totdeauna răul ce a pătimit de la dânsul, îl urăște și se întoarce de către el.

Păcatul acesta se face în mai multe feluri. Când urăsc eu pe fratele meu: fie pentru că m-a păgubit de averile mele, sau că a vrăjmășuit cinstea mea; fie pentru că mi-a pătat onoarea cu clevetirile și ponegririle lui, sau că a omorât pe-o rudenie a mea; fie că s-a arătat vânzător vieții mele, sau pentru că m-a săpat și surpat din situația mea cea bună; atunci pomenirea mea de rău are oarecare trupească și lumească pricină. Când însă urăsc eu pe fratele meu, fie pentru că a mustrat greșeala mea, spre folosul sufletului și trupul meu, sau pentru un cuvânt greu ce l-a scăpat din gura lui asupra mea; sau pentru vreo amenințare care s-a făcut din neluare aminte asupră-mi, sau pentru vreun prepus ce s-a născut din părerea mea, atunci pomenirea

mea de rău nu are nici o pricină. Deci, alta este pomenirea de rău cea cu pricină, și alta este cea fără de pricină. Unul urând pe fratele său, poftește totdeauna să-l vatăme pe el, însă ori nu poate, ori se teme fiindcă acela e mai puternic, și nu-l mai vrăjmășuiește pe față; ci în ascuns, și se lingușește pe lângă el. Altul urând pe fratele său mai bogat în putere, în treaptă sau rang, în învățătură, etc., îl vrăjmășuiește din umbră, și așa, asociindu-se cu potrivnicii aceluia îi întinde curse și-l vatămă.

Să luăm bine seama la aceste două feluri ale pomenirii de rău: pomenirea de rău cu mintea și pomenirea de rău cu lucrul. Unul din acești pătimași, fiind mai sincer, își dă pe față urâciunea aceea care-i stăpânește inima, și se arată că îți este vrăjmaș. Pentru aceea fugi cât poți de săgețile lui cele ucigătoare. Altul ascunde întru adâncurile inimii sale uciderea ce-o are asupră-ți, îți fățărnicește cu viclesug rafinat prieteșug, și sub camuflajul acestei prietenii te lucrează cu mănuși ori brut când poate, și îți întinde curse ca să te surpe în ele. Iată deci, două feluri ale păcatului pomenirii de rău: pomenirea de rău ascunsă și arătată, cu pricină și fără de nici o pricină, cu cuvântul și cu lucrul. Aceste feluri și oricare și câte ar mai fi ele, păgubesc mult pe cei care se lasă stăpâniți de acestea, și le răpește desăvârșit toată nădejdea mântuirii. Dar pentru ce aceasta?

Pentru că toată legea Dumnezeiască (vezi Tablele legii cu cele 10 porunci Divine, Ieș. 20, 1-17; Deut. 5, 6-22; 6, 1-25... și întreg Noul Testament), toată propovăduirea proorocească și apostolească, toată evlavia, își au drept temelie și întemeiere pe dragoste. Dintru aceasta este arătat, că toată fapta cea bună odrăslește, crește și se desăvârșește din dragoste. Pentru aceea tot lucrul, măcar deși s-ar părea bun, nu este și nici nu folosește nimic, când va lipsi dragostea sfântă. *„De aș isprăvi toate,* zice Dumnezeiescul Apostol, *de aș grăi în limbile omenești și îngerești dar dragoste nu am, făcutu-m-am aramă sunătoare și chimval răsunător. De aș avea proorocie și de aș ști toate tainele și toată știința, și de aș avea toată credința, cât să mut și munții; iar dragoste nu am, nimic nu sunt. Și de aș împărți toată averea mea și de ași da trupul meu să-l ardă, și dragoste nu am, nici un folos nu-mi este. Dragostea îndelung-rabdă, se milostivește, dragostea nu pizmuiește, nu se semețește, nu se trufește, nu caută ale sale, nu se întărâtă, nu gândește răul, nu se bucură*

de nedreptate; ci se bucură de adevăr. Toate le suferă, toate le crede, toate le nădăjduiește, toate le rabdă dragostea niciodată nu cade..." (1 Cor. 13).

Cu adevărat, tot păcatul se împotrivește și întunecă pe dragoste, însă urâciunea n-o smulge pe ea din rădăcină. Urâciunea este desăvârșita lipsire a dragostei precum bezna întunericului e totala lipsire a luminii. Unde este lumină, de acolo fuge întunericul și unde este dragoste, de acolo fuge urâciunea. Întunericul și lumina niciodată nu stau împreună. Tot astfel și urâciunea cu dragostea, niciodată nu locuiesc împreună. Pentru aceasta cel ce urăște pe fratele său, în întuneric este și în întuneric umblă *„și nu știe unde merge, căci întunericul a orbit ochii lui"* (1 Ioan 2, 11). Pomenitorul de rău e lipsit nu numai de dragoste către aproapele; ci și de dragostea cea către Dumnezeu. *„De va zice cineva: Eu iubesc pe Dumnezeu; dar pe fratele său urăște, mincinos este"*. Dar pentru ce? Pentru că aceasta este cu neputință. *„Că cel ce nu iubește pe fratele pe care îl vede, pe Dumnezeu pe Care nu l-a văzut, cum poate să-L iubească? Această poruncă am primit de la Dânsul, că cel ce iubește pe Dumnezeu să iubească și pe fratele său"* (1 Ioan 2, 10-11; 4, 20-21). Cine n-are fapta cea bună a dragostei sfinte, care-i haina cea luminoasă de nuntă, cum va nădăjdui a intra în cămara cea Dumnezeiască și împodobită a Domnului său?

A îndrăznit unul oarecând, gol fiind de dragoste, și a intrat, în locul cel de bucurie al Domnului său! A îndrăznit cu adevărat, purtând (pe sufletul său) haina cea neagră și întunecoasă a urâciunii, a intrat și a stat unde erau cei îmbrăcați cu haina cea slăvită și luminoasă a dragostei sfinte, care străluceau ca niște luminători! Dar oare ce a pătimit acela care era gol de strălucitoarea haină a dragostei sfinte? A pătimit lucruri jalnice și vrednice de lacrimi! Mai întâi a auzit de la Împăratul Slavei aspra mustrare: *„Prietene! Cum ai îndrăznit a intra aici, neavând haină de nuntă? El neavând ce răspunde, tăcea, a amuțit"*. Apoi la porunca Împăratului Slavei, *slugile legându-i mâinile și picioarele, l-au aruncat pe el în întunericul cel mai din afară. Acolo unde-i plângerea și scrâșnirea dinților"* (Mt. 22, 1-14).

O! oamenilor care sunteți pomenitori de rău, auziți: Dumnezeu Atotțiitorul a hotărât și a zis arătat: *„Că de veți ierta oamenilor*

greșelilor lor, și Tatăl vostru Cel din ceruri va ierta vouă greșelile voastre; iar de veți ierta oamenilor greșelile lor, nici Tatăl vostru cel din ceruri nu vă iartă vouă greșelile voastre" (Mt. 6, 14-15; 18, 23-35). Credeți că acestea sunt cuvinte și hotărâri ale Mântuitorului Iisus Hristos-Dumnezeu? Credeți cum că gura Domnului nostru Iisus Hristos niciodată n-a grăit minciună; ci numai curat adevărul? Da. Aceasta o credeți fără nici o îndoială. Ei bine, dacă voi sunteți: drepți, curați și fără de păcate, să nu iertați niciodată greșeala fratelui vostru, pentru că n-aveți nici o trebuință ca să vă ierte și vouă Dumnezeu păcatele voastre. Dar de este grea și cu anevoie de purtat sarcina păcatelor voastre, cum mai nădăjduiți iertare de la Dumnezeu, când voi nu vreți să iertați greșelile fratelui vostru?

Mulți din noi nădăjduiesc că vor schimba hotărârea lui Dumnezeu prin aducerea feluritelor jertfe și prinosuri, pe care le afierosim la Sf. Jertfelnic. Afierosirile sunt sfinte și darurile scumpe când sunt aduse după Legea Divină; însă noi ticăloșii ne amăgim amarnic adeseori. Privitor la acestea, iată ce zice Însuși Dumnezeu: *„De-ți vei aduce darul tău la Altar* (la Jertfelnic) *și acolo îți vei aduce aminte că fratele tău are ceva asupra ta, lasă acolo darul tău"*. Nu voiesc acest fel de dar al tău, nici ți-l primesc pe el, de nu vei merge și nu te vei împăca cu fratele tău, de nu-l vei liniști pe el și de nu vei reveni la adevărata dragoste sfântă cu el. *„Lasă acolo,* înaintea Altarului, *darul tău, cel neprimit, și mergi mai întâi de te împacă cu fratele tău, și atunci venind adu darul tău"* (Mt. 5, 23-4). Vedeți? Dacă Dumnezeu Se întoarce despre darurile noastre atunci când fratele are ceva asupra noastră, adică a luat de la noi pricina a se mânia, cu cât mai vârtos Se va întoarce despre ele, când noi avem urăciune asupra lui? Noi însă nădăjduim că, deși inima noastră e plină de pomenire de rău, însă vom îmblânzi pe Dumnezeu prin rugăciuni dese, prin care cerem Mila Lui, prin spovedanii cu dezlegări dese, când noi ținem și împingem cât mai mult tăciunii infernali ai învrăjbirii, nedreptățirii, prigonirii și urăciuni felurite în inima fratelui nostru... până îl sufocăm, spre a nu-și mai putea împlini îndatoririle sale duhovnicești! Așa făcând, ne înșelăm amarnic, noi ticăloșii! Pentru că prima rugăciune, căpetenia și temelia tuturor rugăciunilor, e *„Rugăciunea Domnească"*, adică *„Tatăl nostru..."* pe care ne-a dat-o nouă Însuși Domnul nostru Iisus Hristos, fără de care nici

o rugăciune sau slujbă publică sau particulară nu se face. Și ce zicem noi când rostim Tatăl nostru? *„Și ne iartă nouă greșelile noastre, precum și noi iertăm greșiților noștri"*. Auzi ce zici când te rogi? „Tatăl nostru Care ești în ceruri, zici, iartă-mi păcatele mele, precum și eu iert greșelile fratelui meu". Tocmeală faci cu Dumnezeu când te rogi, și punând înainte însăși pilda ta, zici: Precum eu iert fratelui meu, așa și Tu iartă-mi mie. Acestea grăiesc buzele tale, iar urâciunea cea către fratele tău petrece în inima ta, și cugetarea vrăjmășiei celei împotriva lui se învârtește în mintea ta. Apoi nădăjduiesc, că acest fel de rugăciune se va sui la cer și îți va pogorî ție iertarea păcatelor tale? Precum se vede, tu socotești greșit când cugeți că Dumnezeu nu știe gândurile tale, și nu-ți vede, nici cunoaște inima ta, și atunci ori te joci cu Ziditorul făpturii Cel Atotputernic, ori nu înțelegi ce zici când te rogi și nu pricepi ceea ce ceri!

Frații mei, nu vă înșelați! Acest fel de rugăciune, nu este rugăciune; ci îndrăzneală fără rușine, cuvântare în deșert arătată. Cât timp nu iertați greșeala fraților voștri, să nu mai ziceți vreodată, Rugăciunea Domnească sau Stăpânească, ca să nu vă mai osândiți voi singuri. Să nu nădăjduiți vreodată iertarea păcatelor, câtă vreme voi nu iertați greșelile oamenilor. Aceasta a hotărât-o Domnul, zicând. *„Că de nu veți ierta oamenilor greșelile lor, nici Tatăl vostru Cel Ceresc nu va ierta vouă greșelile voastre"* (Mc. 11, 25-26). Gura Domnului a grăit acestea.

Dar cum voi ierta, zici tu, pe cel ce m-a vătămat așa de mult? Cum voi ierta pe cel ce m-a clevetit, ponegrit, pe cel care m-a vândut, m-a nedreptățit! Ascultă cum să-l ierți. Tu ce cauți? Izbândire? Dumnezeu este izbânditorul celor ce Se nedreptățesc. *„A Mea este izbânda"*, zice Domnul. Ce cauți? Ca să pedepsești pe cel ce te-a nedreptățit? Dumnezeu este răsplătitorul. El va pedepsi pe cel ce te-a nedreptățit pe tine *„Eu voi răsplăti"*, zise Domnul. Tu să nu voiești răsplătire; ci dă iertare. *„Nu vă izbândiți singuri vouă, iubiților"*, că Dumnezeu ia grija răsplătirii tale. *„Eu voi răsplăti"*. El ca un drept Judecător izbândește nedreptatea ta. Oare nu-ți ajunge ție aceasta, adică, să ai izbânditor al nedreptății Tale, pe Cel tare, înfricoșat și Atotputernic? Îndreptarea izbândirii și a răsplătirii este în mâna și în stăpânirea lui Dumnezeu. *„A mea este izbânda, Eu voi răsplăti, zice Domnul"*. Dacă tu vei răpi lucrul Lui, și cu mâinile tale vei pedepsi pe

cel ce te-a nedrăptățit, atunci te faci mai rău decât acela. Acela a îndrăznit asupra ta! Și tu îndrăznești asupra lucrului lui Dumnezeu? Iată pentru aceea te pedepsește și pe tine Dumnezeu, pentru păcatul tău. Așa fac și împărații și stăpânitorii pământești, când pedepsesc pe bătăuși pentru îndrăzneala lor. Voiești izbândire? Să nu-i faci vreun rău, nici să-ți izbândești, nici să-l urăști pe cel ce ți-a făcut ție strâmbătate; ci iartă-l, iubește-l pe el, fă-i bine și atunci vei vedea peste el izbândirea lui Dumnezeu. *„De flămânzește vrăjmașul tău* - zice Sf. Scriptură - *dă-i lui pâine, și de însetează adapă-l pe el. Că aceasta făcând tu, cărbuni de foc grămădești pe capul lui..."* (Rom. 12, 17-20). De vei cugeta bine la aceste învățături, de le vei prețui, păzi și împlini, te înveți chipul prin care să ierți greșeala oamenilor care sunt împotriva ta.

Ascultă încă și altă învățătură mai înaltă, prin care te înveți cum să ierți pe cei care te-au nedreptățit. Când vine semănătorul păcatului și caută să semene în inima ta neghinele urâciunii, atunci deschide îndată ochii Sufletului tău, și caută la Începătorul și Plinitorul credinței: Iisus Hristos Domnul. „L-au ocărât pe El chiar neamul Lui, Evreii, zicându-I că e samarinean și are drac! L-au clevetit și ponegrit pe El fariseii, zicându-I: Că, cu Beelzebub, domnul dracilor, scoate pe draci! Iuda Iscariotul, ucenicul Lui, căruia îi încredințase și punga cu bani, pentru treizeci de arginți L-a vândut vrăjmașilor Săi cei mai înverșunați, care L-au dat la moarte! Când vine înaintea ta gândul izbândirii, atunci deschide ochii inimii tale și vezi Patima cea de bunăvoie a Mântuitorului nostru Iisus Hristos: „Tulburarea la Cina de Taină, trădarea, legăturile, pălmuirile, bătăile, scuipările, haina mohorâtă pe umeri, cununa de spini pe cap, trestia în mâna dreaptă". Când vei voi izbândire asupra celor ce te-au nedreptățit pe tine, atunci înalță mintea ta sus, deasupra creștetului pleșuv al muntelui Golgota. Acolo vei vedea pe Domnul nostru Iisus Hristos răstignit în mijlocul a doi tâlhari și rănit peste tot corpul, de la cap până la picioare.

Acolo vei vedea Sângele curgând din răni și ucenicul Lui cel iubit stând înainte adânc întristat, și pe Maica Lui rupându-și inima, tânguindu-se și plângând. Acolo vei vedea fierea și oțetul... Acolo vei vedea și aceasta, adică cum izbândește Domnul Iisus: pârâtorilor, clevetitorilor, ponegritorilor, vânzătorilor, batjocoritorilor, muncitorilor și răstignitorilor Lui. Deschide urechile tale și auzi chipul

izbânditorilor: *„Părinte! Iartă-le lor, că nu știu ce fac!"* (Mt. 26, 27; 9, 44). Oare ce fel de răspuns ai la aceasta? Cam ce asemenea ai pătimit tu vreodată de la oameni, și pentru aceasta nu voiești să le ierți greșeala?

Domnul nostru Iisus Hristos, nu era numai om, zici tu, ci era și Dumnezeu. Adevărat, așa este. *„Dar El a pătimit pentru noi*, zice fericitul Apostol Petru, *lăsându-ne pildă ca să urmăm urmele Lui"* (1 Petru 2). Și pentru aceasta nu ai numai o pildă a Domnului Hristos; ci ai mii de pilde și pe oamenii care au suferit și au iertat. Apostolii nu erau oameni? Aceștia însă pârâți fiind, binecuvântau; goniți fiind, răbdau: huliți fiind, mângâiau (1 Cor. 4; 2 Cor. 4; 11; 12). Nu erau tot oameni mulțimea cea multă a Mucenicilor? Ei însă au iertat pe cei care îi munceau pe dânșii cu cumplite munci, și care mai pe urmă îi omorau pe ei fără nici o dreptate și fără de milostivire, ba încă unii dintr-înșii mai și plăteau călăilor, ca să nu le fie osteneala în zadar. Așa a plătit Sf. Mucenic Ciprian Episcopul Cartagenei pe călăii săi, dându-le 25 de galbeni (V. Sf. 14 sept.). Sf. M. Foca Grădinarul și-a ospătat și găzduit frățește pe călăii săi (V. Sf. 21 dec.) ș.a.m.d. Nu era oare om, Ștefan întâiul Mucenic? Care atunci când era lovit și umplut de sânge și zdrobit cu pietre de ucigătorii săi, și-a plecat genunchii la pământ și s-a rugat pentru călăii care-l ucideau, zicând: *„Doamne, nu le socoti lor păcatul acesta!... Și acestea zicând, a adormit"* (F. Ap. 6, 12-15; 7, 55-60). Dacă pildele acestea le vei avea totdeauna înaintea ochilor tăi, te vei învăța chipul prin care cu lesnire vei ierta pe cei ce te vor nedreptăți.

Ticăloși cu adevărat și fără de nici un răspuns sunt pomenitorii de rău. Dumnezeiescul Apostol Pavel cunoscând cum că urâciunea, pe cât trece vremea pe atâta se întărește, și știind că ceasul morții vine ca un fur, a poruncit ca să ne împăcăm cu cei ce ne-au mâniat pe noi, mai înainte de apusul soarelui celui ce a răsărit în ziua aceea în care ne-am mâniat. *„Soarele să nu apună în mânia voastră"* (Efs. 4). Pomenitorul de rău însă, fiindcă niciodată nu are purtare de grijă ca să se împace cu cel ce l-a necăjit pe el, lasă urâciunea de crește, se înmulțește și se întărește în inima lui. Pentru aceea, chiar dacă moartea îi va da vreme de pocăință, el nu poate însă ceasul morții lui, să o dezrădăcineze pe ea din sufletul său. Iar dacă de năprasnă îl va răpi pe el moartea, moare în păcatul pomenirii de rău și neiertare de Dumnezeu, de celelalte păcate ale sale.

Frică mare mă cuprinde pe mine când citesc hotărârea lui Dumnezeu, pe care a scris-o cel ce s-a rezemat pe pieptul Lui, și de acolo a scos curgerile adevărului. *„Tot cel ce urăște pe fratele său,* zice acestea, *ucigător de oameni ești! Și știți: că tot ucigătorul de oameni, nu are viață veșnică întru sine petrecând"* (1 Ioan 3, 15). Apoi care nădejde de mântuire îi rămâne pomenitorului de rău?

Doamne Dumnezeul milostivirii, miluiește făptura Ta dezrădăcinează din inimile noastre urâciunea cea ucigătoare de suflet și sădește în locul ei dragostea Ta, cea mântuitoare de suflet. Sălășluiește în inimile și-n fața noastră milostivire către toți frații noștri, rugămu-te Ție, Care ai zis: că vei curăți păcatele noastre și ne vei învrednici pe noi Slavei și fericirii Tale celei veșnice. *„De veți ierta oamenilor greșelile lor, va ierta și vouă Tatăl vostru Cel Ceresc greșelile voastre".*

30. Am mustrat cu nemilostivire?

Astfel de mustrare păgubește, dărâmă, rupe și distruge, în loc de a rodi folositor. Astfel de mustrări sunt sămânța sectarismului.

Mustrarea tiranică, te despoaie de dar. „Fost-au doi frați mari într-o Mănăstire de obște, și s-au învrednicit a vedea un dar oarecare unul spre altul. A fost odată de a ieșit unul într-o zi de Vineri, afară din Mănăstire, și a văzut pe oarecare mâncând de dimineață, și i-a zis lui: „Cum de mănânci, frate, în această vreme, că este Vineri?" Iar de dimineață a fost Sfânta Liturghie după obicei, și căutând fratele asupra lui, a văzut Darul depărtat de la dânsul, și s-a întristat, și dacă a venit la chilie i-a zis: „Ce ai făcut, frate, că n-am văzut Darul lui Dumnezeu ca mai înainte peste tine?" El a răspuns: „Eu nu mă știu pe mine nici cu lucrul, nici cu gândul să fi făcut ceva rău". Ia răspuns fratele: „Nu cumva ai zis cuiva vreun cuvânt?" Și aducându-și aminte a zis: „ Ieri am văzut pe oarecare mâncând afară de chilie de dimineață și i-am zis: „Au într-acest ceas mănânci Vinerea?" Acesta, dar, este păcatul meu; ci te ostenește cu mine două săptămâni, și să rugăm pe Dumnezeu ca să ierte păcatele mele". Și așa au făcut, și după două săptămâni a văzut fratele Darul lui Dumnezeu venind peste fratele său, și s-a mântuit, mulțumind Domnului" („Pateric". pg. 378, 3). Calea pentru aducerea sufletelor la Domnul Hristos este tot a blândeții (1 Tes. 5, 4; comp. 1 Tim. 5, 1-2; 2 Tim. 2, 24-26).

31. Am făcut altora scârbă și necaz? I-am clevetit, amărât și tulburat?

Cei ce despoaie pe aproapele lor de haina împărătească a păcii, împingându-i în robia suferințelor, primejduirilor și scurtării vieții, prin provocarea: tulburărilor, scârbelor, necazurilor și amărăciunilor, vor merge și ei în acea robie (prăbușindu-se în aceleași robii ale suferințelor făcute). *„Cine ucide cu sabia* (chiar și numai cu sabia limbii), *de* (aceiași) *sabie se va ucide. Aici e răbdarea și credința Sfinților"* (Apc. 13, 10; Iac. 2, 6; 5, 6).

Păcatul clevetirilor. Păcatul clevetirii o lucrare diavolească, cu care diavolul în Raiul pământesc a luptat ca să ponegrească pe Dumnezeu înaintea primilor oameni: Adam și Eva, altădată pe om (Iov) înaintea lui Dumnezeu (Fac. 3; Iov 1; 2; Apc. 12, 10). Cu această satanicească lucrare a clevetirii, diavolul a învrăjbit lumea cu Dumnezeu, a învrăjbit și învrăjbește pe oameni între ei până la încăierare, vărsări de sânge, revolte, războaie, masacrări, pierzare și pustiiri cumplite. Diavolul a îmbolnăvit toată lumea cu păcatul acesta. Lumea întreagă bolește groaznic de boala aceasta satanicească. Cum la fiecare boală trupească ce se ivește între oameni, doctorii luminați și conștienți de misiunea lor binefăcătoare omenirii, își frământă zilnic mintea până găsesc leacul tămăduitor; așa și Doctorii sufetești ai omenirii lucrează zilnic pentru vindecarea bolilor sufletești, ce se ivesc în popor. În acest sertar al rafturilor Oglinzii Duhovnicești, vom pune doctoria sau leacul învățăturilor Dumnezeiești contra bolii sufletești a clevetirilor.

Clevetirea sau defăimarea, vorbirea de rău, bârfeala, ponegrirea, pomenirea de rău a aproapelui de careva, e un păcat foarte urâcios înaintea lui Dumnezeu. Cercetând Dumnezeieștile Scripturi vedem că toți aleșii plăcuți ai lui Dumnezeu au fost clevetiți și necăjiți de oamenii de nimic și robiți Împărăției întunericului. Așa de pildă vedem pe fiii lui Laban clevetind pe Iacob (Fac. 31, 1-3). Doeg Edomitul pârăște pe Arhiereul Ahimelec la împ. Saul că a primit pe David în Nob, cetatea preoțească, a întrebat pe Domnul pentru el, i-a dat merinde pentru drum și sabia lui Goliat, ... din care pricină Saul a ucis pe Abimeleh și pe toți Preoții Domnului, cu familiile lor (1 Împ. 22). Bătrânii din sfatul lui Anon împ. Amoniților contra împăratului David și a solilor trimiși de el, pentru care solii au fost batjocoriți,

fiecăruia răzându-i-se jumătate barba și tăindu-li-se pe jumătate hainele, după care s-au făcut războaie și multe vărsări se sânge (2 Împ. 10). Siva clevetește pe Mefiboșet fiul lui Ionatan și nepot al împăratul Saul (2 Împ. 19, 26-27): Martorii mincinoși ai Izabelei contra dreptului israelitean Navute, pentru care a fost omorât și despuiat de moștenirea părintească (3 Împ. 21). Vrăjmașii rezidirii Templului Sfânt din Ierusalim, pârăsc pe prințul Zorobabel, Arhiereul Isus și pe celelalte căpetenii ale triburilor Iuda și Veniamin, la Artaxerxe împăratul, din care pricină lucrările Templului au fost oprite un timp (Ezdra 4; Neem. 6). Aman clevetește pe Mardoheu și pe israeliți la împăratul Artaxerxe, cerându-le pierzarea... dar acea capcană s-a întors asupra capului clevetitorului (Estera 3-7). Iudeii clevetesc pe Mântuitorul și pe urmașii Săi, dregătorilor stăpânirii romane; dar groapa pe care au săpat-o ei Mântuitorului și Bisericii Lui, s-au prăbușit ei într-însa, slobozindu-se groaznic în toate vremurile din trecut, în prezent și-n viitor.

Răbdătorii acestora se îmbogățesc. *„Am văzut gloată multă, pe care să o numere nimeni nu putea, din tot neamul și semințiile și noroadele și limbile, stând înaintea Scaunului și înaintea Mielului, îmbrăcați în veșminte albe și finici în mâinile lor. Și strigau cu glas mare, zicând: Mântuirea Dumnezeului nostru Cel ce șade pe Scaun și Mielului. Și toți Îngerii stau împrejurul Scaunului și a bătrânilor și a celor patru viețuitori, și au căzut înaintea Scaunului pe fețele lor și s-au închinat lui Dumnezeu, zicând: Amin, binecuvântarea și slava și înțelepciunea și mulțumita și cinstea și puterea și tăria Dumnezeului nostru în vecii vecilor, Amin. Și a răspuns unul din cei bătrâni, zicându-mi mie: Aceștia care sunt îmbrăcați cu veșmintele cele albe cine sunt? Și de unde au venit? Și am zis lui: Doamne, Tu știi. Și mi-a zis mie: Aceștia sunt cei ce vin din necazul cel mare și și-au spălat veșmintele lor în Sângele Mielului. Pentru aceasta sunt înaintea Scaunului lui Dumnezeu și slujesc Lui ziua și noaptea în Biserica Lui, și Cel ce șade pe Scaun Se va sălășlui peste ei. Nu vor flămânzi mai mult, nici vor înseta mai mult, nici va mai cădea peste ei soarele nici tot zăduful. Că Mielul Cel din mijlocul Scaunului va paște pe ei și îi va povățui pe ei la izvoare de ape vii, și va șterge Dumnezeu toată lacrima de la ochii lor“* (Apc. 7, 9-17).

Patriarhul Isaac zavistuit de filistenii gherari. În vremea unei foamete cumplite, asemenea cu aceea din vremea Patriarhului Avraam, când a fost silit a se duce în Egipt, Patriarhul Isaac, din porunca lui Dumnezeu, s-a dus la Abimeleh, împăratul filistenilor, în Gherar. Acolo stând mai mult timp, filistenii ținuturilor acelora au pizmuit asupra lui Isaac, pentru că îl binecuvântase Dumnezeu cu oameni (servitori) buni, vite multe... Văzând și îmbelșugarea roadelor pământului acolo unde semănase el cu oamenii lui, s-au pornit asupră-i cu o mai mare zavistie, locuitorii părților acelora. Acesta-i lucru firesc, care a fost, este și va fi. Că, zavistia oamenilor crește și năvălește asupra omului aceluia căruia Dumnezeu îi dă sau îl înzestrează cu Dumnezeieștile Sale Daruri... Aceasta se vede manifestându-se mai cu seamă asupra aleșilor Domnului, care se devotează cu trup și suflet lui Dumnezeu și luminării mântuitoare aproapelui.

Locuitorii aceia răi, umplându-se de zavistie asupra lui Isaac, s-au pornit a-i face rău acestui om drept și bineplăcut lui Dumnezeu, astupându-i puțurile (fântânile) cu apă, ca neavând apă, să-i moară oamenii și dobitoacele lui; iar pe el să-l izgonească cu rușine de la dânșii, ca să nu-l mai vadă în ochii lor. Zavistia acelora lucra asemenea zavistnicilor de azi, care contrazic ceea ce zice Preotul lui Dumnezeu, adică se muncesc a răsturna învățătura sănătoasă și a Preoților devotați misiunii lor, pentru luminarea mântuitoare sufletelor omenești.

Preoții luminători de suflete, mai cu seamă cei mai zeloși și devotați, sunt în ochii zavistnicilor niște venetici sau străini, drept așa cum era socotit Patriarhul Isaac, omul lui Dumnezeu, în ochii filistenilor din Gherar. Și pentru ce aceasta? Pentru că nu pot ochii zavistnicilor a răbda să vadă îmbelșugarea și buna norocire a celor socotiți de ei venetici, străini..., mai ales în cele duhovnicești! Aceasta văzându-o Psalmistul David mai clar sub inspirația Duhului Sfânt, a zis pentru omul drept care se păzește curat de: viclenii, minciunării, și zavistii înrăutățite și ucigătoare de oameni, așa: *„Cornul lui se va înălța în slavă”*... apoi îndată adaugă: *„Păcătosul va vedea și se va mânia, cu dinții săi va scrâșni, și se va topi...”.*

Cornul slavei și al bunei norociri, împunge ochii zavistnicilor și binele străin îi tortureazăă, îi muncește cumplit. Zavistnicii bolesc cu inima și se muncesc, când văd buna norocire a aproapelui, pe care ei îl nesocotesc, trădându-l în răutatea zavistiei lor, ca pe un venetic,

străin. Spiritul zavistiei îi muncește pe zavistnici a mânji fața celor zavistuiți de ei cu cerneala feluritelor ponegriri infernale, și a-i trage cu multă înfrigurare de pe scara virtuților creștinești, pe care acești aleși ai Domnului sângerează ostenindu-se a se sui. Și pe mulți îi mai luptă și doboară de pe acea scară Sfântă spiritele cu și fără trup ale zavistiei.

Pare-mi-se că Domnul Dumnezeu, deși putea a-i da plăcutului Său Isaac toate cele trebuincioase existenței pământești, și a-l hrăni în orice loc în acele vremuri de foamete, totuși, îl trimite în pământul gherarilor, spre a-i munci pe ei pentru păcatele lor și prin îndestularea și norocirea alesului Său, prin secerișul bogat în același pământ. Astfel, ochii zavistnicilor acelora, care seceraseră puțin de pe aceleași ținuturi, unde seamănă și Isaac, văzând secerișul îmbelșugat al acestuia, se umpleau de zavistie, se tulburau și se munceau cumplit. Vedeți? Când Dumnezeu l-a îmbogățit pe alesul Său cu multe bunătăți, aceasta s-a făcut tulburare, muncă și pricină de zavistie filistenilor. Și pe lângă acestea ei mai erau torturați și cu nesațiul...

După atâtea supărări avute de la filisteni: *„A venit la Patriarhul Isaac Abimeleh, împăratul gherarilor, ca să se împace cu el".* Aceasta-i de mirare, că Abimeleh împ. Gherarilor, care era cuprins și stăpânit de zavistie cu poporul său, nerăbdând pe Isaac a mai petrece în pământul său și a-l vedea îmbogățit cu Dumnezeiasca blagoslovenie, zicându-i: *„Că mai cu putere ești tu decât noi"*, vine la împăciuirea cu el. Mai pe urmă luându-și el seama și sfătuindu-se cu boierii săi, au venit la Isaac lângă puțul Jurământului să caute împăcare și dragoste omenească cu el, zicând: *„Să facem jurământ între noi și tine, și așezământ între noi și tine, ca să nu ne faci nouă rău".* Cu adevărat, lucru de mirare este acesta. Dreptul acesta, fără de război, și fără de arme, pe învrăjmășuitorii săi zavistnici, i-au înfricoșat, i-au biruit, și întru supunerea lui i-au adus, încât ei singuri căutau pace și milă de la dansul, ca să nu le facă lor vreun rău.

Acum să vedem și noi, cu ce a biruit acel drept pe zavistnicii și asupritorii săi? Luând seama bine petrecerii lui Isaac în Gherari, vedem că gherarii care îl urau pe dânsul, i-au astupat puțurile cu apă, umplându-le cu pământ. Apoi îl goneau pe el de la dânșii. El atunci nezicându-le nimic se ducea din cetatea și din acele locuri ale lor. Și nu-i de mirare, că fiind el străin în cetatea străină, filistenii

îl acuzau și batjocoreau cum vreau, pe când lui nu-i era cu putință a le grăi împotrivă, nici a se justifica în vreun fel. După ce l-au gonit din unele ținuturi ale lor, el a plecat mai departe în marginea ținuturilor gherarilor și s-a sălășluit acolo într-o vale, unde fuseseră mai înainte puțurile tatălui său Avraam, pe care le astupaseră filistenii după moartea lui. Acolo sălășluindu-se el și curățind unul din acele puțuri, a izvorât multă apă bună de băut dintr-însul. Atunci păstorii gherarilor au venit acolo și s-au certat cu păstorii dreptului Isaac, zicând: *„A noastră este apa!"* Acolo ar fi putut Isaac a se împotrivi lor, fiindcă Gherarii nu erau aproape și fântâna era a tatălui său. Însă el nu le-a grăit lor nimic împotrivă; ci s-a dus de acolo, dând loc mâniei. Mergând el cu oamenii și turmele sale mai departe, au ajuns la alte locuri, unde era alt puț, al tatălui său astupat de filisteni. Destupându-l și curățindu-l au aflat apă bună de băut într-însul și s-a așezat cu turmele sale acolo. Dar și acolo au năvălit asupra lui zavistnicii păstori ai gherarilor, astupând puțul cu pământ și izgonindu-l. Acolo, iar ar fi putut Isaac a le sta împotrivă, nu numai cu cuvântul dar și cu război, și a-și izbândi strâmbătățile ce i se făcuse, ca unul ce avea mulți feciori (bărbați voinici, credincioși și viteji) de casă. Unii dintr-aceia fuseseră cu tatăl său Avraam și se războise cu împăratul Hodolomogor și oștile lui, ca să scoată pe Lot cel robit cu toată casa lui. Deci era cu putință lui Isaac cel blagoslovit de Dumnezeu, cu mulțime de feciori de casă, a bate tot pământul gherarilor, care nu era mare. Însă el fiind: drept, blând, răbdător și fără răutate, nu s-a împotrivit gherarilor asupritori ai săi cu război, ba nici chiar cu cuvântul. El era așa de bun, încât nu numai că n-a nedreptățit pe cineva, dar chiar fiind nedreptățit, a răbdat și nevoind a mânia pe cineva, a lăsat și ce era după dreptate al său și a plecat de acolo mai departe, unde s-a sălășluit. Atunci Abimeleh, care era împărat unei cetăți a gherarilor, a venit către dansul, cerând pace.

„Toate fântânile – zice Dumnezeiasca Scriptură – *pe care le săpaseră și folosiseră robii tatălui său, în zilele lui Avraam tatăl său, filistenii-gherari le-au stricat și le-au umplut cu pământ.* Atunci a zis Abimeleh împăratul gherarilor către Isaac: *„Du-te de la noi că te-ai făcut mult mai tare decât noi!"* Isaac s-a dus de acolo și tăbărând în valea Gherara, a locuit acolo. Ajuns în acele locuri, Isaac a săpat din nou fântânile de apă, pe care le săpaseră robii lui

Avraam, tatăl său și pe care le astupaseră filistenii după moartea lui Avraam tatăl său, și le-a numit cu același nume, cu care le numise Avraam tatăl său. După aceea au mai săpat slugile lui Isaac și în valea Gherara, și au aflat acolo izvor de apă vie. Păstorii din Gherara însă veneau și se certau cu păstorii lui Isaac, zicând: *„A noastră este apa aceasta!”* Isaac văzând aceasta, a pus fântânii aceleia numele Esee, *„Ceartă”*, pentru că se certaseră pentru ea. Ducându-se Isaac de acolo, a săpat altă fântâna, și se certau și de la aceea. Isaac i-a pus numele Sitna (adică gâlceavă, pentru că se gâlceviseră de la ea). Apoi s-a mutat și de acolo și și-a săpat altă fântână, pentru care nu s-a mai certat. Aceleia i-a pus numele Rehobot, căci își ziceau: *„Datu-ne-a astăzi Domnul loc larg, și vom spori pe pământ”.* De aici Isaac s-a urcat către Beer-Șeba. În noaptea aceea i s-a arătat Domnul și i-a zis: *„Eu sunt Dumnezeul lui Avraam tatăl tău. Nu te teme, că Eu sunt cu tine și te voi binecuvântă și voi înmulți urmașii tăi, pentru Avraam sluga mea”.* Isaac a făcut acolo un Jertfelnic și a chemat Numele Domnului. Acolo și-a întins cortul său. Slugile lui Isaac au săpat o fântâna acolo în valea Gherarei. Atunci au venit acolo Abimeleh împăratul gherarilor cu Ahuzat, care luase pe nora lui, și Ficol căpetenia oștirii lui. Isaac văzându-i le-a zis: *„La ce a-ți venit la mine, voi care m-ați urât și m-ați alungat de la voi?”* Ei i-au răspuns: *„Am văzut bine, că Domnul este cu tine, și am zis să facem cu tine jurământ și să încheiem legământ cu tine; ca tu să nu ne faci nici un rău, cum nici noi nu ne-am atins de tine, ci ți-am făcut bine?! și te-am scos de la noi cu pace, și acuma ești binecuvântat de Domnul...”* (Fac. 26).

Blândețea și răbdarea patriarhului Isaac. De aici vedem arătat că Sf. Patriarh Isaac, a biruit pe ai săi zavistnici învrăjbitori, cu blândețea, cu răbdarea și cu nerăutatea. Răbdând el toate mizeriile acelea care i le făceau gherarii, și batjocurile cu care îl batjocoreau, prin răbdare îndelungă și blândețea, și cu nerăutatea lui, a înfricoșat pe împăratul gherarilor și pe supușii lui. Cu aceste arme duhovnicești i-au înfricoșat pe acei puternici ai zilei. Ei au ajuns a se teme, ca nu cumva bărbatul acesta puternic și împuternicit în poporul său, având ajutător al lui pe Dumnezeul cerului și al pământului, se va supăra pe ei și se va scula spre răsplătire cu război asupra lor. Ei tremurau, de ceea ce Isaac nici n-avea în cugetul său, și

de aceea cu supunere au venit la el cerând pace. O cât de mare şi minunată e puterea blândeţei, răbdării şi a nerăutăţii dreptului! Blândeţea, răbdarea şi nerăutatea, fără de mânie înfricoşează, fără de arme biruieşte, fără de întrarmare goneşte pe ai săi vrăjmaşi zavistnici (Prel. d. Sf. Dimitrie al Rostovului).

Şi în vremurile noastre, ca şi în cursul vremurilor trecute, sunt mulţi gherari şi gherăriţe în toate ramurile societăţii, care aprinzându-se de diavoli cu forţele zavistiei învrăjbitoare, semănătoare de urăciunea pustiirii care-i tortureazā groaznic, sub inspiraţia demonică întrebuinţează toate mijloacele satanice ca să astupe fântânile izvorâtoare de apă vie ale lui Avraam-Hristos, destupate ici-colo de câte un devotat Isaac, adică Sfinţit Liturghisitor, care în zelul său Sfânt a suferit şi suferă aproape zilnic, multe mizerii, şicane şi necazuri de la acei (gherari şi gherăriţe) îmbâcsiţi de răutate şi invidioşi, camuflaţi sub masca hainei şi numelui creştinesc. Aceşti gherari şi gherăriţe pândesc - ca şerpii şi viperele călcâiul călătorilor, ca fariseii, cărturarii, saducheii (arhiereii şi preoţii Templului Sfânt) şi irodianii pe Mântuitorul, pe Apostoli şi Biserica Lui, ca să acuze, judece şi osândească, ca Saul pe David, ca Izabela pe Ilie Tesviteanul, ca Aman pe Mardoheu, ca Irodiada pe Sfântul Ioan Botezătorul, ca împărăteasa Evdoxia cu patriarhul Teofil şi alţi Ierarhi, clerici şi mireni notabili... pe Sfântul Ioan Gură de Aur, Arhiepiscopul Constantinopolului ca să-i găsească motive de acuzare judecată şi osândire la caterisire, scoatere din scaun, exilare... ca voievodul Radu cel Mare, pe Sfântul Nifon patriarhul Constantinopolului şi Arhiepiscopul Ţării Româneşti, ca unii Arhierei, Patriarh al Constantinopolului cu unii boieri răzvrătiţi, în frunte cu voievodul fanariot Nicolae Mavrocordat contra Mitropolitului Antim Ivireanu, etc., etc. - pe aceşti Sfinţiţi Liturghisitori destupători ai fântânilor Domnului nostru Iisus Hristos izvorâtoare de apă vie, din care se adapă cu toţi ai casei lor şi ai Bisericii lui Dumnezeu.

Am văzut aidoma cu ochii mei, gherari şi gherăriţe, sub presiunea focului zavistiei ce-i tortura zilnic, luptând din răsputeri pe felurite căi satanice, a astupa fântânile desfundate cu trudă şi sacrificări a bucăţi din viaţă de câte un Isaac al Noului Testament, spre adăparea sufletelor lipsite, cu Cuvântul lui Dumnezeu, iar celui ce muncise până la sacrificiu la desfundarea fântânilor Divine îi făceau

felurite mizerii. I-am văzut examinând paiul cu ochiul acestora și strecurând țânțarul scăderilor a câte unui astfel de Isaac (1 Ioan 1, 2-10); iar pe de altă parte trecând cu vederea bârnele din ochii lor și înghițind cămilele cu bagajul lor cu tot. Atunci m-am dezamăgit și am zis cu Proorocul: *„Dreptatea omenească înaintea lui Dumnezeu e asemenea cu o cârpă lepădată* (rufa necurată a femeii...)". Adevărate-s Cuvintele Domnului cele rostite tot prin Proorocul Isaia, zicând: *„Gândurile Mele nu sunt ca gândurile voastre, nici căile Mele ca ale voastre. Ci pe cât de departe sunt cerurile de la pământ, așa de departe sunt căile Mele de căile voastre și cugetele Mele de cugetele voastre"* (Is. 55).

Se zice că unii din oamenii mai slabi ai lui Isaac, ar fi trecut la gherari și gherărițe, dând coatele cu ei, trădând pe stăpânul lor și dându-le acelora ajutor la astuparea fântânilor. Aceasta s-a întâmplat în toate vremurile. Chiar și în ceata Apostolilor Dulcelui nostru Mântuitor s-a aflat unul - Iuda Iscariotul - care a viclenit, trădat și vândut pentru bani pe Dascălul său... Și în vremurile noastre sunt astfel de neghine camuflate sub masca grâului, care în vremuri de grele încercări își leapădă masca și trec de partea gherarilor și gherărițelor, făcând serviciul cozilor de topor, sau al lui Iuda Iscariotul, asupra celor ce s-au sacrificat și pentru a lor luminare și mântuire. Acești moderni gherari și gherărițe, după ce se servesc de acele cozi de topor, ca diavolul în Raiul pământesc de șarpe până a înșelat pe Eva, apoi de Eva până a înșelat pe Adam, ca Filistenii de unii nepricepuți contra lui Isaac, ca, și căpeteniile Iudeilor de Iuda Iscariotul pentru a prinde, judeca, osândi și ucide pe Mântuitorul, așa și aceștia, încurcând pe desfundătorii fântânilor Divine, îi mrejuiesc, le fac șicane și felurite mizerii, prigonindu-i până la sacrificare, cu hotărârea: 1) Ori să capituleze, adică să se lase după ei, primind toate condițiile lor, fie ele oricât de anticreștinești; 2) Ori să iasă ca un venetic, străin, dintre ei și să se ducă să nu-l mai vadă în ochi; 3) Ori să tacă binișor ca un pește; 4) Ori să bolească și să moară; 5) Ori să se ducă... la Acela care l-a trimis, cum au făcut lucrătorii cei răi cu Fiul Stăpânului viei (Mt. 21, 33-46).

Am văzut că după ce gherarii au urât, zavistuit, făcut mizerii, batjocorit, persecutat și au gonit pe Isaac din ținuturile lor, a aflat el loc de sălășluire în odihnă și sporire pe pământ. Acolo i s-a arătat

și Domnul, încurajîndu-l și binecuvântându-l. Același lucru s-a petrecut și cu Dulcele nostru Mântuitorul Iisus Hristos-Dumnezeu. Pogorându-Se din ceruri, jos, aici pe pământ, în toată viața Sa pământească a fost: nesocotit, urât de mulți și prigonit până la omorârea pe Cruce între doi tâlhari. *„Și cu cei nelegiuiți a fost socotit"*, de către gherarii lumii ce zace în cel rău! (Ioan 8, 44; 1 Ioan 5, 19). Și pentru ce? Pentru că n-a zis ca ei; ci a zis și a făcut voia Tatălui Său-Dumnezeu, din Care S-a născut mai înainte de toți vecii. Iacă tot așa au trebuit să sufere, în felurite forme, toți cei care s-au înfiat lui Dumnezeu – parte bărbătească și femeiască – în tot cursul vremurilor până azi! Și pentru ce? Pentru că s-au obrăznicit a asculta mai mult de Dumnezeu decât de oameni! Aceiași se întâmplă și azi – ca și cu Isaac, cu Mîntuitorul și cu toți aleșii Lui și cu noi cei de azi, care ne obrăznicim a asculta mai mult de Dumnezeu, decât de oameni, care ne ostenim a sluji Făcătorului ca cei trei tineri și Daniel; iar nu făpturii, oricât de împopoțonată s-ar arăta ea (Dan. 3; 6). Gherarii și gherărițele cu pretenții absurde asupra noastră, văzând aceasta, se tulbură, ne urăsc și ne prigonesc. După ce ne fac multe mizerii și suferințe, sfătuindu-se a ne ucide cu vorba (Ier. 18, 17), când legile nu le permit a ne ucide altfel, apoi ne izgonesc din mijlocul lor, din adunarea lor, din ținuturile lor.

Isaac după ce a fost izgonit din ținuturile gherarilor a ajuns în loc bun, unde s-a sălășluit în pace, a sporit în bine, i s-a arătat Domnul, l-a îmbărbătat, încurajat și binecuvântat. Iosif, nepotul acestuia, după ce a fost urât, prigonit, băgat în fântână și vândut de frații săi, acuzat și întemnițat în Egipt, a devenit stăpânitorul Egiptului și au venit frații ce-l vânduseră și s-au prosternat cu fețele la pământ înaintea lui... David, după groaznicele persecuții ale împăratului Saul, a devenit împărat în locul aceluia. Mântuitorul după multele suferințe... a înviat, S-a înălțat la ceruri și șade de-a dreapta Tatălui în Slavă, de unde va veni să judece vii și morții, a Cărui Împărăție nu va avea sfârșit... Și noi, cu Darul Divin, suferind de la gherarii și gherărițele vremurilor noastre, multe, multe mizerii și prigoniri, pentru dragostea lui Dumnezeu și lucrarea pentru: trezirea, luminarea, ridicarea, zidirea și mântuirea aproapelui nostru; după feluritele zavistuiri înrăutățite, batjocoriri infernale, discreditări, acuzări nelegiuite și izgoniri din sufletele, din adunarea și din ținuturile

lor, vom trece în locuri pașnice, sălășluirea în odihna Duhovnicească și progresare în bine, ni se va arăta mult Milostivul Dumnezeu, ne va îmbărbăta, binecuvântă, împuternici și încuraja cu Darul Lui, zicându-ne:

„Nu vă temeți, Eu sunt cu voi" (Fac. 26, 2; 5; 24; 78, 13; 15; 31, 3; 39, 2-6; 21-32; Ieș. 3, 12; 2 Lege 31, 6-8, 23; Is. N. 1, 1-6; Mt. 14, 27; 28, 20). *„Nu te teme* (creștine binecredincios) *căci Eu te-am răscumpărat și te-am chemat pe nume, al Meu ești! Dacă tu vei trece prin ape, Eu voi fi cu tine și în valurile lor tu nu vei fi înecat. Dacă vei trece prin foc, nu vei fi ars, și flăcările focului nu te vor mistui. Căci Eu sunt Domnul Dumnezeul tău, Sfântul lui Israel, Mântuitorul. Eu dau Egiptul preț de răscumpărare pentru tine, Etiopia și Saba în locul tău. Fiindcă tu ești de preț în ochii Mei, și de cinste, și te iubesc; voi da neamurile în locul tău și popoarele în locul sufletului tău. Nu te teme, căci Eu sunt cu tine! De la răsărit voi aduce seminția ta,* (Casă a Israelului Nou) *și de la apus te voi strânge pe tine. Eu voi zice miază-noaptei: „Dă-mi-i" și către miază-zi „Nu-i opri". Aduceți fiii Mei din ținuturile îndepărtate și fiicele Mele de la marginile pământului! Pe toți care poartă Numele Meu și pentru Slava Mea i-am creat, i-am zidit și i-am pregătit... Eu, Eu sunt Domnul Dumnezeul vostru și Mântuitorul vostru, și nu este vouă alt Mântuitor afară de Mine..."* (Is. 43, 1-15; comp. Fac. 28, 15; Ps. 65, 11; 68, 2; 9 4. Dan. 3, 27; Mt. 8, 26-7)

Precum Moise la rug a văzut pe Dumnezeu, a vorbit cu El, și s-a împuternicit devenind alesul și plăcutul Lui; tot astfel și noi, la rugul necazurilor multe, multe, și mai mari și mai mici, ne vom întâlni, vom vedea și vom vorbi cu Dumnezeu Mântuitorul nostru Iisus Hristos, Care a zis: *„În lume necazuri veți avea, dar îndrăzniți că Eu am biruit lumea... Eu sunt cu voi până la sfârșitul veacului. Amin"* (Ioan 16, 33; Mt. 28, 18-20; comp. Rom.5, 3-5; Iac. 1, 2, 5; Apc. 3, 2-11; 3, 7-12)

Faraonenii zavistuiesc foarte pe israeliți. După venirea și rămânerea Patriarhului Iacob Israel cu toată casa sa (70 de suflete) în Egiptul îmbelșugat în bucate de pe urma fiului său Iosif, devenind prinț al egiptenilor, al doilea după Faraon, și după moartea acestora, israeliții robeau egiptenilor la muncile cele mai grele. Dumnezeu *„Care dezleagă pe cei ferecați, înțelepțește orbii, ridică pe cei surpați, iubește pe cei drepți și păzește pe cei nemernici"...* (Ps. 145, 8), a binecuvântat tainic și minunat pe Israeliții necăjiți, asupriți și

batjocoriți de faraoneni; încât *fiii lui Israel s-au prăsit, s-au înmulțit, au crescut și s-au întărit foarte, foarte tare, încât s-a umplut țara egiptenilor de ei"* (Ieș 1, 7). Aceasta îi umplea de zavistie și-i muncea pe faraoneni, încât i-au dosădit și mai groaznic, punându-i pe israeliți la alte munci mai silnice și grele, silindu-i să lucreze forțați sub loviturile bicelor vătafilor faraoneni. Aceasta o adeverește și Psalmistul, zicând: *„Întors-au inima lor ca să urască pe poporul Lui și să viclenească întru slugile Lui"*. Aici se naște întrebarea: Dar pentru ce le-a întors inimile lor spre urâciune asupra poporului Său, și prin ce? Au doară i-au silit El a fi răi? Sau i-au învățat pe dânșii spre rău? Nicidecum. Că nu voiește Domnul, ca cineva din oameni să fie rău? Apoi cum au întors inimile lor, ca să urască pe poporul Lui? Aceasta ne-o arată locul scripturistic dinaintea acestuia, zicând: *„Israel a intrat în Egipt și Iacob a nemernicit în pământul lui Ham. Și au înmulțit El pe poporul Său foarte și l-au întărit pe el mai mult decât pe vrăjmașii lui. Și au întors inima lor ca să urască"*, ș.c.l. (Ps. 104, 25, 23-24). Aici arătat se vede cum și cu ce le-a întors inima lor, ca să urască pe poporul Lui. Cu facerea de bine pe care o făcea poporului Său. Prin aceasta a întors inimile egiptenilor spre urâciune. Nu-i făcea El pe dânșii a fi într-acest fel, care din fireasca lor răutate urau pe poporul lui Dumnezeu; ci le da lor pricină de mai multă urâciune, făcând bine poporului Său; prăsindu-l, înmulțindu-l, crescându-l și întărindu-l foarte, foarte mult. Aceasta o arată luminat unul din tâlcuitorii Sf. Scripturi, zicând: „Dumnezeu nu le făcea rău egiptenilor; ci binele făcut poporului Său a forțat pe răii faraoneni a se ridica cu zavistie asupra poporului Israelit, că Darea lui Dumnezeu se grăiește că au întors inimile lor spre urâciune...".

Văzând egiptenii că poporul lui Dumnezeu se prăsește, înmulțește, crește și se întărește uimitor, deși ei îi apăsau cumplit sub jugul umilitor al robiei, au strigat îngrijorați: „Iată, poporul acesta Israelit, prin binecuvântarea Dumnezeului lor, a devenit mai mare și mai puternic decât noi!"! Și muncindu-se cumplit de zavistie asupra israeliților ajutați de Dumnezeu, faraonenii se sfătuiau între ei, zicând: *„Veniți să ne arătăm dibaci față de ei, să-i împilăm ca să nu se mai înmulțească, și ca nu cumva în vreme de război să se unească cu vrăjmașii noștri, să ne bată și să iasă din țara noastră"*. În acest scop au pus peste ei supraveghetori de lucrări care să-i împi-

leze la munci grele... zidind cu ei cetățile: Pitom, Ramses, și Iliopolis... Însă cu cât îi împilau mai mult, israeliții cu atât mai mult se înmulțeau și se întăreau foarte, foarte tare, așa, încât egiptenii se îngrozeau de fiii lui Israel. De aceea egiptenii sileau și mai strașnic pe fiii lui Israel, făcându-le viața amară prin munci foarte grele; la lut, la cărămidă, la felurite lucrări pe câmp și la alte lucrări grele, asuprindu-i cu strășnicie" (Ieș. 1, 7-14).

Din cele arătate aici observăm că: egiptenii văzând pe poporul lui Dumnezeu înmulțindu-se și întăridu-se și de la Dumnezeu cel Înalt blagoslovindu-se, se rupeau în inimile lor și se munceau cu zavistia. Și din zavistie, se umpleau de urâciune și de mânie, ridicându-se cu furie asupra israeliților, din nou au început ai munci din ce în ce mai mult prin greutatea lucrurilor și asuprire. Și știți pentru ce? Pentru că muncă grea este celor răi și zavistnici, când văd pe cineva în bine, și sunt în stare de viu să-l înghită pe dânsul. Faraonenii munceau cumplit pe poporul israeliților pe care îl ura groaznic, dar și ei în sineși nu mai puțin se munceau de zavistia ce-i încleștase; că pe cât mai mult îi asupreau muncindu-i pe israeliteni, cu atât aceștia se înmulțeau și se întăreau foarte, foarte mult. Poporului lui Dumnezeu îi era munca, lucrul sau corvezile Egiptului; iar zavistnicii egipteni se torturau de zavistia lor, pentru multa înmulțire și întărire a poporului lui Dumnezeu. Din acele suferințe, la urma urmei, Dumnezeiescului popor israelitean, a rămas nebiruit și a ieșit din Egipt, dezrobindu-se cu proslăvire; iar egiptenii, care-i asupriseră cumplit, până și cu înecarea pruncilor de partea bărbătească în apele Nilului după baterea lor a cele zece înfricoșate plăgi, în apele Mării Roșii desăvârșit au pierit (Ieș. 2-15).

Din cele arătate reiese că zavistia pierde pe aceia în a căror inimi s-a înmulțit. Zavistia e asemenea cu molia, care din haine se naște și pe aceleași haine le roade. Așa e zavistia (ca și molia) roade și mănâncă inima în care s-a născut. Sf. Prooroc Isaia, pentru multa milă și ajutor ce a aflat de la Dumnezeu, înaintea feței zavistnicilor săi, lăudându-se au adăugat a zice și aceste cuvinte către ei: *„Voi toți ca o haină vă veți învechi și ca de molii veți fi mâncați, că voi prin zavistie vă mâncați și întru sfârșit aveți a vă mânca"* (Is. 24). Mică se vede molia, și haina ce a născut-o, oricât de mare, frumoasă și prețioasă ar fi, o roade și strică. Nevăzută este și zavistia care în

inima ce a născut-o se ascunde (Mc. 7, 21-23; Mt. 12, 34-35; 43-45; Gal. 5, 19-21; F. Ap. 13, 6-11), ca și cum ar fi un lucru mic, neînsemnat, dar vatămă sănătatea celor ce-o au și mântuirea lor. Da, zavistia vatămă sănătatea, că zavistnicii mâncându-se și rupându-se întru cele mai dinăuntru ale lor, pentru buna norocire a aproapelui, slăbesc cu sănătatea, ba uneori și în neputință sau în boală grea cad din multa zavistuire. Zavistia vatămă și mântuirea, pentru că unii ca aceia petrecând în zavistie fără de pocăință până în sfârșit nu pot a fi mântuiți. Aceasta o adeverește și Apostolul, care arătând lucrurile cele rele, adică: *necurăția, slujirea de idoli, farmecele, vrajba, mânia, eresul, etc.*, adaugă între ele și *zavistia cu uciderea,* împreună cu celelalte.

Cine se ostenește a fi al lui Dumnezeu, să se ferească și de această satanică făptură sau lucrare a diavolului, adică de zavistie, ca să nu cadă în osânda vremelnică și veșnică, cu zavistnicii cu și fără trup.

„De trăim cu Duhul, cu Duhul să și umblăm. Să nu fim măreți în deșert, unul pe altul întărâtând, unul altuia pizmuind, sau zavistuind... că acestea ne depărtează și ne lipsesc de Împărăția lui Dumnezeu" (Gal. 5, 25-26; 20-21).

LEACURI VINDECĂTOARE RĂNILOR CLEVETIRII

Cu cât mai mult sporește omul lui Dumnezeu în lucrarea Ogorului Domnului, cu atât mai mult se ivesc și se înmulțesc și potrivnicii lui, care luptă pe toate căile a-l împresura, discredita, împiedica în buna sa activitate, a-l face inofensiv, al distruge moralicește și fizicește, sau a-l extermina cu totul. Una din infernalele arme ale acelor potrivnici ce luptă contra oamenilor lui Dumnezeu, este satanica armă a clevetirii sau prigonirii. Cu această armă diabolică, întotdeauna a atacat lumea zăcândă în cel rău (1 Ioan 5, 19; Ioan 8, 44), pe aleșii lui Dumnezeu: pe drepți și Prooroci, pe Mântuitorul, pe Apostoli și pe toți urmașii lor până în prezent, și tot cu aceasta-i va ataca și în viitor. *„Veniți,* zice, *să urzim rele* (clevetiri, ponegriri și curse) *împotriva lui Ieremia! Căci doar nu va pieri Legea din lipsă de Preoți, nici sfatul din lipsă de înțelepți, nici cuvântul din lipsă de Prooroci. Haide să-l ucidem cu vorba, și să nu luăm seama la vorbirile lui... Haide să-l învinuim!... Poate se va lăsa prins, vom pune mâna pe el, și ne vom răzbuna. Veniți să băgăm lemn în pâinea* (adică clevetiri otrăvitoare, necazuri și tulburări groaznice în trupul)

lui și așa să-l smulgem din pământul celor vii, ca nici numele lui să nu se mai pomenească... Ori să nu mai proorocești (să nu mai înveți) *în numele Domnului, ori de nu, apoi vei muri din mâinile noastre...*" (Ier. 19, 18; 20, 10). „*Balaurul a aruncat din gură apă ca un râu după femeie* (Biserica sau adunarea aleșilor lui Dumnezeu) *ca să o înece...*" (Apc. 12, 15).

Sfântul Apostol Pavel, care lumina neamurile păgâne cu lumina propovăduirii Evangheliei lui Hristos și a dreptei credințe, adeseori după ce pleca din acele localități, în urma lui veneau lupi grei cu felurite clevetiri și ponegriri, încât pe mulți îi sminteau de se reîntorceau iar la întuneric. Deși amărât de acei câini care mușcau pe furiș cu clevetirile lor, Apostolul, și acelora și celor ce-l ascultase, le răspundea cu cuvinte sănătoase de zidire sufletească, precum vedem în epistolele sale (F.Ap. 20, 28-38; Rom. 16, 17-20; 2Cor. 2, 17; 11; Gal. 1, 6-10; 3, 1-4; 4, 10-11, 16, 31; 5, 7-12; 6, 12-17; Filip. 3, 2-18-19; 1Tim. 1, 19-20; 2 Tim. 2, 17-18; 3, 1-9; 12-13; 4, 3-4, 14-15; Tit 3, 10-11).

Urmărind răspunsurile Apostolului față de cei ce îl cleveteau pe el, și răspunsurile pe care le dau unii dintre noi celor ce ne clevetesc și celor ce ascultă pe clevetitorii noștri, vedem că se deosebesc foarte mult! Apoi cercetând: cine este aflătorul cel dintâi al clevetirii, care e izvorul de unde izvorăște ea, ce lucrări săvârșește aceasta, aflăm că clevetirea e un păcat mare și înfricoșat. Și observăm adeseori, că în lume sunt foarte mulți clevetitori, dar însă foarte mulți sunt și cei care rău răspund împotriva celor ce îi clevetesc! Deci este folositor să vorbim aici despre acest păcat, nădăjduind că prin ajutorul Atotputernicului Dumnezeu, mulți vor învăța cum să răspundă înțeleptește clevetitorilor, și cum să se depărteze cu desăvârșire de înfricoșatul păcat al clevetirilor.

Ia să vedem cum răspundem unii din noi când auzim că cineva a clevetit asupra noastră! Noi atunci cercetăm, iscodim neajungerile sau slăbiciunile clevetitorilor noștri și le vestim pe acelea întreit și împătrit altora, ori cu necuviincioase ocări îi ocărâm pe ei, ori îi blestemăm cu înfricoșate blestemuri, ori ne jurăm cu înfricoșate jurăminte, sau îi clevetim și noi pe ei cu clevetiri mult mai grele decât acelea cu care ne-au clevetit ei pe noi. De multe ori pe toate acestea împreună le însulițăm asupra lor, mai vârtos când se aprinde în noi mânia, când se înflăcărează urgia și prisosește întărâtarea. Astfel socotim că printr-un chip ca acesta spălăm necinstirea noastră și

vătămăm pe cei care ne clevetesc! Amăgiții de noi! Care facem cele rele cu gândul ca să culegem din ele cele bune! Nebunii de noi, care ne apucăm să vindecăm răul cu rău! Ticăloșii de noi! Care nu ne supunem poruncii lui Dumnezeu Care zice: *„Nu te birui de rău; ci biruiește cu binele pe rău!"* (Rom. 12, 21). Noi nădăjduim că cei ce vor auzi astfel de răspunsuri din partea noastră, ne vor dezvinovăți pe noi și-i vor osândi pe clevetitorii noștri! De multe ori însă se întâmplă cu totul împotrivă. Când cei ce ne ascultă se întâmplă să fie niște oameni cu dreaptă judecată, cu chibzuită socoteală, drepți și înțelepți, auzindu-ne pe noi: prihănind, ocărând, blestemând, înfricoșând și jurându-ne, când ne văd aprinzându-ne de urgie și arzându-ne de mânie, socotesc că suntem și noi niște astfel de oameni, iubitori de a ponegri pe alții, ocărâtori, iuțoși, mânioși, pătimași, cu un cuvânt, oameni cu rele năravuri și răzvrătiți. Și astfel, ori nu ne dau crezare deloc, ori se îndoiesc de adevărul celor spuse de noi.

Dar ce să facem - zici tu - la astfel de întâmplări și necazuri nesuferite? Oare-i cuviincios să-i laud, să mă rog pentru ei și să-i vorbesc de bine pe clevetitorii mei? Ori e cuviincios să-mi închid gura, să pun ușă de îngrădire împrejurul buzelor mele? Ori să rabd vătămarea cea din clevetire? Cum să fac ca să ies mai bine? Ascultă: De-l vei lăuda, de te vei ruga pentru ei și de-l vei vorbi de bine, atunci, vai, clevetitorului tău! Atunci laudele, rugăciunile și binecuvântările tale se vor face niște cărbuni aprinși, care se vor îngrămădi în capul lui. De aceasta ne încredințează pe noi Dumnezeiescul Apostol, zicând: *„De flămânzește vrăjmașul tău, dă-i lui pâine* (hrănește-l), *de însetează, adapă-l pe el, că aceasta făcând, cărbuni de foc vei grămădi în capul lui"* (Rom. 12, 17-19; 2 Lege 32-35; Evr.10, 30-31). De vei răbda vătămarea, te vei face bine norocit. Și știi pentru ce? Pentru că atunci Dumnezeu primește asupră-Și purtarea de grijă a izbândirii asupra clevetitorilor tăi prin chipurile care știe El și tu nu le cunoști, și nu numai te păzește pe tine de vătămarea clevetitorilor; ci și clevetitorilor le răsplătește cuviincioasa lor pedeapsă, după cum este scris: *„A Mea este izbânda, Eu voi răsplăti, zice Domnul"*... El atunci pe clevetitor îl pedepsește; iar pe tine, care ești clevetit, te fericește, zicând: *„Fericiți veți fi când vă vor ocărî pe voi oamenii, și vă vor goni, și vor zice tot cuvântul rău împotriva voastră, mințind pentru Mine. Bucurați-vă în acea zi și săltați, că plata voastră multă este în ceruri"* (Mt. 5, 11-12).

Cum să răspundem clevetitorilor? Dar dacă noi vom tăcea, ziceți, cei ce aud clevetirea aceea asupra noastră, vor socoti că de aceea nu răspundem, pentru că nu avem nici un cuvânt de răspuns, și așa, se pleacă aceștia a crede că clevetitorii grăiesc adevărul asupra noastră și nu clevetesc. Cu adevărat, se poate și aceasta; însă se poate a fi și altfel, adică, cei care aud clevetirea și văd în noi fapta cea bună a răbdării, a blândeții, și a suferirii de rău, să se plece a crede că e clevetire și nu-s adevărate cele ce zic împotriva noastră. Dar să luăm de adevărată pe cea dintâi! Deci, dați răspuns contra celvetirii. Dar oare, acea dare de răspuns, nu este păcat? Și Sfinții, și Însuși Stăpânul Sfinților, au răspuns când au fost clevetiți. Deci, răspundeți și voi, dar nu prihănind și ocărând, nici blestemând și înfricoșând, nici jurăminte făcând și împotrivă clevetind! Dați răspuns, însă nu cu mânie și cu urgie și strigare... Răspundeți așa, cum răspundeau Sfinții, adică, grăind acele cuvinte care dovedesc că sunteți nevinovați și curați de clevetire fără a păcătui.

Ce a zis Iosif către marele paharnic al lui Faraon, când povestindu-i primejdia ce a venit asupra lui din clevetire, îl ruga pe el ca, după liberarea sa din temniță, să mijlocească înaintea lui Faraon și pentru slobozirea lui? Oare vădit-a el nerușinata înverșunare a egiptencei? Ori a învinovățit el nemilostivirea ei cea fără de omenie? Clevetitu-o-au pe dânsa? Mâniatu-s-au asupră-i aducându-și aminte de clevetirea ei? Nimic dintru acestea n-a făcut; ci cu toată blândețea a zis: *„Eu sunt furat din pământul evreilor; și nici aici n-am făcut nimic, ca să fiu aruncat în temnița aceasta, întunecoasă de sub pământ!"*... (Fac. 40, 15; comp. Fac. 37, 39). Iată cum acest Sfânt bărbat a povestit cele pentru clevetirea lui! El pe sinesi s-a dezvinovățit, pentru că nu era vinovat cu adevărat; iar pe nimeni n-a judecat nici n-a osândit.

Când împăratul Darie vine la groapa leilor, unde Daniel fusese aruncat din cauza clevetirii zavistnicilor săi și l-a strigat: „Daniele, slujitorul Dumnezeului Celui viu, Dumnezeul tău, Căruia I te închini neîncetat, oare a putut să te mântuiască de lei...?" Daniel atunci, fără a judeca pe clevetitorii săi, a răspuns din fundul gropii cu lei: *„Împărate, în veci să trăiești! Dumnezeu a trimis pe Îngerul Său și a astupat gurile leilor și nu mi-au făcut nici un rău, pentru că am fost găsit nevinovat înaintea Lui. Așijderea și în fața ta, îm-*

părate, n-am făcut nici un rău". Auzi ce răspuns înțelept a dat Proorocul lui Dumnezeu împăratului? A arătat că-i nedreptățit, nefiind el vinovat nici față de Dumnezeu, nici față de împărat. El se justifică astfel dezvinovățindu-se, fără a acuza pe zavistnicii săi clevetitori. Și ceea ce a răbdat Daniel, a descoperit Dumnezeu. Împăratul cunoscând pe clevetitori, îndată după scoaterea lui Daniel din groapa leilor a aruncat pe acei clevetitori, cu femeile și cu copiii lor, pe care i-au sfâșiat și mâncat leii, mai înainte de a ajunge aceia în fundul gropii (Dan. 6).

Proorocul David, fugărit chiar și de fiul său iubit Avesalom, când s-a văzut împroșcat cu pietre, cu bulgări de pământ, cu țărână și cu clevetiri arzătoare, de Semei (care era din casa lui Saul) înfrânându-și mânia și oprind pe generalul său de a-l decapita, zice: *„Lăsați-l să blesteme... căci Domnul i-a poruncit. Poate va căuta Domnul la umilirea mea și-mi va răsplăti cu bine pentru acest blestem al lui"* (2 Împ.16, 5-13).

Cum a răspuns Ap. Pavel împotriva apostolilor celor mincinoși? Aceia l-au clevetit pe el, spunând că nu este Apostol. El însă a dovedit galatenilor că este Apostol, învățat în cele ale dreptei credințe de Însuși Iisus Hristos. Și de Dânsul este el trimis și împuternicit a propovădui Evanghelia. În acest scop, el scria așa: „Pavel Apostolul, nu de la oameni nici prin om; ci prin Iisus Hristos și Dumnezeu Tatăl... Mă mir că așa de curând vă mutați de la cel ce v-a chemat pe voi prin Darul lui Hristos, la altă Evanghelie! Care nu-i alta, fără numai că sunt oarecare oameni care vă tulbură pe voi, ce voiesc să strămute Evanghelia lui Hristos. Dar, măcar și noi, și înger din cer, de va binevesti vouă, afară de ceea ce am binevestit vouă, anatema să fie! Precum am zis mai înainte și acuma zic: oricine vă va binevesti vouă afară de ceea ce ați luat, anatema să fie! Au doară bunăvoința oamenilor o caut, sau a lui Dumnezeu? Sau caut să plac oamenilor? Dacă ași mai căuta să plac oamenilor, n-ași fi slugă lui Hristos. Dumnezeu m-a ales din pântecele maicii mele și m-a chemat prin Darul Său, ca să descopere în mine pe Fiul Său ca să-L propovăduiesc printre neamurile păgâne, și nu m-am sfătuit îndată cu niscaiva oameni, nici nu m-am suit în Ierusalim, la cei ce erau Apostoli înainte de mine; ci m-am dus în Arabia și Damasc. Apoi după trei ani m-am suit în Ierusalim..."

Deasemenea la clevetirile acelora, cum că nu este Apostol, cu scopul viclean de a-i pleca pe Galateni a se tăia împrejur, că tăierea împrejur e trebuincioasă mântuirii; el le dovedește că: *„Cel ce se taie împrejur, cu nimic nu se folosește din credința în Hristos"*... Și: *„Câți vor să se fălească în trup, aceia vă silesc pe voi să vă tăiați împrejur, numai ca să nu pătimească prigonire pentru Crucea lui Hristos.. și să se laude în trupul vostru..."* (Gal. 1; 5, 6-26; 6, 12-17).

Altă dată apărându-se de clevetirile apostolilor mincinoși din vremea sa, care îl ponegreau și descreditau înaintea credincioșilor, cu scopul infernal de a-l ucide moralicește și a-l face inofensiv; după ce dă felurite sfaturi corintenilor creștinați, contra acelor lăudăroși minciuno-apostoli, zice: „Mă tem, ca nu cumva precum șarpele a amăgit pe Eva cu vicleșugul său, așa să se vatăme și mințile voastre abătându-le de la adevărata credință în Hristos. Că dacă venind cineva s-ar apuca să vă propovăduiască pe un alt Iisus, pe care eu nu L-am propovăduit, sau dacă ați primi alt duh pe care n-ați primit, s-au altă evanghelie pe care n-ați primit, l-ați suferi făcându-vă îngăduitor față de acela! Dar socotesc că eu, cu nimic nu sunt mai prejos decât ceilalți Apostoli... Pe adevărul lui Hristos care este întru mine vă spun... că: unii ca aceia sunt apostoli mincinoși, lucrători vicleni, care-și dau aere de apostoli ai lui Hristos. Și nu este de mirare, că însuși Satana se preface în Înger de lumină. Nu este lucru mare de se prefac și slujitorii lui ca slujitori ai dreptății..." (2 Cor. 10; 11, 2-5, 10, 13-15). Și creștinilor filipeni le scrie tot în acest scop așa: *„Păziți-vă de câini, păziți-vă de lucrătorii cei răi, păziți-vă de tăiere..."*. *„Fiți împreună următori mie, fraților, și vă uitați la cei care așa umblă, precum aveți pildă pe noi. Pentru că mulți umblă, pentru care de multe ori am zis vouă; iar acum și plângând vă spun, că sunt vrăjmașii Crucii lui Hristos. Al cărora sfârșit le e pierzarea, al căror Dumnezeu le e pântecele, a căror slavă este întru rușinea lor, care cele pământești cugetă. Că petrecerea noastră este în ceruri, de unde și pe Mântuitorul și Domnul nostru Iisus Hristos așteptăm; Care va schimba trupul smereniei noastre, ca să se facă în chipul Trupului Slavei Lui, după lucrarea puterii ce o are El de a supune Luiși toate"*... (Filip. 3, 2, 17-21).

Iubiți Creștini! *„Hristos a pătimit pentru noi, lăsându-ne nouă pildă să mergem pe urmele Lui. Care păcat n-a făcut, nici s-a*

aflat vicleșug în gura Lui. Care ocărându-Se, n-a ocărât împotrivă. Pătimind n-a îngrozit; ci da celui ce judecă cu dreptate" (1 Petru 2, 21-23). El ne-a dat nouă pildă vie, cum să răspundem celor ce ne clevetesc pe noi. Așa, după vindecarea slăbănogului din Vitezda, El răspunde iudeilor, care se agitau asupră-I acuzându-L de călcător al sâmbetei, așa: *„Tatăl Meu până acuma lucrează* (deci și sâmbăta) *și Eu lucrez... Eu v-am cunoscut pe voi că n-aveți dragostea lui Dumnezeu în voi. Eu am venit în Numele Tatălui Meu și voi nu Mă primiți pe Mine; de va veni altul* (Antihrist) *în numele său, pe acela îl veți primi..."* (Ioan 5, 17, 1-15; 18-43; comp. 2 Cor. 11, 4). Iudeilor care îl cleveteau pe El, zicându-I: „Nu zicem noi bine că Tu ești samarinean și ai drac?" El le răspunde calm: *„Eu drac nu am; ci Îl cinstesc pe Tatăl Meu și voi Mă necinstiți pe Mine. Eu nu caut slava Mea, este Cel ce caută și judecă"* (Ioan 8, 49-50). Deasemenea iarăși, când L-au clevetit pe El fariseii și cărturarii zicând că: *„Cu Beelzebul, domnul dracilor, scoate pe draci..."* atunci El cu cuvinte doveditoare clevetirilor le-a răspuns, zicând: *„Toată împărăția ce se împerechează între sineși, se pustiește, și toată cetatea sau casa în care se împerechează între sine, nu va sta. Și, dacă Satana pe Satana scoate, întru sine s-a împerecheat; deci cum va sta împărăția lui? Și dacă Eu cu Beelzebul scot dracii, feciorii voștri cu cine îi scot? Pentru aceasta ei vor fi vouă judecători. Iar dacă Eu cu Duhul lui Dumnezeu scot dracii, iată a ajuns la voi Împărăția lui Dumnezeu. Sau cum poate cineva să intre în casa celui tare și să jefuiască vasele lui, de nu va lega mai întâi pe cel tare? Și atunci va jefui casa lui. Cel ce nu este cu Mine, împotriva Mea este, și cel ce nu adună cu Mine risipește. Pentru aceasta grăiesc vouă: că tot păcatul și hula se va ierta oamenilor; iar hula care este împotriva Duhului Sfânt, nu se va ierta oamenilor... nici în veacul de acum nici în cel ce va să fie... Deci grăiesc vouă, că pentru tot cuvântul deșert pe care îl vor grăi oamenii, vor da seama de dânsul în ziua judecății. Că din cuvintele tale te vei îndrepta și din cuvintele tale te vei osândi"* (Mt. 12, 24-37).

Vedeți răspuns potrivit și ziditor și folositor? Deci, cu un astfel de chip trebuie a răspunde celor ce ne clevetesc pe noi. Adică, nici prihănindu-i, nici blestemându-i pe ei, ci cu toată blândețea punându-le înainte apucăturile doveditoare clevetirilor. Așa făcând nu

vom păcătui, gurile clevetitorilor le vom astupa, clevetirile sau ponegririle vărsate asupra noastră se vor șterge și pe cei ce vor auzi îi vom folosi.

Să ținem seama însă, că Domnul nostru Iisus Hristos nu totdeauna a răspuns la clevetirile aduse asupra Sa; ci uneori a tăcut cu desăvârșire. După prinderea Lui în grădina Ghetsimani, îl vedem dus pe El înaintea a doi judecători arhierei: Ana și Caiafa. De vorbește Iisus și răspunde la clevetirile ce i se aduc, se tulbură Ana și poruncește a-L pălmui, de tace se tulbură Caiafa și-L jură să vorbească. *„Te jur pe Dumnezeul Cel Viu, să ne spui nouă de ești Hristosul, Fiul lui Dumnezeu?"* Acum ce era să facă Mântuitorul Hristos cu niște asemenea arhierei? De vorbește, se osândește a fi bătut ca un vinovat; iar de tace, se socotește ca un nebun. Și aici când a răspuns fiind forțat: *„Tu ai zis. Însă zic vouă, că de acum veți vedea pe Fiul Omului șezând de-a dreapta Puterii și venind pe norii cerului"*. Arhiereul Caiafa și-a rupt hainele sale acuzându-L că a hulit și declarându-L vinovat morții (Ioan 18, 12-24; Mt. 26, 59-66).

Când arhiereii și bătrânii împleteau împotriva Mântuitorului felurite prihăniri clevetitoare înaintea lui Pilat, atunci *El nimic n-a răspuns*. Pilat mirându-se de tăcerea și calmul Lui, i-a zis: *„Nu auzi câte mărturisesc aceștia asupra Ta? Iisus însă nu i-a răspuns nici lui nici un cuvânt, încât se mira dregătorul foarte"* (Mt. 27, 12-14). Dar de ce se mira Pilat? Oare de ce altceva fără numai de răbdarea și de nepomenirea de rău a Domnului nostru Iisus Hristos. Pildă vie este și aceasta, învățându-ne pe noi, că atunci când nu putem răspunde bine, creștinește, duhovnicește, măcar să tăcem, când alții ne clevetesc pe noi; și că tăcerea noastră e un răspuns: tare, puternic și adeseori foarte mult grăitor, care pornește pe cei ce văd, la mirare și evlavie pentru blândețea și mărimea de suflet a noastră. Să nu dăm uitării că mulți sfinți și cuvioși Părinți au zidit suflete și prin tăcere, cu credincioșie și viețuire creștinească.

Ce-s clevetirile și clevetitorii? Acum prea ticăloșilor clevetitori, vin și către voi ca să vă vorbesc. Deci ascultați cu luare-aminte cele ce vă spun. Clevetirea este un cuvânt mincinos, plăsmuit și conceput anume pentru a vătăma și a ucide pe aproapele nostru; moralicește și fizicește; iar clevetitorii, oricare ar fi ei, sunt niște odioși ucigași, năimiți și fii ai diavolului, tatăl vicleșugului, minciunii și

înrăutățirii omenești. Aceasta o arată însuși Mântuitorul, iudeilor potrivnici învățăturilor Sale Divine, zicându-le: *„Voi din tatăl vostru diavolul sunteți, și poftele tatălui vostru voiți a face. Acela ucigător de oameni a fost din început și întru adevăr n-a stătut, că nu este adevăr într-însul. Când grăiește minciună din ale sale grăiește, că: mincinos este și tatăl minciunii"*... deci și al mincinoșilor care vatămă lumea (Ioan 8, 44; comp. Fac. 3; 4; F. Ap. 13, 6-11; 2 Cor. 11, 13-15; Gal. 1, 6-9; Apc. 2, 9; 3, 9). Limbile șerpilor sunt despicate în două... limbile clevetitorilor însă, sunt despicate în trei, adică vatămă în trei părți. Da, da. Clevetitorul mai întâi se vatămă pe sine, al doilea vatămă pe cel clevetit și al treilea vatămă pe ascultătorii clevetirilor, când cred cuvintele clevetitoare. Primul aflător al clevetirii este diavolul.

În cer diavolul a pârât pe frații săi, Îngeri luminați. După aruncarea draconului cu îngerii săi din ceruri, un glas puternic s-a auzit în cer: *„Acum a venit mântuirea, puterea și Împărăția Dumnezeului nostru, și Stăpânirea Hristosului Lui, pentru că a fost aruncat clevetitorul fraților noștri, care i-a clevetit pe ei înaintea Dumnezeului nostru ziua și noaptea... Veseliți-vă ceruri și toți cei ce locuiți într-însele!..."* (Apc. 12, 1-12; comp. Fac. 3; Iov. 1; 2; Zah. 3, 1-6; Rom. 8, 33; 16, 20; Ps. 90; Lc. 10, 18-24). Tot diavolul e cel dintâi care a adus iadul clevetirii între oameni pe pământ. Cel întâi clevetit de el aici pe pământ este Dumnezeu și cel dintâi care a crezut clevetirea este omul.

Diavolul, dându-i-se slobozenie a intra în Raiul pământesc, unde fuseseră așezați Adam și Eva, îndrăznind a clevetit pe Dumnezeu ca pe un mincinos, zavistnic și vrăjmășuitor. Dumnezeu așezând pe Adam și Eva, cei zidiți de El, în Rai, le-a zis să nu mănânce din pomul cunoștinței binelui și al răului, ca să nu moară. *„Din toți pomii grădinii Raiului poți să mănânci* – a zis El omului: Adam și Eva – *iar din pomul cunoștinței binelui și răului să nu mănânci, că în ziua în care vei mânca din el, vei muri negreșit"*. După darea acestei prime porunci Divine omului, diavolul venind, clevetește pe Dumnezeu, zicând că El a oprit mâncarea pomului nu pentru ca să nu moară, ci pentru ca să nu se facă și ei Dumnezei. *„Nu, nu veți muri cu moarte! Dar Dumnezeu știe că în ziua în care veți mânca din el, vi se vor deschide ochii și veți fi ca Dumnezeu, cunoscând binele și răul"*, (niște Dumnezei). Protopărinții noștri Adam și Eva, crezând drăceștile clevetiri, au mâncat din pomul cel oprit (Fac. 2, 15-17; 1, 27; 3).

Răsplata clevetitorului. Clevetirea aceea nu i-au pricinuit lui Dumnezeu, Cel clevetit, nici o vătămare, pentru nevătămarea și desăvârșirea Dumnezeirii cea mai presus de ființa care neprimitoare de nici o vătămare, Ea însă a vătămat pe clevetitorul diavol, și pe omul care a crezut clevetirii. Clevetitorul diavol atunci a fost aspru pedepsit. Toate pedepsele care le-a îngrămădit Dumnezeu asupra organului clevetirii, adică asupra șarpelui văzut (în care se camuflase diavolul și prin care clevetea el pe Dumnezeu) acelea toate s-au suit și se suie la însuși lucrătorul clevetirii la șarpele spiritual, adică la diavolul. *„Pentru că ai făcut aceasta* - a zis Dumnezeu, adică fiindcă ai lucrat această clevetire - *blestemat să fii tu între toate viețuitoarele pământului, pe pântece să te târăști și pământ să mănânci în toate zilele vieții tale. Dușmănie voi pune între tine și între femeie, între seminția ta și seminția ei. Aceasta îți va zdrobi capul tău; iar tu îi vei pândi și înțepa călcâiul ei..."* (Fac. 3, 14-15). Vezi? Că atunci când a zis diavolul mândrindu-se: *„Ridica-mă-voi în ceruri și mai presus de stelele* (Îngerii luminați ai) *Dumnezeului Celui Puternic voi așeza scaunul meu!... Sui-mă-voi deasupra norilor și voi fi asemenea Celui Preaînalt"* (Is. 14, 13-14), atunci l-a aruncat Dumnezeu din Cer ca pe un fulger, însă nu l-a blestemat pe el. Când însă a îndrăznit a-L cleveti sau ponegri pe Dumnezeu, atunci a strigat asupra lui cu blestem: *„Pentru că ai făcut aceasta, blestemat să fii tu".* Dacă vei alegorisi toate blestemele câte a dat Dumnezeu șarpelui din care clevetise diavolul, le vezi pe ele după iconomia întrupării Fiului lui Dumnezeu împlinite în șarpe-diavol, în Satana, adică, în făcătorul clevetirii. Șarpele-diavol s-a făcut mai necuvântător și mai ticălosit decât toate dobitoacele pământului atunci când s-a apucat să ispitească pe al doilea Om, Cel din Ceruri, adică pe Iisus Hristos, Dumnezeu întrupat. Șarpele-Satana s-a făcut mai sălbatic decât toate fiarele pământului când și-a afierosit toate puterile, ca să se răstignească și să moară Fiul lui Dumnezeu Cel fără de păcat. Șarpele-Satana drept și tanțoș se purta înainte de iconomia Întrupării lui Dumnezeu-Cuvântul, ca un dumnezeu slujindu-se și cu viu glas grăind prin idoli (așa cum grăise în Rai prin șarpe) amăgea sumedenii de oameni și neamuri ale pământului, trăgându-le de vii în pierzare. După iconomia întrupării, pe piept și pe pântece se târăște, adică jos căzând, ca un neputincios, și ascunzându-se ca leul

sau jivinele rele în culcușul său, pândește ca să răpească, de va putea, nu pe cel bogat în bunătăți; ci pe cei săraci de fapte bune. Și de atunci, pământ mănâncă în toate zilele petrecerii lui în lume, adică el strică pe toți aceia care, la cele pământești cugetă, la cele pământești sunt pironiți și poartă chipul omului celui pământesc, chipul omului vechi, care se strică cu patimile sau cu păcatele sale (1 Cor.15, 45-9; Efs. 4, 22; Rom. 6, 6; Cols. 2, 9; Gal. 6, 8; 1 Petru 5, 8; Apc. 12; 13; 20, 21, 7-8-10). Da, pe acești pământești îi va mânca balaurul-diavol (a), iar nu pe cei ce privesc la Ceruri, care cred, cugetă și viețuiesc creștinește, duhovnicește, nu pe cei care s-au dezbrăcat de omul cel vechi și s-au îmbrăcat în Omul Cel Nou, și poartă Chipul Celui Ceresc. Asupra acestor aleși ai Mielului, n-are nici o putere, ba încă-i sub stapânirea și călcâiul sfințeniei lor (Lc.10, 18-24; comp. Apc.19).

Șarpele-Satana, mai întâi s-a apropiat de oamenii întâi zidiți ca un prieten, apoi Dumnezeu și Omul, vrajbă a pus între el și strănepoții lor, certându-l că este vrăjmaș de moarte al neamului omenesc; dând stăpânire credincioșilor Săi, ca să calce pe capul lui, adică pe puterea lui, și supunându-l sub călcâiul lor, îi ticăloșește toate puterile și meșteșugurile lui drăcești. Aceasta a arătat-o, Domnul, zicând: *„Iată dau vouă stăpânire a călca peste șerpi, peste scorpii și peste toată puterea vrăjmașului”*. Cu astfel de chip a pedepsit Dumnezeu pe clevetitorul.

După ce în Raiul pământesc, diavolul clevetește pe Dumnezeu înaintea omului, pe care-l amăgește a călca porunca Dumnezeiască și a crede clevetirii lui, săpând, provocând prăpastia ireparabilă a vrajbei între Dumnezeu și omenire, între Creator și creatură; mai pe urmă clevetește pe om înaintea lui Dumnezeu.

În ținutul Ur din Arabia viețuia dreptul Iov (1100+1340 a. Hs.), om binecredincios, temător de Dumnezeu foarte bogat, vestit în toată patria sa, dar și pizmuit de lume pentru buna lui norocire și binecuvântare cu care-l înzestrase Dumnezeu. El ducea o plăcută viață

a) Odinioară un stareț îmbunătățit a văzut o fiară ca un balaur foarte mare, având-și tot trupul gros și înfricat. Balaurul acela cumplit înconjura și zbura prin toată cetatea Antiohiei și mânca fără de sațiu pe toți, de la mic până la mare: bărbați, femei, copii, copile, preoți, călugări și călugărițe. Aproape nimeni nu putea să scape din gura lui. Acel balaur înfricoșat era dracul iubirii de dulceți, adică de plăcerile trupești și feluritele împătimiri (1 Petru 5, 2).

patriarhală. Ca Preot al casei, adeseori aducea jertfe, după numărul fiilor săi, lui Dumnezeu, cerând mila Lui și iertarea păcatelor ce le-ar fi făcut ei din neputință sau din neștiință. El era mai mare, un fel de stăpânitor, blând, în poporul său, care se bucura în pace de bucuria sa. Diavolul, ca și lumea rea, pizmuia fericirea Dreptului Iov, și în urâciunea lui clevetește pe Iov de două ori înaintea Celui Preaînalt, cerându-i voie ca să-i cerce răbdarea lui... cam așa cum fac necredincioșii și binecredincioșii și drepții în lumea asta. Într-o zi adunându-se Îngerii lui Dumnezeu înaintea Lui, a venit și Satana arătându-se printre ei. Dumnezeu a zis Satanei: *„Unde ai fost?"* Satana a răspuns: *„Am cutreierat pământul în lung și-n lat și-am venit să mă arăt înaintea Ta"*. Dumnezeu i-a zis Satanei: *„Uitatu-te-ai tu la robul Meu Iov, că nu este niciunul pe pământ ca el, drept și temător de Dumnezeu, și care să se ferească ca el de orice rău"*. Satana plin de ciudă a răspuns Domnului: *„Oare de flori de măr se teme Iov de Dumnezeu? N-ai făcut Tu gard în jurul lui și în jurul casei lui, în jurul a toate câte sunt ale lui, în toate părțile, și ai binecuvântat lucrul mâinilor lui, și turmele lui au umplut pământul? Dar ia întinde-Ți mâna Ta și atinge-Te de tot ce este al lui, să vedem dacă nu te va blestema în față"*. Domnul a zis Satanei: *„Iată, tot ce are el este sub puterea ta, numai asupra lui să nu întinzi mâna ta"*. Satana pieri dinaintea lui Dumnezeu, alergă în ținuturile acelea și despuie pe Iov de toate averile, lăsându-l sărac lipit pământului. Mulțime de necazuri cădeau asupra lui, ca grindina. Servitorii și robii, unii după alții, alergă la el aducându-i vești triste: „Boii, vitele, și asinii sunt răpiți de arabii din Seba; oile sunt consumate de foc ceresc; Cămilele sunt furate de haldei; servitori-s trecuți prin ascuțișul sabiei; și fiii cu fiicele tale sunt morți sub dărâmăturile casei unde se ospătau, care a fost surpată pe ei de vifor".

Iov auzind aceste știri grozave, s-a umplut de mare durere, și sfâșiindu-și hainele s-a aruncat cu fața la pământ înaintea Domnului, zicând: *„Gol am ieșit din pântecele maicii mele și gol mă voi pogorî în pământ! Domnul a dat, Domnul a luat, fie Numele Domnului binecuvântat"*... Satana văzând că n-a reușit a face pe Iov să blesteme pe Dumnezeu sau să cârtească împotriva Lui, crăpa de ciudă... Într-o altă zi iarăși se adunară Îngerii înaintea lui Dumnezeu, și Satana a venit și el printre ei ca să se înfățișeze înaintea Domnului.

Domnul i-a zis Satanei iarăși: „De unde vii?" Satana i-a răspuns: *„Am înconjurat pământul în lung și-n lat, dându-i târcoale, și am venit să mă înfățișez și eu înaintea Ta"*. Domnul i-a zis: *„Uitatu-te-ai la robul Meu Iov, că nu este nici unul pe pământ ca el: drept, temător de Dumnezeu și care să se ferească de ce-i rău?"* Satana, amărât și înciudat groaznic de nereușita lui, a răspuns: „Cojoc pentru cojoc, și tot ce are omul dă pentru viața lui, dar ia întinde-Ți mâna Ta și Te atinge de osul și de carnea lui! Și să vedem dacă nu Te va blestema în Față-Ți!" Domnul a zis Satanei: *„Iată îl dau în puterea ta, numai să nu te atingi de viața* (sufletul) *lui"*. Satana pierind din mijlocul soborului Îngerilor lui Dumnezeu, a năvălit asupra lui Iov, umplându-l de bube rele peste tot corpul, de la cap până la picioare... Apoi a început a-l ispiti și aprinde prin prietenii și soția lui, ce-l acuzau... Iov însă răbdând cu tărie, a rămas statornic în credinciosia sa. Satana văzând că a rămas și de data asta rușinat înaintea lui Dumnezeu și a dreptului Iov, care prin statornicia lui în credință îl biruise; ba încă și pedepsit groaznic pentru răutatea lui, s-a depărtat de la dreptul Iov. Rușinarea și pedepsirea lui creștea din ce în ce mai mult, cu cât se apropia și venirea lui Mesia.

După șarpele-diavol sunt pedepsiți aspru de Dumnezeu și urmașii lui ca clevetiri. Dumnezeiasca Scriptură ne aduce multe pilde vii despre aceasta. Astfel, Aman sirianul, clevetind pe Mardoheu israeliteanul s-a prins în cursa ce i-o întinsese și s-a prăbușit în groapa pe care i-o săpase aceluia și a murit spânzurat în spânzurătoarea pe care o pregătise anume pentru acela (Estera 3-7). Haldeii înrăutățiți clevetesc pe cei trei tineri credincioși israeliți că nu vor a se închina chipului de aur, și căpătând învoirea împăratului Nabuhodonosor, îi aduc înaintea lui, îi cercetează și legându-i îi aruncă în cuptorul ars înșeptit, anume în acel scop. Dumnezeu și-a trimis Îngerul Său în cuptorul înfocat, care a răcorit văpaia; iar flăcările ieșind din cuptor pe o rază de patruzeci și nouă de coți, au ars pe clevetitorii haldei din jurul cuptorului (Dan. 3; Cânt celor 3 tineri).

Proorocul Daniel fiind clevetit de zavistnicii săi la împ. Darie și aruncat în groapa leilor ca să fie sfâșiat și distrus de ei, a fost păzit de Dumnezeu. Apoi fiind scos de acolo de împărat, toți clevetitorii aceia împreună cu femeile și copiii lor, au fost aruncați în locul lui; care mai înainte de a ajunge ei în fundul gropii au fost apucați de

lei, sfâșiați și fărâmițați (Dan. 6). Deasemenea și a doua oară sub împăratul Cirus (Vezi ist. sfărâmării idolului Bel și a omorârii balaurului).

Clevetitorii, grăitorii de rău, pârâșii sau ponegritorii, se mai numesc și diavoli. Aceasta reiese și din cuvintele Mântuitorului când grăia despre Iuda Iscariotul (care L-a pârât unde se roagă ca să-L dea în mâinile vrăjmașilor Săi), zicând: *„Unul dintre voi este diavol... unul dintre voi Mă va vinde...".* David se roagă zicând: *„Mântuiește-mă de clevetirea oamenilor"*, numind și pe draci *„oameni"* pentru firea lor rațională. De asemenea Mântuitorul în pilda Sfintei Evanghelii cu zizaniile, a numit pe cel ce seamănă în noi neghina păcatului *„om vrăjmaș"*. Diavol în limba românească va să zică clevetitorul (Tâlc. Evangheliei de Teofilact).

Răsplata celor ce ascultă clevetirile. Întorceți-vă acum ochii voștri și către omul (Adam și Eva) care a crezut clevetirea și a călcat porunca lui Dumnezeu cea mântuitoare. El se lipsește de Dumnezeiescul Dar, se izgonește din Raiul desfătării jos pe pământul blestemat. Pământul blestemat se face locașul și sarcina asupritoare, canonisitoare lucrului omului. Pe pământul acesta dureri și necazuri, ... spini și ciulini... sudori... stricăciune. Dumnezeu a canonisit pe Eva pentru că a ascultat mai mult de clevetirea șarpelui-diavol, decât de porunca Lui, zicându-i: *„Voi înmulți necazurile tale și în dureri vei naște fii. Vei fi supusă bărbatului tău și el te va stăpâni"*. Apoi a canonisit și pe Adam pentru ascultarea clevetirii diavolului și călcarea poruncii Lui, zicându-i: *„Pentru că ai ascultat de glasul femeii tale și ai mâncat din pomul din care ți-am poruncit „să nu mănânci", blestemat să fie pământul pentru tine! Cu osteneli și necazuri să te hrănești din el în toate zilele vieții tale. Spini și pălămidă îți va rodi el și te vei hrăni cu iarba pământului. Întru sudoarea feței tale îți vei mânca pâinea ta, până te vei întoarce în pământul din care ești luat; căci pământ ești și în pământ te vei întoarce"* (Fac. 3, 16-19).

Acestea toate le vedem lucrându-se în biata omenire, până în ziua de astăzi. Acolo necaz pentru neorânduirea pământului, dincoace suspinuri pentru greutatea văzduhului. În partea asta a pământului cutremure, în cealaltă arderi de foc, și dincolo potopuri de ape și înecuri de râuri și mări. Acela cu totul își udă fața sa cu sudori pentru câștigarea pâinii de toate zilele, acesta se tânguiește pentru

durerile cele prea iuți ale bolii ce-l tortureaza, celălalt plânge pentru lipsirea de prea iubitele lui rudenii. În sfârșit, tot omul în lumea asta se zbuciumă în felurite forme, se necăjește, suferă, plânge, slăbește, moare, se dezleagă, se preface trupul lui iar în pământ, precum era mai înainte de a se zidi. „Că pământ ești și în pământ te vei întoarce". Acestea le-au pricinuit atunci clevetirea.

Întâmplările clevetitorilor de atunci cu adevărat se deosebesc de întâmplările clevetitorilor care se lucrează după acelea până în ziua de astăzi. În ziua de astăzi, clevetitorii nu sunt numai niște aflători ai clevetirii; ci sunt ucenici și următori a aflătorului sau autorului ei, adică ai diavolului. Clevetitorii în ziua de astăzi chiar dacă nu clevetesc pe Dumnezeu, ca primul clevetitor, dar clevetesc sau ponegresc Chipul lui Dumnezeu, adică pe om... Întâiul clevetitor însă nicidecum n-a putut să vatăme pe Dumnezeu Cel clevetit de el; însă ucenicii lui, cauzează vătămări nemărginite acelora pe care-i clevetesc. Adeseori clevetirile au despărțit nunțile cele legiuite, au spart căsnicii, au împrăștiat gospodării și au depărtat rudeniile cele mai de aproape unele de altele. Clevetirile au învrăjbit și pe prietenii cei mai iubiți, au stricat cinstea oamenilor celor mai cinstiți și veritabili. Adeseori au sărăcit pe bogați, au dat la moarte pe cei nevinovați. Chiar și însuși Sfinții și drepții fiind clevetiți, au răbdat multe pătimiri și au gustat amărăciuni purtătoare de moarte. O mărturisește aceasta Patriarhul Iosif, și Apostolul Pavel, Marele Atanasie și Dumnezeiescul Hrisostom, și alții... milioane și milioane. În ziua de astăzi, clevetitorii vatămă și pe ascultătorii lor, adică pe aceia care cred clevetirii lor, așa precum a vătămat însuși lucrătorul clevetirii pe protopărinții noștri Adam și Eva, care au crezut clevetirii plăsmuită de el.

Treptele clevetitorilor. Ascultă și vezi, câte trepte de greutate are păcatul clevetirii. Clevetirea este fiica urâciunii și a pizmei. Pe cel ce îl urâm ori pe cel ce îl pizmuim, îl clevetim; iar nu pe cel ce îl iubim. Urâciunea și pizma sunt lipsirea dragostei, așa precum și întunericul este lipsa luminii. Deci când clevetesc, atunci nu am dragoste. Și când nu iubesc pe aproapele meu ca pe sinemi, atunci măcar deși nu îl urăsc, nici îl pizmuiesc pe el, tot păcătuiesc, fiindcă calc porunca a II-a. Aceasta este *prima treaptă* a păcatului clevetirii. Când urăsc ori pizmuiesc pe aproapele meu, însă cu lucrul nu-l

vatăm pe el, atunci păcătuiesc mai mult decât când numai nu-l iubesc pe el. Aceasta este *a doua treaptă*. Când nu numai nu-l iubesc, nu numai că îl urăsc și pizmuiesc, ci îl și vatăm pe el, atunci păcătuiesc mult mai mult. Aceasta este *treapta a treia*. Dacă osândesc greșelile câte cu adevărat le are fratele meu, păcătuiesc. Și dacă îl osândesc pe el pentru greșelile câte el nu le are, ci eu le-am plăsmuit pe ele, ca să-l vatăm pe el, arătat este cum că păcătuiesc mult mai mult. Aceasta este *treapta a patra*. Dacă păcătuiesc atunci când grăiesc deșertăciune (Mt. 12, 36-7), adică, vorbesc cuvinte nici folositoare nici vătămătoare, cu atât mai mult și mai greu păcătuiesc când grăiesc cuvinte clevetitoare, pricinuitoare de toată întâmplarea rea și de vătămarea fratelui meu. Aceasta este *treapta a cincea* de greutate a păcatului răutăților pustietoare ale clevetirii. Numai treapta cea dintâi este destul spre arătarea greutății celei groaznice a păcatului clevetirii, fiindcă lipsirea dragostei este surparea a toată Evangheliceasca învățătură, și a Decalogului, căci dragostea este plinirea legii. Și fără de dragoste nimeni nu poate a se mântui. Dacă însă vei mai împreuna și pe celelalte trepte ale greutății, cât de grozavă se face greutatea clevetirii?! Cine are minte sănătoasă, socotească, vadă și să se păzească.

Voi, o, clevetitorilor, prin clevetire vătămați pe aproapele vostru, pricinuindu-i lui mii de rele întâmplări și rele nefericiri, și văzând că nici o pedeapsă nu luați, socotiți cum că poate clevetirea voastră nu este nicidecum păcat, ori că ar fi un păcat foarte ușor de iertat. Vai vouă!... Căci vă adunați urgie în ziua urgiei. Va veni ziua cea înfricoșată a răsplătirii. Atunci vor trâmbița trâmbițele îngerești, și Judecătorul va ședea pe Scaunul Judecății și oamenii cei din veac repauzați înviind din morți, vor sta înaintea Lui. Cărțile faptelor se vor deschide, și cele ascunse ale oamenilor se vor vădi (Apc. 20, 11-15; comp. Mt. 25). Atunci la Divanul cel a toată lumea și înfricoșat, vor sta de față, o clevetitorule, înaintea ta și văduva pe care tu ai nedreptățit-o prin clevetirea ta, și cel străin pe care tu l-ai gonit prin viclenia limbii tale, și omul cel cinstit pe care clevetindu-l l-ai ponegrit și făcut necinstit, și cel Sfințit, pe care prihănirea cea meșteșugită și mincinoasă a gurii tale, l-a lipsit de evlavia cea cuviincioasă a lui, și dreptul, și Sfântul cel gonit și cu totul necăjit de clevetirile tale. Atunci și Judecătorul va pune de față înaintea feței tale, mulțimea

fărădelegilor clevetirii tale, omule clevetitor, ocărându-te și tare mustrându-te pe tine. Oh! Și cine va putea suferi atunci mustrarea aceea preaînfricoșată, împreună și preadreaptă, a Aceluia ce va ședea pe Scaunul Judecății? *„Gura ta* – îți va zice El – *a înmulțit răutatea și limba ta a împletit vicleșuguri. Șezând împotriva fratelui tău ai clevetit și împotriva fiului Maicii tale* (Biserica lui Dumnezeu) *sminteală ai pus"*. Tu pe acestea le lucrai; și Eu îndelung răbdând nu te-am pedepsit pe tine; ci am tăcut! Ai socotit că în veci am să tac? *„Aceasta ai făcut și Eu am tăcut! Ai socotit fărădelege, că voi fi asemenea ție? Deci, acum te voi mustra și voi pune înaintea feței tale păcatele tale".*

Înțelegeți-le acestea, o, oameni, câți neaducându-vă aminte de înfricoșatul Divan al lui Dumnezeu, clevetiți pe frații voștri, înțelegeți acestea și vă depărtați de fărădelegea cea mare a clevetirii, ca nu cândva să vă răpească pe voi moartea nepocăiți, Părăsiți-vă de acest odios păcat și vă pocăiți, căci atunci nimeni nu poate să vă sloboadă pe voi de veșnica osândă. *„Înțelegeți dar acestea toți care uitați pe Dumnezeu, care nu cumva să răpească și să nu fie cel ce izbăvește"* (Ps. 49, 17-23; Prel. după Sfintele Scripturi, I.P.S. Nichifor Teotoche, ș.a.)

32. Sunt învrăjbit cu alții și țin mânie pe ei și astăzi?

Păcatul acesta trebuie a se curma cât mai grabnic; iar până atunci să se păzească de a face vreun rău acelora cu care sunt învrăjbiți; ci mai nimerit este să le facă bine pentru răul pe care l-au suferit de la aceia. Răutatea aceasta se canonisește greu de Sfintele Pravile bisericești și de dreapta judecată.

Învrăjbitorii se cufundă în întuneric. Învrăjbirea sau urâciunea este o vrăjmășie învechită. „Cel ce va avea vrajbă asupra cuiva, în Biserică să nu intre până nu se va împăca, pentru că rugăciunea lui spre blestem și spre păcate se socotește, și să facă în toată ziua câte 50 de metanii. Cel ce stă scârbit asupra vreunui frate în vremea Sfintei Împărtășiri, să se lepede de la Sf. Biserică" (Înv. p. can. din Evhologiu edit. din 1864, pg. 503). „Cine are vrajbă asupra cuiva, pe acela la Biserică să nu-l primești, nici prescurile lui, până nu va face pace. Că ruga către acela se face blestem, că de ar face milostenie și alte multe lucruri bune, măcar și trupul să și-l dea întru muncă pentru Dumnezeu, (îngrozește-te), acelea Dumnezeu întru nimic nu le primește, de vreme ce n-are pace cu frate-său creștinul, și dacă nu va

(vrea) să facă pace curată în vremea când va să se pricestuiască Dumnezeieștilor Taine, ci rămâne în vrajbă, (caută), ferește-te, o, Preote, să nu-l pricestuiești, că spadă de amândouă părțile ascuțită bagi în inima lui, de-i taie și sufletul și trupul. Și tu, o, Preote, ai păcatul, de nu-l vei goni până va face pace; de aceea (după aceia) atunci să-l primești. (Caută). Iar de va muri unul de dânșii (din ei) fără iertăciune, atunci să facă cela ce trăiește canon un an, și să meargă și la mormântul lui 40 de zile, să zică: „Iartă-mă frate, și pe tine Dumnezeu să te ierte" (Prav. M. Basarab gl. 168).

Iertarea frățească este fapta bunătății sufletești prin care se distruge răul ce vine de la aproapele. *„Nu vă răzbunați singuri...; dacă îi este foame vrăjmașului tău, dă-i să mănânce; dacă-i este sete, dă-i să bea, căci dacă vei face astfel, vei îngrămădi cărbuni aprinși pe capul lui"*, dacă nu voiește să te ierte. *„Nu te lăsa biruit de rău, ci biruie răul cu binele"* (Rom. 12, 19-21).

1. Noi trebuie să iertăm pe aproapele care ne cere iertare; iar această iertare trebuie să izvorască din conștiința păcatelor personale, căci nimeni nu este fără de păcat. Toți greșim față de unul și fiecare greșește față de toți, și toți la un loc greșim față de Dumnezeu.

2. „Cine nu iubește pe oameni, doi ani să se pocăiască și metanii câte 26 în zi" (P. M. B. pg. 114).

3. „Iară țiitorul de mânie, acela să se depărteze de Biserică un an, și să facă și metanii câte 150 în zi" (P. M. B. gl. 373).

4. „Popii ce vor avea vrajbă între ei, și nu se vor împăca, ci vor sluji (neîmpăcați) așa, să se pocăiască 4 ani și metanii 100, cum grăiește și Sfântul Evsevie. Amar de preotul cel ce are vrajbă pe cineva și așa va merge de va sluji" (P. B. G. pg. 101).

5. „De se vor certa doi frați duhovnicești... să aibă pocanie 60 de zile și în toate zilele câte 12 metanii, de se vor ierta iarăși și-și vor fi dragi; iar de nu, să fie despărțiți de Biserică de-a pururea, pentru că fură mincinoși lui Hristos și Duhul cel de dragoste îl dosădiră..." (P. B. G. pg. 110).

6. „Poate călugărul să ierte pe cel ce a înjurat pe dânsul, iar nu poate să ierte pe egumenul și pe mănăstirea lui „când sunt defăimate" (P. M. B. gl. 109).

7. Faptele iertării se cuprind între simplul salut de la întâlnire și până la umilita metanie și cuvânt de iertăciune. Ca să se șteargă ura

e bine a avea cât mai des contract unul cu altul; a citi de ex. viața Sf. Nichifor 9 febr. ș.a.

8. Când cineva își cere iertare dar fratele nu voiește să-l ierte, și nici nu vine să-i spună Duhovnicului de ce nu-l iartă, atunci Duhovnicul trimite din nou pe cel ce își recunoaște greșeala să-și ceară iertare, și dacă-i cazul îi dă voie să se împărtășească. Urâciunea celui ce nu voiește să ierte cade asupra lui însuși ca și blestemul Sfinților Părinți asupra ereticilor! Cine nu iartă pe fratele nu are dreptul să se roage: „Și ne iartă nouă greșelile..." ci: *„Și nu ne iartă nouă greșelile noastre precum și noi nu iertăm greșiților noștri!"* (Prav. Bis. Ier. N. Sachelarie pg. 317-318; 161-162).

Fericitul Nichita Hartularie împacă pe diaconul Sozont cu Preotul cu care era învrăjbit. Plăcutul lui Dumnezeu cel ascuns, fericitul Nichita, care se numea Hartularie, era născut în Constantinopol și crescut de creștini ortodocși, în lume petrecând, și în taină slujind lui Dumnezeu i-a plăcut Lui atâta, cât și ușile Bisericii singure i se deschideau când mergea el în miezul nopții la rugăciune și lumină de la Dumnezeu îi lumina lui și pe cel mort Preot, puternic a fost, ca pe un viu a-l arăta lui Sozont Diaconul, de care ne este povestirea întru acest fel:

Un Preot evlavios, ca un Diacon cucernic, câștigaseră dragostea după Dumnezeu unul cu altul, iar după câtăva vreme, prin drăceasca lucrare, amândoi în vrajbă s-au schimbat. Deci, multă vreme în vrajbă petrecând ei, s-a întâmplat de a murit Preotul în mânia aceea. Atunci Diaconul a început a se tulbura cu gândul, că nu se împăcase cu Preotul prin iertăciune. Deci, s-a dus să caute un Părinte duhovnicesc, căruia să poată a-i descoperi necazul său, și străbătea locurile cele pustii căutând doctor la rana inimii sale. Și aflând pe un stareț îmbunătățit, aceluia i-a mărturisit păcatul mâniei și al vrajbei pe care l-a avut cu Preotul, și cerea iertăciune. Iar starețul i-a grăit lui: „Tot cel ce cere cu credință, primește, și celui ce bate i se deschide, și bine faci, frate, grijindu-te pentru dezlegarea acelui mare păcat, să-ți ajute ție Domnul, însă nu este al meu lucrul acesta o, fiule, ca adică cu cel mort să te împac pe tine. Drept aceea, te întoarce la Constantinopol de unde ai venit, și noaptea când vei merge la Biserica Sfânta Sofia, să stai lângă frumoasele uși cele mari, și pe care îl vei vedea mai întâi la ușă venind, aceluia să te închini, și de noi să-i

spui și să-i dai lui această scrisoare închisă, și-ți va fi de la dânsul îndreptare pentru păcatul tău". Diaconul împlinind această poruncă a Duhovnicului său, s-a dus în cetate și noaptea a mers la ușile Bisericii Sfânta Sofia. Acolo sta el așteptând venirea omului necunoscut. De odată vede pe un bărbat la ușă apropiindu-se. Acela era fericitul Nichita, de care ne este cuvântul. Acestuia Diaconul închinându-se, i-a dat scrisoarea starețului, și mâhnirea sa i-a spus lui. Bărbatul acela pe cele spuse de Diaconul ascultându-le, și scrisoarea dată de la stareț citind-o, se uda pe sine cu lacrimile și zicea: „Cine sunt eu mai micul ca să îndrăznesc la lucrul cel ce covârșește puterea mea? Însă spre rugăciunile celui ce te-a trimis pe tine nădăjduindu-mă, pe cât îmi va ajuta Dumnezeu, la lucrul ce mi se poruncește mă voi nevoi".

Acestea zicând, a stat înaintea ușii, și mâinile spre cer ridicând, a început a se ruga încet, apoi genunchii plecându-și și capul la pământ lipind, iarăși făcea rugăciune, și după puțin sculându-se, a zis: *„Deschide nouă, Doamne, Ușile Milostivirii Tale"*. Atunci îndată ușa ceea dintâi singură de sine s-a deschis. Luând el pe Diaconul, au intrat în tindă, și iarăși la ușile Bisericii apropiindu-se, a zis Diaconului. „Aicea să stai nemișcat". El a făcut închinăciune pe pragul ușii, și s-a deschis ușa și a intrat înăuntru. Pe când sta el în mijlocul Bisericii, rugându-se, o lumină de la bolta Bisericii spre capul bărbatului acestuia s-a pogorât și a luminat toată Biserica.

Apoi a mers la Sfântul Jertfelnic, și aici ușile singure i s-au deschis, unde plecându-și capul, și în taină rugându-se, a ieșit la Diacon, și iarăși toate ușile în vederea ochilor, singure s-au închis. Aceasta văzând-o Diaconul s-a spăimântat și nu îndrăznea să se apropie de bărbatul acela, pentru că o mare frică l-a cuprins pe el. Încă și fața lui o vedea ca o față de înger, de rugăciune proslăvită. Și a gândit în mintea lui Diaconul, nu cumva înger este acest văzut, iar nu om? Dar aceasta nu s-a tăinuit de bărbatul acela, pentru că a zis către Diacon: „De ce te tulburi cu gândul pentru mine, omule? Să mă crezi că și eu om sunt, de țărână, de sânge și de carne, întru această cetate născut și crescut, iar Darul lui Dumnezeu și în cei neputincioși lucrează câte voiește. Acum să mergem pe calea care ne este nouă înainte". El a mers la Biserica Preasfintei Născătoarei de Dumnezeu, împreună cu Diaconul. Acolo iarăși cu rugăciunea a deschis ușile Bisericii și intrând în Biserică și rugându-se, ușile iar singure s-au

închis. Diaconul acestea văzând, nimic alt nu zicea, decât: „Doamne miluiește", cu mare spaimă.

Apoi a mers la Biserica Vlahernei și bărbatul acela iarăși rugându-se cu lacrimi, a făcut la fel, și adeverea Diaconul că atâta de grab mergeau pe la Biserici, cum s-ar asemăna cu zburarea păsării. Acolo iarăși cu sfânta rugăciune s-au deschis ușile Bisericii, și punând pe Diacon în uși, i-a poruncit cu dinadinsul să privească înăuntru, iar el singur a intrat în Biserică și plecându-și genunchii se ruga cu umilință. Diaconul stând și privind, a văzut lumină înăuntrul Bisericii, pe toată strălucind-o. Și un Diacon luminos din Sf. Altar ieșind cădea toată Biserica. După puțin timp a văzut o ceată de Preoți cu veșminte mohorâte îmbrăcați, și toți împreună în mijlocul Bisericii adunându-se, cântau cântări foarte frumoase și alese, din care nici una n-a putut Diaconul să învețe, fără numai Aliluia.

Deci, bărbatul acela sculându-se de la rugăciunea sa, a zis către Diacon: „Frate, să intri înăuntrul Bisericii fără temere, și spre ceata cea din stânga privind, ia aminte la Preoții cei ce stau, doar vei putea cunoaște pe Preotul acela, cu care a-i avut vrajbă". Diaconul, cu cutremur intrând, și la omul lui Dumnezeu apropiindu-se, privea spre ceata cea din stânga, și n-a aflat pe Preotul cel căutat. Apoi bărbatul acela în chip de Înger, a poruncit Diaconului să ia seama la ceata Preoților din dreapta, și uitându-se Diaconul a văzut pe Preotul acela, cu care avea vrajbă, și l-a arătat pe dânsul omului lui Dumnezeu. Iar el a zis Diaconului: „Mergi de spune așa, Preotului pe care l-ai cunoscut: Nichita Hartularie afară stă, și te cheamă pe tine să vii la dânsul". Diaconul, după poruncă mergând, a luat pe Preot de mâna dreaptă și l-a dus la omul lui Dumnezeu, care ieșise afară din Biserică. El căutând cu ochiul blând spre dânsul, i-a zis cu glas lin: „Domnule Prezbitere, să vorbești cu fratele tău, Diaconul, și să dezlegi vrajba pe care ați avut-o între voi". Atunci îndată Preotul și Diaconul, unul către altul și-au plecat genunchii, și cu deplină sărutare și-au dezlegat vrajba. Preotul după iertăciune a intrat în Biserică, și a stat în ceata sa; iar omul lui Dumnezeu, Nichita, pe pragul Bisericii a făcut închinăciune, și îndată ușile Bisericii s-au închis. Luând pe Diacon s-au întors înapoi. Apoi trecând o parte de cale, a zis către Diacon: „Frate Sozont, mântuiește-ți sufletul tău, și-l adaugă spre folosul meu. Iar părintelui celui ce te-a trimis pe tine, mergând,

să-i spui: că, curățenia sfintelor sale rugăciuni, și îndrăzneala cea spre Dumnezeu, și pe morți poate a-i învia". Acestea zicând s-a dus de la ochii Diaconului. Diaconul închinându-se la locul acela, unde au stat picioarele acelui minunat bărbat, a mers la stareț, înspăimântat și bucuros, slăvind și mulțumind lui Dumnezeu, că prin acel de mirare și minunat chip, s-a învrednicit a se împăca cu repauzatul Preot, cu rugăciunile celui ascuns rob al lui Dumnezeu, Nichita Hartularie, care în mijlocul poporului și al gâlcevilor, atât a plăcut lui Dumnezeu, Căruia se cuvine slavă în veci, Amin (Prolog 9 sept.)

Să iertăm greșelile aproapelui, ca și Dumnezeu să ierte pe ale noastre. Iubiților, să fim îndurători și iertători față de cei ce ne greșesc nouă. Greșelile cele ce noi le iertăm altora aici, sunt cei o sută de dinari, pe când greșelile noastre față de Dumnezeu sunt mii de talanți, căci voi știți că păcatele se judecă după valoarea persoanelor. De pildă, eu zic, că cel ce batjocorește pe un cetățean, a greșit, desigur, însă nu în aceiași măsură cu cel ce a batjocorit pe stăpânitorul. Mai mult decât acesta păcătuiește cel ce batjocorește pe stăpânitorul cel mai mare. Însă, cel ce batjocorește pe împăratul, păcătuiește cu atât mai mult, pentru că deși batjocura este aceiași, totuși, prin superioritatea persoanei, devine mult mai mare. Deci, dacă cel ce batjocorește pe împărat, primește pedeapsa cea mai grea pentru demnitatea persoanei, apoi cel ce batjocorește pe Dumnezeu, de câți talanți va fi răspunzător lui Dumnezeu? Așa că, deși aceleași greșeli le-am săvârșit și către Dumnezeu, ca și către oameni, totuși, nu este nici o asemănare, ci pe câtă deosebire este între Dumnezeu și oameni, pe atâta este și între greșelile unora și altora. Dar acum eu găsesc că păcatele devin și mai multe, și mai mari, nu numai prin superioritatea persoanei, ci și prin însăși firea lor.

Desigur, că înfricoșat și grozav este cuvântul, dar este nevoie a-l grăi, pentru ca cugetul vostru să se miște și să se zguduie, arătând că noi ne temem mai mult de oameni decât de Dumnezeu, și că cinstim mai mult pe oameni, decât pe Dumnezeu. Gândește-te bine: cel ce preacurvește știe că Dumnezeu îl vede, și totuși, disprețuiește pe Dumnezeu, iar dacă îl vede un om, își stăpânește pofta. Prin aceasta oare nu preferă pe oamenii lui Dumnezeu? Oare nu batjocorește pe Dumnezeu? Dar, încă ce este cu mult mai grozav, e că de oameni se teme, iar pe Dumnezeu Îl disprețuiește. Când vede pe oameni își

stăpânește focul poftei - sau mai bine zis, care foc? Nu este foc, ci batjocură, căci dacă nu este slobod de a face uz de acea femeie, desigur că faptul este un foc, acum însă este batjocură și cutezătoare nicinstire; când vede pe oameni, zic, se oprește de nebunia lui, iar de îndelunga-răbdare a lui Dumnezeu, prea puțin se îngrijește.

Și iarăși, cel ce fură, știe foarte bine că răpește avutul altuia, și în timp ce pe oameni se încearcă a-i înșela, iar către cei ce-l învinovățesc se justifică, ba încă pe lângă justificare mai adaugă și fel de fel de schime, iată că pe Dumnezeu neputând a-l convinge, nu se îngrijește de loc, nici nu se sfiește, nici nu-L cinstește. Dacă împăratul ar porunci cuiva să nu se atingă de averea altuia, ba încă să-i dea și din ale sale, desigur că s-ar supune, iar când Dumnezeu ne poruncește să nu răpim, și nici să luăm averile altora, noi nu ne supunem. Ai văzut că noi preferăm pe oameni înaintea lui Dumnezeu? Cuvântul este greoi poate și neplăcut, dar arătați prin fapte că este greoi, și fugiți de asemenea păcate. Dar dacă nu vă temeți de un asemenea fapt, cum aș putea crede vouă, care spuneți că „ne temem de cuvinte, și că ne sperii?" Voi singuri sunteți care vă îngreuiați prin asemenea fapte și totuși, nici un cuvânt nu faceți. Eu dacă vă vorbesc de lucruri pe care le faceți în realitate, vă supărați. Dar cum să nu fie absurd?

Doresc ca cele vorbite de mine, să nu fie adevărate. Aș vrea ca eu singur să capăt batjocură, în acea zi, ca unul ce în zadar și fără dreptate v-am batjocorit, decât să vă văd pe voi învinovățiți atunci pentru niște astfel de păcate.

Dar nu numai că voi preferați pe oamenii lui Dumnezeu, ci și pe alții îi siliți la aceasta. Mulți au silit pe slugi; pe unii să se însoare fără voia lor, iar pe alții ca să facă slujbe absurde, sau amorurilor spurcate, sau furtișagurilor, sau lăcomiilor, sau silniciilor, așa că păcatul este îndoit, și nici măcar nu pot avea iertare din cauza vreunei strâmtorări oarecare. Că dacă tu faci relele fără voie, și pentru a îndeplini porunca stăpânitorului, apoi chiar așa, nu-ți poate fi îndeajuns justificarea, ba încă păcatul devine și mai greoi, când tu silești pe aceia de a face asemenea fapte. Deci, cam ce iertare poate avea un asemenea om?

Acestea le-am spus nu doară că voiesc a vă judeca și osândi pe voi, ci a arăta cât de datori suntem lui Dumnezeu. Că dacă chiar

atunci când cinstim pe un om, mai mult decât pe Dumnezeu, prin aceasta batjocorim pe Dumnezeu, apoi cu cât mai mult când noi, protimisim pe oameni înaintea lui Dumnezeu? Dacă aceleași greșeli făcute oamenilor, se arată cu mult mai mari făcute față de Dumnezeu, apoi cu cât mai mult și când chiar păcatul prin valoarea sa este mai mare și mai grozav? Cerceteze-se cineva pe sine, și vadă toate câte face pentru oameni. Am fi foarte fericiți, dacă am face pe atâtea pentru Dumnezeu, pe câte facem pentru oameni, pentru slavă din partea oamenilor, pentru frica sau cinstea ce le-o dăm lor.

Deci, dacă noi suntem atât de răspunzători, apoi suntem datori de a ierta cu toată bunavoință pe cei ce ne nedreptățesc pe noi și ne răpesc cele ale noastre, și a nu căuta să le facem rău, a nu căuta să ne răzbunăm. A nu ține minte răul, este, așa zicând, calea iertării greșelilor, care nu are nevoie de osteneli, nici de vreo cheltuială de bani, și nici de altceva de acest fel; ci numai de o bună intenție. Nu este nevoie de a fi trimis în călătorie, nici de a trece peste hotare, și nici de a trece prin primejdii sau necazuri, ci numai de voință. Ce iertare vom avea, pentru cele părute ca anevoioase și grele, când faptul în sine are atâta folos, și nici o osteneală, și cu toate acestea nu-l facem? Nu poți disprețui poate banii, nu poți împrăștia averile tale săracilor: dar a voi un bine oarecare nu poți? A te lăsa de nedreptăți nu poți? Chiar dacă n-ai fi vinovat de multe păcate, dar dacă Dumnezeu ți-ar porunci să ierți, oare n-ar trebui să ierți? Acum însă fiind și atât de vinovat, tu nu ierți pe cel ce ți-a greșit?

Și acestea ți le cere El, din acelea pe care tu le ai. Dacă noi ne-am duce la un datornic al nostru, iar acela aflând ne primește, ne cinstește și ne ospătează, ba încă ne arată toată dragostea cu prisosință – fără a se crede prin aceasta dezlegat de toată datoria ce-o are – ci prin toate acestea el se încearcă a ne face îngăduitori în privința cererii acelei datorii; iar tu datorând atâtea lui Dumnezeu, și poruncindu-ți-se a ierta, pentru ca iarăși să iei, nu ierți? Și dece, mă rog? Vai! De câtă filantropie ne bucurăm, și câtă răutate arătăm în schimb, câtă somnolență, câtă trândăvie! Și cât de ușoară este virtutea! Aici nu este nevoie nici de puterea trupului, nici de avere, nici de bani, nici de stăpânie, nici de prietenie, nici de altceva de acest fel, ci este de ajuns numai a voi, și totul se face, lucrul ce are mare folos.

Te-a supărat poate cutare, te-a bârfit și batjocorit? Gândește-te că și tu multe de acestea faci altora, ba și însuși Stăpânului, și deci,

iartă și tu și treci cu vederea. Gândește-te că zici în rugăciune: *„Și ne iartă nouă greșelile noastre precum și noi iertăm greșiților noștri"* (Mt. 6, 13). Gândește-te că dacă nu ierți, nu vei putea zice aceste cuvinte cu curaj, iar dacă ierți, apoi tu ceri un lucru ce ți se datorește, nu prin natura lucrului, ci prin filantropia Celui ce dă. Și ce egalitate poate fi între cele ce ierți tu celor de o potrivă cu tine, și cele ce ai păcătuit către Stăpânul Dumnezeu, și pentru care ceri iertare? Și cu toate acestea, ne învrednicim de o astfel de filantropie, fiindcă bogat este El în milă și în îndurări! Și ca să-ți arăt că și fără de aceasta, și fără de iertare zic, de la a ierta foarte mult te folosești: Gândește-te, câți prieteni câștigi, câte laude de pretutindeni ți se aduc, zicând toți de tine: „Bun om este acesta și lesne de împăcat, nu știe a se răzbuna, de îndată ce a fost rănit, și s-a vindecat". Pe un astfel de om căzut în vreo împrejurare nefericită, cine nu l-ar milui? Cine nu l-ar ierta greșind el? Cine nu i-ar îndeplini cererea ce ar face-o pentru alții? Cine n-ar voi să fie prieten și rob unui astfel de suflet bun?

Da! Vă rog, toate să le facem, pentru aceasta și nu numai față de prieteni, nu numai față de neamuri, ci și către slugi. *„Slăbind îngrozirea* - zice - *știind că și al vostru și al nostru Domnul este în ceruri"* (Efs. 6, 9). Dacă noi iertăm greșelile aproapelui, dacă facem milostenii, dacă suntem smeriți - căci și aceasta iartă păcatele; că dacă vameșul numai cât a zis: *„Dumnezeule, milostiv fii mie păcătosului"* (Lc. 18, 13), și s-a întors la casa sa îndreptățit, - cu atât mai mult noi ne vom putea învrednici de-o mai mare filantropie, dacă vom fi smeriți și cu inimă înfrântă, dacă vom mărturisi păcatele noastre, ne vom curăți de murdăria păcatului. Că multe sunt și căile care ne curățesc de păcate!

Deci, iubiților, de pretutindeni să războim pe diavol. Nimic greu n-am spus, nimic anevoios. Iartă pe cel ce te-a supărat, miluiește pe cel sărac, smerește-ți sufletul și chiar de ai fi cel mai păcătos, vei putea să te învrednicești și de Împărăția Cerurilor; prin aceasta vei curăți toate păcatele, și vei șterge toată spurcăciunea. Fie deci, ca noi toți curățindu-ne aici de toate spurcăciunile păcatelor prin mărturisire, să ne învrednicim bunătăților făgăduite prin Harul și filantropia Domnului nostru Iisus Hristos, Căruia împreună cu Tatăl și cu Sfântul Duh, I se cuvine Slava, Stăpânirea și Cinstea, acum și pururea și în vecii vecilor, Amin (Sf. Ioan Hrisostom, Om. Ep. c. Filimon).

Paștile creștinilor și bairamul turcilor

Cum împlinesc turcii și creștinii porunca iertării

„Și turcii - și împreună cu ei toți mahomedanii din lume (cam vreo 217.000.000) - au un fel de paști al lor. Marele lor praznic, așa numitul „Bairam", se aseamănă cu Paștile noastre, întrucât în praznicul acesta, biserica turcilor (mahomedanilor) obligă pe toți credincioșii ei să se cerceteze cu deamănuntul, și dacă au ceva dușmănie, să se împace numaidecât, iertându-se unii pe alții.

Legea aceasta se ține în toată lumea musulmană. Cel ce nu se împacă în praznicul Bairamului, e dat în judecata bisericii, ba chiar și legea civilă vine în ajutorul bisericii lor. Astfel se amintește cazul unui biet cerșetor care din greșeală s-a izbit în stradă de un slujbaș de stat. Cerșetorul și-a cerut iertare în numele Bairamului, dar slujbașul în loc de iertare, i-a dat două palme. Biserica l-a tras în judecată pe slujbaș pentru fapta sa; iar statul i-a măsurat 25 de bețe și l-a dat aflată din slujbă. În toată lumea musulmană (afară de Turcia cea „modernizată") se ține această lege bună.

Praznicul Învierii noastre, este de mii de ori mai mare și mai sfânt decât Bairamul păgânilor turci. Și este și praznicul nostru acesta al Învierii Domnului un praznic al iubirii și iertării, cu atât mai mult cu cât Mântuitorul nostru Iisus Hristos Dumnezeu, e nemărginit de superior în toate, omului - Mahomed, profetul turcilor. La aceasta: iubire, iertare și viețuire Sfântă, creștinească și Dumnezeiască, ne îndeamnă Sfânta noastră Biserică Creștină Ortodoxă prin cântările ei, zicând: „Ziua Învierii și să ne luminăm cu prăznuirea și unul pe altul să îmbrățișăm. Să, zicem: «fraților», și celor ce ne urăsc pe noi, să iertăm toate pentru Înviere și așa să strigăm: *„Hristos a înviat din morți, cu moartea pe moarte călcând și celor din morminte viață dăruindu-le..."* (Catavasiile Paștilor).

Cu praznicul Învierii se încheie lucrarea Dumnezeirii pentru mântuirea omului. Prin Jertfirea, Moartea și Învierea Domnului, Cerul și-a revărsat toate Darurile și Binecuvântările mântuirii peste toată lumea care va crede și va viețui în Mântuitorului nostru Iisus Hristos Dumnezeu. De aici urmează ca oamenii să le primească și să se mântuiască, crezând și viețuind după sfaturile Sf. Biserici Creștine Ortodoxe. Praznicul Învierii trebuie să formeze și să lase în lume o familie aleasă, sfântă, de fii și fiice ale lui Dumnezeu, (Ioan 1, 12; comp. Is. 56, 5; Rom. 8, 15; Gal. 8, 26; 2Petru 1, 4; 1Ioan 3, 1-2; Apc. 1, 5-6; 5, 9-10; 21, 7; 3, 7-12)

care se iubesc, se iartă, trăiesc în frățietate și dragoste, în credincioșie și activitate duhovnicească. În special, Praznicul Învierii este Praznicul iubirii, iertării și înfrățirii. Bătrânii noștri de pe vremuri aveau obiceiul ca în acest Praznic să se ierte unii pe alții și să se împace cu care erau certați. Nu luau Paștile, și mai ales nu se împărtășeau cu Dumnezeieștile Taine, adică cu Preasfântul Trup și Sânge al Domnului nostru Iisus Hristos Dumnezeu, fără împăcare și iertare.

Dar azi? Se mai face așa? Ba. Dușmăniile și urile vuiesc pe toate drumurile! Petrecerile anticreștinești, dezmățul, ospețele idolatre, cântecele curvești, jocurile, convorbirile stricătoare de suflete și feluritele blestemății, se lăfăiesc și dănțuiesc prin toate orașele și satele lumii purtătoare de nume creștinesc!!! Petrecerile acestea care se fac în vremurile noastre la Praznicul Învierii și la alte Praznice luminate, în Duminici și sărbători, față de felul cum prăznuiau creștinii de aur din vremurile apostolice și patristice, sunt așa de departe cât e pământul de cerul cerurilor. Paștile și alte Praznice și zile Sfinte și luminate, vin și trec, fără să lase în ființa, adunările și în petrecerile majorității lumii acesteia, urme sufletești, duhovnicești, dumnezeiești. Iată ne-au întrecut până și turcii cu Bairamul lor, că nici ei nu se vrăjmășuiesc, nu se îmbată... ca ai noștri! Cu legea și porunca dragostei și a iubirii de oameni, precum și cu zelul de cultul lor, ne-au întrecut până și păgînii!

Deci... de vrem Raiul pe pământ și redobândirea Împărăției Cerurilor; să ne întoarcem grabnic și statornic la Dulcele nostru Mântuitor Iisus Hristos Dumnezeu, cercetând, păzind și împlinind Cuvântul Lui, ca să devenim fericiți vremelnic și veșnic.

„Adevărat! Fericiți sunt cei care cercetează, agonisesc în mintea lor, ascultă și păzesc Cuvântul lui Dumnezeu... De acum – Fericiți cei care mor în Domnul – zice Duhul – ca să se odihnească de ostenelile lor; iar faptele lor vor urma cu ei..." (Lc. 11, 28; Ioan 14, 21, 23; Apc. 14, 13; N. M. F. I.).

Ai încercat tu și cu cărbuni aprinși? O femeie se plângea Preotului Duhovnic că nu poate domoli nici cum vrăjmășia unei vecine. A încercat, zicea ea, cu multe celea, dar în zadar. „Cu cărbunii cei aprinși ai încercat?" o întreabă Preotul. „Până la cărbuni încă n-am ajuns. Am încercat numai cu niște apă fierbinte". „Stai, că nu ne înțelegem bine, grăi Preotul. Eu nu înțeleg să opărești pe vecina ta, ori să-i dai foc, ci, uite, este vorba despre cărbunii cei

aprinși despre care vorbește Sfântul Apostol Pavel: *„Preaiubiților! Nu întoarceți nimănui rău pentru rău. Dimpotrivă, de flămânzește vrăjmașul tău, dă-i lui pâine; de însetează, adapă-l pe el; că aceasta făcând, cărbuni de foc grămădești pe capul lui"* (Rom. 12, 17-20). Ia încearcă și cu „cărbunii" aceștia și o să vezi că vei avea izbânda. Fratele meu! Ai încercat și tu acești cărbuni aprinși? Dacă nu, încearcă-i, te rog, în toate neplăcerile ce le vei avea de la aproapele tău (Pr. I. Trifa ist. 483).

Să nu ne mai vrăjmășuim. Adeseori vezi oameni învecinați cu locuințele și totuși așa de îndepărtați în sufletele lor! Trec unul pe lângă altul cu uitături chiorâșe. Nu vorbesc, nici măcar „bună ziua", nu-și dau unul altuia. Ai crede că la mijloc trebuie să fie mare neînțelegere. Dar rămâi nedumerit când afli cât de copilăroase sunt uneori pricinile pentru care prietenii de odinioară, azi se ocolesc. Înșir aici câteva pilde. Țarina lui Vasile Badea rodise mult. O muncise omul cu tragere de inimă. Vecinul său Toader, căruia munca nu-i prea era dragă, n-adunase aproape nimic de pe câmp. Din asta, a început să dușmănească pe Vasile. Nu rareori îl auzeai spunând: „Da de ce adică, țarina lui să rodească mai mult decât a mea? Doar am fost alături de dânsul. Pământul meu nu-i tot pământ ca și al lui?" Ciudată pricină de dușmănie. Lelea Dumitra nu vorbește deloc cu Ileana Necșuleasca. Căci i-ar fi grăit casa de rău. Și acum se pizmuiesc, și în toate ocaziile găsesc vorbe de ocară una pentru alta... Vrajba le-a prins în ghearele ei. Radu Vlad locuiește peste drum de Constantin a lui Vasile Tudor. Erau prieteni. De la o vreme, însă, prietenia lor a început să se răcească. În sufletul lui Constantin a început să încolțească dușmănia, că lui vecinu-său Radu îi merg toate lucrurile bine și-și sporește avutul, iar el mereu dă îndărăt, ca racul... Altă pricină de pizmuire!

Dar cazuri de acestea-s multe, fiindcă Satana *„de la început a fost ucigător de oameni"*. Oare Cain, feciorul lui Adam, n-a ucis pe fratele său Abel, de necaz că Dumnezeu primește jertfa lui Abel, iar pe-a lui (Cain) nu i-o primește?

Dușmănia e un vierme care roade pe ascuns sufletul. Câte rele nu-s legate de ea? Mântuitorul nostru Iisus Hristos a zis: *„Iubiți-vă unii pe alții... faceți bine celor ce vă urăsc... binecuvântați pe cei ce vă blesteamă..."*. Cum sună aceste cuvinte în urechile celor care

se dușmănesc de moarte? Și apoi aduce oare vreun folos dușmănia celor ce sunt stăpâniți de ea? Desigur că nu, fără numai osânda lui Dumnezeu și disprețul oamenilor. Dușmănia ne pierde sufletul. Să fugim de ea! Oare nu se cântă la Sf. Biserică în fiecare sărbătoare: *„Să ne iubim unii pe alții, ca într-un gând să mărturisim?"* (D-ca Ort. a X, Nr. 35-36).

Mâniați-vă numai pe cei ce vă despart de Dumnezeu. Avva Agathon nu s-a mâniat pe clevetitorii care i-au zis că e: curvar, mândru, bârfitor și clevetitor; ci numai când i-a zis că-i eretic, nesuferind a auzi cuvântul despărțirii lui de Dumnezeu.

Un frate a întrebat pe Avva Pimen, zicând: *„Ce este a se mânia cineva în zadar pe fratele său?"* (Mt. 5, 22). Și i-a zis: „Orice nedreptate îți va face fratele tău și tu te vei mânia pe el, în zadar te mânii. Și măcar de îți va scoate ochiul tău cel drept și îți va tăia mâna ta cea dreaptă și te vei mânia pe el, în zadar te mânii; iar de te desparte de Dumnezeu, atunci să te mânii tare" („Pateric", pg. 184, 118).

Miorița

Pe-un picior de plai,
Pe-o gură de Rai
Iată vin în cale
Se cobor în vale:
Trei turme de miei,
Cu trei ciobănei.
Unu-i muntean,
Altu-i ungurean
Și altu-i vrâncean (moldovean)
Iar cel ungurean
Cu cel vrâncean,
Mări se vorbiră
Și se sfătuiră
La apus de soare
Ca să mi-l omoare
Pe păstorul muntean
Că-i mai ortoman
Și-are oi mai multe
Mândre și cornute,
Și cai învățați
Și câini mai bărbați!

Dar cea mioriță
Cu lână plăviță
De trei zile-ncoace
Gura nu-i mai tace,
Iarba nu-i mai place...
„Mioriță lae, lae bucălae,
De trei zile-ncoace
Gura nu-ți mai tace
Iarba nu-ți mai place.
Ce-ai? Ești bonlăvioară?
Mioriță, mioară...!"
„Drăguțule bace,
Dă-ți oile-ncoace
La negrul zăvoi
Că-i iarbă de noi
Și umbră pentru voi.
Stăpâne, Stăpâne,
Mai cheamă-ți și-un câine
Cel mai bărbătesc
Și cel mai frățesc;
Că l-apus de soare

Vor să te omoare:
Acel ungurean
Cu acel vrâncean”...
„Oiță bârsană
De ești năzdrăvană
Și de-o fi să mor
În câmp de mohor,
Să-i spui lui vrâncean
Și lui ungurean,
Ca să mă îngroape
Aici, pe aproape“
În strunga de oi
Să fiu tot cu voi:
În dosul stânii
Să-mi aud câinii,
Iar la cap să-mi pună
Cruce și buciume:
Buciumaș de soc
Mult zice cu foc;
Buciumaș de os
Mult zice duios;
Buciumaș de fag
Mult zice cu drag.
Vântul când o bate
Prin ele-o răzbate
Oile s-or strânge
Și atunci m-or plânge
Cu lacrimi de sânge!
Iar tu, că eu mor,
Să nu le spui lor...
Să le spui curat
Că m-am însurat
C-o mândră crăiasă
A lumii mireasă;
Că la nunta mea
A căzut o stea,
Soarele și luna
Mi-au ținut cununa,
Brazi și păltinași
I-am avut nuntași,
Preoți, munții mari
Păsări lăutari,
Păsărele mii
Și stele făclii!
Iar dacă-i zări,
Dacă-i întâlni
Măicuță bătrână
Cu brâul de lână
Din ochi lăcrimând
Pe câmp alergând
Pe toți întrebând
Către toți zicând:
„Cine-a cunoscut
Cine mi-a văzut:
Mândru ciobănel
Tras printr-un inel?
Fețișoara lui
Spuma laptelui;
Mustăcioara lui
Spicul grâului,
Perișorul lui
Pana corbului,
Ochișorii lui
Mura câmpului”.
Tu, mioara mea
Să te-nduri de ea
Și spune-i curat
Că m-am însurat
C-o fată de crai
Pe-o gură de Rai;
Iar la acea măicuță
Să nu-i spui, drăguță,
Că la nunta mea
A căzut o stea,
C-am avut nuntași,
Brazi și păltinași,
Preoți, munții mari
Păsări lăutari,
Păsărele mii
Și stele făclii“

(Prel. din o carte de citire)

Cântarea Sfântului Mormânt

Iubite Morminte,
Locule Preasfinte!
De este vreun loc în lume
Având un mai mare nume
Cu mai multe suveniri
Vrednice de amintiri;
A fost, este și va fi
Pe cât lumea va trăi,
Tu, Morminte al lui Hristos
Cel Preablând și Preamilos,
Carele S-a îndurat
Și în om S-a întrupat
Pentru de a-l mântui
Și din iad a-l izbăvi.
De-i vreun mormânt adorat
Ce merit-a fi cântat,
A fost, este și va fi,
Pe cât lumea va trăi!
Tu, Morminte al lui Iisus
Fiul Tatălui de sus
Carele S-a răstignit
A pătimit și-a murit
El în tine S-a-ngropat
Și-a treia zi a-nviat,
De pământ S-a despărțit
Și la ceruri S-a suit,
Unde cu Tatăl domină
În Divina Sa Lumină
Și unde cu El lucrează
Făpturi noi recreează
În spațiul nemărginit
Ori și unde a socotit
Ca pe spirit să-l îmbrace
Cu materii să-l încarce
Scoțând din nevrednic, vrednic
Și făcând totul trebnic;
Pe pământ și în văzduh
În totul prin Sfântul Duh
Rugându-Se pentru lume
Ca să creadă-n al Său Nume
Să creadă, să se boteze
Fapte bune să lucreze;
Spre a Lui glorificare
Și spre-a ei înaintare.
În cer și-n localitate,
În timp și-n eternitate,
Amin, Amin, așa să fie
Glorie Morminte Ție
Ce meriți a fi-nchinat
Cu evlavie adorat
Cu dragoste sărutat
Și cu lacrimi inundat
De orice om credincios
Cu suflet religios
Ce iubește pe Hristos
Cel Preadulce și frumos.
Deci, primește o, Morminte,
Aceste Icoase Sfinte
Din inimi umilite
Din minți prea smerite
Ca drept recunoștință
Evlavie și credință,
Dragoste și umilință
Răbdare și suferință
Pentru Cel ce S-a-ngropat
Și mântuire a lucrat
În fundul adâncului
În centrul pământului
În locul osândirii
În iadul urgisirii
Scoțând neamul omenesc
Din chinul cel drăcesc,
La fericirea cerească
La slava Dumnezeiască. Amin

(Din popor)

NEORÂNDUIELILE MÂNIEI

NERĂUTATEA ȘI RĂBDAREA VINDECĂ URMĂRILE MÂNIEI

33. Am pornit pe alții spre mânie și pizmă?

Să socotim bine ceea ce grăim și facem, ca să fie spre zidire. *„Ca nimeni, să nu se lipsească de Darul lui Dumnezeu; ca nu vreo rădăcină a amărăciunii adrăslind în sus, să facă sminteală și prin aceea să se spurce mulți... Nimic să nu facem cu prigonire sau cu mărire deșartă; ci cu smerenie, unul pe altul socotind a fi mai de cinste decât pe sine"* (Evr. 12, 15; Filip. 2, 2-3). *„Să nu fim măreți în deșert, unul pe altul întărâtând, unul altuia pizmuind"* (Gal. 5, 26; vezi și „Lupta împotriva lui Satana", de aut.).

Nu mai scârbi pe întristat. În ale sale amintiri, bunul și înțeleptul nostru Rege Carol I, povestește, că îndată după căderea Plevnei, marele Duce Nicolae al Rusiei venind spre dânsul în fuga calului, l-a îmbrățișa de multă bucurie. Alături însă de această atât de vădită izbucnire a bucuriei, stătea într-o trăsură biruitul general turc Osman-Pașa, cel rănit, nu atât de greu la picior, cât mai ales în suflet. Căci, neîndoios este, că prin această îmbrățișare, în fața căreia fără de voie stătea Osman-Pașa, își simțea încă și mai sporită și mai întărâtată durerea din suflet. Ei bine, cumintele Rege Carol ține să ne arate că dacă le-ar fi fost cu putință, ei cu dragă inimă l-ar fi crușat pe rănitul și biruitul general turc de o atât de dureroasă și apăsătoare priveliște. Cu alte cuvinte, înțeleptul Rege Carol ne lămurește, că dacă marele Duce Nicolae nu s-ar fi repezit să-l îmbrățișeze

chiar acolo pe loc, el l-ar fi scutit pe adânc întristatul general turc de cumplita suferință de a-și vedea încă și mai la iveală scoasă înfrângerea, care și așa neatâtată, mult mai mult decât rana din picior, îl ustura. Ce însemnă aceasta? Aceasta însemnă, că și în culmea bucuriei aflându-se, Regele Carol nu se lăsa să fie până într-atâta năpădit de voioșie, încât să-și uite cu totul, că nu departe se zbătea în durere aproapele său. Aceasta însemna, că și atunci când gândul Regelui Carol, era stăpânit de dulcea bucurie de a-și vedea biruitoare țara, în inima-i cuprinsă de milă își găsea găzduire și grija de suferințele aproapelui. Ce strălucită pildă de înaltă bună creștere! (D-ca Ort. a VIII, Nr. 27-28).

34. Ca părinte, ca soț, ca învățător, ca stăpân, ca dregător, am asuprit, am făcut mizerie, am bătut pe fiii mei trupești ori duhovnicești, pe soție, pe elevi, pe slugile și supușii mei, fără ca ei să stea împotriva mea?

„Ați osândit, ați ucis pe cel ce nu vi se împotrivea”... „Iată, strigătele israeliților (asupriților) *au ajuns până la Mine și am văzut chinul cu care îi chinuiesc egiptenii“* (Iac. 5, 6; 2, 6; Ieș. 3, 9).

Răsplata iconomilor buni și răi. Toți părinții, soții, învățătorii, stăpânii ori dregătorii, sunt puși de Dumnezeu ca niște iconomi peste cei mai mici și supuși ai lor, ca să îngrijească de ei sufletește și trupește. Cei ce-și vor împlini datoria aceasta, față de copiii ori de supușii lor, vor fi răsplătiți cu bine, vremelnic și veșnic; iar cei ce vor neglija îndatoririle lor, vor cădea în pedepse grele. Aceasta ne-o arată Mântuitorul când zice: *„Oare cine este sluga cea credincioasă și înțeleaptă, pe care l-a pus Domnul său peste slugile sale ca să le dea lor hrană la vreme? Fericită este sluga aceea pe care venind Domnul său îl va afla făcând așa. Amin grăiesc vouă, că peste toate averile Sale îl va pune pe el. Iar de va zice acea slugă rea întru inima sa: zăbovește Domnul meu a veni; și va începe a bate pe soțiile sale și a mânca și a bea cu bețivii; veni-va Domnul slugii aceleia în ziua întru care nu-L așteaptă, și în ceasul întru care nu știe, și-l va tăia pe el în două, și partea lui cu fățarnicii o va pune. Acolo va fi plângerea și scrâșnirea dinților“* (Mt. 24, 45-51).

Pericolele pripirii. Din pricină că n-a ținut seama de legile circumspecțiunii și ale înțelepciunii, un mare principe s-a expus să ajungă pe cât de nefericit, pe atât și de vinovat. Împăratul Orientului

Vasile Macedoneanul (866-886), om viteaz, îndemânatic și mărinimos, nu avea alt cusur decât acela de a lua hotărâri prea grabnice, fără a-și da răgazul să cugete, mai cu seamă când o pasiune vie îl tulbura. Un trădător cunoscând acest cusur, se hotărî să se folosească de el. Acesta era unul din cele mai puternice personaje din imperiu, numit Santabaren, om intrigant și viclean. Prin îndemnarea lui, se furișase în inima împăratului, care-l cinstea cu încrederea sa. Dar fiul cel mai mare al împăratului, Leon, (numit mai apoi, ca împărat, filozoful), care la vârsta de 19 ani își câștigă iubirea tuturor și se arătă urmașul vrednic al virtuților și talentelor tatălui său, înțelese cine era acest fățarnic și-i arăta tot dispretul. Nelegiuitul răspundea la acest dispreț printr-o ură de moarte, și, prevăzând o dizgrație sigură, dacă Leon ar fi ajuns să domnească, se hotărî să-l piardă. Ura sa luă chipul viclean al prieteniei. Tot arătându-se în jurul lui cu multă purtare de grijă și cu o supunere părută, a ajuns să biruie puțin câte puțin scârba și dispreţul tânărului principe.

Prefăcându-se că e plin de o grijă arzătoare, îi arătă că în mijlocul unei curți stricate, unde pumnalul făcuse atâtea revoluții, împăratul își expune prea des viața înaintea curselor ambițioșilor și a felului ucigașilor. „Pădurile, spuse el lui Leon, sunt pline de hoți. O lege veche și fără minte poruncește ca nici unul din cei ce însoțesc pe împărat la vânătoare, să nu poarte arme; chiar copiii lui sunt supuși acestei legi. Eu tremur pentru zilele tatălui tău. Datoria ta este să-l aperi împotriva vrăjmașilor ascunși și împotriva propriei lui imprudențe. Crede-mă, veghează asupra vieții lui. Fără a-l alarma, urmează-l, nu-l părăsi și poartă totdeauna cu tine ceva arme ascunse". Leon ascultă de sfat, și întâia oară când ieși să întovărășească pe tatăl său la vânătoare, își ascunse o sabie sub haină. Dar îndată ce trădătorul văzu pe tânărul principe intrând în pădure, alergă iute spre împărat: „Doamne, zise el cu toate semnele de cea mai mare spaimă, fugi de te scăpă, căci fiul tău, nerăbdător de a se sui pe tron, s-a înarmat contra ta". Pornit cum era, împăratul Vasile se mânie și porunci ca Leon să fie arestat. Făcându-i-se percheziție, se găsi sabia la el. Ce ar fi poruncit atunci înțelepciunea? Leon să fie întrebat, ascultat, să i se cântărească răspunsurile și să nu se ia nici o hotărâre numai decât. Nu așa a făcut însă tatăl său. El s-a lăsat cuprins de toată mânia, s-a aruncat asupra fiului său, fără a voi să-l

asculte, i-a smuls chiar cu mâinile lui podoabele împărătești, și a orânduit să fie pus la închisoare. Santabaren însă nădăjduise mai mult. Știind că împăratul e un om iute și pornit, se mângâia cu gândul că Leon va fi ucis pe loc, sau că, în cea dintâi dezlănțuire a mâniei, tatăl va porunci să-l orbească, ceea ce l-ar fi făcut incapabil de domnie.

De la mânie, Vasile a trecut într-o tristețe adâncă. A intrat în palatul lui, posomorât și gânditor. A pus să se scoată din odăile lui tot ce putea să-i aducă aminte de fiul său. Numele de Leon nu mai ieșea din gura lui, nu suferea să se aducă vorba în fața lui nici pe departe despre fiul său. Părea că Leon nu mai există sau mai degrabă că n-a existat niciodată. Nefericitul Leon îi scria neîncetat din închisoare scrisorile cele mai atingătoare, dar împăratul nu voia să primească nici una; el a oprit chiar de a i se mai aduce. În palat nu mai fură nici sărbători, nici bucurie; doliu era în inima împăratului și în jurul lui. Trei luni au trecut astfel.

Se apropia Crăciunul. Obiceiul era ca, în această zi de mare sărbătoare, împăratul să dea un ospăț curtenilor lui. Cu toată mâhnirea care-l copleșea, el n-a voit să se dea îndărăt de la un obicei, consfințit oarecum și de religie. Ospățul a fost dat într-o galerie strălucită, unde de obicei se dădeau ospețele de mare pompă și unde împăratul nu mai pusese piciorul din ziua cea cu năpasta. Lângă una din ferestre era o cușcă lucrată din sârmă de argint, unde Leon, care-și păstrase gusturile simple ale copilăriei, hrănea o pasăre frumoasă pe care o deprindea să vorbească. Oaspeții se așezaseră. Toți împreună cu împăratul, erau cufundați într-o tristețe adâncă și păreau că s-au adunat mai de grabă la o înmormântare decât la prăznuirea unei sărbători. Deodată, în mijlocul tăcerii apăsătoare, care domnea în nemăsurata galerie, se auzi strigătul: *„Leon! Scumpul meu Leon!"* Era pasărea ce repeta vorbele cu care Leon își făcuse plăcerea s-o învețe.

Când răsună la urechile oaspeților acest nume, care de trei luni de zile nu mai era voie să fie rostit, o înduioșare generală izbucni. Împăratul păru ca atins la inimă și ochii i se înmuiară de câteva lacrimi. În sfârșit, unul din cei de față, nemaiputând răbda greutatea care-l apăsa, strigă: „Doamne, glasul acestei păsări ne osândește. De ce nu îndrăznim și noi, ca și ea, să rostim un nume frumos, care ne este atât de scump?

Cum ne putem noi aduna și veseli la masă, când fiul tău, împărate, geme într-o ocnă, socotit vinovat numai pe temei de păreri,

sau chiar izbit de-o groaznică trădare? Fost-a el întrebat? Fost-a el ascultat? Datu-i-sau mijloacele de a se dezvinovăți, care se dau și celor mai răi ucigași?"

Acest glas bărbătesc trezi în inima împăratului simțirile naturii. Fiul lui fu adus înainte chiar în clipa aceea și n-avu nici o greutate de a se dovedi că e nevinovat. Împăratul recunoscu că a fost înșelat; blestemă graba sa nesocotită, care timp de trei luni de zile a făcut nefericirea lui și a fiului său. Îmbrățișă pe Leon, lacrimile tatălui se amestecară cu ale fiului și toată adunarea plângea de bucurie. Ce s-a făcut cu Santabaren? În clipa când Leon a intrat în sală, el s-a folosit de confuziunea generală pentru a fugi. Împăratul și fiul său erau prea fericiți pentru a se mai gândi la răzbunare. Un exil pe viață fu pedeapsa trădătorului (Arhim. I. Scriban, T. M. pg. 201-204).

35. Am fost nerăbdător când am căzut în necazuri?

Nerăbdarea aceasta adeseori ne păgubește; iar cei răbdători, cu bună chibzuială, se folosesc mult sufletește și trupește. Copacii de nu vor fi clătinați de vânturi, nici nu cresc și nici rădăcini nu prind mai adânc în pământ. Așa și fiii și fiicele Sf. Biserici, de nu vor pătimi nici vor răbda, nu pot a fi ostași ai Domnului Hristos. *„Cei ce sunt ai lui Hristos, trupul și-au răstignit împreună cu patimile și cu poftele... Cel ce va răbda până în sfârșit, acela se va mântui... Știu faptele tale, și necazul, și sărăcia,* (ci bogat ești) *și hula celor ce se zic pe sine iudei și nu sunt, ci sina-*

„Fiule! Vrei să apuci pe calea care duce la viață? Intră prin poarta cea strâmtă a Crucii, și mergi pe calea cea îngustă și spinoasă plină de Cruci: necazuri, încercări, lupte, suferințe și jertfe. Îndrăznește, că sus te așteaptă: pacea, odihna, slava și fericirea vremelnică și veșnică".

gogă a Satanei. Nimic nu te teme de cele ce ai să pătimești; că iată, diavolul va să arunce dintru voi în temniță ca să vă ispitiți; și veți avea necaz în 10 zile".

„Fii credincios până la moarte, și voi da ție cununa vieții... Știu faptele tale; iată am dat înaintea ta ușă deschisă și nimeni nu poate să o închidă pe ea ; că mică putere ai, și ai păzit cuvântul Meu, și n-ai tăgăduit Numele Meu. Iată, dau din sinagoga Satanei celor ce se zic pe sine a fi iudei, și nu sunt, ci mint; iată voi face pe ei ca să vină și să se închine înaintea picioarelor tale, și vor cunoaște că te-am iubit pe tine. Pentru că ai păzit cuvântul răbdării Mele și Eu te voi păzi pe tine de ceasul ispitei, ce va să vină peste toată lumea, ca să ispitească pe cei ce locuiesc pe pământ. Iată vin curând; ține ce ai, ca nimeni să nu-ți ia cununa ta. Cel ce biruiește îl voi face pe el stâlp în Biserica Dumnezeului Meu, și nu va ieși afară mai mult. Și voi scrie peste el Numele Dumnezeului Meu, Ierusalimului celui nou, care se pogoară din cer de la Dumnezeul Meu; și Numele Meu cel Nou" (Apc. 2, 9-10; 3, 8-12; comp. Evr. 12, 1-11; Is. 53; F. Ap. 8, 32; Mt. 26, 51-4).

Stați liniștiți. După amara robie de 430 ani în pământul egiptenilor și după baterea țării Egiptului cu cele 10 groaznice plăgi, în

„Fiule! Ai să-ți iei și tu o Cruce pe care să o porți în viața ta? Crucea fecioriei e o Cruce bună, frumoasă, potrivită de purtat, pentru tine, dar trebuie să știi că își are și ea greutățile, încercările și necazurile ei. Tu nu-ți pierde vremea cu alegerea altei Cruci mai ușoară, căci fiecare Cruce își are părțile ei grele de suportat. Tu să duci Crucea pe care ți-o dau Eu, pe care ți-am potrivit-o Eu, după puterile tale. În vremurile de grea cumpănă, când te clatini în fața greutăților ei ce te apasă, cheamă-Mă pe Mine și Eu te voi ajuta și tu Mă vei proslăvi" (Ps. 49, 16).

urma învoirii Faraonului, fiii lui Israel în număr de 603.550 de oameni afară de femei și copii, au ieșit din Egipt și s-au îndreptat spre Marea Roșie (Ieș. 14; Num. 1, 1-47; 14, 1-39; 2 Lege 1, 36-9; Is. N. 14), împreună cu tot avutul lor, sub conducerea lui Moise și Aaron. Atunci au luat cu ei și oasele lui Iosif. Domnul mergea înaintea lor, arătându-le calea, ziua în chip de nor, și noaptea în stâlp de foc luminător. Egiptenii cu Faraon după ce și-au îngropat morții lor, întâi-născuții uciși de urgia Divină, le-a părut rău că au lăsat pe israeliți a pleca. Faraon imediat adunându-și oaste numeroasă, a plecat după israeliți ca să-i urmărească, războiască, să-i prindă și să-i întoarcă înapoi la corvezile lor. Israeliții fiind poposiți pe malul Mării Roșii și văzând numeroasa oaste egipteană urmărindu-i și apropiindu-se de ei, s-au îngrozit foarte mult, strigând către Dumnezeu să-i scape. În disperarea ce-i cuprinsese, ei au zis lui Moise: *„Au nu erau morminte în pământul Egiptului? De ce ne-ai scos pe noi ca să murim în pustiul acesta? Nu ți-am spus noi în Egipt: Lasă-ne să robim egiptenilor? Că mai bine era nouă să robim egiptenilor, decât să murim în pustiul acesta"*.

Moise calmându-i i-au încurajat, zicând: *„Nu vă temeți, stați liniștiți, și veți vedea mântuirea pe care ne-o va da Domnul în ziua aceasta. Egiptenii aceștia pe care-i vedeți astăzi, nu-i veți mai vedea niciodată. Domnul se va lupta pentru noi cu acea numeroasă oștire egipteană, voi stați liniștiți"*. Atunci s-a ridicat Îngerul lui Dumnezeu, care mergea înaintea taberei lui Israel, și și-a schimbat locul, mergând înapoia lor: și norul dinaintea lor – s-a ridicat și a stătut înapoia lor, între tabăra egiptenilor și tabăra israelitenilor. Norul acesta, de partea egiptenilor era întunecos, încât aceia nemaiputându-i urmări au fost siliți a sta pe loc; iar de partea israeliților era luminos, luminându-le în întunericul nopții. Moise, din porunca Divină, ridicându-și toiagul a lovit Marea *„Cruce însemnând..."*. Apele mării s-au despărțit în două, lăsând loc larg de trecere prin mijlocul ei. Tabăra israeliților a trecut prin mijlocul Mării ca pe uscat, apele stând îngrămădite ca niște ziduri uriașe de-a dreapta și de-a stânga lor.

Spre ziuă, porniră și egiptenii în urmărirea israelitenilor alergând cu toți caii lui Faraon, carele și călăreții, și au intrat după ei prin mijlocul Mării. În straja dimineții, Domnul din stâlpul de foc și de nor, a pornit spre tabăra egiptenilor, aruncând învălmășeală

într-înșii. Roatele carelor au ieșit și li s-a îngreunat mersul înaintea lor. Egiptenii cuprinși de groază, au strigat: *„Haide să fugim înapoi dinaintea lui Israel, căci Domnul Se luptă pentru ei împotriva noastră"*. În acel timp Domnul a zis lui Moise: *„Întinde mâna ta spre Mare și apele se vor întoarce la locul lor, peste egipteni, peste carele și călăreții lor"*. Moise și-a întins mâna cu toiagul asupra Mării Roșii, și apele s-au pornit cu o înfricoșătoare repeziciune și vuiete la locul lor, acoperind oștirea egipteană, cu carele, călăreții și toată puterea lui Faraon. După aceea israelitenii au văzut pe egipteni morți, scoțându-i apele afară la țărmuri.

Atunci ei și-au adus aminte de cuvintele Domnului: *„Stați liniștiți"*, când în fața lor stătea moartea: *„apele Mării"* care-i aștepta parcă să-i înghită, iar dinapoia lor sosea moartea: „înfricoșătoarea oaste egipteană", ce-i amenința din clipă în clipă a-i măcelări; iar pe cei rămași a-i întoarce înapoi, iarăși la muncile și torturările lor și mai grele. În acel timp așa de înfricoșător, critic și nesiguri de viața lor, Domnul le-a zis: *„Stați liniștiți"*. Iată, asta este credința cea mare, tare, vie și lucrătoare, când noi stăm liniștiți în fața oricărei încercări. Cel ce scrie acestea, cu Darul divin, a trecut prin felurite încercări, nemernicie în pământul lui Ham, înfricoșări, torturări și amenințări cumplite din partea Faraonului, mizerii de la vătafii lui infernali, batjocuri și aruncări de lături (hule) (Apc. 12, 13-17;

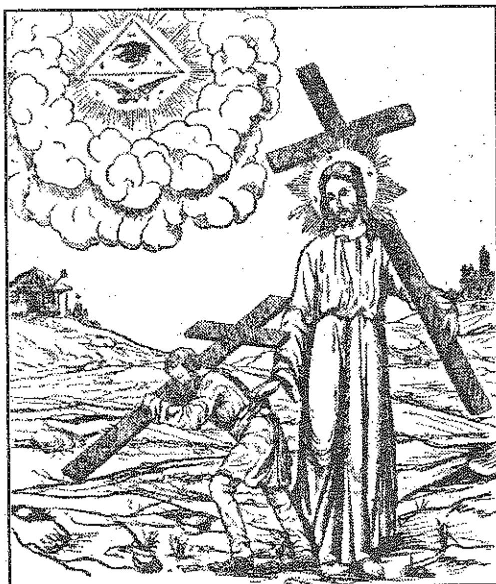
„Fiule! ți-ai ales Crucea viețuirii în căsătorie, du-o așa cum e și nu căuta a ți-o ușura prin plăceri trupești și prin suprimarea pruncilor tăi. Când te simți împovărat de greutatea ei, roagă-te Mie și Eu te voi ajuta, și orice greutate îți va fi ușoară".

13, 5-7), de la negrele egiptence, legături satanice (Ps. 118, 61-110;139, 1-5; 65, 7-11; 61, 9; 63, 1-6; Iez. 2; 3), însoțite de demonicele lovituri, cu care-l tratau pentru aprinderea luminii. Domnul însă a fost cu el, Îngerul călăuzitor și luminător l-a acoperit și salvat pentru buna activare Duhovnicească, Slavă lui Dumnezeu pentru toate.

Școala pustiei. Israelitenii au trebuit să treacă prin pustiu ca să ajungă în Canaanul făgăduinței. De ce? Pentru că acest pustiu a fost pentru ei o școală minunată, în care au învățat să cunoască cu adevărat pe Dumnezeu. În focul lipsurilor și suferințelor s-a lămurit și s-a întărit legătura lor cu Dumnezeu.

În focul suferințelor și încercărilor se lămurește și se întărește și credința noastră. Școala pustiei, școala suferințelor, este o școală minunată, prin care trec toți aleșii lui Dumnezeu. Suferința este o școală minunată, prin care Domnul vorbește celui credincios într-o limbă minunată. Pentru viața celui credincios, suferința este un nor, din care însă pe urmă se revarsă o ploaie binecuvântată. „Pustia" suferințelor celui credincios este o pustie plină cu „mană cerească" și cu „apă din stâncă" (Pr. I.T.).

Suferința curăță pe om ca și furtuna aerul. Suferința e întocmai așa de folositoare omului, ca furtuna pentru natură. Electricitatea adună aburii din aer, prefăcându-i în nori, și aceștia întunecă ziua; suferința întunecă sufletul și tulbură seninătatea și-i nimicește veselia. Cea dintâi scutură și încovoaie copacii, rupând crăcile și ramurile, a doua aduce cu sine pierderi mari. Furtuna curăță aerul prin fulgere și vânturi, lăsând să

„Fiule! Unde tot apuci anapoda cu Crucea ta? Fugi de rău și fă binele. Caută pacea și o urmează. Vino după Mine, că Eu sunt: calea, adevărul, învierea și viața voastră" (Ioan 14; 11, 5; 5, 17-30; 6, 39, 40-44).

cadă o ploaie binefăcătoare, care împrospătează și înviorează natura, suferința curăță sufletul de înclinări păcătoase, deșteptând într-însul cuget evlavios, făcând pe om să se pocăiască și să devină slujitor zelos și iubitor a lui Dumnezeu. Sumedenii de suflete s-ar fi pierdut și n-ar fi câștigat viața veșnică fără suferință.

Suferințele ne arată fericirea. Un zidar se coborî într-o fântâna adâncă spre a repara ceva la fund. Când ieși afară, se uită iarăși lung și scrutător la cer și zise cu mirare: „Ah, cu cât mai frumos am văzut cerul din adâncimea fântânii. Era limpede și albastru și presărat cu stele lucitoare. Acum însă nu le mai văd". Așa și unora dintre noi ne apar stelele făgăduinței Dumnezeiești în adâncimea întunecoasă a suferinței, pe care nu le vedem în viața de toate zilele.

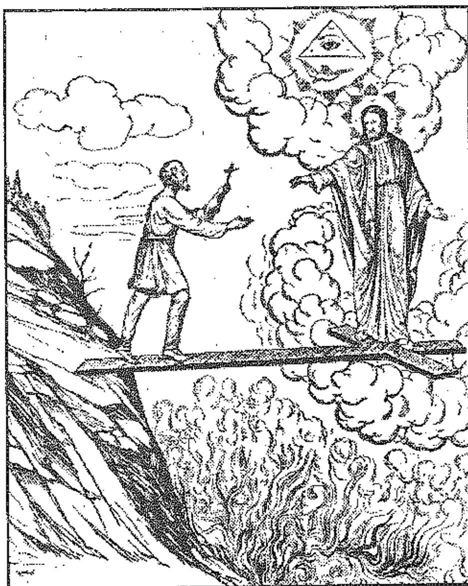
Suferințele ne apropie de Dumnezeu. În campania din 1916, în Dobrogea, pe lângă multele lipsuri ce le îndurau soldații, se ivi și o boală, care îi decima. Soldații răbdau, fără cuvânt de protestare, ba își ziceau: „Dumnezeu ne trimite atâtea nefericiri, și cu drept cuvânt, multe sunt păcatele noastre!" Un soldat, care primise mai multe răni mortale, nu înceta de a se ruga din cartea sa de rugăciuni, și când Preotul se apropie de dânsul și-l întrebă, că ce-l mângâie, acesta îi răspunse: „Mă asemăn cu Acela care a suferit atâtea pentru noi și pentru mine. Mă bucur că nu peste mult Se va îndura să mă cheme la El în Împărăția Tatălui Ceresc".

Doctorește-te bine în suferință. Un bolnav, era un general, se plângea la bătrânețile lui cu multă nerăbdare de suferințele sale. Un Preot auzindu-l odată, își luă Sf. Cruce de pe piept și o puse în mâna generalului, zicându-i: „Excelență, îți ofer un mijloc militar salvator. Când vor sosi iarăși momentele de nerăbdare, ia cruciulița aceasta și zi: „Doamne, tu ai suportat suferințe pentru mine păcătosul, acum eu sufăr pentru Tine". Și de câte-ori se apropiau durerile, care chinuiau pe bolnav și-i scoteau cuvintele de nerăbdare pe buze, se întorcea spre sora de caritate, pe care o întreba: „Soră, cum zicea oare, părintele?"

Biruiește suferințele. Un corăbier iscusit, fiind întrebat de către cineva că oare de ce există stâncile și băncile de nisip în mare? a răspuns: „Spre a fi înconjurate de corăbieri". Un cugetător creștin a făcut o foarte înțeleaptă întrebuințare de acest răspuns, fiind

întrebat că oare de ce trimite Dumnezeu necazuri și suferințe asupra oamenilor, la care a răspuns: „Spre a le învinge și a le întoarce spre folosul nostru". În adevăr, demnitatea vieții și tăria caracterului nu se arată în aceea că ne ferim din calea greutăților vieții, ci că le stăpânim și biruim (O.M.P. Ist. 917, 918, 919, 920 și 921).

Rostul suferinței. Un ostaș din războiul abia trecut, se simțea slăbit de boală și își închipuia că amărâta lui viață se apropie, fără întârziere, de sfârșit. Totuși, soldatul bolnav era – cum se zice – cel dintâi la datorie, la lupte, în groaznicul război, nu lipsea nici chiar din locul unde focul era mai aprig. Îndrăzneala lui vitejească își avea izvorul tocmai din boala de care suferea și pe care încerca să o uite în toiul luptelor. Știa că mult n-are să mai facă umbră pământului, și așa, n-avea frică de moarte, ci era hotărât s-o primească, în orice clipă, netremurând.

„Fiule! Vrei să vii aici la Mine? Leapădă-te de toate ale omului vechi și fă-te om nou" (Ioan 15; Efs. 4, 22-32; Rom. 6, 4).

Comandantul ostașului se minuna de faptele acestui voinic, pe care îl știa suferind, și, voind să restabilească sănătatea unui luptător atât de prețios, l-a dat în grija unui doctor priceput, care, în câteva săptămâni, reuși să-l facă vesel și sănătos, cum n-a fost niciodată. Iată însă, că din momentul însănătoșirii sale, ce-l restabilit nu se prea încumeta să ajungă în prima linie a luptătorilor, căutând, în tot felul, să-și crute viața. Acum se gândea întâi la sănătate, la plăcerea de a trăi, și așa nu mai socotea el să se mai arunce în primejdiile pe care odinioară le disprețuia... și care îl ajutorară să treacă peste puterile muritorului. Suferința omului își are, prin urmare, rostul de a dobândi alte orizonturi și a plămădi forțe neașteptate în sufletul eroului. Suferința nu reduce, ci înalță avântul în luptă, îndreptând gândul ostașului și spre viața de dincolo. Plăcerea traiului ușor și fără muncă, dimpotrivă, îl osândește să se închine, mai

presus de toate, tihnei și binelui pământesc. Iată cum: De o parte stă vremelnicia – de altă parte se ridică veșnicia... Și totuși, să fie oare atât de grea alegerea liniei celei drepte? (E. Hodoș).

Prin suferințe biruim. Abisinia e și țara munților înalți, printre care șerpuiesc râuri năvalnice cu torenți de munte. În legătură cu aceste râuri, pe alocuri se poate vedea prin Abisinia un lucru interesant și plin de înțeles duhovnicesc. Când localnicii trec astfel de râuri, caută mai întâi câte o piatră grea, o ridică în spate și trec cu ea prin valurile apei năvalnice. De ce acest lucru? De ce o piatră grea în spate? Pentru că tocmai această piatră îi ajută să nu-i ducă apa. Piatra îi face mai grei și torentul n-are putere să-i târască cu el. Fără piatră, fără greutate, i-ar duce valul și i-ar îneca.

Așa sunt și necazurile și suferințele din lumea aceasta. Ele ni se pun pe umeri ca o piatră grea, ca o Cruce grea. Dar această greutate, este o greutate binecuvântată. Ea ne face mai *grei* și ne dă putere să trecem prin valurile acestei lumi. Ne apără să nu ne târască valul acestei lumi. Să ne purtăm Crucea cu resemnare. Ea ne este o *greutate* binecuvântată care ne apără de înec și pieire sufletească. Mai bine până la sfârșitul vieții cu *„piatra"* în spate, cu Crucea în spate, decât să ne ia și să ne înece valurile ispitelor și păcatelor.

Eu m-aşi fi înecat demult, demult, dacă Domnul, în marea Lui îndurare, n-ar fi pus pe umerii mei piatra și Crucea cea grea a suferințelor; pe care Cruce, eu îl rog pe Domnul să nu

„Cel ce vrea să vină după Mine, să se lepede de sine, să-și ia Crucea sa și să-Mi urmeze Mie..." (Mt. 16, 24; Mc. 8, 24; Lc. 9, 23; comp. Mt. 10, 38; Lc. 14, 27; 9, 23).

mi-o ia, ci când va trebui, să o facă mai grea, pentru ca, la urmă, să dobândesc mântuirea și Ierusalimul cel Ceresc Amin.

În locul spinilor. Este un lucru constant: pe locul unde pământul s-a curățit de spini, pe acolo crește recolta cea mai bogată. Tot așa e și cu un ogor sufletesc, unde mai înainte au fost spinii suferințelor.

Pomul roditor e bătut. Văzuta-ți ce pătește pomul cel încărcat cu roade? Copiii neastâmpărați când văd un pom încărcat de poame, azvârl în el cu pietre și lemne. Și pomul ce face? El tace; el nu se plânge; el nu dă cu pietrele înapoi, ci în locul pietrelor, el lasă să cadă la picioarele lor poame dulci și plăcute. El nu se răzbună cu pietre, ci cu dărnicia roadelor. El dă, fără nici un murmur, toate bunurile pe care i le-a dăruit Dumnezeu.

Iubiților creștini drept-credincioși și toți care aveți râvnă pentru mântuirea de-aproapelui! Nu vă descurajați când sunteți prigoniți și batjocoriți. Pietrele cu care sunteți loviți de bârfeala și batjocurile oamenilor, sunt cea mai bună dovadă despre rodnicia vieții voastre... sunt cea mai bună dovadă că pomul vieții voastre este încărcat de roadă. (Într-un pom fără de roadă nu zvârle nimeni cu pietre).

Dacă sunteți prigoniți și disprețuiți, rugați-vă pentru mântuirea celor ce vă prigonesc și batjocoresc. Celor ce dau în voi cu batjocuri, cu prigoane și cu palme, voi dați-le să guste din rodul iubirii voastre, ascultând cuvintele Scumpului nostru Mântuitor: *„Iubiți pe vrăjmașii voștri, binecuvântați pe cei ce vă blesteamă, faceți bine celor ce vă urăsc și rugați-vă pentru cei ce vă asupresc"* (Mt. 5, 44). În chipul acesta, veți putea aduce multe suflete la Mântuitorul și la mântuire.

Fierul și focul. Izbiți cu ciocanul un fier rece să-l prelucrați; e o trudă zadarnică. Fierul nu se supune. Dar îndată ce-l aruncați în foc, el se înmoaie și ciocanul poate săpa în el cum vrei.

Așa e și cu inima omului păcătos. E un fier rece și tare. Predica cuvântului lui Dumnezeu, nu prinde în ea până nu vine în ajutor și focul Duhului Sfânt (suferințele).

Toate uneltele ies din lovituri. Ați observat desigur că orice obiect, orice unealtă, iese din lovituri, iese dintr-un fel de „suferință". Spre pildă, câte lovituri nu primește fierul până ce iese din el o sapă, un fier de plug, un lanț sau o altă unealtă folositoare. Câte

lovituri de ciocan nu primește chiar și cuiul cel mic până iese din el un lucru de folos. Câte lovituri primește și lemnul până se face din el o ușă, un scaun, un sicriu, etc. Cu cât un obiect e mai prețios, cu atât au fost mai multe loviturile din care a ieșit. Pe calea aceasta sunt și creștinii cei adevărați.

Creștinii cei vii și adevărați ies și ei din „lovituri"; ies din focul și cuptorul suferințelor. Toți creștinii cei adevărați trec prin „lovituri" și „suferințe" ca să devină uneltele Domnului. Vasele cele alese ale Domnului, de regulă, ies din focul suferințelor.

Albul între negri. Africa e țara popoarelor cu pieile negre. În special centrul Africii e curat negru. Când europenii au pătruns pentru prima dată pe acolo, negrii au rămas uimiți văzându-i. Nu mai văzuseră niciodată oameni albi. Pentru ei era ceva extraordinar, era o minune acest lucru. Pentru ei, oamenii cei adevărați erau cei negri. Un om alb era pe acolo o batjocură, un lucru de râs. Pe cei dintâi europeni, negrii i-au luat cu batjocuri, cu hule și cu pietre. Mai sunt și azi încă prin Africa destule triburi de sălbatici, care râd și i-au în batjocură pe europenii ce se duc printre ei.

Cam așa stau lucrurile și între *„oamenii cei lumești"* și *„cei duhovnicești"* (1 Cor. 2, 11-15). Oamenii cei lumești nu pot suferi pe *„omul cel duhovnicesc"*. Râd de el, îl batjocoresc, îl prigonesc. De ce? Pentru că omul cel duhovnicesc n-are „culoarea" lor cea sufletească; n-are viața lor și păcatele lor. Celor păcătoși li se pare că „negrul" lor e creștinătatea cea adevărată, întocmai cum negrilor din Africa li se pare că culoarea lor e culoarea cea adevărată a oamenilor. De aici hulele, prigoanele și batjocurile ce le iau cei ce trăiesc o viață cu Domnul.

Fratele meu! Te plângi de prigoane, și batjocuri după ce ai pus început bun? Nu te plânge, ci te bucură. Ar fi rău dacă nu le-ai avea. Prigoanele sunt dovadă despre „albul" sufletului tău. Pe cât va spori acest alb, să știi, fratele meu, că tot mai mult vei avea de suferit. *„Toți cei ce vor să trăiască cu evlavie în Iisus Hristos, vor fi prigoniți"* (2 Tim. 3, 12). Așa a fost pe timpul Mântuitorului, și așa va fi până la sfârșitul veacurilor.

Necazul te folosește. Cine nu știe că necazurile oțelesc pe om, aducă-și aminte de icoana unui călător prin munții înalți și primejdioși. Ești călător prin potecile muntelui. Ai pierdut poteca marcată și-ți bocești nefericirea ce te-a găsit până și în acea ascunsă potecă dintre stânci. Energie, căci acum îți vei pune la grea încercare spiritul de orientare. Familiarizat cu văile și piscurile, vei ghici, nu știi cum, cam pe unde trebuie să continui drumul, pentru a prinde firul marcajului.

Marcajul acesta al potecilor e o binefacere imensă. Îți menține atenția într-o stare permanent trează, de veghe și observație, și ochii iscodesc ascuțit în toate părțile. Te obligă la un mare lucru; acela de a merge totdeauna atent la locurile prin care treci, de a merge cu ochii deschiși. E mai folositor să riști a te pierde, decât să ai o călăuză prea cunoscătoare a locurilor. Ea te va îndruma, e drept, pe cele mai pitorești poteci, și va ști fiecare colț cum se cheamă, însă tu riști, cu toate acestea, să nu știi pe unde ai umblat. Te-a dus altul de mână (O.M.P. ist. 605).

Necazul e bun învățător. La necaz cunoști pe adevăratul om de inimă. Într-un război împotriva turcilor, un soldat turc și altul creștin, căzură într-o groapă adâncă, din care nu putură ieși decât cu ajutorul altor soldați. Ei se certară mai întâi în groapă, dar apoi văzură că e mai bine să se ajute unul pe altul. Deci, începură a striga pe rând, fiecare în limba lui, că doar vor fi auziți. Soldații creștini au auzit strigătul și i-au salvat pe amândoi din groapă (Auerbach).

Răbdarea credincioasei a operat pe doctori. Un medic de la București istorisește următoarea întâmplare: „Într-o zi veni la spital, cu o boală grea, o fetiță de 14 ani. Trebuia să-i facem operație. Înainte de a începe, fetița ceru voie să zică o scurtă rugăciune. Ne învoirăm, și atunci fetița începu a se ruga atât de frumos cum eu n-am mai auzit în viața mea. Ea zicea cam așa: „Știu, Iisuse Doamne, ce Cruce mare și grea ai purtat pentru mine. Șuvoaie de sânge au curs din scumpele Tale mâini și picioare, și sudori de sânge au căzut din Fața Ta cea Sfântă. Și Tu, Doamne, toate le-ai răbdat pentru mine păcătoasa, pentru mântuirea mea și a tuturor păcătoșilor. Acum, iată, a sosit vremea să sufăr și eu. O cruce mică stă acum și înaintea mea. Doamne, fie voia Ta..." Astfel s-a rugat fetița și apoi a zis: „Acum

puteți începe d-lor medici; nu doresc să fiu adormită (la operațiile grele doctorii adorm pe cei bolnavi), eu voi sta așa cum sunt acum"... Uimiți și înfiorați de rugăciunea fetiței, ne-am apucat de lucru. În tot decursul operației fetița nici un singur „vai" n-a zis. Stătea atât de liniștită cum n-am văzut în viața mea un alt pacient.

După operație eu am plecat să țin lecții studenților în medicină. Eram înfiorat în tot sufletul meu de întâmplarea cu fetița și nici acum nu știu ce anume am spus studenților în ora aceea. Mi-aduc aminte că îndată ce am intrat în sală am trântit pe masă cărțile și uneltele noastre de operație și am început: „D-lor studenți, n-ajung nimica nici cărțile noastre, nici cuțitele, nici foarfecele, nici toate doctoriile noastre. Eu am văzut azi ceva mai tare decât toate uneltele și decât toată știința noastră. Iată ce și cum s-a întâmplat azi cu o fetiță... O oră întreagă am vorbit studenților despre întâmplarea cu fetița și spun studenții că niciodată n-am vorbit așa de frumos ca atunci"...

Iată ce putere și ce tărie are și capătă de sus un creștin adevărat. Fetița cea de 14 ani a „operat" și ea în sufletele doctorilor. A lucrat cu puterea ei sufletească, a tăiat în sufletele doctorilor cu cuvântul lui Dumnezeu, pentru că scris este: *„Viu este cuvântul lui Dumnezeu și lucrător, și mai tăietor decât orice sabie ascuțită pe amândouă părțile"*... (2 Tim. 3, 12).

Prin răbdare Domnul a făcut-o sănătoasă. Alt medic de la București istorisește într-o revistă următoarea întâmplare: „De două luni zăcea în spitalul nostru o femeie bolnavă, venită pentru operație. Sărmana! era o jale... să ne apropiem cu cuțitele noastre de ea nici vorbă nu era... atât de slabă era că ar fi adormit pe veci în cursul operației, pe urmă boala i se înrăutăți... nu putea mânca și mai pe urmă, se ivi și tuberculoza. Era în pragul unei morți sigure și grabnice. Dar avea ceva această femeie, ce ne atrăgea și ne umplea de uimire. Era veșnic voioasă și vorbea cu atâta căldură despre Dumnezeu și de Iisus Hristos, încât n-am mai auzit astfel vorbindu-se. Niciodată n-am auzit-o văicărindu-se, cu toate că avea pentru ce. Am întrebat-o odată de ce-i atât de crud cu ea Dumnezeu în Care credea așa de mult, și mi-a răspuns cu atâta bunătate încât am rămas uimit, și când m-a lămurit după Scripturi că *„Domnul a ales vasele cele slabe să facă de ocară pe cele tari"*, am rămas rușinat. „Școala vieții adevărate – zicea femeia – în necazuri de acestea se

învață... asta-i crucea pe care Iisus Hristos mi-a dat-o să o port, ca să fiu cu El în neîncetată legătură sufletească"...

Pe urmă boala femeii tot mai grea făcându-se, ne înțeleserăm cu doctorul șef, să-i dăm drumul acasă, să moară între cunoscuții ei. Ne-am despărțit ca pentru totdeauna. Când colo, după trei luni, ce să-ți vadă ochii? Femeia vine și ne cercetează și era sănătoasă tun. Am întrebat-o ce a făcut, unde s-a lecuit și a răspuns că a tămăduit-o „Doctorul ei cel Mare, care este Iisus Hristos"...

Hotărât lucru - zice de încheiere medicul - noi învățații avem multe de învățat de la cei care trăiesc în adevăr Sfânta Evanghelie. Oare n-ar fi bine să punem toată știința noastră la picioarele lui Hristos, așa cum a făcut Ap. Pavel?

Corbul alb. Despre „corbul alb" se vorbește de câte ori e vorba despre un om deosebit; despre un om care iese din mulțimea răilor prin însușirile sale cele bune. Asemănarea bună. Dar se uită un lucru. Ne gândim noi, oare, ce pățește și cum trăiește corbul cel alb în mijlocul negrilor săi frați? Bietul corb alb, a isprăvit-o cu pacea. Din toate părțile e împresurat de ocara și prigoana semenilor săi. El stă între ei blând și liniștit. El nu înțelege, sărmanul, ce s-a întâmplat cu semenii lui. El parcă îi întreabă? „Ce aveți cu mine?... ce rău v-am făcut?"... Cronc! Cronc! - răspund cei negri tot mai întărâtați. Parcă i-ar zice: trufașule! îngâmfatule! mândrule! Ei nu pot suferi albul semenului lor și de aceea îl prigonesc.

Exact așa e și cu adunarea bunilor creștini. Și adunarea creștinilor Ortodocși este, mai ales în stricăciunile vremurilor de azi, un „corb alb". Și e bârfit pentru că e „alb". Suntem bârfiți pentru că ni s-au schimbat penele, ni s-a schimbat firea. Nu mai umblăm după hoituri de mortăciuni pe la cele cârciumi și păcate. Un bun creștin e și el un „corb alb", împresurat de toate părțile de ocara și prigoana hulitorilor. „Îngâmfatule!", mândrule!, nu vrei să mai stai cu noi la cârciumă!... te-ai umplut de mândrie!... te-ai apucat să ne strici datinile noastre strămoșești!.. În zadar se întreabă el mirat: Ce aveți cu mine, oameni buni? ce rău v-am făcut?...

Hulitorii se țin după el și se vor ține, ca să se împlinească Scripturile ce spun adevărat: *„Toți cei ce voiesc să trăiască cu evlavie în Iisus Hristos, vor fi persecutați"* (2 Tim. 3, 12). În istoria aceasta se vede, așa de potrivit, fotografia hulitorilor noștri. Această foto-

grafie spune totul. Suntem huliți pentru albul ce s-a ivit în viața și purtările noastre. Mai înainte, când trăiam în liniște cu toate păcatele, aveam pace. Acum suntem huliți. Slavă Domnului pentru aceste hule. Ele sunt cea mai bună mărturie că suntem pe calea cea bună.

Imposibilul la egipteni. Când vechii egipteni voiau să arate, într-o formă oarecare văzută, imposibilul, adică ceea ce este cu neputință, făceau un om umblând pe apă. Pentru ei așa ceva era imposibil. Dar Sf. Evanghelie a șters și imposibilul acesta. Mântuitorul a umblat pe apă (Mc. 9, 49). Și l-a chemat și pe Petru să pășească pe apă. Și El ne cheamă și pe noi. Firește, în înțeles duhovnicesc. Ne cheamă să pășim peste apele acestei lumi, peste apele încercărilor, necazurilor, neajunsurilor și ispitelor. Mîntuitorul ne cheamă să pășim cu îndrăzneală peste valurile acestei lumi. Și cel ce are credință tare, pășește. Orice apă de încercări, de necazuri, de ispite, ar ieși din calea celui credincios, el pășește înainte, cu îndrăzneală, în Numele Domnului. El umblă pe apă ca pe uscat. Ceea ce egiptenilor li se părea imposibil, celor credincioși le este posibil. Pentru că „toate" sunt cu putință celor ce cred (Mc. 9, 23). Credința mută și munții și umblă pe ape.

Dragă cititorule, fii și tu un „umblător peste apă". Întărește-ți credința. Uită-te țintă la Iisus și pășește cu curaj, în Numele Lui, peste orice valuri de încercări și ispite ce ți-ar ieși în cale. „Umblarea pe apă" are o condiție. Să nu te uiți niciodată la apă, ci să te uiți la Domnul Care te cheamă să pășești peste apă. Iar când simți că îți slăbește credința și te cufunzi, întindeți mâinile spre Domnul și strigă-L pe El să te scape. Și El îndată te va auzi.

O, Doamne Iisuse, îți mulțumesc că m-ai chemat și pe mine să „umblu pe apă". Mi-ai scos mereu în cale apă și valuri înfuriate și m-ai chemat să pășesc peste ele cu îndrăzneală, în Numele Tău. O, iartă-mă, Iisuse Doamne, că Ți-a trebuit atâta timp și atâta dragoste până m-ai învățat să umblu pe apă. O, iartă-mă pentru șovăielile mele, pentru puțina mea credință. De atâtea și atâtea ori am început să mă cufund, și Tu, Doamne, m-ai mustrat blând, m-ai apucat de mână și m-ai scăpat. Robul Tău se află iarăși pășind peste o apă înfuriată. Întărește credința robului Tău. Întărește-mă să pășesc mereu înainte peste valuri și furtuni, până în clipa când voi scăpa la odihna Ta cea dulce, care ne așteaptă pe toți cei ce trăim pentru Tine și ne jertfim pentru Tine.

Câinele Domnului. Necazul, întristarea, suferința, este câinele cel negru al lui Dumnezeu, care stă de pază lângă turma oilor Sale. Când o oaie iese din turmă, Dumnezeu trimite câinele să o întoarcă înapoi. Din ce oaia este mai îndărătnică și neascultătoare, este și câinele mai rău și supărător. De cumva acest câine este lângă cineva din noi, o, nu vă luați la harță cu el, ci alergați înapoi la turmă. Orice împotrivire contra lui e zadarnică și nu folosește nimic. În zadar umblați să-l loviți și să scăpați de el. Veți putea scăpa de el numai întorcându-vă înapoi la turmă. Va veni o vreme când veți mulțumi lui Dumnezeu că v-a supărat acest câine rău (suferințele).

Două grăunțe. Pe urma unui semănător, două grăunțe se înțelegeau astfel: „Vezi tu, frate, grăi un grăunte rămas neacoperit de pământ, pe tine te-a îngropat, grapa semănătorului. Eu însă am scăpat neîngropat. Eu mă desfătez acum în lumina soarelui, iar tu zaci în groapă, în întuneric"... Dar în clipele când astfel cuvânta, sosi o cioară și îl înghiți. Grăunțul cel îngropat, în schimb, nu peste mult, ieși afară într-un spic frumos de grâu. Doamne, mai bine ne ține îngropați în încercări decât să ne *„fure păsările cerului"* (Lc. 8, 5).

Acul doctorului. Când doctorul află pe cineva greu bolnav și amețit de boală, ia un ac și cu el împunge pe cel bolnav. De simte bolnavul împunsătura și se mișcă, atunci mai este nădejde de scăpare și tămăduire, dar de nu simte bolnavul nimic, atunci a pierdut orice nădejde. Așa sunt, dragă cititorule, și suferințele și necazurile ce ni le trimite Doctorul nostru cel sufletesc, Tatăl ceresc. De simți acul mustrărilor și suferințelor, atunci tu poți fi tămăduit și mântuit, dar dacă nu le mai simți, ești pierdut.

Vorbește mai mult cu Dumnezeu. Mai săptămânile trecute, o femeie ni se plângea că nu poate aduce la Domnul și pe soțul său. Îi vorbește mereu despre cele sufletești, dar el nu înțelege... nu se prinde nimic de el. „La necazul acesta, i-am răspuns, eu îți dau un sfat: vorbește cu soțul tău mai puțin despre Dumnezeu și vorbește cu Dumnezeu mai mult despre soțul tău... roagă-te pentru el!" Femeia a ascultat și soțul său a început a se trezi. Mare lucru este rugăciunea pentru alții. Să o folosim neîncetat.

Cele trei priviri. Un om evlavios fu întrebat odată, cum se face, că el întotdeauna își păstrează sângele rece cu toate necazurile ce le întâmpină în viață.

„Ei bine, răspunse el, să știi că totdeauna sunt cu cea mai mare băgare de seamă la ochii mei, că tot răul din lume ca și binele, pătrunde prin simțurile omului la inimă". Pentru aceia în toate diminețile, înainte de a pleca la afaceri, fac următoarele trei lucruri: întâi privesc spre cer și-mi aduc aminte, că acolo sus, am cea mai principală afacere și înspre Acela are să mi se îndrepteze ținta și silințele mele; al doilea, plec ochii la pământ și mă gândesc de ce puțin loc am nevoie pentru a-mi găsi și eu acolo mormântul; în fine, al treilea, privesc de jur-împrejur și mă gândesc la marea mulțime de oameni, care au de pătimit și mai rău ca mine. În chipul acesta mă mângâi de toate suferințele ce le îndur și trăiesc mulțumit și cu lumea și cu Dumnezeu".

Licitația diavolului. O legendă spune: cică odată diavolul și-a scos de vânzare lucrurile sale. A ținut cu ele licitație. Între obiectele scoase de vânzare erau: ura, minciuna, pizma, înșelătoria și alte răutăți. La fiecare articol diavolul îi pusese un preț. Prețul cel mai mare îl avea deznădejdea. „Cum se poate, diavole, întrebau cumpărătorii, de ai pus la deznădejde prețul cel mai mare?" „Pentru că ea îmi aduce cele mai multe suflete în iad", răspunse diavolul, râzând. Dragă cititorule! Încercările și necazurile - ba chiar și păcatele - nu vin asupra ta să te arunce în brațele deznădejdii, ci ele vin din cauza depărtării tale de Dumnezeu și din dragostea Tatălui Ceresc... ele te cheamă acasă" (Pr. I. Trifa ist. 594, 164, 224, 67, 271, 37, 490. 449, 434, 522, 183, 98, 90, 56, 6, 464).

Școala suferinței. *„Cela ce a pătimit cu trupul, a încetat despre păcat"* (1 Petru 4, 1), așa zice cartea sfântă, și așa este. Ascultați întâmplarea aceasta: Georgică era un băiat foarte cuminte și mult iubit de părinți lui. Într-o zi rămăsese singur acasă și mamă-sa, crezând că se întoarce iute acasă, nu-i lăsase merinde... Foamea îl supuse și-l făcu să plece de acasă cu gândul de a cere cuiva de ale mâncării, deși nu făcuse aceasta niciodată în viața lui.

Mergând pe lângă o brutărie, luă pe sub ascuns o bucată de pâine, fără să-și mai dea seama că săvârșește o mare greșeală și calcă în picioare porunca VIII-a a Decalogului: „Să nu furi!" Brutarul îl vede, se ia repede după dânsul, îl prinde tocmai când o mânca cu lăcomie, înghițind ca de frica morții, și l-a dus la poliție, unde a stat închis câteva ceasuri. Comisarul încredințându-se că nu din deprinderea

rea a făcut-o aceasta, i-a dat drumul, sfătuindu-l ca în viitor să nu mai greșească. Georgică plecă spre casă, dar i se părea că toată lumea se uită după dânsul; de aceea se opri și zise: „Ce voi spune părinților? Ce vor zice ei, când vor afla că sunt hoț și încă și închis?! Mai de grabă să mă duc la țară, la sora mea și apoi să mă întorc acasă, ca nimeni să nu afle de pățania atât de urâtă și rușinoasă". Zis și făcut.

Mergând spre sat, întâlni pe un țăran, care ara pământul cu plugul, să semene grâu. Georgică se opri și-l întrebă: „Nene, ești bun să-mi spui și mie ce faci?" „Ce să fac?" răspunse plugarul, „răstorn și răscolesc pământul până în adâncimi, căci numai așa făcând, îmi va da roade din belșug și bune". Micul călător mulțumindu-se cu răspunsul căpătat, își urmă drumul mai departe. Întâlni într-o vie un lucrător harnic, care tăia coardele cele bătrâne. Georgică se opri și-l întrebă mirat: „Ia, ascultă nene, de ce nu ți-e milă și strici vița aceasta binecuvântată de Dumnezeu, care ne dă struguri și vin?" „N-o nimicesc, ci dimpotrivă, o îngrijesc. Dacă a-ș lăsa-o netăiată, s-ar sălbătici și n-ar mai da roade la anul; tăind-o însă, se întinerește și dă struguri mulți, mari și buni.

Ajungând în marginea satului, întâlni pe un alt sătean, care-și vântura grâul cu lopata la vânt. Se opri din nou și-l întrebă fără zăbavă: „Unchiule, fii bun și spune-mi și mie ce faci?". „Copile! Grâul trebuie întors și reîntors cu lopata, vânturat, ca să se curețe de toate gunoaiele și grăunțele rele, apoi spălat și uscat pentru ca pâinea să fie curată și gustoasă". Georgică plecă din nou la drum și iată că găsi un muncitor care-și bătea coasa, odihnindu-se totodată și de munca lui grea. Speriat că ciocanul va rupe coasa, Georgică se opri și-l întrebă frumos, de ce este așa de supărat încât s-a apucat să dea cu ciocanul pe gura coasei? Cosașul îi răspunse: „Cu cât voi bate-o mai mult cu ciocanul, cu atât se va ascuți și va tăia mai bine".

Plecă și de aici și dete în cale peste un fierar, care înroșise o bucată de fier și o lovea puternic cu un ciocan mare. Se opri și-l întrebă și pe acesta: „Ce faci?" Iar fierarul răspunse: „Cu cât voi arde mai mult în foc fierul acesta și cu cât îl voi lovi mai vârtos cu ciocanul, cu atât voi putea să-l fac mai bun și să-l întrebuințez după plăcere la orice; altfel nu e bun decât de lepădat".

Ajuns la sora sa, după multă șovăială îi povesti pățania. După ce-i spuse și pe unde a venit și ce-a văzut, soră-sa îi zise: „Vița, coasa,

bucata de fier, pământul, sufereau cu toții, dar așa se făceau bune de făcut cu ele ceva. Așa și tu, din această pățanie să înveți ceva, să iei lecție. Ai luat o pedeapsă rușinoasă. Du-te acasă și cere iertare, făgăduind că nu mai faci fapte urâte". Creștine, nu-i așa?! Atunci ia seama la păcat și nu păcătui (Pr. M. C. Ionescu).

„Privegheați și vă rugați, ca să nu cădeți în ispită; că duhul este osârduitor, iar trupul neputincios" (Mt. 26, 41).

Folosește umilința. Pe cât ești mai mare cu atât mai mult te umilește cu bună chibzuială pe treapta demnității creștinești, spre a te folosi vremelnic și veșnic. În umilința ta nu înseamnă a tăgădui ce ai; ci a mărturisi cât de multe îți lipsesc, care te fac a te umili înaintea lui Dumnezeu, de la Care avem toate câte ne sunt date în stăpânirea noastră. *„Nu nouă, Doamne, nu nouă; ci Numele Tău dă slavă, pentru mila Ta și adevărul Tău"* (Ps. 113, 9).

„Munții înalți sunt goi, însă văile plecate sunt acoperite cu verdeață și flori; asemenea și ploaia milostivirii cerești, se revarsă mai curând în inimile supuse și umilite", zice un învățat bărbat al Bisericii! Și oare n-are dreptate? Aceasta ne-o arată și Sf. Evanghelie: Femeia cananeancă nu s-a răzvrătit când Mântuitorul i-a numit pe cananeni: „Câini", ci, ea supusă și umilită, doar atâta I-a răspuns: „Dar, Doamne, și câinii mănâncă din sfărâmiturile ce cad de la masa stăpânilor". Această umilință i-a adus ușurare și mântuire fiicei sale! Și această purtare cuviincioasă, această umilință, este de neapărată nevoie fiecăruia din noi, pentru binele și mântuirea noastră.

Dragii mei, Sfântul Ioan Gură de Aur, pentru ca să încredințeze pe credincioșii ce-l ascultau despre neapărata trebuință a acestei însușiri alese, care este temelia tuturor celorlalte virtuți creștinești, le-a dat odinioară următoarea pildă: „A venit odată un tânăr la filosoful Armarhos și l-a întrebat, ce trebuie să facă, ca să poată fi primit și el între învățăceii săi?! „Mergi, i-a răspuns filosoful, și cară în trei ani piatră împreună cu ocnașii osândiți la această muncă!" Tânărul, care avea nespusă dragoste pentru cunoștințele mai înalte, s-a supus, și după cei trei ani iarăși s-a întors la filosof. „Mergi acum și mai petreci trei ani în lume; dar la cuvintele de ocară și sudalmă, cu care unii dintre oameni te vor huli, să nu răspunzi, nici să te superi; ci mai vârtos, pe cei ce te-or înjura să-i răsplătești chiar cu bani".

A petrecut tânărul și acești trei ani, grei pentru dânsul, și venind iarăși la filosof, acesta l-a îndreptat apoi spre Atena, la școala cea înaltă a filosoflor. Dar apropiindu-se de poarta cea mare a cetății, viitorul învățăcel al înțelepciunii dă de un moșneag care avea obiceiul de a-și bate joc de cei ce treceau pe alături. Și fără multă vorbă, moșneagul începe a-l lovi pe tânăr cu ascuțișul vorbelor sale. Dar ce să vezi: tânărul în loc să se supere de vorbele înțepătoare ale moșneagului, părea nespus de vesel și bucuros că i s-a întâmplat una ca asta. Moșneagul însă neobișnuit cu asemenea purtare la un om tânăr, l-a întrebat ce înseamnă asta? Tânărul i-a răspuns: „Trei ani am tot plătit cu bani ocara ce mi-o aruncau oamenii, și acuma, cum să nu râd și să mă bucur, când nu mă costă nimic, să fiu ocărât de tine?!" „Intră deci, colo, în școala filosofilor, a zis moșneagul, căci ție ți se cade să fii primit între dânșii".

Iar după această povestire a mai adăugat Sfântul: „Vedeți, aceasta este poarta cerului. Toți slujitorii credincioși ai Domnului au intrat acolo prin suferințele și înjosirile, pe care ei cu răbdare, supunere și umilință le-au petrecut! Și prin această poartă, iubiților creștini, ne vom putea înălța și noi la cugete și zile mai fericite și mai bune. De aceea, această virtute a „umilinței", trebuie neîncetat să o căutăm, dacă voim ca Tatăl cel Ceresc să privească cu milostivire asupra noastră. Căci „cu milostivire a privit El și asupra umilinței Slujnicei Sale", cum mărturisește însăși Maria, Maica Preacurată a Domnului, și cu mlostivire va privi neîncetat și asupra noastră, de vom fi în adevăr umiliții Săi servi, acum și pururea și în veci Amin (Dr. I. Vască „Predici" D. 17 d. Rus.).

Exemplu de răbdare în prigoniri

„De vă urăște pe voi lumea, zice Mântuitorul, știți că pe Mine mai înainte decât pe voi M-au urât. Dacă ați fi din lume, lumea ar iubi pe al său; iar pentru că nu sunteți din lume, pentru aceasta vă urăște pe voi lumea... De M-au prigonit pe Mine și pe voi vă vor prigoni, de au păzit cuvântul Meu și pe voi vă vor prigoni, de au păzit cuvântul Meu și al vostru îl vor păzi..." (Ioan 15, 18-27; 16, 1-4). *„Și toți,* zice Apostolul, *care voiesc cu bună credință a viețui în Hristos Iisus, prigoniți vor fi; iar oamenii vicleni și fermecători, vor procopsi spre mai rău, care înșeală* (pe aproapele lor) *și singuri se înșeală..."* (2 Tim. 3, 12-18).

Cuvintele Mântuitorului și ale Apostolului s-au împlinit în cursul vremurilor și se împlinesc și azi, precum bine vedem cu ochii fiecare din noi. Ca mângâiere celor ce sufăr greu în feluritele năpăstuiri și prigoane, dăm aici cuvântul de îmbărbătare al Sfântului Ioan Gură de Aur, când era persecutat și izgonit din scaunul său, scris către Episcopul Kiriac ce suferea izgonirea sa din eparhie:

„Vino acum să-ți scot rana mâhnirii și să-ți risipesc negura cugetelor. Ce lucru este acela ce faci, frate, de te mâhnești și te întristezi? Pentru că iarna este mare? Și pentru că furtuna aceasta ce se dezlănțuie asupra Bisericii e amară, viforoasă și grea? O știu și eu asta și nimeni n-o va tângui. Dar de vei vrea îți voi zugrăvi o icoană a lucrurilor acestora ce să fac. De multe ori vedem marea aceasta simțită, că se cutremură și se umflă tocmai din fundul adâncului. Vedem și pe corăbierii ei, care neavând ce face pentru covârșirea furtunii, cum stau cu mâinile împleticite peste genunchi, și sunt încremeniți, sărmanii. Nemaivăzând nici cerul nici pământul, zac jos în așternuturile corăbiei lor, plâng și se tânguiesc. Vezi? Precum se întâmplă acestea pe Marea pe care o vedem, așa urmează și acum dezlănțuindu-se asupra Bisericii lui Dumnezeu mai mare furtună și mai multe valuri... Și acestea trebuie să fie, ca, cei aleși să se facă arătați.

Să ne rugăm Domnului nostru Iisus Hristos, Care nu cu meșteșug biruiește furtuna; ci numai cu amenințarea sau cu cuvântul Său potolește viforul. De te-ai și rugat de multe ori și nu ți s-a ascultat rugăciunea, nu te lenevi. Trebuie să știm că și acest fel de obicei are și întrebuințează iubitorul de oameni, Dumnezeul nostru, grijind pentru mântuirea noastră (așa cum a făcut odinioară cu hananeanca și cu alții) (Mt. 15, 31-3). Au doară nu putea El să izbăvească pe cei trei coconi ca să nu se arunce în cuptorul înșeptit înfocat al Babilonului? Ba da. A putut. Însă mai întâi nu i-au izbăvit; ci când s-au robit și s-au dus în țara varvarilor, când s-au depărtat din părinteasca moștenire, după ce acolo, în străinătate, la idolatrii aceia s-au aruncat în cuptorul înșeptit ars, pe când erau deznădăjduiți de către toți, și nu le mai rămăsese altă nădejde de la oameni, atunci i-a ajutat Dumnezeu. Atunci adevăratul Dumnezeu fără de veste a făcut minunea, a împrăștiat puterea arzătoare a focului împrejurul cuptorului pe o rază de 40 de coți, arzând pe haldei, și așa, cuptorul s-a făcut Biserică. Atunci cei trei tineri au chemat pe toată zidirea, pe Îngeri,

pe puteri, pe toată lumea cerească și pământească, să binecuvinteze și să preamărească, împreună cu ei, pe Atotputernicul purtător de grijă Dumnezeu, zicând: *„Binecuvântați toate lucrurile Domnului pe Domnul"*... Vezi, frate, cum răbdarea drepților a prefăcut focul acela în rouă, și a plecat pe tiranul acela împărat Nabuhodonosor a trimite cărți în toată lumea, zicând: *„Mare este Dumnezeul lui: Sedrah, Misah și Avdenago?"* Și vezi câtă groază au pus: *„De va grăi,* zice, *cineva cuvânt rău asupra lor, să-i fie casa de jaf, și averile să i se ia"*.

Nu te mâhni, frate (episcop) Kiriace, că eu când mă izgoneam din Constantinopol, nu grijeam de nici una din acestea; ci ziceam întru sinemi: „De este voie împărătesei să mă izgonească, izgonească-mă. Al Domnului este pământul și plinirea lui. De va vrea să mă fierăstruiască, fierăstruiască-mă, am pildă pe Proorocul Isaia. De va vrea să mă arunce în Mare, îmi voi aduce aminte de Proorocul Iona. De este voia ei să mă bage în groapă, am pe Daniel băgat (de zavistia fiarei cu chip omenesc) în groapa leilor. De va vrea să mă ucidă cu pietre, am pe Ștefan, întâiul Mucenic, care a pătimit aceasta. De va vrea să-mi ia capul, am pe Sf. Ioan Botezătorul. De va vrea să-mi ea averea, de o am, să o ea: *„Căci, gol am ieșit din pântecele maicii mele, gol mă voi și duce"*.

Pe mine mă învață și Apostolul zicând: *„Dumnezeu nu caută în fața omului. Și de aș fi plăcut oamenilor, n-aș fi sluga lui Hristos"* (Gal. 1-10). Mă înarmează încă și David, zicând: *„Grăit-am întru mărturiile Tale înaintea împăraților, și nu m-am rușinat... În popor greu Te voi mărturisi și lăuda"*... Multe meșteșugiră asupră-mi cei care m-au urât. Și toate din pizmă le-au făcut. Știu cu adevărat că te întristezi, frate, căci cei ce ne-au izgonit pe noi, merg cu cinste prin târg și cu mulțime de înarmați petrecându-i, dar nu-ți aduci aminte de bogatul și de Lazăr: Cine întru această viață petrecea cu scârbă, și cine ce a dobândit? Ce a vătămat pe Lazăr sărăcia? Au nu l-au dus în sânul lui Avraam ca pe un bun viteaz și biruitor? Și ce a folosit pe bogat bogăția și prietenia cu lumea asta, care-i vrăjmașă față de Dumnezeu? (Iac. 4, 4). Ce a folosit făloșenia pe cel ce era îmbrăcat în purpură și-n vison? Cu adevărat. Nimic. Nimic. Pentru că unde-i sunt acum postelnicii? Unde-i sunt ostașii? Unde-i sunt slujitorii cei care se hrăneau de la masa lui? Unde-i masa aceea a lui împărătească din care se tot îmbuiba și cu care se desfăta? Au nu-l ducea legat

ca pe un tâlhar la mormânt? Au sufletul acestuia care făcea dureri și asupreli necăjiților, nu se duce gol și legat din lumea aceasta, strigând cu glas sec: *„Părinte Avraame, miluiește-mă și trimite pe Lazăr, să-și ude vârful degetului cu apă și să vină să-mi răcoreas-că limba, că amar mă prăjesc în văpaia aceasta”*. Ticălosule bogat! Ce chemi tată pe Avraam? Când tu nu i-ai urmat viața! Acela pe tot omul l-a ospătat în casa lui; iar tu n-ai purtat grijă nici unui sărac, necăjit și părăsit de toți? Nu se cade orișicare a plânge și a se tângui? Că iată, cel ce a avut atâta bogăție, nu poate a dobândi nici o picătură de apă! Și pentru ce aceasta! Pentru că în timpul vieții acesteia, n-au semănat milostenie! A venit secerișul altei vieți și n-a secerat. Și aceasta este a Stăpânului o rânduială. El a făcut a fi în preajmă: munca necuraților și odihna drepților, ca să se vadă unii pe alții și să se cunoască. Atunci fiecare din Mucenici își va cunoaște pe tiranul său ce l-a muncit. Și împotrivă, fiecare tiran va cunoaște pe Mucenicul său, pe care l-a chinuit. Acestea ce le zic nu sunt cuvintele mele. Ascultă ce grăiește Înțelepciunea: *„Atunci cu multă îndrăzneală va sta Dreptul în preajma celor ce l-au necăjit”*. Căci, ca un călător ce umblă pe zăduf, arzându-se de sete și nimerește la o fântâna bună, sau ca un flămând ce va sta la o masă plină de toate mâncărurile bune și se oprește de vreun puternic, să nu se atingă de bucatele ce stau pe masă, și este cu mâhnire și cu chin mare. Celui însetoșat, căci nu-și poate stinge setea, și cel flămând căci este oprit să nu se îndulcească de bucate (2 Tim. 3, 12-13). Într-același chip și în ziua judecății, vor vedea păcătoșii pe sfinți bucurându-se și nu vor putea să se îndulcească de masa cea împărătească.

Vezi bine și ia seama, că și pe Adam și Eva, vrând Dumnezeu să-i muncească, i-a făcut să lucreze pământul în preajma raiului, ca privind locul cel dorit de unde ieșise, să aibă pururea durerea în suflet... Frate Kiriace, și dacă nu ne întâlnim aici în viața aceasta să vorbim unul cu altul, însă acolo în cealaltă viață, nu va fi nimeni care să ne mai poată opri de a fi unii cu alții. Și încă atunci vom și vedea pe cei ce ne-au izgonit, ca și Lazăr pe bogatul, și Mucenicii pe muncitorii lor.

Deci, nu te mâhni, iubite frate, ci adu-ți aminte de Proorocul Isaia ce zice: *„De batjocorirea oamenilor nu te teme și de ocara lor să nu te biruiești, pentru că precum se mănâncă lâna de molii, așa*

se vor mânca". Cugetă și la Domnul nostru Iisus Hristos, cum din scutece era izgonit, și în pământul egiptenilor era lepădat, Cel ce ține lumea în mâna Sa. Și pentru ce? Pentru ca să Se facă chip și pildă nouă, ca să nu ne mâhnim întru năpaste. Să-ți mai aduci aminte de Patima Mântuitorului și câte ocări a suferit pentru noi, Stăpânul a toate?! Căci unii din iudei îl numeau samarinean (eretic) și băutor de vin, prieten păcătoșilor, vameșilor și curvelor! Alții îl numeau îndrăcit, vrăjitor și prooroc mincinos, zicând: *„Iată, om mâncător și băutor de vin... Și cu domnul dracilor scoate pe draci"*...

Și ce să mai zic altele, când știm cum L-au dus atunci să-L dea de râpă! O minune mare! Și-L scuipau în obraz, și-i da palme. Dar că-L adăpa cu fiere și-I băteau Capul cu trestii și cu hlamidă împărătească îmbrăcându-L și cu cunună de spini încununându-L, și cădeau înaintea lui pe un genunchi batjocorindu-L... și tot felul de batjocuri făcându-I, și când Îl duceau câinii aceia, mâncători de sânge și Îl trăgeau gol la Patimă?! Și cum Îl părăsiră toți ucenicii Lui... Unul s-a lepădat de Dânsul; iar altul l-a vândut, și ceilalți au fugit, și sta Singur, gol în mijlocul poporului aceluia, de vreme ce era Praznicul Paștilor, atunci în care îi adunase pe toți. Și-L răstigniră ca pe un om rău, în mijlocul făcătorilor de rele, și zăcea neîngropat, nici L-au pogorât de pe Cruce, până când L-au cerut oarecine, ca să-L îngroape. Și cum au scornit ei hulă rea supra Lui, cum că ucenicii Săi L-au furat și că n-a Înviat!!

Deci iarăși adu-ți aminte și de Apostoli că de pretutindeni erau goniți, și prin cetăți se ascundeau. Că și Pavel se ascundea la o femeie ce vindea mătăsuri, și Petru la Simon Curelarul. Ei nu aveau îndrăznire sau crezare la cei bogați. Dar după acele multe greutăți și necazuri, toate le-au fost prea lesnicioase. Pentru aceasta și tu, frate, nu-ți face voie rea, și de acum urmezi cele întristătoare. Căci pe urmă au a urma cele veselitoare. Auzit-am și de bârfitorul acela Arsachie, pe care l-a pus împărăteasa patriarh în scaunul meu, că a necăjit pe frați și pe fecioare, căci n-au vrut să se împărtășească cu dânsul. Și mulți dintr-înșii pentru dragostea mea, prin temnițe au murit. *Lupul acela,* zic, *cu chip de oaie, ce are numai schimă* (haină) *de episcop; iar după adevăr este preacurvar. Că precum femeia ce-i trăiește bărbatul și merge după altul, ea se cheamă preacurvă, așa și acesta, preacurvar este, nu trupește ci sufletește. Că fiind eu viu mi-a răpit scaunul* (Iac. 4, 4; Mt. 7, 15; Gal. 1, 6-9, 10).

Acestea, frate Kiriace, le scriem din Cucuso, unde a poruncit împărăteasa de ne-au izgonit. Și multe scârbe pe care le-am întâmpinat... ci n-am băgat seamă. Iar când am venit în țara Capaodochienilor și la Travocilicia, cete, cete de Sfinți Părinți ne întâmpinau. Încă și mulțime de Monahii fecioare, care izvoare de lacrimi vărsând și plângând cu jale mare, căci ne vedeau ducându-ne la izgonire, ziceau între ele: *„Mai de folos ar fi fost să se ascundă soarele, decât să tacă gura lui Ioan"*. Aceste cuvinte m-au tulburat foarte, și m-au scârbit mai mult, mai ales când vedeam că plângeau toți pentru mine. Iar de celelalte, de toate câte mi s-au întâmplat, n-am băgat seamă. Însă foarte ne-a primit cu bine Episcopul cetății acesteia, și multă dragoste a arătat către noi, că de ar fi fost cu putință și n-ar fi păzit el hotarul și canoanele, ne-ar fi dat și scaunul său... Rogu-te dar, și te poftesc, gonește de asupră-ți plânsul scârbei tale, și ai pomenirea pentru noi către Dumnezeu".

Aceasta a fost, este și va fi, de la lumea deșartă, răsplata celor ce ară adânc în înțelenitul ogor al Mântuitorului: Crucea suferințelor, persecuțiilor și a urâciunii... *„Că M-au urât în zadar"* (Ioan 15, 18-27; 16, 1-2). Precum lumea a urât pe Mântuitorul, Care-i făcea numai bine, și iubea pe stăpânitorul veacului acestuia și pe toți cei ce cugetau, grăiau și lucrau după duhul lumesc, așa-i și azi. Cei ce se ostenesc a cugeta, a grăi, a mărturisi și a lucra după buna plăcere a Mântuitorului, sunt urâți; iar cei ce se bagă cu duhul lumesc în cuget, în cuvânt și în lucrări și în Sf. Biserică, ba chiar și în Dumnezeiescul Altar, aceia-s iubiți de lumea zăcândă în cel rău (Ioan 5, 19; 4, 4-6; Ioan 8, 37-59). Judecata lumii acesteia, mincinoasă în cumpene, e asemenea judecății soborului evreiesc, care judeca și osândea pe Iisus Cel Preacurat, cu osândirea ce li se cuvenea lor pentru multele păcate și nelegiuiri ce aveau. Și precum aceia ce se pretindeau fii, fiice și

N.B. O maică vrednică de crezare pe cuvânt și adevăr, mi-a adus știrea că un bătrân. Preot de mir din părțile acestea i-a zis: „De ce a fost mutat Părintele Nicodim Măndiță din Agapia la Văratec? Nu cumva a avut ceva neînțelegeri cu..." Iată că și mirenii cunosc una din lăturile ce au provocat umilirea noastră... boala stilismului, dragostea de minciuna scoasă din calendarul vechi, mai mult de cât dragostea de Dumnezeu și de adevărul Divin, care ne face liberi și ne mântuiește, de care ar trebuie să se atașeze toți purtătorii hainei călugărești. Cine poartă haină apostolească să cugete și să grăiască adevăr, că minciunile clocite ne sar în ochi ca așchiile de la tăietor. Să rămânem în adevăr nu în minciună.

Sfinți în Biserica Vechiului Testament, la propunerea judecătorului împărătesc Pilat, guvernatorul roman, au ales pe Varvar tâlharul vărsător de sânge pentru liberare; iar pentru Iisus au cerut vociferând: *„Să se răstignească! Să se răstignească!... Ia-L! I-aL! Răstignește-L!"* Așa a fost, adeseori, este și va fi și cu cei ce se ostenesc a urma cu bună credință Mântuitorului și în Biserica Noului Testament. De aceea și judecățile cu asprele pedepse Divine și plăgi, se deslănțuiesc cu iuțime asupra purtătorilor de nume creștinesc, care țin adevărul în minciună, *„având formele bunei credințe dar puterea ei tăgăduind..."* (2 Tim. 3, 5).

O parte din lumea aceasta, care zace în cel rău, de prin toate ramurile societăți omenești, formează fiara apocaliptică, și luptă pe toate căile a se opri propovăduirea cuvântului Dumnezeiesc, luptă cu înverșunare a stinge sau măcar a opri sau a împiedica punerea în sfeșnicul (în mintea) sufletelor dornice de mântuire, *„Lumina lui Hristos care luminează tuturor"*. Lumea asta pasionată deșertăciunilor ce sclipesc o clipă și apoi pier pentru totdeauna, silește pe trimiși Domnului a tăcea și a îngropa talantul încredințat. Câte înfricoșări! Câte măguleli! Câte persecuții, blestemății și oprelişti infernale! Acestea știindu-le Mântuitorul a prezis ucenicilor Săi astfel: *„Mergeți către oile cele pierdute ale casei lui Israel... propovăduind că s-a apropiat Împărăția Cerurilor... Și oricine nu va primi pe voi, nici va asculta cuvintele voastre, ieșind din casa sau din cetatea aceea, scuturați și praful de pe picioarele voastre. Amin grăiesc vouă, că mai ușor va fi sodomei și gomorei în ziua Judecăți, decât casei sau cetăți aceleia"* (Mt. 10, 3-42). Dar *„Împărăția Cerurilor se silește și silitorii o răpesc pe ea"*. Mai mare bucurie, zice Apostolul, nu am, decât atunci când aud că fiii și fiicele noastre duhovnicești umblă după adevăr și nu după spiritele minciunăriilor, după Hristos și nu după lumea înșelătoare, pe calea vieții și nu pe căile pierzării... Asta-i bucuria mea statornică vremelnic și veșnic (3 Ioan 1, 4; 1 Ioan 4, 4-6; 2, 12-21; 2 Cor. 6, 14-18; Apc. 2; 3; 7; 21; 22; Mt. 7, 13-27).

Acestea am scris tuturor fiilor și fiicelor noastre duhovnicești, dornici de mântuire și ostenitori cu bună chibzuială și buni luptători și ostași ai lui Hristos, nu numai cu numele, ci cu cuvântul și cu fapta, în aceste zile, când fiara apocaliptică cu multe, simandicoase în aparență dar false în realitate, fețe omenești, cu ghiara-i vârâtă până la

Dumnezeiescul Jertfelnic, s-au sfătuit în umbră ca și odinioară asupra Mântuitorului, a Sfinților Apostoli, a Sfinților Mărturisitori ai adevărului Dumnezeiesc... de pildă Sfântul Arhidiacon Ștefan... Sfântul Apostol Pavel, Sfântul Atanasie... Sfântul Ioan Gură de Aur... și altor mulți luminători ai lumii... ca să mă depărteze de Sufletele dornice de luminare sufletească, de mântuire, de apropiere și unirea lor cu Dumnezeu...

„Doamne al puterilor fii cu noi, că pe altul afară de Tine, ajutor întru necazuri nu avem. Doamne al puterilor, miluiește-ne pe noi...

Cu noi este Dumnezeu, înțelegeți neamuri și vă plecați, căci cu noi este Dumnezeu".

Cu toată dragostea de ambele fericiri ale fiilor și fiicelor noastre Duhovnicești, în Domnul nostru Iisus Hristos Dumnezeu-Cuvântul.

Orice dureri și necazuri ne par ușoare când ne încredințăm lui Dumnezeu

Vrednicul Apostol Pavel, văzând că prigonitorii propovăduirii Evangheliei opresc înmulțirea credinței, și el nu are putere ca să-i surpe pe ei, suferea atâta necaz, încât adeseori se ruga lui Dumnezeu ca să-l libereze, zicând: *„Pentru aceasta de trei ori am rugat pe Domnul ca să-l depărteze de la mine"* (pe oricare potrivnic). După ce însă s-a încredințat pe deplin cum că aceasta este voia lui Dumnezeu, a slobozi pe contrari, și că, unde firea omenească nu poate și slăbește, acolo se arată săvârșirea puterii Dumnezeiești, atunci a schimbat mâhnirea întru dulceață, și cu bucurie se lăuda când era slab și neputincios. *„Deci, prea cu dulceață mai mult mă voi lăuda întru neputințele mele"*. Atunci plăcute i s-au făcut lui toate acelea câte le pătimea din partea vrăjmașilor Evangheliei. *„Pentru aceea* – zice – *binevoiesc întru neputințe, în ocări, în nevoi, în goane, în strâmtorări pentru Hristos"* (2 Cor. 12, 7-10). Ferm convins că atunci când slăbește și este neputincios cu firea, cu Darul lui Dumnezeu se întărește, propovăduia cu mare glas: *„Când sunt slab atunci sunt tare"* (Filip. 4, 13; 2 Cor. 12, 10). Dar ce ne învață pe noi această Sfântă pildă a lui Pavel? Aceasta, iubiții mei frați, ne învață care este doctoria duhovnicească ce ne vindecă tot necazul și durerea. Toți avem trebuință de acest leac ceresc, căci nimeni nu este scutit de necazurile din lume. Toți bem desele pahare cele amare ale necazu-

rilor: *„În lume necazuri veți avea, ci îndrăzniți, că Eu am biruit lumea”* (Ioan 16, 33). Dar care este leacul acesta vindecător? Acela este, Care a prefăcut boldurile lui Pavel întru dulceață. Ce a vindecat scârba sau suferința covârșitoare a lui Pavel? Nimic altceva, decât numai deplina încredințare cum că după Dumnezeiasca voie pătimea. Așadar, dacă și noi ne vom încredința pe deplin, că toată reaua întâmplare este de la Dumnezeu, acea deplină încredințare se face vindecător a toată durerea și necazul.

Dar când văd eu - zici - că am ajuns la cea mai de pe urmă sărăcie, căci tâlharii mi-au răpit toate averile mele; ori că am ajuns de sunt țăran și în mizerie fiindcă zavistnicii m-au lipsit de dregătoria mea; ori greu m-am îmbolnăvit, fiindcă greutatea văzduhului mi-a vătămat sănătatea?... Atunci de unde pot a mă încredința, cum că necazul meu a venit asupra mea din mâna Domnului? De unde? Din credința ta. Tu nu crezi cum că Dumnezeu mânuiește ca pe niște unelte ale voinței Lui celei Atotputernice și pe oameni și pe stihii, precum au uneltit pe Faraon și văzduhul, și apa, și focul, și pământul în Egipt pe vremea lui Moise?... Nu crezi *„Că Dumnezeu Mare este Domnul, și Împărat Mare peste tot pământul, că în Mâna lui sunt marginile pământului, și înălțările munților ale Lui sunt? Că a Lui este Marea și El a făcut-o pe ea, și uscatul mâinile Lui l-a făcut?”* (Ps. 94, 2). *Nu mărturisești că, Domnul omoară și înviază, pogoară în iad și ridică. Domnul face sărac și îmbogățește, smerește și înalță, scoală de la pământ pe sărac, și din gunoi ridică pe cel scăpătat, ca să-l pună să stea cu boierii poporului și moștenitor al scaunului slavei să-l facă pe el?”* (Ps. 91, 3-5; 1 Împ. 2, 6-7). Nu auzi pe Domnul tău zicând? *„Nu vă temeți... Și perii capului vostru toți vă sunt numărați... Oamenii își vor pune mâinile pe voi și vă vor goni, dându-vă la adunări și în temniță, ducându-vă la împărați și la domni pentru Numele Meu. Acestea se vor întâmpla vouă întru mărturisire. Puneți dar întru inimile voastre și nu gândiți mai înainte ce veți răspunde. Că Eu vă voi da vouă gură și înțelepciune, căreia nu-i vor putea grăi, nici sta împotrivă, toți aceia care se vor împotrivi vouă. Și vă veți da și de părinți și de frați și de rudenii și de prieteni și vor omorî din voi. Și veți fi urâți de toți pentru Numele Meu. Și păr din capul vostru nu va pieri. Întru răbdarea voastră, veți dobândi Sufletele voastre”* (Mt. 10, 30; Lc. 12, 7, 21, 12-19; comp. 1 Împ. 14, 45; 2 Împ. 14, 11; F. Ap. 27, 34).

Prin aceasta Mântuitorul a arătat că pe toate ale noastre, chiar și pe cele prea mici, El le îndreptează, și cu Judecățile care știe El le rânduiește și le așează. Dacă crezi că este Dumnezeu, ești silit a mai crede că El pentru toate, poartă grijă. Că de nu poartă grijă pentru toate, nu face aceasta: ori din cauză că nu poate, ori pentru că nu voiește. Deci, *cea dintâi* este neputința; iar *cea de a doua* este răutatea. Și amândouă acestea sunt patimi, care-s departe de Firea cea prea nepătimașă a Atotputerniciei și a desăvârșirii Dumnezeirii, mai mult decât e departe cerul de pământ. Vezi, dacă crezi că este Dumnezeu, ai deplina încredințare, că: Primejdia, scârba, boala, și în fine orice altceva pătimești, sunt de la Dumnezeu slobozite.

Toți Creștinii, care avem o deplină încredințare ca aceasta, ascultați cum se revarsă prin încrederea în Dumnezeu, mângâierea necazurilor: Multe sunt Numirile lui Dumnezeu, dar în toate acestea cel mai însemnat și cu totul mărit, este Numele de Tată. Numele acesta ca un arătător al dragostei și al milostivirii Lui, atât de plăcut îi este, încât nu numai bine a voit a se scrie în multe părți ale Dumnezeieștilor Scripturi, ci ne-a rânduit ca în rugăciunile noastre să-L numim pe el *„Tată"*. *„Așa să vă rugați voi* - zice Mântuitorul: *„Tatăl nostru Carele ești în ceruri..."* (Mat. 6, 9-13; comp. Rom. 8, 15). Deci, de vreme ce Se zice și este chiar Tatăl nostru, urmează ca și pedeapsa cea de la Dânsul trimisă nouă să fie părintească, adică ajutătoare și folositoare; căci care tată pedepsește pe fiul său nu ca să-l folosească, ci ca să-l vatăme? Fiindcă este Tată și Tată atâta de iubitor de fii, încât foarte multă dragoste are către fiii Săi, câtă nimeni altul n-are. *„Mai mare dragoste decât aceasta, nimeni nu are, încât să-și pună cineva sufletul său pentru prietenii săi"* (Ioan 15, 18). Arătat este, că și însăși pedeapsa cea de la Dânsul este dragoste, milă și facere de bine. Pedepsește, ca să oprească vătămarea. *„Plăcut fiind lui Dumnezeu, Domnul l-a iubit, și fiindcă trăia între păcătoși, l-a mutat de pe pământ. S-a răpit, ca răutatea să nu-i schimbe mintea, sau înșelăciunea, vicleșugul, să nu-i amăgească sufletul..."* (Inț. S. 6, 10-14; 31, 9). Pedepsește, ca să îndrepteze. *„Certarea Domnului îmi deschide urechile; iar eu nu sunt nesupus, nici zic ceva împotrivă"* (Is. 50). Pedepsește, ca să miluiască: *„Certa-voi cu toiag fărădelegile lor, și cu bătăi strâmbătățile lor; iar mila Mea nu o voi risipi de la dânșii"* (Ps. 88, 32-3). Pedepsește ca să lămurească și

să mărească: *„Ca aurul în topitoare i-au lămurit pe ei, și ca o ardere întreagă de jertfă i-au primit”*. Pedepsește puțin, ca să facă mult bine. *„Și întru puțin fiind pedepsiți, cu mari faceri de bine se vor dărui”* (Inț. S. 3, 5, 6). Dacă aurul ar avea simțire și glas, ar striga fără de nici o îndoială oamenilor lucrători, care-l scot din pământ: „Puneți-mă în topitoare și ardeți-mă; căci cu cât mă ardeți mai mult, cu atâta mă curăț mai bine și pot deveni mai veritabil”.

Cu adevărat că ne strâmtorăm când bem doctoriile amare ori neplăcute gustului nostru, ne îngrețoșăm și pătimim. Cu adevărat că tremurăm și suferim dureri când chirurgul întinde mâna sa ca să taie mădularul nostru cel putred. Dar crezând că prin aceasta gonește moartea și aduce viața, sufăr orice și-mi stăpânesc durerile, știind că așa voi scăpa de durerile bolii și de stricăciune, readucând în corp dulceața sănătății. Aceasta știind-o, nu numai că răbdăm supărarea doctorului chirurg și fricile operațiilor (tăierilor); ci le și cerem doctorilor și le mulțumim, cu cuvântul și cu plata. Așadar, cu mult mai vârtos cel ce este deplin încredințat că Dumnezeu prin întâmplarea cea rea: oprește pe cel ce vatămă sufletul lui, întoarce din calea pierzării, că toarnă milă vindecătoare peste rănile păcatelor lui și-l pedepsește pe el în puțină vreme, ca să-l odihnească, și cu faceri de bine să-l dăruiască în vecii vecilor; acela nu numai că simte ușurarea durerilor și mângâierea necazurilor, ci încă și bine se mulțumește și mult se îndulcește într-însele. Așa făcea și întru tot lăudatul Apostol Pavel. *„Îndreptați fiind prin dreapta credință avem pace cu Dumnezeu prin Iisus Hristos și apropiere, lăudându-ne întru nădejdea Slavei Lui. Prin aceasta ne și lăudăm în necazuri; știind că necazul lucrează răbdare, răbdarea curățire, curățirea nădejde; iar nădejdea tare nu rușinează. Că* (așa) *dragostea lui Dumnezeu s-a vărsat întru inimile noastre prin Duhul Sfânt ce S-a dat nouă... prin Jertfirea și Proslăvirea Domnului nostru Iisus Hristos“* (Rom. 5).

Transformă-ți tânguirea în bucurie. Neștiința celor ce vor să se facă, crește necazul ce vine din relele întâmplări; pentru că nu vedem nici cunoaștem cât de multe ori se întâmplă sau năvălesc peste noi în viitor. Pentru aceasta foarte mult, peste măsură și copleșitor, ne mâhnim, când cădem în rele întâmplări și în nefericiri. Pentru ce te necăjești atât de mult? Pentru că te-ai lipsit de bogăția

ta? Dar de ai fi văzut că bogăția aceasta vrea să te afunde în desfătări, care ți-ar fi stricat sănătatea și ar fi împuținat zilele vieții tale, scârba ta s-ar fi șters, căci mai bine ai fi ales sănătatea și viața, decât boala și moartea. Pentru ce te mâhnești? Pentru că te-ai lipsit de vrednicia și stăpânirea ta? Dar de ai fi văzut că vrednicia și stăpânirea ta, vrea să te arunce în păcatele nedreptățirilor aproapelui tău, în răpiri și în silnicii, din care ai fi căzut în osândirile și pedepsele legilor politicești, mâhnirea ta ar fi fugit; că mai curând ai fi ales viața cea simplă, ordinară, proastă, decât rușinea și pedeapsa. Pentru ce plângi cu amar? Pentru că a murit fiul tău cel unic născut, și ai rămas fără de fii?! Dar dacă ai fi văzut mai înainte, că fiul tău era să se facă stricător averilor tale, sau vânzător cinstei tale, ori fur sau tâlhar; atunci scârba nu afla loc în inima ta, căci mai bine ai fi ales a fi fără de fii, decât să cazi în atâtea răutăți. *„Nu pofti mulțime de fii fără de folos, nici te bucura de fiii cei necredincioși... Că mai bun este unul decât o mie, și a muri fără de fii, decât a avea fii fără frica lui Dumnezeu... că un înțelept va umple cetatea de locuitori; iar neamul celor necredincioși se va pustii..." „Mai bine este să ai bunătate și să nu ai copii..."* (Is. Sir. 16, 1-6; Int. S. 4, 1).

Pentru ce strigi și te tânguiești? Pentru durerile bolilor tale? De ai fi cunoscut mai dinainte câte rele era să-ți cauzeze sănătatea lipsită de frâul întregii înțelepciuni, ai fi gonit din ființa ta strigările și tânguirile tale. Da, căci mai bine ai fi ales un rău, decât altele mai multe, mai primejdioase și mai necăjicioase. Deci, necazul se face copleșitor în relele întâmplări, fiindcă nu suntem nici mai înainte văzători, nici mai înainte cunoscători de cele ce vor să fie. Dar măcar deși nu vedem, nici mai înainte nu putem cunoaște pe cele ce vor să fie; însă avem credința care domolește necazul și aduce omului mângâiere. În vremea întâmplării tale celei rele, cheamă dreapta credință, și ascultă câte te învață ea cu felurite sfaturi Divine. Ea îți zice tainic și încurajator, că toate sunt de la Dumnezeu, și fără de Dumnezeu nimic nu se întâmplă. Ea îți zice că Dumnezeu, ca un Tată prea iubitor de fii, mai presus decât toți părinții, spre folosul nostru, sloboade către noi relele întâmplări și neputințe. Ea îți zice cum că pedeapsa cea mică și vremelnică îți pricinuiește mărire nemărginită și Împărăția veșnică. Dacă vei crede și pe deplin te vei încre-

dința, cum că acestea sunt adevărate, întemeiate și neîmpotrivă, o deplină încredințare ca aceasta se face doctorie bună împotriva a tot necazul. Ea șterge lacrimile ochilor, îndulcește durerile bolii, risipește furtuna sufletului, aduce alinare și bucurie inimii.

David și Iov cu credință în Dumnezeu sau doctorit în necazuri. Multe și mari necazuri a suferit Proorocul David. Cu covârșire l-au strâmtorat prigonirile cele nedrepte ale lui Saul. Moartea copilului său iubit născut din Versavia, i-a rănit inima. L-au scârbit pe el foarte mult războaiele cele dese ale vrăjmașilor lui. Mare și copleșitoare i-a fost tulburarea la auzirea despre necinstirea fiicei sale Tamara și la uciderea fiului său Amon de către Avesalom. Foarte mult l-a copleșit pe el răscularea fiului său Avesalom, care l-a gonit de pe tron, din palat și din Ierusalim, suflând cu urgie mare și cu putere ca să-l piardă. De asemenea covârșitor a fost necazul lui la auzirea morții năprasnice și jalnice a fiului său cauzându-i suspinuri și lacrimi amare: *„Atunci împăratul s-a tulburat și s-a dus în fuișorul de deasupra porții și a plâns. Și pe când se ducea zicea: „O! fiul meu Avesalom, Avesalom fiul meu! Mai bine muream în locul tău! Avesalom, Avesalom, fiul meu"* (2 Împ. 18).

Cine poate povesti durerea groaznică ce l-a chinuit în vremea celor trei zile de ciumă, când au murit șaptezeci de mii de israeliteni, din cauza păcatului său săvârșit prin numărătoarea poporului? David își întoarce mintea sa în vremea relelor întâmplări, încoace și încolo, ca să afle vreo mângâiere, însă în deșert se ostenea, căci sufletul lui nici o alinare nu primea. *„Lepădatu-s-a* - zice - *a se mângâia sufletul meu".* Dar, aducându-și aminte de Dumnezeu, zice: *„Mi-am adus aminte de Dumnezeu..."*. Ce înseamnează aceasta? El totdeauna avea pe Dumnezeu întru pomenirea sa. Deci pentru ce zice că atunci și-a adus aminte de Dumnezeu, când sufletul lui nu primea mângâiere de nicăieri? Pentru că atunci în vremea necazului său, a cercetat mai cu deamănuntul prin necazuri pe cele iconomisite de Dumnezeu. *„În ziua necazului meu* - zice - *pe Dumnezeu am căutat".* Și cercetând s-a încredințat că Dumnezeu a trimis necazurile, că Dumnezeu este Tată cu totul bun, că Dumnezeu Cel ce vede pe cele ce vor să fie ca și pe cele ce sunt de față, iconomisește pe toate în folosul nostru. Încredințarea aceasta în acest fel nu l-a amăgit, ci a făcut lucru minunat. *„În ziua necazului meu pe Dum-*

nezeu am căutat, cu mâinile mele noaptea înaintea Lui, și nu m-am amăgit". Iată așa a dezrădăcinat David necazul copleșitor din ființa sa și a adus în inima lui bucuria. Pentru aceea cu multă veselie striga: *„Mi-am adus aminte de Dumnezeu și m-am veselit"* (Ps. 76, 1-3).

Care alt om în lume a suferit mai jalnice și rele întâmplări, sau mai silnice nevoi, ori mai iuți dureri, decât acelea câte le-a suferit într-una și-n aceiași vreme, mult pătimitorul Iov? Acesta era bogat, cu mulți fii și fiice. Om de bun neam din cei de la răsăritul soarelui, mărit și sănătos. Dar îndată, adică dintr-o zi până în cealaltă, a devenit cu totul sărac, fără de fii și fiice, prăbușit în sărăcie cumplită, în mizerie, bolnav, bubos sau cumplit rănit de la cap până la picioare. El ajunsese în amară și jalnică stare ca aceea, încât stătea și zăcea pe gunoaie, afară din cetate. Acolo cu un hârb luat din gunoi, își rădea puroaiele rănilor sale. Atunci au venit la dânsul prietenii lui, dar nu ca să-l mângâie; ci ca să-i mai adauge dureri în inima și ființa lui. Aceia în loc de a veni la dânsul cu vorbe compătimitoare, îl mustrau, îl acuzau de felurite păcate bănuite de ei și îl ocărau ca pe un fățarnic și fărădelege. Ba chiar și femeia lui venind la el, îngrămădea necaz peste necazurile lui și dureri iuți peste durerile lui copleșitoare, ispitindu-l și îndemnându-l ca să hulească pe Dumnezeu.

Dar oare ce leac a aflat prea viteazul acela în atâtea amare și grele necazuri? Ce balsam a pus el la atâtea răni externe și interne? A socotit prea fericitul, cum că acestea toate de la Dumnezeu sunt, și cum că Dumnezeu așa a binevoit. De aceea și zicea: *„Gol am ieșit din pântecele maicii mele și gol mă voi întoarce în pământ. Domnul a dat, Domnul a luat, fie Numele Domnului binecuvântat... Dacă am primit de la Dumnezeu cele bune, au nu vom primi și pe cele rele?... Precum Domnului s-a părut, așa a și făcut"* (Iov. 1, 2). Această deplină încredințare în acest fel, aducea în Sufletul lui, bărbăție, îngăduire și răbdare îndelungată și minunată. Această statornică încredințare, aducea în Sufletul său acea minunată supunere și mulțumire, pe care o da lui Dumnezeu, zicând: „Fie Numele Domnului binecuvântat". O! ce cuvinte minunate, cinstite, sfinte și de suflet mântuitoare! Cuvinte mângâietoare, vindecătoare, și pline de Dumnezeiesc Dar!

Dumnezeule și Doamne al Puterilor și Ziditorule a toată făptura: *„Toată darea cea bună și tot Darul desăvârșit de sus este, pogo-*

rându-se, de la Tine, Părintele Luminilor... " (Iac. 1, 17-18; comp. Num. 23, 19-24; 24; Ps. 38, 11-16; Is. 46, 10-13; Amos 4, 7; Mal. 3, 6; Înț. S. 8, 21, 9; Is. Sir. 1, 1-9; Prov. S. 8; 10; Mt. 19, 17. Lc. 11, 13; Ioan 3, 27, 2 -3). Dă-ne acest Dar, ca atunci când ne muncesc pe noi durerile bolii, ori ne tiranisește necazul relelor întâmplări, să nu căutăm jos la pământ ca dobitoacele cele necuvântătoare; ci ca niște oameni cuvântători să ne ridicăm ochii în sus la cer!... Învrednicește-ne ca să pomenim cum că Tu ești Tatăl nostru, Care atâta ne-ai iubit, încât și pe Unul-Născut Fiul Tău L-ai dat pentru mântuirea noastră; și cum că Tu trimiți și buna sporire și reaua întâmplare, sănătatea și boala (Ioan 3, 16; 1 Împ. 2, 3-10). Adeverește în mintea noastră, că spre folosul nostru trimiți necazuri de multe feluri; și că bați ca să lecuiești, pedepsești ca să miluiești, chinuiești ca să mărești. Pune în mintea noastră răbdarea pe care a avut-o fericitul Iov, când prin atâtea multe necazuri l-ai cercetat. Pune în sufletul nostru înțelegerea cuvintelor Dumnezeieștilor rugăciuni, pe care Unul-Născut Fiul Tău, ne-a învățat.

Fericit este, fraților! omul acela, care în toate necazurile sale cugetă și zice cuvintele cele sfinte ale lui Iov: *„Precum s-a părut Domnului, așa s-a făcut! Fie Numele Domnului binecuvântat".* Fericit este tot omul acela, care în toate necăjicioasele lui întâmplări, cugetă și zice Dumnezeieștile cuvinte mântuitoare ale Stăpâneștii rugăciuni: *„Facă-se voia Ta, precum în cer așa și pe pământ..."* Doamne!... Treacă de la mine paharul acesta al grelelor încercări și copleșitoare necazuri, însă nu precum voiesc eu; ci precum voiești Tu, Care toate le știi mai bine, așa să fie (I.P.S. Nichifor Teotoche, cu câteva prelucrări și completări de noi).

Adevărații credincioși creștini prigoniți vor fi

Aceasta am văzut-o și o vedem adeseori cu ochii noștri. Mântuitorul, care-I capul Bisericii sau adunării credincioșilor, deci și al fiecărui adevărat credincios Creștin, ne-a prezis sau proorocit aceasta, zicând: *„Păziți-vă de oameni, că-și vor pune mâinile pe voi... Mai înainte de toate acestea, vor pune peste voi mâinile sale, și vă vor goni, dându-vă la adunări și în temnițe, și veți fi duși la împărați și la domni pentru Numele Meu..."*. Apoi prin pilda Sa vie de suferire a prigoanelor, îmbărbătându-ne, zice: *„Dacă pe Stăpânul Casei L-au* (batjocorit și) *numit Beelzebul, cu cât mai mult* (vor batjocori) *pe casnicii* (urmașii) *Lui... De vă urăște pe voi lumea,*

știți că pe Mine mai înainte de cât pe voi M-au urât. De ați fi din lume, lumea ar iubi pe al său; iar pentru că nu sunteți din lume, ci Eu v-am ales pe voi din lume, pentru aceasta urăște pe voi lumea... De M-au prigonit pe Mine (din sufletele lor) *și pe voi vă vor prigoni"* (Lc. 21, 12). Aceasta o vedem în Dumnezeiasca Scriptură și în istorii descrisă pe larg. De la adevăratul credincios Abel ucis de Cain, până la Zaharia și fiul său Ioan Botezătorul ucis de trimișii lui Irod și Irodiada; și de la Mântuitorul nostru Iisus Hristos Dumnezeu-Omul și Sfântul întâiul Mucenic, Apostol și Arhidiacon Ștefan, prigoniți și uciși de lumea zăcând în cel rău (1 Ioan 5, 19; Ioan 8, 44), până în ziua de azi și cât va fi lumea asta, vedem că adevărații credincioși Creștini, au fost, sunt și vor fi prigoniți. Aceasta o arată clar și Sfântul Apostol Pavel, zicând: *„Toți care voiesc ce bună credință a viețui în Iisus Hristos, goniți vor fi; iar oamenii cei răi și fermecători, adică înșelători, care înșeală și singuri pe sineși se înșeală, vor propăși spre mai rău"* (2 Tim. 3, 12-13).

Mare temere pricinuiesc în inimile binecredincioșilor Creștini, cuvintele despre prigoane rostite de Mântuitorul și de Sfântul Apostol Pavel. Cine este acela, care auzind de prigoane nu se teme? Cine nu se înfricoșează când aude că pe toți câți viețuiesc după legile dreptei credințe creștinești, îi așteaptă: persecuții, goane și pătimiri?... Și cu toate acestea, omul ce e gânditor de cele cerești, nu s-a sfiit câtuși de puțin a propovădui, zicând: *„Toți care voiesc cu bună credință a viețui în Iisus Hristos, goniți vor fi".* O! Cerescule om, tu ca să întorci pe toți la dreapta credință cea întru Hristos Iisus Dumnezeu, alergi fără de pregetare în tot locul, și toate chipurile și mijloacele le întrebuințezi ca să tragi pe toți la adevărata credință. În acest scop înalt și nobil, tu te faci: *„Iudeilor ca un iudeu, ca pe iudei să-i dobândești! Celor de sub lege te faci ca un sub lege, ca pe cei de sub lege să-i dobândești! Celor fărădelege te faci ca un fărădelege, ca pe cei fărădelege să-i dobândești! Celor neputincioși te faci ca un neputincios, ca pe cei neputincioși să-i dobândești! Tuturor toate te faci, ca oricum, să mântuiești măcar pe unii dintr-înșii"* (1 Cor. 9, 20-22). Apoi cu mare glas propovăduiești, cum că toți câți vor cu bună credință a viețui, sunt supuși goanelor, adică urâciunii lumii, persecuțiilor, gonirilor, primejdiilor, năpădirilor și morților! Acesta este chipul prin care nădăjduiești să convertești pe

oameni la dreapta credință în Hristos Dumnezeu? Aceste cuvinte ale tale nu trag la credință, ci resping pe oameni de la credință? Nu umple pe oameni de dragoste pentru buna credință; ci-i respinge de la dânsa și-i umple de urâciune și temere. Chibzuirea, fraților, și certarea acestor apostolești cuvinte, deschid ochii minții oamenilor spre înțelegerea adevărului și a puterii bunei credinței noastre.

De vom cerceta asemănările de la începutul lumii și pe cele după acestea, vom afla dovada adevărului a acestor cuvinte apostolești care ne sunt puse înainte: Dreptul Abel se ucide de zavistnicul Cain. Pe patriarhii Avraam și Isaac îi umplu de groază, necaz, tulburare și nesiguranță, Faraon și Abimelehii cu supușii lor. Pe patriarhul Iacob îl gonește țărănatecul Isav. Pe Iosif cel întreg înțelept, frații săi pizmătăreți îl bagă în groapa cea purtătoare de moarte, apoi îl vând ismaelitenilor ca să-l ducă în țări străine, să nu-l mai vadă în ochi; iar Putifar Egipteanul îl cumpără pe Iosif ca să slujească în casa lui ca un rob cumpărat cu argint, dar desfrânata egipteancă îl clevetește și îl închide pe el în temniță, împreună cu cei osândiți. Pe David, bărbatul cel după inima lui Dumnezeu, îl prigonește și urmărește să-l omoare Saul cel prea zavistnic. Pe Isaia cel cu glas preamare, oratoric, proorocesc, îl prigonesc cei din neamul său și cu fierăstrău de lemn îl ferăstruiesc. Pe plângătorul Ieremia, în groapa noroiului îl aruncă cei fărădelege. Pe Miheia, Proorocul adevărului, proorocii cei mincinoși îl bat cu palma peste obraz în public; iar nelegiuitul împărat idolatru Ahab, îl închide în temniță. Pe Ilie cel cu nume mare, Izabela cea rea și idolatră, îl gonește să-l omoare, căutându-i sufletul lui. Pe Daniel Proorocul îl aruncă zavistnicii săi în groapa leilor ca să-l sfâșie și piardă; iar pe Sfinții trei tineri, necredincioșii idolatri ai Babilonului, în cuptorul cel înșeptit ars îi aruncă, să-i nimicească desăvârșit. Și cine mai poate să povestească, câte goane și câte pătimiri, a îngrămădit diavolul asupra lui Iov celui drept și fără prihană?!

Urmașii Mântuitorului sunt ca oile între lupi. De vom deschide Sfânta Evanghelie, ne învăță, același adevăr. Când Dumnezeu Cuvântul, Cela ce pentru noi S-a întrupat, a trimis pe ucenicii Săi la propovăduirea dreptei credințe, atunci a zis către dânșii: *„Iată, Eu vă trimit pe voi ca pe niște oi sau mielușei, în mijlocul lupilor..."* (Mat. 10, 16). Auzi ce fel de stare mai dinainte le hotărăște propovă-

duitorilor bunei credințe? Starea pe care o au oile când se află în mijlocul lupilor! Apoi tâlcuiește mai cu deosebire pe cele ale stării lor, zicând: *„Că vă vor da pe voi la adunări, și în sinagogile lor vă vor bate pe voi...“* (Mt. 10, 17). Dar ca să nu socotească, cum că la niște întâmplări ca acestea jalnice ar afla scăpare și ajutor la rudeniile lor, mai înainte a arătat clar și aceasta: *„Și va da frate pe frate spre moarte, tatăl pe fii, și se vor scula fiii asupra părinților, și-i vor omorî pe ei”* (Mt. 10, 21). El a pecetluit aceste Dumnezeiești preziceri ale Sale mai înainte zicând către dânșii, că de vreme ce vor să propovăduiască Numele Lui, toți oamenii de obște vrăjmași ai lor și războinici înverșunați împotriva lor vor fi. *„Și veți fi* – a zis El – *urâți de toți pentru Numele Meu...”* (Ioan 15, 18; Luc. 21, 16-17). Dintru aceste cuvinte vedem luminat, că cuvântul Apostolului Pavel este întemeiat pe asemănările cele de la începutul lumii, și pe însuși mai înainte zicerile Domnului nostru Iisus Hristos, Începătorul și Săvârșitorului credinței (Evr. 12, 2).

Înseamnă bine, că Domnul a arătat și care sunt cei ce urăsc pe propovăduitorii adevărului, și pentru care cuvânt îi urăsc pe ei. *„De ați fi din lume* – zice El – *lumea ar iubi pe al său. Dar, pentru că nu sunteți din lume; ci Eu v-am ales pe voi din lume, pentru aceasta vă urăște pe voi lumea...”* (Ioan 15, 19). Auzi? Înțelegi care sunt cei ce urăsc pe bărbații cei iubitori de Dumnezeu? *Lumea*. Pentru aceasta, zice, vă urăște pe voi lumea, lume numind pe cei afierosiți la câștigarea deșertăciunilor lumești, care nimic nu cugetă la cele cerești și pentru Dumnezeu, pe acei pironiți la dulcețile lumești, care pentru sufletul lor cu nimic nu se îngrijesc, pe cei cu totul dați la răutatea cea din lume, care de înfricoșata Judecată și de Dumnezeiasca răsplătire nicidecum nu bagă seamă, deci, nu le socotesc. Într-un cuvânt, lume a numit pe oamenii cei necredincioși, răi și răzvrătiți; iar cuvântul *„urâciune”* este neasemănarea cugetelor, a cuvintelor, a lucrărilor. *„Iar pentru că nu sunteți din lume, ci Eu v-am ales pe voi din lume, pentru aceasta vă urăște pe voi lumea...“.*

„Să asuprim – zice omul cel rău – *pe cel sărac și drept, să nu ne fie milă de văduvă, și de căruntețele cele de mulți ani ale bătrânilor să nu ne rușinăm. Puterea noastră, să fie pravila dreptății noastre, că ce este slab nu ne este de nici o treabă...”* (Înț. S. 2, 10-11). Omul cel bun și drept însă, zice: *„Căutați judecata,*

izbăviți pe cel nedreptățit, judecați sărmanului și îndreptați pe văduvă...“ (Is. 1, 17). Cei răi și răzvrătiți fac tot felul de răutăți, cei buni și drepți însă se ostenesc în săvârșirea faptelor bune. Fapta bună este lumină nestinsă și slavă strălucitoare, care niciodată nu se veștejește nici se întunecă. Ei bine, pe lumina și slava aceasta minunată a credincioșilor, oamenii cei răi și întunecați nesuferind să o vadă, se ridică asupra drepților și-i gonesc pe ei ca să stingă lumina, să șteargă slava și să înceteze mustrările conștiinței lor. *„Cu vicleșug să pândim și să vânăm pe cel drept, că de rea treabă ne este nouă și se împotrivește isprăvilor noastre, ne ocărăște și învinuiește că stricăm legea, ne dovedește nouă păcatele învățăturile noastre, învinovățindu-ne că umblăm rău așa cum am fost învățați din copilărie... Greu ne este nouă de a-l mai vedea pe el... Că viața lui nu seamănă cu a celorlalți, și cărările* (gândurile, cuvintele și lucrările) *lui sunt schimbate... Să-l certăm cu ocări și cu chinuri, să vedem cât e de blajin, și să-i ispitim răbdarea...”* (Înț. S. 2, 12-22).

Oamenii răi progresează în mai rău. Aceasta așa-i, dar altceva este de mirare, care pe mulți îi smintește: procopseala sau succesul oamenilor răi și buna sporire a lor spre rău. Aceasta o arată și Sfântul Apostol Pavel, zicând: *„Oamenii cei răi și fermecători sau înșelători, vor procopsi spre mai rău, care înșeală și singuri se înșeală...”.* Și într-adevăr, că și lucrările care adeseori se petrec în lume, încă adeverează aceasta: Procopsește răul Avesalom spre mai rău, de patima iubirii de stăpânire, rătăcindu-se, și prin momeli, vicleșug și minciună înșelând pe israeliteni și plecându-i pe ei, ca ridicându-se împotriva tatălui său, împăratul David, să-l vestească pe dânsul împărat în locul lui (2 Împ. 15). Procopsesc spre mai rău, idolatrele femei păgâne și fermecătoare sau vrăjitoare, rătăcindu-se adică de patima idoleștii deprinderi satanice, și prin amăgirea dragostei trupești rătăcind și pe Solomon: *„Au abătut inima lui în urma dumnezeilor* (idolilor și idolițelor) *lor”* (3 Împ. 11, 4). Procopsește spre mai rău Izabela cea prea rea, și de patimile sale cele neînfrânate rătăcindu-se, rătăcește prin meșteșugurile ei cele cu totul viclene, chiar pe bărbatul său, împăratul Ahab, asemenea și pe mulțimea israelitenilor, făcându-i pe dânșii închinători ai idolului Baal. Aceasta omorând pe Proorocii adevăratului Dumnezeu, ocrotea pe cei vreo 850 de idolatri popi ai rușinei, adică ai idolului Baal și al ido-

liței Astarteea, și gonea cu ură ucigătoare pe Marele Prooroc Ilie ca să-l omoare.

Procopsește prea neastâmpărata Irodiada spre mai rău, rătăcindu-se de patima vrajbei și a răzbunării. Și prin jocul fiicei sale rătăcind pe călcătorul de lege Irod, îl pleacă să taie capul dreptului bărbat, adică al Sfântul Prooroc Ioan înainte Mergătorul și Botezătorul Domnului nostru Iisus Hristos. Procopsește în răutate Evdoxia, împărăteasa Bizanțului, împreună cu mai mulți ierarhi, clerici și demnitari împărătești, contra Sfântului Ioan Hrisostom, și nu-și află odihnă până nu clevetește, acuză, judecă și osândește tâlhărește pe strălucitul Dascăl și Ierarh, osârdnicul luminător al lumii. Multe și nenumărate pilde de acest fel aflăm în Dumnezeieștile Scripturi, încă și în istoriile bisericești și lumești.

Dar ce trebuință este de cele vechi? Au nu vedem noi și în ziua de astăzi pe oamenii cei vicleni și înrăutățiți sporind cu înlesnire și prin sate, și prin orașe, și pe la scaunele judecătorești și prin palatele stăpânitorilor, și prin curțile boierilor și a domnilor, procopsind spre mai rău? Ei rătăcindu-se de patimile lor, zic: *„Binelui rău și răului bun, pun lumina întuneric și întunericul lumină, socotesc dulcele amar și amarul dulce..."* (Is. 5, 20), pentru care cad în vai, adică în blestem, nefericiri și prăbușiri vremelnice și veșnice. Aceștia uneltind felurite lingușiri, viclenii, minciunării, clevetiri, toate le lucrează așa fel, ca să placă celor ce ei voiesc; îi târăsc pe dânșii la relele lor voiri și mulțimi fărădelege și nedreptate și de tot felul de păcate, bogați, slăviți bine procopsiți să facă.

Se minuna omul lui Dumnezeu, Proorocul Ieremia văzând pe cei necredincioși și răi că sporesc și repede se procopsesc *„Drept ești Doamne* – striga el – *că voi răspunde către Tine, însă judecăți voi grăi înaintea Ta: Pentru ce sporesc oare necredincioșii în calea lor, și pentru ce călcătorii de lege sunt în îmbelșugare și-n fericire?"...* (Ier 12, 1; comp. Iov 21, 7; Ps. 72, 8; Avac. 1, 4-13). Noi avem mult mai puternic cuvânt care ne silește să ne minunăm și să nu rămânem nedumeriți. Dumnezeu vrea ca toți oamenii să-L cunoască pe El ca Dumnezeu adevărat și așa, mântuirea veșnică să o dobândească: *„Care voiește ca toți oamenii să se mântuiască și la cunoștința adevărului să vină..."* (1 Tim. 2, 4). Dumnezeu atâta iubește și voiește, ca nimeni să nu piară; ci prin credința cea către Dânsul, toți să se mân-

tuiască, cât pentru aceasta și pe Unul-Născut Fiul Său în lume L-a trimis: *„Așa de mult a iubit Dumnezeu lumea, încât și pe Fiul Său Cel Unul-Născut L-a dat, ca tot cel ce crede întru El, să nu piară, ci să aibă viață veșnică..."* (Ioan 3, 16). Dumnezeu iubește dreptatea și urăște fărădelegea. *„Scaunul Tău, Dumnezeule, în veacul veacului, Toiagul dreptății este toiag al Împărăției Tale. Iubit-ai dreptatea și ai urât fărădelegea..."* (Ps. 44, 8-9). Apoi vedem că Dumnezeu nu numai că îngăduie ca binecredincioșii care cred într-Însul și Îi slujesc Lui, să fie prigoniți de cei necredincioși. Nu numai că îngăduie ca cei binecredincioșii să pătimească, și răii și amăgitorii să se procopsească, ci și arătat o propovăduiește aceasta prin Apostolul, zicând: *„Și toți cei care voiesc cu bună credință a viețui în Hristos Iisus, vor fi prigoniți; iar oamenii cei răi și fermecători* (înșelători) *vor procopsi spre mai rău, rătăcind și rătăcindu-se"* (2 Tim 3, 12-18). Aceasta este cu adevărat una din Tainele acelea pentru care Apostolul striga: *„O adânc de bogăție și de înțelepciune și de cunoștință a lui Dumnezeu..."* (Rom. 11, 33). Aceasta se arată neînțeleasă și sminteste pe mulți, însă aceasta este dovadă a credinței. Aceasta dovedește, cum că credința cea în Hristos nu este lucru omenesc, ci-i o ispravă a puterii lui Dumnezeu celei mai presus de fire.

Nu cele pământești; ci cele cerești, au atras și atrag sufletele bune după Mântuitorul. Dacă ne vom încredința că nici un lucru omenesc n-a plecat pe oameni ca să creadă în Iisus Hristos, și cum că toate lucrurile omenești îi îndepărta de la credința cea către Dânsul, și dintru aceasta ce urmează altceva, fără numai să credem că o putere mai tare decât cele pământești i-a tras pe ei la adevărata credință în Hristos. Cercetează întâi credința Apostolilor. Care lucru omenesc i-au plecat pe dânșii să creadă în Iisus Hristos? Au doară slava și strălucirea lucrurilor celor de la nașterea Lui? Sau înălțimea dregătoriilor Lui? Dar El S-a născut într-o peșteră, și s-a culcat în ieslea dobitoacelor! El era socotit de lume teslar sau dulgher, sau Fiul Teslarului sau al dulgherului! *„Au nu este Acesta Teslarul, Fiul Mariei? Au nu este acesta Fiul Teslarului?..."* (Mt. 13, 55). Acestea grăia lumea pentru Dânsul! Au doară multa bogăție, ori stăpânirea cea mare, ori armele cele tari i-au supus pe dânșii la credința în Hristos? Dar El era Om sărac, simplu, neîntrarmat, neavând nici unde să-și plece capul (Mt. 8, 20; Lc. 9, 58). Au doară îi târa pe dânșii

la adevărata credință în Hristos: stăpânirea, cinstea, cucernicia și slava care i-o aduceau Lui oamenii aceia de atunci? Dar și boierii și Arhiereii și învățătorii legii și cărturarii și fariseii, îl defăimau și îl ocărau pe El! Uneori zicându-i că este: *„păcătos"*, *„călcător de lege"*, și *„ieșit din fire"*, *„nebun"* (Ioan 9, 16; 8, 48; Mc. 3, 21). Alteori că este *„Samarinean"* adică eretic și *„îndrăcit!"*... Alteori îl acuzau să este *„vrăjitor"* și că, *„cu Beelzebub, domnul dracilor, scoate pe draci"*. De multe ori și momirea pe furiș îi trage pe oameni, gâdilându-le patimile și întunecându-le mintea. Dar Iisus Hristos atât era de departe de momire, încât cu asprime mustra fățărniciile și prefăcătoriile, precum pentru aceasta mărturisește *„Vaiul"* (Mt. 22, 13; 23) cel de atâtea ori rostit asupra fariseilor și cărturarilor.

Oare Apostolii s-au încredințat că Iisus Hristos este Dumnezeu, când L-au văzut că este târât pe la Divanuri, unde arhiereul Ana a poruncit să-L bată peste obraz și arhiereul Caiafa L-a jurat pe El și ca pe un hulitor L-a mustrat, iar cei ce stăteau împrejur, au scuipat în obrazul Lui, L-au pălmuit, bătut și torturat pe El? Ori atunci au crezut că este Dumnezeu, când L-au văzut pe El ținând pe umeri porfira cea mohorâtă, pe cap cununa de spini și trestia în mâna dreaptă, când și-au făcut atâta batjocură de El în divan, când îl scuipa ostașii dregătorului și toată oastea? Ori atunci când Îl băteau peste cap cu trestia? Ori atunci au crezut, când L-au văzut pe El gol, răstignit pe Cruce ca un osândit nelegiuit, în mijlocul a doi tâlhari, și când Se hulea și cu oțet Se adăpa, sau când murea și când de ostaș cu sulița în coastă se împungea? Sau atunci când de Iosif și Nicodim ca un om de rând jos în mormânt Se îngropa? Aceasta i-au plecat și deplin i-au încredințat pe dânșii cum că este Dumnezeu? (Mt. 26, 57-75; 27; Ioan 18; 19). Dar care om, oricât ar fi de neînvățat, de prost, simplu, neiscusit, de țărănatec, de gol la minte, de nesimțit, pe acestea văzându-le, poate să creadă să Cel ce pătimește acestea este Dumnezeul Cel Atotputernic și Atotțiitor, Făcătorul cerului și al pământului, și al tuturor zidirilor cerești și pământești? Dintru acestea vedeți că nici un lucru omenesc n-au plecat pe Apostoli ca să creadă în Iisus Hristos. Auziți acum câte îi pleca, și mai vârtos, să zic, îi silea pe ei ca să nu creadă.

Zi tu oricărui om ai voi, lasă-ți toate averile tale și vino după mine, fă-te ucenic al meu, iar de nu vei părăsi toate câte ai, nu poți să te faci ucenic al meu. Oare te va asculta pe tine? Oare va primi

să se facă cu totul sărac și lipsit, ca să asculte învățăturile tale? Și aceasta o zicea Hristos către Apostoli. *„Deci așa, fiecare din voi, care nu se leapădă de toate averile sale, nu poate să fie ucenic al Meu".* Iar ei au ascultat cuvântul Lui și părăsind toate câte aveau, au urmat Lui. Pentru aceea Petru zicea către Dânsul: *„Iată, noi am lăsat toate și am urmat Ție".* Dacă vreun om simplu și sărac ar fi umblat propovăduind și zicând: *„Oricare voiește a se face prieten al meu și următor al meu, de nevoie este ca acela să se lepede de toate poftele trupului său și să rabde toate strâmtorările, necazurile și relele pătimiri. Cel ce nu va face aceasta nu este vrednic de prietenia mea"* (Lc. 14, 38; Mt. 19, 27-30). Ce socotiți? Oare se află cineva în lume care să urmeze unui astfel de om? Ce socotiți? Au doară n-ar fi fugit toți de dânsul, strigând în gura mare și zicând: că este nebun și nepriceput? Iisus Hristos tocmai aceasta propovăduia: *„Oricare voiește* - zice - *a veni după Mine, să se lepede de sine, să-și ia Crucea sa și să-Mi urmeze Mie... Cela ce nu-și ia Crucea sa și nu urmează Mie, nu este vrednic de Mine..."* (Mt. 16, 24; 10, 38). Și cu toate acestea, Apostolii au urmat Lui! Și când îi întreba pe ei de vor a se despărți de Dânsul: *„Au doară și voi voiți să vă duceți?"* Ei au răspuns că nu-L părăsesc, pentru că El are Cuvinte ale vieții celei fără de moarte: *„Doamne! Către cine ne vom duce? Cuvinte ale vieții veșnice ai!"* (Ioan 6, 67-68). „Pe voi, - zicea El către dânșii - o ucenicii Mei, vă așteaptă legături, prigoane, închisori, suferințe și mai pe urmă moartea mucenicească. *„Că-și vor pune* - zicea către dânșii - *peste voi mâinile sale, și vă vor prigoni, și vă vor da la adunări și în temnițe, ducându-vă la împărați și la domni pentru Numele Meu... Și se va întâmpla vouă întru mărturisire"* (Lc. 21, 12-19).

Cu adevărat, acestea, zici, sunt înfricoșate și după fire neprimite, însă spre răsplătirea unor pătimiri ca acestea, Iisus Hristos a făgăduit, scaune și slavă și Împărăție. Drept aceea, pofta dobândirii acestora, a plecat pe Apostoli ca să creadă într-Însul. Dar Mântuitorul nostru Iisus Hristos a zis că pe acestea drepții le vor dobândi. „Întru nașterea cea de a doua, adică în veacul ce va să fie, când se va înnoi lumea și va ședea El să judece toată suflarea" (Mt. 19, 27-28). Iisus Hristos înaintea lui Pilat a arătat că Împărăția Lui nu e lumească, zicând: *„Împărăția Mea nu este din lumea aceasta. De ar fi fost din lumea aceasta Împărăția Mea, slugile Mele s-ar fi nevoit*

ca să nu fiu dat iudeilor; iar acum Împărăţia Mea nu este aici..." (Ioan 18, 36). Deci, care este omul acela, care pentru lucruri ce vor să fie, nevăzute şi neîncredinţate, ca unele ce se propovăduiesc numai de un singur om, părăseşte lucruri care sunt de faţă, văzute, adevărate, şi care sunt mărturisite de simţiri? Care om, pentru făgăduinţele unui om simplu, sărac, cu totul defăimat, osândit, în mijlocul a doi tâlhari răstignit, şi pe lemnul Crucii mort, părăseşte: case, rude, fii şi fiice, prieteni, şi aleargă în tot locul: flămânzind, însetoşând, gol fiind, necinstindu-se, bătându-se, în temniţă închizându-se, legându-se, mii de mii de rele pătimind?! Cine se dă pe sineşi la moarte pentru nişte făgăduinţe goale şi neadevărate ale unui om ca acesta? De-ţi vei pironi toate puterile minţii tale, ca să afli care lucru lumesc a tras pe Apostoli către credinţa în Hristos şi i-au plecat pe dânşii, ca după nenumărate prigoane şi rele pătimiri, să rabde şi moarte pentru dragostea Lui, nu numai că nimic din acest fel nu afli; ci din cele ce vezi, te pleci să crezi, că tot cuvântul firesc şi toate lucrurile lumeşti îi silea pe dânşii ca să nu creadă în El nicidecum.

Cercetează şi întâmplările apostoleştii propovăduiri. Apostolii erau necărturari, săraci, simpli, neîntrarmaţi şi cu toate acestea, ei răspândindu-se pretutindeni, propovăduiau credinţa oamenilor acelor ce se deosebeau cu neamul, cu limba, cu credinţa, cu moravurile, cu legile şi cu toate obiceiurile. Dar ce le propovăduia lor? Le propovăduia ca să creadă că Iisus Hristos, Care ca un osândit S-a răstignit în mijlocul a doi tâlhari în Ierusalim, este Dumnezeu Care a făcut cerul şi pământul şi Marea cu toate cele ce sunt într-însele. Că El este Făcător, Ţiitor şi Stăpânilor a toată zidirea. *„Noi propovăduim* – ziceau Apostolii – *pe Hristos răstignit: iudeilor sminteală şi elinilor* (idolatrilor) *nebunie; iar celor ce se mântuiesc Puterea lui Dumnezeu...".* Pe lângă acestea ei propovăduiesc zicând: „Oamenilor! Lepădaţi-vă de toată dulceaţa lumească. Omorâţi mădularele voastre cele de pe pământ... Defăimaţi bogăţia, fugiţi de slavă, iubiţi pe vrăjmaşii voştri. Oricare cere haina ta, lasă-i lui şi cămaşa. Celui ce te va lovi pe tine peste faţa obrazului cea dreaptă, întoarce-i lui şi pe cealaltă. Binecuvintează pe cei ce te blesteamă pe tine. Fă bine celor ce te urăsc pe tine. Roagă-te pentru cei ce te vatămă şi te prigonesc pe tine. Oamenilor – ziceau ei – gătiţi-vă pe voi înşivă pentru: primejdii, prigoane, necazuri suferinţe şi tot felul de pătimiri, pentru că toţi cei ce voiesc a vieţui cu bună credinţă în Hristos

Iisus, prigoniți vor fi. Gătiți-vă, ca pentru dragostea lui Hristos și moartea să o primiți (1 Cor. 1, 23; Cols. 3, 5; Mt. 5, 40-48; 2 Tim. 3, 12; Lc. 21, 13). Și la această propovăduire, în puțină curgere de vreme, atâtea nenumărate mulțimi de oameni au crezut, încât Pavel fără de sfială zicea către Romani: *„Credința voastră se vestește în toată lumea"*. Iar către Coloseni, zice: *„Cuvântul Evangheliei adevărului este aducând roadă în toată lumea, precum și întru voi"* (Rom. 1, 8; Cols. 1, 5-6). Dar cu care limbă învățau Apostolii acestea nu numai pe evrei, ci și pe elini, și pe romani, și pe parteni, și pe mideni, și pe ellamiteni, și pe frigieni, și pe pamfilieni, și pe egipteni, și pe celelalte neamuri și limbi? Cum au plecat neînțelepții pe cei înțelepți și pescarii pe ritori? Cu care putere au biruit săracii pe bogați, neputincioșii pe cei puternici, simplii pe stăpânitori? Care putere lumească a biruit pe mai înainte deprinderea relei credințe și a relelor năravuri, pe stăpânirea legilor politice lumești, tăria ciudatelor obiceiuri și pornirile animalice ale firii omenești? Care lucru lumesc vezi întru acestea? Care putere trupească? Care sfârșit trupesc? Cel ce socotește pe acestea prin dreapta socoteală ce este întru noi, cel ce crede că nu putere lumească, nici materialnică, spirituală, nevăzută, atotputernică, a lucrat toate acestea. Cel ce pe acestea le cercetează și se pleacă dreptei socoteli, acela vede cum că nimeni altul, fără numai Atotputernica Dreaptă a Celui Preaînalt a lucrat acestea. *„Dreapta Domnului a făcut putere, dreapta Domnului m-a înălțat pe mine* (credința în Hristos) *dreapta Domnului a făcut putere..."* (Ps. 117, 15-16). Darul cel atotputernic al credinței a biruit și pe credințele cele deșarte, mincinoase, idolatre și deprinderile rele, stăpânirea legilor vătămătoare și puterea obiceiurilor rele, tăria pornirilor animalice (necuvântătoare) și deșertăciunile lumești. „Aceasta este biruința care a biruit lumea, credința noastră (1 Ioan 5, 4). Puterea Domnului nostru Iisus Hristos a biruit lumeștile împiedicări, pentru a grăit El mai înainte, zicând: *„În lume necazuri veți avea! Dar îndrăzniți, că Eu am biruit lumea"* (Ioan 16, 33). Această prefacere, din petrecerea cea stricată și rea în petrecerea cea fără de prihană, curată și preasfântă, nu este lucru al firii; ci lucrarea Darului. Această prefacere cu totul spre mai bine nu este tot lucrul omenesc: ci isprava Dreptei Celui Preaînalt (Ps. 76, 10).

Dar care trebuință – zici – avem noi de această învățătură, noi, cei care credem în Hristos? Noi nu cerem dovadă a credinței, fiind-

că credem; ci de învăţătură pentru moralizarea năravurilor şi obiceiurilor rele avem trebuinţă spre isprava faptei bune. Dar care altă faptă bună, iubiţii mei fraţi, sau mai înaltă, sau mai bine plăcută şi primită lui Dumnezeu, sau mai mântuitoare este, decât adevărata credinţă creştinească? Orice ai face fără de credinţă, păcat este. *„Tot lucrul care nu este din adevărata credinţă, păcat este"* (Rom. 14, 23). Fără de credinţă nimeni nu se poate mântui, fiindcă fără de aceasta nimeni nu poate a se face plăcut lui Dumnezeu. *„Iar fără de credinţă a bineplăcea lui Dumnezeu, este cu neputinţă"* (Evr. 11, 6). Cât timp omul rămâne credincios, măcar de mii de ori de ar greşi, totdeauna îşi are nădejdea tare a mântuirii sale cea prin pocăinţă, prin facerea roadelor vrednice de pocăinţă. După ce însă careva se face necredincios, nici o nădejde de mântuire nu este pentru el. Dar pentru ce aşa? Pentru că: *„Cel ce va crede şi se va boteza, acela se va mântui; iar cel ce nu va crede, se va osândi"*. Pentru că: *„Cel ce crede întru Dânsul nu se osândeşte; iar cela ce nu crede, acum osândit este, pentru că nu a crezut în Numele Unuia-Fiului lui Dumnezeu"* (Mc. 16, 16; Ioan 3, 18).

Deci, de vom lua aminte, ca să păzim dragostea, smerenia, întreaga înţelepciune, ascultarea de Dumnezeu, păzirea poruncilor Dumnezeieşti şi celelalte fapte bune, e absolută trebuinţă ca de mii de ori mai mult să luăm aminte pentru paza adevăratei credinţe, care este izvorul, rădăcina şi dascălul tuturor faptelor bune. E mare trebuinţă pururea de o astfel de serioasă luare aminte ca aceasta, mai ales în vremurile acestea vitregi Ortodoxiei şi bunei vieţuiri creştineşti; în care s-au înmulţit necredincioşii şi s-au făcut fără de ruşine, stricând pe mulţi credincioşi şi cufundându-i pe dânşii în prăpastiile necredinţei şi a stricatelor vieţuiri. Dar numai a noastră luare aminte, fără Darul şi ajutorul lui Dumnezeu, nu poate isprăvi nimic bun. *„De nu va păzi Domnul cetatea, în zadar va priveghea cel ce o păzeşte. În zadar este vouă a vă scula dis-de-dimineaţă"* (Ps. 126). Proorocul împărat David când vedea pe cei necredincioşi pretutindeni umblând, alerga la Dumnezeu, rugându-se şi cerând ajutorul Lui. Deci lui să-i urmăm, rugându-ne lui Dumnezeu ziua şi noaptea şi zicând ca şi dânsul: *„Tu, Doamne, ne vei păzi pe noi şi ne vei feri pe noi de neamul acesta acum şi în veac, pentru că împrejur necredincioşii umblă..."* (Ps. 11, 7-8).

MÂNIA ȘI BLÂNDEȚEA

MÂNIA TULBURĂ PACEA, IAR BLÂNDEȚEA O ÎNTREȚINE

36. La mânie, am zis: să fu evreu, turc, păgân, etc.etc.?

Cei ce păcătuiesc astfel să se pocăiască un an, cu rugăciuni, post, milostenie și alte fapte bune, întăritoare credinței (Prav. Mare bis. Govora gl. 105).

37. Mi-am pornit limba la felurite vorbe, nesocotite, putrede și la deșertăciuni, fără a mă înfrâna?

Neînfrânarea limbii a prăbușit sumedenii de suflete în iadul vremelnic și veșnic. Aceasta cunoscând-o Sfântul Apostol Iacob, zice: „Nu fiți mulți dascăli, frații mei, știind că mai mare judecată vom să luăm. Că multe greșim noi. De nu greșește cineva în cuvânt, acesta este bărbat desăvârșit, puternic a-și înfrâna și tot trupul. Că iată, și cailor frâiele în guri le punem, ca să se supună ei nouă; și tot trupul lor îl întoarcem. Iată și corăbiile, mari fiind și de iuți vânturi împingându-se, se întorc de prea mică cârmă, încotro voiește pornirea cârmaciului. Așa și limba, mic mădular este și mari se laudă. Iată, puțin foc și cât de mare materie aprinde! Și limba este foc, lumea nedreptății. Așa limba este așezată între mădularele noastre, care spurcă tot trupul și aprinde roata firii, și se aprinde de gheenă. Că toată firea, și a fiarelor, și a păsărilor, și a celor ce se târăsc, și a peștilor, se domolește și s-a domolit de firea omenească; iar limba nimeni din oameni nu poate să o domolească. Neînfrânată răutate, plină de otravă aducătoare de moarte. Cu dânsa binecuvântăm pe Dumnezeu și Tatăl, și cu dânsa blestemăm pe oameni, care sunt

făcuți după asemănarea lui Dumnezeu. Dintru aceeași gură iese binecuvântarea și blestemul. Nu trebuie, frații mei, acestea așa să fie" (Iac. 3, 1-10).

Sfântul Ioan Botezătorul și Mântuitorul, înfierând pe cei ce otrăveau lumea cu limbile lor, îi mustra, zicând: *„Șerpi! Pui de năpârci! Cine v-a spus vouă să fugiți de gheenă... Cum veți scăpa voi de gheenă...?"* (Mt. 3, 7; 23, 33).

Sfântul prooroc David, zice: *„Bărbatul limbut nu se va îndrepta pe pământ..."* (Ps. 139, 12). Pentru aceasta el adeseori se ruga lui Dumnezeu, zicând: *„Pune, Doamne, strajă guri mele și ușa de îngrădire împrejurul buzelor mele"* (Ps. 140, 2).

Taci. Avva Iosif zis-a lui Avva Nistero: „Ce voi face limbii mele, că nu o pot stăpâni?" Și-a zis lui bătrânul: „Dar de vei vorbi, ai odihnă!" I-a zis lui: „Nu". Și a zis bătrânul: „Deci, dacă nu ai odihnă pentru ce vorbești? Mai bine taci și de se va întâmpla vorbă, mai vârtos ascultă decât să vorbești".

Mă învăța tăcând. „Când eram mai tânăr, zice Avva Isaac, ședeam cu Avva Krone și niciodată nu mi-a zis să fac vreun lucru, cu toate că era bătrân și tremura; ci singur se scula și da vasul mie și tuturor asemenea. Și cu Avva Teodor al Fermei am șezut și nici el nu-mi zicea să fac nimic; ci și masa singur o punea și zicea: „Frate, de voiești, vino de mănâncă". Iar eu ziceam către dânsul: „Avvo, eu am venit la sfinția ta, ca să mă folosesc și cum de nu-mi zici să fac ceva?" Iar bătrânul totdeauna tăcea și m-am dus și am vestit bătrânilor. Și venind bătrânii la dânsul, i-au zis lui: „Avvo, a venit fratele la sfinția ta, ca să se folosească și pentru ce nu-i zici, ca să facă ceva?" Și le-a zis lor bătrânul: Au doară chinoviarh sunt eu, ca să-i rânduiesc lui? Eu cu adevărat nimic nu-i zic lui, ci de voiește, ceea ce mă vede pe mine făcând, va face și el". Deci, de atunci, apucam înainte și făceam, orice vrea bătrânul să facă. Iar el orice făcea, tăcând făcea și aceasta m-a învățat ca să fac tăcând.

Tăcând tăinuia milostenia. Spunea Avva Petru pentru Sfântul Macarie, că mergând odată la un pustnic și găsindu-l pătimind, îl întrebă ce poftește să mănânce, fiindcă nimica nu era în chilia lui și zicând acela: puțină pâine proaspătă, n-a pregetat viteazul să meargă la Alexandria și să dea celui ce pătimea. Și lucru de mirare, că nimănui nu s-a făcut arătat.

Cei tăcuți creșteau în Domnul. Șezând eu odată în Schit, povestește Avva Macarie, s-au pogorât doi tineri străini acolo. Unul avea barbă, iar celălalt atunci începea a scoate. Și au venit la mine, zicând: Unde este chilia lui Avva Macarie?" Și eu le-am zis: „Ce voiți de la dânsul?" Și au zis: „Auzind noi cele pentru dânsul și pentru Schit, am venit să-l vedem". Le-a zis bătrânul: „Eu sunt". Și au făcut metanie, zicând: „aici voim să petrecem". Iar eu văzându-i gingași, și ca din părinți bogați, le-am zis lor: Nu puteți ședea aici". Și a zis cel mai mare: „Dacă nu putem ședea aici, ne ducem în altă parte". Deci am zis eu în gândul meu: „Pentru ce îi gonesc și să se smintească? Osteneala îi va face ca ei de la sineși să fugă". Și le-am zis lor: „Veniți de vă faceți chilii, dacă puteți". Au zis tinerii: „Arată-ne loc și ne vom face".

Și le-a dat lor bătrânul toporul și o traistă plină cu pâine și sare și le-a arătat loc bătrânul și o piatră vârtoasă, zicând: „Săpați în piatra aceasta și aduceți-vă lemne din luncă și acoperind-o, ședeți. Căci socoteam eu, zice, că se vor duce pentru osteneală". Și m-au întrebat: „Ce se lucrează aici?" Și le-am zis: „Împletire de coșnițe". Și am luat smicele de finic din luncă și le-am arătat lor începutul împletirii și cum trebuie să le coase, și le-am zis: „Faceți coșnițe și le dați păzitorilor și vă vor aduce pâini". Apoi eu m-am dus, iar ei cu răbdare toate le-au făcut, câte le-am zis lor. Și n-au mai venit pe la mine trei ani. Și am rămas luptându-mă cu gândul, zicând: „Oare ce este lucrarea lor, că n-au venit să mă întrebe de vreun gând? Cei de departe vin la mine și aceștia de aproape n-au venit, nici la alții nu s-au dus, decât numai la Sfânta Biserică tăcând, ca să ia Sfânta Precistanie?" Și m-am rugat lui Dumnezeu postind o săptămână, ca să-mi arate lucrarea lor. Și sculându-mă după o săptămână, m-am dus la ei, să văd cum șed. Și bătând în ușă, mi s-a deschis și ei mi s-au închinat tăcând. Și făcând eu rugăciune, am șezut. Făcând semn (fără vorbă), cel mai mare celui mai mic să iasă, a șezut să împletească împletitura de coșnițe, negrăind nimic. Și în ceasul al nouălea a lovit spre semn și a venit cel mai tânăr și făcând puțină fiertură, a pus masa, făcându-i semn cel mai mare. Și a pus pe dânsa trei pesmeți și au stătut tăcând. Iar eu am zis: „Sculați-vă să mâncăm". Și sculându-se, am mâncat. Și ne-au adus vasul cu apă și am băut și dacă s-a făcut seară, mi-au zis: „Te duci?" Iar eu am zis: „Ba nu, ci aici voi dormi". Și mi s-a pus o rogojină de o parte și loruși într-un unghi

de altă parte. Și au ridicat încingătorile lor și analavurile și s-au culcat împreună pe o rogojină înaintea mea.

Iar dacă s-au culcat, m-am rugat lui Dumnezeu, ca să-mi descopere lucrarea lor. Și s-a deschis acoperământul chiliei și s-a făcut lumină ca ziua. Iar ei nu vedeau lumina. Și când socoteau că eu dorm, a îmboldit cel mai mare pe cel mai mic în coastă și s-au sculat amândoi și s-au încins și și-au întins mâinile la cer și eu îi vedeam pe ei, iar ei nu mă vedeau pe mine. Și am văzut pe diavoli că veneau ca niște muște spre cel mai mic. Și unii veneau să stea pe gura lui, iar alții pe ochii lui. Și am văzut pe Îngerul Domnului că ținea sabie de foc și îl îngrădea și-l gonea pe diavol de la dânsul. Iar de cel mai mare nu puteau să se apropie. Și către dimineață s-au culcat. Și eu m-am făcut că m-am deșteptat și ei asijderea. Și a zis cel mai mare numai acest cuvânt: „Vrei să citim cei 12 psalmi?" Iar eu i-am răspuns: „Da, să citim". Și a cântat cel mai mic cinci psalmi, câte șase stihuri și un aliluia. Și la fiecare stih ieșea câte o făclie de foc din gura lui și se suia la cer. Asijderea și cel mai mare, când deschidea gura lui și cânta, ca o funie de foc ieșea și ajungea până la cer. Și eu am grăit puțin pe de rost și ieșind afară, le-am zis: „rugați-vă pentru mine". Iar ei mi-au făcut metanie tăcând. Deci am cunoscut că cel mai mare este desăvârșit, iar cu cel mai mic încă se luptă vrăjmașul. Iar peste puține zile a adormit fratele cel mai mare și a treia zi cel mai mic. Și când mergeau vreunii din Părinți la Avva Macarie, îi lua și-i ducea la chilia lor, zicându-le: „Veniți de vedeți mucenicia străinilor celor mici".

Ori grăiește bine, ori taci. „Este om – zice Avva Pimen – care se pare că tace, dar inima lui osândește pe alții. Unul ca acesta totdeauna grăiește. Și este altul care de dimineață până seara grăiește și tăcere ține, adică, fără de folos nimica nu grăiește".

Deși v-a aduce omul aminte de cuvântul cel scris: *„Că din cuvintele tale te vei îndrepta și din cuvintele tale te vei osândi"* (Mt. 12, 37) va alege mai mult să tacă.

Un frate a zis lui Avva Pimen: „De vei vedea vreun lucru, voiești să-l spui?" I-a zis bătrânul lui: „Scris este: *Oricine va răspunde cuvânt mai înainte de-a auzi, neînțelepție îi este lui și defăimare"* (Prov. S. 18, 13). De vei fi întrebat, spune-i; iar de nu, taci. „Decât a lăuda pe aproapele, mai bine e a tăcea". „Taci și nu te număra pe tine".

„Cel ce vorbește pentru Dumnezeu bine face și cel ce tace pentru Dumnezeu, asemenea". „Precum este baia - zice un înțelept bătrân Sihastru - când i se deschide adeseori ușa îi iese căldura, așa și sufletul, când vrea să grăiască, măcar și vorbe bune de va grăi, deschizând ușile graiului, își pierde căldura sa. Deci, mult mai bună și bine primită este tăcerea cu înțelegere, care este maica prea înțeleptelor gânduri.

Prin tăcere s-a mântuit. Un frate oarecare ședea într-un munte singur în liniște, fără de gâlceavă, postind, la care mergând un părinte din lavra Calamoschiei, l-a întrebat pe el, zicând: „Spune-mi, frate, de atâta vreme trăind în singurătate, aici în acest munte, cu tăcere și cu post, ce ai săvârșit?" Fratele i-a răspuns lui, zicând: „Mergi acum, și după cinci zile să vii la mine și atunci îți voi spune ce am săvârșit, șezând aici în singurătate". Si așa, a mers acel părinte, iar după ce s-au plinit cinci zile, iarăși a venit la acel frate și l-a găsit pe el răposat și din dosul lui o scrisoare scrisă așa: „Iartă-mă, frate, că făcându-mi pravila mea, niciodată n-am lăsat gândul și mintea mea pe pământ".

Foloasele tăcerii. Un frate a întrebat pe un bătrân, zicând: „Avvo, ce este tăcerea și ce folos este de la dânsa?" Iar bătrânul i-a răspuns: „Fiule, tăcerea este aceasta, a ședea singur în chilie cu înțelepciunea și cu frica lui Dumnezeu, ferindu-ți inima de gânduri și cugete necuvioase. O tăcere ca aceea naște alte bunătăți și păzește pe călugăr de săgețile cele aprinse ale vrăjmașului, și nu-l lăsa să fie rănit de dânsele. O, liniște fără de gâlceavă, scară cerească! O, fără de grijă, maica umilinței! O, fără de grijă, luminătoarea sufletului! O, tăcere, vorbitoare cu Îngerii! O, tăcere, strălucitoare inimii! O, liniște fără de gâlceavă, născătoare a toate bunătățile, întărirea postirii, frâul limbii, înfrânarea pântecelui! O, liniște, îndemnarea rugăciunii și a citirii Sfintelor Scripturi! O, tăcere îngrijorătoare numai pentru ale tale și totdeauna cu Hristos vorbitoare și neîncetat văzătoare a morții înaintea ochilor săi și păzitoarea luminii celei nestinse! Pe aceea, cine o păzește neîncetat, cântă zicând: *„Gata este inima mea, Dumnezeule, gata este inima mea, că Ție se cuvine lauda și slava în veci. Amin!"*

Care-i tăcerea cea mai bună? Unii oameni sunt din firea lor tăcuți și posomorâți și nu grăiesc, nici vorbesc mult, ci tăcerea acelo-

ra nu câștigă dar. Alții sunt tăcuți pentru laude și slava omenească, nici aceia nu se folosesc cu nimic din tăcerea lor. Iar alții sunt tăcuți pentru Dumnezeu și aceasta cu adevărat este faptă bună și dobândesc dar de la Dumnezeu.

De zidești, vorbește, ori mai bine taci. Copilul cel ce își varsă cuvântul între cei mai mari ai săi, acesta este asemenea cu omul cel ce vâră foc în sânul fratelui său.

Întrebat a fost un bătrân: Ce închipuie *„pentru cuvântul deșert să dăm seamă?"* Răspuns-a bătrânul: „Orice cuvânt s-ar grăi pentru pricina trupului, vorbă deșartă este. Că numai ce s-ar grăi pentru mântuirea sufletului, acesta nu este vorbă deșartă. Însă mai bine este decât toate, ca să tăcem. Că dacă începi a grăi de bine, la mijloc vine vorba deșartă".

Trei ani cu piatra-n gură. Se spunea pentru Avva Agathon, că trei ani s-a ostenit, ținând o piatră în gura sa, până când s-a deprins să tacă. Se spunea iarăși pentru el și pentru Avva Amun, că atunci când vindea vreun vas, odată spunea prețul, și ceea ce li se dădea, luau tăcând cu liniște. Și iarăși, când voiau să cumpere ceva, ceea ce li se spunea, dădeau în tăcere și luau vasul, negrăind nimic („Pateric" o.c. pg. 159, 3; 109, 2; 134, 5; 139, 32; 171, 27; 173, 42, 45; 174, 47; 179, 79; 188, 147; 245, 10; 246, 15; 247, 17; 282, 1; 453, 39, 40; 28, 15, 16).

Tăcerea. Un preot intră într-o școală și observă între elevi o fetiță mică, abia de cinci ani. Era fiica învățătorului. „Ce faci tu aici, mititico?" o întrebă preotul. „Învăț a tăcea", fu răspunsul fetiței. „Aceasta este foarte frumos", zice preotul. Și întorcându-se către învățător, adăugă: „Lucrul acesta mulți oameni nu-l învață în viața lor întreagă".

Un filosof bătrân a fost întrebat pentru ce i s-au dat omului două urechi și numai o gură? El răspunse: „Pentru ca mai mult să audă decât să vorbească" (O.M.P. ist. 937, 938).

Să fim grabnici a auzi (bineînțeles, numai ce e bun) și zăbavnici a grăi. Cuvântul (vorba bună) e de argint și tăcerea e de aur (Iac. 3; 1, 19, 20; Eccl. 7, 10; Mt. 12, 30-45).

38. Am avut râvnă nesocotită, rea, nebunească, drăcească?

Râvna aceasta e o râvnă păgubitoare și pierzătoare de suflete. Tot creștinul dornic de mântuirea sa și a aproapelui, e dator să înfrâneze, să veștejească, să lepede cu totul o astfel de râvnă rea, de la

sine și de la ai săi, și să-și agonisească, alimenteze, păstreze și folosească, numai râvna cea bună, plină de înțelepciune Divină, atrăgătoare și mântuitoare sufletelor ce înviază, numai râvna cea curat Dumnezeiască. Râvna asta adevărată, luminată, sfântă, Dumnezeiască, ziditoare și mântuitoare de suflete, este: zelul iluminat de sus, pornire în bine de sus, osârdie chibzuită, tragere de inimă, ardoare inspirată de adevărata credință creștină ortodoxă, de un devotament sfânt, iubire Sfântă cu pasionate porniri sufletești în apărarea a tot ce e Sfânt, în slujba lui Dumnezeu și în osteneli și lupte după Legile Divine, pentru mântuirea aproapelui. În scopul bun al edificării cititorilor și ascultătorilor noștri pentru luminarea și mântuirea sufletelor lor, vom arăta aici mai pe larg care-i râvna cea bună, Dumnezeiască, folositoare și mântuitoare sufletelor, și care-i râvna cea rea, fără socoteală, drăcească, păgubitoare, primejduitoare și pierzătoare de suflete.

Râvna Dumnezeiască, râvna drăcească și cea fără de socoteală. În cartea „Faptele Sfinților Apostoli" aflăm că Arhiereul cu bătrânii (preoții) și boierii adunării (sanhedrinului, supremul for bisericesc al Templului Sfânt și al poporului iudeu) ce era împreună cu dânsul *„s-au umplut de râvnă"* (F. Ap. 5, 17; 4, 1-2, 5-21). Dar ce înseamnă râvnă, și care sau ce fel de râvnă aveau niște oameni ca aceștia? Numele zilos, în limba elinească se tâlcuiește râvnă, care se trage de la zeo, zel, adică fierb și înseamnă: fierbere și aprindere. Și când se înfierbântă inima noastră de dragostea cea sfântă către Dumnezeu, atunci cu mare osârdie chibzuită apărăm: adevărul, dreptatea, Legile lui Dumnezeu și pe Însuși Dumnezeu. *„Râvnitor, am râvnit Domnului Atotstăpânitorului..."* (Fac. 3; Ioan 8, 44; F. Ap. 5, 1-11;8, 17-24; 13, 6-11;23, 2-5; Evr. 12) zice Ilie Tesviteanul. Când însă patimile cele pricinuitoare de stricăciuni aprind inima noastră, atunci cu înfocată fierbere și aprindere nesocotită, apărăm: viclenia și minciuna, nedreptatea și lucrurile diavolului și pe însuși satana. Pentru râvna aceasta grăia Sf. Apostol Iacob, fratele Domnului Dumnezeu Iisus Hristos, zicând: *„Unde este râvnă și prigonire, acolo este tot lucrul rău și neașezare sau nestatornicie..."* (Iac. 3, 16; Comp. 1 Cor. 3, 3; Gal 5, 20). Deci, precum când aprinzi lemne bine mirositoare, aburul ce iese dintr-însele miroase frumos; iar când aprinzi lemne rău mirositoare, iese dintr-însele abur și fum puturos. De asemenea când aprinzi în casă

tămâie sau smirnă, casa se umple de mireasma bineplăcută şi proslăvitoare a lor, încât te simţi aşa de bine şi fericit, de parcă ai fi transportat în Rai; iar când cineva aprinde în casă tutun, umple casa cu

Chipul de faţa ne arată pe dulcele nostru Iisus Hristos dus de oştile păgâne şi slugile fariseilor în curţile arhiereilor Ana şi Caiafa. Se aduce cel drept să se înjunghie de cei nedrepţi. Adevărul de minciună, Lumina de întuneric. Toată adunarea răilor evrei, în frunte cu arhierei Ana şi Caiafa, însetează de sângele Mântuitorului. Fiarele acestea cu chip omenesc ale Ierusalimului decăzut, se năpustesc cu o ură infernală asupra Mielului lui Dumnezeu ca să-L sfâşie. Judecătorii îi erau vrăjmaşi, pârâşii îi erau vrăjmaşi, martorii mincinoşi vrăjmaşi, lumea din juru-I vrăjmaşă.. Toţi nu-l pot suferii. Adunarea ticluirii minciunăriilor şi învrăjbirilor, ca şi cârtiţele, nu pot suferii Lumina adevărului Divin. Doi arhierei judecători ai lui Iisus îşi sfărâmau capetele, cum să-L încurce, acuze şi extermine. Ana şi Caiafa. De vorbeşete Iisus şi răspunde drept, se tulbură arhiereul Ana, şi pune slugile să-L pălmuiască. De tace se tulbură arhiereul Caiafa, şi-L jură ca să vorbească; Jură-Te pe Dumnezeul cel viu, că să ne spui nouă dacă Tu eşti Filul lui Dumnezeu". E ce să facă Domnul Hristos cu astfel de arhierei? De vorbeşte se osândeşte ca un vinovat; iar de tace îl socotesc nebun! Aşa-i mentalitatea lumii acesteia depărtată de Dumnezeu, aşa a fost, este şi va fi. Toţi care au prigonit şi au alungat pe Mântuitorul din sufletele lor, ne prigonesc din mijlocul lor şi ne alungă şi pe noi care-i urmăm Lui. „Toţi cei ce voiesc cu bună credinţă a vieţui în Hristos Iisus, prigoniţi vor fi"... „Nu vă miraţi, iubiţilor, de aprinderea care este întru voi, care se face vouă spre ispită, ca şi cum s-ar întâmpla vouă ceva străin. Deci pentru că vă faceţi părtaşi Patimilor lui Hristos, bucuraţi-vă; ca şi întru arătarea Slavei Lui şi vă bucuraţi veselindu-vă. De sunteţi ocărâţi pentru Numele lui Hristos, fericiţi sunteţi, căci Duhul Slavei şi al lui Dumnezeu peste voi odihneşte, După aceea (lumea deşartă) Se huleşte; iar după voi Se Proslăveşte..." (2 Tim. 3, 12; 1 Petru 4, 12-14).

puturosul fum și duhoarea scârboasă a acestei buruieni... de parcă ai fi pogorât în iad de viu. Tot așa e și când inima ta se aprinde de Dumnezeiasca râvnă sau dragoste Sfântă, atunci, îmbunătățite, plăcute și proslăvite sunt isprăvile tale; iar când inima ta se înfierbântă de flacăra patimilor rele, atunci păcate și grele nelegiuiri sunt: gândurile, cuvintele, lucrurile și faptele tale. Deci două sunt felurile cele cuprinzătoare ale râvnei: cea dintâi, adică râvna bună și Dumnezeiască, locuiește în inimile oamenilor celor luminați și îmbunătățiți; iar cealaltă, adică râvna rea, nesocotită, drăcească, clocește în inimile celor înrăutățiți.

Rău și răzvrătit era Arhiereul de atunci al iudeilor! Eretici, vicleni și cu totul răi erau bătrânii și boierii cei mai mulți ai adunării iudeilor de atunci. Deci cu drăcească râvnă erau umplute inimile lor. *„S-au umplut* - zice - *de râvnă".* Dar care sunt lucrurile râvnei lor? Au tins făcătorii de rele mâinile lor nedrepte și au băgat în temniță pe propovăduitorii adevărului, pe luminătorii lumii, pe vasele Preasfântului Duh, pe trâmbițele mântuirii, pe făcătorii de bine ai omenirii, pe cei de Dumnezeu aleși din lume, care covârșeau cu credința, cu sfințenia și cu activitatea lor apostolică, mântuitoare de suflete, pe toți oamenii de pe pământ. Ei în răutatea lor i-au prins și întemnițat, însă Atotputernicul Dumnezeu, prin Îngerul Său trimis din ceruri, i-au scos pe dânșii din temniță. Atunci Arhiereul cu soborul iudaicesc, plini fiind de drăceasca râvnă, i-au târât pe trimișii lui Dumnezeu adică pe Apostoli, iarăși la nelegiuitele lor divanuri. Și acolo nu numai cu asprime i-au înfruntat, dar și fără milostivire, cu multă răutate i-au bătut și înfricoșându-i le-a poruncit lor, ca de acum înainte să nu mai propovăduiască lumii Numele cel întru tot cinstit al Domnului nostru Iisus Hristos (F. Ap. 4, 16-18). Astfel din partea lor, ei pe toți oamenii i-au lipsit de mântuire.

În istoria vieții Sfântului Prooroc Ilie Tesviteanul, vezi luminos Sfintele isprăvi ale râvnei Dumnezeiești. Pe de altă parte în lumea idolatrizată, în frunte cu împăratul lor Ahab și Izabela, dimpreună cu mulțimea proorocilor mincinoși ai idolului Baal și ai idoliței Astarteei, vezi și păcatele cele cu totul rele și infernale ale râvnei celei drăcești. Acolo vezi cum se luptă amândouă râvnele. Râvna drăcească o vezi cum se umflă cu obrăznicie infernală și se luptă contra râvnei Dumnezeiești și râvna cea Dumnezeiască cum după ade-

văr și dreptate se luptă contra râvnei celei drăcești! Patima amăgirii strămoșești a aprins inima Izabelei cu râvna cea drăcească spre slujirea de idoli. Sfintele isprăvi ale faptei bune a sădit în inima și-n sufletul Proorocului Ilie, râvna cea îndumnezeită, pentru bunătate, dreptate, adevăr și mântuire. Izabela strică pe împăratul Ahab bărbatul ei, smulge din rădăcină evlavia ce-o mai avea către Dumnezeul cel viu al părinților, din inima lui și în locul acesta a sădit tul-

Chipul de fața ne arată pe Sf. Pooroc Ilie mustrând pe împăratul Ahab pentru călcarea legilor și rânduielilor Divine, puse de Dumnezeu în alesul Său popor Israel, peste care atunci sătpânea idolatrul acesta. Timisul lui Dumnezeu Ilie, venind la Ahab, l-a canonisit pe acesta dimpreună cu poporul Israelit idolatrizat, zicând: „Viu este Dumnezeul lui Israel! Nu va fi anii aceștia rouă, fără numai prin cuvântul gurii mele!" Trei ani și jumătate, poporul Israelit, dimpreună cu idolatrul lor împărat, au fost pedepsiți cu o cumplită secetă, care a pierdut multă lumea idolatră. După aceea milostivindu-Se Dumnezeu, a dat ploaie pământului, și a timis iarăși pe Ilie la Ahab, idolatrul împărat văzând pe Ilie, a început a țipa la el zicând: „Au tu ești cel ce răzvrătești pe Israel?" Ilie i-a răspuns: „Nu sunt eu, ci tu și casa tatălui tău, că lăsând pe Domnul vă tot idolatrizați, mergând după idolul Baal..." După aceasta proorocul Ilie prin jertfa auzită cu foc din cer de pe multe Carmil, a deschis ochii împăratului și israelului idolatru că Dumnezeu e adevăratul Dumnezeu, Căruia trebuie a ne închina, și nu idolului Baal (3 Împ. 17; 18; 19; 21-23). Vedeți pentru călcarea rânduielilor Divine, sunt mutați și pedepsiți de Dumnezeu nu numai oamenii de rând, ci și căpeteniile și împărații lor.

În lupta aceasta, precum singur cel ce scrie acestea a văzut, a suflerit și știe că și în vremurile noastre trimișii lui Dumnezeu sunt apostrofați cu

burarea îndrăgirii sau mai bine zis a îndrăcirii de idoli și astfel îl face pe el organ al relelor ei meșteșuguri.

Ahab se pornește cu mânie asupra lui Ilie, înfruntându-l: *„Tu ești care tulburi, răzvrătești și nefericești pe Israel?"* Ilie îl mustră aspru pe Ahab, răspunzându-i: *„Nu eu sunt cel care tulbur, răzvrătesc și nefericesc pe Israel; ci tu și casa tatălui tău, pentru că ați părăsit poruncile Domnului și pe Dumnezeu și mergeți după Baal!"* (3 Împ. 18, 17-18). Apoi după nelegiuita tiranie a lui Ahab și Izabelei asupra israeliteanului Nabot, pe care l-au năpăstuit și ucis ca să-i răpească moștenirea părintească, Ilie, trimis de Dumnezeu, mustră pe împăratul Ahab, zicându-i: *„Iată te-am aflat... Pentru că te-ai încumetat a săvârșit aceste fapte nelegiuite înaintea ochilor Domnului și să-L mânii, acestea zice Domnul: „Iată voi aduce peste tine necazuri. Locul unde au lins câinii sângele lui Nabot, acolo vor linge câinii și sângele tău... Te voi mătura... pe tine și pe toată casa ta de pe fața pământului... Voi face cu casa ta cum am făcut cu casa lui Ieroboam, Baeșa, pentru fărădelegea cu care M-ai mâniat, ducând pe Israel în păcatul idolatrizărilor..."* (3 Împ .21, 17-27).

Ilie înfricoșează apoi cu chip proorocesc pe împărăteasa Izabela, puternica zilei, zicând: *„Vor mânca câinii cărnurile trupului Izabelei. Și va fi trupul cel mort al Izabelei ca gunoiul pe fața țarinei, lângă zidurile Izreelului din ținuturile lui Israel, încât nimenea*

furie și ironii de vrăjmașii Lui ca și Sf. Pooroc Ilie de idolatrul împărat Ahab. Creștinii cei mai zeloși în apărarrea și conservarea Ortodoxiei Creștine, sunt apostrofați și blamați de unii camuflați sub masca ortodoxiei de: eterodoxie, eres, farmece și alte blestemății, în care sunt chiar aceia împotmoliți. Așa cum Mântuitorul era blamat înaintea lumii de fariseii prin care lucra diavolul ispititor (Lc. 4, 1-13), că-i fermecător zicând: „Cu Beelzebub domnul dracilor scoate pe draci... Și au nu zicem noi bine că ești Samarinean (eretic) și drac ai?" (Mt. 12, 27-34; 9, 34; Mc. 3, 21-30; Ioan 8, 46-49) așa-s blamații și urmașii Lui... Sf. Apostol Vartolomeu, Sf. Mare Mucenic Gheorghe, ș. a., erau ascultați de idolatri care slujeau și se închinau dracilor, că sunt fermecători; așa și în vremurile noastre cei mai aleși fii și fiice ai Sf. Biserici Ortodoxe sunt acuzați de idoloslujitori că au eres, umblă cu farmece, etc.... Mântuitorul însă vine să ne îmbrățișeze pe toți lucrătorii Lui, acuzați de răutatea lumii, zicând: „De M-au prigonit pe Mine și pe voi vă vor prigoni. De au păzit cuvântul Meu și al vostru îi vor păzi. Și dacă au acuzat pe Domnul Casei că are Beelzebub cu cât mai mult pe casnicii Lui..." (Ioan 15, 40).

să nu o mai poată recunoaște că aceea-i Izabela... Și cine va muri din ai lui Ahab în cetate, îi vor mânca câinii; iar cei care vor muri în câmp, îi vor mânca păsările cerului..." (4 Împ. 9; 10).

Drăceasca râvnă a Izabelei înalță pe stâlp idolul Baal și în luncă idolul Astarteei, cu spurcatele ei închinări idolești. Hirotonisește 450 de prooroci idolului Baal și 400 prooroci idoliței Astarteei (spurcatelor desfrânări) care mâncau din masa împărătească a Izabelei (3 Împ. 16, 32-33; 12, 31-32;13, 33-34;18, 19). Și pentru toți acei prooroci mincinoși, vicleni, lingușitori – ca și în vitregele noastre vremuri de dezmăț sau desfrâu spiritual și trupesc – se găteau mese după mese cu multe desfătări, ospețe și petreceri (ca cele anticreștinești din zilele noastre). Ahab și Izabela (ca și în vremurile acestea apocaliptice) cinstesc și ospătează pe proorocii mincinoși... nesocotesc, persecută, batjocoresc, gonesc și omoară pe Proorocii (trimișii) Dumnezeului Celui Preaînalt! Și atâta silnicesc și înșeală pe cei binecredincioși, încât mai cu totul s-a stins slujirea lui Dumnezeu și a lipsit, s-a pustiit buna cinstire din mulțimile de mii ale acelui popor israelit. Abia numai „*șapte mii de israeliteni rămăseseră, care nu-și plecaseră genunchii și nu se închinaseră idolului Baal!...*" (3 Împ. 19, 18). Cu acestea se luptă râvna cea Dumnezeiască a lui Ilie. Merge Ilie în râvna lui Sfântă către Ahab ca să-i vestească pedeapsa înfricoșată sau munca pe care i-o va da Dumnezeu, pentru păgânătatea idolatrizării lui, în care a băgat și pe poporul israelit.

Ilie, omul lui Dumnezeu, către împăratul Ahab te duci? Dar vezi, că el a făcut desișuri, și a adăugat a face întărâtări ca să mânie pe Domnul Dumnezeul lui Israel și ca să se piardă sufletul său! Vezi că el a făcut rău mai mult decât toții împărații lui Israel? (3 Împ. 16, 33). Și tu nu te temi? Și cum nu te cutremuri de mânia Izabelei care caută sufletul tău!" Râvna cea Dumnezeiască este fiică a dragostei celei desăvârșite; iar „*Dragostea cea desăvârșită, scoate afară frica...*" (1 Ioan 4, 13). Nicidecum nu se teme., nici nu se rușinează de fața împăratului Ahab și a împărătesei Izabela, nici nu se împuținează cu sufletul râvnitorul Ilie; ci îndrăzneț vine, și cu mărime de suflet stând înaintea lui Ahab, îi zice: „O, împărate, îți vestesc ție înaintea Domnului Dumnezeului puterilor, înaintea Dumnezeului celui viu al lui Israel, Căruia eu slujesc: cum că în trei ani, nici ploaie, nici rouă, nu va mai pica pe pământul acesta, dacă gura mea nu se va ruga

lui Dumnezeu pentru aceasta. *„Viu este Domnul Dumnezeul puterilor, Dumnezeul lui Israel, înaintea căruia stau și-i slujesc, că în anii aceștia nu va fi ploaie, nici rouă nu va mai veni pe pământ, decât numai prin cuvântul gurii mele..."* (3 Împ. 17, 1; comp Ps.106, 38-43; Amos 4, 7; Is. Sir. 47, 1-3; Lc. 3, 25; Iac. 5, 17; Apc. 11, 5). Acestea zicând Sfântul Prooroc Ilie, a plecat. Și după porunca Domnului s-a dus mai întâi la pârâul Kerit și s-a ascuns acolo. După ce a secat apa din pârâu, tot după cuvântul Domnului, a mers în Sarepta Sidonului la o femeie văduvă și acolo aștepta împlinirea celor trei ani și jumătate și îndreptarea poporului idolatrizat care se chinuia (†).

Când s-au plinit acei trei ani și jumătate, împ. Ahab cu poporul lui, măcar că se chinuiseră cumplit din cauza secetei pe pământ, totuși, nu s-a întors către Dumnezeu; ci a rămas tot în păgânătatea lui, slujind idolului Baal. Atunci, Ilie s-a întors la Samaria și a zis lui Ahab: „Adună acolo sus pe Muntele Carmelului pe toți cei 850 de prooroci mincinoși ai idolului Baal și ai Astarteei, pe toți proorocii rușinei, pe care-i hrănește Izabela". Aceia adunându-se toți au venit înaintea lui, și i-au înfruntat; iar către popor a zis: „Aduceți aici doi boi. Și ei să aleagă un bou ca să-și gătească jertfa lor, însă foc să nu pună, și eu voi face tot așa cu celălalt bou. Veți chema - a zis către proorocii mincinoși - voi pe dumnezeii voștri și voi chema și eu în numele Domnului Dumnezeului meu, și pe care va asculta Dumnezeu și va trimite din cer foc peste jertfa lui, Acela este adevăratul Dumnezeu"

Tuturor a plăcut o tocmeală ca aceasta. „Și a răspuns tot poporul: Bun este cuvântul acesta care ai zis" (3 Împ. 18, 24, 26, 35, 39).

(†) *Oarecând și oareunde s-au văzut mulțime de Izabele agitate (contra unui preot cu duhul lui Ilie, ce le sfătuise multă vreme să lepede deșertăciunile idolești de pe fața Sfintelor Icoane ale Maicii Preacurate cu Pruncul Iisus în brațe) strigând căpetenia lor: „Să ne lași a pune pe fața Icoanei Maicii Domnului: mărgele, salbe, lănțișaore, mărțișoare, beteală de mireasă, inele cercei... așa cum am apucat...Dacă ne opriți, suntem în stare să zbierăm în gura mare ca niște nebune!" Orbitele de ele! Erau pline de râvnă, dar nu de râvna Dumnezeiască precum Sfântul și Marele Prooroc Ilie Tesviteanul; ci de râvna cea fără de dreapta socoteală, de râvna drăcească, păgubitoare și pierzătoare de suflete, ca împ. Izabela și ca cei 850 prooroci mincinoși ce mâncau din masa împărătesei. Ele, în întunecata lor râvnă, iubeau acele fleacuri muieratice, undițe ale trufiei drăcești și deșertăciuni idolești, mai mult decât Icoanele Sfinte „Sfințenia Domnului".*

Atunci popii rușinei adică ai lui Baal, gătindu-și jertfa lor strigau chemând pe Baal de dimineață până la amiază, și până în diseară, tăindu-și cărnurile de pe trupurile lor până la vărsare de sânge, dar: „Nu era glas, nu era ascultare". Pe la amiază Ilie înfruntându-i le-a zis: „Strigați mai tare, că de, îi dumnezeu și el (cum prost credeți voi) și, poate se gândește la ceva sau undeva, sau are treabă, sau e în călătorie, sau doarme și se va trezi!" Ei au strigat și mai tare, și după obiceiul ce-l aveau și-au făcut tăieturi în trupurile lor cu săbiile și cu sulițele, până ce curgea sânge șiroaie din rănile făcute. După amiază au aiurat până în vremea ducerii jertfei celei de seara, dar în zadar. Nu s-a auzit nici glas, nici răspuns, nici un semn de luare-aminte.

După aceea a zis Ilie către dânșii: „Dați loc să-mi fac și eu arderea de tot a mea". Și zidind Jertfelnic întru numele Domnului, a pus deasupra lemnelor boul. Dar ca să lipsească tot prepusul, și ca să se adeverează lucrarea cea mare a minunii, a poruncit celor ce stau acolo împrejur, ca de trei ori să aducă câte trei vedre pline cu apă, (adică 12 vedre pline cu apă) și să le toarne deasupra Jertfei lui. Ei au făcut așa, turnând apa aceea multă peste arderea de tot și peste lemne. Astfel, apa ce se turnase a umplut împrejur tot Jertfelnicul, lemnele și groapa din jur. Atunci a strigat Ilie la cer și s-a rugat lui Dumnezeu cu multă evlavie și căldură, ca să trimită foc din cer peste jertfa lui, ca, cunoscând poporul cum că El este Dumnezeul cel adevărat, să se întoarcă la Dânsul. „Doamne! Dumnezeul lui Avraam, al lui Isaac și al lui Israel! Auzi-mă, Doamne, auzi-mă acum cu foc, ca să cunoască astăzi poporul acesta, că Tu singur ești Dumnezeul lui Israel și că eu sunt robul Tău. Auzi-mă, Doamne, auzi-mă, ca să cunoască poporul acesta că Tu, Doamne, ești Dumnezeu și Tu le întorci inima la Tine".

Abia a sfârșit rugăciunea și, o, prea slăvită minune! „A căzut foc de la Domnul din cer și a mistuit: lemnele, apa cea din groapă, arderile de tot, pietrele și țărâna le-a lins focul". Atunci tot poporul care a văzut această înfricoșată minune, a căzut cu fața la pământ și cu mare glas a strigat: *„Cu adevărat, Domnul Dumnezeu este adevăratul Dumnezeu!"* Și așa s-au întors de la păgânătate toți la cinstirea de Dumnezeu. Atunci îndată s-a pogorât și ploaie din cer pe pământ și a adăpat toate ținuturile acelea arse de secetă. În acest chip râvna cea Dumnezeiască a biruit și a stricat isprăvile infernale ale râvnei celei drăcești.

Multe cu adevărat și vrednice de admirare sunt isprăvile râvnei, însă fiindcă felurile râvnei sunt deosebite, avem absolută trebuință de multă socoteală dreaptă, ca să cunoaștem care este râvna cea bineplăcută lui Dumnezeu și care-i râvna cea urâtă lui Dumnezeu. Trebuie deci să cunoaștem râvna cea bună și folositoare și care-i cea rea, primejduitoare și pierzătoare de suflete. Afară din drăceasca râvnă, care se aprinde din patimile cele pierzătoare și de râvna cea Dumnezeiască, care se ridică din dragostea lui Dumnezeu, mai este încă o altă râvnă care se zice: fără de dreaptă socoteală. Aceasta pricinuiește greșeli mari și multe, întocmai ca și râvna cea drăcească. Râvnă fără de dreaptă socoteală aveau iudeii, precum mărturisește de dânșii Ap. Pavel, zicând: *„Eu mărturisesc lor, cum că râvna lui Dumnezeu au; dar nu întru cunoștință..."* (Rom.10, 2; comp.F. Ap. 3, 17; Ioan 16, 3). Ei n-au putut să socotească drept că legea lui Moise grăiește pentru Iisus Hristos și este prea bună povățuitoare de copii și de toți către credința cea în Mântuitorul Hristos Dumnezeu. Drept aceea, din neînvățătură și din neputincioasa socoteală n-au crezut într-Însul; ci L-au gonit și mai pe urmă răstignindu-L pe El au nesocotit, clevetit, ponegrit și minciunărit și Învierea Lui cea din morți. Din neștiință și din oarba socoteală au căzut în aceste groaznice păcate. *„Căci de ar fi cunoscut* – zice același Apostol – *n-ar fi răstignit pe Domnul Măririi"* (1 Cor.2, 5; comp. Mt. 11, 25; Ioan 7, 49; F.Ap. 13, 17; 2 Cor. 3, 14; Lc. 23, 34; F.Ap. 3, 17; Ioan 16, 3). Și când nu din împătimire, ci din singura neștiință se naște râvna cea fără de dreaptă socoteală, atunci are oarecare iertare. Aceasta ne-o arată însuși Mântuitorul lumii dezvinovățind pe răstignitorii Săi și rugându-Se pentru dânșii când a zis: *„Părinte! Iartă-le lor, că nu știu ce fac!"* (Lc.23, 34; comp. Mt. 5, 44; Ps. 21, 30).

Râvnă fără de dreaptă socoteală a stăpânit mai înainte inima lui Pavel. Socotind el că apărarea părinteștilor predanii este o faptă bună, cu covârșire gonea și cu tot chipul vătăma Biserica Domnului nostru Iisus Hristos. Aceasta o mărturisește el singur. *„Ați auzit* – zice el – *de petrecerea mea în credința iudaicească, că peste măsură goneam Biserica lui Dumnezeu, o stricam pe ea, și spoream în credința iudaicească mai mult decât mulți din cei de o vârstă cu mine în neamul meu, râvnitor fiind părinteștilor mele predanii"* (obiceiuri) (Gal. 1, 13-14). Râvna fără dreaptă socoteală ardea inima lui

și mintea lui i-o întuneca. Pentru aceea și făcea tot felul de răutăți Bisericii lui Dumnezeu. S-a făcut împreună-ajutător al celor ce ucideau cu pietre pe Sf. Apostol întâiul Mucenic și Arhidiacon Ștefan. S-a pornit ca un leu sălbatic în casele credincioșilor creștini și cu nemilostivire trăgea bărbați și femei, și-i închidea în temniță. Focul râvnei celei fără de dreaptă socoteală umplea sufletul lui de înfricoșări și de pofta uciderilor. Pentru aceea a și cerut stăpânire de la Arhiereul iudeilor, ca în Damasc venind, pe oricâți îi va afla cinstind pe Iisus Hristos, legați să-i aducă în Ierusalim. *„Iar Saul încă suflând cu îngrozire și ucideri asupra noilor creștini, apropiindu-se de arhiereu a cerut de la dânsul cărți către sinagogile din Damasc, că dacă va afla pe oarecare, că sunt din calea aceasta, bărbați și femei, legați să-i aducă în Ierusalim"* (F. Ap. 9, 1-2). Însă cel ce era mai înainte: hulitor, gonitor și ocărâtor, s-a miluit. *„Dar m-am miluit* – zice el – *că neștiind, am făcut întru necredință"* (1 Tim. 9, 13-16).

De multe ori pe inimile multora le stăpânește o râvnă ca aceasta fără de dreaptă socoteală. Acesta este râvnitor, însă nu știe dogmele credinței și Dumnezeieștile Legi, dar fiindcă are râvnă fără de dreaptă socoteală, învață pe ceilalți pentru credință și bunele moravuri și în loc de folos pricinuiește vătămare; căci în loc de dogmele cele drepte, învață străine socoteli și în locul Dumnezeieștilor Legi, propovăduiește învățături deșarte. Celălalt are râvnă, însă nu după cunoștință. Drept aceea, se apucă de lucrul îndreptării, fără de dreaptă socoteală, adică sau cu multă asprime, sau fără de cercetare a stărilor dimprejur sau fără cuviincioasa iscusință. Pentru aceea de multe ori în loc de îndreptare sădește urâciune între prieteni și rudenii, sau seamănă sminteli între părinți și fii, sau ridică împerecheri între cei însoțiți. Tot creștinul este dator, după apostoleasca poruncă, să rămână în hotarele stării sale și ale dregătoriei sale. *„Fiecare întru chemarea care s-a chemat, întru aceasta să rămână"* (1 Cor. 7, 2). Râvna cea fără de dreaptă socoteală, abătând pe om, îl socate din hotarele rânduielii și ale dregătoriei sale, dintru aceasta cu scop de râvnă, deși râvna nu are loc, fiindcă-i fără dreaptă socoteală. Supusul se ridică împotriva mai-marelui său, mireanul se ridică a da sfaturi preotului sau duhovnicului său, fiul mustră pe tatăl său, robul n-ascultă pe stăpân și supusul se pune împotriva boierului sau domnului său. Și de aici, pe cele următoare, adică: nestatorniciile, neorân-

duielile, nelegiuirile, cine le mai poate spune și număra? De multe ori râvna cea fără de dreaptă socoteală, a pricinuit: sfezi, revolte, ucideri, răsturnări de cetăți și alte multe nenumărate răutăți.

Râvna cea dintâi a Apostolului Pavel, cu adevărat râvnă fără dreaptă socoteală era. Însă râvnă numai goală și curată despre toată patima. Drept aceea, cunoscătorul de inimi Dumnezeu, a gonit neștiința din mintea lui, și cu Dumnezeiasca lumină strălucindu-l pe el, a întors râvna cea fără de dreaptă socoteală a lui, întru râvnă cu dreaptă socoteală, înțeleaptă și Dumnezeiască. Dintr-aceasta, el a săvârșit isprăvile faptei bune, cele mai presus de om. Râvna noastră este nu numai fără de dreaptă socoteală, ci și de patimile noastre e spurcată. Râvna mea o acoperă fumul mândriei, după chip se vede râvnă; iar după lucru e mândrie. Râvna mea are putoare zavistuitoare, după cea văzută este râvnă; iar după cea ascunsă este zavistie. Râvna mea fierbe de focul îndrăgirii de mărire. Mă fac râvnitor, ca să mă slăvesc de oameni. Râvna cea nepătimașă are iertare, măcar deși nu este după cunoștință. Râvna cea împătimită însă, este neiertată.

Dar oare cum putem cunoaște care este râvna cea Dumnezeiască și care-i râvna cea drăcească? Care-i râvna cea cu dreaptă scoteală și care-i cea fără de dreaptă socoteală? Aceasta nu este cu înlesnire. Pentru ce? Pentru că patimile întunecă mintea, și iubirea de sine amăgește gândul. Și: *„Satana se preface în înger de lumină"* (2 Cor. 11, 14; comp. Gal. 1, 5-10; Ioan 5, 43; 2 Cor. 11, 3-4, 13-15), adică pune de față în mintea noastră păcatul cu chipurile faptei bune și fapta bună cu semnele păcatului. Pentru aceasta de Dumnezeu insuflatul Apostol Pavel poruncește ca să ispitim tot lucrul și prin ispite cunoscând care este binele, să-l alegem și să-l ținem pe el. *„Pe toate cercați-le, ce este bun țineți"* (1 Tes. 5, 21). Pentru chipul cercării acesteia, Domnul cel Atoatestăpânitor canon ne-a dat nouă tuturor, zicând: *„Din rod se cunoaște pomul..."* (Mt. 12, 33; 7, 17). Așadar, cearcă râvna ta și ispitește rodul ei. De vezi că rodul ei este: dragoste, dreptate, supunere, bună rânduială, păzire a Dumnezeieștilor Legi, îndreptare de suflete, râvna ta este Dumnezeiască, râvna ta este după buna cunoștință. Dacă însă vezi că râvna ta rodește: vrăjbi, strâmbătăți, neascultare, neorânduieli, lepădare de Dumnezeieștile Legi, pierdere de suflete, atunci să știi că râvna ta este drăcească, fără dreaptă socoteală și pătimașă.

Iubiții mei frați! Râvna cea pentru Dumnezeu, este rod al dragostei celei desăvârșite către Dumnezeu. Nimenea altul n-are această râvnă Dumnezeiască, fără numai cel ce iubește pe Dumnezeu din tot sufletul, inima, virtutrea și cugetul său. Și pentru aceasta râvna Dumnezeiască este o faptă bună, mare și pricinuitoare sau născătoare a multe și mari fapte bune. Toate nevoințele Apostolilor, toate chinurile Mucenicilor, toate fapele bune ale Sfinților Dascăli, toate osenelile cuvioșilor Părinți, aduceri de roadă ale râvnei celei Dumnezeiești sunt. Deci, ferict este omul acela care și-a însușit comoara cea mare a Dumnezeieștei râvne. Râvna cea drăcească, asemenea încă și cea fără de dreaptă socoteală, este izvor de multe și mari păcate. Din râvna cea drăcească și din cea fără de dreaptă socoteală, au izvorât goanele cele de la împotrivitori, chinurile cele de la tirani, uciderile cele de la eretici, asupririle, vrăjmășiile cele de moarte, smintelile. De trei ori ticălos și deznădăjduit este omul acela care se lucrează de râvna cea drăcească, sau de râvna care nu-i după dreapta socoteală, nici după bună cunoștință, se stăpânește. Deci luați aminte, fraților iubiți, și cu toată sârguința cercetați-vă râvna voastră, ca nu în loc de fapte bune să faceți păcate, și în loc de mântuire, muncă veșnică să pricinuiți sufletelor voastre (După „Kiriakodromiu", cu îndreptări și adăugări de noi).

„Toate să le ispitiți, ce este bun să țineți" (1 Tes. 5, 21).

Cuvânt despre râvna Sfântului Ilie Tesviteanul. Dați-mi liniște mie. Plecați-vă auzurile voastre, să vă tâlcuiesc povestirea Sfântului săvitului Prooroc Ilie Tesviteanul, care a arătat o minunată râvnă fierbinte, sârguindu-se pururea a-i pleca pe toți să se închine lui Dumnezeu Unuia.

Dacă a văzut pe popor multe nelegiuiri făcând, de la Dumnezeu abătându-se și idolilor închinându-se, s-a umplut de mânie și ochiul râvnei în sus întinzându-l (înălțându-și) în cer cu limba săgetând, cu cuvântul lui a ajuns la cer. După ce a văzut pe poporul israelit atât de rătăcit de draci, se înflăcăra a-l trage la adevărata credință în Dumnezeu. Când a văzut Ilie poporul smerit de mulțimea idolilor și pe toți proorocii mincinoși cei fărădelege adunați acolo, s-a umplut de râvnă, și de multă mânie aprinzându-se asupra nelegiuitului popor idolatrizat, slobozind cuvânt hotărât cu jurământ înaintea lui Dumnezeu, a încuiat cerul, norii i-a legat și pecetluit să nu plouă,

și pe Dumnezeu cel milostiv, L-a plecat cuvântul robului să-l împlinească. Vrând să arate păcătoșilor puterea și tăria Bunului Stăpân cea deasupra lui, s-a jurat lor, zicând: *„Viu este Domnul, înaintea Căruia stau eu și-i slujesc, că nu se va pogorâ ploaie, nici rouă pe pământ, fără numai prin cuvintele gurii și buzelor mele"* (3 Împ. 17, 1). O, ce minune preaslăvită s-a făcut de Ilie prin puterea divină! Milostivul Dumnezeu, după ce a auzit cuvântul robului său plin de râvnă Dumnezeiască, și că se jură asupra Lui, îndată l-a ascultat și i-au împlinit proorocia. După ce s-a încuiat cerul și s-au pecetluit norii, toate cele de pe fața pământului s-au pălit. Viile s-au uscat, grădinile s-au părăginit, grâul n-a mai răsărit, legumele s-au vestejit și prăpădit, și tot pomul roditor și-a ascuns roadele sale. Pământul nu și-a mai dat rodul său, pajiștile înverzite nu s-au mai arăta pe pământ, în scurte cuvinte, toate verdețurile, arborii și pomii pământului s-au pălit, uscat și prăpădit, după hotărârea lui Ilie, care prin oprirea ploilor a secat apele de pe el. O jalnică vedere, cumplită priveliște și dureroasă înecare de corabie pe pământ, ca și în vremea lui Noe, se înfățișa înaintea ochilor. Mureau nu numai oamenii, ci și dobitoacele, fiarele și păsările.

O, râvnitorule Ilie, socotește că oamenii au păcătuit lui Dumnezeu și sunt vrednici să moară după o dreaptă judecată! Dar pruncii aceia nevinovați, care se ofilesc, slăbesc și mor din cauza lipsei de hrană, ce au greșit? Ce au păcătuit? Dar dobitoacele, fiarele, păsările și celelalte vietăți, ce au greșit, de le-ai dat și pe ele la moarte?! Măcar pe acestea care n-au greșit și sunt nevinovate, miluiește-le și dă ploaie pe pământ. Dar Ilie tace. Fierbintelui râvnitor nu-i pasă de acestea. el așteaptă mai întâi întoarcerea lumii de la idolatrizarea ei la buna credincioșie către Unicul Dumnezeu Cel viu, Creatorul și Atoatețiitorul și apoi să deschidă cerul despecetluind norii cu cuvântul gurii lui, ca să plouă pe pământ.

Cei bogați de bani și averi, asijderea se stricau de cumplita foamete și sete din cauza cumplitei secete și lipsei de ploaie, toate, toate se prăpădeau. Viața se stingea de pe pământ. Atunci s-a împlinit proorocia Văzătorului de Dumnezeu Moise: „Dacă nu Mă veți asculta, și nu veți păzi poruncile Mele, veți nesocoti legile și rânduielile Mele și veți rupe legământul Meu făcut cu voi... și de veți rupe tot pe delături, vă voi pedepsi și Eu tot mai mult, de câte șapte ori mai

mult pentru păcatele voastre... *„Cerul deasupra capului tău* (Israile) *va fi ca de aramă și pământul ca de fier..."* (Lev. 26; 2 Lege 28). Încuindu-se cerul, pământul n-avea umezeală și nu putea a-și da rodul său. Văzduhul aprins de soare, pălea, usca și prăpădea tot: iarbă, flori, legume, pomi, arbori. Toate roadele pământului pieriseră. Grădinile, țarinile și câmpiile se pustiiseră. Tot pământul lui Israel era fără ape și uscat. Pâraiele secase, apele mari se împuținaseră. Precum o casă aprinsă primejduiește și pe cele din jurul ei, așa și pedeapsa aceasta a lui Israel, se întindea și asupra țărilor vecine. Și toate astea după hotărârea râvnitorului Ilie. Mult milostivul Dumnezeu și pe cei drepți cu mulțimea păcătoșilor dimpreună cu toate vietățile pământului, iconomisește și înduplecă pe râvnitorul Ilie spre milostivire. Îi deschide ochii să vadă prăpădul de pe pământ, dar Ilie tace, nu se grijește de aceasta. El vrea mai bine să moară de foame și de sete, decât să miluiască pe păcătoșii care nu se pocăiau și trăiau pe pământ ca niște vrăjmași ai lui Dumnezeu, idolatrizându-se și nesocotind pe Izvorul vieții și al fericirii lor.

Atunci Dumnezeu cel milostiv, a trimis pe Proorocul Său, aprins de râvna Dumnezeiască, la un bun izvor de apă, la pârâul Kerit, într-un loc deosebit și depărtat de oameni, zicându-i: „Du-te de aici (departe de oamenii pe care-i pedepsești cu neplouare), îndreaptă-te spre Răsărit și te ascunde la pârâul Kerit, care este în fața Iordanului. Acolo, vei bea apă din acel pârâu; iar merinde am poruncit corbilor ca să-ți aducă și să te hrănească". Ilie a făcut așa cum îi poruncise Domnul. Așezându-se acolo, corbii îi aduceau pâine și carne dimineața, pâine și carne seara; iar apă bea din pârâu. Domnul a făcut aceasta cu robul Său, pe de o parte ca să păzească pe prooroc de ucigașele mâini ale idolatrei Izabela, pe de altă parte, ca să nu moară de foame și de sete ca cealaltă lume, și pentru ca să-l aducă la umilință și milostivire pentru omenirea și toate vietățile care se prăpădeau de foamete și de sete. Prin trimiterea hranei pe corbi, îl silea tot spre milostivire către lumea ce se tortura și se prăpădea din cauza neplouării. Firea corbilor e mult mai mâncătoare de cărnuri decât a altor păsări. Corbi sunt nemilostivi nu numai față de oameni, dar chiar și față de puii lor. Corbii își părăsesc puiii, lăsându-i mici în cuib și zburând aiurea, îi lasă să moară de foame. Purtarea de grijă a lui Dumnezeu, însă, îi îngrijește, trimițându-le în gură muște din văz-

duh. Pe când corbii îi aduc dimineața și seara pâine și carne proorocului Ilie, Dumnezeu îi grăia în mintea și inima lui: „Râvnitorule Ilie! Vezi cum corbii aceștia, care-s sălbatici, lacomi, mâncăcioși și urâtori de puii lor proprii, se ostenesc pentru hrana ta...?! Dar, tu fiind om, cum nu te milostivești spre omenirea asta de toate vârstele și stările, care se prăpădește din cauza neplouării. Tu cu închiderea cerului, vezi că nu omori numai pe oamenii păcătoși, ci și pe copiii nevinovați, pe dobitoace, pe fiare, păsări și toate celelalte vietăți nevinovate...". Proorocul în râvna lui aprinsă, tace, i se împietrește inima și nu vrea a deschide cerul, ca să plouă.

După încă vreo câteva zile de multă secetă și înfocare a văzduhului, când proorocul vede cu îngrijorare cum seca pârâul, Dumnezeu i-a zis iarăși tainic: „Acum este vremea a milui toată făptura cea muncită de foamete, de sete și de această cumplită secetă, care prăpădește totul. Deschide cerul cu cuvântul gurii tale, ca să plouă pe pământ și ca să nu mori și tu de sete aici"... Râvnitorul lui Dumnezeu însă, se întărea, își împietrea inima, rugându-se dimpotrivă lui Dumnezeu, ca să țină cerul încuiat, și să nu dea ploaie pe pământ până nu se vor pedepsi desăvârșit toți idolatrizații, până nu se vor pierde toți vrăjmașii lui Dumnezeu de pe pământ. El cerea cu înfocare să nu plouă pe pământ până nu se vor întoarce toți oamenii la Dumnezeu, Creatorul și purtătorul de grijă al tuturor. Atunci Domnul cu o minunată înțelepciune și iconomisire vrând a-l pleca spre milă pe robul Său, îl trimite de acolo în alt loc, departe, afară din pământul lui Israel, în țara Sidonului, locuită de păgâni, spre a vedea ce prăpăd a făcut neplouarea și pe acolo. Îl trimite de acolo în alt loc departe la o femeie văduvă și săracă, ca să se gândească în sine, cât prăpăd și primejduire a adus el cu încuierea cerului și lumii de pe acolo, care nu era sub stăpânirea lui Ahab și a Izabelei. Îl trimite acolo să vadă câtă primejdie a adus și lumii aceleia străine, dar nu numai bogaților, ci și săracilor, văduvelor lipsite și orfanilor prăpădiți de felurite mizerii, care și în vremea îndestulării sufăr. Dumnezeu vrând a milostivi pe Ilie spre lumea întreagă ce suferea din cauza râvnei lui înflăcărate până la mânie aprinsă, îl trimite la o necăjită și lipsită femeie văduvă ca să-i cerșească ajutor, el, care era așa de înalt în credinciosia și râvna sa, încât încuiase și cerul să nu mai plouă. Da, văzându-l neplecându-se a-și lăsa mânia și a deschide

cerul să plouă, l-a trimis a se smeri unei prăpădite văduve, lipsită și zdrențuroasă, ca să-i dea cele de trebuință.

Proorocul ducându-se și ajungând la porțile cetății Sidonului, a văzut acolo pe o văduvă adunând niște vreascuri (crengi de lemne) pentru a-și face și coace o pâinișoară dintr-un pumn de făină și puțin untdelemn ce mai avea în toat casa ei, după care urma să moară de foame. Ilie cunoscând cu duhul prorocesc neagra mizerie sau grozava lipsă în care era văduva aceea, deși era prăpădit de foame, totuși, se rușina să-i ceară ceva de mâncare. Împlinind însă porunca Domnului, îndrăznind se apropie cu sfială de femeia sărmană și-i zise: „Femeie! Rogu-te, adu-mi puțină apă să beau, că mă aprind de sete". Ilie cere apă să bea la o necăjită văduvă! Pentru ce? Pentru că el, cel puternic în credință și aprins în râvna Dumnezeiască, încuiase cerul, pecetluise norii ca să nu plouă pe pământ. Cere apă, pe care o oprise cu cuvântul lui să nu vie pe pământ! Văduva auzindu-l îi răspunde: „O, râvnitorul Ilie, dacă tu cu jurământul limbii tale ai încuiat cerurile ca să nu dea ploaie pe pământ, apoi cum îndrăznești să vii la o văduvă săracă și lipsită ca mine ca să-ți dau apă să bei? Dacă tu cu limba ta ai înfrânat norii aducători de ploaie și ai uscat așa de cumplit pământul, prăpădind și înmormântând toate verdețurile și vietățile rând pe rând după dânsul, apoi de unde îți voi da eu ție apă?..."

Proorocul auzind acestea s-a umilit în sufletul său, pornindu-se spre milostivire. Văduva după aceste cuvinte tânguitoare, s-a dus să-i aducă proorocului apa ce-i ceruse. Mergând ea, proorocul i-a zis: „Femeie! Adu-mi și o bucată de pâine să mănânc". Femeia a strigat către Ilie: „ Viu este Domnul Dumnezeul tău, n-am nici o fărâmitură de pâine, fără numai un pumn de făină într-un chiup (vas) și puțin untdelemn într-un urcior. Iată, am venit să adun astea câteva vreascuri, cu care să mă duc să gătesc o pâinișoară pentru mine și fiul meu, pe care să o mâncăm și apoi să murim".

Cuvintele rostite de văduva aceea lipsită, atrăgea pe prooroc spre milă de toate văduvele, orfanii și sărăcimea muritoare de sete și de foame; dar râvna lui aprinsă pentru dragostea lui Dumnezeu biruia toate. În acea râvnă mare, de care era înflăcărat, el nu se grijea de lumea ce pierea; ci ardea de dorința să se preamărească Ziditorul și să se arate strălucind Atotputernicia Lui în toate părțile acelea de

sub cer... Cu darul faceri de minuni cu care era bogat înzestrat de Dumnezeu, Ilie milostivindu-se numai spre casa văduvei ce-i primește cererea, nu și spre lumea îndărătnică ce se prăpădea... a zis femeii: *„Femeie! Nu te teme! Tu du-te și fă așa cum ai zis, dar fă mai întâi de acolo o pâinișoară pentru mine și adă-mi-o; iar pentru tine și pentru fiul tău vei face mai pe urmă. Căci așa zice Domnul Dumnezeul lui Israel: „Făina din vas nu va scădea și untdelemnul din ulcior nu se va mai împuțina, până în ziua când va da Domnul ploaie pe pământ și vor odrăsli, ca și mai înainte, toate cele de trebuință hrănirii oamenilor și viețuitoarelor"*. Vezi? Setea și foamea, vrând-nevrând l-au silit a rosti dezlegare a legăturilor cerului. Ostenelile și chinurile setei și foamei l-au silit pe Sfântul Ilie să facă aceasta.

Femeia îndată alergând înăuntrul casei sale s-a sârguit a împlini cu lucrul cuvântul cererii lui, care il zisese; înțelegând cu duhul că el este proorocul Ilie, care a încuiat cu cuvântul său cerul și împreună încă crezând, că toate câte a zis către dânsa dreptul se vor împlini. Astfel rămânând și locuind Ilie în casa văduvei și împreună săturându-se, a rămas tot în asprimea cea mai dinainte. Omenirea și viețuitoarele se prăpădeau rând pe rând și Ilie nu vrea a deschide cerul să plouă, spre a scăpa lumea de pierzare.

Dumnezeu văzând pe Ilie neînduplecat spre milostivire a deschide cerul, trimite durerea și jalea ce era între oameni și în casa unde locuia Ilie. Trimite moartea copilului văduvei. Femeia când a văzut moartea fiului ei, a alergat cu lacrimi fierbinți și plângeri sfâșietoare la Sf. Prooroc Ilie, zicând: „Vai mie, proorocule al lui Dumnezeu, mai mult decât toți râvnitorul, cum ai adus asupra mea, în casa mea și în sufletul meu această dureroasă plângere nevindecată? Ce rost mai am a trăi pe acest pământ, eu ticăloasa dacă ai dat morții pe fiul meu pe care îl iubeam? Eu am cunoscut că pentru tine a murit fiul meu! Da, că mai înainte de a veni tu aici el era sănătos, că în foametea și setea cumplită, pe care tu le-ai adus asupra pământului, suferind și hrănindu-se așa cum am putut, am trăit. Și iată acum după ce ai venit tu în casa mea, îndestulându-ne de bucate în această groaznică lipsă, mi-a murit copilul! Izbăvindu-mă de grija setei și foametei ce ne amenința cu moartea; iată că acum leșin de durere și bocete! Socotind că te voi avea ajutor, eu te-am avut vânzător!

împreună locuitor primindu-te pe tine, m-am jefuit de fiul meu! Hrănindu-ne pe noi în foamete, mi-ai dat morții pe fiul meu! Ai hrănit și ai omorât pe unul-născut fiu al meu iubit, ce-l aveam sprijin și mângâiere! Tu m-ai jefuit de plăcuta nădejde ce-o mai aveam în viața mea pe acest pământ! Ochiul bătrâneților pe care-l aveam, tu l-ai stins cu moartea! Mângâierea unică pe care o mai aveam în viața asta, tu venind mi-ai pierdut-o! Întâmpinarea ta, m-a lipsit pe mine de fiu! Da, da, căci venind tu la mine, mi-a murit copilul meu drag! O! Vai mie! În amară cădere m-am prăbușit, lipsindu-mă de iubitul meu fiu! De ce folos îmi este mie făina și untdelemnul spre săturare de bucate, după ce mi-a murit unicul meu fiu iubit! Mai de folos îmi era mie dimpreună cu toată omenirea cealaltă să mă prăpădesc, decât în săturarea asta să mă lipsesc de fiul meu! Și de acum înainte, cine va mai mânca acestea pe care mi le-ai dat cu atâta îmbelșugare? Ce folos îmi este mie să am hrană din belșug în cumplită foametea aceasta, până la săturare, dacă m-am lipsit de toată: mângâierea, slava, nădejdea, sprijinul meu, de unicul meu fiu? Mă rog, ce ai avut tu cu mine, omule al lui Dumnezeu? Ai venit la mine ca să-mi pomenești păcatele și să omori pe fiul meu? Vai mie, mă prăpădesc tânguindu-mă, suspinând și oftând după dânsul! O! Mai bine nu te-aș mai fi văzut pe tine! De n-aș mai fi auzit cuvântul tău îndestulător casei mele, decât să-mi văd copilul mort! O! Vai mie ticăloasa, că de nu veneai tu, nu m-aș fi lipsit de preaiubitul meu fiu!"... Era o durere sfâșietoare și groaznic de suportat, a vedea pe văduva aceea trântindu-se pe pământ, cu mare tânguire, cu plângeri sfâșietoare și păraie de lacrimi vărsând, la picioarele râvnitorului lui Dumnezeu, Ilie.

După ce a auzit acestea, râvnitorul prooroc Ilie s-a mâhnit în sufletul său... și i-a zis: „Dă-mi pe fiul tău". Și luându-l din brațele ei, l-a suit în foișor unde ședea el și l-a pus pe patul său. Acolo sârguindu-se spre rugăciune, s-a rugat lui Dumnezeu, zicând: „Doamne Dumnezeul meu, oare atât de mult să mâhnești Tu chiar pe văduva aceasta, de care am fost primit ca oaspete să locuiesc în casa ei timp mai îndelungat, încât să omori pe fiul ei? Dezleagă, Stăpâne, legăturile morții de la fiul văduvei, și-l înviază pe dânsul...". Prea milostivul Dumnezeu atunci cu glas tainic a zis către dânsul: „Dezleagă și tu cerul pe care cu limba ta l-ai legat, și apoi prin cuvânt voi

dezlega și Eu legăturile morții, pe care cu economie pentru tine le-am adus asupra copilului văduvei ce te-a găzduit. Caută și vezi Ilie, câtă mulțime de omenire: bătrâni, feciori și fecioare, copii și copile, prunci și maici s-au prăpădit și au murit de sete și de foame în anii aceștia, de când ai încuiat cerul! Privește bine și vezi lacrimile a toată lumea ce plânge deznădăjduită! Vezi-i cum cad cu fețele la pământ, cerând ploaie! Tu pe o singură femeie văzând-o așa plângând, te-ai milostivit spre ea și ceri să dezleg legăturile morții de la fiul ei; și Eu văzând toată lumea plângând cu pâraie de lacrimi și strigând către Mine să le dau ploaie, să nu-ți impun ție a dezlega cerul pe care l-ai legat cu limba ta? Știu că râvnind pentru Mine, ai adus asupra lor certarea asta foarte aspră! Știu Ilie, că nu este altul așa de fierbinte râvnitor asemenea ție, dar acum după atâta amar de canonisire a lumii, trebuie a ne milostivi spre: oameni, dobitoace, fiare, păsări și spre toate vietățile pământului. Eu voi dezlega legăturile morții copilului, dar cu condiția să dezlegi și tu cerul".

Atunci proorocul Ilie, aprinsul râvnitor al Domnului, a răspuns Stăpânului tuturor: „Doamne, dă viață copilului și dezleagă cerul așa cum voiești Tu". Și aplecându-se de trei ori și suflând de trei ori peste copilul lungit mort pe patul lui, a strigat către Domnul: „Doamne Dumnezeul meu! Rogu-mă Ție, să se întoarcă sufletul copilului acestuia în el, și mă izbăvește de văduva aceasta, ca să nu mă mai necăjească cu lacrimile și bocetele ei". Dumnezeu atunci a întors sufletul în trupul acela mort și a înviat copilul. Ilie plin de bucurie a luat copilul și pogorându-l din foișor jos în casă, l-a dat mamei sale, zicându-i: „Iată copilul tău este viu". Văduva cu mare bucurie luându-și pe fiul ei, a zis plină de veselie: „Acum cunosc și eu, că tu ești omul lui Dumnezeu și cu adevărat, Cuvântul lui Dumnezeu este în gura ta...".

După multe zile, Dumnezeu i-a zis lui Ilie: „Mergi și te arată lui Ahab, că Eu voi da ploaie pe pământ". Și plecând Ilie de acolo în Samaria, s-a arătat lui Ahab, spunându-i că Dumnezeu va da ploaie pe pământ. A adunat pe tot poporul israelit sus pe Muntele Carmel unde a adus jertfă lui Dumnezeu, care după rugăciune a fost mistuită cu foc venit din cer. Acolo a înjunghiat pe popii lui Baal. Și întorcând lumea de la idolatria în care se prăbușise, la adevărata închinare lui Dumnezeu, a fost urmărit cu ură de moarte de Izabela,

de care a scăpat fugind 40 de zile postind cu post negru, după care a vorbit cu Dumnezeu mângâindu-se.. Apoi a certat iarăși înfricoșat pe Ahab și Izabela pentru uciderea dreptului Nabot ca să-i ia moștenirea cu puterea, proorocindu-le pierzarea, și a lor și a întregii lor seminții. Fiind urmărit de împăratul Ohozia, fiul lui Ahab și al Izabelei, pentru că-l înfruntase aspru și-i proorocise că va muri în boală, pentru că în loc de a alerga la Dumnezeu și preoții Lui în Ierusalim, el trimisese la Baal-Zebub să-i ghicească. Două cete de ostași cu căpeteniile lor, sunt arși și mistuiți de foc căzut din cer peste ei, prin cuvântul proorocului Ilie, după care veniseră să-l prindă, ridice și ducă forțat la Ohozia. Cu a treia ceată și căpetenia ei s-a dus la Ohozia, spunându-i în față că pentru că a părăsit pe Dumnezeu și a trimis la ghicitori, va muri sigur în boala sa. Și a murit Ohozia. După împlinirea slujbei sale proorocești, Ilie s-a răpit de pe pământ spre cer într-un car de foc cu cai de foc de un mare și cutremurător vârtej de vânt, lăsându-și cojocul lui Elisei, urmașul său în slujba proorociei. Dumnezeului nostru slavă de la noi toți, în vecii vecilor. Amin (Prelucr. d. Sf. Scriptură, Viețile Sfinților și scrierile Sf. Efrem Sirul).

Ușile Bisericii se deschid la rugăciunea Sfântului Vasile cel Mare și a poporului. Sfântul împreună cu tot poporul făcând priveghere toată noaptea, Dumnezeu le-a primit rugăciunile și a făcut minune deschizându-i-se singure ușile Bisericii, încuiate și sigilate... Arienii au rămas rușinați. Odată nelegiuitul împărat Valent fiind în cetatea Niceea, s-au apropiat de dânsul începătorii eresului arienesc, cercând ca să gonească din soborniceasca Biserică, din cetatea aceea, pe poporul cel drept-credincios, iar Biserica să o dea adunării lor celei arienești. Și a făcut astfel împăratul cel rău, însuși fiind eretic; căci a luat cu sila Biserica de la cei drept-credincioși și a dat-o arienilor, apoi s-a dus la Constantinopol. Drept aceea, fiind în mare mâhnire toată mulțimea drept-credincioșilor, a sosit acolo marele Vasile, părtinitorul și apărătorul cel de obște al Bisericilor. Venind la el toată mulțimea celor drept-credincioși, cu tânguire i-au spus nedreptatea ce li s-a făcut lor de împăratul. Iar Sfântul mângâindu-i cu cuvintele sale, îndată s-a dus la împăratul în Constantinopol, și stând înaintea lui, i-a zis: „Cinstea împăratului iubește judecată". Deci, pentru ce, o! împărate, ai făcut judecată nedreaptă, izgonind pe credincioși din Sf. Biserică și dând-o pe ea rău-credincioșilor?"

Zis-a lui împăratul: „Iarăși spre mustrarea mea ai venit Vasile? Nu ți se cuvine să fii astfel!” Vasile răspunse: „Se cuvine mie și a muri pentru dreptate”. Acolo sta de față mai-marele bucătarilor cel împărătesc, cu numele Demosten; acela vrând să ajute arienilor, a vorbit ceva, ocărând pe Sfântul. Iar Sfântul i-a zis: „Vedem și pe necărturarul Demosten”. Iar acela nerușinându-se, iarăși a grăit ceva împotrivă. Apoi Sfântul i-a zis: „Lucrul tău este, ca pentru mâncări să grijești, iar nu dogmele bisericești să le tulburi”. Atunci a tăcut Demosten rușinat.

Iar împăratul pe de o parte mâniindu-se și pe de altă parte rușinându-se, a zis lui Vasile: „Să mergi tu între ei, însă astfel să judeci, ca să nu te afli ajutând pe poporul credinței tale”. Iar Sfântul i-a răspuns: „De voi judeca cu nedreptate, să mă trimiți și pe mine la surghiune, și pe cei de o credință cu mine să-i izgonești; iar Biserica s-o dai arienilor”. Apoi Sfântul luând de la împărat scrisoare, s-a întors în Niceea și chemând pe arieni, le-a zis: „Iată, împăratul mi-a dat putere, ca să fac judecată între voi și între credincioși, pentru Biserica pe care cu sila ați luat-o”. Iar ei i-au răspuns: „Deci, judecă dar după judecata împăratului”. Iar Sfântul a zis: „Să mergeți și voi arienii, și voi credincioșii, să închideți Biserica, și încuind-o, s-o pecetluiți cu pecețile, voi cu ale voastre și aceștia cu ale lor; apoi să puneți de amândouă părțile străji tari. Și mergând mai întâi voi arienii, să vă rugați trei zile și trei nopți, și după aceea să vă apropiați de Biserică. Și dacă cu rugăciunea voastră se vor deschide singure ușile, apoi să fie Biserica a voastră în veci; iar dacă nu, apoi ne vom ruga noi o noapte și vom merge spre Biserică cântând, și dacă se vor deschide nouă, apoi s-o avem pe ea în veci; iar de nu se vor deschide nici nouă, apoi iarăși a voastră să fie Biserica”. Și a fost plăcut cuvântul acesta înaintea arienilor. Iar credincioșii se mâhneau asupra Sfântului, zicând, că nu după dreptate, ci de frica împăratului a făcut judecata. Și făcându-se înțelegere din amândouă părțile, a fost străjuită cu tot dinadinsul Sfânta Biserică, pecetluită și întărită.

Rugându-se arienii trei zile și trei nopți, și apropiindu-se de Biserică, nu s-a făcut nici un semn, și s-au rugat de dimineață până la al șaselea ceas (adică ora 12 după noi), stând și strigând: „Doamne miluiește”, dar nu li s-au deschis ușile Bisericii și s-au dus deșerți și cu rușine. Atunci marele Vasile adunând pe toți credincioșii, cu

femeile și copii, au ieșit din cetatea la Biserica Sfântului Mucenic Diomid; acolo făcând priveghere de toată noaptea, au mers dimineața cu toții la sobornicească Biserică cea pecetluită, cântând: „Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte miluiește-ne pe noi". Apoi stând înaintea ușilor Bisericii, a zis către popor: „Ridicați mâinile voastre spre înălțimea cerului și strigați cu dinadinsul: „Doamne miluiește". Și acestea făcându-se, Sfântul a poruncit, ca să fie tăcere, și apropiindu-se de ușă, a însemnat-o cu semnul Sfintei Cruci de trei ori și a zis: „Bine este cuvântat Dumnezeul creștinilor, totdeauna acum și pururea și în veci vecilor. Glăsuind poporul: „Amin", îndată s-a făcut cutremur, și au început a se sfărâma zăvoarele, au căzut întăririle, s-au dezlegat pecețile și s-a deschis ușa ca de un vânt și furtună mare și s-a lovit de zid. Iar Dumnezeiescul Vasile a început a cânta: „Ridicați boieri porțile voastre, ridicați porțile cele veșnice și va intra Împăratul Slavei". Vasile intrând în Sfânta Biserică, cu toată mulțimea credincioșilor și săvârșind Dumnezeiasca Slujbă, a slobozit pe popor cu veselie; dar mulțime mare de arieni văzând acea minune, s-au lepădat de credința lor cea rea, și s-au adăugat la cei drept-credincioși. Înștiințându-se împăratul de dreapta judecată a lui Vasile și de acea minune prea slăvită, s-a mirat foarte, și defăima urâciunea relei credințe arienești; însă orbindu-se de răutate, nu s-a întors la dreapta credință și după aceea a pierit, ticălosul. Pentru că fiind el biruit la război în părțile Traciei, a fugit și s-a ascuns într-o șură de paie, iar prigonitorii lui înconjurând claia cu foc au aprins-o și acolo împăratul arzând, s-a dus în focul cel nestis. Deci, a fost moartea împăratului într-același an, după răposarea Sfântului Părintelui nostru Vasile (V. Sf. 1 ianuarie).

Râvna bună și râvna rea

Pildă de o desăvârșită râvnă bună a arătat Mântuitorul nostru Iisus Hristos în lucrarea actului mântuiri lumii și în apărarea Sfinteniei și bunei rânduieli a Bisericii lui Dumnezeu, când a scos afară dintr-însa cu bici de ștreang, oile, boii, porumbeii, răsturnând mesele cu bani ale schimbătorilor și zicându-le: *„Luați acestea de aici, și nu faceți Casa Tatălui Meu, casă de negoț... Casa Mea, Casă* (Biserică) *de rugăciune este, și se va chema pentru toate neamurile, iar voi ați făcut-o peșteră, tâlharilor?"*... Atunci și-au adus

aminte ucenicii Săi că este scris: *„Râvna Casei Tale M-a mâncat pe Mine, și ocările celor ce Te ocărăsc pe Tine au căzut asupra Mea"* (Ioan 2, 13-22; Mt. 21, 10-13; Mc. 11, 15-17; Lc. 19, 45-46).

O minunată râvnă în lucrarea pentru trezirea lumii și apropierea ei de Dumnezeu, au arătat, în felurite forme, Sf. Strămoși, începând cu: Adam, Sit, Enoh, Noe, ș.a.; Sf. Patriarhi, proroci și toți oamenii lui Dumnezeu și urmașii lor vrednici în Biserica Noului Testament.

Pildă vie de o aleasă râvnă sfântă a arătat lumii din toate vremurile, lucrul apostoliei purtătorului de Dumnezeu Pavel, făcut în cetatea Corintului și în alte localități. Deși avea multe și mari îndreptări și stăpânire de la Dumnezeu-Omul Iisus Hristos, Care a zis: *„Vrednic este lucrătorul de plata sa"* (Lc. 10, 4; Mt.10, 10; 1 Cor.9, 7-18; 1 Tim. 5, 18), și întărit de pilda celorlalți Apostoli mari de a lua de la Corinteni, pe care-i învăța, cele ce erau pentru trebuințele sale; el nimic n-a luat de la dânșii, suferind mai bine toată ticăloșia și reaua pătimire, pentru a nu împiedica propovăduirea Evangheliei și sădirea Cuvântului Dumnezeiesc în inimile lor. *„Eu* - zice el - *n-am făcut după puterea aceasta; ci toate le răbdăm, ca să nu dăm zăticnire* (împiedicare) *Evangheliei lui Hristos"*. Cuvintele acestea arată fierbinteala mare a sufletului său pentru creșterea și înmulțirea credinței întru Hristos, adică a Slavei lui Dumnezeu și a mântuirii oamenilor. Aceasta este cea mai mare faptă bună, maica tuturor faptelor bune celor mari, ce locuiește în inimile aleșilor lui Dumnezeu. Aceasta se numește râvna cea bună sau râvna sfântă după Dumnezeu.

Râvna Sfântă se naște din dragostea Sfântă, se îndreptează de dreapta socoteală și se întărește de buna îngăduire și statornicie. Tot sufletul omului are puterea dragostei sădită de Dumnezeu întrînsul, precum toate corpurile omenești au foc (căldură) semănată în toate părțile lor de Ziditorul tuturor. Nici un suflet nu se află neîmpărtășit de dragoste, precum nici un corp omenesc viu nu se află neîmpărtășit de foc. Precum focul cel ascuns în corpurile neînsuflețite și nesimțitoare (pietre, lemne, metale etc.) nu face nici o lucrare simțită sau arătată, dacă nu se vor uni și mișca prin apăsare și frecare rapidă; așa și dragostea ce-i pusă în inimile noastre nici un lucru bun văzut nu face, dacă nu va crește și se va mări prin Dumnezeiescul Dar. Precum focul ascuns în corpurile neînsuflețite și nesimțitoare, prin unire și frecare rapidă, naște: căldură, foc, flacără și lumină; tot astfel și dragostea ce este în inimile noastre, prin

unirea cu Dumnezeiescul Dar naște și crește râvna Sfântă după Dumnezeu. Precum flacăra înfierbântă și arde, tot astfel, râvna cea cu dreaptă socoteală folosește, iar râvna fără de buna socoteală: arde, păgubește și vatămă.

Când noi ne pornim cu multă căldură și repeziciune să facem lucruri nelegiuite și nedrepte, nedeslușindu-ne că unele ca acestea sunt vătămătoare, ba încă socotindu-le greșit că-s legiuite și drepte, atunci râvna noastră este nedrepată, nesocotită, înrăutățită și vătămătoare. O astfel de râvnă aveau israeliții despre care mărturisește Sfântul Apostol Pavel, zicând: *„Mărturisesc lor că dragostea* (râvna) *lui Dumnezeu o au, dar după cunoștință"* (Rom. 10, 2). O astfel de râvnă o avea și Sfântul Ap. Pavel când era Saul, adică mai înainte de a deveni creștin și Apostol. Ia priviți-l, cum urmărește, prinde, închide și bate pe cei ce credeau în Mântuitorul nostru Iisus Hristos!

Chipul de față ne arată pe un Preot-Călugăr (Cuv. Antonie) impresurat de feluritele gadin infernale, care îl luptă spre a-l împiedica de a-și împlini datoriile sale Preoțești, luminătoare sufletelor omenești. Spiritele iadului adeseori se năpustesc asupra Preotului-Călugăr, luminător al poporului, atacându-l cu felurite înfricoșări și torturi intrene și externe, ziua și noaptea ca să nu mai lucreze după dreptarul Ortodoxiei Divine la mântuirea Sufletelor; ci numai după plăcerea lu-

Priviți-l cum se învoiește la uciderea cu pietre a întâiului Mucenic, Apostol și Arhidiacon Ștefan! Priviți-l cum suflă cu îngroziri și moarte asupra credincioșilor și ucenicilor Dulcelui nostru Iisus Hristos! Priviți-l cum aleargă, însoțit de ostași, în cetatea Damascului, ca pe oricâți bărbați și femei va afla acolo crezând în Hristos, legați să-i aducă în Ierusalim. Fierbere este acest lucru al unui suflet mare,

---

mii împătimită în felurite rătăciri, necurății și răutăți, prin care zace în satana cel rău (1 Ioan 5, 9; Ioan 17, 9; Ier. 7, 16-20; 11, 11-23; 14, 10-16; Apoc. 21, 3).

Când diavolii nu pot seduce pe Preotul-Călugăr la voia lor, prin năluciri înfricoșătoare și torturătoare, apoi lucrează asupra lui cu mai multă meșteșugire și puteri infernale prin lumea întunecată sufletește, ce cu pasiune îi slugărește (Mt. 4, 1-12; Lc. 4, 1-18 și Mt. 13, 38; F. Ap. 13, 10; Ioan 3, 8, 10, 12; 2 Tim. 2, 23; Ioan. 6, 70; 8, 41-49; 13, 2, 10, 26, 27; 18, 3-6; Mt. 27, 3-5; Lc, 22, 31-32; Apc. 2, 10; Efs. 6, 11-20). Diavolii prin slugile lor întrupate din lume (Ioan 8, 44), luptă groaznic pe Sfinții Liturghisitori spre a-i silui a da cele Sfinte tuturor sufletelor rătăcite de la adevăr, sufletelor necurate, înrăutățite, devodate feluritelor slujbe drăcești, camuflate cu ipocrizie sub masca creștinătății, cu condiția de a nu le învăța nimic după Dumnezeu pentru mântuirea lor.

Iată gadinile iadului cum lcrează fiecare în parte spre a face pe Preotul Călugăr nelucrător.

1) Sus în partea stângă vedem o gadină înaripată, care cu ghearele ei deschide urechea Preotului pentru a-i băga într-însa, dimpreună cu gadina aceia solzoasă cu ciocul lung, toate învățăturile potrivnice Ortodoxiei, sfințeniei și mântuirii sufletelor omenești. Gadina aceasta îi suflă Preotului în ureche: glume, cântece curvești, vorbe putrede, convorbiri porcoase, polojenii, hilezenii și felurite deșertăciuni provocatoare de râs nebunesc, păcate și neorânduieli. a treia gadină din stânga îl ține cu o gheară de mâna stângă, iar cu cealaltă gheară, înaripată cu o gheoagă, îl amenință că-i va sparge capul dacă va nesocoti sfatul lor infernal. Jos o altă gadină stă cu picioarele și ghearele proptite la picioarele Preotului, cu scopul infernal de a-l împiedica de mai înainte pe calea vieții prin alergarea cea bună și împlinirea datoriilor duhovnicești.

Sus la dreapta, două infernale gadini monstruoase, înfuriate, cu ghearele ridicate. Îl amență pe Preot că-i voi zbura creierii din cap dacă va mai cuteza a da în popor învățături Divine, oral sau scrise, pentru mântuirea sufletelor din ghearele satanei. A treia gadină cu o gheară strânge puternic drepta Preotului; și cu cealaltă gheară se luptă disperată a-i scoate metaniile din mână. A patra gadină îl trage cu amândouă ghearele-i înfipte în epitrafir, în jos la iad, amenințându-l că de nu va face slujbe numai de formă goală fără a mai lumina poporul după Dumnezeieștile scripturi, rânduieli Divine și Sfinte pravile, îl va surghiuni, dezbrăcat, rade, tunde și

care se numește: râvnă. Aceasta este o râvnă mare, dar fără socoteală și după urmare păgubitoare și prea vătămătoare. Saul era nedumerit, nedeslușit, necunoscând bine, care lucru era legiuit și care nelegiuit, care drept și care nedrept, care-i plăcut și care-i urât lui Dumnezeu. Ura și prigonea credința creștinească și căuta să piardă pe cei ce credeau în Hristos, socotind greșit că lucrul acesta ar fi fost: bun, legiuit, drept și bineplăcut lui Dumnezeu! De aici vedem că avea râvnă multă și mare, dar goală de dreapta socoteală.

---

scoate afară din mănăstire cu forța. Da, gadinile astea infernale cu chip omenesc, făuresc felurite batjocuri asupra Preotului conștient, amenințându-l că de nu va înceta cu predici luminătoare, îl va ponegri în așa fel înaintea lumii; încât să nu mai poată lucra înainte. Așa au făcut și fac gadinile acestea demonice. Dacă pe Mântuitorul cel preacurat Dumnezeu, L-au prigănit slugile diavolui că-i: ieretic, înșelător, Beelzebub, fermecător, care cu domnul dracilor scoate pe draci, prietenul păcătoșilor și vameșilor, stricător legii... cu atât mai mult vor ponegri ele pe slugile lui, pe Sfințiții Liturghisitori și luminători ai poporului. Gadinile acestea sau fiara apocaliptică purtătoare de mască omenească, hotărăsc Sfințiților Liturghisitori: ori să se dea după obiceiurile lor, ori să plece din adunarea lor, ori să moară (Apc. 11, 1-18; 12; 13; 21, 7). Știu un Preot Călugăr în vremurile astea care a suferit multe de la gadinile infernale: prgoniri, acuzări satanice, blestemății, torturi, spargerea unui gavanos cu sânge în poartă, aruncarea unui cui de fier peste Sfânta Masă în timpul Liturghisirii, după heruvic etc., etc....

Toți Preoții care își fac datoriile lor preoțești conștiincios în Liturghisire, însoțite de luminarea sufletelor credincioșilor prin predici, evanghelizări, catehizări, sfaturi și călăuziri luminătoare sufletelor ce vin cu pietate la ei, au de suferit mult și multe de la gadinile iadului, de la fiarele acestea apocaliptice cu chip omenesc (Apc. 13; 12). Așa pățesc și credincioșii cei buni.

„Pentru ca să nu mă mai înalț, datu-mi-s-a mie îmbolditor trupului îngerul (gadinile) satanei, ca să mă bată peste obraz. La rugăciunea întreită, pentru a le depărta de la mine, Domnul mi-a răspuns: „Destul îți este ție Darul Meu, că puterea Mea întru neputință se desăvârșește. Deci cu dulceață mă voi lăuda mai mult în neputințele mele, ca să locuiască întru mine puterea lui Hristos. Pentru aceea binevoiesc în: neputințe, necazuri, defăimări, nevoi, prigoane, strâmtorări pentru Hristos, căci când sălbesc, atunci sunt mai tare (2 Cor. 12, 7-10)".

„Să ne îmbrăcăm cu toate armele lui Dumnezeu ca să putem sta împotriva meșteșugirilor Diavolui, căci nu ne este nouă lupta împotriva trupului și a sângelui; ci împotriva începătoriilor, domniilor și a stăpânitorilor întunericului veacului acestuia, împotriva duhurilor răutății întru cele cerești" (Efs. 6, 11-12).

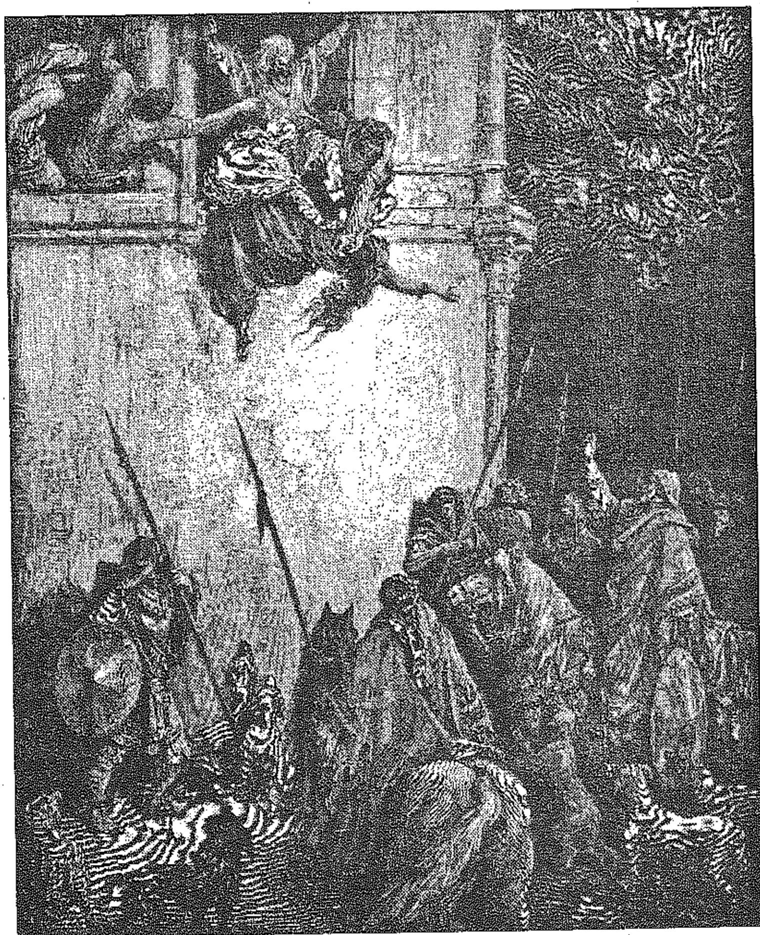
Când din Cer l-au chemat pe el Fiul lui Dumnezeu și a primit în sufletul său cunoștința adevărului și dreapta deslușire a lucrurilor, atunci râvna lui s-a făcut lămurită și prin urmare prea folositoare. Drept aceea, alerga: *„De la Ierusalim și împrejur până la Iliric, propovăduind Evanghelia, învățând dogmele credinței, binevestind legiuirile lucrurilor celor bune, stricând necredința și zidind Biserica, întorcând pe cei necredincioși și întărind pe cei credincioși"* (Rom. 15, 19). Râvna era și cea dintâi, precum singur o mărturisește, zicând: *„Râvnitor fiind al părinteștilor mele predanii"* (Gal. 1, 14). Râvna și cea de-a doua, precum ne încredințează însuși el, zicând: *„Că vă râvnesc pe voi cu râvna lui Dumnezeu"* (2 Cor. 11, 2). Cea dintâi, însă, fiind o râvnă fără de dreaptă socoteală, ardea, adică vătăma și pierdea; iar cea de-a doua, fiindcă era plină de dreaptă socoteală: încălzea, lumina, folosea și agonisea mântuirea veșnică ascultătorilor săi. De aici vedem clar că dreapta socoteală îndreptează pe râvnă de la pornirea spre lucrările rele la lucrarea faptelor bune.

Râvna cea cu dreaptă socoteală însă are trebuință de multă dreaptă credință, bună cunoștință, Divină luminare, răbdare și de statornicie, căci fără de aceasta nu petrece în om multă vreme; ci în scurt timp se stinge, ca focul aprins cu câlți, paie, ori cu alte materii ușoare, care ard și se trec repede. Omul râvnitor se luptă împotriva a tot felul de nelegiuire, ostenindu-se mult cu mintea, cu cuvântul, cu lucrul și cu tot chipul ca să șteargă din rădăcină toate răutățile și în locul acestora să sădească în inima lui și a altor oameni toată fapta cea bună. *„Toată lumea în cel rău zace..."* (1 Ioan 5, 19; comp. Ioan 8, 34-35; 1 Ioan 3, 8). Răutatea este multă, fapta bună foarte puțină. Răutatea are apărători: isteți, iscusiți, tari și foarte mulți; iar bunătatea sau râvna Sfântă după Dumnezeu, are foarte puțini apărători și adeseori nici unul (Filip. 2, 20-21; 2 Tim. 4, 6-10; 14-18; Ioan 16, 32; Mt. 26, 65 și întreg Ps. 54). Din această cauză unii defaimă pe omul bine râvnitor când îl sfătuiește și învață, ca pe un mult vorbitor și bârfitor. *„Oare ce voiește să grăiască acest semănător de cuvinte?"* ziceau pentru Pavel, epicureii și filosofii stoici, când învăța pe popor în Atena. Alții îl prihănesc pe el ca pe un nebun și nepriceput. *„Ești nebun, Pavele! Cartea cea multă te duce la nebunie"*, striga cu mare glas puternicul Fist către Pavel (F. Ap. 26, 24). Alții clevetesc pe cei râvnitori ca și cum ar tulbura liniștea cetăților: *„Oamenii aceștia tulbură cetatea noastră"* (F. Ap. 16, 20-21), strigau asupra lui Pavel și Sila, stăpânii slujnicei

cu duh pitonicesc. Aceia îi înfruntă pe cei ce au râvnă după Dumnezeu ca pe niște stricători ai socotelilor și ai obiceiurilor poporului: *„Au tu ești însuți acela care răzvrătești și nenorocești pe Israel?"* ocăra împăratul Ahab pe Proorocul Ilie. Cealaltă îl înfricoșa pe el de moarte: *„Acestea să-mi facă mie dumnezeii și acestea să-mi adauge, dacă mâine în ceasul acesta nu voi face cu viața ta, așa cum ai făcut tu cu viața fiecăruia din ei"* (3 Împ. 18, 17; 19, 2), striga furioasă Izabela cea rea asupra râvnitorului Ilie. Și câte prigoane ridică tiranii și unelte și meșteșugiri infernale de tortură pregătesc muncitorii oamenilor râvnitori după Dumnezeu, mărturisesc: temnița lui Iosif, ferăstruirea lui Isaia, pălmuirile lui Miheia, groapa noroioasă în care a fost aruncat Ieremia, strâmtorările și funiile cu care a legat Israelul idolatrizat pe proorocul-preot Iezechiel în Babilon (Iez. 2; 3), groapa cu lei în care a fost aruncat Daniel, cuptorul cel înșeptit ars în care au fost aruncați spre pierzare cei trei tineri, legăturile lui Pavel, pătimirile cele multe ale apostolilor... Aceasta o mărturisesc nevoințele Mărturisitorilor, pătimirile Mucenicilor și ispitele cele foarte dureroase și costisitoare ale binecredincioșilor clerici și creștini râvnitori după Dumnezeu. Din acestea vede fiecare, că atâta este de absolut trebuincioasă statornicia pentru întărirea râvnei, că dacă aceasta ar lipsi, se preface râvna în frică, râvnitorul devine fricos și de tot lucrul bun deșert, adică nelucrător.

Cel ce are râvnă povățuită de dreapta socoteală și întărită, de statornicie, acela face lucrurile cele mai mari și minunate. O râvnă ca aceasta avea Ilie cel cu nume mare. Râvna lui era râvna după buna cunoștință, căci el a râvnit pentru slujirea Dumnezeului celui adevărat. *„Râvnind, am râvnit Domnului Atotțiitorului – zicea el – că Te-au părăsit pe Tine fiii lui Israel. Jertfelnicele Tale le-au surpat, pe proorocii Tăi cu sabia i-au ucis. Am rămas numai eu singur și caută să-mi ia viața"* (3 Împ. 19, 14; 21, 17-26). După cunoștință era râvna lui, pentru că Dumnezeu îl povățuia pe el la toate lucrurile câte le făcea. Râvna lui Ilie era și îngăduitoare și statornică, așa, încât nici vrăjmășuirile proorocilor mincinoși, nici înfruntările împăratului Ahab, nici îngrozirile Izabelei, n-au stins para înfocată a râvnei sale Dumnezeiești. Măcar deși ca un om s-a temut de vrăjmășuirile Izabelei cele purtătoare de moarte și a fugit departe, cale de 40 de zile până în pustia Horebului, însă râvna sufletului său rămânea neclătinată, bărbătoasă și vitează totdeauna. Drept aceea, după pu-

țin timp îl vedem întorcându-se și înfruntând pe împăratul Ahab pentru răpirea viei și vărsarea sângelui nevinovat al lui Navute. *„Au nu ești tu un ucigaș și un hoț?" Acestea zice Domnul* - a zis Ilie lui Ahab - *precum tu ai ucis și ai moștenit pe nedrept pe Navute, locul unde au linș porcii și câinii sângele lui Navute, acolo vor linge câinii sângele tău... Te voi mătura și nimici dimpreună cu toată casa ta din Israel... Câinii vor mânca pe Izabela lângă zidu-*

Izabela care pune la cale uciderea lui Navute, a fost aruncată din palat, de la etaj, pe fereastră. Prăbușindu-se jos, s-a spart și sângele a țâșnit din ea, stropind pe zid și pe cai. Iehu a călcat-o în picioare. Câinii au mânat trupul ei, din care a rămas numai țeasta capului, labele mâinilor și tălpile picioarelor (Vezi pe larg 4 Împ. 9, 20-37).

rile Izreelului" (3 Împ. 19, 14; 21, 17-26). Și câte alte lucruri minunate, ori mai bine zis, minuni, a săvârșit râvna cea Sfântă a acestui mare prooroc? El, pentru ca să nu se mai rătăcească poporul lui Dumnezeu, nici să se mai închine idolului Baal, s-a rugat lui Dumnezeu ca să nu plouă. Ruga i-a fost auzită, cerul s-a încuiat și ploaia nu s-a mai pogorât *„pe pământ trei ani și șase luni"*. El, ca să dovedească de amăgitori pe popii rușinii care slujeau idolului Baal, și să întoarcă la Dumnezeul cel viu pe poporul care idolo-slujise lui Baal, cu rugăciunea a pogorât foc din cer peste jertfa sa. *„A căzut foc* – zice sfințitul cuvânt – *de la Domnul din cer și a mistuit arderile cele întregi și despicăturile lemnelor și apa ce era în groapă și pietrele și țărâna a lins-o"*. Pe această minune văzând-o poporul, au căzut toți cu fețele la pământ, strigând: *„Cu adevărat, Domnul Dumnezeu, Acesta este Dumnezeul nostru"*. Când a văzut omul lui Dumnezeu, întoarcerea și credința poporului, atunci cu rugăciunea sa a deschis cerul. *„Și iarăși s-a rugat și cerul ploaie a dat și pământul a odrăslit rodul său"* (3 Împ. 17, 18; Iac. 5, 18). Prin minunile acestea râvnitorul Ilie a pierdut închinarea lui Baal, a dovedit cine este Dumnezeul Cel adevărat, a întărit pe cei credincioși în adevărata credință către Dumnezeul cerului și al pământului, și a întors de la necredință pe cei rătăciți la idolatrie, adică pe cei necredincioși. Prin mustrarea sa proorocească, la atâta pocăință a adus pe Ahab, pentru nedreapta ucidere și răpirea viei lui Navute, încât acela: *„S-a umilit înaintea Feței Domnului, încât și-a rupt hainele sale împărătești și s-a îmbrăcat cu sac, a postit, se culca cu sacul acela și mergea încet"* (3 Împ. 21, 27-28).

Înainte Mergătorul Ioan a luat și Duhul și puterea râvnei proorocului Ilie, după proorocia lui Zaharia, tatăl său. Astfel îl vedem pe el îndemnând pe toți la pocăință, sfătuind popoarele, învățând pe vameși și dojenind pe ostași. Nici stăpânirea arhiereilor, nici pizma fariseilor, nici răutatea cărturarilor, adică a puternicilor zilei, nu l-au putut opri pe el de la propovăduirea adevărului. Mărturisea de față înaintea tuturor, cum că nu este el Hristos cel așteptat și arătându-le cine este Iisus Hristos, el le zicea: *„Iată Mielul lui Dumnezeu, Care ridică păcatele lumii"* (Ioan 1, 29). El boteza cu îndrăzneală pe toți care veneau către dânsul, cu botezul pocăinței și al mai înainte gătirii pentru botezul lui Hristos, propovăduind cu multă îndrăz-

neală *„Eu vă botez pe voi cu apă spre pocăință; iar Cel ce vine în urma mea, mai tare decât mine este, Căruia eu nu sunt îndestulat a-i purta încălțămintele. Acela vă va boteza pe voi cu Duh Sfânt și cu foc"* (Mt. 3, 11). Omul acesta a purtat foarte multă râvnă în sine, din pântecele maicii sale, încât când a văzut fărădelegea lui Irod, nu s-a temut: nici de stăpânirea împărătească, nici de cruzimea socotelii lui celei fără de omenie; ci a venit sârguitor, a stătut înaintea lui cu îndrăzneală, și cu nesfială l-a sfătuit pe dânsul, măcar că mai dinainte ca un Prooroc mare vedea temnița ce-l aștepta și tăierea capului său. *„Nu ți se cade ție, o, împărate* - zicea el lui Irod - *să aibi pe soția fratelui tău..."* (Mt. 14, 3-4; și cuvântul sau cazania din 29 august). Mare a fost și râvna Proorocului Natan, însă o covârșește pe acea râvnă înflăcărată a Botezătorului. Natan sfătuia pe un împărat credincios, înțelept, bun, blând și Sfânt; iar Botezătorul pe un împărat aspru și cu nărav rău.

Privește încă și la Apostolul Pavel, ca să înțelegi isprăvile râvnei celei fierbinți, lămuritoare și statornică. Nici un lucru nu poate să-l despărțească pe dânsul de dragostea lui Hristos: nici necazul, nici strâmtorarea, nici goana, nici foamea, nici golătatea, nici primejdia, nici sabia, nici moartea, nici viața, nici îngerii, nici începătoriile, nici puterile, nici cele de acum, nici cele ce vor să fie, nici înălțimile, nici adâncimile, nici vreo altă zidire oarecare (Rom. 8, 35-39). El grăiește înaintea: împăraților, domnilor, stăpânitorilor și a învățătorilor celor mai vestiți, propovăduind pe Iisus Hristos Cel Răstignit. Pe toate le socotește gunoaie, ca pe Hristos să-L dobândească. El nu poartă grijă de viața sa, nici o socotește pe ea mai vrednică și mai prețioasă decât propovăduirea Evanghelicească. În acest înalt scop, el suferă și se roagă. Vrea să fie chiar și anatema de la Hristos, adică despărțit de Hristos, numai ca israelitenii să se mântuiască. Și ce sunt acestea toate? Fără numai lucrări văzute și dovezi puternice de râvna sa arzătoare. Taie împrejur pe Timotei ucenicul său, cu iconomie „pentru iudei" care era în locurile acelea... Se face iudeilor ca un iudeu, celor ce sunt în lege ca un sublege, celor fărădelege ca un fărădelege, celor neputincioși ca un neputincios. Tuturor toate se face, pentru ca să-i mântuiască cu adevărat pe unii (1 Cor. 1, 23; Filip. 3, 8; F. Ap. 20, 24; Rom. 9, 3 F.Ap. 16, 3; 1 cor. 9, 20, 22). Și acestea toate ce sunt? Lucrări și dovezi vii de o adâncă și dreaptă socoteală a Dumnezeieștii mân-

tuiri pentru omenirea în care activa apostolește. El rabdă toate: goane, temniță, legături, toiegiri, împroșcări cu pietre, și alte multe felurite pătimiri. În fiecare zi se apropie de porțile morții. În toate acestea el păzește și conservă în ființa sa aceeași fierbințeală a râvnei pentru Evangheliceasca propovăduire, până când prin moarte de mărturisire Sfântă și-a dat Sfântul său suflet în mâinile Ziditorului și Stăpânului său Hristos Dumnezeu. Acestea sunt pilde vii pentru noi, ale isprăvilor statorniciei celei neclătite și neînduplecate ale sufletului său mare și tare ca un diamant.

Dacă vei întinde privirea minții tale în toată lumea, ai să vezi într-însa isprăvile cele mai cuprinzătoare ale râvnei. Într-însa ai să vezi că nimenea altul n-a întărit cinstirea lui Dumnezeu în neamul lui Israel, fără numai râvna Proorocilor, care au suferit mult, mult, unii chiar până la martirizare. Nimenea altul, n-a întors din rătăcirea idolilor, pe neamuri și le-au băgat pe ele în lumina adevărurilor dreptei credințe creștinești, fără numai râvna Apostolilor. nimenea altul n-a înfruntat hulele ereticilor, și n-a întărit dogmele ortodoxiei creștinești, fără numai râvna Dumnezeieștilor Dascăli și Sfinți Părinți ai Bisericii.

Mare faptă bună este râvna și mari sunt isprăvile acesteia. Însă aceasta, foarte rar se află curată de nedreapta socoteală. Nedreapta socoteală strică mult pe fapta bună a râvnei, și de multe ori o preface pe ea în răutate. Eu am râvnă fierbinte ca focul pentru greșelile altora; iar pentru ale mele sunt rece ca gheața. Gunoiul din ochiul fratelui meu, adică greșeala lui cea mică, mi se arată mie mare, ca o bârnă în ochiul lui, adică un păcat foarte mare; iar bârna din ochiul meu, adică păcatul meu cel mare, mie mi se pare mic. Aceasta e o râvnă, nelămurită, întunecată și păgubitoare. Cu aceasta eu socotesc că sunt râvnitor, pe când în realitate sunt un desăvârșit fățarnic. Când am râvnă dreaptă, mai întâi îmi deslușesc păcatele mele și-mi curățesc sufletul meu de ele, apoi mă apuc de îndreptarea altora. *„Fățarnicule* – mustră Domnul pe a mea râvnă nedreaptă – *scoate mai întâi bârna din ochiul tău, și așa vei vedea să scoți gunoiul din ochiului fratelui tău.."* (Mt. 7, 1-5; 23; Rom. 2; 14). Câți au râvnă nedreaptă, nedeosebind pe cele cu adevărat bune din cele rele, fac păcate mari, socotind că fac fapte bune și mari. Pildă a acestui lucru sunt dezbinătorii și dezbinații sau ereticii (care în prezent sunt împărțiți în vreo 800 de secte, contrare unele altora și în special contra

Sf. Biserici creștine ortodoxe). Aceia în râvna lor cea rea sau nelămurită, întunecându-se, văd gunoiul în ochiul fratelui sau aproapelui lor, uriaș, ca o bârnă sau cât o cămilă. Aceia plăsmuind felurite greșeli în Biserica lui Hristos, care nu-s greșeli; ci rânduieli Sfinte și împodobiri cuviincioase Sfințeniei Ei, socotesc ca o faptă bună despărțirea lor de Dânsa, adică rătăcirea și pierzarea sufletelor lor. Drept aceea se dezbină prea ticăloșii aceia de la Biserică, și depărtându-se de la Dânsa, alcătuiesc tovărășii și cârduri stricătoare sufletelor lor, cârduri rătăcite de Biserica (adunarea) lui Dumnezeu și lipsite cu totul de Dumnezeiescul Dar. Toți aceia câți au râvnă, dar necunoscând că sunt mădulare ale biserici, se obrăznicesc chiar și asupra proiestoșilor Bisericii, înfruntându-i pe dânșii. Acei rău râvnitori, socotesc că fac o faptă bună cu aceasta, pe când ei în realitate lucrează răutate, urâciune, adică neascultare și nesupunere. Toți câți au râvnă pentru îndreptarea fraților s-au aproapelui lor, dar nu o întrebuințează pe ea cu binecuvenita dreaptă socoteală, sfătuindu-i și călăuzindu-i pe dânșii după dreptarul ortodoxiei, adică drept și cu bun înțeles după cuvântul lui Dumnezeu, sfaturile apostolești, hotărârile Sfintelor Sinoade și dreapta rațiune. *„Ce voiți să vă facă vouă oamenii, faceți și voi asemenea. Aceasta-i legea și Proorocii"* (Mt.7, 12; Lc. 6, 31; Rom. 13, 8, 10), zice Mântuitorul. *„Fraților* - zice Apostolul - *de va cădea vreun om în vreo greșeală, voi cei duhovnicești, îndreptați pe unul ca acela cu Duhul blândeților; păzindu-te pe tine să nu cazi și tu în ispită. Purtați sarcinile unii altora și așa veți plini Legea lui Hristos..."* (Gal. 6, 1-2). Apostolul aici atrage atenția râvnitorilor Duhovnicești, ca în sfătuirea celor greșiți să întrebuințeze Duhul blândeții, să vegheze asupra stării lor sufletești, ca să nu cadă și ei în ispită. Și de aici vedem clar, dezbinații de la Biserica lui Dumnezeu, ocărând pe fiii și fiicele din sânul ei, ba chiar și pe proiestoșii săi, după mentalitatea lor scâlciată, cu multă aprindere păcătoasă, cu asprime și ironie, în loc de folos, cauzează vătămare, în loc de faptă bună fac păcat și în loc de râvnă sfântă săvârșesc răutate infernală.

Râvna, iubiții mei frați și fii duhovnicești, este o mare faptă bună, însă are trebuință de-o mare dreaptă socoteală. Pare-mi-se că aceasta înseamnează cuvântul Domnului: *„Foc am venit să arunc pe pământ..."* (Lc. 12, 49-53; comp. Mt. 10, 34-42). *„Fiecare cu foc se va săra... Și toată jertfa cu sare se va săra..."* (Mc. 9, 49-50; comp. Lev. 2, 13; cols.

4, 6; Iez. 48, 24). Focul aici preînchipuie pe râvnă, pentru că râvna e fierbinte ca și focul. Sarea preînchipuie pe dreapta socoteală, căci precum sarea păzește de putreziciune pe cele ce se sară și îndulcește bucatele în care se pune potrivit; așa și dreapta socoteală păzește pe râvnă de păcate și sfințește toate lucrările acesteia. Mântuitorul întrebuințând aceste două cuvinte *„foc și sare"*, le unește strâns, alcătuindu-le într-una: *„foc sărat"* (ca bărbatul și femeia ce formează un singur trup după Dumnezeu) (Mt. 19, 5-6; comp. Fac. 2, 24; Efs. 5, 31; 1 cor. 6, 16; 7, 10), ori foc care sară. Prin aceasta el ne arată că-i absolută trebuință ca râvna să fie împreunată totdeauna cu dreapta socoteală. Pentru aceasta a zis: *„Fiecare cu foc se va săra"*, adică tot omul facă-se râvnitor cu dreaptă socoteală. *„Și toată jertfa cu sare se va săra"* adică toată fapta bună ieșită din râvna sufletului, să fie dreasă cu dreaptă socoteală. Acestea le-a zis El căci fapta bună fără dreapta socoteală, nu-i bine primită înaintea Lui. Aceasta reiese din cuvintele lui Dumnezeu pentru jertfa lui Cain. Drept, că aducea Cain jertfa sa, căci o aducea pe ea lui Dumnezeu. Însă nu deslușea bine, cum că se cuvenea să aducă lui Dumnezeu pe cele mai bune din lucrurile sale sau din produsele pământului. Pentru aceea a zis către el Dumnezeu: *„De ai fi adus drept și ai fi împărțit drept, n-ai fi păcătuit?"* Apoi i-a arătat că n-a primit darul lui, zicând: Ți-l întorc ție pe dânsul. Către tine întoarcerea lui. Fie sub stăpânirea ta darul tău. *„Și tu îl vei stăpâni pe el..."* (Fac. 4, 7).

Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu Celui viu, tu ai venit pe pământ ca să arunci în inimile noastre *„foc"* precum ai zis: *„Foc am venit să arunc pe pământ.."* (Lc. 12, 49). Pe Tine Te chemăm și Te rugăm, aruncă în inimile noastre focul acesta sacru, Dumnezeiesc, al râvnei, credinței și al faptei bune. Rogu-Te aruncă focul acesta în ființa noastră, dar nu nesărat, adică lipsit de dreapta socoteală; ci cu sare dres, adică: drept, clar, edificator, luminător și de suflete mântuitor. Ajută-ne cu Darul Tău, ca prin acest foc Divin înfierbântându-ne și sărându-ne, să-Ți aducem Ție pe toată jertfa noastră, nu numai drept (adică ce-i mai bun, care Ți se cuvine Ție); ci și cu dreaptă socoteală. Ajută-ne, căci cu niște jertfe ca acestea se mulțumește Mila Ta, Căruia Ți se cuvine: slava, mărirea și nădejdea noastră, în vecii vecilor. Amin (După „Kiriakodromiu", cu unele prelucrări, completări și adăugiri de aut.).

PĂCATUL MÂNIEI

Această patimă rea sau păcat greu al mâniei, e o agitare nemăsurată a sufletului, prin care omul respinge cu silă sau violență ceea ce nu-i place. Din mânie se nasc multe păcate grele, cu care omul jignește pe Creatorul, primejduiește pe aproapele său și pe sine. Mânioșii se tulbură la minte, sting în ființa lor focul sfânt al dragostei de Dumnezeu, de aproapele și de sineși, caută răzbunare, strigă, blesteamă, drăcuie, înjură, hulesc, strică ce văd înaintea lor, lovesc pe aproapele, fac felurite neorânduieli, stricăciuni și pagube, vărsări de sânge, ba chiar și ucideri de vietăți și de oameni. Așa, din mânia nestăpânită, Cain a ucis pe fratele său Abel (Fac.4), Abimeleh fiul lui Ghedeon pe cei 70 de frați ai săi (Jud.9), Esau împins de mânie, căuta vremea și locul potrivit ca să ucidă pe fratele său Iacob (Fac. 27, 41-45), Avesalom fiul împ. David a ucis pe fratele său Amon (2 Împ. 13, 25-39), idolatrizatul popor israelit pe proorocii trimiși de Dumnezeu pentru a-i lumina, pe Mântuitorul Care le făcuse numai bine și pe urmașii Săi (Mt. 21, 37-46; 23; 27; F. Ap. 7, 51-60; 12 Apc. 2, 9-10, 13; 6, 9-11; T.M.C. pg. 125-129).

Mânia e dreaptă și nedreaptă. Nu este păcat de mânie orice mișcare a sufletului aplicată celor ce nu ne plac (cu toate că și mișcarea aceasta atârnă de pornirea spre mânie), fiindcă omul nu se lasă împins fără de măsură, ci cu moderațiune, ceea ce este legitim. Că ne putem supăra și mânia fără păcat se poate dovedi cu vorbele împărătescului Prooroc: *„Mâniați-vă și nu greșiți"* (Ps. 4, 4), adică mâniați-vă, dar cu măsură. Această pornire spre mânie, care nu este greșeală, se numește adeseori mânie dreaptă sau sfântă, dar numele cel mai potrivit care i se cuvine, este zel sau indignare. Așadar, de ce pornirea spre mânie uneori este nelegitimă și o numim mânie, uneori legitimă și o numim zel? Din lipsa cumpătării sau din motivul mâniei. Spre a fi legitimă mișcarea de mânie, pe care o numim zel sau indignare, trebuie să fie 1) dreaptă și 2) măsurată.

1) *Mânie dreaptă*, adică să se raporteze la slava lui Dumnezeu, sau la binele nostru, sau la binele aproapelui. Așa de exemplu, mânia tatălui care îndreptează pe fiul său, spre a-și face datoria de părinte;

2) *Mânie măsurată*, adică trebuie ca mintea omului să păstreze supuse legii Dumnezeiești mișcările de mânie, care se produc în sufletul său, oricât de dreaptă și puternică ar fi pricina mâniei sale. Mișcările acestea nu numai că sunt permise, dar sunt chiar vrednice de laudă, și cel ce nu le simte la vederea nedreptății, la vederea viciului, nu este un om bun. Prin urmare, părinții care mișcați de această indignare sau zel, îndreptează pe fiul lor, vor fi demni de laudă, și fiii le vor fi recunoscători când vor avea înțelegere. Așadar pentru ca pornirea spre mânie a sufletului nostru să fie mânie și păcat, se cer două lucruri: nedreptatea pricinei sau a motivului, și violența neregulată a mișcării. Pricina mâniei este nedreaptă: 1) când pricina pentru care ne mâniem este ușoară, ca de exemplu: o greșeală involuntară, sau o glumă; 2) când este închipuită sau imaginară, adică pentru o vorbă sau o faptă rău înțeleasă; 3) Când ea provine de la o faptă a aproapelui, dar care se împotrivește intereselor noastre, precum ar fi un proces ce ni s-ar intenta cu dreptate, sau o mărturie dreaptă care se mărturisește în contra noastră, sau o funcție care ni se discută de un concurent etc.; 4) când provine dintr-o faptă a aproapelui pentru care ar fi mai bine să-i mulțumim, precum se întâmplă când cei îndreptățiți ne dau un sfat bun spre binele nostru. În toate cazurile amintite, această mânie este criminală, fiindcă este nedreaptă și cât de mulți se mânie tocmai pentru asemenea motive! Mișcarea de mânie nu trebuie să fie violentă spre a fi în hotarele rațiunii, chiar când pricina este dreaptă. Ea va fi violentă când nu păstrează nici o măsură, când izbucnește în injurii și vorbe grosolane, umilitoare și supărătoare, sau în tratamente rele. Așa de exemplu când tatăl îndreptează pe fiul său, își împlinește datoria; dar când îl bate cu brutalitate, zelul lui devine mânie criminală, prin felul cu care-și exercitează acest zel. Mânia este neregulată când cineva vrea să îndrepteze pe unii vinovați, asupra cărora nu are nici o stăpânire, sau când pedepsește la fel pe cei vinovați și pe cei nevinovați.

La acestea suntem datori să adăugăm, că, scopul sau sfârșitul mâniei trebuie să fie drept, așa că e lipsit de dragoste cel ce îndreptează din amor propriu, iubire de sine, ostentație sau din interes, căci îndreptarea are de scop final numai dragostea către Dumnezeu sau către aproapele pentru Dumnezeu. De aceea, spre a evita păcatele de mânie, e bine a urma sfatul înțeleptului. *„Să nu grăbești cu duhul tău a te mânia, că mânia în sânul nebunilor se odihnește”* (Eccl. 7, 10).

Răutatea mâniei consistă în aceea că ea se împotrivește Duhului Dumnezeiesc și dragostei frățești.

1) *Mânia se împotrivește Duhului lui Dumnezeu*, Care toate le cere din iubire și nimic de silă, chiar în natură toate le orânduiește cu măsură, căci Duhul Dumnezeiesc nu este nici tulburare, nici neorânduială, nici asprime, nici rigoare, precum este duhul mâniei, ci El e Duhul păcii, al blândeții, al buneivoințe și al milei. Mântuitorul nostru Iisus Hristos ne spune: *„Învățați-vă de la Mine că sunt blând și smerit cu inima"* (Mt. 11, 29). Și Sfântul Ioan Gură de Aur observă, că vorbind astfel Domnul Hristos, vrea să ne învețe un lucru foarte însemnat, adică să urăști foarte mult mânia și că Darul Său nu rămâne unde sângele se agită prin furtunile groaznice ale mâniei, care orbesc mintea, tulbură judecata, neorânduiesc inima, aprind ochii, înăspresc cuvintele, ne curățesc faptele. Celelalte vicii fug de prezența Domnului, nu caută să-l ofenseze direct. În necurăție, în scumpete și lăcomie, omul își urmează poftele sale, își caută interesul sau plăcerea, și ar dori ca Dumnezeu să nu Se mâhnească de acestea. Numai mânia își ridică mâna împotriva Atotputernicului: *„Că a ridicat mâinile înaintea Domnului, scrie Iov, și înaintea lui Dumnezeu Atotțiitorul a stătut împotrivă"* (Iov 15, 25), căci numai mânia cutează a înjura pe Dumnezeu.

2) Mânia se împotrivește dragostei către aproapele, care vrea să iubim pe toți oamenii, chiar și pe vrăjmașii noștri, a le face bine după putință și a le răbda defectele. Precum se va vedea la locul său, dragostea nu este un sfat, ci o poruncă: precum am mai arătat că ceea ce deosebește legea evanghelică de cea mozaică este tocmai dragostea aceasta către vrăjmași. Dar mânia nu numai că nu iubește, ci chiar înjură, tratează rău pe aproapele, îi dorește nefericirea, făptuiește rele și în loc de pace seamănă discordie. Mânia este o nebunie trecătoare, care se împotrivește dragostei către aproapele.

Efectele mâniei sunt: vătămarea sănătății și a multe alte păcate, prin gând, vorbe și fapte. Relativ la influența mâniei asupra organismului omenesc, se poate citi cu mare folos Doctorul Ponjol (La medicine des passions) și se vor vedea marile stricăciuni trupești pe care le aduce mânia celor sangvinici, bilioși și nervoși, așa că nu e nevoie să insistăm și noi. Relativ la păcatele ce se nasc din mânie, Cuviosul Ambrosie scrie *„că mânia este o mare învățătoare de păcate"* (Ps. 3, 4; nr. 18 A. Sup. V, 8).

Mânia s-a pus între păcatele capitale, deoarece din mânie se nasc multe gânduri rele împotriva aproapelui, vorbe ofensatoare, aluzii infamante, înjurături, porecle brutale, amenințări, blestemuri, jurăminte false, minciuni, calomnii, clevetiri, divulgarea secretelor celor mai intime, omoruri, bătăi, lovituri, procese nedrepte, răzbunări, smintele și alte multe și nenumărate rele. Creștinul înțelept prin urmare se va feri de mânie, întrucât va putea, rugându-se lui Dumnezeu și aducându-și aminte că toate în lume se întâmplă prin voia lui Dumnezeu, Care ca un Tată bun îndreptează pe fiii Săi; apoi se va apuca să distrugă întru sine totul ce poate fi pricină de mânie, precum: iubirea prea mare a comodității personale sau egoismul, care se supără numaidecât, nerăbdarea și mândria, care nu suferă contraziceri, căutând a fi cât mai smerit. Dar remediul cel mai mare va fi de a-și îndrepta apucăturile sale rele; căci cine este nemulțumit cu sine însuși în conștiința sa, nu poate fi mulțumit cu alții.

Izvorul și vindecarea mâniei. Un om mânios nu încăpea nicidecum de soții săi. „Mă duc pustnic, zicea el, și nu mă va mai supăra nimeni". S-a și dus în pustie, a cărui liniște nu o tulbura nimic, decât curgerea vioaie a unui izvor, la care venea pustnicul cu urciorul după apă. Odată voind a se odihni puțin, așeză în cale urciorul cu apă. Cum, cum nu, urciorul se răsturnă. Pustnicul îl umplu din nou, urciorul iarăși căzu. Pustnicul își simțea acum firea. Iar când și a treia oară umplându-l se vărsă, atunci își pierdu cu totul răbdarea și trânti urciorul de pământ. Dar zgomotul hârburilor îl dezmetici și i se păru că o voce din suflet îi vorbește astfel: „Vezi, aici ești singurel și tot mânios ai rămas, aici nu este alt muritor și totuși ai cauză de a te mânia, deci în tine este izvorul mâniei și nu în alții, și precum vezi, este și într-un pustnic. Întoarce-te dar la soții tăi, și astupându-ți aceast izvor începe-ți îndreptarea".

Cartea vieții, Sfânta Scriptură, ne arată îndestul grozavele rele ale mâniei și ne îndeamnă a ne feri de ea și a o părăsi. Ea ne zice: *„Bărbatul mâniei stârnește sfadă"* (Prov. S. 29, 22). *„Mai bine e a locui pe coama acoperământului, decât cu o femeie certăreață"* (Prov. S. 25, 25). *„Gelozia și mânia scurtează viața"* (Is. Sir. 30, 25). *„Mânia ucide pe cel nebun"* (Iov 5, 2). *„La mânie nu păcătuiți. Soarele să nu apună în mânia voastră"* (Efs. 4, 26).

Orice amărăciune, supărare, mânie, izbucnire și defăimare, să piară de la noi, împreună cu orice răutate (Efs. 4, 31). *„Fiți buni între*

voi și milostivi, iertând unul altuia precum și Dumnezeu v-a iertat vouă în Hristos" (Efs. 4, 32).

Înfrânarea mâniei. Lumea aplică mijloace naturale și artificiale la vindecarea de patima mâniei.

Unei femei mânioase, care cu mânia ei a stricat de multe ori altora și sieși, medicul i-a predat o sticlă cu medicamente, ca de câte ori se va supăra, să ia dintr-însa o lingură, dar să nu o înghită aceasta înainte de a o încălzi în gură. După câteva săptămâni, iată că femeia roagă pe medic de a-i da mai departe acel medicament de mare folos. Atunci medicul află momentul potrivit pentru a o lămuri, zicându-i: „Să nu crezi că medicamentul însuși ți-a fost leacul, ci în felul luării ei, tăcerea dumitale din gură".

Asemenea a procedat și Atenodorus cu împăratul August, când l-a sfătuit, că la mânie să nu facă nimic până ce nu va recita alfabetul grec.

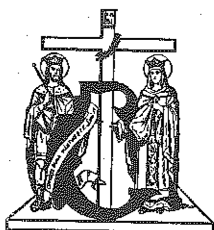
Mânia sfântă și rea. Mânia este ca un venin. Și precum veninul este câteodată de mâncare (de exemplu în medicamente), tot astfel nici mânia nu este totdeauna păcat ori boală sufletească, ci o bunătatea sufletească, o datorie de rigoare a dreptății. De o așa mânie a dreptății se cuprinde părintele când își disciplinează copilul îndărătnic, presupunându-se că nu întrece măsura dreptății. „Bățul și pedeapsa dă înțelepciune, iar băiatul lăsat de sine face rușine maicii sale", zice înțeleptul Solomon (Prov. S. 29-15).

De o astfel de mânie obligată, sfântă, era cuprins Botezătorul, când îi numea pe farisei pui de vipere, și Mântuitorul însuși, când i-a numit fățarnici, morminte văruite. Această mânie sfântă, zisă și indignare, i-a pus în mână biciul, ca să alunge din Casa lui Dumnezeu pe cei ce au profanat-o. Așa mânie nobilă ardea în pieptul lui Pavel, când înfrunta pe incestuosul din Corint; în pieptul Sfântului Ambrozie, episcopul din Milan, când a exclus din Biserică pe împăratul Teodosie, precum și în pieptul Sfântului Ioan Gură de Aur, când biciuiește păcatele publice ale împărătesei Evdoxia.

E o datorie dar a pedepsi pe cel rău, dacă Dumnezeu ne-a pus îngrijitori, și a reținea și pe alții de la rău (350 pilde ist. 178, 179 și 180).

BLÂNDEȚEA

reștinii bine-credincioși care viețuiesc după Dreptarul Ortodoxiei, se ostenesc pururea a alunga din ființa lor mânia cea rea și a planta în locul ei blândețea binеplăcută lui Dumnezeu și oamenilor. Orice mânie năvălește asupra lor, ei luptă a o înfrâna și transforma în o reculegere blândă, bine chibzuită, spre Slava lui Dumnezeu, binele obștesc și propriu, împlinind astfel cuvântul Sfintei Scripturi: *„Mâniați-vă și nu greșiți..."* (Mc. 15, 16-20).

Blândețea e strălucita virtute care se opune cu succes mâniei: înfrânând-o, calmând-o și transformând-o din păcat în faptă bună. Într-adevăr blândețea moderează mișcările mâniei, însuflețește sentimentele pașnice, liniștește sufletul, gonește din inimă toate urile, tratează pe aproapele cu umanitate și bunătate și depărtează din vorbele noastre tot ce este aspru. Dar spre a practica blândețea, de mai multe ori trebuie ca omul să tacă, tocmai când ar vrea să vorbească și să vorbească tocmai când ar vrea să tacă, să cedeze chiar când ar putea să se apere, sau să se împotrivească. *„Fericiți cei blânzi* – zice Mântuitorul – *că aceia vor moșteni pământul"* (Lc. 23, 25). Atunci nu va mai putea avea pace, pace cu sine, pace cu aproapele și pace cu Dumnezeu.

1) *Pace cu sine*, precum scrie Proorocul: *„Cei blânzi vor moșteni pământul și se vor desfăta întru mulțimea păcii"* (Ioan 19, 25-27). Dar cine moștenește este stăpân și atunci nu va mai fi în prada pasiunilor ci în liniște ca stăpân, și este o mare fericire pentru suflet ca toate mișcările sale să fie regulate.

2) *Pace cu aproapele.* Relațiile ce le aveam cu aproapele sunt o parte din ceea ce contribuie mai mult la plăcerea vieții. Dar relațiile acestea sunt înveninate de duhul mâniei, care nu suferă, nu rabdă nimic și pentru o vorbă strică prieteniile cele mai vechi. Din contră, blândețea întreține aceste relații, suferind imperfecțiunile aproapelui.

3) *Pace cu Dumnezeu*, căci nu se poate tăgădui că cel ce trăiește în pace cu sine și în pace cu aproapele, negreșit că va trăi în pace și cu Dumnezeu, deoarece Sfântul Apostol Pavel ne învață: *„Pace să aveți și Dumnezeul dragostei și al păcii va fi cu voi"* (Lc. 24, 31).

Nimic nu atrage mai mult Duhul lui Dumnezeu decât blândețea, pentru că prin ea ne ferim de o mulțime de păcate, în care ne-ar arunca mânia, precum am spus deja mai sus. Numai cei blânzi vor pricepe porunca lui Dumnezeu: *„Iertați și veți fi iertați"* (Lc. 23, 39), și numai pentru aceștia s-a scris: *„Fericiți făcătorii de pace, că aceia fiii lui Dumnezeu se vor chema"* (Lc. 23, 42).

Chipul de față ne arată încununarea unui binecredincios lucrător în ogorul Domnului. Fiecare cleric și creștin ortodox, e dator a se călăuzi, curăți și a activa în ogorul înțelenit al Mântuitorului, după dreptarul Ortodoxiei sfinte. Toate uscăturile: cugetele rele, vorbele putrede, chinurile idolatre, sudalmele satanice, jocurile demonice, care se fac prin cârciumi, la nunțile cu lăutari, bețiile, prăznuirile păgânești, petrecerile anticreștinești, credințele deșarte, feluritele patimi și superstiții, trebuie să le adunăm cu grebla hotărârilor Divine și sinodale, și să le aruncăm din mijlocul nostru. Astfel curățindu-ne simțirile, adunarea noastră, ogorul Domnului, Dumnezeu va trimite pe Îngerul Său cu strălucita cunună cerească ca să ne încununeze. „Vrednic este lucrător de plată sa", zice Mântuitorul (Mt. 10, 10; Lc. 10, 7; 1 Cor. 9, 7-14).

Fecioarele care aveau untdelemn în candelile lor, au intrat cu Mirele în cămara nunții (în Împărăția Cerului); iar cele cu candelele goale au rămas afară, tânguindu-se... Slugile care s-au ostenit a înmulți talanții încredințați-s răsplătiți cu mari bogății de Stăpân: „Bine slugă bună și credincioasă, peste puține ai fost credincios peste multe te voi pune. Intră întru bucuria Domnului tău... Veniți binecuvântații Părintelui Meu de moșteneșți Împărăția care este gătită vouă de la întemeierea lumii... (Mt. 25). Fericiți sunt lucrătorii cei buni, că Dumnezeu îi va înbogăți cu binecuvântările și Darurile Sale; iar Îngerii luminați se vor pogorî din cer și-i vor încununa. Cu cât vor lucra mai în tăcere, cu îndelungă răbdare, fără cârtire și vorbe nesocotite, putrede... cu atât vor fi încununați mai strălucit. „Știu faptele

Și Cel ce a zis: *„Învățați-vă de la Mine că sunt blând"*, Cel ce n-a răspuns niciodată la înjurături cu înjurături, Cel ce n-a amenințat pe cei ce L-au tratat rău, Cel ce fiind calomniat și persecutat a răspuns totdeauna vrăjmașilor Săi cu blândețe, sau i-a ascultat fără a răspunde nimic, Același Mântuitor Iisus Hristos, dacă-L vom ruga pentru ca să ne ajute spre a putea stăpâni mâniile noastre, să biruim nerăbdarea, să suferim durerile cu generozitate și să iubim blândețea, desigur că ne va asculta și vom fi fericiți cu pace (Mc.15, 39).

Blândețea are în sine ceva, care e mai presus de lucrurile omenești, încât toate și toți trebuie să se plece înaintea ei. Pornirile mâniei sperie timp de o clipeală, dar nu au putere trainică. Ele trec ca pâraiele de munte, care se reped furioase la vale, după ce s-a spart un nor de ploaie în deal. Blândețea însă e ca râul, a cărui undă lină și pururea potrivită, curge liniștită și pașnică printre câmpii și printre livezi, scobind stâncile pe care le atinge cu dezmierdările lui necontenite. Blândețea nu e slăbiciune (Mt. 27, 18).

Blândețele cu bună chibzuială l-au mântuit. Se spunea pentru Avva Sisoe, că atunci când vrea să se săvârșească, șezând părinții lângă dânsul, a strălucit fața lui ca soarele. Și le-a zis lor: „Iată Avva Antonie a venit". Și după puțin, a zis: „Iată ceata proorocilor a venit". Și iarăși fața lui mai mult a strălucit. Și a zis: „Iată ceata Apostolilor a venit". Și s-a îndoit de lumină fața lui iarăși. Și se părea ca și cum el ar fi vorbit cu oarecare, și i s-au rugat lui bătrânii, zicând: „Cu cine vorbești, Părinte?" Iar el a zis: „Iată Îngerii au venit să mă ia, și mă rog ca să fiu lăsat să mă pocăiesc puțin". Și i-au zis lui bătrânii: „Nu ai trebuință să te pocăiești, Părinte". Și le-a zis lor bătrânul: „Cu adevărat nu mă știu pe mine că am pus început bun". Și au cunoscut toți că este desăvârșit. Și iarăși de năprasnă s-a făcut fața lui ca soarele și s-au temut toți. Și le-a zis lor: „Vedeți, Domnul a venit". Și a zis lor: „Aduceți-mi pe vasul pustiului". Și îndată și-a dat duhul. Și s-a făcut ca un fulger și s-a umplut toată casa (locul) de bună mireasmă.

și necazul și sărăcia (ci bogat iești) și hula celor ce se zic pe sine Iudei (Creștini) și nu sunt, ci Sinagogă a Satanei. Nimic nu te teme de cele ce vei să pătimești că iată, diavolul va să arunce din voi în temniță ca să vă ispitiți. Și veți avea necaz zece zile. Fii credincios până la moarte și-ți voi da cununa vieții" (Apc. 2, 10; Iac. 1, 12; 2 Cor. 9, 15; 2 tim. 4, 8; 1 Petru 5, 4).

Blândețea pustnicului a calmat mânia plugarului. Odată - zice Avva Serghie egumenul din Pediada - călătorind noi cu un bătrân sfânt, fiind și alți frați împreună cu noi, ne-am rătăcit pe cale. Și neștiind unde mergem ne-am aflat în semănături, și am călcat puține din semănături. Iar plugarul simțind, că s-a întâmplat de lucra acolo, a început a ne ocărî și a zice cu mânie: „Voi călugări sunteți? Voi vă temeți de Dumnezeu? De aveați frica lui Dumnezeu înaintea ochilor, nu făceați acestea". Deci îndată ne zice nouă sfântul acela bătrân: „Pentru Domnul nimenea să nu grăiască". Și se ruga plugarului cu blândețe, zicând: „Bine zici, fiule; de am fi avut frica lui Dumnezeu, aceasta nu am fi făcut, ci pentru Domnul, iartă-ne că am greșit". Iar acela spăimântându-se pentru nerăutatea și smerenia bătrânului, alergând la noi, a căzut la picioarele bătrânului, zicând: „Iartă-mă pentru Domnul și luați-mă cu voi". Și adaugă fericitul Serghie: „Iată, blândețea și bunătatea sfântului ce a putut, cu ajutorul lui Dumnezeu, să facă! Și a mântuit sufletul ce era făcut după Chipul lui Dumnezeu, pe care îl voiește Dumnezeu, mai mult decât nenumărate lumi cu banii lor (Mt. 27, 63).

Mai bine sufăr cu blândețe decât să răsplătesc răul. Pustnicul Sisoie împletea coșuri și le vindea la săraci pe un preț neînsemnat. Cineva însă îi dete prea puțin pentru un coș, ceea ce îl umplu de mânie. Văzând că a greșit, se retrase în singurătatea lui și începu a se obișnui la răbdare. Ura păcatul altora, dar nu le făcea observări, cu îi mustra cu blândețe și pe mulți îi aducea pe calea cea bună. Socrate obișnuia să zică: „E mai rău a face răul, decât a suferi". Așa și era. Odată mergând pe stradă, urmat de prietenii săi, cineva îl calcă pe picior fără ca dânsul să protesteze. Prietenii se minunau de liniștea lui, el însă îi întreabă, ce să fi făcut? Îl sfătuiră, ca pe neatentul trecător să-l dea judecății. „Aș fi ridicol, răspunsul înțeleptul, dacă un măgar mă lovește cu copita și atunci mă veți sfătui să-l dau judecății?"

El voia să spună că ar fi o nebunie, a nu suporta de la om, ceea ce trebuie să suporți de la un animal (O. M. P. ist. 64 și 67).

Ceasurile din iad. Sunt și în iad ceasuri, da, acele n-au arătătoare și bătăi. Neauzind bătăile cel din iad nu poate zice: „Slavă Domnului, a mai trecut încă un ceas". În iad nu sunt: zi, noapte, ore,

veacuri, ci numai o lungă, tăcută, tristă și întunecoasă veșnicie. Ceasurile din iad au numai o imensă pendulă. Această pendulă, pornindu-se într-o parte, bate: „Pe vecie" iar pornindu-se în altă parte bate: „Niciodată". Adică: „Pe vecie e robie, niciodată liberatate".

Un copil a întrebat odată pe mamă-sa: „Mamă, oare unde are Dumnezeu atâta smoală ca să nu se mai stingă focul din iad". „Această smoală, a răspuns mama, fiecare păcătos și-o adună el în cursul vieții lui celei păcătoase". (Pr. V. P.)

„Nu vă amăgiți, Dumnezeu nu se batjocorește; că ce va semăna omul aceia va și secera. Că, cel ce seamnă în trupul său, din trup va secera stricăciune; iar cel ce seamnă întru duhul, din duhul va secera viață veșnică" (Gal. 6, 7-8).

Crucea (cu Suferințele, Jertfa și Moartea Domnului) privită din șaisprezece puncte de vedere

Cei care-L priveau →	*Cum Îl priveau* →	*Ce vedeau în El?*
Ostașii romani	Cu cruzime	Un criminal (j)
Femeile (a)	Cu mâhnire	Un binefăcător
Mama Sa	Cu durere	Un Fiu iubit (k)
Ucenicii	Cu neliniște	Un mort (l)
Tâlharul din stânga	Cu obrăznicie (b)	Un vinovat
Tâlharul din dreapta	Cu căință	Un împărat (m)
Sutașul roman	Cu încredere (c)	Fiul lui Dumnezeu
Preoțimea evreiască	Cu ură (d)	Un amăgitor (n)
Îngerii luminați	Cu nedumerire (e)	Dumnezeul iubirii
Dracii întunecați	Cu spaimă	Sămânța Femeii (o)
Dumnezeu Tatăl	Cu dragoste (f)	Ascultător până la moarte (p)
Dumnezeu Duhul Sf.	Cu admirare	Împlinitor Legii și Proorocilor
Poporul adunat	Cu nepăsare (g)	Un om ca oricare din oameni
Trecătorii	Cu batjocură (h)	Un neputincios (r)
Femeia lui Pilat	Cu frică (i)	O primejdie
Credincioșii	Cu mare pietate	Un Mântuitor (s).

(a) Lc. 23, 28; (b) Lc. 23, 39; (c) Mc. 15, 39; (d) Mt. 27, 18; (e) Lc. 24, 5; (f) Filip. 2, 8-9; (g) Lc. 23-39; h) Mc. 15, 29-30; (i) Mt. 27, 19; (j) Mc. 15, 16-20; (k) Ioan 19, 25-27; (l) Lc. 24, 31; (m) Lc. 23, 42; (n) Mt. 27, 63; (o) Fac. 3 15; (p) Filip 2-8; (r) Mt. 27, 39-43; (s) Lc. 23, 48 Prelucrare d. Iisus Biruitorul.

SĂ NE STĂPÂNIM MÂNIA

CINE ÎȘI STĂPÂNEȘTE MÂNIA, SE VA BUCURA DE ROADELE PĂCII

39. Nu mi-am stăpânit mânia?

Una dintre însușirile de căpetenie ale caracterului bun și veritabil omenesc și creștinesc, este și stăpânirea mâniei. Aceasta-i o virtute a celor tari și o mare lipsă a becisnicilor. Ea constă în feluritele stăpâniri de sine sau abțineri cu tărie de la orice patimi și păcate degradatoare omului. Pentru că exemplele ajută foarte mult pe cititori și ascultători a înțelege mai bine aceasta, vom da aici câteva despre veritabila virtute a stăpânirii de sine.

Isprava elevului Cristofor. Acest elev mai nevoiaș, sta în gazdă la o familie dintr-o mahala dosnică a unui oraș. Zilnic el făcea patru drumuri la școală, adică două dusul și două întorsul, cu cărțile la subsuoară, totdeauna vesel și dispus, așa cum îi stă bine unui tânăr student.

Bătăușii mahalalei însă nu-l puteau privi cu ochi buni. Ei ținură sfat răutăcios, să-i facă un necaz, o poznă, să-i joace vreun renghiu. Zis și făcut. Dimineață au să-l provoace, și de-o zice ceva contra lor, apoi vai de pielea lui. E drept că Cristofor e băiețaș voinic, bine legat și pare a fi și puternic, dar și ei sunt mulți și buni bătăuși. A doua zi grupul ciomăgașilor mahalalei dosnice, se plimbau gălăgioși, așteptându-și victima.

„Iată-l, vine... Atenție!" strigară ei deodată gălăgioși. Din susul străzii apare Cristofor, călcând apăsat și vesel. „Da cântăreț te-a mai

făcut tatăl tău, măi fluierosule?!" îi zice unul din ei, și prinzându-l de mânecă îl oprește și așteaptă. „Ia, îngân și eu câte ceva, nu ca să cânt, ci ca să-mi mai treacă de dor de acasă, sau ca să mi se pară drumul mai scurt, ori să mi se pară să suntem doi la drum. Dar zic așa încet, pentru mine. Dacă ași fi știut că nu-ți place, nici atâta nu încercam. Te-am supărat?"

„Da, m-ai supărat tare de tot, ostrogotule. Să nu te mai prind, că-ți lipesc buzele, auzi?"... Și nici una nici alta, pleosc, pleosc, câteva palme zdravene, de-i căzură fluierosului cărțile pe jos. Roș pe obraji de lovituri, cu lacrimi în ochi, el își strânge binișor cărțile căzute, una câte una. De și sângele îl zvâcnește în tâmple plin de revolte și pumnii i se strângeau furioși a răzbunare, totuși, stăpânindu-și tulburarea, îi zice liniștit: „Dacă ai să te gândești mai bine, Nicolae, că așa am auzit că te cheamă, să știi că are să-ți pară rău". După aceea a plecat înainte în calea sa, cu pasul său regulat, însă mai trist și mai gânditor.

În urma lui grupul gălăgioșilor bătăuși ai mahalalei sta nemișcat, privind mai mult în jos decât orizontal, parcă ar fi pierdut nu știu ce bătălie! Ei se așteptau cu totul la altceva. Dintre toți, Nicu era cel mai abătut. Cineva parcă tot îl dojenea la ureche că așa păcat nu trebuia să facă. O rușine îl copleșea așa de groaznic, încât îi venea să se dea cu capul de caldarâm. Se rușina de el însuși, se simțea mic de tot, vinovat, înfrânt și foarte abătut, ca orice învins.

Cristofor vrând a-i da o lecție mai bună, întâlnindu-l peste două zile, îl privește blând în ochii speriați, îi întinde mâna prietenește și apoi trecându-i brațul peste mijloc, plecă cu el pe stradă înainte, de se mira grupul celor răi, cărora nu le venea a-și crede ochilor. „Eu – îi zice Cristofor – știam că tu, Nicolae, nu ești rău la suflet. Nu trebuie să te simți rușinat. Dacă tu vrei, îți propun să fim de azi prieteni". Și... pe strada aceia n-au fost alți prieteni mai buni ca aceștia. Când Cristofor venea de la școală, Nicu îl aștepta pe undeva, pe unde-l apuca să-i iasă în cale, și atunci când nu putea să-l însoțească, se mulțumea să-i facă un semn de salut frățesc cu mâna. Vacanța Crăciunului i s-a părut un an, așteptând cu mare nerăbdare a o vedea trecută, spre a se întâlni cît mai grabnic cu Cristofor, prietenul său mult dorit, de-a trece la școală și înapoi la gazdă. Despre ceilalți ce să mai spunem? Toți îl iubeau și-l stimau. Cristofor trecea pe acea

cale tot așa de patru ori pe zi la școală și înapoi, cântând încet cântări religioase și naționale, cu pasul său apăsat și egal, de parcă era prințul mahalalei. Și la drept vorbind, chiar și era.

Iată cum poate ieși cineva cu adevărat victorios. Iată cum se poate mai bine a face pe potrivnicii tăi să-ți cunoască superioritatea. Dintre cei doi adversari vedem că Cristofor, prin îndelunga răbdare, calmul și aerul prietenos, a ieșit victorios asupra lui Nicu, care-l lovise cu răutate. Dacă Cristofor ar fi răspuns cu aceiași măsură acelor mahalagii gălăgioși și bătăuși, ar mai fi putut ieși așa de strălucit victorios? Nu. Ba ieșiea foarte rău: bătut, învins, vrăjmășuit, înfricat și silit a se și muta din mahalaua aceea. Dacă Cristofor ar fi reușit a-i biruit pe aceia, culcându-i la pământ, ar fi ieșit odată victorios, pentru că ar fi biruit pe vrăjmașii din afară, după care, cum am mai zis, s-ar fi așteptat la multe neplăceri, tulburări și urmări grave. Biruindu-i însă astfel prin stăpânirea de sine și calmul său, el a dobândit o victorie dublă și veritabilă. Prima victorie a câștigat-o astfel Cristofor asupra vrăjmașilor săi interni, adică asupra: nervilor care-i cerea să-i insulte pe adversarii săi, împotriva mâniei, care-i cerea să-i lovească, și împotriva răutății, care-l împingeau să dea năvală peste grupul acelor golani scandalagii. Asta-i prima victorie veritabilă; iar a doua victorie veritabilă este biruirea acelor scandaloși mahalagii cu binele, adică cu stăpânirea mâniei, cu calmul și cu cuvinte înțelepte, precaute, îndulcite cu mierea înțelepciunii plină de bunătate, prin care i-a biruit desăvirșit, transformându-i din protivnici răutăcioși în prieteni iubitori și cumsecade.

Stăpânirea se sine a învățatului Abauzit. Naturalistul Abauzit din Geneva ne oferă o pildă strălucită. Pe lângă frământările cu studiul său, el se mai ocupa și cu observații barometrice. Timp de 27 ani și-a însemnat zilnic tot ce a observat privitor la apăsarea aerului. Iată însă că într-una din zile îi vine o servitoare nouă. Aceea ca să-și arate vrednicia, se apucă să facă ordine și în odaia de lucru a savantului. Și într-adevăr, după capul ei i-a făcut destulă ordine, curățenie și ispravă. I-a adunat din biroul său toate hârtiile ce i se păruse că sunt mâzgălite și fără de rost pe acolo, și le-a aruncat în foc.

Când a venit Abauzit, a întrebat servitoarea: „Ce ai făcut cu hârtiile acelea care erau pe lângă barometru?” „Ah, Dumnezeule - ia răspuns aceasta - le-am aruncat în foc, căci prea erau murdare și

mâzgălite! Iată că în locul lor am pus niște hârtii noi, albe și curate". Abauzit la auzul acestui răspuns a rămas ca trăsnit... Și-a pus mîinile pe piept, și după câtva timp de crâncenă luptă internă, îi zice liniștit: „Mi-ai nimicit rezultatele a douăzeci și șapte de ani de muncă. De azi înainte să nu te mai atingi de nimic din cele ce sunt în camera asta!"

Stăpânirea de sine a Poetului spaniol. Un frumos exemplu și pildă vie de stăpânirea de sine, ne oferă marele poet spaniol Ponce de Leon, care a stat ani de zile în temnițele inchiziției, pentru că avusese cutezanța să traducă în limba maternă o parte din Biblie.

Când a fost liberat din temniță și s-a dus iarăși la catedrala lui, ca să țină curs, o mulțime de lume alergă să-i audă prelegerile, crezând că el va vorbi și despre arestarea sa. Ponce însă a fost prea nobil ca să mai aducă cuiva încriminări. El înlănțui cele ce avea de spus pur și simplu cu lecțiile întrerupte în cei 5 ani de temniță. Astfel începu el cu forma lui obișnuită: „Ieri am vorbit despre... deci, astăzi vom continua, mergînd mai departe...".
Ce observăm noi în aceste întâmplări? Observăm, că, atât Abauzit cât și Ponce de Leon, erau doi bărbați stăpâniți, adică stăpâni pe: poftele, dorințele, capriciile, instinctele, nervii, răutatea, și cruzimea lor. Ei își stăpâneau patimile lor prin gânduri curate și simțăminte nobile. Fiecare Creștin este dator a se osteni pentru a deveni din ce în ce mai bun, prin stăpânirea de sine, care-i predominarea continuă a sentimentelor nobile și a ideilor morale asupra imboldurilor animalității, ce caută a stăpâni pe orice om din lume.

Cărbuni aprinși. „Tăticule – zice Mircea venind grăbit de la școală – Ionel e cel mai nesuferit băiat din toată școala". „Auzi! Auzi! Dar cum așa?" răspunse tăticul. „O, este foarte grozav! Totdeauna îmi zice fel de fel de nume, mă poreclește cum îi vine la gură! Și orice fac eu, el zice că este rău și prost, și ațâță și pe ceilalți băieți împotriva mea". „Ei! Ei! Ei! Nu cred eu că este Ionel atât de rău cum spui tu", îi zise tăticul. „Ba da, este – îi răspunse Mircea – și încă ceva mai mult, e că nu am să mai rabd multă vreme. Așa mare cum este, totuși, mâine am să mă lupt cu el". „Foarte frumos! Știi că este interesant! – îi zise tăticul zâmbind. Cred că ai să mă înștiințezi și pe mine când ai să pui în aplicare planul ăsta al tău, ca să vin să văd și eu lupta voastră".

„Am să-l trântesc, să-l fac praf! Nu am să mai las nici o bucățică din el", răspunse Mircea furios. „Da ce, oare după toate celelalte vrei să-l și înghiți?" Mircea râse. „Dar știi – îi zise tatăl – că eu pot să-ți spun cum să-l răpui de tot pe acest băiat obraznic și de nesuferit?" „Poți tăticule? – strigă deodată băiatul cu nerăbdare, ca să afle – și cum?" „Ai vrea să pui pe capul lui cărbuni aprinși?" îi zise tatăl. „De sigur... , răspunse Mircea ... Desigur...". „Atunci am să-ți dau eu îndrumarea cum să procedezi". Aceasta zicând, tăticul se duse în camera sa și aduse de acolo o carte. După ce căută puțin prin ea găsi locul pe care-l dorea, și-i zise: „Iată aici, Mircea, în această Carte Sfântă, ne sfătuiește așa: *„Nu vă izbândiți vouă iubiților; ci dați loc mâniei, că scris este: A Mea este izbânda sau răzbunarea. Eu voi răsplăti, zice Domnul. Drept aceea, dacă îi e foame vrăjmașului tău, dăi să mănânce. Dacă îi este sete dă-i să bea. Așa dacă îi vei face, vei îngrămădi cărbuni aprinși pe capul lui. Nu te birui de rău, ci biruiește cu binele pe rău"* (Rom. 12, 19-21).

„D-apoi așa nu e bine – Mai bine am să mă lupt eu cu el". „Totuși, aceasta este mai bine, fiule – îi zise tatăl. Dacă ai să te lupți cu el, nu ai să faci cine știe ce mare lucru. Dar în felul cum am citit în Sfânta Scriptură, îi vei presăra cărbuni aprinși pe capul lui. Îl vei arde cu totul". „Minunat" – răspunse Mircea – „Dar nu cred eu să reușesc în felul acesta". „Ei, de ce n-ai încerca? zise tatăl. E bine ca omul să încerce în orice cale". „Voi vedea – răspunse Mircea – Am să mă mai gândesc la aceasta". Mircea s-a gândit mult la cele spuse de tăticul lui și nu a trecut mult până ce s-a întâmplat ceva. În ziua următoare, pe când se îndrepta spre școală, pe cine credeți că a întâlnit Mircea, decât pe Ionel cel răutăcios?

„Bună dimineața" – zise Ionel când se întâlni cu Mircea. „Azi am întârziat, așa că n-am mai avut timp să mai mănânc ceva. Am plecat flămând la școală. Cred însă că tu ai mâncat toată grăsimea din țară!" „Nu ai mâncat?!" – zise Mircea cu bucurie și cu multă bunătate – Sărman stomac! Cred că trebuie să-ți fie tare foame. Poți lua mâncarea pe care mi-o pregătise mie pentru școală. Eu, ce e drept, am mâncat foarte bine acasă, așa că poți să ei tu mâncarea asta a mea și s-o mănânci fără nici o grijă de mine". Ionel, „a fost dat gata", mai bine decât ar fi primit o lovitură puternică între ochi. El privi întâi la Mircea, și apoi la mâncarea pe care aceasta i-o întinsese deja.

„Vrei să-ți bați joc de mine – îi zis el – știu bine că nu zici serios". „Ba îți spun foarte serios – îi zise Mircea – ia și mănâncă. Cred că ți-e destul de foame". „Cât de cumsecade ești tu! Îți mulțumesc", zise Ionel, luând cu mâna pachetul prezentat de Mircea, și începând să mănânce. „Dar cred că vrei și tu o bucățică de pâine cu unt, nu?" Mircea luă și el o bucățică de pâine cu unt și își continuară drumul spre școală, mestecându-și mâncarea în gură fiecare, fără să scoată nici o vorbă. „Uf! Da cald mai este în dimineața asta", zise Ionel, după ce merseră o bucată de drum. „Aș vrea să beau ceva". „Să bei? – zise Mircea – ia să ne uităm unde am putea merge. A! uite colo o prăvălioară, să mergem să vedem nu putem bea ceva și să ne răcorim?" „Ei, dar n-ași să-ți cheltuiești banii – zise Ionel – am să mai rabd până vom ajunge la școală". „O, nu vino cu mine – zise Mircea – vom bea fiecare câte un pahar. Pe căldura asta nu cred că ar face mult câte o limonada rece?" Astfel înțelegându-se ei, intrară și băură câte un pahar de limonadă, apoi își zoriră pasul către școală. În seara aceea tăticul aștepta pe Mircea în poartă.

„Ei – zise el – cum a mers lupta? Sper că ai biruit". „Desigur, răspunse Mircea, sclipindu-i ochii cu mare bucurie, l-am ars de tot pe Ionel". „Ce vrei să spui?" Întrebă tatăl. „Ei, am făcut ce mi-ai spus. I-am dat să mănânce, mâncarea pe care mi-o pregătise mămica pentru la ora patru. Și i-am dat și o limonadă, și... deodată s-a schimbat. Toată după amiaza a fost cu totul altul decât altă dată. Tot timpul am vorbit ca niște buni prieteni".

„Minunat lucru! Bine ai făcut Mircea! – zise tatăl – în felul acesta sper că vei putea să câștigi toate luptele (Arthur S. Maxwell).

Un remediu contra mâniei. „Ești supărăcios? Devii ușor violent? Te faci insuportabil pentru toată lumea și îți compromiți sănătatea? Vrei să te vindec de răul tău?" Astfel vorbea un doctor unui prieten al său. „Cu toată plăcerea – îi răspunse acesta. Ai un remediu bun?" „Da, am un remediu care nu dă greș. Iată-l. Și întinzându-i o sticlă plină, îi zise: „Când vei simți că-ți vine accesul, desfundă sticla și bea o lingură..." După câtva timp prietenul reveni la doctor bucuros, și-i zise: „Remediul tău este într-adevăr minunat, dar sticla este goală și venii să-mi dai alta". „Du-te la fântână – îi răspunse doctorul – și umple-o tu singur, căci ea nu conține decât apă. Ceea ce te-a vindecat nu este deci elexirul meu, ci faptul că pentru

a-l bea cu lingura, a trebuit întotdeauna să rezişti primei mişcări, şi că acest timp de oprire a fost deajuns pentru ca mânia ta să în-gheţe. Urmează tratamentul tău şi în puţin timp vei fi radical vin-decat" (după Montandon).

Titus. Titus, acest împărat roman, atât de celebru în afacerile sale, află că doi senatori ambiţioşi conspirau să-i ia tronul. Erau doi oa-meni pe care el îi apreciase şi iubise întotdeauna. Îi chemă şi le vorbi cu cea mai mişcătoare bunătate: „Mărturisiţi-vă greşeala îna-intea lui Titus – le spuse el – împăratul nu va şti nimic". Ei măr-turisiră totul. Nemulţumit de a-i ierta numai, ei îi invită în aceiaşi seară la masă. A doua zi, fiind singur cu el, dădu ordin să i se aducă două săbii, care trebuiau să servească la o luptă de gladiatori; le întinse săbiile pentru ca ei să le examineze, şi să-şi dea în acelaşi timp seama că lăsându-i stăpâni pe viaţa lui, nu se temea căci avea încredere în ei. Din cauza bunătăţii sale a fost supranumit: Desfă-tarea geniului uman. El este acela care în seara unei zile în care nu ajutase pe nimeni, zise: „Mi-am pierdut, ziua de azi!"

Molle. Când Molle (1648), în fruntea parlamentului din Paris, se duse la palatul reginei regente pentru a-i cere punerea în libertate a doi consilieri arestaţi în chipul ilegal, mulţimea aţâţată îi opri tră-sura. Atunci un om, pe care nu-l cunoştea, îl trase de micul său smoc de barbă şi-i adresă cele mai ordinare şi mai obraznice ameninţări. A doua zi, primul preşedinte primi vizita unui om, care veni să-i spună că individul ce se purtase în ajun cu el atât de grosolan, era vecinul său, un farmacist. Molle trimise să-i aducă pe farmacist, care sosi pierdut. „Văd că sunt descoperit – zise el. Vă implor mila". Molle nu se distră mult timp de spaima farmacistului, şi-i zise prie-teneşte: „Am trimis după d-ta pentru a te chema să-ţi spun, că ai un vecin rău; păzeşte-te de el. Adio" (Th. H. Barrau).

Ducele de Bourbon. Ludovic (1410) duce de Bourbon, fiind câtva timp prizonier în Anglia, însemnă întoarcerea sa printr-una din cele mai mărinimoase fapte din câte îşi aminteşte istoria. Mai mulţi vasali ai săi, profitaseră de lipsa sa pentru a-i pustii domenii-le, şi se lăudau că nimeni nu va îndrăzni să-i raporteze purtările lor. Când sosi, se grăbiră să vină să-l felicite. Erau adunaţi cu toţii în jurul lui, când, procurorul general al prinţului, un om de o cinste şi

de o severitate rară, îi aduse un memoriu amănunțit de toate relele pe care le făcuse vasalii. Aceștia păliră și schimbară fețe, fețe; dar prințul zise magistratului: „Ai ținut d-ta un registru și pentru serviciile pe care mi le-au făcut?" „Nu Monseniore" - răspunse el. „Trebuie deci să ard aceste hârtii, - reluă prințul - deoarece nu-mi folosesc la nimic". El le luă atunci imediat și într-adevăr le aruncă în foc, fără să le fi citit. Vasalii săi au fost foarte mișcați de gestul lui și i-au urmat cu credință (Romain Rolland: Jean Christophe).

Folosul stăpânirii de sine. Privind în jurul nostru cu atenție, vedem că în natură, în societate și în univers, totul se întâmplă cu un rost, cu socoteală și bună rânduială. Fiecare lucru și fiecare ființă, atât din cele mai mici, din cele mijlocii, cât și din cele mai mari, își au o anumită lege a lor, de care ascultă și de la care nu se abat.

Stelele pe cer, de exemplu, nu rătăcesc fiecare cât le place și pe unde le place. S-ar ciocni, s-ar lovi cu furie între ele și întreg universul s-ar nimici. Nu. Ci fiecare stea își are drumul său, pe care nu-l schimbă și pe care nu umblă nici mai repede nici mai încet, decât numai așa cum i-a fost rânduit. Apoi cu anotimpurile nu-i tot așa? Ia să ne gândim, ce s-ar întâmpla dacă într-un singur an, iarna și-ar schimba locul ei și în loc să mai vină după toamnă ar veni imediat după primăvară. N-ar pieri toate ființele, nemaiavând ce mânca, frigul distrugând totul? Dar chiar și la lucrurile mici dacă ne-am uita, nu numai la cele mari, și tot am observa că și ele își au orânduielile lor, din care nu ies. Șopârla nu are culoarea albastră că atunci ar fi ușor văzută și atacată. Cine a privit o ciocănitoare, a putut vedea ce bine se aseamănă cu scoarța copacilor pe care îi ciocănește, și ce greu este s-o descoperi numai cu privirea. Tot așa, păsările de pradă au ochii ageri, cele călătoare sunt croite pentru a avea rezistență la zbor, cele ce trăiesc prin bălți au cioc lung pentru a se ajuta de el la vânat, ș. a. m. d. Toți și toate în natură se supun unui rost pe care nu-l cunosc, dar de care ascultă punctuos fără să știe. Dacă cumva careva din creaturi îndrăznește a-și lua lumea în cap și să nu se mai supună înțelepte orânduieli Dumnezeiești, atunci imediat piere.

E timpul să ne întrebăm: dacă până și ființele și lucrurile cele mai lipsite de însemnătate și tot trebuie să se supună unei legi proprii, atunci care este legea căreia trebuie să se supună omul? Căci, nu poate, tocmai el, regele creației, să trăiască fără o poruncă Dum-

nezeiască, de care trebuie să asculte. Ei bine, acea lege proprie, indispensabilă vieții omenești, fără de care această viață nu poate fi nici cel puțin închipuită, este stăpânirea de sine. Chiar dacă n-ar fi deloc oameni în vârstă, și copiii ar trăi pe o insulă întinsă, unde nici pomeneală nu ar fi de un dascăl, ei repede ar descoperi, după câteva săptămâni, că stăpânirea de sine este unul din lucrurile cele mai de preț ale vieții, și că oamenii pot foarte bine a trăi fără drum de fier, fără telefon, sobe cu gaz și lumină electrică, însă fără stăpânirea de sine, nu pot trăi.

Din povestirile noastre, am văzut cum Cristofor Abauzit, poetul spaniol Ponce, copilul Mircea, Titus, Molle, Ludovic și alții, prin stăpânirea de sine și-au căpătat o mulțime de simpatii și buni prieteni. Oare tot așa ar fi fost simpatizați dacă și-ar fi dat drumul mâniei și s-ar fi apucat la bătaie? Nu, ci atunci ar fi fost urâți și vrăjmășuiți. Și de aici putem vedea bine cât de folositoare e stăpânirea de sine.

Învingătorii viciilor sunt adevărații oameni. Istoria tuturor vremurilor ne povestește că multe popoare au pierit atunci când indivizii lor s-au dedat viciilor, neglijând legea stăpânirii de sine. Și e adevărat așa, pentru că nici viața indivizilor, nici viața familiilor, neamurilor, societăților și a popoarelor, nu-i posibilă fără legea aceasta. Paul Doumer, fostul președinte al republicii franceze, în cartea sa minunată: „Cartea fiilor mei", arată fiilor Franței, că Sparta și Roma au căzut și tăvălugul istoriei a trecut peste ele în momentul în care, nemaiputând lupta împotriva poftelor și viciilor, le-au căzut victime. Aceștia (viciile) au fost adevărații biruitori ai marilor cetăți. Popoarele care s-au ridicat în anumite vremuri, ocupând locuri de cinste și de frunte în istorie, s-au ridicat pe treptele legii stăpânirii de sine și al strălucitelor virtuți.

O frumoasă dovadă despre importanța stăpânirii de sine pentru viața socială, ne-o dă trecutul. Cu toții am învățat în clasele primare tabla lui Pitagora, tabla înmulțirii. Acest ingenios matematician, a fost și un mare filosof, și un om de o desăvârșită înțelepciune omenească. Văzând că toate statele din vremea sa erau nefericite, pentru că n-aveau buni conducători, și nu toți neisprăviții pot lua conducerea unui popor, s-a hotărât a face o pregătire îndelungată pentru formarea de conducători, așa cum se face și pentru orice meșteșug. În acest scop, a spus Pitagora în acele vremuri îndepărtate, un ade-

văr mare care a rămas adevăr și azi, și anume că: pentru a putea participa cu succes la gospodărirea treburilor publice, nu-i suficient să fii numai un om învățat; ci trebuie să fii și un om de caracter; să fii stăpân pe sine. Convins de aceasta, călătorind din Grecia în sudul Italiei, și-a ales un loc la Crotona, pe malul mării, unde cu ajutorul autorităților a înființat el un fel de colegiu de educație, care trebuia să pregătească, cum am spune noi astăzi, pe viitorii funcționari publici ai cetății. În colegiul acela nu era primit oricine; ci numai tinerii aceia care erau stăpâni pe sine și reușeau a trece prin felurite probe și încercări. Și știți în ce constau acele probe și încercări? Iată-le:

Tinerii candidați erau aduși de părinții sau de învățătorii lor și introduși în gimnaziul Pitagorician. De la început ei observau că, spre deosebire de școlile pe care le frecventaseră până aici, în gimnaziul acesta nu se auzeau nici țipetele violente, nu se vedeau nici grupurile gălăgioase, și nici atleți luptându-se și tăvălindu-se prin iarbă. Dimpotrivă, tinerii amabili și distinși se plimbau discutând încet pe sub colonade, sau făceau exerciții gimnastice pe arenă, exerciții dintre care luptele corp la corp erau excluse, căci pe lângă că sunt periculoase, nasc ura și invidia între adversari. Noul venit candidatul, era primit cu multă prietenie. Dornic, de a fi ascultat și admirat, el spunea și bune și rele, și așa își dădea arama pe față. În acest timp, profesorii colegiului îl observau de aproape, fără să-l oprească sau să-l stânjenească cu ceva. Însuși Pitagora venea pe neașteptate pentru a-i studia gesturile și cuvintele. El studia îndeosebi, mersul și râsul, căci zicea el, în râs se arată mai bine felul de a fi al cuiva. Această probă nu era eliminatorie, dar permitea educatorilor să-și cunoască bine pe discipoli.

După câteva luni venea o nouă probă, de data aceasta eliminatorie. Anume se transporta candidatul într-o peșteră din împrejurimile orașului, unde se spunea că sunt monștri și stafii, și se lăsa peste noapte singur în grotă. Cine nu avea tăria să suporte singurătatea și zgomotele funebre din timpul nopții, cine refuza să intre, sau nu mai era găsit dimineața acolo, era socotit slab și trimis acasă.

După această probă trecută, venea proba morală, cea mai serioasă. Brusc, fără nici o pregătire, într-o bună dimineață, tânărul candidat era închis singur într-o celulă tristă și goală. I se lăsa o placă de ardezie (pentru scris) și i se ordona foarte rece să dezlege o enig-

mă pitagoriciană. După douăsprezece ore, în care timp nu i se dăduse la dispoziție în afară de tăbliță decât pâine uscată și apă, era scos și adus într-o sală mare, în care se aflau strânși elevii școlii. De data aceasta ei aveau ordin să zeflemisească fără milă pe nefericitul candidat, care posomorât și înfometat apărea înaintea lor ca un vinovat de crimă.

– Iacă, a venit filosoful, zicea unul.

– Ia uitați-vă la el ce înfățișare inspirată are!

– Ssst! Tăceți! Uite-l, se trudește să deschidă gura ca să ne spună ce a meditat.

– Haide, haide tinerelule, nu face pe misteriosul, și nu fi așa de rău, încât să ne ascunzi genialele tale descoperiri.

– Ehei, să mai fi stat tu numai o lună în regimul ăsta, să fi văzut ce băiat deștept ajungeai.

– Haide înțeleptule, nu vrei să ne sperii cu adâncimea cugetului tău?"

În acest moment profesorii observau atenți atitudinea și fizionomia tânărului candidat. Iritat de post, bombardat din toate părțile de răutăți, umilit pentru că nu a putut rezolva enigma, el trebuia să facă un mare efort pentru a se stăpâni. Unii nu se puteau abține și plângeau de necaz. Alții își ieșeau din minți și spărgeau placa, aruncând insulte: școlii, profesorilor și disciplinelor. În acel moment apărea Pitagora, care-i spunea calm că, deoarece suportase așa de greu proba stăpânirii de sine, este rugat să nu mai dea pe la școala sa, unde cine nu se poate stăpâni, nu are ce căuta.

Cei care însă suportau atacurile cu tărie, care răspundeau provocărilor prin judecăți drepte și spirituale, declarând că sunt gata să treacă nu odată, ci de o sută de ori probele de stăpânire, erau admiși ca elevi cu multă solemnitate și cu multă însuflețire din partea celorlalți.

Odată intrat în școală, educația ce primea era inspirată din aceeași credință că stăpânirea de sine este virtutea cardinală a omului de caracter. De aceea, la început, elevii începători trebuiau să se abțină de a vorbi. În timpul lecțiilor, ei erau supuși la regula unei tăceri absolute. Nu aveau dreptul nici să întrebe, nici să facă obiecții, nici să discute. Trebuiau să primească numai învățăturile și să mediteze îndelung asupra lor. Pentru a-i imprima mai bine în spirit

această regulă, i se arăta o statuie de femeie, învelită cu un voal lung, cu un deget dus la gură, care era: „Muza Tăcerii".

Probele care trebuiau trecute de cei care voiau să pătrundă în școala lui Pitagora, aveau caracterul unui examen de felurite cunoștințe, sau caracterul unui examen de stăpânirea de sine. Prin astfel de examene, el vrea a scoate din școala sa cetățeni utili societății și buni pentru a o conduce pe calea progresului, prin virtutea stăpânirii de sine.

Pilde de stăpânire de sine. Un om care nu putuse obține de la Francisc de Sales un hatâr, pe care conștiința episcopului nu il putuse acorda, se înfurie și adresă prelatului cele mai insultătoare cuvinte, fără ca acesta să fie deloc mișcat. Insultătorul plecând, fratele S. Francisc de Sales, care fusese martor al acestei scene, îi spuse că ar fi trebuit pus la locul lui acel obraznic. „Cum se poate să nu fii simțitor la asemenea insulte? îi zise el. Este posibil ca cuvintele pe care ți le-a aruncat să nu te impresioneze deloc?"

„Vrei să-ți vorbesc sincer? Îi răspunse piosul episcop. Nu numai în această ocazie; ci și în alte multe, simt mânia cum îmi fierbe în cap, așa cum fierbe apa dintr-un vas așezat pe foc. Dar, cu ajutorul cerului, ași muri mai degrabă decât să spun cel mai mic lucru care ar putea să displacă lui Dumnezeu. Am luat această hotărâre, și îi voi rămâne credincios cât voi fi".

Temistocle. În timpul invaziei lui Xerxes, regele perșilor, șefii diferitelor republici ale Greciei, strânși într-un consiliu, deliberau asupra atitudinii pe care trebuia s-o ia. Euribiade, șeful lacedemonienilor, avu o vie discuție cu șeful atenienilor, Temistocle. Euribiade se încăpățâna în părerea sa, care dacă ar fi fost urmată, ar fi cauzat pierderea armatei. Temistocle îl combătea cu căldură. Supărat de a fi contrazis, și nemaivoind să asculte nimic, Euribiade ridică bastonul asupra șefului atenian.

Ce ar fi făcut atunci orice om de rând? S-ar fi lăsat târât de mânie, ar fi respins violența prin violență. Ar fi urmat, drept efect, nu numai o ură mortală între cei doi șefi; ci și între cele două popoare, și salvarea întregii Grecii ar fi fost compromisă.

Dar Temistocle nu era simțitor decât față de interesele patriei. „Lovește - zice El lui Euribiade - dar ascultă".

La aceste cuvinte Euribiade roși, ascultă, și recunoscu că părerea lui Temistocle era cea mai bună. Fu părerea, care urmată fiind, salvă Grecia și câștigară biruința.

Cum putem ajunge la stăpânirea de sine? Prin stăruințe chibzuite și exercitări. Marele moralist, Socrate, care a fost unul din cei mai luminați filosofi vechi, n-a fost din început filosof, ci sculptor. Astfel a sculptat el „Cele trei grații", o adevărată operă de artă. Într-o bună zi a aruncat dalta, zicând că decât să cioplească în marmură, să-și cioplească mai bine propriul său suflet. Așa ferm hotărât a pornit în căutarea înțelepciunii și a mijlocului de a ajunge la ea. „Trebuie să fii înțelept - zicea el - și primul semn de înțelepciune este stăpânirea de sine". Numai că este foarte ușor să zici: „Trebuie să fii stăpânit", dar e foarte greu să și fii. Lucrurile grele nu se fac însă dintr-odată; ci treptat, treptat, pentru a deveni stăpânit. Într-o zi Socrate s-a întâlnit cu un bun amic și școlar al său, care l-a întrebat așa:

– Ascultă, înțeleptule Socrate, cum se poate ca un om cuminte ca tine, om care n-are egal în Atena, nici la minte, nici la suflet, să-și aleagă o soție așa de rea și de nesuferită, ca Xantipia? Vezi, că toată lumea știe că soția ta este cea mai cicălitoare și mai insuportabilă dintre soții?

– Am văzut - răspunse Socrate - că cine dorește să fie un bun războinic, nu face exerciții cu arme ușoare și nu-și alege drept adversari copii. Și iarăși am văzut că dacă vrea să fie și un bun călăreț, care să stea bine prins în șea chiar în timpul luptei, nu-și alege pentru exerciții pregătitoare nici mârțoage, nici mortăciuni; ci cai nărăvași, greu să stăpânit. Ei bine, așa cum războinicul s-a pregătit pentru arta sa prin exerciții grele, tot așa m-am pregătit și eu pentru a mea. Da, căci am vrut să învăț arta de a trăi bine cu oamenii și de a mă împăca cu ei. Mi-am ales atunci de soție pe Xantipia, cu firea ei răutăcioasă și cicălitoare și sunt sigur că dacă voi reuși s-o suport, până la capăt, stăpânindu-mă la toate violențele ei, ușor îmi va fi să mă stăpânesc în fața oricărei firi omenești".

Din răspunsul acestui înțelept vedem clar că pentru dobândirea virtuții „stăpânirea de sine" e trebuință de vreme, supraveghere sănătoasă și exercitări bine chibzuite, pentru a o deprinde și câștiga. Așa de pildă, cine vrea să devină un bun cântăreț, scriitor, predicator, pictor, artist, acrobat, etc., trebuie să facă mai întâi îndelungate și

serioase exerciții, cu îndelungă răbdare și devotament, spre a deveni ceea ce dorește a fi. Să presupunem că un tânăr dorește să ridice în mâini 80 de kilograme, așa cum a observat pe cineva ridicând în circ. Văzând că nu poate face aceasta dintr-odată, el procedează înțelepțește. Mai întâi ridică niște greutăți de 20 de kilograme, pe care la început le ridică cu sforțare, apoi din ce în ce mai ușor, până ce greutatea i se pare mai ușoară. Dar nu greutatea s-a mai ușurat; ci puterea lui, prin exercițiile zilnice, a crescut. Așa face apoi exerciții cu câte 30, 40, 50, 60, 70, 80 kilograme, până ce dobândește puterea de a le ridica cu ușurință, față de care cei ce nu s-au exercitat rămân neputincioși. Așa-i și cu dobândirea stăpânirii de sine, ostenindu-se omul a se stăpâni în împrejurări mai ușoare, apoi în altele din ce în ce mai grele, ajunge cu timpul la tăria virtuții stăpânirii de sine. Să luăm aici câteva exemple de stăpânire de sine.

Un elev de școală are două mere, din care dă unul colegului său de bancă. Aici vedem un caz ușor de înfrânare a lăcomiei. Dacă acesta s-ar sfătui cu colegul său să nu mănânce merele în clasă, în fața celorlalți ce n-au mere și ar râvni la ei când i-ar vedea că mănâncă, și astfel ar mai răbda să le mănânce mai târziu, de o parte, în vremea recreației, ar fi un caz ușor de înfrânarea poftei și stăpânirea stomacului. Dacă elevul ar fi poreclit de colegii săi răi și el ar răbda și nu le-ar răspunde, acesta ar fi un caz mai greu. Și un alt caz și mai greu decât acesta ar fi cazul lui Cristofor, dar mai ales cazul lui Socrate cu răutăcioasa-i soție Xantipia.

Se povestește că Socrate având obiceiul a angaja convorbiri foarte lungi cu prietenii, întârzia adeseori de la masă, atrăgând asupra sa răutatea soției sale Xantipia. Într-o bună zi, Socrate a întârziat și mai mult decât de obicei. Când a venit așa mai târziu acasă, Xantipia l-a primit tunând și fulgerând de mânie, cu multe insulte și vorbe urâte, cu fel de fel de mahalagisme și ocări, care de care mai răutăcioase, revoltătoare, ațâțătoare de tulburare și scandal. În acel timp Socrate se așează la masă și aștepta... să aducă ceva să-i pună pe masă, ca să mănânce, că-i era foame de nu mai vedea bine de flămând ce era. El aștepta liniștit... fără să răspundă nimic, aștepta încetarea violențelor. Liniștea sa însă, desăvârșita sa stăpânire de sine, a scos din pepeni pe Xantipa, care înfuriindu-se peste măsură, a pus mâna pe o găleată cu lături, ce era plină după ușă, și... tâlvâc!...

a turnat-o peste capul soțului ei. Socrate s-a scuturat de apă, și și-a șters fața, obrajii și părul capului, barba, mustățile și corpul de lături, apoi senin, fără umbră de mânie, a zis: „După atâtea tunete și fulgere, trebuia să vină și puțină ploaie răcoritoare!"

Să mai dăm aici un caz și mai greu ca acesta:

Astfel am lua ca exemplu pe Mucius Scaevola, (Sec. VI a. Hs.) în fața dușmanilor săi și a patriei sale. Pe când patria sa era în război cu etruscii, acest erou roman pătrunse în tabăra inamică și cercă să ucidă pe regele Porsena. Nereușind însă și fiind prins, el își arse mâna dreaptă, spunând că sunt alții, multe sute de tineri, în Roma, așa de devotați patriei, încât sunt gata să facă lucrul acesta. Porsena admirând eroismul bravului Scaevola, s-a îngrozit și a părăsit asediul cetății. Povestirea aceasta o știu mulți.

Un astfel de caz mai greu al stăpânirii de sine putem considera cazul acelui tânăr Spartan care furase o vulpe de la vecinul său. La spartani nu era rușinos a fura, dar era o foarte mare rușine să fii prins că ai furat. Tânărul Spartan, după ce furase vulpea, tocmai pe când se îndrepta spre casă, s-a întâlnit cu vecinul proprietar. Ca să nu fie descoperit el a băgat vulpea în sân pe sub haine, și așa a stat liniștit cu vecinul. După aceea, s-a târât acasă și a murit, pentru că în timpul când el a stat de vorbă cu vecinul său, vulpea i-a sfâșiat, cu dinții ei ascuțiți: pântecele, stomacul și intestinele.

Însă cea mai sublimă pildă vie de stăpânire de sine, este Răbdarea, Patimile și Răstignirea Domnului nostru Iisus Hristos. Acest caz sublim, a fost, este și va rămâne pururea un viu model de bunătate, de seninătate Dumnezeiască și de-o uimitoare stăpânire de Sine. De la Ghetsimani în drum spre arhiereul Ana și Caiafa, Sinedriu, Pilat, Irod și înapoi la Pilat, apoi de la pretoriu pe drumul Crucii. El a fost lovit, legat, scuipat, pumnit, îmbrâncit, dezbrăcat și răstignit pe Crucea grea ce și-o dusese în spate, sub care căzuse de trei ori. El însă i-a privit blând pe toți. Durerile Lui fizice, în realitate peste măsură de grele, erau o nimica față de durerile sufletești în acele momente. Spânzurat pe Cruce, țintuit cu piroane mari în mâini și în picioare, între cei doi tâlhari, când toți Îl batjocoreau, loveau și îndurerau, El și-a îndreptat ochii Săi spre cer și S-a rugat Tatălui Sau Cersc, zicând: „Părinte! Iartă-le lor, că nu știu ce fac".

Acum se naște întrebarea, ce să facem noi care avem în ființa noastră, în același timp, porniri bune și rele? Ca să devenim oameni

virtuoși, trebuie a ne strădui neîncetat a dezvolta prin exerciții pornirile bune și a face în așa fel ca pornirile rele să slăbească. De reușita ori nereușita aceasta noi înșine suntem responsabili, înaintea oamenilor și a lui Dumnezeu. Și știți pentru ce? Pentru că nimeni nu poate lucra înăuntrul sufletului nostru, pentru a ne perfecționa, decât numai propria noastră voință. Educatorii noștri pot numai să ne sfătuiască. Exercițiile de stăpânire de sine, rămân în sarcina și răspunderea noastră personală.

La sfânta libertate și fericire vremelnică și veșnică, ajunge numai acela care știe a și-o cuceri în fiecare zi.

Mânia nechibzuită a împ. Xerxes și a falșilor creștini. Xerxes împăratul perșilor, voind să treacă din Asia în Europa cu o armată numeroasă, ordonă să se arunce pe vechiul Helespont – Dardanele de azi – un pod de vase. Când totul fu gata, izbucni o puternică furtună care distruse podul. Mâniat peste măsură, pentru a se răzbuna, el porunci atunci oastei sale, a bate Marea cu vergele de fier și cu lanțuri, și a o înfiera cu fiare roșii. Mulți dintre purtătorii numelui creștinesc săvârșesc astfel de nebunii, ca și Xerxes, când se înfurie asupra: vânturilor ce suflă cu putere, asupra ploilor, asupra secetei și feluritelor calamități (nenorociri obștești sau pacoste îngrozitoare) care vin asupra omenirii pentru depărtarea ei de Dumnezeu și cufundarea în mocirla păcatelor.

Printre groaznicele păcate ce se săvârșesc la mânie de mulțimea oamenilor nesocotiți, e și păcatul urâtelor hule sau înjurăturilor de cele Sfinte. Pare-mi-se că nici un păcat nu săvârșesc oamenii mai degrabă ca drăcuielile și înjurăturile de cele Sfinte, pe care adeseori le rostesc cu o așa uimitoare ușurință, ca și cum ai bea un pahar cu apă. S-a împiedicat ori s-a lovit omul la un deget, numai ce îl vezi că pe lângă vaietele de durere pricinuite din acea împiedicare sau lovitură, îndată începe a trage o înjurătură, două ori și mai multe. A pierdut ori a păgubit ceva, înjurăturile și drăcuielile curg gârlă. S-a certat cu nevasta sau cu copiii în casă, ori cu vecinul, îndată îl auzi drăcuind și înjurând! Nu-i trage calul în ham, ori boul la jug, înjură purtătorul de nume creștinesc de toți Sfinții din calendar... Dacă la judecată a pierdut procesul, poate în care chiar el era vinovatul, apoi aruncă vina asupra lui Dumnezeu, al Cărui Nume îl înjură, hulește și necinstește!... S-a îmbătat și are gust de ceartă... bețivul

știe să înjure de toate lucrurile Sfinte!... Astfel de exemple pot fi înșirate, multe, multe, fiindcă la cel mai mic neajuns, necaz, durere, ba chiar și la veselii, bucurii, înjurăturile sunt nelipsite din gura falșilor creștini. Uneori se aud niște înjurături foarte ciudate: „Grebla lui Dumnezeu cu care adună stelele de pe cer, etc. etc.!" „Ei! la mânie multe zice omul", îi auzim pe unii părtinind. O! Dacă ar fi de vină numai mânia! Dar aceia care înjură la chef, la veselii, la bucurii și în alte vremuri de liniște, pentru ce înjură și drăcuie? Ce vor ei să arate atunci? Că fac pe grozavii?! Observați pe militari, pe unii funcționari, și pe flăcăiandrii, care-și dau ifose de oameni mari, cum înjură ca niște păgâni și țigani! Și cine nu știe iarăși că alții înjură pentru că așa au auzit și așa s-au obișnuit? Așa li s-a învățat gura, care a luat-o anapoda înaintea minții.

Mi-aduc aminte de un astfel de fapt rău, observat în copilăria mea. Pe când ieșeam într-o zi de la școală, care era chiar în fața Bisericii, un sătean, al nostru bătrân, venea de la câmp pe acolo. Ajungând prin dreptul Sfintei Biserici își descoperă capul și se închină lui Dumnezeu, că așa e creștinește, făcându-și câteva Cruci. În același timp boii o iau razna cu căruța și plugul spre marginea șanțului, spre Gârcia-Buneștilor. Atunci, spre marea noastră mirare a copiilor de școală, vedem pe Nenea Niță cum se înciudează, trântindu-și pălăria pe cap și repezindu-se la boi, că lovește mânios cu biciul în boi, și le trage niște înjurături de Biserică și Cruce, de parcă se cutremurau zidurile Sfântului Locaș, pe lângă care trecea, și lumea care-l auzea. Iată ce va să zică o scârboasă deprindere rea, care a fost în stare a face pe un bătrân ca în același timp pe când se închina ca un creștin lui Dumnezeu, trecând prin fața Sf. Biserici, imediat în același timp să înjure și Biserica și Crucea! Mare ticăloșie mai este și aceasta, când omul nu-i stăpân pe sine. Astfel de creștini sunt niște oameni pierduți. Obicei destul de rău și primejdios mântuirii este și păcatul drăcuitului!

Adeseori am auzit creștini și creștine, din toate vârstele și ramurile societății, drăcuind și ocărând pe aproapele lor, vite, păsări, lucruri, etc., strigând și zicând: „Firea-i... duce-te-ar... băga-s-ar... etc., etc. Ăsta-i un obicei păgânesc, idolatru, satanicesc, care nu trebuie a se auzi între oameni și cu atât mai mult printre creștini. E știut că toate creaturile câte le vedem și cele ce nu le vedem, le-a creat

Dumnezeu și dat în folosința omului, care el văzând atâtea bogății de binefaceri să se prostearnă înaintea A-Tot-Creatorului, și plin de recunoștință să-i mulțumească și să-L proslăvească. Cum poate omul să dea zidirea lui Dumnezeu, chiar un firicel de iarbă, care nu-i al lui, dracului? Asta-i o nebunie!! Obicei rău au și aceia care batjocoresc vitele, zicându-le: boală, belitule, etc., etc. Și știți doar, că, batjocoritorii sau ocărâtorii nu vor intra în Împărăția lui Dumnezeu, deci, cad în iad (1 Cor. 6, 10).

Toți creștinii luminați la minte cu Cuvântul lui Dumnezeu, și chiar și din ceilalți, cunosc destul de bine că înjurăturile și drăcuitul e un obicei foarte urât, ba chiar și aceia știu, care înjură și drăcuiesc. Deci e bine a se dezbăra toți de acest urâcios și primejdios păcat, cât și de alte patimi și păcate ucigătoare de suflet. Aceasta se poate, dacă vrea și omul. Mântuitorul ne încurajează la luptă pentru dezbărarea patimilor rele, zicând: „Voiește și vei putea"; iar Apostolul zice: „Tot cuvântul putred, hula, măscăriciunea... să nu se afle în gura voastră, ci numai ceea ce este bun, ca să dea Har celor ce vă aud"; iar înțelepciunea străbunilor noștri ne îmbărbătează la dezbărarea de înjurături, drăcuieli, măscăriciuni, vorbe rele, ș. a. zicând: „Învățul (rău) are și dezvăț".

Povestea lui Bic-Bu-Pașa. Trăia odată în țara tătarilor un stăpân foarte bogat și foarte temut, care se numea Bic-Bu-Pașa. Niciodată nu ieșea din palatul lui fără să fie înconjurat de-o mare trupă de tătari, înarmați cu săbii, care priveau în dreapta și-n stânga, învârtind ochi sălbatici. Când trecea el astfel însoțit, în drumul lui ușile se închideau, ferestrele trăgeau cât mai repede perdelele lor colorate, copiii mici se ascundeau, strecurându-se ușor dinapoia arborilor. Dar, câteodată, voind să măgulească pe teribilul stăpân, o femeie mai îndrăzneață sau mai deșteaptă decât celelalte, rămânea în picioare în pragul casei sale sărace și zicea tare copilului pe care îl strângea în brațe: „Privește, fătul meu, privește bine! Iată pe Bic-Bu-Pașa, omul care n-a ascultat niciodată de nimeni". Și Bic-Bu-Pașa binevoia să surâdă nițel. În adevăr, Bic-Bu-Pașa se lăuda că n-a ascultat niciodată de nimeni. Bogățiile sale nemăsurate, îl făceau mai puternic decât însuși regele. Sclavii săi, pe care îi cumpăra de prin toate târgurile din Africa și din Asia, erau mai numeroși și mai disciplinați decât soldații armatei tătare. Deși arăta el vreo dorință, nu

nor de servitori se risipeau în toate direcțiile, ca un zbor de păsări, pentru a merge să-i caute sau să ia obiectul dorinței sale. Dădea el un ordin? Lingușitorii îi citeau în ochii săi înainte ca el să fi vorbit. O mișcare, un mic semn al degetului său celui mic, făcea să cadă capetele. O încruntare a sprâncenelor punea pe gânduri și dădea fiori de spaimă la zece mii de oameni. Nimeni n-ar fi îndrăznit să zică înaintea lui: „Vreau...".

De cele mai multe ori însă, sentimentul acestei puteri fără margini, îl umplea de orgoliu. Dar câteodată, toate acestea îl plictiseau. În astfel de momente nu era de loc plăcut.

Într-o zi, pe când se plimba prin palatul său plin de toate minunățiile, observă că un vas foarte prețios, dăruit de împăratul indiilor, dispăruse. Își întrebă atunci servitorii unde este vasul? Servitorii mărturisiră tremurând că fusese spart.

Bic-Bu-Pașa se făcu foc și pară de mânie. El atunci sparse, cu o lovitură de pumn, un alt vas și mai prețios ca acela, și se jură că va da ordin să fie spânzurați toți servitorii, pentru a-i învăța să fie mai cu grijă. Ochii îi ieșeau din cap. Era roșu, și foarte urât.

Tocmai când mânia sa era mai puternică și înjurăturile curgeau mai din plin, auzi aproape de el un râs batjocoritor. Se întoarse brusc pentru a vedea cine îndrăznește să râdă în asemenea momente și văzu pe un chel și jumătate gol, unul din acei cerșetori care rătăcesc pe toate drumurile Asiei, respectați de toți și hrăniți de mila lumii. Ochii săi cenușii, înfundați într-o față uscată și plină de sbârcituri, erau plini de veselie. „Tu ești cel care ai îndrăznit să râzi?" țipă Bic-Bu-Pașa cu o voce de tunet îngrozitor.

„Eu însumi, nobile stăpâne". „Și ce te face să râzi?" reluă pașa furios. Cerșetorul își îndreptă talia și răspunse serios: „O, Bic-Bu-Pașa, o, om care n-ai ascultat niciodată de nimeni, ești în asemenea măsură sclavul unui vas de porțelan, că pierderea sa te face să-ți pierzi cumpătul și în furia ta, să ameninți cu moarte sute și mii de oameni?" Bic-Bu-Pașa privi cerșetorul cu atenție, cu mirare. Cerșetorul văzu bine că nu-l înțelegea. „Te lauzi, începu el, de a nu fi primit niciodată vreun ordin de la nimeni, și iată că o bucată de porțelan poate asupra ta ceea ce nimeni n-ar putea, pentru că te forțează să-ți ieși din fire. Ea face să-ți roșească fruntea și să-ți scânteieze ochii; ea te-a făcut să transformi în bucăți pe celălalt vas și ea te face să te

lipsești de-o mulțime de servitori, de vreme ce vrei să-i spânzuri pe toți". Bic-Bu-Pașa rămase mai întâi fără cuvânt, apoi roși și mai tare; dar de data asta nu mai era roșu din cauza mâniei; ci dintr-un fel de jenă, dintr-un fel de rușine, cu totul nouă pentru el. „Bine, zise el, în sfârșit, nu era decât un vas, la urma urmei. Să nu mi se mai vorbească de el".

În parcul care înconjura palatul, Bic-Bu-Pașa strânsese toate felurile de animale rare, urâte sau frumoase, cumpărate foarte scump de la negustorii care le aduceau tocmai de la capul pământului. Dar nici elefanții, nici tigrii, nici jaguarii care făceau salturi, nici leii din Africa, nu-i plăceau atâta cât o gazelă ușoară, grațioasă și tremurând pe picioarele ei subțiri și fine. Ea venea fără teamă când pașa o chema să mănânce din mâna lui, o prietenie rară părea că-i unește laolaltă!

Dar, în această zi, Bic-Bu-Pașa nu văzu gazela alergând înaintea lui. Întreabă pe păzitori. Păzitorii se aruncară la picioarele lui și-i mărturisiră că chiar în noaptea aceea gazela fugise. Bic-Bu-Pașa nu aruncă nici înjurături, nici amenințări: furia îi înăbușea vocea. Pumnii săi puternici băteau aerul dinaintea lui și tropăia ca un cal nărăvaș. Dacă păzitorii n-ar fi fost îngroziți de spaimă, s-ar fi putut distra de-a binelea, că stăpânul lor era cât se poate de caraghios în acel moment.

Iarăși un râs ușor îi ajunse la urechi. „Tot tu?"! urlă Bic-Bu-Pașa, recunoscând pe cerșetor. „O, Bic-Bu-Pașa, o, om care n-ai ascultat niciodată de nimeni, ești tu în asemenea măsură sclavul unei gazele în patru labe, că dispariția sa te forțează să faci gesturi de nebunie și să tropăi ca un copil?" Bic-Bu-Pașa se opri dintr-odată, ca și când ar fi primit în față un vas de apă rece. La urma urmei, zise el, nu era decât o gazelă. Să nu mi se mai vorbească despre ea". Și își continuă plimbarea: dar mergea încet, ca un om care cugetă.

Câteva zile mai târziu, Pașa și cerșetorul erau așezați sub un cedru la țară. Pentru prima dată în viața sa el nu era decât un om setos de a asculta pe un înțelept. Cerșetorul vorbea cu o voce înceată și plină de autoritate: „O, Bic-Bu-Pașa, zicea el, credeai că nu asculți de nimeni! Nu vezi tu, că până acuma ai fost mai sclav decât sclavii tăi: sclavul mâniei, al sgârceniei tale, al ambiției tale, al orgoliului tău? Tu ai inimă demnă. Mândria inimii tale te-a făcut să iubești

independența. Nu este vina ta dacă nu ai știut niciodată în ce constă libertatea. Bogățiile tale mari îți permit să nu fii în serviciul nici unei persoane. Ce importă aceasta, dacă tu rămâi prizonierul bogățiilor tale, dacă tremuri de frică să nu le pierzi; te înfurii când un vas se sparge, când o gazelă se pierde. Niciodată voința ta de om nu s-a ridicat între dorința ta de om și tine însuți, între ura ta și tine însuți, între răzbunarea ta și tine însuți. Nu asupra altora ci asupra lui însuși trebuie să-și cucerească omul libertatea sa. Acela care nu este capabil de a-și rezista lui însuși, nu este decât un sclav, fie el cel mai mare dintre regii pământului".

Bic-Bu-Pașa ridică capul: „Ce trebuie să fac dar pentru a deveni liber?" îl întrebă el.

Cerșetorul răspunse: „Fă întotdeauna ceea ce ți se pare mai greu". Bic-Bu-Pașa începu educația sa. El punea în acel scop multă bunăvoință, dar lucrurile nu mergeau de la sine. Mai multe de douăzeci de ori pe zi, împotriva bucătarului care sărase prea tare un sos, împotriva bărbierului care nu fusese destul de îndemânatec, împotriva unui sclav care nu-i făcea vânt destul de repede pentru a îndepărta muștele, el era pe punctul de a deveni furios. De auzea vorbindu-se de un om puternic și bogat, un fel de invidie amară îi răsucea inima și-l făcea să pălească. Cerșetorul îl întovărășea pretutindeni și nu zicea nimic. Dar când Bic-Bu-Pașa întâlnea privirea sa limpede și mustrătoare, se certa el singur, zicându-și: „O, Bic-Bu-Pașa! tu care ai poruncit la toată lumea, nu vei putea, oare, să-ți poruncești și ție însuți?"

Cuvintele de ură, de mânie, de capriciu, sau de răzbunare, se opreau atunci pe buzele sale; și din zi în zi tot mai puțin invidios, mai puțin lacom și mai puțin violent, sufletul de barbar se liniștea în pieptul său, umplându-se de o mulțumire calmă și senină și de o siguranță pe care nu o cunoscuse niciodată. Astfel se scurseră mai mulți ani.

Într-o seară Bic-Bu-Pașa se întorcea de la vânătoare, când văzu venind spre el paznicii săi, târând un om înlănțuit. Înapoia lor, cu securea în mână și mânecele sumese, se putea distinge călăul.

– Ilustre Pașă! zise șeful paznicilor închinându-se până la pământ, am găsit pe acest pungaș înarmat cu un pumnal, ascuns sub ilustrul tău pat. Fără îndoială, voia să atenteze la ilustra ta viață. Destoinicia mea ne-a păstrat pe cel mai bun dintre stăpâni! Acest om merită

mii de morți. Cu toate acestea, cum nu aparține decât ilustrei tale guri dreptul de a da ordine, te-am așteptat pentru a-i tăia capul". Bic-Bu-Pașa se temea foarte mult de suferință și de moarte. La gândul pumnalului ascuțit și rece, care ar fi putut pătrunde printre coastele sale, simți că-i trece prin tot corpul un fior foarte neplăcut. Prima sa mișcare fu de a-i face semn călăului. Dar pierduse obiceiul de a se lăsa dus de prima mișcare...

– Conduceți-l la închisoare până dimineață, zise el. Și, în timp ce paznicii urmați de călăul dezamăgit, luau omul foarte mirat de a se găsi încă în viață, Bic-Bu-Pașa rămase adâncit în gândurile sale.

Dar nu era pentru prima dată când se încercau să-l asasineze. Câțiva ani în urmă, patru sclavi fuseseră tot astfel prinși, cu armele în mână. Socoteala le-a fost repede făcută: nu se mai distrase nimeni să-i conducă la închisoare. Bic-Bu-Pașa asistase chiar în aceiași seară la chinurile lor. Își aducea aminte acum de frica, de mânia sa, de ura sa, atât de sălbatică și de furioasă, că nici moartea lor nu o potolise. Dar iată, că această amintire, în loc să redeștepte cruzimea și indignarea sa, îl umplea de-o rușine de nesuferit. Da, în acele timpuri se supăra ori de câte ori îi plăcea să se supere; bătea sclavii ori de câte ori îi plăcea să-i bată. În acel timp el găsea cu totul natural să răspundă vicleșugului prin cruzime, amenințărilor prin supliciu, ofenselor prin răzbunare; nici nu-i venise în cap ideia că putea să renunțe la această răzbunare. Dar în acele timpuri nu știa ceea ce învățase, acum el nu primise încă lecțiile cerșetorului, atât de cuminți și atât de simple; el nu dobândise încă asupra lui însuși aceste victorii atât de grele, dar urmate de atâta pace și de o bucurie neînțeleasă.

Bic-Bu-Pașa cugeta, cugeta, cum nu cugetase niciodată în viața lui. Aci dorința de răzbunare îi ridica sângele ca o furtună, aci gândul la omul care voise să-l omoare, dar îl lăsă liniștit și aproape indiferent. Însă nu reușea să se decidă. Clopotul sună ca să anunțe cina. „Nu mi-e foame!" zise Bic-Bu-Pașa. Invitații săi cinară fără el. El medita. Soarele dispăru: luna urmată de stele se urcă pe cer. Un alt sunet se auzi pentru a anunța că era ora de culcare. „Nu mi-e somn!" zise Bic-Bu-Pașa. Și cotinuă să gândească. În zori el încă medita. De data asta nu mai era vorba de un vas sau de-o gazelă. Făceți-vă în locul lui oricare!

Când primele raze ale soarelui străbătură aerul de vară, Bic-Bu-Pașa auzi zgomotul și-și ridică capul. Credincioșii ordinului, paznicii și călăul, aduceau înaintea lui pe vinovat, care nici el nu dormise mai bine decât Pașa. La vederea acestui mizerabil, verde de frică, Bic-Bu-Pașa fu surprins și nu încercă în fața lui mânie, nici dorința de răzbunare. Mâna nu i se mai putu ridica pentru a face semn călăului. „Să fie lăsat să plece...", zise el, aproape fără de voia lui. Atunci o legătură s-a desfăcut în străfundurile ființei sale și o voce îi vorbi limpede „O, Bic-Bu-Pașa, vei fi cu adevărat liber de aici înainte, pentru că ai învățat să ierți".

Astfel a iertat Bic-Bu-Pașa pe atentator. Povestirea adaugă că puțin timp după aceea, el și-a părăsit bogățiile, palatul și chiar țara tătarilor, pentru a urma pe cerșetor și pentru a se perfecționa în înțelepciunea sfântă. Mai târziu a devenit foarte răbdător, foarte blând și era totdeauna vesel. Acest om robust și solid, slăbise acum foarte mult și a murit în pielea unui Sfânt (H. W. Ist.).

Bunătatea. Bunătatea este o strălucită virtute a unora din sufletele oamenilor, care-i superioară și mai presus de orice frumuseți trupești. Bunătatea e una din datoriile omului Creștin. Datoria de a fi buni, o avem mai înainte de toate, față de părinți și frați. Niciodată nu trebuie să te înfurii împotriva alor tăi; ci rămânând în orice împrejurare blajin, să făurești în casă: pacea blândă și liniștea curată. Să ghicești orice dorință mai înainte de a fi vestită și fiecare vorbă să-ți fie plină de bunătate și crutare. Să te gândești întotdeauna cum poți feri pe părinții tăi de mâhnire și supărare, și ce trebuie să născocești, ca să-i ajuți și mulțumești. Față de frați și surori să ai o dragoste prevăzătoare, să nu le răspunzi cu rău. Să te obișnuiești să îngrijești de ei. Să cauți să vorbești între ei numai de lucruri care să fie plăcute, bune și folositoare pentru toți ai tăi, întremare și odihnă. Chiar față de servitorii și lucrătorii tăi, ești obligat să-ți arăți bunătatea, îngrijindu-te să aibă odihnă îndestulătoare peste noapte, mâncare hrănitoare și vorbă bună, prietenoasă, mângâietoare și încurajatoare în tot binele.

Apoi avem datoria de a fi buni față de săraci, față de bolnavi, de slăbănogi, bătrâni, orfani, văduve și infirmii lipsiți. Să ne închipuim că am fi noi în locul celor care suferă și a celor năpăstuiți. Cum ne-am simți, de pildă, într-o locuință întunecoasă, fără de lumină, fără aer

curat, umedă, rece, igrasioasă, fără hrană, fără medicamente, fără haine bune și călduroase, înconjurați de bețivi, vicioși, întunecați și răutăcioși? Ce fel de purtare am avea și în familie și în afară de familie, când am fi nevoiți să trăim în zgomot, certuri, bătăi, lipsuri și boli grele? Nu am deveni atunci și noi mai nervoși, mai morocănoși, mai tulburenți și mai nestăpâniți?! Să ne închipuim mai ales apoi, că nu numai am fi nevoiți să trăim zilnic în sărăcie și în boală; ci și într-o lipsă totală, și în niște infernale hărțuieli permanente. Într-o astfel de situație grea trăiesc mulți creștini din toate vârstele, și mulți copii sărmani, ai căror părinți sunt ori bolnavi, slăbănogiți de lipsuri, ori infirmi, ori nu găsesc de lucru nicidecum.

La Eberfeld în Renania, oricare cetățean înstărit stă la dispoziția primarului, pentru a îngriji patru familii sărace de pe strada sa. Acest cetățean are datoria să le cerceteze cel puțin odată la două săptămâni. Copiii lui însă se duc și mai des și se interesează de soarta camarazilor lor din familiile sărace, ajutându-i, sfătuindu-i și învățându-i să coasă, să se spele, să se poarte curat, și luptând alături de ei împotriva mizeriei. După Cuvântul Mântuitorului și pilda acestor fel de buni creștini, să ajutăm și noi cu ce putem pe cei săraci, să îngrijim pe cei bolnavi, și să mângâiem pe infirmi. Unde nu ne putem noi pregăti pentru astfel de fapte bune? Am spus mai sus. În familia noastră, fiind buni cu părinții, frații, surorile, servitorii și lucrătorii noștri.

Dar și în școală, ca copii și elevi sau eleve, mici și mari, avem ocazia să facem o foarte bună practică a bunătății. Dacă un coleg de școală este bolnav și dacă boala sa nu este molipsitoare, să mergem acasă la el și să-l vedem, să-l distrăm, să-l bucurăm și să-l încurajăm. Dacă un copil sărman vedem că nu mai vine la școală, să alergăm la el acasă ca să aflăm cauza; poate n-are cu ce să se îmbrace și atunci vom spune părinților noștri, rugându-i ca să-l ajute, poate n-are ghete și atunci îi vom împrumuta sau dărui o pereche de la noi. Trebuie să fim mai ales buni și mai atenți cu copiii retrași și batjocoriți. Să nu lăsăm pe ceilalți să râdă de ei, nici să-i îmbrâncească, nici să facă glume pe socoteala lor. Să-i ajutăm, să ne iubim între noi și să nu trăim unii cu alții ca niște străini. Viața ne va fi cu atât mai frumoasă, cu cât nu vom trăi numai pentru noi, ci vom sta gata să iubim și să ajutăm într-un chip inteligent pe toți care au nevoie de inima

și de sprijinul nostru. Bunătatea este tot așa de necesară vieții fericite, precum este soarele pentru viața sănătoasă.

Cum să ajutăm? Ajutorul trebuie dat în așa fel, încât cei ajutați să nu se obișnuiască cu ideea că de acum nu trebuie să mai muncească, așteptând totul de la noi. Când ajutăm copii săraci, nu trebuie să dăm părinților lor impresia că de acum, dacă am venit noi, ei nu mai au nimic de făcut pentru ei. Pe scurt: Ajutorul nostru nu trebuie să fie o încurajare la lene și cerșetorie. În acest caz, bunătatea noastră, în loc să folosească, ar strica. Să ne gândim bine cui acordăm binele nostru. Aici au foarte multă dreptate Sf. Părinți Apostolici care ne sfătuiesc: *„Să asude banul în mâna ta când faci milostenie"*. De asemenea să nu ne mulțumim cu a da numai câțiva bani, crezând fals că prin aceasta am terminat cu datoria noastră. Să ne interesăm când vrem să fim cu tot dinadinsul folositori cuiva: de ce este sărac, de ce este bolnav, de ce este îndurerat? Dacă cineva este sărac din lipsă de lucru, să-i căutăm o ocupație; dacă este bolnav, să ne interesăm pentru instalarea lui în vreun spital; dacă este îndurerat de pierderea unei ființe dragi, să încercăm a-i muta gândurile în altă parte, invitându-l la noi, sau dându-i o carte frumoasă de citit. Așa lucrând cu o statornică tărie, vom reuși a distruge rădăcina răului, și fapta noastră abia atunci poate fi numită cu adevărat „bună".

Pestalozzi. Pestalozzi (1748-1827) a fost un om bun care și-a jertfit viața și averea sa întreagă pentru a face pe oameni mai buni și mai fericiți prin creștere și prin învățătură. Multor băieți săraci, el le era: tată, mamă și învățător. El îi lua pe copii în casă la dânsul, și le da din pâinea sa. Ziua întreagă sta în mijlocul lor, îi sfătuia, învăța, mângâia și încuraja. De era vreunul bolnav, Pestalozzi veghea la patul lui. Ziua învăța pe băieți și seara se ruga cu ei împreună. Patul său era în mijlocul paturilor băieților. El era cel din urmă care se culca, și cel dintâi care se scula din pat. Inima sa plină de iubire nu voia nimic mai mult, decât să facă pe alții fericiți. Niciodată nu se gândea la sine, ci totdeauna la alții, la binele și fericirea lor. De aceea, binefacerile sale cele multe și mari l-au făcut sărac. El a fost unul din cei mai mari pedagogi și binefăcători ai omenirii (cul. de I. Popeea).

Bunătatea școlarilor lui Pestalozzi. Odată pe când virtuosul Pestalozzi primise direcția școlii orășelului Stanz (din Elveția), unde erau strânși copii săraci, orfani de părinți de pe urma războiului, a ars micuțul orășel Altdorf, din apropiere. Pestalozzi, care întreținea pe școlari numai cu o mică subvenție de la guvern și din produsul muncii lor, de la grădinărie vara, țesutul, tors iarna, își frământa mintea cum ar putea ajuta și pe copiii săraci ai orășelului prefăcut în cenușă...

„Altdorf este distrus – zise el într-o zi școlarilor săi – poate mai mult de o sută de copii sunt în acest moment, fără haine, fără adăpost și fără hrană... Vreți voi să cerem guvernului învoirea de a primi douăzeci din acești copii săraci în mijlocul nostru". „Da, da!" au răspuns școlarii într-un glas. „Dar – reluă directorul lor – gândiți-vă bine la ceea ce cereți. Avem bani puțini pentru nevoile noastre, și nu suntem deloc siguri că în vederea noilor veniți, ni se va da mai mult. Poate pentru a dobândi mijloacele trebuitoare vieții și învățăturii va trebui să munciți mai mult decât până acum. Poate va trebui să împărțiți cu acești străini hrana și hainele voastre. Nu spuneți deci că îi doriți în mijlocul vostru, dacă nu sunteți siguri că veți putea să îndurați toate acele lipsuri, fără nici o părere de rău". Directorul repetă de mai multe ori aceste idei; apoi puse pe copii să repete tot ce spusese el, pentru a se convinge că fusese înțeles. Ei rămaseră însă la generoasa lor hotărâre. „Să vină – ziseră ei – să vină, și chiar dacă s-ar întâmpla ceea ce spuneți, vrem să împărțim cu ei tot ce avem". „Veniră, într-adevăr, și fură primiți și tratați ca niște frați (I. P.).

Rănitul necredincios și Măicuța. „Pădure fără uscătură nu s-a văzut de când lumea", zice o vorbă veche românească. Într-adevăr, în armată se găsesc ca ori unde, pe lângă oameni de ispravă și destui rătăciți, care o iau razna și razna merg toată viața lor. Într-un spital militar sosise de curînd un soldat, care suferea mai mult de suflet, decât de rana, care-i cuprinsese mâna stângă. Din întâmplare, sora, care îngrijea salonul unde bolea soldatul acesta, era o măicuță care răbda toate vorbele rele și batjocoritoare, pe care le auzea din gura lui blestemată. Niciodată nu era mulțumit cu serviciul măicuței, și trebuia să găsească el o pricină cât de mică pentru ca să-și facă rost de sămânță de vorbă și ceartă.

Măicuța nu numai că nu-i ținea socoteală necuviințelor lui, dar căuta să-i dea o îngrijire cât mai aleasă, îndeplinindu-i toate pretențiile lui neghioabe; totuși, câte înjurături și câte vorbe de ocară nu-i ieșeau din gură! Câte odată când ieșea prea din cale afară, măicuța pleca plângând pe ușa salonului, iar ceilalți răniți începeau să-i dea câte o dojană bine meritată, amenințându-l chiar, că îl vor da afară din salonul lor. Într-o zi doctorul dete ordin ca rănitului cu pricina să i se dea un ou la masă. Iată că măicuța îi aduce oul, despre care el nu știa încă de unde îi vine.

– Oh! măicuță, ți-ai bătut joc de bunătatea de ou! L-ai fierit ca la Mănăstire până ce s-a crăpat în patru. Eu unul nu-l mănânc, că e prea tare", zise roșu de supărare nelegiuitul nostru ostaș. Măicuța luă în grabă oul, se uită lung și binevoitoare la bonlav și plecă în virful picioarelor, fără să spună o vorbă. Peste câteva minute, sosi din nou blajina maică cu un alt ou și-l găsește dormind adînc, obosit de supărare, pe răutăciosul ei bolnav. Îi trece ușor mâna peste față de vreo câteva ori și-l trezește. Cu zâmbetul pe buze și teama în sufletul său, ea îi întinde oul și-l roagă frumos, să o ierte, căci i-a tulburat somnul. Din nou nemuțumit, de i se ridicase părul pe creștetul capului, sălbaticul bolnav trântește cu oul în pământ și-i zice: „Pe ăsta să-l dai cui știi nu mine, căci e prea moale. Piei în grabă să nu mă bagi în bucluc!" Ca o nălucă fugi biata măicuță, de parcă nici nu fusese în salon de când lumea. După ce ieși măicuța, nelegiuitul începu să râdă cu hohote și să se laude că a pus-o la disciplina militară pe măicuța, ca s-o sature de credință și de rugăciuni către Dumnezeu. El nădăjduia că are s-o plictisească și s-o supere așa de tare pe blânda lui îngrijitoare, încât are s-o facă să-și iasă din sărite și să zică și ea vreo vorbă rea. Mustrările camarazilor cădeau tot mai des asupra capului lui neînțelegător. Iată că vine iarăși răbdătoarea maică, aducând de data asta un ou crud, un vas cu apă fiartă în clocote și cu un ceasornic, le puse pe masa de dinaintea bolnavului răutăcios și-i zise cu blândețe: „Iată, copilul maichii, ca să te împac și să nu mai ai ciudă pe mine, ți-am adus tot ce-ți trebuie ca să te servești singur așa cum ai poftă; iar eu am să iau bine seama ca în viitor să-ți intru în voie!"

Încremenit și îngălbenit de atâta răbdare și bunătate fără margini, bolnavul tot încruntat asupra maicii, îi zise: „Du-te în grabă și

cheamă Duhovnicul să vină la patul meu!" Maica se uită lung la dânsul și-i spuse liniștită, că Preotul fiind bătrân și obosit, doarme și nu îndrăznește să-i tulbure somnul.

– Du-te, te rog, măicuță, fără zăbavă, căci vreau să-i mărturisesc cu limbă de moarte că acum există un Dumnezeu milostiv în Ceruri, fiindcă abia acum văd că există și azi pe pământ îngeri ai răbdării ca Dumneata. Du-te îndată căci mi-e teamă că ori mor, ori mă reîntorc iarăși la răutatea de acum câteva clipe.

Te rog, iartă-mă, iubită mamă, căci te-am supărat atâta". Cu ochii scăldați în lacrimi, el sărută cu foc mâna îngerului său păzitor, încrețită de amarul anilor. „... Întru răbdarea voastră veți dobândi sufletele voastre" (Luca 21 19) (Pr. M. Ionescu).

O Prințesă cu curaj la fapta bună. Principesa Elena Ghica, se duse odată la plimbare cu sora sa cea mai mică și cu guvernanta acesteia. Ajungând la țărmul unui lac, se întâmplă că guvernanta, din nebăgare de seamă, căzu în apă. Principesa Elena sări îndată după dânsa în apele lacului și o scoase teafără, scăpând-o astfel de moarte sigură (I. Popeea).

Creștinul bun s-a mântuit, mântuind el pe aproapele său. O istorioară din viața lui Sundar Singh. „Treceam într-o iarnă – spune Sundar Singh – prin munții Tibetului. Era un viscol puternic și un ger grozav. Calea e tot mai grea. Simt că puterile îmi scad. Mă biruie frigul și înghețul.

La o răspântie, văd un om căzut în zăpadă. E aproape înghețat și mort. Mă aplec spre el. E un tibetan. Îmi dă să înțeleg că orice încercare pentru salvarea lui e zadarnică. Dar eu nu pot să-l las aici. Îl ridic în spate și plec cu el la drum. Povara e grea, dar sub greutatea ei, simțesc că mă încălzesc. Eram aproape înghețat de frig, și acum, iată că mă năpădesc sudorile. M-am încălzit iar căldura mea o simte și cel din spatele meu. Am devenit un fel de cuptor pentru el. Era aproape mort, iar acum îl simt că se mișcă și dă semne de viață. Nu mai pot de bucuria mântuirii unui pierdut. Această bucurie îmi dă puteri noi. Pășesc cu bărbăție prin zăpadă și viscol. În zare, se ivește un sat. Suntem mântuiți. Suntem mântuiți, amândoi, unul prin altul. Tibetanul ar fie pierit fără ajutorul meu, dar și eu aș fie pierit fără el. Purtându-l în spate, m-am încălzit și l-am încălzit și pe el. M-am mântuit mântuind pe altul".

Ce mult grăitoare este această întâmplare. Să o luăm și noi pe sufletul nostru. O taină a mântuirii sufletești, aceasta este: să te mântuiești mântuind pe altul. Creștinii de azi sunt atât de „reci" tocmai pentru că nu se încălzesc încălzind pe alții. Creștinii noștri sunt atât de „slabi", tocmai pentru că nu se întăresc întărind pe alții. Și sunt atât de „săraci" creștinii de azi, tocmai fiindcă nu se îmbogătesc îmbogățind pe alții. Să nu uităm nici noi, iubiți cititori și ascultători, porunca: să ne mântuim mântuind pe alții... să ne încălzim încălzind pe alții (Pr. I. T.).

Bunătatea unor negri. Livingstone scrie că în călătoriile sale printre negri, a întâlnit oameni de o bunătate rară. Localnicii îi trimeteau soli încărcați cu bucate în chip de dar. Aceștia îi spuneau că nu pot îngădui, ca să treacă străinii pe lângă casele lor, fără să le dea ceva. De multe ori, Livingstone și oamenii săi, erau întimpinați cu strigăte să mai zăbovească puțin, ca să fie tratați cu ceva. Călătoria le părea o sărbătoare. Intrau și ieșeau prin sate însoțiți de strigăte pline de bucurie ale locuitorilor. Bărbații băteau din palme, iar femeile se aplecau și cântau: *„Pace, pace"*. Apostolul Pavel zice: *„Fiți buni unii cu alții"* (Efs. 4, 32).

Bunătatea a doi negustori. Într-un oraș focul mistui și multpuținul adunat de un legător de cărți. Acest incendiu a fost al doilea pe care îl suferi acest nefericit, ducându-l la sapă de lemn. Acum stătea sărmanul om înaintea casei, de mână cu cei doi copii scăpați, privindu-și mizeria. Deodată trecând pe acolo doi negutători bogați din alt oraș, se apropiară de nefericit, îl priviră o clipă, apoi unul îi luă un copil de mână, celălalt altul, și-l invitară și pe tatăl lor să le urmeze în orașul lor. Acolo se îngrijiră de ei, zicând: „De ce să nu facem acest gest omenesc, dacă Dumnezeu ne-a ferit întotdeauna de orice nefericire. Acest fapt al nostru, credem că e bună mulțumire adusă lui Dumnezeu pentru Bunătatea Lui".

Bunătatea lui Dumnezeu. Un rege avea un servitor, care îl servise cu multă credință, neglijând însă pe Stăpânul stăpânilor, pe Dumnezeu. Ajuns la adânci bătrânețe se îmbolnăvi de moarte. Regele îi făcu onoarea că-l vizită, întrebându-l ce dorință are, căci voiește să i-o îndeplinească. Atunci servitorul îl rugă să-i lungească viața cu o zi. Regele însă răspunse: „Durere, aceasta nu stă în puterea mea,

ci numai în puterea lui Dumnezeu". Atunci începu servitorul să verse lacrimi amare și exclamă: „O! nebunul de mine! Toată viața am muncit regelui pămîntesc care nu-mi poate lungi viața nici măcar cu o zi, uitând de Cel Ceresc. Vai, dacă-L serveam pe Acesta din urmă, nu numai că mi-ar fie putut lumgi viața pământească, ci mi-ar fie putut asigura și fericirea veșnică" (O.M.P.).

Bunătatea eroicului Arhiepiscop. Într-o noapte, la Auch (în sec. XVIII) izbucni un incendiu în apropierea Bisericii arhiepiscopale. În jurul Bisericii cerul era atât de roșu, că ai fie putut crede că chiar ea se aprinsese. Incendiul înghițise deja două case și trecuse acuma la a unui negustor de untdelemn. Aici jăratecul ardea atât de tare, că mulțimea sta departe, neptând să se apropie.

În zadar cei mai curajoși soldați încercaseră să pătrundă în casa din care se auzeau ieșind țipete și vaiete: „Scăpați-ne ! Scăpați-ne!" Ei mergeau cât mai aproape posibil, dar, ajunși lângă zidurile prăbușitoare, căldura focului era atât de mare că dădeau înapoi, fără să vrea. Ofițerii vrând să dea exemplu oamenilor lor, le zise: „Ei bine, o să reușim noi să ne urcăm pe zid, dacă voi nu puteți!" Încercă să o facă, dar și ei fură nevoiți a se retrage degrab înapoi. Pompierii, întotdeauna întreprinzători, făcuseră adevărate minuni de curaj, dar aici se opriseră ca toți ceilalți, înaintea aceleiași greutăți, care părea cu neputință de învins; și totuși, se auzea mereu vocea femeii care striga: „Salvați-ne! Salvați-mi copilul!"

La început fuseseră în această casă mai multe voci care ceruseră ajutor; acum nu se mai auzea în mijlocul trosnetului focului și al bârnelor ce se prăbușeau, decât vocea acestei mame și a copilului ei. Ceilalți locuitori ai casei muriseră asfixiați și carbonizați. Numai femeia mai fusese văzută apărând din când în când pe la geam cu copilul în brațe și cerând ajutor.

Arhiepiscopul de Auch. Monseniorul d'Alpchon sosise de câtva timp în fața casei care ardea: atât cât putuse, ajutase la adus apă, și încurajase mulțimea. „Două zeci și cinci de ludovici (bani de aur) strigă Arhiepiscopul – două zeci și cinci de ludovici îi dau aceluia care va scăpa această femeie și copilul său". Vorba prelatului fu auzită. Niște oameni din popor făcură câțiva pași, dar se retraseră imediat îngroziți înapoi... „Cinci zeci de ludovici aceluia care va smulge din flăcările focului pe copil și pe mama sa", strigă și mai tare Arhiepiscopul. Mulțimea îl ascultă, dar nu făcu nici o mișcare...

Atunci fu văzut mărinimosul Arhiepiscop, înmuind o bucată de postav într-o găleată cu apă, învălindu-se cu ea, și ducând, cu ajutorul a doi oameni voinici, o scară lungă pe care o propti pe zid, și făcându-și semnul Sfintei Cruci, învelit într-o manta udă, urcând scara. Toate inimile de față se înfiorară de admirație și de teamă. Mulțimea fixând asupra curajosului Arhiepiscop ochi cercetători și neliniștiți, îl văzu ajungând la o încrucișare roșie de flăcări, și pe urmă nu mai văzu nimic... Atunci toată mulțimea a înghețat de spaimă... Dar Dumnezeu n-a voit ca atâta bunătate să fie zadarnică. După o clipă, un grup apăru la fereastră: era Arhiepiscopul, femeia și micul copilaș. Oh! Ce bucurie mare cuprinse lumea la această apariție! Iată-i coborând pe scară.

Ajungând jos toți trei teferi, Arhiepiscopul aruncând mantaua de pe umeri, jumătate arsă, căzu în genunchi, și mulțumi lui Dumnezeu. Apoi ridicându-se, zise sărmanei mame, ruinată și buimăcită de incendiu: Doamnă! Promisesem cincizeci de ludovici, celui care vă va salva. I-am câștigat eu. Iată, îi dau copilului dumitale" (Prel. d. Prof. Romulus A. Stănculescu).

Mântuitorul nostru Iisus Hristos, pentru ca să sfințească pe popor cu Sângele Său (salvându-l din păcatul strămoșesc, din iad și din moartea și osînda veșnică) afară din poartă a pătimit, S-a răstignit, Jertfit, a murit și S-a proslăvit (Evr. 13 12; Comp. 2 Cor. 12, 4; Efs. 5, 3; 1 Petru 3, 23; 1 Ioan 3, 26)... Pentru aceasta adunarea tuturor binecredincioșilor Creștini și Sfinți, adică Biserica Sa Luptătoare de pe pământ și cea Triumfătoare din ceruri, prin cei 24 bătrâni încununați cu cununi de aur, tămâind cu tămâietori de aur... pururea Îl proslăvesc cu o cântare nouă, zicând: „Vrednic ești, Doamne, Mielule al lui Dumnezeu... Căci ai înjunghiat și cu Sângele Tău ne-ai răscumpărat pe noi pentru Dumnezeu, din toate semințiile, limbile, popoarele și națiunile. Și ne-ai făcut pe noi împărați și preoți ai Dumnezeului nostru, și vom domni pe pământ" (Apc. 5... Comp. Ioan 1, 29; 1Petru 2, 1-10; Evr. 12, 28-29).

Protecția animalelor. Aceasta este una dintre datoriile elementare ale omului de a contempla cu respect natura, și de a avea pentru ea sentimentele pe care ea le inspiră mereu, celor ce știu întotdeauna să o privească. Marile manifestări naturale: erupțiile vulcanilor, sălbăticia caracterelor, frumusețea zăpezilor netopite de pe vîrfurile munților, imensitatea și furia Mărilor, etc... toate aceste

aspecte mărețe și câte odată înfiorătoare ale naturii, sunt susceptibile să ne inspire, pentru cele mai delicate sentimente de iubire și admirație.

Este o adevărată inferioritate morală pentru cel ce nu are această aptitudine de a înțelege și de a admira frumusețile naturii, ale acestei naturi care se prezintă pretutindeni, ca fiind plină de armonie, pătrunsă de inteligență și de rațiune.

E pur și simplu un om nefericit acela care n-a încercat niciodată față de ea respectul religios, acea admirație inspirată și profundă. Este oare vreo emoție mai intimă și mai adâncă, decât aceea care ne face să ne simțim una cu întreaga operă a Divinității?

Ei bine, dintre toate minunile naturii, cea mai minunată este viața. Omul încă n-a reușit nici să o înțeleagă, necum s-o creeze. El poate totuși avea asupra ei o influență salutară, sau una funestă, adică bună sau rea. Suntem, din nefericire, așa de rău făcuți, sau mai bine-zis, rău-crescuți, că de multe ori distrugem tot ceea ce Dumnezeu a făcut și face, mai măreț și mai sublim: viața. Este o tendință a omului, bolnăvicioasă, de a distruge, o pornire necioplită, care se manifestă prin tot felul de acte de brutalitate și cruzime. Pentru mulți e o adevărată sărbătoare să distrugă în mod inutil o floare, să smulgă un arbust, să lovească un animal. În acestea e o dovadă de grosolănie, o neînchipuită ofensă adusă Creatorului. Ființele acestea își strigă durerea lor. Noi nu le auzim. Dar lovindu-le, sufletul nostru se face din ce în ce mai rău. Chinuind un sărman câine sau un biet măgăruș, vom face cu tot atâta ușurință și pe oameni să sufere, pentru că prin astfel de exerciții facem a se deștepta și crește în noi germenele răutății și al crimei.

În locul acestui spirit de distrugere, noi oamenii creștini, trebuie să aducem animalelor un sentiment de iubire și protecție contra dușmanilor lor. Ceea ce trebuie noi să simțim față de ele, este nu indiferența grosolană și pornirea de a le chinui, ci Dumnezeiasca milă Creștină.

Ce plăcere mai delicată și mai suavă, decât aceea de a ajuta un cățeluș bătut, o păsărică mică ce a căzut rănită, la picioarele noastre? Atunci când vom vedea pe aceste micuțe și neputincioase ființe renăscând la viață sub îngrijirile și mângâierea noastră, noi înșine vom renaște în cele mai delicate și mai alese însușiri ale sufletului nostru.

O ființă care suferă este o creație a lui Dumnezeu, care imploră intervenția, ajutorul și mila noastră. Este îndatorirea copiilor de a fi infirmierii, doctorii acestor făpturi lipsite de ajutor. Căci nu e om mai fericit decât acela care a reușit să potolească o durere. Zice undeva un moralist: „Fii bun copilul meu! Ai văzut cu câtă duioșie vine lângă tine cățelușul bătut? El știe că tu l-ai mai mângâiat și altădată. De aceea îndrăznește să se târască și de data aceasta la picioarele tale. Fii bun, copilul meu!... Ajută-l!" De ce așa de răi? Doar le-am redus la sclavie răpindu-le libertatea. Ne folosim de munca lor, de copiii lor! Brutalitatea față de acești credincioși este o ingratitudine, căci omul datorează animalului recunoștință, nu bătaie, și este și o lașitate, căci se produce asupra unor ființe dezarmate și incapabile de a se apăra. Oare avem, față de ele, numai drepturi? De ce atâta cruzime față de cei mai credincioși și mai loiali prieteni ai noștri? Căci ei sunt prietenii noștri nu numai pentru că ne ajută, dar și pentru că au primit o scânteie din viața universală și Divină.

Are oare omul dreptul să fie atât de disprețuitor? Credem că nu. Un măgar care muncește este de-a dreptul o majestate în comparație cu omul care nu face nimic. Căci dacă în inimă emoția cea mai profundă și gratitudinea cea mai vie este rezervată muncilor celor mai modeste și mai grele, iubirea noastră trebuie cu atât mai mult să se îndrepte către acești tovarăși umili și uitați ai omului. Să fie bine îngrijite în mâncare și odihna lor; iar nu torturate. Numai lenevirea și neglijența este degradantă! Numai mâna care refuză să lucreze este nedemnă de a fie atinsă de binefacerile acestor neglijați tovarăși de muncă. Și într-adevăr, Dumnezeu a pedepsit adeseori pe acei oameni neglijenți și cruzi cu animalele lor de muncă, să nu le mai aibă și să ducă ei în spate greutatea ce-o duceau acestea... Dar cine muncește mai mult și mai greu decât ele? Cine se trudește zilnic mai mult, pentru ca din strădința neobosită să facă ușoară și posibilă viața omului? Și apoi prin delicatețea simțămintelor lor, nu sunt ele adeseori mai demne de aprecierea noastră decât unii oameni? Îngăduiți-mi deci, ca să lămurim și această întrebare cu câteva exemple din viața lor.

Primul exemplu. Un elefant bătrân, observat de episcopul Huber, căzuse de slăbiciune, și se aduse un alt elefant să-l ajute a se ridica. Huber fu, tare izbit de expresia aproape omenească de surpriză,

emoție și simpatie a animalului adus, când acesta văzu poziția tovarășului său. La început se supuse comandei și trase cu putere de funia înfășurată după gâtul și corpul bolnavului, dar la primul geamăt al acestuia, se opri deodată, se întoarse cu un urlet sălbatic și începu a desface cu trompa și cu picioarele de dinainte lanțul de după gâtul bătrânului elefant.

Al doilea exemplu (dat de James Forbes): „Un vânător postat pe un smochin de India, ucise o maimuță-femelă și o duse în cortul său, care fu numai-decât înconjurat de vreo patruzeci de membri din tribul captivei, strigând și amenințând pe agresorul lor. El se scăpă de ele numai luându-le la ochi cu pușca, de al cărei efect omorâtor se convinseseră destul de bine. Dar șeful bandei rămase pe loc, urlând mereu cu furie, și vânătorului, care simțea poate remușcare pentru omorul ce săvârșise, nu-i venea să tragă în el. Astfel maimuțoiul se apropie în fine chiar de intrarea cortului, și văzând că amenințările sale nu-i servea la nimic, începu a geme, parcă ar fie bocit, și a face semne să i se dea cadavrul. Rugămintea îi fu ascultată, și luând în brațe pe răposata împușcată, o duse la tovarășii și tovarășele sale, care îl așteptau la oarecare depărtare. Martorii acestei scene extraordinare se jurară să nu mai tragă în aceste creaturi.

Al treilea exemplu (dat de d. I. Găvănescu). Privitor la sentimentele altruiste ale câinilor, un prieten mi-a povestit următorul fapt: Un unchi al său avea doi câini de rasă diferită, unul de curte, mare, și altul mic, de casă. Pe cel dintâi fiind tare bătrân și bolnăvicios, se hotărâse să-l împuște, glonțul îndreptat contra lui n-a reușit însă decât să-l rănească. Bătrânul animal, de frică, părăsi curtea stăpânului. Nimeni nu știa ce se făcuse, încotro apucase. Se observa însă că de la o vreme, cățelușul de casă se făcea în fiecare zi nevăzut. La început toți erau foarte îngrijorați, îl căutau pretutindeni, ba îl credeau pierdut. După o oră sau două îl vedeau din nou intrând în casă. Văzând această dispariție repetându-se regulat, începură să-l pândească, și-l observară ieșind pe poartă afară cu un os în gură și îndreptându-se către o dumbravă de la marginea orașului. Urmându-l, îl văzură intrând în scorbura unui copac, unde se descoperi zăcând bătrînul câine de curte. Toți se înduioșară. Amândoi amicii fură aduși înapoi acasă, și moșneagul patruped muri în curtea boierească, unde copilărise și servise cu multă credincioșie".

Al patrulea exemplu: „Doi papagali cunoscuți bine de mine, zice doctorul Franclin, trăiau împreună de patru ani. După acest timp femela începu să slăbească, și îndată se arătară toate simtomele gutei (labe umflate, etc.), boli la care sunt expuse în Anglia păsările de acest ordin. Nu se mai putea coborî de pe creanga sa ca să-și ia hrana ca mai înainte; ci masculul îi aducea credincios în cioc. Timp de patru luni el se transformă astfel în dădaca ei. Curând după aceea ea nu mai putea să stea nici pe cracă și fu nevoită a se trânti ca să zacă pe fundul coliviei, de unde în zadar se mai silea să se urce iar. Masculul n-o părăsea de fel și o ajuta din toate puterile, luând-o de cioc sau de aripă și încercându-se în mai multe rânduri s-o ridice... Statornicia lui, gesturile lui, îngrijirile lui neobosite, totul denota la această pasăre, o dorință de a alina suferințele tovarășei sale și de a-i veni în ajutor în slăbiciunea ei.

Interesul se mări și mai mult în timpul de agonie a femeii. Nefericitul soț se zbătea împrejurul ei mai atent, mai gentil decât totdeauna, încercând a-i deschide ciocul pentru a introduce alimente, alergând încoace și încolo, agitat și plin de neliniște, scoțând din când în când țipete de durere, apoi păstrând o tăcere deodată, sta cu ochii ațintiți asupra ei, până în clipa în care ea își dete ultimul suspin. Din acel moment el începu să se stingă treptat, și muri curând.

Adeseori omul însuși se pogoară mai prejos de animale, precum bine ne arată Cartea Sfântă, zicând: *„Omul în cinste fiind n-a priceput, alăturatu-s-a cu dobitoacele cele de fără de minte și s-a asemănat lor... Ascultă, cerule, și ia în urechi, pământule, – că Domnul grăiește – ...Boul își cunoaște stăpânul și măgarul ieslea domnului său, iar Israel nu Mă cunoaște și poporul Meu nu Mă pricepe..."* (Ps. 48, 12-21; Is. 1, 2-3; 2 Lege 32 ...). Despre această decădere a omului în rândul animalelor, prin nesocotirea Legilor Divine, ne vorbesc și scriitorii vremilor noastre destul de clar:

„Câinele ce ține drumul, se repede să te-atace,
De-i răspunzi mai dârz, te latră; dacă taci, te lasă-n pace!
Omule, – pe drumul vieții, în afară de-a ta vatră,
Nu răspunde-acelui semen care iese și te latră.
Căci și omul care latră, azi pe unul, pe-altul mâine,
Când nu-l bagi în seamă, tace, precum tace orice câine!
Câinelui ce-mi stă-n ogradă, îi arunc de azi pe mâine,
Pentru paza lui cinstită, câte-un colț uscat de pâine.

Și de câte ori mă vede prin ogradă sau prin prag,
Câinele cu-a lui privire, îmi arată-atâta drag,
În cât grai de om să aibă, și iubirea lui fierbinte
Mai duios el n-ar fi-n stare, să mi-o spună prin cuvinte!"...

(V. Militaru).

Vrednicia unui cal. Eram copil pe vremea când se petrecea aceea ce vreau, în câteva cuvinte să povestesc.

Într-o noapte de iarnă grea, în spre miezul nopții nechează la poarta gospodăriei noastre un cal. Era calul nostru. Îi cunoșteam strigarea lui, de-ar fie nechezat și toți caii din sat. N-ași putea spune cum necheza „Harapul tatii", cum n-și putea descri ce fel cânta cocoșul nostru, pe care îl deosebeam totuși dintr-o mie de la cântatul lui, când mă întorceam în satul meu de naștere. Este ceva deosebit al oamenilor, al locurilor și al vremurilor acelora de la noi... Și, cum spusei, ne-am trezit cu calul nechezând la poartă, într-o noapte de iarnă. O văd pe mama cum s-a desprins de lângă noi și a alergat să deschidă poarta: Aștepta pe tata, care fiind factor poștal (împărțitor de scrisori, de poștă sătească), cutreiera pe vreme bună ca și pe mânia lui Dumnezeu, hotarele, apoi ulițele celor patru sate vecine, depărtate de 7 și 8 kilometri unul de altul.

Deschise poarta. În noaptea neagră cu omăt alb, figura calului fără călăreț o săgetă pe mama prin inimă. Puse mâna pe el, îl pipăi. Avea șeaua cu coburii, dar lipsea tata, care nu răspundea de nicăieri. Voi să ducă pe blândul dobitoc în grajd, dar mare fu mirarea mamei când văzu, că el se împotrivea din răsputeri, urmând a necheza stăruitor și arătând, cu botul, înspre ieșirea satului. Hotărât lucru, se întâmplase ceva. Biata mama se gândea numai la nefericire. Îl vedea în gând pe tata undeva, sfâșiat de fiare. Merse la un vecin, îl sculă, îi povesti întâmplarea și-l rugă să meargă încotro arată calul. Și-i duse animalul departe de câmp, la vreo 5 kilometri de sat. Acolo calul se opri bătu din picior și nechează, arătând spre o râpă plină de nămeți. Negreșit, calul alunecase pe buza prăpastiei, căzând în marginea drumului, iar bietul tata, înghețat, căzuse în prăpastie și se afundase în zăpada afânată. De fapt – așa și era! A strigat mama în noaptea pustie, a strigat și omul pe priință, după tata multă vreme!

Într-un târziu un glas stins, ca de la adâncimi mari, răspunse. Era glasul înghețat al tatii. Cum l-au scos de acolo, cu frânghia și cu un

felinar, nu știu să spun. Nici cum l-au adus acasă, mai mult mort decât viu. Ceea ce s-a statornicit în mintea mea de copil și trăiește și astăzi ca amintire rară, care mă urmărește dincolo de copilărie, este iubirea și înțelegerea unui cal, pentru stăpânul său, iubire ce-aș dori-o și semenilor noștri oameni, față de Bunul nostru Mântuitor (D. Ort.). ***„De mă iubiți pe Mine, poruncile Mele păziți... Cela ce are poruncile Mele și le păzește pe ele, acela este care Mă iubește pe Mine; și cel ce Mă iubește pe Mine, iubi-se-va de Tatăl Meu, și Eu îl voi iubi pe el și Mă voi arăta lui"*** (Ioan 14, 15-21).

Iar Apostolul Pavel zice: ***„Cela ce nu iubește pe Domnul nostru Iisus Hristos, să fie anatema; Maranata"*** (1 Cor. 16, 22).

Aceste exemple cred că-s suficiente pentru a ne face o ideie mai sănătoasă de noblețea inimii animalelor, pe care Dumnezeu ni le-a dat să ne folosim în felurite forme de ele... De aceea rogu-vă frați creștini, nu fiți față de ele cruzi, egoiști, nepăsători, batjocoritori, cu sufletele întunecate și reci; ci fiți cu sufletele calde, pline de soare, unde ele să poată găsi întotdeauna o rază caldă de iubire, mângâiere și bună îngrijire.

Iată, M-au urât în zadar! După trecerea vremurilor de eliberare, progresare și de vitejie a poporului Evreu, sub: Moise și Aaron, Isus Navi, Judecători, împărații: Saul, David, Solomon... și a Macabeilor, acest popor, pentru depărtarea lui de Dumnezeu și confundarea tot mai mult în idolatrizare, a căzut adeseori în robia neamurilor idolatre, și în cele din urmă sub romani. Nenorocirile se țineaua lanț de capul evreilor. Jugul stăpânirii Romane îi strivea sub povara lui apăsătoare asupra grumajilor lor, și revoltele neizbutite erau înecate în sânge. Toate acele greutăți îi făceau să aștepte venirea Mesiei, Pacificatorul Cel făgăduit de Dumnezeu din străvechile vremuri ale omenirii. Pe acest Mântuitor, prezis în Legea lui Moise, în Psalmi și în Prooroci, Îl așteptau toate neamurile pământului, de și erau cu desăvârșire cufundate în idolatrie, în întuneric și în umbra morții, sub călcâiele Satanei. Mântuitorul nostru Iisus Hristos vine în lume. Dar lucru foarte curios! Cu cât lumea simțea tot mai mult trebuința de această dulce izbăvire, cu atâta se înverșuna contra Aceluia ce-i întruchipa nădejdea mântuirii.

La venirea Maicii Preasfinte în Betleem, nu s-a aflat loc nicăieri în cetate pentru Familia Sfântă ca să găzduiască, așa că au fost si-

liți a se sălășlui într-un staul de vite întunecos, umed și rece. Acolo S-a născut dulcele nostru Mântuitor. *„Prin Care lumea s-a făcut dar ea nu L-a cunoscut, întru ale Sale a venit dar ai Săi pe Dânsul nu L-a primit; iar cei ce L-au primit le-a dat lor putere ca să se facă fii ai lui Dumnezeu. Aceștia nu din sânge, nici din poftă trupească, nici din voie bărbătească, ci de la Dumnezeu s-au născut. Și Cuvântul Trup Să făcut și S-a sălășluit întru noi,* (și noi am văzut Slava Lui, Slavă ca a Unui născut din Tatăl), *plin de Dar și de Adevăr"* (Ioan 1, 10-14).

La Nașterea Dulcelui Prunc Iisus Hristos, cam pe la miezul nopții, casele luminate ale Betleemului care nu L-au primit pe Mântuitorul într-însele, s-au cufundat într-un întuneric beznă; iar peștera întunecoasă, rece și umedă a staulului vitelor, care L-au primit și S-a născut într-însa, s-a umplut de o minunată lumină cerească și de o armonioasă cântare foarte plăcută a mulțimii Îngerilor coborâți din slăvile cerurilor, care cântau în cor. Aceasta era o minunată arătare misterioasă, că toți mândrii, împopoțonații, îngâmfații, împovărații cu grijele veacului acestuia și cu deșertăciunile lumii acesteia, nu-L vor primi pe Mântuitorul și se vor cufunda în întunecoasa beznă vremelnică și veșnică; iar săracii, necăjiții, oropsiții și toți cei care Îl vor primi pe El a Se sălășlui într-înșii, se vor îmbrăca cu o minunată lumină Divină în viața aceasta și în cea viitoare (Apc. 3, 21; Ioan 14, 21-23).

Îndată după Nașterea Mântuitorului, se răspândi vestea ca fulgerul despre venirea Lui în lume, de către cei trei Magi veniți din îndepărtatele țări răsăritene, în Ierusalim și împrejurimi. Atunci balaurul roșu încoronat, adică Irod împăratul iudeilor, s-a pornit asupră-I cu o sălbatică ură de fiară ca să-L omoare. Și de ce?! *„Pentru că-L ura în zadar"*.

Pruncul Iisus scapă cu fuga departe în altă țară, în Egipt. Irod, după uciderea tuturor pruncilor de doi ani în jos din Betleem și împrejurimile lui, e pedepsit groaznic de Dumnezeu, și moare în cele mai înfricoșate chinuri. După aceea Iosif cu Preasfânta Fecioara Maria și Pruncul Iisus, se reîntorc în Palestina și locuiesc în Nazaret.

Împlinind vîrsta de 30 de ani, Mântuitorul nostru Iisus Hristos Se botează în Iordan de la Ioan, postește 40 de zile și 40 de nopți, după care biruiește cele trei ispite ale diavolului, pe care-l fugărește de la Sine și Îngerii vin de-I slujesc. Apoi iese în public și predică,

tămăduiește bolnavii... luminează lumea. După un timp de activitate Mesianică în plin, în fruntea lumii care Îl dușmănește de moarte se ridică chiar neamul Său, poporul iudeu cu căpeteniile și dascălii lui. Orice bine ar fie făcut Iisus: fariseii, cărturarii, saducheii (din care făceau parte și arhiereii și preoții Templului Sfânt în acea vreme), irodianii și căpeteniile iudeilor, luptă pe toate căile draconice ca să-L discrediteze, să-L ponegrească și să-L acuze ca vinovat judecății și morții. În loc de a-L primi cu alai și strigăte de veselie ca pe un bun Mântuitor ce era, ei îi întindeau curse, ca să-L încurce și piardă. Și pentru ce oare toate acelea? *„Pentru că-L urau în zadar!"*

După ce Mântuitorul face felurite minuni, vindecă bolnavi, izbăvește pe îndrăciți de duhurile rele, alege 12 Apostoli și învață mulțimea poporului ce curgea din toate părțile, încât n-aveau ei vreme nici să mănânce, ai Săi (apostolii ori fiii lui Iosif), vin să-L prindă, zicând că nu-Și este în fire: *„Auzind cei ce erau ai Lui, au ieșit să-L prindă pe El, zicând că și-a ieșit din fire"* (Mc. 3, 21; comp. Ioan 7, 3-5; 10, 20). Când tămăduia pe bolnavi și făcea zdraveni pe infirmi: orbi, șchiopi, ciungi, slăbănogi sau paralitici, când scotea dracii din îndrăciți, făcându-i oameni întregi la minte și pe cei mai furioși, ei Îl învinuia că e un vrăjitor în slujba lui Beelzebub căpetenia dracilor: *„Atunci au adus la dânsul pe un om îndrăcit, orb și mut. Și l-a tămăduit pe el, încât orbul și mutul grăia și vedea". Popoarele văzând minunea, ziceau: „Nu cumva Acesta este Fiul lui David?" Fariseii însă auzind, ziceau: „Acesta nu scoate dracii fără numai prin Beelzebub domnul dracilor"* – adică prin vrăjitorii sau farmece (Mt. 12, 22-24; Mc. 3, 22; Mt. 9, 32-34; Lc. 11, 14-15).

Când vestea El mulțimii popoarelor adunate în jurul Său Împărăția lui Dumnezeu, îi ziceau că e nebun, stăpânit de duhuri necurate, care grăiește împotriva celor Sfinte! Iisus întrebat fiind, mărturisește despre Tatăl Său, făgăduiește slobozenia următorilor Săi... dar iudeii îl atacă, zicându-I: *„Oare nu zicem noi bine, că ești samarinean și ai drac?" Atunci El le-a răspuns: „Eu drac nu am; ci îl cinstesc pe Tatăl Meu și voi mă necinstiți pe Mine"*. După aceea vindecând El pe orbul din naștere și arătând mulțimii adunate că El este Păstorul cel Bun... și Ușa oilor..., iarăși au început a se agita iudeii – desigur, în frunte cu fariseii și căpeteniile lor – asupra Lui, zicând: *„Drac are și este nebun, pentru ce îl ascultți pe El?"* (Ioan 8, 48-49; 10, 29).

Fiindcă purta în Ființa Sa, în Sufletul Lui curat, idealul vieții superioare la care trăgea lumea, ai Săi îl credeau că nu este în toate mințile, sau că Și-a ieșit din minți!... Compatrioții Săi din Nazaret, cu care copilărise, când le citește în sinagogă din cartea lui Isaia Proorocul și începe a propovădui, umplându-se de ură asupra Lui, îl scot afară din cetate și-L duc forțat până sus în sprânceana muntelui, ca să-L arunce în prăpastie și să-L piardă. *„Iisus a venit în Nazaret unde era crescut, și a intrat după obiceiul Său în Sinagogă* (în adunare) *în ziua Sâmbetei și S-a sculat să citească. Dându-I-Se cartea Proorocului Isaia, a deschis-o și a aflat locul unde era scris: „Duhul Domnului este peste Mine, El M-a uns ca să binevestesc săracilor, să tămăduiesc pe cei zdrobiți la inimă, să vestesc robilor iertare și orbilor vedere, să slobozesc pe cei apăsați, să binevestesc anul Domnului primit în ziua biruinței". Și închizând cartea a dat-o slugii și a șezut. Atunci ochii tuturor celor din Sinagogă erau ațintiți spre El. Deci a început a învăța, zicând: „Astăzi s-a împlinit Scriptura aceasta în urchile voastre...". Toți cei din Sinagogă se mirau de cuvintele Darului ce ieșeau din gura Lui și ziceau: „Au nu este Acesta Fiul lui Iosif?" Iisus a zis către ei: „Cu adevărat veți zice Mie: „Doctore, vindecă-Te pe Sineți, adică: „Fă și aici în patria Ta câte am auzit că ai făcut în Capernaum...". Adevăr grăiesc vouă: Nici un Prooroc nu e cinstit sau bine primit în patria sa. Și iarăși, adevăr grăiesc vouă: multe văduve erau în Israel în zilele lui Ilie, când s-a încuiat cerul trei ani și șase luni, încât s-a făcut foamete mare peste tot pământul, și l-a nici una din ele n-a fost trimis Ilie, fără numai la o văduvă din Sarepta Sidonului. Și mulți leproși erau în zilele lui Elisei Proorocul în Israel, și niciunul dintr-înșii nu s-a curățit, fără numai Neeman Sirianul...". Toți cei din Sinagogă auzind acestea, s-au umplut de mânie, și sculându-se L-au scos afară din cetate, și L-au dus până în sprânceana muntelui, pe care era zidită cetatea lor, ca să-L arunce jos. El însă trecând prin mijlocul lor, S-a dus de la dânșii"* (Lc. 4, 16-29).

Când le propovăduiește adevărul care liberează pe oameni, iudeii se pornesc asupră-I ca să-L ucidă cu pietre. *„Amin, amin grăiesc vouă, tot cel ce face păcatul, rob al păcatului este. Robul nu rămâne în casă în veac; Fiul rămâne în veac. Deci, dacă vă va slobozi pe*

voi Fiul, cu adevărat slobozi veți fie... Cel ce este de la Dumnezeu, graiurile lui Dumnezeu ascultă; pentru aceasta voi nu ascultați, că nu de la Dumnezeu sunteți... Amin, amin zic vouă, mai înainte de a se face (naște) *Avraam, Eu sunt". Atunci iudeii* (crăpând de ură asupra Lui), *au luat pietre ca să arunce într-Însul; iar Iisus s-a ascuns și a ieșit din Biserică, mergând prin mijlocul lor, și a trecut așa"* (Ioan 8, 34-36, 47, 58-59; 10, 31; Lc. 4, 30).

Și pentru ce făceau toate acele porniri răutăcioase, clevetiri, discreditări și agitări, vociferări potrivnice și năvăliri asupră-I ca să-L ucidă cu pietre? *„Pentru că-L urau în zadar!"*

Altă dată, când Mântuitorul Se împotrivește căpeteniilor peste iudei și propovăduiește cuvântul Mântuitoarei Evanghelii, mai-marii iudeilor cu arhiereii și preoții în frunte, cu mulțimea poporului adunat în Ierusalim la sărbătoarea Paștilor, Îi pregătesc: prinderea, judecarea și osândirea la moarte. Crucea, coroana de spini și omorârea pe Cruce; deasupra pleșuvului creștet al Muntelui Golgota! Și pentru ce toate acestea? *„Pentru că L-au urât în zadar".*

Cu cât Mântuitorul activează mai mult pentru binele, ridicarea și mântuirea lumii, cu atâta lumea zăcândă în cel rău se înverșunează mai înfocat împotriva Lui! În numele Sacro-Sanct al intereselor lor, înaltul for judecătoresc (70 membri prezidați de Caiafa, arhiereu al anului), caută pete-n soare, adică mărturii mincinoase ca să-L acuze și ucidă pe Acela Care venise să aducă mântuirea lumii, „Oare nu vă gândiți – strigă arhiereul Caiafa asândind pe Iisus la moarte – că e mai bine să moară un Om, decât să piară tot neamul?" Dar pentru ce toate acestea? *„Pentru că-L urau în zadar!"*

Dar oare pentru ce unul din Apostolii Săi – Iuda Iscarioteanul, care se îndulcise de cuvintele Mântuitorului, ce-s „Duh și Viață", de toate minunile și laudele aduse de lumea recunoscătoare Dascălului său – se duce în soborul iudeilor și-L vinde pe Domnul, și pentru ce cu sărutare vicleană Îl predă pe El în mâinile ostașilor și a slugilor arhiereilor? *„Pentru că L-au urât în zadar!"*

Când Dulcele nostru Mântuitor este dus înaintea arhiereului Ana, unde-I bătut peste Față pentru că vorbește adevărul... iar când este dus înaintea arhiereului Caiafa, unde tace, este iarăși bătut până la sânge... Când acolo în soborul lor, arhiereii și bătrânii (preoții) nu aflau nici o vină asupra Lui, pentru ce după atâtea bătăi și torturări,

mai *„căutau și mărturii mincinoase asupra lui Iisus ca să-L omoare pe El?"* (Mt. 26, 39; Mc. 14, 15). *„Pentru că aceștia Îl urau în zadar!"*

Mulțimea poporului adunat în Ierusalim pentru sărbătoarea Paștelui care Îl primește pe Dulcele Mântuitor ca pe un prea slăvit Împărat al tuturor împăraților lumii, cu mișcarea ramurilor de finic și de măslini, cu așternerea crengilor de măslin și a hainelor pe jos înaintea Lui și cu osanale, strigând: *„Osana! Fiul lui David! Bine este Cuvântat Cel ce vine întru Numele Domnului! Osana întru cei de Sus!"* După cinci zile Îl osândește la moarte! Aceeași lume ce striga „Osana" cu bucurie mare, a cincea zi drept ca o fiară apocaliptică agitându-se cu furie sălbatică, vociferează ca un iad de guri fioroase: „Ia-L! Ia-L! (din mijlocul nostru) Răstignește-L!... Liberează-ne pe (tâlharul vărsător de sânge și ucigaș) Baraba! Iar pe Iisus ia-L, răstignește-L". Arhiereii și slugile lor, cerându-I osândirea la moarte, strigau înaintea lui Pilat: *„Noi avem lege, și după legea noastră dator este să moară, pentru că S-a făcut pe Sine Fiu al lui Dumnezeu!"*... Și pentru ce toate acestea? *„Pentru că-L urau în zadar!"*

Pilat văzîndu-se că nu poate astfel îmblânzi hidra aceea de lume ce turbă de zavistie, a luat pe Iisus și L-au dat ostașilor să-L bată și schingiuiască. După ce ostașii L-au dezbrăcat de hainele Sale, L-au bătut cumplit, L-au îmbrăcat cu hlamidă roșie, încununat cu spini și i-au pus trestie în mână, lovindu-L, scuipându-L, schingiuindu-L și batjocorindu-L: *„Bucură-Te, Împăratul iudeilor!"* Pilat L-a scos, astfel umilit și îndurerat înaintea lumii, zicând: *„Iată Omul"* adică: *„Iată ce Om lovit, bătut, schingiuit și istovit! Mulțumiți-vă cu atât! Satisfaceți-vă patima zavistiei voastre cu atât!"* Hidra de capete pline de furie, nemulțumindu-se cu acea tortură a Mântuitorului, strigă: *„Răstignește-L! Răstignește-L!"*

După osândirea la moarte prin sentința dată de Pilat, Dulcele nostru Iisus Hristos e silit de zavistnicii vrăjmași ai Săi, a-și duce în spate Crucea mare și grea, din Ierusalim până deasupra Muntelui Golgota unde aveau să-L răstignească și omoare. În acest drum al Crucii, în care Mântuitorul slăbit, zdrobit de bătăi, și copleșit de dureri, cade de trei ori cu Fața la pământ sub povara grea a Crucii, hidra zavistnicilor vrăjmași ai Săi, cărora le făcuse numai bine, năvălea asupră-I ca să-L sfâșie și omoare mai de grabă. Și de nu-i opreau ostașii romani, L-ar fie lovit, zdrobit și sfâșiat. Și pentru ce? *„Pentru că Îl urau în zadar!"*

Ajungând convoiul cu Iisus, ducându-și Crucea grea, sus, deasupra pleșuvului creștet al Muntelui Golgota, i-au dat să bea oțet amestecat cu smirnă (amărăciune, fiere) Aceluia Care îi adăpase cu ape țâșnind din stâncile vârtoase și îi hrănise cu mană 40 de ani în pustie (Ieș. 16; 17; comp. Ps. 68, 28-35). Au tăbărât ca fiarele sălbatice asupra Lui și L-au dezbrăcat de hainele Sale, pe care le-au împărțit între ei, apoi l-au pus pe Cruce, i-au întins Preasfântul Trup pe lemnul Crucii și L-au pironit, bătându-I cuie mari, anume pregătite, în mâini și în picioare. După aceea au prins o tăbliță cu o scrisoare, care arăta vina Lui: *„Iisus Nazarineanul, Împăratul iudeilor"*, scrisă: evreiește, latinește și grecește; și au ridicat Crucea înfigându-o în groapa făcută în pământ. Atunci, pe când Dulcele Iisus suferea mai groaznic, tot corpul atârnând în rănile cuielor mâinilor și ale picioarelor, producându-I dureri copleșitoare... hidra călăilor și a vrăjmașilor din neamul Său, rânjea satisfăcută din toate părțile. Dar oare pentru ce toate acestea? *„Pentru că Îl urau în zadar!"*

După ce L-au văzut astfel, spânzurat pe Crucea înaltă zbuciumându-Se în durerile-I grozave și în agonia morții, în loc de a-L compătimi, toată șleahta mulțimii satisfăcute în răutatea ei sălbatică, în frunte cu arhiereii, preoții Templului și căpeteniilor lor, Îl batjocoreau cu multă sălbăticie infernală. Poporul ce sta și privea, și aceia care treceau pe lângă Crucea Lui, Îl huleau, clătinând din capete și zicând: *„Tu, Cela ce strici Biserica și în trei zile o zidești la loc, mântuiește-Te pe Tine Însuți! De ești Fiul lui Dumnezeu, pogoară-Te de pe Cruce!"* Tot asemenea și arhiereii cu cărturari, bătrânii (preoții) și fariseii, își băteau joc de El, zicând: „Pe alții a mântuit; iar pe Sine nu poate să Se mântuiască? Mântuiască-Se și pe Sine, de este Hristos, Împăratul lui Israel! Pogoară-Se acum de pe Cruce, ca să vedem și să credem într-Însul. Nădăjduia spre Dumnezeu, izbăvească-L acum, de-L voiește, că a zis: *„Fiul lui Dumnezeu sunt!"* În același timp Îl luau în batjocură și râs și ostașii romani, zicând: *„De ești Împăratul iudeilor, mântuiește-Te pe Tine însuți...!"* Și pentru ce toate aceste grosolane sălbaticii? *„Pentru că-L urau în zadar!"*

Acolo sus pe Cruce unde Iisus a grăit cele șapte cuvinte, fiind aprins de focul durerilor copleșitoare, când a strigat: *„Mi-e sete"*, nu s-au milostivit a-I da măcar o picătură de apă; ci L-au adăpat cu oțet: *„Umplând un burete cu oțet și punându-l într-o trestie l-au dus la gura lui Iisus!"* Și pentru ce așa? *„Pentru că-L urau în zadar!"*

După moartea lui Iisus pe Cruce, când soarele s-a întunecat, catapeteasma Bisericii s-a rupt de sus până jos, pământul s-a cutremurat, pietrele s-au despicat și mormintele multor Sfinți s-au deschis, care au ieșit cu trupurile lor, cu care adormiseră, din morminte și s-au arătat multora din cetate... după mărturisirea sutașului păgân: *„Cu adevărat, Omul Acesta a fost Fiul lui Dumnezeu!"* și după pogorârea de pe Cruce și îngroparea Lui, arhiereii și fariseii Îl batjocoresc, hulindu-L, că-i *„Înșelător!"* Sâmbătă, a doua zi după înmormântarea Domnului, arhiereii și fariseii alergând droaie la Pilat, au zis: *„Doamne, adusu-ne-am aminte, că înșelătorul Acesta, încă fiind viu a zis: După trei zile Mă voi scula! Poruncește să se întărească* (sigileze și păzească) *mormântul, până a treia zi, ca nu cumva venind ucenicii Lui noaptea să-L fure, și să spună poporului, că s-a sculat din morți, și va fi rătăcirea cea de apoi mai rea decât cea dintâi!" Ei, pentru ce oare au făcut ei așa?... „Pentru că-L urau în zadar!"*

După învierea din morți a Dulcelui nostru Mântuitor Iisus Hristos-Dumnezeu, cine a silit pe arhierei, căpeteniile preoților, a mitui pe străjeri să spună minciuni, ca să astupe minunea Învierii, sfătuindu-i astfel: *„Spuneți, că venind ucenicii Lui noaptea, L-au furat, pe când noi dormeam. Și de se va auzi aceasta la dregătorul, noi îl vom potoli și vă vom face fără de grijă"*... după care ostașii mințind așa, s-a răspândit acea minciună până astăzi printre iudei?!? *„Urâciunea aceea mare, cu care ei Îl urau în zadar...!"*

Oare cine îi silea pe arhiereii și preoții Templului cu tot sinodul a persecuta pe Apostolii Mântuitorului când propovăduiau și făceau minuni, și să-i întemnițeze; ba chiar să-i și oprească a mai vorbi în Numele Lui și a-L mărturisi Înviat din morți? *„Urâciunea aceea infernală cu care Îl urau în zadar!"*

Iată până în ce prăpastie groaznică a împins păcatul urâciunii pe poporul ales al lui Dumnezeu, ba chiar și pe căpeteniile preoților! Urâciunea aceea curgătoare din zavistia infernală, i-a împins până la extrem, până la culmea răutăților de a urî în zadar, de a prigoni, tortura, crucifica și omorî pe Fiul lui Dumnezeu, Mântuitorul lumii, de a se munci spre a-I ascunde Învierea, de a-I tăgădui Dumnezeirea și a-I prigoni Biserica cu o înverșunare nebună, cu scopul infernal de a o distruge desăvârșit de pe suprafața pământului!

Întrecere în baterea gurii fără folos. Se pun la cale pe lume, atâtea feluri de întreceri lumești, dar nu duhovnicești, de ce nu s-ar fie pus la cale și una ca asta, de către un mucalit de american.

El a zis: „Știu că femeile sunt bune de gură, hai să le dau prilej odată să-și arate „tăria". Și a dat de știre, că în ziua cutare, în sala cutare, va avea loc o întrecere la vorbărie, în baterea gurii. Se primesc numai femei, ele având să-și arate măiestria. Fiecare femeie, va face înștiințare, că vrea să ia parte la întrecerea în iscusința de a vorbi într-una, vreme de un ceas. Cele mai multe au strigat: „Numai un ceas? Dar asta e un fleac!, eu „vorbesc" bărbatului meu uneori șapte ceasuri într-una, și parcă nici n-am gătit tot ce am să-i spun!" Ea va vorbi în fața unui fonograf, care va înregistra vorbele. La împlinirea ceasului, fonografele sunt puse să repete tot ce au vorbit femeile luate la întrecere; o comisie va număra vorbele ce au curs gârlă năvalnică printre buzele vorbitoarelor, și care va fi spus mai multe cuvinte, aceea va fie biruitoare! Și va lua un premiu de 50.000 de dolari! Și s-au înfățișat înaintea fonografului un cârd de femei, cărora le mergea gura ca morișca. Un ceas întreg era în sală ca într-o cârciumă cu bețivi gălăgioși, sau ca într-un ospiciu de nebuni zgomotoși. Părea că-s douăzeci de neveste tinere la melițe... Cea care a ieșit „Miss" în limbuție, a pus frumos cei 50.000 de dolari la buzunar, dar a și rămas de poveste în toată țara! O arătau cu degetul și copiii, ca pe „Miss-Melița!"!...

La vorbe putrede, convorbiri porcoase și felurite deșertăciuni, se întrec melițele multor ușuratici creștini și creștine; dar la citirea și grăirea Cuvântului lui Dumnezeu, la rugăciuni, psalmi, laude și cântări duhovnicești, tac ca niște muți și mute! Oare ce vor răspunde în Fața Dreptului Judecător?

Cugetări înțelepte: Când ești legat în lanțuri, oricare ar fie felul lor, nu smuci de ele, nici nu te zbate în ele, că-ți intră mai adânc în carne...

Nu te mai lăuda cu bogăția, învățătura și boieriile tale; dacă nu poți ori nu vrei a folosi și pe alții cu ele.

Orice putere omenească de pe lumea aceasta e urmărită de prăbușire și înlocuire.

Calfa rea nu află niciodată scule bune („F. Darurilor").

Dumnezeu a pus Creștinismul peste celelalte religii, așa cum a

Oamenii lui Dumnezeu nu sunt și ai noștri. De aceea, îndată ce-i cunoaștem, îi trimitem repede înapoi (la Cel ce i-a trimis): prin sabie, pietre, torturări, ori Cruce... Cea mai strălucită cunună purtată vreodată de o frunte, rămâne tot cununa de spini!

Omul uită timpul ce trece, când îl întrebuințează bine.

Omul numai atâta trăiește, cât muncește bine.

Dacă nu acceptăm suferința și jertfa, nu merităm numele de creștin!

Când ne mâniem pe cei ce ne bârfesc și torturează, refuzăm de a avea parte cu Hristos. Când Domnul nostru Iisus Hristos, a fost luat de ostașii care: „...L-au îmbrăcat în purpură și împletindu-I o cunună de spini, I-au pus-o pe cap, și au început să se plece în fața Lui, zicând: Bucură-te, regele iudeilor! și-L băteau peste cap cu o trestie și-L scuipau și, căzând în genunchi, I se închinau" (Mc. 15, 17-19), El nu a făcut nici un gest de împotrivire sau apărare și nu a rostit nici un cuvânt de amenințare asupra celor ce pe nedrept Îl batjocoreau și torturau! Rușine nouă, celor care nu putem suporta nici cea mai ușoară ironie s-au jignire, fără să ripostăm și să ne răzbunăm cu sete, având pretenția că suntem creștini, deci urmași și împreună moștenitori cu Hristos!

TOMA

Oricând îi făcea lui Toma, cineva vr-un mare rău,
El spunea cu bunătate: „Las-că vede Dumnezeu.
Mulți râdeau atunci de dânsul, socotindu-l că-i țicnit,
Iară alți-n gura mare, nu-l scoteau din pocăit.

„Tomo... îi ziceau adesea, dintre rude și vecini -
Greu e să mai trăiești astăzi, ca și cei dintâi creștini...
Azi cuvintele Scripturii, cu privire la dușmani,
Nici deloc nu-s respectate, căci nu fac nici cât doi bani.

Cum? Când unul te lovește să-l ierți? Să nu te răzbuni?
Și răbdând, tu pentru dânsul, să mai faci și rugăciuni?
Cum? Când unu-ți cere haina, și cămașa să i-o dai?
- Apoi, cu-astă-nvățătură Te lași păgubaș de Rai...".

Astfel îi spuneau lui Toma, mulți din cei fără Iisus,
Dar el nu-și pierdea nădejdea, în Stăpânul Cel de Sus.
Zilnic avea bietul Toma, fel de fel de supărări,
Dar le trimitea pe toate colo sus, în alte zări.

Așa, într-o zi se duse cu boii săi la arat,
Dar acolo când ajunge vede-un lucru necurat.
Vecinul său de alături, ascultând drăcescul glas,
A intrat cu arătura în ogorul lui, cu-n pas.

Toma se mâhni în sine, dar își zise-n gândul său:
„Nu-l mai dau în judecată... Las-că vede Dumnezeu".
Vecinul văzând că Toma, nu i-a zis nici un cuvânt,
Se gândi: „E bună treaba, am de-acum mai mult pământ...

Dacă toți ar fi ca Toma, lasă-mă ca să te las,
Hei... aș mai intra cu plugul și la alții cu vreun pas.
Dar ceilalți sunt răi ca ciuma și la ei dac-aș intra,
M-aș certa, ba chiar m-aș bate și ani mulți m-aș judeca.

Deci, mă mulțumesc că Toma e un om nepăsător,
Și la anul... tot la dânsul, o să intru în ogor.
Că așa i-a pus în minte, diavolul cel necurat,
Și după un an de zile, credeți oare c-a uitat?

Nu, căci boala lăcomiei se vindecă foarte greu,
La acei creștini de nume, care n-au pe Dumnezeu.
Când sosi iar primăvara și veni din nou să are,
Intră în ogor la Toma, c-o bucată și mai mare.

Trase-o brazdă, trase două, și-i părea că-ntinerește,
Văzând el singur cu ochii, cum ogoru-i se mărește.
Apoi își mai zise-n sine: Hei... la anul eu socot,
C-am să capăt de la Toma, poate chiar ogorul tot".

Însă ca și la comandă, boii s-au îmbolnăvit,
Și-n aceeași zi pe brazdă amândoi au și murit.
Atunci a-nceput a plânge, blestemându-se pe el,
Cunoscând că-l înșelase cornoratul cel mișel.

Soarele era la toacă și plângea tot lângă boi,
Când deodat-apare Toma, c-o căruță de gunoi.
Și acolo ce să vadă, iată pe ogorul lui
Doi boi morți căzuți pe brazdă, sunt boii vecinului.

Doamne... ce înseamnă asta, se miră și el în gând,
Dar îl lămuri îndată, vecinul său suspinând:
Tomo... m-a pedepsit Domnul, pentru lăcomia mea,
Iat-acum de abia-mi dau seama, c-am făcut o faptă rea.

Ia-ți, te rog, pământul care pe nedrept ți l-am luat,
Ca să nu mă pedepsească, mai rău Cerescu-mpărat.
Și de azi voi ține minte, că e drept cuvântul tău,
Ale noastre fapte toate, ni le vede Dumnezeu.

PREGĂTIRE DE CRĂCIUN

N-ar fi loc în lumea-ntreagă, cum Apostolii au spus,
Ca să scrii cu de-amănuntul, tot ce-a făptuit Iisus.
Și de-atunci de-am scrie vrafuri, și volum după volum,
Unde-ar încăpea în lume, ce-a lucrat El pân-acum?

Iată numai o lucrare, undeva într-un cătun,
Într-o Sfântă Duminică, mai aproape de Crăciun.
Cu Scriptura Sfântă-n mână, în biserica din sat,
Predica zelos un Preot, cu Duh Sfânt și devotat,

Despre văduva sărmană, care printre cei avuți,
A adus și ea la Templu, cei din urmă doi bănuți.
Frații mei... spunea păstorul, mulți au dat argint și aur,
Văduva, prin bunătate, a adus un sfânt tezaur...

Dacă dai... și dai cu milă, unui om flămând, stingher,
Un bănuț din sărăcie, e cât o comoară-n cer,
Și când rupi în două pâinea, pentru-n frate credincios,
Tu să știi că cel ce-ți spune mulțumesc... e chiar Hristos...

Astfel a vorbit păstorul, și-au răspuns cu toți: Amin,
Dar mai din adânc răspunse, un biet suflet de creștin.
Și pornind el către casă, se gândea... făcând pași iuți,
Doar la văduva sărmană, care-a dat cei doi bănuți...

Doamne... își zicea strângându-și vechitura de cojoc –
Ea a dat ce-avea în pungă, eu nici pungă n-am deloc.
Dar, ce-i drept, am sănătate, am picioare, grai – ia stați:
Am să merg din casă-n casă, și-am să cer la cei bogați.

Ei au bani... eu am credință, și-astfel Domnul Care-I bun,
Va-ngriji ca și sărmanii, să se-mbrace de Crăciun.
Și a doua zi se duse, la băcanul cel fălos,
Ce-n biserică adesea, se-nchina către Hristos.

Cum către Crăciun se-ntâmplă – prăvălia era plină –
Și printre clienți creștinul, către negustor se-nclină:
„Domnul să vă aibă-n pază, iată ce voiam să spun:
Dați și pentru cei în lipsă, o hăinuță de Crăciun".

„Altă treabă n-ai, măi frate, eu am timp de dăruit?"
– Dar, iertați-mi îndrăzneala", zise omul umilit...
Și ieșind, își zise-n sine: timpu-i scump la negustori,
Ia să-ncerc eu înc-odată, mâine-n revărsat de zori.

Și în zori, când prăvălia se vedea aproape goală,
El intră, dădu bineţe și cu vocea lui domoală,
Începu: „Acum desigur nu sunteți grăbit ca ieri,
Pentru cei sărmani vin iarăși, ca să dați după puteri...".

„Ce sărmani?" – zise băcanul – ia te rog să ieși afară,
Cine n-are ce să-mbrace, să muncească, nu să ceară".

Omul iar se-ntoarse-acasă, plin de gânduri... Nu se poate
Să nu aibă el un mugur cât de mic, de bunătate...
N-am văzut eu cum se roagă? își zicea zorind prin frig,
Dar aici în prăvălie gândul lui e la câștig...

– A! Ia stai să-ncerc mai bine, să mă duc când stau la masă.
Între-ai săi acel mic mugur, e o floare luminoasă...
Mă voi duce cu credință, și-astfel Domnul Care-i bun,
Va-ngriji ca și săracii să se-mbrace de Crăciun.

Iar a doua zi, când veseli toți ai casei... la băcan
Ospătau cu masa plină, în belșug de bogătan...
Lăudând tortul cel strașnic și al vinului gust bun,
Cine le răsare-n ușă? E creștinul din ajun.

Când îl vede iar în ușă, negustorul ca trăsnit,
S-a făcut negru la față și din scaun a sărit,
Îmbrâncindu-l jos pe scară, puse mâna pe un răzlog,
– Na pomană, na pomană, și-l croi peste cojoc.

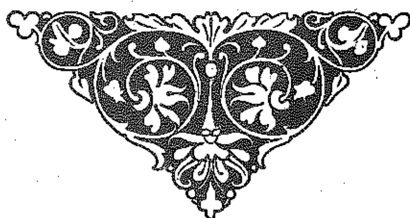
Pe când omul prin zăpadă își zicea... strângând din coate,
Cât doi bani cred că ar face, vânătăile din spate...
Dar când se opri băcanul, omul se sculă de jos,
Și cu plecăciune-i zise: „Eu vă mulțumesc frumos...

Pentru mine-atât mi-ajunge, dar să nu vă supărați;
Spuneți-mi, acuma totuși pentru cei săraci ce dați?"
Când a auzit băcanul, a încremenit pe loc,
Parcă l-a străpuns deodată, Dumnezeu din cer cu foc.

Și-așezându-se pe scaun, zise: „Vai, sunt om smintit,
Am lovit un sfânt, un Înger, chiar pe Hristos L-am lovit.
Frate, iartă-mi nebunia, vino-n casa mea acum,
Și-am să-mi îndreptez de astăzi, pașii pe-al credinței drum...

Și de nu a dat atâta, cât a dăruit Zaheu,
Dar a dat cu voie bună, cum e drag lui Dumnezeu...
Iar a doua zi creștinul, vesel a pornit cu bine
După alți zahei, prin viscol, rostind astfel către sine:
„Ei au bani, eu am credință, și-astfel Domnul Care-I bun,
Va-ngriji ca și săracii, să se-mbrace de Crăciun..." Amin.

CUPRINS

***Întru tine, părinte, cu osârdie s-a mântuit cel după chip, că luând Crucea, ai urmat lui Hristos și lucrând ai învățat să nu se uite la trup, căci este trecător, ci să poarte grijă de suflet, de lucrul cel nemuritor. Pentru aceasta și cu îngerii se bucură Preacuvioase Părinte Ioane, duhul tău.* (Tropar)**

I.S.B.N. - 973 - 9434 - 03 -